

Erhvervsfundsudvalgets rapport

om

fremtidens regulering

af

erhvervsdrivende fonde

December 2012

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1: INDLEDNING	10
1.1. INDLEDNING	10
1.2. UDVALGETS KOMMISSORIUM	10
1.3. UDVALGETS SAMMENSÆTNING	12
1.4. ERHVERVSSTYRELSENS UNDERSØGELSE AF ERHVERVSDRIVENDE FONDE OG UNDERSØGELSE AF FONDREGULERINGEN I VISSE ANDRE LANDE	13
KAPITEL 2: UDVALGETS OVERORDNEDE BETRAGTNINGER	14
KAPITEL 3: LOVENS ANVENDELSESOMRÅDE	19
3.1. INDLEDNING	19
3.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS	19
3.2.1. FONDSBEGREBET	19
3.2.1.1. <i>En formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue</i>	20
3.2.1.2. <i>Et eller flere bestemte formål</i>	21
3.2.1.3. <i>Rådighedsbeføjelserne tilkommer en selvstændig ledelse</i>	22
3.2.1.3.1. <i>Krav om et selvstændigt (uafhængigt) medlem</i>	23
3.2.1.4. <i>Fonden kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser</i>	24
3.2.1.5. <i>Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue</i>	24
3.2.1.6. <i>Oprettet uden tidsbegrænsning</i>	25
3.2.1.7. <i>Anvendelse af betegnelsen fond</i>	25
3.2.2. HVORNÅR ER EN FOND ERHVERVSDRIVENDE, HERUNDER HVORNÅR ER ERHVERVSDRIFTEN AF BEGRÆNSET OMFANG	25
3.2.2.1. <i>Erhvervsdrift</i>	26
3.2.2.1.1. <i>LEF § 1, stk. 2, nr. 1</i>	26
3.2.2.1.2. <i>LEF § 1, stk. 2, nr. 2</i>	26
3.2.2.1.3. <i>LEF § 1, stk. 2, nr. 3 og 4</i>	27
3.2.2.2. <i>Begrænset erhvervsdrift</i>	28
3.2.2.2.1. <i>Formodningsregler for begrænset erhvervsdrift</i>	29
3.2.3. IKKE-OMFATTEDE FONDE OG UNDTAGNE FONDE	31
3.2.3.1. <i>Ikke-omfattede fonde</i>	31
3.2.3.2. <i>Undtagne fonde</i>	32
3.2.4. STATISTIK FOR FONDE OMFATTET AF LEF	34
3.3. UDVALGETS OVERVEJELSER	35
3.3.1. FONDSBEGREBET	35
3.3.1.1. <i>Definition af erhvervsdrivende fond i LEF</i>	36
3.3.1.2. <i>Væsentlige gavgivere</i>	36
3.3.1.3. <i>Selvstændig ledelse</i>	36
3.3.1.4. <i>Eneberettiget til at anvende betegnelsen "erhvervsdrivende fond" eller lignende</i>	37
3.3.2. HVORNÅR ER EN FOND ERHVERVSDRIVENDE, HERUNDER HVORNÅR ER ERHVERVSDRIFTEN AF BEGRÆNSET OMFANG	38
3.3.2.1. <i>Definition af erhvervsdrift</i>	38
3.3.2.2. <i>Erhvervsdrift af begrænset omfang</i>	38
3.3.2.2.1. <i>Krav om registrering af ikke-erhvervsdrivende fonde omfattet af LFF</i>	39
3.3.2.2.2. <i>Formodningsreglerne om begrænset erhvervsdrift defineret i LEF eller eventuelt i en bekendtgørelse udstedt i medfør af LEF</i>	40
3.3.3. IKKE-OMFATTEDE FONDE OG UNDTAGNE FONDE	41
3.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	41
3.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST	41
3.4.1.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	41
3.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	43
3.4.2.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	43
KAPITEL 4: STIFTELSE OG KAPITAL	56
4.1. INDLEDNING	56
4.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS	56
4.2.1. STIFTELSESPROCESSEN	56
4.2.1.1. <i>Anmeldelsesfrist</i>	57
4.2.1.2. <i>Hvem kan være stifter af en erhvervsdrivende fond</i>	57
4.2.1.3. <i>Regnskabsmæssig virkning</i>	58

4.2.1.3.1. Stiftelse med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid	58
4.2.1.3.2. Stiftelse med virkning fremad i tid	58
4.2.2. VEDTÆGTENS INDHOLD	58
4.2.2.1. Fondens navn	59
4.2.2.2. Fondens stifter(e)	59
4.2.2.3. Fondens hjemstedskommune	59
4.2.2.4. Fondens formål	59
4.2.2.5. Fondens grundkapital	62
4.2.2.6. Overtagelse af andre værdier i forbindelse med stiftelsen	62
4.2.2.7. Eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere m.v.	62
4.2.2.8. Antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges	63
4.2.2.9. Regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret	64
4.2.2.10. Uddelingsformålet	64
4.2.3. FONDENS KAPITAL	64
4.2.3.1. Grundkapitalens minimumstørrelse	65
4.2.3.1.1. Delvis indbetaling af grundkapitalen	65
4.2.3.1.2. Grundkapital i andet end DKK	65
4.2.3.1.3. Kontantindskud eller andre værdier end kontanter, herunder bestående virksomhed eller bestemmende ejerandel	66
4.2.3.1.3.1. Indskud af kontanter	66
4.2.3.1.3.2. Indskud af andre værdier end kontanter	66
4.2.3.1.3.3. Åbningsbalance eller overtagelsesbalance	67
4.2.3.1.3.4. Særregler i LEF ved indskud af visse aktiver	67
4.2.3.2. Efterfølgende ændringer i grundkapitalen	68
4.2.3.2.1. Gældskonvertering	68
4.2.3.2.2. Kapitalforhøjelse ved indskud af andre værdier end kontanter eller ved overførelse af reserver eller overskud	68
4.2.3.2.3. Kapitalnedsættelse	69
4.2.4. FONDENS EFTERFØLGENDE ERHVERVELSER FRA NÆRTSTÅENDE TIL FONDEN	69
4.3. UDVALGETS OVERVEJELSER	70
4.3.1. STIFTELSESPROCESSEN	70
4.3.1.1. Skat	70
4.3.2. REGNSKABSMÆSSIG VIRKNING TILBAGE OG FREMAD I TID	71
4.3.3. ANMELDELSESPRIODE	71
4.3.4. VEDTÆGTENS INDHOLD	72
4.3.4.1. Navn	72
4.3.4.2. Formål	72
4.3.4.2. Ledelse	73
4.3.5. GRUNDKAPITALENS STØRRELSE	73
4.3.5.1. Delvis indbetaling af grundkapitalen	73
4.3.6. INDSKUD AF ANDRE VÆRDIER END KONTANTER, HERUNDER BESTÅENDE VIRKSOMHED ELLER BESTEMMENDE EJERANDEL	73
4.3.6.1. Indskud af fordring på stifter	74
4.3.7. EFTERFØLGENDE ÆNDRINGER I GRUNDKAPITALEN	74
4.3.7.1. Revisorudtalelse ved en kapitalforhøjelse	74
4.3.7.2. Overførelse af midler, optjent eller opstået i det igangværende regnskabsår til grundkapitalen	74
4.3.7.3. Involvering af fondsmyndigheden, når grundkapitalen forhøjes uforholdsmæssigt	74
4.3.8. FONDENS EFTERFØLGENDE ERHVERVELSER FRA NÆRTSTÅENDE TIL FONDEN	75
4.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	75
4.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST	75
4.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	75
4.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	79
4.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	79
KAPITEL 5: LEDELSE, HERUNDER LEDELSENS UAFHÆNGIGHED OG VEDERLAG	97
5.1. INDLEDNING	97
5.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS	97
5.2.1. SAMMENSÆTNING AF BESTYRELSEN	97
5.2.1.1. Uafhængighed	97
5.2.1.2. Sammenfald i ledelsen i fonden og ledelsen i underliggende datterselskaber ("dobbeltposter")	101
5.2.1.3. Krav i lovgivningen om kompetencekrav, udpegningsperiode, og genudpegning	102

5.2.1.4. Bestyrelsens formand og næstformand.....	104
5.2.1.4.1. Formandens stemme ved stemmelighed.....	105
5.2.1.4.2. Flertallet af bestyrelsesmedlemmer må ikke være direktører i fonden	105
5.2.2. HVAD SKAL VÆRE REGULERET I LEFS KAPITEL OM LEDELSE	105
5.2.2.1. Forretningsorden for bestyrelsen.....	107
5.2.3. ANBEFALINGER OM GOD FONDSLEDELSE	108
5.2.4. DIREKTION – EN MULIGHED IKKE ET KRAV	109
5.2.4.1. En direktør kan ikke afsættes af fondsmyndigheden.....	110
5.2.5. ADMINISTRATOR	110
5.2.6. BESTYRELSENS OG DIREKTIONENS ARBEJDSOPGAVER	111
5.2.7. SAMFUNDSANSVAR (CSR) OG MANGFOLDIGHED	113
5.2.7.1. Samfundsansvar (CSR)	113
5.2.7.2. Mangfoldighed	114
5.2.8. VEDERLAG TIL BESTYRELSE OG DIREKTION.....	114
5.2.8.1. Transaktioner med nærtstående parter	116
5.2.8.2. Incitamentsafløjning.....	117
5.2.8.3. Erhvervsstyrelsens undersøgelser af vederlag.....	117
5.2.9. MEDARBEJDERREPRÆSENTATION	118
5.2.9.1. Særregel vedrørende "bladfonde"	119
5.2.9.1.1. Udbredelsen af "bladfonde"	120
5.2.9.2. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmers rettigheder, pligter og ansvar m.v.....	120
5.3. UDVALGETS OVERVEJELSER	122
5.3.1. SAMMENSÆTNING AF BESTYRELSEN.....	122
5.3.1.1. Bestyrelsens uafhængighed.....	122
5.3.1.1.1. Selvstændig fondsledelse uafhængig af stifter m.v.	122
5.3.1.1.2. God fondsledelse og uafhængige fondsbestyrelsesmedlemmer.....	123
5.3.1.2. Dattervirksomheds udpegning af fondens bestyrelsesmedlemmer og fondens valg af bestyrelsesmedlemmer i dattervirksomhed.....	129
5.3.1.2.1. Fondens valg af bestyrelsesmedlemmer i dattervirksomhed	129
5.3.1.3. Krav i vedtægten til bestyrelsesmedlemmer.....	130
5.3.1.3.1. Kompetencekrav til bestyrelsesmedlemmer	130
5.3.1.3.2. Krav i vedtægten til bestyrelsesmedlemmernes udpegningsperiode	130
5.3.1.3.3. Krav i vedtægten til maksimalt antal genudpegninger af bestyrelsesmedlemmer	131
5.3.1.4. Fondens formand og næstformand	131
5.3.2. HVAD SKAL VÆRE REGULERET I LEFS KAPITEL OM LEDELSE	132
5.3.3. OM DIREKTION – EN MULIGHED IKKE ET KRAV	133
5.3.3.1. Eventuel mulighed for at fondsmyndigheden kan afsætte direktør	133
5.3.4. ADMINISTRATOR	133
5.3.5. BESTYRELSENS OG DIREKTIONENS ARBEJDSOPGAVER	134
5.3.5.1. Samfundsansvar	135
5.3.6. VEDERLAG TIL BESTYRELSEN OG DIREKTIONEN	135
5.3.6.1. Incitamentsafløjning.....	135
5.3.6.2. Udnyttelse af mulighed for at fastsætte nærmere regler om aflønning.....	136
5.3.6.3. Åbenhed om ledelsens vederlag	136
5.3.7. MEDARBEJDERREPRÆSENTATION	137
5.3.7.1. Bladfonde.....	137
5.3.8. ANBEFALINGER FOR GOD FONDSLEDELSE	137
5.3.8.1. "Comply or explain" (følg eller forklar).....	138
5.3.8.2. Indførelse af anbefalinger for god fondsledelse	138
5.3.8.2.1. Nedsættelse af komite for god fondsledelse.....	140
5.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	140
5.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST	140
5.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	140
5.4.1.2. Ændring af årsregnskabsloven.....	143
5.4.1.3. Overgangsbestemmelse.....	144
5.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	144
5.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	144
5.4.2.2. Ændring af årsregnskabsloven.....	156
5.4.2.3. Overgangsbestemmelse.....	160

KAPITEL 6: REVISORS FUNKTION	161
6.1. INDLEDNING	161
6.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS.....	161
6.2.1 KRAV OM REVIDERET ÅRSRAPPORT FOR ERHVERVSDRIVENDE FONDE.....	161
6.2.1.1. <i>Revision af erhvervsdrivende fondes årsregnskaber.....</i>	161
6.2.1.2. <i>Lempelse af revisionspligten.....</i>	162
6.2.2. UDPEGNING AF REVISOR.....	162
6.2.2.1. <i>Medrevisor.....</i>	163
6.2.2.2. <i>Revisors vederlag.....</i>	163
6.2.3. REVISORS UAFHÆNGIGHED	164
6.2.3.1. <i>Offentlighedens tillidsrepræsentant</i>	164
6.2.4. REVISORS OPGAVER.....	164
6.2.4.1. <i>Supplerende oplysninger.....</i>	165
6.2.4.2. <i>Konkrete opgaver.....</i>	165
6.2.4.2.1. <i>Forhandlingsprotokol for bestyrelsen</i>	166
6.2.4.2.2. <i>Købs- og salgsbog.....</i>	167
6.2.4.2.3. <i>Deltagelse i bestyrelsesmøder</i>	167
6.2.4.2.4. <i>Revisors pligter overfor fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen</i>	167
6.2.4.2.4.1. <i>Særskilt erklæring om overholdelse af pligter</i>	167
6.2.4.2.4.2. <i>Kontrol af underskrift og fremlæggelse af revisionsprotokollen</i>	167
6.2.4.2.4.3. <i>Efterkomme krav vedrørende revisionen.....</i>	168
6.2.4.2.4.4. <i>Uddelinger til bestemte legatarer.....</i>	168
6.2.4.2.4.5. <i>Revisors meddelelser</i>	168
6.2.4.2.4.6. <i>Påbud til revisor om at give oplysninger om fondens forhold</i>	169
6.2.4.2.4.7. <i>Supplerende oplysninger.....</i>	169
6.2.4.3. <i>Sanktioner overfor revisor</i>	169
6.2.4.4. <i>Forvaltningsrevision.....</i>	169
6.2.4.4.1. <i>Indholdet af forvaltningsrevision</i>	170
6.2.4.4.2. <i>Forvaltningsrevision er ofte betinget af, at der er et sammenligningsgrundlag og/eller passende definerede målepunkter</i>	171
6.2.4.5. <i>Særregler for virksomheder af særlig offentlig interesse.....</i>	172
6.2.4.5.1. <i>Forslag til forordning om specifikke krav til lovpligtig revision af virksomheder af interesse for offentligheden (KOM(2011) 779).....</i>	173
6.2.5. REVISORS AFSÆTTELSE OG FRATRÆDEN	173
6.2.5.1. <i>Revisor valgt på ubestemt tid</i>	174
6.2.5.2. <i>Fondsmyndighedens adgang til at afsætte revisor.....</i>	174
6.2.6. SÆRREGEL OM STATSLIG ELLER KOMMUNAL REVISION	175
6.3. UDVALGETS OVERVEJELSER.....	175
6.3.1. KRAV OM REVIDERET ÅRSRAPPORT FOR ERHVERVSDRIVENDE FONDE.....	175
6.3.2. INDFØRELSE AF KRAV OM FORVALTNINGSREVISION I ERHVERVSDRIVENDE FONDE	176
6.3.3. UDPEGNING AF REVISOR.....	176
6.3.3.1. <i>Medrevisor.....</i>	177
6.3.3.2. <i>Godkendelse af revisors arbejde og vederlag</i>	178
6.3.4. REVISORS OPGAVER.....	178
6.3.4.1. <i>Revisors deltagelse i bestyrelsesmøder</i>	178
6.3.4.2. <i>Indkaldelse til bestyrelsesmøde</i>	179
6.3.4.3. <i>Revisors underretning af fondsmyndigheden</i>	179
6.3.4.4. <i>Indførelse af skærpede regler om revision af erhvervsdrivende fonde.....</i>	180
6.3.5. REVISORS AFSÆTTELSE OG FRATRÆDEN	180
6.3.6. SÆRREGEL OM STATSLIG ELLER KOMMUNAL REVISION	182
6.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	182
6.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST	182
6.4.1.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	182
6.4.1.2. <i>Overgangsbestemmelse.....</i>	184
6.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	184
6.4.2.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	184
6.4.2.2. <i>Overgangsbestemmelse.....</i>	193
KAPITEL 7: FONDSMYNDIGHED	195
7.1. INDLEDNING	195

7.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS.....	195
7.2.1. FONDSMYNDIGHEDENS KOMPETENCER.....	196
7.2.1.1. Granskning.....	196
7.2.1.1.1. Kompetence til at iværksætte en granskning	197
7.2.1.2. Regnskabs gennemgang.....	198
7.2.1.3. Samtykke til kapitalnedsættelser (§ 11, stk. 1).....	198
7.2.1.4. Samtykke til at en direktør vælges som formand for bestyrelsen (§ 12, stk. 3).....	199
7.2.1.5. Dispensation fra bopælskrav (§ 13).....	199
7.2.1.6. Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer (§ 15).....	200
7.2.1.6.1. Samarbejds vanskeligheder i bestyrelsen.	202
7.2.1.7. I visse tilfælde godkendelse af bestyrelse (§ 17).....	203
7.2.1.8. Nedsættelse af vederlag til bestyrelsesmedlemmerne (§ 19, stk. 3)	204
7.2.1.9. Godkendelse af ekstraordinære dispositioner (§ 21, stk. 3).....	205
7.2.1.10. Indkaldelse til bestyrelsesmøde (§ 26).....	207
7.2.1.11. Afsættelse af revisor (§ 32).....	208
7.2.1.12. Pålægge revisor at give oplysninger om fondens forhold (§ 37).....	208
7.2.1.13. Henstille eller pålægge at størrelsen af uddelinger ændres (§ 42).....	209
7.2.1.14. Anlæggelse af retssag på fondens vegne (§ 45).....	211
7.2.1.15. Samtykke til ændring af vedtægter (§ 48).....	212
7.2.1.15.1. Ændring af fondens formål	213
7.2.1.15.2. Proces ved vedtægtsændringer	214
7.2.1.15.3. Kapitalforhøjelser og kapitalnedsættelser.....	214
7.2.1.15.4. Vedtægtsændrings bekendtgørelsen.....	215
7.2.1.16. Vedtægtsændring på initiativ af myndighed (§ 49).....	216
7.2.1.17. Samtykke til opløsning (OPL udstedt i medfør af § 50, stk. 1).....	216
7.2.1.18. Samtykke til fusion (OPL udstedt i medfør af § 50, stk. 2).....	217
7.2.1.19. Udstede påbud til bestyrelsen (§ 57, stk. 2).....	218
7.2.1.20. Anmodning om oplysninger (§ 57, stk. 3).....	218
7.2.1.21. Beslutning om vidtgående regler om tilsyn (§ 57 a).....	218
7.2.1.22. Pålægge tvangsbøder ved manglende efterlevelse af pligter (§ 64).....	219
7.2.2. FORDELINGEN AF FONDSMYNDIGHEDSOPGAVEN	219
7.3. UDVALGETS OVERVEJELSER.....	221
7.3.1. AFSÆTTELSE AF BESTYRELSESMEDELMER	221
7.3.2. USTEDELSE AF PÅBUD TIL FONDENS BESTYRELSE	222
7.3.3. USTEDELSE AF PÅBUD OM UDDELINGER.....	223
7.3.4. GRANSKNING.....	223
7.3.5. KLAGEADGANG FOR AFGØRELSER I HENHOLD TIL LEF	223
7.3.6. FONDSMYNDIGHED FOR ERHVERVSDRIVENDE FONDE, HERUNDER SÆRREGEL FOR ÆNDRING AF FORMÅL, UDDELING OG OPLØSNING.	224
7.3.7. MYNDIGHEDSBEHANDLING AF VEDTÆGTSÆNDRINGER.....	228
7.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	228
7.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST.....	228
7.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	228
7.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	230
7.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	230
KAPITEL 8: KAPITALAFGANG, HERUNDER UDDELING.....	239
8.1. INDLEDNING.....	239
8.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS.....	239
8.2.1. KAPITALAFGANG.....	239
8.2.1.1. Kapitalanbringelse vs. kapitalafgang	239
8.2.1.2. Oplysning om omkostninger.....	240
8.2.2. KAPITALNEDSÆTTELSE.....	240
8.2.2.1. Reglerne om kapitalnedsættelser fremgår af bekendtgørelse	240
8.2.2.2. Kapitalnedsættelse til dækning af underskud.....	241
8.2.2.2.1. Erklæring fra en vurderingsmand	241
8.2.2.3. Kapitalnedsættelse til uddeling	242
8.2.2.3.1. Krav om redegørelse	242
8.2.2.3.2. Meddelelse til fondens kreditorer	242
8.2.2.3.3. Kapitalnedsættelser ved udlodning af andre værdier end kontanter.....	243

8.2.2.3.4. Automatisk effektivering af kapitalnedsættelse	244
8.2.3. UDDELINGER, HERUNDER ÅBENHED OM UDDELINGER.....	244
8.2.3.1. Det påhviler bestyrelsen at foretage uddelinger	245
8.2.3.2. Uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter.....	245
8.2.3.3. Indirekte uddelinger.....	246
8.2.3.4. Uddeling til vedtægtsbestemte formål	247
8.2.3.5. Flere uddelingsberettigede	247
8.2.3.6. Kapitalforbrugende fonde / løbende uddeling.....	247
8.2.3.7. Ikke retskrav på uddelinger.....	248
8.2.3.8. Krav om rimelige henlæggelser	249
8.2.3.8.1. Rimelige henlæggelser i koncerner.....	250
8.2.3.8.2. Vedtægtsbestemte henlæggelser	250
8.2.3.9. Hvad kan anvendes til uddelinger.....	250
8.2.3.9.1. Bundne reserver.....	251
8.2.3.9.2. Uddelingers forsvarlighed.....	251
8.2.3.10. Fondsmyndighedens henstilling om forøgelse eller nedsættelse af uddelinger	252
8.2.3.10.1. Påbud fra fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen	252
8.2.3.11. Forbud mod uddelinger til stiftere, ledelsesmedlemmer m.v.	253
8.2.3.11.1. Væsentlige gavegivere.....	254
8.2.3.11.2. Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner	254
8.2.4. ÅBENHED OM UDDELINGER.....	255
8.2.5. SAMMENFATNING AF FORSKELLE I FORHOLD TIL SEL	256
8.3. UDVALGETS OVERVEJELSER	256
8.3.1. DE NÆRMERE REGLER OM KAPITALAFGANG (KAPITALNEDSÆTTELSE OG UDDELING) I LEF ELLER I EN BEKENDTGØRELSE UDSTEDT I MEDFØR AF LEF	257
8.3.2. OPLYSNING OM OMKOSTNINGER FORBUNDET MED EN KAPITALNEDSÆTTELSE.....	257
8.3.3. SPØRGSMÅL OM KAPITALNEDSÆTTELSE TIL DÆKNING AF UNDERSKUD	257
8.3.3.1. Vurderingsmandserklæring om underskud.....	257
8.3.4. KAPITALNEDSÆTTELSE TIL UDDELING.....	258
8.3.4.1. Kapitalnedsættelse til særlig reserve	258
8.3.4.2. Frist for kreditorernes anmeldelse af krav	258
8.3.4.3. Automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelser.....	258
8.3.4.4. Kapitalnedsættelse ved udlodning af andre værdier end kontanter	259
8.3.5. UDDELINGER, HERUNDER ÅBENHED OM UDDELINGER.....	259
8.3.5.1. Enhver økonomisk begunstiggelse.....	259
8.3.5.2. Midler der kan anvendes til uddeling.....	260
8.3.5.2.1. Mindstekrav til fondes uddelinger	260
8.3.5.3. Uddelingers forsvarlighed.....	262
8.3.5.4. Uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter.....	262
8.3.5.5. Forbuddet i LEF § 43 mod uddelinger og udlån til bl.a. bestyrelsesmedlemmer m.v.....	263
8.3.5.5.1. Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner	263
8.3.5.6. Tilbagebetaling af uddelinger og kapitalnedsættelser	264
8.3.5.7. Åbenhed om uddelinger og omkostninger ved uddelingsaktiviteten og eller enkelt uddelinger.....	264
8.3.5.7.1. Indsendelse af legatarfortegnelsen til fondsmyndigheden.....	265
8.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	266
8.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST	266
8.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	266
8.4.1.2. Ændring af årsregnskabsloven.....	269
8.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	270
8.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde	270
8.4.2.2. Ændring af årsregnskabsloven.....	284
KAPITEL 9: OPLØSNING	287
9.1. INDLEDNING	287
9.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS.....	287
9.2.1. OPLØSNINGSMETODERNE FOR ERHVERVSDRIVENDE FONDE	287
9.2.2. LIKVIDATION	288
9.2.2.1. Likvidationsproceduren.....	290
9.2.2.2. Forskelle i forhold til reglerne om likvidation i SEL	290
9.2.2.3. Indsendelse af årsrapport	291

9.2.3. TVANGSOPLØSNING	291
9.2.3.1. <i>Tvangsopløsning som følge af manglende årsrapport</i>	293
9.2.3.2. <i>Tvangsopløsning som følge af kapitaltab</i>	293
9.2.3.3. <i>Tvangsopløsning som følge af manglende bestyrelse eller revisor</i>	294
9.2.3.4. <i>Civilstyrelsens samtykke til tvangsopløsning</i>	295
9.2.3.5. <i>Følgerne af tvangsopløsning</i>	295
9.2.4. KONKURS OG REKONSTRUKTION	296
9.2.5. FUSION OG OMDANNELSE.....	296
9.2.6. OPLØSNING VED ERKLÆRING	297
9.2.7. GENOPTAGELSE AF FONDE UNDER TVANGSOPLØSNING	297
9.3. UDVALGETS OVERVEJELSER	298
9.3.1. REGLER OM OPLØSNING I LEF ELLER I EN BEKENDTGØRELSE.....	298
9.3.2. FORENKLET OPLØSNINGSMETODE FOR ERHVERVSDRIVENDE FONDE	299
9.3.3. LIKVIDATIONSPROCESSEN VED OPLØSNING AF EN ERHVERVSDRIVENDE FOND.....	299
9.3.3.1. <i>Uddelinger i likvidationsperioden</i>	300
9.3.3.1.1. <i>A conto udlodning af likvidationsprovenu</i>	300
9.3.4. TVANGSOPLØSNING AF EN ERHVERVSDRIVENDE FOND	300
9.3.4.1. <i>Kapitaltab</i>	301
9.3.5. GENOPTAGELSE AF EN ERHVERVSDRIVENDE FOND.....	301
9.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	302
9.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST	302
9.4.1.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	302
9.4.1.2. <i>Overgangsbestemmelse</i>	307
9.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	307
9.4.2.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	307
9.4.2.2. <i>Overgangsbestemmelse</i>	330
KAPITEL 10: FUSION, SPALTNING OG SAMMENLÆGNING	331
10.1. INDLEDNING	331
10.2. GÆLDENDE RET OG ERHVERVSSTYRELSENS ADMINISTRATIVE PRAKSIS.....	331
10.2.1. FORENKLING AF FUSIONSPROCESSEN.....	331
10.2.1.1. <i>Universalsuccession</i>	331
10.2.1.2. <i>Fondsmyndighedens samtykke</i>	332
10.2.1.3. <i>Sammenhæng med reglerne i SEL</i>	333
10.2.1.3.1. <i>"Straksfusion"</i>	334
10.2.2. SPALTNING AF ERHVERVSDRIVENDE FONDE	334
10.2.3. SAMMENLÆGNING AF ERHVERVSDRIVENDE OG IKKE-ERHVERVSDRIVENDE FONDE.....	335
10.3. UDVALGETS OVERVEJELSER	336
10.3.1 FUSION.....	336
10.3.1.1. <i>Beslægtede formål</i>	336
10.3.1.2. <i>LEF eller bekendtgørelse</i>	336
10.3.1.3. <i>Forenkling af fusionsproceduren</i>	336
10.3.1.4. <i>"Straksfusioner"</i>	338
10.3.2. SPALTNING	338
10.3.3 SAMMENLÆGNING.....	339
10.4. UDKAST TIL LOVFORSLAG	339
10.4.1. UDKAST TIL LOVTEKST	339
10.4.1.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	339
10.4.2. UDKAST TIL SPECIELLE BEMÆRKNINGER	344
10.4.2.1. <i>Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde</i>	344
BILAG 1: OVERSIGT OVER UDVALGETS ANVENDTE FORKORTELSER	361
BILAG 2: UDVALGETS UDKAST TIL LOVFORSLAG	363
BILAG 3: PARAGRAFNØGLE OVER SAMMENHÆNG MELLEML BESTEMMELSERNE I DE ENKELTE KAPITLER OG DET SAMLEDE UDKAST TIL LOVFORSLAG I BILAG 2	508
BILAG 4. OVERSIGT OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG SAMMENHOLDT MED GÆLDENDE LOV	513
BILAG 5: UDVALGETS UDKAST TIL ANBEFALINGER OM GOD FONDSLEDELSE	560
FORORD	561
A. INDLEDNING	561
B. SOFT LAW OG DENS BETYDNING	561
C. RAPPORTERING - "COMPLY OR EXPLAIN"	562

ANBEFALINGER FOR GOD FONDSLEDELSE	563
1. BESTYRELSENS OPGAVER OG ANSVAR.....	563
1.1 OVERORDNENDE OPGAVER OG ANSVAR.....	563
1.2 FORMANDEN OG NÆSTFORMANDEN FOR BESTYRELSEN.....	563
1.3 BESTYRELSENS SAMMENSÆTNING OG ORGANISERING.....	564
1.4 UAFHÆNGIGHED	565
1.5 UDPEGNINGSPERIODE.....	566
1.6 EVALUERING AF ARBEJDET I BESTYRELSEN OG I DIREKTIONEN.....	567
2. LEDELSENS VEDERLAG	567
3. ÅBENHED OG KOMMUNIKATION	568
BILAG 6: SAMMENFATNING AF ERHVERVSSTYRELSENS UNDERSØGELSE AF ET UDSNIT AF DE ERHVERVSDRIVENDE FONDE	572
BILAG 7: SAMMENFATNING AF ERHVERVSSTYRELSENS UNDERSØGELSE AF FONDSLOVGIVNINGEN I EN RÆKKE UDVALGTE ANDRE LANDE	578

Kapitel 1: Indledning

1.1. Indledning

I marts 2012 nedsatte den daværende Erhvervs- og Vækstminister et udvalg, der fik til opgave at se på den gældende lovgivning for de erhvervsdrivende fonde med henblik på en modernisering heraf.

Udvalget skulle afgive en rapport om arbejdet med udvalgets overvejelser og forslag inden udgangen af 2012.

1.2. Udvalgets kommissorium

Erhvervsfundsudvalget blev nedsat af Erhvervs- og Vækstministeren i marts 2012.

Baggrunden for udvalgets nedsættelse og udvalgets opgaver m.v. er beskrevet således i kommissoriet af 21. marts 2012:

”Baggrund

Det er regeringens mål at skabe gode rammevilkår for erhvervslivet.

De erhvervsdrivende fonde spiller en vigtig rolle i dansk erhvervsliv, fordi de ofte er moderselskab for og dermed helt eller delvist ejer nogle af landets største selskaber opgjort på indtjening, omsætning, antal ansatte og markedsværdi. Fondskonstruktionen kendes i en række lande, men erhvervsdrivende fonde har en særlig stor betydning i Danmark, ikke mindst blandt de største virksomheder. Mangfoldigheden er dog samtidig stor, og der er mange forskelligartede erhvervsdrivende fonde med formål, der spænder vidt. Der er i dag 1.325 erhvervsdrivende fonde i Danmark.

Erhvervsdrivende fonde er selvejende institutioner uden en ejerkreds. De ledes af en bestyrelse, som er ansvarlig for, at fonden ledes i overensstemmelse med vedtægten/fundatsen. Det betyder, at der f.eks. ikke er en generalforsamling, der fører tilsyn med bestyrelsens varetagelse af fondens forhold. Til at føre tilsyn er der derfor oprettet offentlige fondsmyndigheder. Erhvervs- og vækstministeren ved Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for fonde, hvis formål er ren erhvervsaktivitet, mens justitsministeren ved Civilstyrelsen er fondsmyndighed for fonde med både erhvervs- og almene formål.

De erhvervsdrivende fonde er reguleret i lov om erhvervsdrivende fonde, og den nuværende lovgivning er i vidt omfang fra 1985.

I 2009 vedtog et bredt flertal i Folketinget en grundlæggende reform af selskabslovgivningen, således at der for aktieselskaber og anpartsselskaber er en ny og moderniseret selskabslovgivning.

Lov om erhvervsdrivende fonde bygger på en række punkter på den tidligere selskabslovgivning. Den gennemførte reform af selskabsreguleringen afføder derfor et naturligt behov for at se nærmere på, hvilken betydning selskabsreformen har i forhold til reglerne for erhvervsdrivende fonde.

Samtidig har udviklingen generelt betydet et øget fokus på ansvarlighed, åbenhed og god virksomheds- og ledelseskultur. Det gælder f.eks. i forhold til corporate governance (god selskabsledelse), hvor børsnoterede selskaber i dag følger en række principper omkring god selskabsledelse. Samtidig er de ca. 1.100 største danske virksomheder forpligtet til i deres årsregnskaber at oplyse om virksomhedens CSR-indsats (virksomhedernes samfundsansvar).

I de seneste par år har der været rejst spørgsmål vedrørende gennemsigtigheden og tilsynet med de erhvervsdrivende fonde, herunder rammerne for ledelsen, dens sammensætning og uafhængighed.

Endelig er det vigtigt for vækst- og erhvervsudvikling i Danmark, at fondsmodellen også i fremtiden anses for attraktiv.

Det er på denne baggrund regeringens hensigt at gennemføre en modernisering af fondslovgivningen. Til forberedelse heraf nedsættes der et udvalg, som skal komme med forslag til en modernisering af erhvervsfondslovgivningen.

Udvalgets opgaver

Hensigten med moderniseringen er, at reguleringen af de erhvervsdrivende fonde skal være effektiv og tidssvarende og skabe gode, tidssvarende rammer for erhvervsmæssig udvikling via fondsejerskabsmodellen.

Udvalget skal i forbindelse med sit arbejde tage udgangspunkt i selskabsreformen og den generelle udvikling i forhold til åbenhed og god virksomhedskultur.

Udvalget skal belyse og vurdere:

- *om den nuværende lovgivning giver tilstrækkelige fremtidssikrede rammer for, at fondsmodellen er attraktiv og fortsat kan bidrage til vækst og erhvervsudvikling,*
- *hvilke konsekvenser moderniseringen af selskabslovgivningen bør have for de erhvervsdrivende fonde,*
- *behovet for styrkelse af reglerne vedrørende gennemsigtighed, uafhængighed, ledelse og samfundsansvar,*
- *behovet for at styrke det offentlige tilsyn med erhvervsdrivende fonde.*

Udvalget skal udarbejde udkast til ændring af lov om erhvervsdrivende fonde og eventuelt udkast til anbefalinger til god fondsledelse, såfremt nogle forhold egner sig bedre til at blive reguleret via anbefalinger end ved egentlige lovregler. Arbejdet afholdes inden for eksisterende økonomiske rammer.

Til brug for udvalgets arbejde vil Erhvervsstyrelsen foretage en undersøgelse af en række forhold i de erhvervsdrivende fonde.

Skatteregler for fonde og de særlige regler for rent almennyttige fonde ligger uden for udvalgets kommissorium.

Sammensætning

Erhvervs- og vækstministeren udnævner formanden og medlemmerne af udvalget. Udvalget består af 1 formand, 3 repræsentanter for offentlige myndigheder, 8 sagkyndige

medlemmer (advokater, revisorer, forskere og personer med viden og erfaring fra erhvervsdrivende fonde) samt 4 repræsentanter fra organisationer.

Tidshorisont

Udvalget skal aflevere rapport til erhvervs- og vækstministeren inden udgangen af 2012.”

1.3. Udvalgets sammensætning

Erhvervsfundsudvalget har ved afgivelsen af denne rapport haft følgende sammensætning:

Formand

Statsautoriseret revisor Finn L. Meyer

Sagkyndige medlemmer

Bestyrelsesmedlem Annette Sadolin

Advokat Christian Th. Kjølbye

Direktør Dorrit Vanglo

Administrerende direktør Mads Lebech

Advokat Marianne Philip

Direktør Niels Jacobsen

Professor Steen Thomsen

Medlemmer indstillet af offentlige myndigheder

Direktør Betina Hagerup (udpeget efter indstilling fra Erhvervsstyrelsen)

Kontorchef Rikke Ørum Petersen (udpeget efter indstilling fra Justitsministeriet)

Kontorchef Sidsel Nordengaard (udpeget efter indstilling fra Erhvervs- og Vækstministeriet)

Medlemmer indstillet af organisationer

Administrationschef Knud T. Martens (udpeget efter indstilling fra Landsorganisationen i Danmark)

Executive Vice President Lars-Erik Brenøe (udpeget efter indstilling fra Danmarks Rederiforening)

Erhvervsjuridisk chef Sven Petersen (udpeget efter indstilling fra Dansk Erhverv)

Direktør Tine Roed (udpeget efter indstilling fra DI)

Udvalgets sekretariat bestod ved rapportens afgivelse af kontorchef Lars Bunch, kontorchef Jytte Heje Mikkelsen, chefkonsulent Lars Hammer-Jespersen, chefkonsulent Søren Clausen, fuldmægtig Louise Fjord og fuldmægtig Søren Corfixsen Whitt.

Udvalgets første møde blev holdt den 8. maj 2012, og udvalgets sidste møde blev afholdt den 5. december 2012.

Udvalget har afholdt **10** møder.

1.4. Erhvervsstyrelsens undersøgelse af erhvervsdrivende fonde og undersøgelse af fondsreguleringen i visse andre lande

Inden nedsættelsen af Erhvervsfondsudvalget havde Erhvervsstyrelsen igangsat en undersøgelse af en række forhold i de erhvervsdrivende fonde. Formålet med undersøgelsen, som blev afsluttet den 30. september 2012, har været at indsamle en række faktuelle oplysninger om de erhvervsdrivende fonde særligt med hensyn til fondenes overordnede karakteristika, fondenes ledelse, herunder bestyrelsens sammensætning, uafhængighed, kompetencekrav, arbejdsform, tidsforbrug og vederlag samt fondenes uddelinger og transparens.

Undersøgelsen har været gennemført dels ved en spørgeskemaundersøgelse af 203 erhvervsdrivende fonde, dels ved en manuel gennemgang af de pågældende fondes vedtægter, dels ved samkøring af Erhvervsstyrelsens registrerede oplysninger om samtlige ca. 1350 erhvervsdrivende fonde. Undersøgelsen er udført med bistand fra Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab. Undersøgelsens resultater har været præsenteret for Erhvervsfondsudvalget på et møde. Bilag 6 indeholder en sammenfatning af undersøgelsens resultater.

Erhvervsstyrelsen har ligeledes foretaget en undersøgelse af fondsreguleringen i en række udvalgte andre lande i forhold til en række udvalgte emner. Bilag 7 indeholder en sammenfatning af undersøgelsens resultater.

Kapitel 2: Udvalgets overordnede betragtninger

En række af de største og mest betydningsfulde danske virksomheder er kontrolleret af erhvervsdrivende fonde. Erhvervsdrivende fonde anvendes endvidere til mange andre former for erhvervsaktiviteter, hvor der er lagt vægt på, at overskud kan komme bestemte uddelingsformål til gode og derved adskille erhvervsaktiviteten fra sædvanlige privatøkonomiske interesser.

Blandt de erhvervsdrivende fonde er mangfoldigheden stor. Der er mange forskelligartede fonde med formål, der spænder vidt. Der er stigende fokus på fondenes virke og deres uddelinger, der som udgangspunkt kommer fra erhvervsaktiviteterne. De erhvervsdrivende fonde tegner sig f.eks. for en væsentlig del af de investeringer, den private sektor foretager i forskning og udvikling. Endvidere bidrager de erhvervsdrivende fonde væsentligt med almenvelgørende uddelinger – f.eks. sociale og kulturelle uddelinger.

Fondskonstruktionen kendes i forskellig form i en række lande. Erhvervsdrivende fonde har imidlertid særlig betydning i Danmark, ikke mindst blandt de største virksomheder, herunder internationalt arbejdende koncerner.

Udvalget har lagt til grund, at det med den danske fondsmodel er lykkedes at bevare og udvikle en række af de største danske virksomheder med deraf følgende aktivitet i Danmark. Det er afgørende, at en gennemgang af lovgivningen for de erhvervsdrivende fonde tager udgangspunkt heri, og at det sikres, at erhvervsfundsmodellen også fremover vil være attraktiv.

I henhold til kommissoriet for udvalgets arbejde blev udvalget givet følgende konkrete opgaver:

Udvalget skulle belyse og vurdere:

- om den nuværende lovgivning giver tilstrækkelige fremtidssikrede rammer for, at fondsmodellen er attraktiv og fortsat kan bidrage til vækst og erhvervsudvikling,
- hvilke konsekvenser moderniseringen af selskabslovgivningen bør have for de erhvervsdrivende fonde,
- behovet for styrkelse af reglerne vedrørende gennemsigtighed, uafhængighed, ledelse og samfundsansvar,
- behovet for at styrke det offentlige tilsyn med erhvervsdrivende fonde.

Udvalget skulle udarbejde udkast til ændring af lov om erhvervsdrivende fonde og eventuelt udkast til anbefalinger til god fondsledning, såfremt nogle forhold måtte egne sig bedre til at blive reguleret via anbefalinger end ved egentlige lovregler.

Denne rapport indeholder udvalgets besvarelse af de opstillede opgaver.

Udvalget finder anledning til at fremhæve vigtigheden af, at de erhvervsdrivende fonde også fremover kan spille den betydelige rolle, de har i dag for dansk erhvervsliv.

Efter udvalgets opfattelse har nogle uheldige enkeltsager ført til, at der har været en vis betænkelighed i forhold til de erhvervsdrivende fonde.

Udvalget har lagt afgørende vægt på at udarbejde en hensigtsmæssig opdateret og moderniseret lovgivning samt anbefalinger for god fondsledelse i de erhvervsdrivende fonde. Udvalget vurderer endvidere, at åbenhed og klarhed vil medvirke til at imødegå den betænkelighed, der fra visse sider har været ved de erhvervsdrivende fonde.

Efter udvalgets opfattelse vil de foreslåede ændringer bidrage til klarhed om regelsættet bl.a. ved at reducere antallet af bekendtgørelser, der knytter sig til lov om erhvervsdrivende fonde samt ved en kodificering af mangeårig praksis for de erhvervsdrivende fonde, hvilket efter udvalgets opfattelse er en fordel for fondene, deres rådgivere og fondenes interessenter.

Med hensyn til gennemsigtighed, uafhængighed, ledelse samt behovet for at styrke det offentlige tilsyn med de erhvervsdrivende fonde indeholder rapporten bl.a. forslag om, at fondene i deres årsrapporter skal oplyse om det samlede vederlag til bestyrelse og direktion, uanset hvilken regnskabsklasse fonden tilhører, og forslag om at fondene i ledelsesberetningen i årsrapporten eller på deres hjemmeside skal medtage en redegørelse for fondens uddelingspolitik.

Rapporten indeholder endvidere forslag om anbefalinger for god fondsledelse, herunder om uafhængighed. Udvalget foreslår, at bestyrelserne i de erhvervsdrivende fonde fremover skal forholde sig til anbefalingerne i deres årsrapporter eller på deres hjemmeside.

Det er vigtigt for udvalget at understrege, at en betydelig del af de erhvervsdrivende fonde allerede i al væsentlighed opfylder en række af de foreslåede ændringer med hensyn til blandt andet ledelse og åbenhed.

Udkastet til lovforslag er formuleret som et ændringsforslag til lov om erhvervsdrivende fonde. Som følge af antallet af ændringer i udkastet til lovforslag anbefaler udvalget dog, at et endeligt lovforslag udformes som en nyaffattelse af lov om erhvervsdrivende fonde, således at loven i sin struktur kommer til at ligne selskabsloven. I forhold til det praktiske arbejde vurderes der at være betydelige fordele herved.

Udvalget er opmærksomt på, at skat ikke er en del af udvalgets kommissorium. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at hvis der fremover skal stiftes nye erhvervsdrivende fonde med ejerskab af nogle af de største og mest betydningsfulde virksomheder i Danmark, er det nødvendigt, at skattereglerne for etablering af en erhvervsdrivende fond ved personers indskud af kapitalandele i en bestående virksomhed ændres. Den nuværende beskatning ved etableringen af en erhvervsdrivende fond ved indskud af kapitalandelene i en bestående virksomhed er efter udvalgets opfattelse hindrende for stiftelse af nye betydningsfulde fonde, der ejer større danske virksomheder. Manglende mulighed for skattemæssig succession medfører, at en væsentlig del af virksomhedens midler skal anvendes til betaling af skat, hvis der stiftes en ny fond ved indskud af en bestående virksomhed eller kapitalandelene heri. Skal fonde fortsat bidrage til vækst og erhvervsudvikling i Danmark, skal dette efter udvalgets opfattelse ændres. Sker der ikke tilpasninger i dette regelsæt, vil ønsket om, at fondsmodellen fortsat skal være en attraktiv virksomhedsform eksempelvis i forbindelse med generationsskifter, ikke blive indfriet.

Selvom udtræk fra Erhvervsstyrelsens it-systemer viser, at der fortsat stiftes nye erhvervsdrivende fonde, viser en gennemgang af disse udtræk, at de erhvervsdrivende fonde, der ejer betydningsfulde danske virksomheder, er stiftet inden skattereglerne blev ændret og på et tidspunkt, hvor det stadig var muligt at overdrage en erhvervsdrivende virksomhed til en fond med

skattemæssig succession. Disse fonde er således stiftet i en periode, hvor det skatteretligt var muligt at overføre en erhvervsvirksomhed til fondsform.

De skattemæssige indtægter forbundet med den ophævede mulighed for skattemæssig succession er efter udvalgets opfattelse begrænsede, idet den manglende succession medfører, at stiftelsen af en fond i disse tilfælde fravælges. Det har dog ikke været muligt for udvalget at få belyst, hvad det skattemæssige provenu er ved disse regler.

Udvalgets rapport indeholder udover anbefalinger for god fondsledning nedenstående forslag til ændringer i lovgivningen m.v. for de erhvervsdrivende fonde. De ændringer, der er * markerede ændringer, bygger på bestemmelser, der findes i SEL.

Ledelse

1. Forbud mod, at et datterselskab udpeger medlemmer til fondens bestyrelse
2. Forbud mod at direktør i et datterselskab kan være formand eller næstformand
3. Ophævelse af mulighed for, at fondsmyndigheden konkret kan tillade, at en direktør i en fond også er bestyrelsesformand i fonden, således at dette forbud fremover bliver absolut, samt kodificering af at det også gælder næstformanden i bestyrelsen*
4. Kodificering af at bestyrelsen skal varetage fondens formål og interesser
5. Bestyrelsens opgaver præciseres*
6. Direktørens opgaver præciseres*
7. Administrators funktion omtales fremover i LEF, og det præciseres, at administrator ikke er direktør
8. Krav om, at administrators navn og honorar til denne skal fremgå særskilt af årsrapporten (Ændring af årsregnskabsloven)
9. Forbud mod utilbørlige dispositioner*
10. Mulighed for at fondsmyndigheden kan give påbud til bestyrelsen om afskedigelse af direktør
11. Kodificering af forbud mod, at bestyrelsen i stifterselskab udgør flertallet af fondsbestyrelsen
12. Reglerne om ledelsens vederlag kodificeres, så der skal tages hensyn til koncernens finansielle stilling*
13. Bestyrelsen skal fremover forholde sig til Anbefalinger for god Fondsledning, herunder anbefalinger vedrørende bestyrelsesmedlemmers uafhængighed,
14. Fondene skal fremover i ledelsesberetningen, eller eventuelt på deres hjemmeside, afgive redegørelse for fondsledning (Ændring af årsregnskabsloven)
15. Kodificering af muligheden for arbejdende bestyrelsesformand*
16. Præcisering af reglerne om skriftlige bestyrelsesmøder*
17. Krav om forretningsorden indføres for bestyrelsen*
18. Særreglen om medarbejderrepræsentation i bladfonde ophæves
19. Krav om angivelse af vederlag til bestyrelse og direktion, samt nærtstående hertil, uanset regnskabsklasse (Ændring af årsregnskabsloven)
20. Oplysningskrav om nærtstående parter. Hvis f.eks. et bestyrelsesmedlem modtager andre former for vederlag end bestyrelseshonorar, skal der medtages oplysning herom i årsrapporten (Ændring af årsregnskabsloven)

Revisors funktion

21. Der indføres krav om et årligt årsregnskabsmøde, hvor revisor har pligt til at deltage, medmindre der konkret er enighed om, at revisors deltagelse ikke er påkrævet
22. Revisor kan fremover indkalde til bestyrelsesmøde på lige fod med bl.a. direktion og fondsmyndighed

23. Hvis revisor udpeges i henhold til vedtægten, kan en sådan udpegningsret fremover alene gælde op til 7 år fra fondens stiftelse, og derefter skal revisor vælges af fondsbestyrelsen.
24. Revisor vælges som udgangspunkt fremover af bestyrelsen for et år ad gangen på fondens årsregnskabsmøde*
25. Revisor og bestyrelsen skal redegøre for årsagen til hvervets ophør, hvis revisors fratrædelse eller afsættelse skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor
26. Der indføres mulighed for, at fondsmyndigheden kan udpege en medrevisor
27. Revisors pligt til at underrette fondsmyndigheden ændres fra ”kan” til ”skal”, og pligten ændres fra at vedrøre ”væsentlige” overtrædelser til at vedrøre ”ikke uvæsentlige” overtrædelser
28. Særreglen om statslig og kommunal revision ophæves

Fondsmyndighed

29. Kriteriet for fondsmyndighedens afsættelse af bestyrelsesmedlemmer ændres fra ”klart uegnet” til ”uegnet”
30. Det kodificeres i loven, at Civilstyrelsen skal samtykke ved formålsændringer, ændring af uddelingsbestemmelser og likvidation
31. Der indføres hjemmel til påbud til bestyrelsen ved overtrædelse af vedtægt
32. Fondsmyndigheden kan give bestyrelsen påbud om at forholde sig til Anbefalingerne for god Fondsledelse
33. Fremover er det fondsmyndigheden, der kan igangsætte granskning
34. Fremover kan afgørelser truffet af fondsmyndigheden også indbringes for anden administrativ myndighed (Erhvervsankenævnet).

Kapitalafgang, herunder uddeling

35. Kodificering af at der ikke må foretages uddeling til væsentlige gavgivere
36. Der indføres mulighed for at uddele midler i form af optjent overskud og frie reserver, som er opstået eller blevet frigjort i regnskabsåret, under iagttagelse af visse sikkerhedsgarantier*
37. Kodificering af muligheden for at uddele ved udlovning af andre værdier end kontanter (også i forbindelse med kapitalnedsættelse til uddeling) under iagttagelse af visse sikkerhedsgarantier*
38. Det præciseres, at det er muligt at yde lån eller stille sikkerhed over for ”nærtstående”, hvis dette sker som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition*
39. Legatarfortegnelser skal fremover indsendes til fondsmyndigheden
40. Der indføres en mulighed for at beslutte kapitalnedsættelse med henlæggelse til en særlig reserve*
41. Fristen for kreditorernes anmeldelse af krav ved visse kapitalnedsættelser nedsættes fra 3 måneder til 4 uger*
42. Der vil fremover ikke være krav om erklæring fra revisor ved nedsættelse af grundkapitalen til dækning af underskud (ledelsens ansvar)*
43. Ved kapitalnedsættelser til uddeling afskaffes revisorerklæring om, at der er dækning for fondens bundne reserver efter gennemførelsen af kapitalnedsættelsen
44. Mulighed for såkaldt automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelser*
45. Det præciseres, at bestyrelsen kan kræve tilbagebetaling af uretmæssige uddelinger, lån e.l. med renter, medmindre modtageren er i god tro*
46. Ikke krav om oplysninger om omkostninger forbundet med kapitalnedsættelse*
47. Der skal i ledelsesberetningen i årsrapporten eller på fondens hjemmeside medtages en redegørelse for fondens uddelingspolitik, herunder en opdeling af de foretagne uddelinger i hovedkategorier (Ændring af årsregnskabsloven)

Lovens anvendelsesområde

48. Det kodificeres ved bekendtgørelse, hvornår en fond er erhvervsdrivende
49. Der indsættes en definition på erhvervsdrivende fonde i LEF*
50. Det kodificeres i bemærkningerne, hvad der forstås ved en selvstændig bestyrelse, og at der er krav om et øget antal bestyrelsesmedlemmer, der er uafhængige af stifter, hvis bestyrelsen består af flere end 4 bestyrelsesmedlemmer
51. Det kodificeres, at væsentlige gavegivere sidestilles med stifter
52. Betegnelserne ”erhvervsdrivende fond”, ”erhvervsfond” og forkortelsen ”ERF” beskyttes*
53. Fremover også oplysning om fondens navn, hjemsted og CVR nummer på fondens eventuelle hjemmeside*
54. Ved anvendelse af binavne er der ikke længere krav om, at hovednavnet skal angives i parentes ved anvendelsen heraf*

Stiftelse og kapital

55. Kodificering af hvem der kan stifte en fond*
56. Kodificering af muligheden for at stifte med regnskabsmæssig tilbagevirkende kraft*
57. Stiftelse kan fremover også ske med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid ved indskud af bestemmende ejerandel*
58. Mulighed for stiftelser med virkning frem i tid*
59. Fondens navn skal indtil registrering indeholde tilføjelsen ”under stiftelse”*
60. Hjemsted skal fremover ikke fremgå af vedtægten*
61. Der indføres regler om efterfølgende erhvervelser fra stifter eller væsentlige gavegivere*
62. Revisorerklæringen ved stiftelse af en fond skal fremover være en vurderingsberetning*
63. Der indføres mulighed for at unklade vurderingsberetning ved indskud af særlige aktiver/indskud*
64. Der indføres mulighed for at forhøje grundkapitalen ved overførelse af overskud eller frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort i regnskabsåret*
65. Der indføres mulighed for, at fondsmyndigheden kan henstille til bestyrelsen at overveje at gennemføre en kapitalnedsættelse, hvis fondens grundkapital står i klart misforhold til fondens formål og aktiviteter
66. Fristen for anmeldelse af stiftelse af en fond ændres fra 3 måneder til 2 uger*
67. Den generelle anmeldelsesfrist i loven ændres fra 4 uger til 2 uger*

Opløsning

68. De hidtil ved bekendtgørelse fastsatte regler om kapitalnedsættelse og opløsning kodificeres i LEF*
69. Muligheden for genoptagelse kodificeres i LEF (både for likvidation og tvangsopløsning)*

Fusion og sammenlægning

70. De hidtil ved bekendtgørelse fastsatte regler om fusion af erhvervsdrivende fonde (og helejede datterselskaber) flyttes til LEF*
71. Der indføres en forenklet procedure for fusioner
72. Mulighed for sammenlægning af erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fond kodificeres i LEF

Kapitel 3: Lovens anvendelsesområde

3.1. Indledning

I forhold til lovens anvendelsesområde er det fundet relevant at overveje følgende forhold:

1. Fondsbegrebet
2. Hvornår er en fond erhvervsdrivende, herunder hvornår er erhvervsdriften af begrænset omfang
3. Ikke-omfattede og undtagne fonde

3.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

Anvendelsesområdet for LEF er reguleret i LEF kapitel 1.

3.2.1. Fondsbegrebet

LEF indeholder ligesom LFF, der gælder for ikke-erhvervsdrivende fonde, ikke en definition af, hvornår der er tale om en fond. Fondsbegrebet bygger derimod på uskrevne fondsretlige grundsætninger, som er nærmere beskrevet i FOB.

I FOB, side 43, er om fondsbegrebet anført:

”På grundlag af disse undersøgelser kan det fremhæves, at en fond navnlig har følgende karakteristika:

- 1) *En formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue. Dette betyder, at fonde, som har til hensigt at etablere en selvåndlæggelse, ikke gyldigt kan stiftes. Er formålet f.eks. alene at udlåne midlerne til stifteren eller dennes ægtefælle, må eksistensen af den selvejende institution afvises.*
- 2) *Et eller flere bestemte formål.*
- 3) *Rådighedsbeføjelserne tilkommer en selvstændig ledelse.*
- 4) *Fonden kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser, dvs. at den er et selvstændigt retssubjekt.*
- 5) *Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue, d.v.s. at ejendomsretten til fondens formue tilkommer fonden som sådan. Aktiverne falder ikke i arv og kan ikke ved opløsning af fonden udbetales til en ejerkreds, men skal normalt udbetales eller overføres til fondens formål eller til en anden fond med samme eller lignende formål.*

...

Udvalget har ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for i loven at optage en definition af begrebet en fond. Man har herved lagt vægt på, at begrebet i dag er så indarbejdet, at der ikke er behov for en lovmæssig normering af alle de elementer, der indgår i definitionen. Spørgsmålet vil herefter også i fremtiden i vidt omfang være reguleret af almindelige retsgrundsætninger.”

Stifteren af en erhvervsdrivende fond har, som det fremgår, en særstilling i forhold til fonden.

Væsentlige gavegivere sidestilles efter praksis med stiftere med henblik på at undgå omgåelse af stifterbegrebet. Var dette ikke tilfældet, kunne man lade fonden stifte af en

stråmand, mens kapitalen blev tilvejebragt af en bidragsyder, der efterfølgende kunne få (dele af) kapitalen tilbageført.

Væsentlige gavegivere har som følge heraf samme særstilling i relation til fonden som stifterne.

Særstillingen gælder både ved stiftelsen af fonden og efterfølgende under fondens drift. Dette kan illustreres ved følgende eksempel fra Erhvervsstyrelsens praksis.

I en konkret sag skulle en fond have en grundkapital på kr. 300.000 indskudt af stifter A med henblik på (delvis) erhvervelse af fast ejendom. Det var hensigten, at fonden skulle delvis købe, men hovedsagelig modtage, et aktiv af betydelig værdi (fast ejendom). Gavegiver B skulle have vidtgående beføjelser/fribolig i forhold til ejendommen og fondens øvrige midler. Gavegiver betingede sig ret til senere at udtage aktivet af fonden.

Styrelsen nægtede registrering af fonden, da man statuerede, at gavegiver blev anset for at sidestilles med stifter og derfor ikke senere kunne udtage aktivet af fonden. Ved konstruktionen blev stifterbegrebet forsøgt omgået for at B's aktiv kunne beskyttes mod kreditorerne.

Nedenfor er knyttet kommentarer til de 5 elementer i definitionen af en fond, jf. de uskrevne fondsretlige grundsætninger.

3.2.1.1. En formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue

En af hovedbetingelserne for, at der foreligger en fond, er, at fonden skal have en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue.

I FOB, side 55, i bemærkningerne til § 8 om kapital, fremgår om denne betingelse:

”Udvalget har overvejet i lovteksten at stille krav om, at fondens aktiver skal være uigenkaldeligt overdraget til fonden.

Som anført i bemærkningerne til § 1 og § 3 er uigenkaldelig adskillelse af aktiver af økonomisk værdi en grundbetingelse for etableringen af en fond. ...

I bedømmelsen af, om der er sket en uigenkaldelig udskillelse af aktiver af økonomisk værdi, indgår de almindelige retlige betingelser for at påtage sig bindende forpligtelser. Hertil kommer, at det skal kunne godtgøres, at stifteren har påtaget sig forpligtelsen i tilstrækkelig klar form. Det er ikke muligt entydigt at angive, hvilke krav der stille i denne henseende. Som momenter, der kan have betydning, kan nævnes: udpegelse af en selvstændig ledelse, dennes uafhængighed, fastlæggelse af formålet, oprettelse af fundats, eller om en overførelse fysisk har fundet sted.

Udvalget har på denne baggrund ikke ment at burde foreslå, at der i loven medtages en udtrykkelig bestemmelse om, at fondens aktiver skal være uigenkaldeligt overdraget til fonden, ligesom man heller ikke i øvrigt – bortset fra registrering – foreslås stiftelsesproceduren reguleret. Udvalget finder, at de gældende almindelige aftaleretlige grundsætninger er tilstrækkelige til at regulere spørgsmålet. Det forudsættes som anført i bemærkningerne til § 3, at det i forbindelse med registreringen påses, at kravet om uigenkaldelig udskillelse af fondens formue er opfyldt.”

Betingelsen om, at formuen skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue betyder, at fonde, som har til hensigt at etablere en selvåndlæggelse, ikke gyldigt kan stiftes. Ved selvåndlæggelse forstås, at en person/stifter har til hensigt at skabe et kreditorly ved at aktiver formelt overføres til en anden juridisk person, så de unddrages kreditorforfølgelse. På grund af vedtægtens særegne konstruktion mister stifter ikke reelt råderetten over aktiverne. Eksempelvis kan det i vedtægten foreskrives, at fondens midler skal udbetales og fonden opløses ved anfordring eller ved stifters død. Sådanne betingelser bevirker, at formuen ikke er uigenkaldeligt udskilt fra stifters formue og kan ikke accepteres.

Er formålet med etableringen af en »fond« f.eks. alene at udlåne midlerne til stifteren eller dennes ægtefælle, er der ikke tale om en fond.

Kravet om uigenkaldelig udskillelse af en formue fra stifterne består i almindelighed af to led:

1. fondens aktiver skal allerede ved oprettelsen være uigenkaldeligt overdraget til fonden, og
2. fondens midler må ikke efterfølgende kunne overgå til stifteren eller personer, som er stifteren nærtstående.

3.2.1.2. Et eller flere bestemte formål

En fond skal have et eller flere nærmere angivne formål, som fonden skal varetage.

Vedtægten skal indeholde en angivelse af fondens formål, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 4.

Ifølge lovforarbejderne til LEF kan formålet udelukkende tilsigte varetagelsen af erhvervmæssige interesser, som f.eks. at bevare og udbygge en erhvervsvirksomhed, som fonden enten selv driver, eller i hvilken fonden ejer en betydelig kapital- eller stemmeandel.

Det følger samtidig af forarbejderne, at en fond anses som erhvervsdrivende, selv om erhvervsdrift ikke indgår i fondens formålsangivelse. Formålsangivelsen kan f.eks. alene være en almennyttig målsætning, uden at det af formålet fremgår, at midlerne hertil tilvejebringes gennem drift af en erhvervsvirksomhed.

Der eksisterer således vedtægter, hvor en erhvervsdrivende fonds formål alene er at foretage uddelinger til nærmere angivne formål, og hvor erhvervsdriften alene er en aktivitet, som skal sikre midler til at foretage de konkrete uddelinger. Erhvervsdriften er dog oftest en del af fondens formål.

Ifølge 2012-undersøgelsen har 69 % af fondene et erhvervmæssigt formål, og blandt disse har 65 % det erhvervmæssige formål, som deres primære formål, dvs. ca. 45 % af de undersøgte erhvervsdrivende fonde har et erhvervmæssigt formål som deres primære formål.

LEF indeholder ikke en udtrykkelig begrænsning i forhold til erhvervsdrivende fondes formål.

Der findes kun meget få begrænsninger i forhold til, hvilke formål en fond kan varetage. Stifter vælger således – i det omfang det ikke er i strid med lov og ærbarhed – selv, hvilke formål fonden skal varetage.

Det kan i særlovgivning være bestemt, at nærmere bestemte formål ikke kan varetages af en fond. Formålet må endvidere ikke stride mod præceptive bestemmelser i særlovgivning, herunder bl.a. den kommunalretlige lovgivning.

Der gælder herudover visse grænser for, hvor ubestemt et formål kan angives. En angivelse om, at »fonden skal udøve de formål, som bestyrelsen ønsker«, er således eksempelvis for upræcist.

Et formål skal være så præcist inden for en nærmere ramme, at bestyrelsen ikke efter eget frie skøn kan bestemme fondens formål.

Erhvervsdrivende fondes formål er også drøftet nærmere i kapitel 4, ”Stiftelse og kapital”.

3.2.1.3. Rådighedsbeføjelserne tilkommer en selvstændig ledelse

For at der foreligger en fond, er det en betingelse at rådighedsbeføjelsen over fondens midler tilkommer en i forhold til stifter selvstændig ledelse.

I en erhvervsdrivende fond er bestyrelsen det øverste ledelsesorgan. Bestyrelsen i en fond er således ikke underlagt kontrol af en eller flere ejere eller en forsamling af ejere (generalforsamling).

Kravet om, at rådighedsbeføjelsen over en fond skal tilkomme en selvstændig ledelse, skal forstås som et krav om en uafhængighed af stifter.

Væsentlige gavegivere sidestilles som nævnt med stiftere for at undgå omgåelse af stifterbegrebet. Ledelsen af en fond skal derfor også være selvstændig i forhold til væsentlige gavegivere.

I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis er der endvidere krav om, at ledelsen af en fond skal være selvstændig i forhold til fondens væsentlige legatmodtagere.

Kravet om selvstændighed i forhold til væsentlige legatmodtagere skyldes, at fondens bestyrelsesmedlemmer i modsat fald vil være inhabile i forbindelse med uddelinger. Hvis fonden f.eks. skal støtte en bestemt institution eller organisation, kan der ikke være fuldt sammenfald mellem fondsbestyrelsen og ledelsen af den pågældende institution, der skal støttes. I modsat fald vil der kunne stilles spørgsmålstegn ved, hvorvidt fondsbestyrelsen alene varetager fondens interesser.

Kravet om en selvstændig ledelse betyder blandt andet, at det ikke kan foreskrives i vedtægten for en fond, at ledelsen kun kan træffe alle beslutninger med stifters samtykke, eller at stifteren med veto kan spærre for ledelsens beslutninger. Det kan derimod godt fastsættes i vedtægt, at enkelte meget væsentlige beslutninger, herunder beslutning om visse vedtægtsændringer, kun kan foretages med stifterens samtykke.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører endvidere, at de beslutninger, bestyrelsen i en fond træffer, skal kunne begrundes alene i fondens formål og langsigtede interesser.

Stifters ønsker med fonden må således komme til udtryk ved affattelsen af vedtægten eller dokumenter, der knytter sig hertil. Efter stiftelsen har stifter ikke særlige rettigheder i forhold til fonden ved for eksempel efterfølgende vedtægtsændringer, hvis det ikke klart fremgår af

fondens (oprindelige) vedtægt. Se dog med hensyn til vedtægtsændringer også kapitel 7, "Fondsmyndighed".

3.2.1.3.1. Krav om et selvstændigt (uafhængigt) medlem

Kravet om en selvstændig ledelse har traditionelt været anset for opfyldt, hvis blot ét medlem af fondens bestyrelse er selvstændigt (uafhængigt) og uvildigt i forhold til fondens stifter og dennes nærtstående. Dette har været skattemyndighedernes praksis fra før fondslovene i forbindelse med godkendelse af fonde som selvstændige skattesubjekter, jf. FOB s. 246, som gengiver følgende fra skattemyndighedernes praksis vedrørende et uafhængigt medlem af en fondsbestyrelse:

"Fonden skal have en selvstændig bestyrelse, hvoraf efter statskattedirektoratets praksis normalt mindst et medlem skal kunne anses som en i forhold til stifteren/bidragydere uvildig og uafhængig person. Uvildigheden kan sikres ved, at den pågældende udpeges af en offentlig myndighed eller en sammenslutning, der nyder offentlig tillid. Har fonden i kraft af aktiebesiddelse en væsentlig indflydelse på et selskab, vil personer, der repræsenterer selskabet eller er i afhængighedsforhold til dette, ikke kunne anses for uvildige. (Se Mou Jacobsen, s. 11, og Finn Thomsen, s. 363). Hvor en fond med et ideelt formål stiftes af flere personer, hvoraf ingen indskyder midler i betydeligt omfang, kan der dog ses bort fra denne betingelse, og det samme gælder, hvor stifteren selv er en selvstændig skattepligtig fond."

Erhvervsstyrelsen har i de senere år konkret stillet skærpede krav til antallet af uafhængige medlemmer, hvis der har været indicier på, at et enkelt uafhængigt medlem ikke ville være tilstrækkeligt. I FOB, s. 246, er det formuleret således, at kravet om uafhængighed vil være opfyldt, hvis *"normalt mindst et medlem anses som en i forhold til stifteren/bidragyderen uvildig og uafhængig person"*.

Efter Erhvervsstyrelsens opfattelse indebærer det, at det altid er en konkret vurdering, og at der derfor vil kunne være konkrete omstændigheder, som fører til at ét uafhængigt medlem ikke er tilstrækkeligt, jf. følgende generaliserende eksempler fra Erhvervsstyrelsen, som illustrerer styrelsens erfaring med konkrete ledelsesforhold i fonde, hvor styrelsen har foranlediget ændringer:

- a) En organisation bevilgede et meget stort tilskud til opførelse af en kulturinstitution, som skal drives i fondsform. Samtidig ønskedes det, at organisationen skulle udpege et flertal af bestyrelsens medlemmer. Efter konkrete drøftelser blev antallet og sammensætningen af organisationsudpegede bestyrelsesmedlemmer begrænset til opførelsesperioden.
- b) En forening er stifter af en fond, og der ønskes sammenfald mellem foreningens og fondens bestyrelse, bortset fra ét uafhængigt medlem (typisk den berigtigende advokat). Samtidig er der interessesammenfald mellem foreningens og fondens formål, således at stifter reelt ikke har krympet sig ved fondsstiftelsen, men tværtimod har sikret foreningens interesser i fonden via udpegningsret til fondens bestyrelse og den selvstændige fondsformue.

Kravet om en selvstændig ledelse betyder således ikke, at der er et forbud mod, at der sidder stiftere eller væsentlige gavegivere i bestyrelsen. Et eller flere medlemmer af bestyrelsen skal dog være uafhængige og uvildige i forhold til stifteren og dennes nærtstående samt eventuelle gavegivere.

Der skal være tale om et egentligt uafhængigt medlem, som vil kunne sikre bestyrelsens selvstændighed. Det nytter således eksempelvis ikke, at det uafhængige medlem ofte vil være

inhabil og derfor ofte vil være afskåret fra at deltage i bestyrelsens behandling af konkrete sager, jf. Erhvervsstyrelsens afgørelse fra 2007, hvor styrelsen bl.a. udtalte følgende:

”Det er en fondsretlig grundsætning, at en fond ledes af en i forhold til stifter uafhængig bestyrelse. I praksis anses denne betingelse for opfyldt, når blot et bestyrelsesmedlem er uafhængigt af stifter. Styrelsen kan dog ikke godkende den foreslåede bestyrelsessammensætning, da der efter styrelsens opfattelse vil være flere situationer, hvor den valgte bestyrelse reelt ikke er uafhængig af stifter. Baggrunden for denne vurdering er, at det ene af bestyrelsens medlemmer skal udpeges af Byrådet i [Kommunen]. Da fonden har indgået lejekontrakt med [Kommunen], samt udfører forskellige opgaver for kommunen, finder styrelsen, at der i disse for fonden væsentlige situationer vil kunne opstå inhabilitet for det kommunalt udpegede medlem, jf. LEF § 20.

Denne inhabilitet vil medføre, at de to bestyrelsesmedlemmer udpeget af [Erhvervsforeningen] i disse situationer alene vil kunne træffe afgørelser på fondens vegne. Da [Erhvervsforeningen] er stifter af fonden, finder styrelsen således, at der i det konkrete tilfælde ikke er tale om en i forhold til stifter uafhængig bestyrelse.”

Spørgsmålet om ledelsen af en erhvervsdrivende fond, herunder ledelsens uafhængighed, er endvidere drøftet i kapitel 5, ”Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag”.

3.2.1.4. Fonden kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser

En fond anses for et selvstændigt retssubjekt, hvilket betyder, at fonden som sådan kan erhverve rettigheder og påtage sig forpligtelser vedrørende fondens formue. Fonden betragtes således som en selvstændig juridisk person.

Er intentionen med en fondsstiftelse alene at skærme sin formue for ens kreditorer, men at stifter i øvrigt skal beholde den fulde rådighed over formuen, er der tale om et forsøg på at skabe et kreditorly (selvbåndlæggelse).

”Fonden” vil derfor ikke blive anerkendt som en selvstændig juridisk person, da kravet om, at en fond skal have en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, ikke er opfyldt.

En erhvervsdrivende fond bliver en selvstændig juridisk person ved registrering, jf. LEF § 6, stk. 1.

3.2.1.5. Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue

En fond er selvejende, hvilket betyder, at ejendomsretten til fondens aktiver alene tilkommer fonden. Ingen andre – det være sig både fysiske og juridiske personer – kan have ejendomsret til fondens aktiver.

Det medfører, at formuen ikke kan falde i arv, og at der ikke gyldigt kan ske uddeling til en ”ejerkræds”, hverken i fondens levetid eller i forbindelse med opløsning af fonden.

Både i fondens levetid og ved opløsning er bestyrelsen bundet til alene at tjene fondens interesser og uddele fondens overskud i overensstemmelse med, hvad der er angivet i fondens uddelingsformål.

Uddelingsberettigede i henhold til fondens vedtægt har ikke retskrav på uddelinger. Det er således bestyrelsen, der hvert år selvstændigt tager stilling til, om fondens økonomiske stilling bevirker, at der kan/skal ske uddelinger og til hvem af de uddelingsberettigede.

Spørgsmålet om uddelinger er også drøftet i kapitel 8, "Kapitalafgang, herunder uddelinger".

3.2.1.6. Oprettet uden tidsbegrænsning

Ud over de betingelser, der er beskrevet ovenfor, er en fond endvidere karakteriseret ved, at fonden principielt er oprettet uden tidsbegrænsning.

I henhold til Erhvervsstyrelsens og Civilstyrelsens administrative praksis skal en erhvervsdrivende fond have en levetid på mindst 10 år.

Det fremgår af FOB, side 48,

"at fonde typisk er bestemt til at virke uden tidsbegrænsning".

Det anføres videre på samme side, at hvis kapitalen skal *"forbruges i løbet af en ganske kort periode, forekommer det ikke rimeligt at varetage formålet gennem oprettelsen af en selvstændig fond. Udvalget har imidlertid ikke ment at burde foreslå en bestemt grænse for den periode, fonden skal virke. Afgørelsen heraf må træffes i forbindelse med oprettelsen, herunder navnlig ved registreringen"*.

Konstaterer Erhvervsstyrelsen ved behandlingen af en sag om oprettelse af en ny erhvervsdrivende fond, at fonden alene er stiftet til en enkelt begivenhed, eller at den påtænkte levetid er mindre end 10 år, er der efter styrelsens opfattelse ikke tale om en (erhvervsdrivende) fond.

3.2.1.7. Anvendelse af betegnelsen fond

En række foreninger eller andre virksomheder, betegner sig som "fonde" uden at være fonde. Disse virksomheder er ikke omfattet af fondslovene.

Der er ikke eneret til anvendelsen af begrebet "fond" for fonde omfattet af LEF. En del andre virksomheder end fonde har således benyttet betegnelsen uden at opfylde de uskrevne fondsretlige grundsætninger.

På dette punkt adskiller LEF (og LFF) sig fra SEL, hvoraf det fremgår, at A/S'er og ApS'er er eneberettigede og forpligtede til i deres navn at anvende henholdsvis "aktieselskab" eller "anpartsselskab", eller forkortelserne "A/S" og "ApS".

3.2.2. Hvornår er en fond erhvervsdrivende, herunder hvornår er erhvervsdriften af begrænset omfang

I fondslovgivningen skelnes der alene mellem erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde. Det er ikke en del af sondringen mellem disse to typer fonde, om uddelingerne er af almenyttig eller velgørende karakter.

En almennyttig og almenvelgørende uddelende fond kan således være enten erhvervsdrivende eller ikke-erhvervsdrivende. Den konkrete klassifikation afhænger af fondens faktiske aktivitetsudøvelse, som bl.a. afspejles i fondens årsrapport.

Nedenfor gennemgås, hvornår en fond er erhvervsdrivende. Det er de samme kriterier, der anvendes ved stiftelsen af en fond og efterfølgende, hvis en fond efter en given tidsperiode bliver erhvervsdrivende.

Vurderer Erhvervsstyrelsen at en erhvervsdrivende fond på stiftelsestidspunktet eller senere har begrænset erhvervsdrift, jf. nedenfor, vil den ikke være omfattet af LEF, men af LFF som en ikke-erhvervsdrivende fond.

3.2.2.1. Erhvervsdrift

Det fremgår af LEF § 1, stk. 2, at en fond er erhvervsdrivende, hvis den:

- 1) overdrager varer eller immaterielle rettigheder, erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, eller
- 2) udøver virksomhed med salg eller udlejning af fast ejendom, eller
- 3) er moderfond til et aktie- eller anpartsselskab eller med en anden virksomhed, eller
- 4) udøver en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i henhold til vedtægt eller aftale og har en betydelig andel i dens driftsresultat uden at have den i nr.3 anførte forbindelse med virksomheden.

3.2.2.1.1. LEF § 1, stk. 2, nr. 1

En fond er erhvervsdrivende efter nr. 1, hvis den overdrager varer eller immaterielle rettigheder eller erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke der normalt modtages en modydelse som vederlag.

Udtrykket »varer eller immaterielle rettigheder eller erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke, der normalt modtages en modydelse som vederlag«, skal efter Erhvervsstyrelsens opfattelse forstås meget bredt. Det omfatter blandt andet omsætning af løsøre, værdipapirer, IT-udstyr, herunder IT-programmer, rettigheder til patenter, varemærker, mønstre m.v., håndværksvirksomhed, industri, liberale erhverv og finansierings- og servicevirksomhed m.v.

3.2.2.1.2. LEF § 1, stk. 2, nr. 2

Efter nr. 2 er udgangspunktet, at fonde, der ejer og udlejer fast ejendom, er erhvervsdrivende. Er formålet undtagelsesvist helt eller delvist at uddele friboliger uden eller mod en meget lav betaling, kan fonden dog ikke karakteriseres som erhvervsdrivende.

Fra Erhvervsstyrelsens praksis kan nævnes, at der ikke skal særligt meget til, før styrelsen anser en ejendomsfond for erhvervsdrivende i medfør af nr. 2. Baggrunden er, at der i dag i praksis ofte betales så stor en husleje eller andel af vedligeholdelsesomkostningerne, at elementet af fribolig er bortfaldet eller kraftigt formindsket, f.eks. hvis det kun er enkelte lejligheder i ejendommen, der har en lavere husleje, mens de øvrige har en normal husleje for at dække fondens driftsudgifter. I sådanne tilfælde anses fonden efter styrelsens praksis for omfattet af LEF § 1, stk. 2, nr. 2.

Som eksempel kan nævnes en afgørelse fra Erhvervsankenævnet i 1988, som fastslog at [Kollegium] er erhvervsdrivende, uanset at lejen blev fastsat meget lavt og ikke dækkede driftsudgifterne. Ankenævnet udtalte i sagen bl.a.:

”Lovens § 1, stk. 2, nr. 2, omfatter bl.a. udlejning af fast ejendom, uden at der i selve lovtæksten er anført betingelser eller begrænsninger. ...

På denne baggrund findes de ovenfor gengivne udtalelser i lovmotiverne om på den ene side udlejning, der tilsigter at opnå et afkast til uddeling, og på den anden side uddeling af friboliger uden eller mod en lav betaling, ikke på afgørende måde at være uforenlig med den af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen anlagte forståelse af bestemmelsen og den deraf følgende praksis. ...

Ankenævnet kan herefter tiltræde, at [Kollegium] efter en vurdering af de foreliggende oplysninger om kollegiets virke og økonomiske forhold er blevet anset for erhvervsdrivende efter § 1, stk. 2, nr. 2 ...”

3.2.2.1.3. LEF § 1, stk. 2, nr. 3 og 4

Bestemmelserne i nr. 3 og 4 er karakteriseret ved, at en fond bliver erhvervsdrivende som følge af dens tilknytning til en anden virksomhed.

SELs ikrafttræden medførte, at den selskabsretlige koncerndefinition blev ændret. Den ændrede koncerndefinition i SEL har haft direkte afsmittende effekt i forhold til LEF § 1, stk. 2, idet en af ændringerne i følgeloven til SEL var en ændring af LEF § 1, stk. 2, således at denne bestemmelse nu henviser til koncerndefinitionen i SEL.¹

Koncerndefinitionen er identisk i SEL, ÅRL, IFRS og skattereglerne. Det afgørende kriterium er, om virksomheden har bestemmende indflydelse over en anden virksomhed.

I praksis er det oftest spørgsmålet om, hvornår en fond har en faktisk bestemmende indflydelse i en anden virksomhed, der giver anledning til spørgsmål.

Erhvervsstyrelsen har gennem en lang række år anvendt følgende formodningsregler, når det skal afgøres, om en fond har en faktisk bestemmende indflydelse i en anden virksomhed:

- a) Den øvrige aktionærkreds består af højst to aktionærer, og disse to aktionærer besidder tilsammen en indflydelse, som er mindre end fondens.
- b) Den øvrige aktionærkreds omfatter mere end to aktionærer, men de to næststørste af de andre aktionærer end fonden har tilsammen en besiddelse, der er mindre end fondens ejerandel.

Formodningsreglerne er sammenfaldende med den praksis, som eksisterer for kapitalselskaber i henhold til SEL.

¹ Henvisningen i LEF til SEL er desværre forkert affattet. Der henvises i LEF § 1, stk. 2, nr. 3, til SEL §§ 3 og 4, men der skulle retteligt henvises til §§ 6 og 7. Henvisningen vil blive rettet ved førstkommande lejlighed.

Det er muligt at have bestemmende indflydelse uden at have flertallet af ejerandelene i den underliggende virksomhed.

En fond kan således konkret være erhvervsdrivende med f.eks. 30 % af stemmerne i et A/S, hvis de øvrige aktier er fordelt med små aktieposter på mange aktionærer. Det er ikke muligt generelt at angive faste procentsatser for, hvornår en kapitalandel i et selskab kan siges at udøve bestemmende indflydelse.

En aktionærstruktur med relativt få, men store aktionærer kan føre til, at der kræves en relativ høj ejerandel, før der er mulighed for at udøve bestemmende indflydelse. Der er alene tale om en formodningsregel. Der er således tale om en konkret vurdering af den enkelte sags faktiske omstændigheder.

En fond har bestemmende indflydelse, hvis den efter en konkret vurdering udøver faktisk kontrol med den tilknyttede virksomhed. Dette gælder uanset, om der måtte være stemmeretsbegrænsninger eller lignende i fondens vedtægt.

Erhvervsstyrelsen er af den opfattelse, at der blandt de fonde, der i dag ikke er registreret som erhvervsdrivende fonde, formentlig er en andel, der i praksis har bestemmende indflydelse i en anden virksomhed, og som derfor burde være registreret som erhvervsdrivende fonde. Civilstyrelsen anmoder ind imellem Erhvervsstyrelsen om en udtalelse vedrørende konkrete fondes status. Der eksisterer ingen samlet oversigt eller registrering af de ikke-erhvervsdrivende fonde, som der eventuelt kan søges i.

Det er fondens bestyrelse, der er ansvarlig for at vurdere, om en konkret fond er erhvervsdrivende og dermed omfattet af LEF. Bestyrelsen skal foretage denne vurdering ved fondens stiftelse og løbende efter stiftelsen.

Bestyrelsens forpligtelse til også løbende at vurdere spørgsmålet gør sig særligt gældende, hvis fondens aktivitetsudøvelse ændrer sig (betydeligt).

Bestyrelsens afgørelse kan efterprøves af Erhvervsstyrelsen, der ligeledes i tvivlstilfælde har kompetencen til at afgøre, om en fond er omfattet af LEF, jf. LEF § 3.

3.2.2.2. Begrænset erhvervsdrift

LEF § 1, stk. 3, indeholder en begrænsning i erhvervsdefinitionen, således at en fond ikke anses for erhvervsdrivende, hvis erhvervsvirksomheden er af begrænset omfang, eller kun omfatter en uvæsentlig del af fondens samlede formue.

Bestemmelsen i sigter på tilfælde, hvor fondens kapitalgrundlag i al væsentlighed består af obligationer, pantebreve eller eventuelle kapitalandele i form af aktier, anparter eller lignende uden dertil knyttet bestemmende indflydelse.

Der tænkes endvidere på tilfælde, hvor fonden driver eller har den krævede indflydelse over en erhvervsvirksomhed, der i forhold til fondens samlede aktivmasse udgør en ubetydelig andel (det relative forhold).

Der henvises til følgende eksempel fra Juristen, 1987, hvor Aktieselskabsregistret (nu Erhvervsstyrelsen) har beskrevet registrets praksis vedr. LEF § 1, stk. 3, 2. led:

”Ved anvendelse af det relative kriterium i stk. 3 »erhvervsvirksomhed omfatter kun en uvæsentlig del af fondens samlede formue« lægges i aktieselskabsregisterets praksis vægt på den erhvervsmæssige del af fondens bruttoindtægter og de erhvervsrelevante aktiver, når fonden selv driver erhverv. Disse størrelser fra årsregnskabet skal udgøre en uvæsentlig andel af fondens samlede bruttoindtægter og balancesum.

På tilsvarende måde skal man ved holdingfonde lægge vægt på erhvervsindtægterne og aktiverne i den af fonden beherskede virksomhed, hvilket medfører, at det er selskabets, henholdsvis virksomhedens, bruttoindtægt og balancesum, der skal vurderes i forhold til fondens øvrige samlede indtægter og balancesum. Samtidig må der udøves et konkret skøn over virksomhedens stabilitet og soliditet (f.eks. til tilfælde af tvangsakkord o.l.) ...

Til belysning heraf kan anføres flg. eksempel:

En fond anså sig omfattet af stk. 3, efter den relative regel, idet fondens aktiebeholdning i selskabet, ca. 900.000 kr., efter fondens opfattelse var uvæsentlig i forhold til fondens samlede aktiver på ca. 7 mio. kr. Fondens samlede bruttoindtægt var på ca. 1 mio. kr. Aktieselskabsregistret og industriministeriet fandt imidlertid ikke, at der var mulighed for undtagelse i henhold til stk. 3, da det 90% ejede selskab havde en nettoomsætning på ca. 1,7 mio. kr. og en balancesum på 3 mio. kr.

Ser man således på den faktiske erhvervs udøvelse, danner der sig et ganske andet billede af fondens erhvervsudøvelse end hvad en isoleret betragtning af fondens eget regnskab udviser. ... Aktiepostens størrelse er ikke den relevante sammenligningsfaktor, når fonden har en bestemmende indflydelse på selskabet via denne aktiepost, ...”

Er en fonds erhvervsaktivitet af begrænset omfang, betyder det, at fonden anses for at være en ikke-erhvervsdrivende fond omfattet af LFF. Indtræder denne situation efter fondens registrering som erhvervsdrivende fond, vil fonden blive omdannet til en ikke-erhvervsdrivende fond efter LEF § 52.

En gennemgang af Erhvervsstyrelsens administrative praksis viser, at der ved bedømmelse af, om erhvervsvirksomheden er af begrænset omfang, lægges vægt på oplysninger i fondens eller dattervirksomhedens seneste årsregnskaber om størrelsen af de erhvervsmæssige indtægter, eller alternativt budgetter herfor, hvilket især er relevant, når der stiftes nye fonde.

De erhvervsmæssige bruttoindtægter er indtægter, der stammer fra fondens erhvervsaktivitet, og som er optjent på markedsmæssige vilkår. Det indebærer blandt andet, at tilskud fra offentlige myndigheder o.l. ikke skal indregnes i de erhvervsmæssige aktiviteter. Renteindtægter og lignende indtægter medregnes endvidere ikke ved opgørelsen, medmindre fondens formål er finansiel virksomhed.

3.2.2.2.1. Formodningsregler for begrænset erhvervsdrift

En gennemgang af Erhvervsstyrelsens administrative praksis viser, at der ved afgørelsen af, om erhvervsvirksomheden er af begrænset omfang, anvendes en række formodningsregler. Der er dog i alle tilfælde tale om en konkret vurdering af den enkelte sag.

Ved afgørelsen foretages der en helhedsbedømmelse af fondens aktiviteter, herunder om særlige forhold eksempelvis bevirker, at regnskabet måske kun midlertidigt udviser særlige lave erhvervsmæssige bruttoindtægter.

På baggrund af en række konkrete sager er styrelsens administrative praksis at lægge følgende formodningsregler til grund for vurderingen af fondens erhvervsdrift:

- a) Er der tale om en fond med direkte erhvervsaktivitet, der har erhvervmæssige bruttoindtægter, som er under 250.000 kr., anses fonden som udgangspunkt for at have en begrænset erhvervsaktivitet.
- b) Er der tale om en fond, der har ikke-erhvervmæssige indtægter, eksempelvis tilskud, renteindtægter o.l., skal fondens erhvervmæssige bruttoindtægter mindst udgøre ca. 10 % af fondens samlede årlige indtægter, ellers vil fondens erhvervsdrift blive anset for at have begrænset omfang.
- c) Fondens erhvervmæssige aktiver skal som udgangspunkt udgøre mindst 10 % af fondens samlede aktiver. Er dette ikke tilfældet, vil fonden blive anset for at have begrænset erhvervsdrift.

Som nævnt under pkt. a og b er det fondens erhvervmæssige bruttoindtægter, der indgår i bedømmelsen, og ikke fondens nettoresultat, idet nettoresultatet ikke nødvendigvis er udtryk for omfanget af erhvervsaktiviteten.

Erhvervsstyrelsen har anvendt ovenstående formodningsregler i mange år. Der har ikke været foretaget en beløbsmæssig opjustering af størrelsesgrænserne.

Til illustration af begrænset erhvervsdrift, jf. LEF § 1, stk. 3, kan henvises til følgende fra en konkret sag, hvor Erhvervsstyrelsens praksis for begrænset erhvervsdrift fremgår.

”Ved bedømmelsen af lovens § 1, stk. 3, andet led, tages der udgangspunkt i fondens senest foreliggende årsregnskab, hvorefter fondens erhvervsindtægter sættes i forhold til fondens samlede bruttoindtægter, og hvor værdien af fondens erhvervsrelaterede aktiver sættes i forhold til fondens balancesum.

Begge forholdsmæssige størrelser skal ifølge styrelsens praksis være under 8-10 % for, at lovens § 1, stk. 3, 2. led er aktuel.

...

Med hensyn til den juridiske fortolkning af bestemmelsen i LEF § 1, stk. 3, 2. led, er det klagerens anbringende, at lovbestemmelsens ordlyd kun kan forstås således, at det afgørende for om virksomheden omfatter en uvæsentlig del af fondens samlede formue, er, om de aktiver, der er relateret til erhvervsvirksomheden, forholdsmæssigt kun omfatter en uvæsentlig del af fondens samlede aktiver.

...

Afgørelsen af, om en fonds samlede erhvervsindtægter er af begrænset omfang er konkret, men for tiden er den skønmæssigt fastsatte grænse en bruttoomsætning på ca. 230-250.000, kr. Denne grænse har været prøvet i Erhvervsankenævnet og er blevet stadfæstet her.

Ved bedømmelsen af om fondens samlede erhvervsvirksomhed kun udgør en uvæsentlig del af fondens samlede formue, tages der udgangspunkt i fondens senest foreliggende årsregnskab, hvorefter fondens erhvervsindtægter sættes i forhold til fondens samlede bruttoindtægter, og hvor værdien af fondens erhvervmæssige aktiver sættes i forhold til fondens samlede formue. Begge de herved fremkomne forholdsmæssige tal skal, efter styrelsens praksis, være mindre end 10-15%, for at erhvervsvirksomheden anses for at udgøre en uvæsentlig del af fondens samlede formue.

...

Fondens erhvervsindtægter i 1993 udgjorde således mere end 66 % af fondens samlede bruttoindtægt, mens fondens erhvervmæssige aktiver udgjorde ca. 29 % af fondens samlede aktiver. Forholdet er stort set uændret i 1994-årsregnskabet.

På denne baggrund har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen oplyst, at der ikke er mulighed for at undtage K fonden fra registrering efter lovens § 1, stk. 3. Afgørelsen er i overensstemmelse med administrativ praksis og kan i øvrigt alene indbringes for Erhvervsministeriets Erhvervsankenævn.

Erhvervsministeriets Erhvervsankenævn har ved kendelse af 20. marts 1996 (j.nr. 95-39.865) tiltrådt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelse i en tilsvarende sag, hvor fonden ej heller kunne undtages efter LEF § 1, stk. 3 om erhvervsaktivitet af begrænset omfang.”

3.2.3. Ikke-omfattede fonde og undtagne fonde

LEF § 1 stk. 4 og 5, indeholder bestemmelser om, at visse erhvervsdrivende fonde alligevel ikke er omfattet af LEF. Baggrunden for bestemmelserne er, at der ikke skal være fonde, der underlagt et dobbelt tilsyn, dvs. både en fondsmyndigheds tilsyn samt en anden offentlig myndigheds tilsyn.

LEF § 1, stk. 4, er en objektiv opregning af fonde, der er undtaget fra loven.

LEF § 1, stk. 5, er derimod en skønsmæssig bestemmelse, hvorefter det konkret kan besluttes at undtage en fond fra LEF. Denne forskel på bestemmelserne gør, at der for fonde omfattet af § 1, stk. 5, skal indsendes en konkret dispensationsanmodning. Der er ikke krav herom for fondene omfattet af § 1, stk. 4.

3.2.3.1. Ikke-omfattede fonde

Efter LEF § 1, stk. 4, er følgende fonde ikke omfattet af loven:

- 1) fonde, der er oprettet ved eller i henhold til lov eller ved mellemfolkelig overenskomst mellem Danmark og en anden stat, og som er undergivet tilsyn af en af staterne,
- 2) Danmarks Nationalbank, sparekasser, pensionskasser og godkendte realkreditinstitutter,
- 3) almene boligorganisationer, godkendte uddannelsesinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver,
- 4) fonde, med hvilke en kommune eller region har indgået en aftale til opfyldelse af kommunens eller regionens forpligtelser i henhold til lov om social service og lov om aktiv socialpolitik, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver,
- 5) selvejende institutioner, der som vilkår for godkendelse eller tilskud fra det offentlige er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol af en offentlig myndighed efter anden lovgivning eller bestemmelser udstedt i henhold til anden lovgivning. (eks. museer og teatre)

Baggrunden for, at nr. 1-5 ikke er omfattet af LEF, er, at de er af offentligretlig karakter i modsætning til de almindelige erhvervsdrivende fonde, som er stiftet på privatretligt grundlag.

Offentligretlige fonde stiftes i dag ofte ved aktstykker, med hjemmel i en særlov eller ved bekendtgørelse. De pågældende fonde vil dermed have en særlig karakter og er ikke omfattet af fondslovene, da der er tale om, at disse fonde er underlagt et offentligt tilsyn og økonomisk kontrol fra en særmyndighed.

De fonde Erhvervsstyrelsen oftest modtager anmeldelse af, og som ikke er omfattet af LEF, er de såkaldte ”sociale fonde”. Disse fonde udbyder tjenesteydelser i henhold til lov om social service og er derfor ikke omfattet af tilsyn efter LEF, jf. § 1, stk. 4, nr. 4, da den lokale hjemstedskommune efter sociallovgivningen fører tilsyn med fonden.

3.2.3.2. *Undtagne fonde*

Efter LEF § 1, stk. 5, kan fondsmyndigheden med erhvervsministerens (nu erhvervs- og vækstministerens) samtykke, dvs. i praksis Erhvervsstyrelsen, bestemme, at en fond, som på anden måde end efter denne lov er undergivet offentligt tilsyn og økonomisk kontrol, helt eller delvis skal være undtaget fra LEF.

Det er en konkret vurdering, når det skal fastslås, hvorvidt en fond kan undtages fra LEF i medfør af § 1, stk. 5.

En gennemgang af Erhvervsstyrelsens administrative praksis viser, at styrelsen for at undtage en fond efter § 1, stk. 5, lægger vægt på følgende kriterier:

- Hvorvidt et eller flere bestyrelsesmedlemmer skal udpeges eller godkendes af den offentlige myndighed
- Hvorvidt årsregnskab og/eller budgetter bliver indsendt/godkendt af den offentlige myndighed
- Hvorvidt vedtægtsændringer og opløsning skal godkendes af den offentlige myndighed
- Hvorvidt vigtige beslutninger på forhånd skal godkendes af den offentlige myndighed (afhængig af vedtægt, f.eks. køb, salg og pantsætning af fast ejendom o.l.)
- Hvorvidt fondens årsregnskaber revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor, og hvorledes denne revisor udpeges/godkendes.

Der skal være tale om et reelt offentligt tilsyn, hvis en fond skal undtages i medfør af bestemmelsen i LEF § 1, stk. 5.

Når Erhvervsstyrelsen modtager en henvendelse fra en fond, der finder, at den er undtaget efter LEF § 1, stk. 5, retter styrelsen henvendelse til den pågældende offentlige myndighed og anmoder myndigheden om at bekræfte, at der er tale om et reelt tilsyn.

Fra styrelsens praksis om undtagelse af fonde i henhold til LEF § 1, stk. 5, om et alternativt tilsyn, henvises til følgende afgørelse fra 2009:

”Der skal være tale om et reelt offentligt tilsyn, hvis en fond skal undtages fra LEF i medfør af lovens § 1, stk. 5.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har foretaget en gennemgang af de medsendte vedtægter for F. Det fremgår blandt andet af vedtægterne, at:

- Fondens bestyrelse kun med [Kommunens] samtykke må foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medfører risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes.
- Fondens årsrapport skal indsendes til [Kommunen], hvor det vil være offentligt tilgængeligt..
- Fondens bestyrelse kun med [Kommunens] samtykke må træffe beslutning om vedtægtsændringer.
- Fondens bestyrelse kun med [Kommunens] samtykke må træffe beslutning om en fusion mellem fonden og den selvejende institution S.
- Fondens bestyrelse kun med [Kommunens] samtykke må træffe beslutning om opløsning af fonden, ligesom det er [Kommunen], der træffer endelig beslutning om uddeling af fondens midler ved fondens opløsning.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen finder på den baggrund, at fonden kan være undtaget fra LEF, jf. lovens § 1, stk. 5, og fonden skal derfor ikke registreres som en erhvervsdrivende fond i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens register.

Det skal afslutningsvis nævnes, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har noteret sig, at De har medsendt et brev fra K Kommune, hvoraf det fremgår, at kommunen er indforstået med at påtage sig tilsynet med fonden. Det fremgår endvidere af sagen, at fonden ikke er stiftet af K Kommune...”

Tilsynsorganet skal stå uden for fondens ledelse. En fond vil således ikke være omfattet af bestemmelsen i LEF § 1, stk. 5, hvis flertallet af bestyrelsesmedlemmerne er udpeget eller godkendt af en eller flere offentlige myndigheder.

Erhvervsstyrelsen har endvidere i en række konkrete sager udtalt, at eksempelvis en kommune ikke kan være tilsynsmyndighed for en fond, hvis kommunen tillige er stifter/medstifter af fonden. Dette vil stride mod uafhængighedskravet af stifteren, der som nævnt er et af de grundlæggende karakteristika for, at der er tale om en fond.

Væsentlige bidragsydere sidestilles i henhold til styrelsens administrative praksis med stiftere. Dette gælder også med hensyn til tilsynsmyndigheden i henhold til LEF § 1, stk. 5. Det er som følge heraf ikke muligt at »løse« ovenstående problemstilling ved at lade en anden end kommunen være stifter, hvis fondens midler alligevel kommer eksempelvis fra en kommune, som således reelt er fondens stifter eller væsentlige gavegiver.

Som eksempel på afvisning af en kommune som tilsynsmyndighed, kan der henvises til følgende fra Erhvervsstyrelsens praksis:

”Ved bedømmelse af, om en fond kan undtages efter LEF § 1, stk. 5 lægger styrelsen vægt på, om en offentlig myndighed skal godkende vedtægtsændringer, herunder opløsning, vigtige beslutninger, såsom køb, salg og pantsætning af fast ejendom og budget og/eller årsregnskab.

Det fremgår af de konkrete oplysninger, at [Kommunen] er stifter, at kommunen skal godkende vigtige beslutninger, opløsning, herunder formuens anvendelse ved ophør, eventuel sammenlægning med en anden fond. Budgetter og årsregnskab skal kun tilstilles kommunen til orientering, og vedtægtsændringer kan vedtages i overensstemmelse med proceduren i LEF § 48, stk. 1. Det fremgår ikke, hvorledes bestyrelsen udpeges. Styrelsen skal på denne baggrund udtale, at den indflydelse og kontrol kommunen har efter vedtægten med enkelte

rettelser muligvis kan danne baggrund for dispensation i medfør af § 1, stk. 5 for fonde, hvor kommunen ikke er stifter.

Når dette imidlertid er tilfældet, bevirker uafhængighedskravet, at kommunen ikke i disse tilfælde kan være tilsynsmyndighed for fonden. Industriministeriets Erhvervsankenævn har således i en kendelse af 11. oktober 1993 ikke skelnet mellem, om stifterne udgiordes af fysiske eller juridiske personer ved udpegning af bestyrelsesmedlemmer, hvorfor de samme synspunkter må gælde ved bedømmelse af uafhængighed af stifter i tilfælde, hvor stifter tillige skal føre et generelt tilsyn og kontrol med fonden.

Det rejste spørgsmål kan herefter besvares således, at [Kommunen] ikke både kan være stifter og udøve et tilsyn og kontrol, der kan bevirke, at fonden ikke skal registreres, jf. lovens § 1, stk. 5.”

Hvis en fond ikke er omfattet, eller den undtages fra LEF, vil fonden endvidere ikke være omfattet af LFF, da undtagelsesbestemmelser i denne lov er enslydende. Det vil herefter være fondens vedtægt samt de uskrevne fondsretlige grundsætninger, der vil gælde for den pågældende fond, ligesom Civilstyrelsen som permutationsmyndighed² vil skulle samtykke i vedtægtsændringer m.v.

3.2.4. Statistik for fonde omfattet af LEF

Et udtræk fra Erhvervsstyrelsens register over de erhvervsdrivende fonde viser blandt andet, at der er registreret i alt ca. 1.350 erhvervsdrivende fonde. Af disse fonde har ca. 1.150 Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed svarende til ca. 85 % af de erhvervsdrivende fonde, og ca. 200 fonde har Civilstyrelsen som fondsmyndighed svarende til ca. 15 % af de erhvervsdrivende fonde.

Ud fra styrelsens registrering af de enkelte fondes grundkapital og egenkapital³ kan det konkluderes, at antallet af erhvervsdrivende fonde fordelt på egenkapital og fondsmyndighed fordeler sig således:

² Offentlig myndighed, som kan tillade ændringer i stifters vilje.

³ Tallene er baseret på årsrapporter modtaget i 2011. Det er fondenes bogførte egenkapital, der er anført. Der kan være forskel på den anvendte regnskabspraksis i fondene, herunder bl.a. med hensyn til hvorvidt kapitalandele i evt. dattervirksomheder og associerede virksomheder er indregnet til dagsværdi, indre værdi eller historisk kostpris, hvilket kan have stor indvirkning på de bogførte regnskabstal, som her er benyttet.

Tabel 1: Fordeling af erhvervsdrivende fonde med Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed:

Gruppering efter egenkapital (mio. kr.)	Antal fonde	Egenkapital i alt (mio. kr.)	Grundkapital i alt (mio. kr.)
< 2	447	181 ⁴	974
2 – 5	150	493	202
5 – 10	122	857	264
10 – 20	103	1.478	388
20 – 30	50	1.213	442
30 – 60	100	4.104	1.093
> 60	165	113.746	12.440
Total	1.137	122.072	15.803

Tabel 2: Fordeling af erhvervsdrivende fonde med Civilstyrelsen som fondsmyndighed:

Gruppering efter egenkapital (mio. kr.)	Antal fonde	Egenkapital i alt (mio. kr.)	Grundkapital i alt (mio. kr.)
< 2	27	25 ⁵	11
2-5	22	71	23
5-10	20	140	48
10-20	40	553	169
20-30	18	429	194
30-60	29	1.244	373
> 60	69	225.510	16.375
I alt	225	227.972	17.193

3.3. Udvalgets overvejelser

3.3.1. Fondsbegrebet

Udvalget har overvejet, hvorvidt definitionen af en fond fortsat er tidssvarende, eller om der skal være andre kriterier, der bør indgå i vurderingen af, om der er tale om en fond.

⁴ Der er ikke indtastet egenkapital for alle fonde i kategorien – eksempelvis fordi der er tale om nye erhvervsdrivende fonde, der ikke har aflagt årsrapport.

⁵ Der er ikke indtastet egenkapital for alle fonde i kategorien – eksempelvis fordi der er tale om nye erhvervsdrivende fonde, der endnu ikke har aflagt årsrapport.

Der er generel enighed i udvalget om, at der ikke er grund til at foreslå grundlæggende ændringer i forhold til de kriterier, der allerede i dag definerer en fond.

3.3.1.1. Definition af erhvervsdrivende fond i LEF

Udvalget har drøftet, om definitionen af en erhvervsdrivende fond fremover bør fremgå af LEF.

Fondbegrebet er på nuværende tidspunkt behandlet i FOB med opregning af de uskrevne fondsretlige grundsætninger.

Udvalget har overvejet, om der er behov for en lovmæssig definition, og om en begrebsafgrænsning på anden måde er mere fleksibel. Uskrevne retsgrundsætninger kendes inden for en lang række retsområder, herunder erstatningsretten og aftaleretten. En regulering ved sådanne uskrevne retsgrundsætninger giver både myndigheder og domstole en fornøden fleksibilitet, som man ellers risikerer at miste.

Udvalget finder imidlertid, at hensynet til klarhed om retstilstanden vægter tungere, og at LEF derfor bør indeholde en definition af en erhvervsdrivende fond. Udvalget finder, at definitionen alene skal være en kodificering af gældende ret, og at det ikke er hensigten at indføre væsentlige forskelle i forhold til LFF på dette område.

3.3.1.2. Væsentlige gavegivere

Udvalget har drøftet, om det bør fremgå udtrykkeligt af LEF, at væsentlige gavegivere sidestilles med stifterne.

Baggrunden for drøftelsen er, at en mangel på en sådan bestemmelse, vil kunne medføre omgåelse af den fondsretlige grundsætning om, at fondens midler skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue.

Det er udvalgets opfattelse, at en sådan bestemmelse bør fremgå af LEF, da omgåelsesrisikoen skal undgås. Der har endvidere gennem en årrække været en sådan fast administrativ praksis i Erhvervsstyrelsen, som bør kodificeres.

3.3.1.3. Selvstændig ledelse

Et af kriterierne, der definerer en fond, er, at fonden ledes af en i forhold til stifter selvstændig ledelse.

Udvalgets medlemmer har overvejet, hvorvidt det bør præciseres, hvornår kravet om en selvstændig ledelse er opfyldt.

Udvalget finder, at det ikke altid vil være tilstrækkeligt, at kun et medlem af ledelsen er uafhængigt af selskabets stifter m.v. Efter udvalgets opfattelse medfører kravet om en selvstændig ledelse, at jo større antal bestyrelsesmedlemmer jo flere uafhængige bestyrelsesmedlemmer skal der være, således at der sikres en reel selvstændig ledelse.

Udvalget finder, at det bør fremgå af bemærkningerne til en ændring af LEF, at 1/3 af bestyrelsens medlemmer skal være uafhængige af stifter og væsentlige gavegivere. Det betyder, at der skal være mindst 1 uafhængigt medlem, når bestyrelsen består af 3-4

vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 2 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 5-8 medlemmer, mindst 3 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 9-11 medlemmer, mindst 4 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 12-14 bestyrelsesmedlemmer osv.

3.3.1.4. Eneberettiget til at anvende betegnelsen "erhvervsdrivende fond" eller lignende

Udvalget finder, at erhvervsdrivende fonde skal være eneberettigede til at anvende betegnelsen "erhvervsdrivende fond", eller eventuelt "erhvervsfond" i deres navn, samt eventuelt en forkortelse heraf, eksempelvis "ERF".

Eneret til brug af betegnelsen erhvervsdrivende fond, erhvervsfond eller ERF vil efter udvalgets opfattelse fjerne en del af usikkerheden i offentligheden bl.a. pressen om, hvornår der er tale om en egentlig erhvervsdrivende fond. Ved at beskytte betegnelsen erhvervsdrivende fond, erhvervsfond eller ERF vil erhvervsdrivende fonde kunne identificeres og adskilles fra andre selskabs- eller virksomhedsformer. På den måde sikres adskillelse fra f.eks. foreninger, der kalder sig eller giver udtryk for at være fonde.

Udvalget finder det som udgangspunkt ønskeligt, at begrebet "fond" bliver beskyttet til fonde omfattet af de to fondslove. Udvalget finder dog, at dette vil være for vidtgående. Det er bl.a. inden for den finansielle verden udbredt at tale om forskellige former for fonde. Eksempelvis kan nævnes kapitalfonde, som typisk er organiseret som kommanditselskaber.

Et flertal af udvalget (*Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbjerg, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Steen Thomsen, Sven Petersen og Tine Roed*) finder, at erhvervsdrivende fonde skal være eneberettigede til at anvende betegnelsen "erhvervsdrivende fond", "erhvervsfond" eller forkortelsen "ERF", men at der ikke skal være pligt for de erhvervsdrivende fonde til at anvende disse betegnelser, således som f.eks. A/S'er skal anvende betegnelsen "aktieselskab" eller "A/S". Disse medlemmer finder, at det kan være u hensigtsmæssigt for erhvervsdrivende fonde i forbindelse med fondens alment nyttige aktiviteter og ved uddelinger til velgørende formål, foreninger, organisationer o.l. med lignende eller tilgrænsende formål som fondens erhvervs mæssige aktivitet, at være pligtig at skulle anvende betegnelsen "erhvervsdrivende fond", "erhvervsfond" eller "ERF", uanset at fonden er registreret i henhold til LEF som en erhvervsdrivende fond.

Et mindretal i udvalget (*Finn L. Meyer og Dorrit Vanglo*) finder, at erhvervsdrivende fonde skal være eneberettigede og forpligtede til at anvende betegnelsen "erhvervsdrivende fond", "erhvervsfond" eller "ERF" svarende til, hvad der gælder for A/S'er og ApS'er. På den måde afskærmes erhvervsdrivende fonde i forhold til andre virksomhedsformer, og der skabes klarhed om retstilstanden.

Som led i indførelsen af SEL blev det hidtidige krav for kapital selskaber om angivelse af hovednavnet i parentes ved anvendelse af binavnet ophævet. Hvis et selskab har hovednavnet ABC A/S og binavnet DEF A/S, skulle selskabet efter de tidligere regler anføre DEF A/S (ABC A/S), når de drev virksomhed under angivelse af binavnet. Efter de ændrede regler er det tilstrækkeligt, at selskabet alene angiver DEF A/S.

Udvalget vurderer, at der på dette punkt ikke er argumenter for, at der skal gælde skærpede krav for erhvervsdrivende fonde i forhold til A/S'er og ApS'er.

3.3.2. Hvornår er en fond erhvervsdrivende, herunder hvornår er erhvervsdriften af begrænset omfang

3.3.2.1. Definition af erhvervsdrift

Udvalget har overvejet definitionen af erhvervsdrift og et eventuelt behov for at ændre definitionen, som fremgår af LEF § 1, stk. 2.

Efter drøftelser om andre afgrænsningsmuligheder finder udvalget ikke behov for at ændre definitionen på erhvervsdrift.

3.3.2.2. Erhvervsdrift af begrænset omfang

Udvalget har endvidere overvejet den gældende bestemmelse i LEF § 1, stk. 3, hvorefter en erhvervsdrivende fond alligevel ikke skal betragtes som en erhvervsdrivende fond og dermed ikke er omfattet af LEF, hvis fondens erhvervsaktivitet er af begrænset omfang eller omfatter en uvæsentlig del af fondens formue.

Erhvervsstyrelsens gældende administrative praksis medfører, at en fond anses for at have begrænset erhvervsdrift, hvis:

- a. Fonden har eller forventes at have årlige erhvervmæssige bruttoindtægter, som er under 250.000 kr.,
- b. Fondens årlige erhvervmæssige bruttoindtægter er mindre end 10 % af fondens samlede indtægter, eller
- c. Fondens erhvervmæssige aktiver udgør mindre end 10 % af fondens samlede aktiver.

Udvalget har i relation hertil overvejet, om der er behov for en eventuel ændring af bagatelgrænsen for, hvornår en fonds erhvervsdrift betragtes som begrænset, således at de erhvervmæssige bruttoindtægter eksempelvis fremover skal udgøre et større beløb, end i dag.

Udvalget har i relation til dette spørgsmål også set på forskellen mellem at blive betragtet som en erhvervsdrivende fond, i modsætning til en ikke-erhvervsdrivende fond. Denne forskel er som udgangspunkt:

- større offentlighed om de erhvervsdrivende fonde (krav om offentliggørelse af en række oplysninger, herunder vedtægt, bestyrelse og årsrapport)
- forskellige regnskabsregler (ÅRL for erhvervsdrivende fonde og "God skik" for ikke-erhvervsdrivende fonde)
- krav om binding af aktiver i ikke-erhvervsdrivende fonde
- Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen er tilsynsmyndighed for erhvervsdrivende fonde, hvorimod kun Civilstyrelsen er tilsynsmyndighed for de ikke-erhvervsdrivende fonde.

Baggrunden for, at de erhvervsdrivende fonde skal registreres, er, at de udøver erhvervsaktivitet med begrænset ansvar på lige fod med A/S, ApS o.l. Det medfører særlige beskyttelsehensyn overfor interessenterne, herunder samarbejdspartnere, kreditorer og medarbejdere.

Hensynet til større offentlighed medfører, at erhvervsdrivende fonde skal registreres hos Erhvervsstyrelsen, hvor en række oplysninger vil være direkte tilgængelige i styrelsens it-system, herunder erhvervsdrivende fondes ledelse, formål, tegningsregel, grundkapital og regnskabsår m.v. Derudover er bl.a. de erhvervsdrivende fondes vedtægter, årsrapporter m.v. offentligt tilgængelige i Erhvervsstyrelsens it-system.

Ikke-erhvervsdrivende fondes vedtægter, årsrapporter m.v. er ikke offentligt tilgængelige, men skal indhentes hos den lokale skattemyndighed i fondens hjemstedskommune. Det er derfor ikke muligt via en tværgående it-søgning at finde oplysninger om de ikke-erhvervsdrivende fonde.

Det er udvalgets opfattelse, at en forhøjelse af bagatelgrænsen på 250.000 kr. vil medføre mindre transparens, da der er større krav til offentlighed for de erhvervsdrivende fonde end for de ikke-erhvervsdrivende fonde.

Et flertal i udvalget (*Finn L. Meyer, Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbbye, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Sven Petersen, og Tine Roed*) giver på den baggrund udtryk for, at der ikke skal ændres på grænsen for, hvornår en fonds erhvervsdrift anses for begrænset, og fonden derfor anses for at være en ikke-erhvervsdrivende fond. Disse udvalgsmedlemmer finder, at det ikke er hensigtsmæssigt at ende i en situation, hvor der er mindre åbenhed om danske fonde.

Et medlem (*Steen Thomsen*) fastholder synspunktet om, at grænsen for erhvervsdrift bør forhøjes i forhold til praksis på ca. 250.000 kr. i årlig omsætning. Baggrunden er, at de små fonde ikke bør være registreret som erhvervsdrivende fond med deraf følgende øgede krav til offentlighed, regnskabsoplysninger o.l. Dette udvalgsmedlem henviser til, at grænsen på ca. 250.000 kr. har været gældende i flere årtier og således ikke er blevet reguleret løbende. I lyset af den generelle samfundsudvikling finder dette medlem, at grænsen bør reguleres.

Der er enighed i udvalget om, at der ikke skal ændres på formodningsreglerne om:

- at en erhvervsdrivende fonds årlige erhvervsmæssige bruttoindtægter skal udgøre mindst 10 % af fondens samlede årlige indtægter,
- samt at fondens erhvervsmæssige aktiver skal udgøre mindst 10 % af fondens samlede aktiver.

3.3.2.2.1. Krav om registrering af ikke-erhvervsdrivende fonde omfattet af LFF

Udvalget stiller spørgsmål ved hensigtsmæssigheden af, at ikke-erhvervsdrivende fonde omfattet af LFF ikke registreres i et samlet, offentligt tilgængeligt, elektronisk centralt register. Ved en sådan registrering og offentliggørelse af de ikke-erhvervsdrivende fonde ville der være øget transparens for disse fonde på linje med de erhvervsdrivende fonde. I dag kan oplysninger om de ikke-erhvervsdrivende fonde kun findes via fondens hjemsteds-skattekommune. Der er således ingen centralt registrerede oplysninger om disse fondes bestyrelsesmedlemmer, vedtægter, regnskaber eller revisorer.

Udvalget er opmærksomt på, at de ikke-erhvervsdrivende fonde ikke er omfattet af udvalgets kommissorium, og at der tidligere også har været krav om registrering af disse ikke-erhvervsdrivende fonde, men at denne registrering blev nedlagt for at opnå en administrativ

forenkling i 1992. Den digitale udvikling medfører, at omkostningerne forbundet med en registrering er mindre i dag som følge af muligheden for at foretage digital indberetning.

Et flertal af udvalget (*Finn L. Meyer, Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbye, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Sidsel Nordengaard, Steen Thomsen, Sven Petersen og Tine Roed*) ønsker dog at opfordre til, at det overvejes at indføre øget offentlighed om de ikke-erhvervsdrivende fonde, gerne gennem registrering og offentliggørelse i et samlet offentligt register. Der skal være tale om en registrering af basisoplysninger om disse fonde.

Et medlem af udvalget (*Rikke Ørum Petersen*) bemærker, at det både er et politisk og økonomisk spørgsmål, hvorvidt alle fonde skal være registreret, ligesom en registrering i et offentligt register giver disse fonde legitimitet.

Hertil bemærker de øvrige udvalgsmedlemmer, at der alene vil være tale om en engangsopgave, og at fordelene ved registreringen af disse væsentligt vil overstige de omkostninger m.v., en registrering af disse fonde vil medføre for fondene. En registrering af de ikke-erhvervsdrivende fonde vil efter de øvrige udvalgsmedlemmers opfattelse bidrage til den ønskede afmystificering af fonde, da en sådan registrering vil bidrage til øget transparens.

Potentielle legatarer m.v. vil endvidere have nytte af en enkel og hurtig adgang til oplysninger om fondene, herunder fondenes vedtægter. Hertil kommer, at hvis en ikke-erhvervsdrivende fond har pligter i henhold til den skatte- og afgiftsmæssige lovgivning skal fonden allerede i dag registreres i CVR-registret som følge af disse pligter, og i den forbindelse foretager SKAT en vurdering af, om der er tale om en fond.

3.3.2.2.2. Formodningsreglerne om begrænset erhvervsdrift defineret i LEF eller eventuelt i en bekendtgørelse udstedt i medfør af LEF

Udvalget har overvejet, om det vil være hensigtsmæssigt at ændre LEF, så det fremover fremgår direkte af bestemmelsen i LEF om erhvervsdrift, eller eventuelt en tilhørende bekendtgørelse, hvornår en fond har begrænset erhvervmæssig aktivitet og dermed ikke er omfattet af LEF.

Udvalget har foretaget en vurdering af fordele og ulemper ved, at bestemmelsen om undtagelse fra LEF på grund af begrænset erhvervsdrift var henholdsvis et skøn eller en fast regel. Det er udvalgets opfattelse, at

- et skøn vil sikre fleksibilitet i Erhvervsstyrelsens sagsbehandling, hvilket giver større, konkrete muligheder for at vurdere den enkelte fonds erhvervsdrift,
- en fast regel vil give mindre mulighed for skøn, men vil være mere objektivt konstaterbar for de omhandlede fonde.

Udvalget finder, at det vil være hensigtsmæssigt, at formodningsreglerne for begrænset erhvervsdrift kommer til at fremgå direkte af lovteksten eller eventuelt en bekendtgørelse.

Udvalgets begrundelse for denne konklusion er, at

- der er tale om en fast administrativ praksis, som har fungeret i en lang årrække, samt at
- en fast regel vil medføre, at de omfattede fonde har klarhed over de gældende regler for begrænset erhvervsdrift.

Da reglerne vil være af teknisk karakter, finder udvalgets medlemmer, at reglerne bør fastsættes i en bekendtgørelse.

Udvalget finder, at det bør fremgå af bemærkningerne, at erhvervsdrift ikke har betydning for, om fonden kan have almennyttige og velgørende uddelinger. En fond kan således være erhvervsdrivende, uanset at fonden også har sådanne almennyttige og velgørende uddelinger.

En fond kan kun have *én fondsmyndighed*. Spørgsmålet om, hvem der skal være fondsmyndighed, afgøres ud fra fondens samlede formål og uddelingsformål, jf. LEF § 57, stk. 1. Se dog også udvalgets drøftelser i kapitel 7 ”Fondsmyndighed”.

3.3.3. Ikke-omfattede fonde og undtagne fonde

Udvalget har vurderet, om der er behov for, at den eksisterende opregning i LEF § 1, stk. 4, af de ikke-omfattede fonde skal suppleres med yderligere punkter.

Udvalget har desuden overvejet, om nogle af de eksisterende undtagelser bør udgå eller ændres.

Endvidere har udvalget drøftet, om Erhvervsstyrelsens administrative praksis med hensyn til bestemmelsen i LEF § 1, stk. 5, er hensigtsmæssig, eller om andre kriterier bør tillægges vægt, når det skal vurderes, om en fond skal undtages i medfør af denne bestemmelse.

Det er udvalgets opfattelse, at der ikke er behov for at ændre LEF eller gældende praksis på området vedrørende ikke-omfattede eller undtagne fonde.

Udvalget finder dog, at det i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens gældende praksis bør præciseres i LEF § 1, stk. 5, at en erhvervsdrivende fond omfattet af LEF, som er stiftet af en anden offentlig myndighed, ikke kan undtages fra loven i medfør af § 1, stk. 5, hvis det er den pågældende offentlige myndighed, der har stiftet fonden, som skal føre tilsyn med fonden. Det er en følge af de fondsretlige grundsætninger, jf. ovenfor, at tilsynsmyndigheden ikke kan være fondens stifter, da en fond skal være udskilt fra stifterens formue.

3.4. Udkast til lovforslag

3.4.1. Udkast til lovtekst

3.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

A1. I overskriften til *Kapitel 1* indsættes efter »Lovens anvendelsesområde«: »m.v.«.

A2. § 1 affattes således:

»§ 1. Loven finder anvendelse på fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner, der efter stk. 2 anses for at være erhvervsdrivende, jf. dog § 1 a.

Stk. 2. En fond anses efter denne lov for erhvervsdrivende, hvis den:

- 1) overdrager varer eller immaterielle rettigheder, erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, eller
- 2) udøver virksomhed med salg eller udlejning af fast ejendom eller

- 3) har den i §§ 6 og 7 i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) anførte forbindelse med et aktie- eller anpartsselskab eller med en anden virksomhed af den i nr. 1 eller 2 nævnte art eller
- 4) udøver en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i henhold til vedtægt eller aftale og har en betydelig andel i dens driftsresultat uden at have den i nr. 3 anførte forbindelse med virksomheden.

Stk. 3. En fond anses dog ikke for erhvervsdrivende, hvis den virksomhed, fonden udøver eller har den i stk. 2, nr. 3 og 4, anførte forbindelse med, er af begrænset omfang eller kun omfatter en uvæsentlig del af fondens samlede formue. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om hvornår fondes erhvervsdrift anses for begrænset eller uvæsentlig.

Stk. 4. Loven omfatter ikke:

- 1) fonde, der er oprettet ved eller i henhold til lov eller ved mellemfolkelig overenskomst mellem Danmark og en anden stat, og som er undergivet tilsyn af en af staterne,
- 2) Danmarks Nationalbank, sparekasser, pensionskasser og godkendte realkreditinstitutter,
- 3) almene boligorganisationer, godkendte uddannelsesinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver,
- 4) fonde, med hvilke en kommune eller region har indgået en aftale til opfyldelse af kommunens eller regionens forpligtelser i henhold til lov om social service og lov om aktiv socialpolitik, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver,
- 5) selvejende institutioner, der som vilkår for godkendelse eller tilskud fra det offentlige er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol af en offentlig myndighed efter anden lovgivning eller bestemmelser udstedt i henhold til anden lovgivning.

Stk. 5. Fondsmyndigheden kan bestemme, at en fond, som på anden måde end efter denne lov er undergivet offentligt tilsyn og økonomisk kontrol, helt eller delvis skal være undtaget fra loven. En fond kan ikke undtages fra loven, hvis tilsynsmyndigheden samtidig er stifter af fonden.

Stk. 6. Reglen i § 57 a finder tilsvarende anvendelse på fonde, der falder uden for lovens område efter stk. 4-5. Afgørelse træffes af den pågældende tilsynsmyndighed.«

A3. Efter § 1, indsættes som ny § 1 a:

»§ 1 a. Ved en erhvervsdrivende fond forstås i denne lov en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue til varetagelse af et eller flere i vedtægten bestemte formål, hvor rådighedsbeføjelserne over fonden tilkommer en i forhold til stifter selvstændig ledelse, og hvor der udøves erhvervsaktivitet, jf. § 1, stk. 2 og 3. Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue.

Stk. 2. Fondens væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende sidestilles i alle henseender med fondens stifter.«

A4. § 4, stk. 2-5, affattes således:

»*Stk. 2.* Betegnelsen »erhvervsdrivende fond«, »erhvervsfond« eller forkortelsen »ERF« må kun benyttes af en fond, som er registreret eller anmeldt til registrering i overensstemmelse med lovens § 5.

Stk. 3. En erhvervsdrivende fonds navn skal tydeligt adskille sig fra navnet på andre fonde og virksomheder, der er registreret hos Erhvervsstyrelsen og må ikke være egnet til at vildlede. I navnet må der ikke uberettiget optages slægtsnavn, firmanavn, særegent navn på fast ejendom, varemærke, forretningskendetegn eller lignende, eller noget, som kan forveksles hermed.

Stk. 4. Erhvervsdrivende fonde skal i breve og på andre forretningspapirer, herunder elektroniske meddelelser, og på fondens hjemmeside angive fondens navn, hjemsted og CVR-nummer.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1–4 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes binavne.«

A5. I § 52, 1. pkt., ændres »drive erhvervsvirksomhed« til: »være erhvervsdrivende«.

A6. § 56 affattes således:

»§ 56. I Erhvervsstyrelsen føres et register over fonde, der er registreret i medfør af denne lov. Registrering og offentliggørelse i henhold til denne lov sker i styrelsens it-system.

Stk. 2. Oplysninger, der er offentliggjort i Erhvervsstyrelsens it-system, anses for at være kommet til tredjemands kendskab.

Stk. 3. Så længe offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system ikke har fundet sted, kan forhold, der skal registreres og offentliggøres, ikke gøres gældende mod tredjemand, medmindre det bevises, at denne har haft kendskab hertil. Den omstændighed, at et sådant forhold endnu ikke er offentliggjort, hindrer ikke tredjemand i at gøre forholdet gældende.«

A7. I § 56 a, stk. 2, ændres »20« til: »10«.

A8. I § 60, stk. 3, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., ændres »edb-system« til: »it-system«.

A9. § 68 ophæves.

3.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

3.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. A1

Der foreslås en ændring af *overskriften til kapitel 1*, så det fremgår, at dette kapitel fremover også indeholder andet end lovens anvendelsesområde, herunder en definition på erhvervsdrivende fonde, jf. den foreslåede § 1 a.

Ændringen foretages som en følge af den foreslåede ændring vedrørende definition på en erhvervsdrivende fonde, hvorfor der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. A3.

Der er ikke med den foreslåede ændring tilsigtet materielle ændringer.

Til nr. A2

Der har ikke tidligere i lov om erhvervsdrivende fonde eller andre love været en egentlig definition af begrebet fond. Imidlertid er kun visse af de juridiske personer, der kalder sig selvejende, eller som anvender betegnelsen fond, legat eller stiftelse, reelt at anse for fonde i lovens forstand. Den gældende § 1, stk. 1, foreslås med en enkelt undtagelse fastholdt uændret, hvilket medfører, at det ikke er afgørende, hvad den juridiske person kalder sig, men om den juridiske person efter sit retsgrundlag, det vil sige stiftelsesmåde og vedtægt, kan karakteriseres som en fond.

Der foreslås dog en ændring i § 1, stk. 1, så der fremover henvises til den nye § 1 a, som indeholder en definition på erhvervsdrivende fonde. Den foreslåede definition bygger på de uskrevne fondsretlige grundsætninger, jf. betænkning 970/1982 og er i vidt omfang en kodificering af Erhvervsstyrelsens gældende administrative praksis.

Fælles for de pågældende juridiske personer er, at ingen fysisk eller juridisk person uden for den pågældende juridiske person har ejendomsretten til den juridiske persons formue; den juridiske person kan dermed betegnes som selvejende. Den selvejende institution (fonden) er en selvstændig juridisk person og kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser, som tilkommer og påhviler den juridiske person, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. A3.

Det materielle indhold af den gældende bestemmelse i § 1, stk. 2, om hvornår en fond anses for at være erhvervsdrivende, foreslås fastholdt uændret. Udgangspunktet er således fortsat, at fonde kan være erhvervsdrivende pga. direkte erhvervsdrift, som moderfond for et eller flere underliggende kapitalselskaber eller andre virksomheder pga. anden bestemmende indflydelse, eller en kombination af disse.

Om en fond er erhvervsdrivende eller ej har ingen betydning i forhold til om fonden kan have almennyttige eller velgørende uddelingsformål.

Der foreslås dog en ændring i § 1, stk. 2, nr. 3, hvor henvisningen til §§ 3 og 4 i selskabsloven ændres til §§ 6 og 7 i samme lov. Der er tale om rettelse af en henvisningsfejl. Ændringen medfører ingen materielle ændringer.

Fonde, der som udgangspunkt er erhvervsdrivende, men som anses for at være ikke-erhvervsdrivende på grund af begrænset erhvervsdrift eller begrænsede erhvervsmæssige aktiver, er omfattet af lov om fonde og visse foreninger, der henhører under Justitsministeriets ressort. Den gældende lov om fonde og visse foreninger fremgår af lovebkendtgørelse nr. 698 af 11. august 1992 med senere ændringer.

Det materielle indhold af den gældende bestemmelse i § 1, stk. 3, om hvornår en fonds erhvervsdrift anses for at være begrænset, foreslås fastholdt uændret. Der foretages dog en præcisering i § 1, stk. 3, 1. pkt., hvor det foreslås, at der indsættes en henvisning til stk. 2, nr. 4, foruden den eksisterende henvisning til stk. 2, nr. 3. Denne ændring medfører, at der også fremover tages hensyn til erhvervsdriften eller erhvervsaktiverne i en virksomhed, som fonden udøver indflydelse på, på anden vis end gennem bestemmende indflydelse i henhold til selskabslovens regler.

Denne ændring er i overensstemmelse med gældende praksis og er alene en kodificering af gældende ret.

I henhold til den nye bestemmelse i § 1, stk. 3, 2. pkt., kan Erhvervsstyrelsen fastsætte nærmere regler om, hvornår fondes erhvervsdrift anses for at være begrænset, herunder om fondens erhvervsmæssige aktiver er uvæsentlige i forhold til fondens øvrige aktiver. Herved kan der komme øget klarhed for fondene og deres rådgivere over, hvornår en erhvervsdrivende fond anses for at have begrænset erhvervsdrift og dermed ikke omfattet af loven.

Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler, som lægger vægt på bl.a. den erhvervsmæssige bruttoomsætning, forholdet mellem fondens erhvervsmæssige bruttoomsætning og indtægter i form af tilskud eller andre ikke-erhvervsmæssige indtægter, samt forholdet mellem erhvervsmæssige aktiver og fondens samlede aktiver.

Erhvervsstyrelsen har i sin hidtidige praksis lagt vægt på tre formodningsregler, som forventes at blive udmøntet i en kommende bekendtgørelse. En fonds erhvervsdrift anses

således efter gældende praksis hos Erhvervsstyrelsen for begrænset, hvis en eller flere af disse forhold gør sig gældende:

1. Fondens erhvervmæssige bruttoomsætning fra erhvervsaktiviteter, jf. stk. 4, nr. 1 og 2, udgør mindre end 250.000 kr.
2. Fondens erhvervmæssige bruttoomsætning udgør mindre end 10 % af fondens samlede årlige indtægter.
3. Fondens erhvervmæssige aktiver udgør mindre end 10 % af fondens samlede aktiver.

Det forventes, at den foreslåede mulighed for Erhvervsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler vil blive udnyttet til at kodificere ovenstående formodningsregler.

Lovens § 1, stk. 4, foreslås fastholdt uændret. Bestemmelsen indeholder en opremsning af de fonde, som ikke er omfattet af loven. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Lovens § 1, stk. 5, fastholdes stort set uændret. Det foreslås, at det præciseres, at det er fondsmyndigheden, der træffer beslutning om, hvorvidt en fond skal undtages i medfør af § 1, stk. 5.

Det er en konkret vurdering, når det skal fastslås, hvorvidt en fond kan undtages fra loven i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 5.

Når det skal vurderes, om en fond skal undtages i medfør § 1, stk. 5, skal der lægges vægt på følgende kriterier:

- Hvorvidt et eller flere bestyrelsesmedlemmer skal udpeges eller godkendes af den offentlige myndighed
- Hvorvidt årsregnskab og/eller budgetter bliver indsendt/godkendt af den offentlige myndighed
- Hvorvidt vedtægtsændringer og opløsning skal godkendes af den offentlige myndighed
- Hvorvidt vigtige beslutninger på forhånd skal godkendes af den offentlige myndighed (afhængig af vedtægt, f.eks. køb, salg og pantsætning af fast ejendom o.l.)
- Hvorvidt fondens årsregnskaber revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor, og hvorledes denne revisor udpeges/godkendes.

Det er endvidere en betingelse, at der skal udføres et reelt offentligt tilsyn, hvis en fond skal undtages i medfør af bestemmelsen i § 1, stk. 5. Det skal ved undtagelse sikres, at den offentlige myndighed bekræfter at denne påtager sig det pågældende tilsyn.

Det foreslås tilføjet i § 1, stk. 5, 2. pkt., at en fond ikke kan undtages fra loven, hvis tilsynsmyndigheden samtidig er stifter af fonden. Baggrunden for denne tilføjelse er, at det er en fondsretlig grundsætning, at stifter af en erhvervsdrivende fond skal krympe sig. Dette fremgik tidligere af de uskrivne fondsretlige grundsætninger, jf. betænkning nr. 970/1982, men fremgår nu også direkte af den foreslåede § 1 a, som indsættes i loven ved lovforslagets § 1, nr. A3. Da væsentlige gavegivere sidestilles med stifter, vil tilsvarende gøre sig gældende, hvis den offentlige myndighed er væsentlig gavegiver i forhold til fonden, uanset myndigheden ikke er stifter.

Der lægges vægt på, at den alternative tilsynsmyndighed påtager sig en række kontrolfunktioner for at statuere et tilstrækkeligt tilsyn. Stifter vil ikke kunne påtage sig denne

rolle, da der ikke ville være tilstrækkelig adskillelse mellem fond og stifter. Det er uden betydning, om stifter er en fysisk eller juridisk person.

Der er tale om en kodificering af gældende praksis, da det hidtil har været praksis, at en offentlig myndighed, som stifter en fond, ikke kan være fondsmyndighed for fonden.

Det foreslås, at den hidtidige § 1, stk. 6 ophæves. Det medfører at den liste over undtagne fonde, som Erhvervsstyrelsen hidtil har skullet føre, ikke længere skal føres.

Formålet med at føre denne fortegnelse over undtagne fonde var oprindeligt, at offentligheden skulle have mulighed for at få oplysninger om navn, hjemsted og formål for de fonde, som ikke er omfattet eller undtaget efter lovens § 1, stk. 4 og 5.

Erfaringerne med denne fortegnelse har vist, dels at der ikke bliver indgivet de relevante oplysninger, der er nødvendige for, at Erhvervsstyrelsen kan føre fortegnelsen, dels at fortegnelsen kun har været efterspurgt i meget få tilfælde. Da fortegnelsen på denne baggrund anses for værende overflødig, foreslås bestemmelsen ophævet.

Oplysninger om bl.a. navn og hjemsted på erhvervsdrivende fonde fremgår direkte af Det Centrale Virksomhedsregister, www.cvr.dk. Oplysninger om de undtagne fonde vil også kunne findes på www.cvr.dk, da de i henhold til skatteretlige regler ofte vil skulle have et CVR-nr. på grund af skatte- og momspligter.

Lovens § 1, stk. 7, foreslås fastholdt uændret, men der sker en forrykkelse, så den fremover fremgår af lovens § 1, stk. 6. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Til nr. A3

Det foreslås, at der i loven indsættes en ny § 1 a, som indeholder en definition af begrebet erhvervsdrivende fond.

Definitionen indeholder en række retlige karakteristika, der bygger på betænkning nr. 970/1982 om fonde. Denne betænkning har hidtil dannet grundlag for vurderingen af, hvornår en fond var at betragte som en fond, uanset om der var tale om en erhvervsdrivende eller en ikke-erhvervsdrivende fond. Denne vurdering har således hidtil været baseret på såkaldte fondsretlige grundsætninger. Den foreslåede definitionen bygger i overensstemmelse hermed på de uskrevne fondsretlige grundsætninger, jf. betænkning 970/1982 og er i vidt omfang en kodificering af Erhvervsstyrelsens gældende administrative praksis.

Baggrunden for den foreslåede ændring er et ønske om at skabe klarhed over fondsbegrebet til fordel for fondene, deres rådgivere, interessenter o.l. Baggrunden for at indsætte definitionen direkte i loven er endvidere at følge metodikken i selskabsloven. Ved indførelsen af selskabsloven i 2009 blev der indsat en række definitioner i selskabsloven, herunder bl.a. af aktieselskaber og anpartsselskaber. Den foreslåede definition i lovens § 1 a, stk. 1, skal medvirke til at skabe klarhed over begrebet erhvervsdrivende fonde og sikre adskillelse fra andre virksomhedsformer, som f.eks. selskaber, virksomheder og ikke mindst foreninger.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. A4, som omhandler adskillelse af erhvervsdrivende fonde gennem beskyttelse af betegnelsen erhvervsdrivende fond, erhvervsfond, eller forkortelsen ERF. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. A4.

Med hensyn til en afgrænsning af erhvervsdrivende fonde i forhold til foreninger kan det anføres, at det karakteristiske ved en forening er, at den har en medlemskreds, og at medlemskredsen er gået sammen om et fælles formål, men uden nødvendigvis at have en fælles formue. Udgangspunktet er endvidere, at en forenings medlemmer vælger bestyrelsen. I fonde er der ikke en medlemskreds, og det er ikke muligt for nogen – hverken fysisk eller juridisk person – at have ejerbeføjelser i forhold til fondens formue.

I erhvervsdrivende foreninger har medlemmerne som udgangspunkt ejerbeføjelser i forhold til medlemsformuen, hvilket som nævnt ikke er muligt i fonde. Hvis det i vedtægten for en erhvervsdrivende forening er bestemt, at medlemmerne ikke er ejere af foreningsformuen, kan en afgrænsning i forhold til erhvervsdrivende fonde være vanskelig. Hvis den juridiske person har medlemmer, taler det væsentligt for, at der er tale om en forening. Den endelige administrative afgørelse af spørgsmålet må afhænge af en samlet vurdering af virksomhedens stiftelsesmåde og vedtægtens bestemmelser om ledelsesform, opløsning m.v.

De i § 1 a, stk. 1, anførte fondskaraktetika, som kendetegner erhvervsdrivende fonde i lovens forstand, skal alle være opfyldt, for at en virksomhed kan betegnes som en erhvervsdrivende fond.

Det foreslås, at udgangspunktet i henhold til gældende ret for, hvornår der i henhold til de fondsretlige grundsætninger er tale om en fond, skal forblive intakt. Det skal dog kodificeres i loven, samtidig med at der på enkelte punkter foretages en præcisering af begrebet.

Det fremgår af den foreslåede § 1 a, stk. 1, 1. pkt., at en erhvervsdrivende fond skal være ejer af en formue. Kravet til fondens formue følger den øvrige selskabsretlige regulering, hvilket medfører, at fondens formue kan bestå af f.eks. fast ejendom, løsøre, aktier, obligationer eller rede midler.

Det er endvidere et krav, at fondens formue skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, hvilket medfører, at der er forbud mod at føre midler tilbage til stifter. Dette forbud mod tilbagebetaling omfatter bl.a. tilbagebetaling af grundkapitalen og fondens øvrige egenkapital, herunder tilbagebetaling ved fondens opløsning, tildeling af legatportioner, lån af enhver art, herunder lån mod sikkerhed og kaution og garantistillelse for stifterens og for dennes nærtstående forpligtelser. Dette krav har sammenhæng med bestemmelsen om en af stifter selvstændig ledelse, som også er et led i definitionen af en erhvervsdrivende fond.

Forbuddet mod at føre midler tilbage til stifter omfatter også stifterens ægtefælle eller faste samlever og stifterens mindreårige børn. Det gælder også væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende, jf. den foreslåede stk. 2 til denne bestemmelse.

Kravet om uigenkaldelig udskillelse af en formue fra stifterens formue består i almindelighed af to led:

- fondens aktiver skal allerede i forbindelse med oprettelsen være uigenkaldeligt overdraget til fonden, og
- fondens midler må ikke efterfølgende kunne føres tilbage til stifteren eller personer, som er stifteren nærtstående.

Forbuddet mod at føre midler tilbage til stifter omfatter også stifterens ægtefælle eller faste samlever og stifterens mindreårige børn. Forbuddet mod at føre midler tilbage til stifter gælder

også ledelsen og eventuelle majoritetsaktionærer m.v. med bestemmende indflydelse i fondens stifter, hvis fondens stifter er en juridisk person, jf. princippet i lovens § 17, stk. 2.

Det vil således ikke være muligt, eksempelvis i forbindelse med en stiftelse af en erhvervsdrivende fond, at foreskrive, at fondens overskud skal uddeles til eneaktionæren i det selskab, der har stiftet fonden.

De hensyn, der er baggrunden for forbuddet mod at tilbageføre midler fra en fond til dens stifter og dennes nærtstående, gør sig således gældende på tilsvarende vis i forhold til personer, der står bag en juridisk person, der stifter en fond.

Kravet om, at fondens formue skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifter, medfører som anført, at fondens midler ikke må gå tilbage til stifteren eller dennes nærtstående. Der har i den forbindelse i teorien været drøftelser af, hvorvidt kravet om uigenkaldelig udskillelse – krympereglen – giver mulighed for, at der fastsættes vedtægtsbestemmelser, der forbeholder stifter visse rettigheder som f.eks. rentenydelsesret, en brugsret eller en bopælsret.

Det vurderes, at det skal være muligt at tillægge stifter en sådan begrænset ret i forhold til fondens formue i form af f.eks. en rentenydelsesret eller bopælsret. Det er i den forbindelse vurderingen, at tildelingen af eksempelvis en rentenydelsesret eller en bopælsret ikke strider mod hensynet bag krympereglen. Det bemærkes i den forbindelse, at der med en rentenydelsesret alene gives ret til rente eller anden afkast af en kapital, men ikke nogen yderligere ret over den pågældende kapital. Der vil imidlertid altid være tale om en konkret vurdering af, hvorvidt fondens formue er effektivt og uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue. Det bemærkes dog, at det ikke vil være muligt for fondens stifter eller nærtstående lovligt at oppebære hele fondens indtægt.

Muligheden for at tillægge en fonds stifter eller nærtstående en rentenydelsesret m.v. forudsætter, at retten, den tidsmæssige ramme og niveauet herfor fremgår af fondens vedtægt. Det vil således ikke være muligt for bestyrelsen at tillægge stifteren en sådan ret efter fondens stiftelse. Fondens stifter eller nærtstående kan dog ikke lovligt oppebære hele fondens indtægt. Det reelle primære formål med fonden må ikke være direkte eller indirekte at uddele ydelser til stifteren.

Ovennævnte betingelser vedrørende forholdet mellem fonden og dens stifter gælder, uanset om stifteren af fonden er en fysisk eller juridisk person.

I den foreslåede § 1 a, stk. 1, præciseres det, at det er en gyldighedsbetingelse, at der i stiftelsesgrundlaget er optaget et eller flere nærmere angivne bestemte formål, som fonden skal varetage.

En erhvervsdrivende fonds vedtægt skal indeholde et formål, som fonden skal varetage, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 4, samt et formål som overskuddet skal anvendes til, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 10.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke en udtrykkelig begrænsning i forhold til erhvervsdrivende fondes formål. Der er således som udgangspunkt kun ganske få begrænsninger i forhold til, hvilke formål en fond kan varetage.

En erhvervsdrivende fonds formål må ikke i henhold til almindelige retsgrundsætninger stride mod lov og ærbarhed. Fondens formål må endvidere ikke stride mod præceptive regler i anden lovgivning, f.eks. den kommunale lovgivning, ligesom fonde, hvis formål åbenbart er uden

fornuftig mening, eller er umuligt at opfylde, ikke gyldigt kan stiftes. Det kan endvidere i særlovgivning være bestemt, at nærmere bestemte formål ikke kan varetages af en fond.

Der skal være tale om et eller flere 'bestemte' formål. Det betyder, at en stifter ikke gyldigt kan fastsætte, at ".fonden skal varetage de formål, som bestyrelsen ønsker.." eller lignende formuleringer. Et sådant formål er ikke konkret nok til at kunne godkendes og registreres.

Bestemmelsen medfører, at et ethvert formål, som ikke er i strid mod lov, ærbarhed, eller savner mening, kan tilgodeses af fondens stifter. Denne vidtstrakte frihed til at oprette fonde til varetagelse af ethvert lovligt formål er i overensstemmelse med gældende ret.

Foruden at en erhvervsdrivende fond skal have et eller flere bestemte formål, er det en forudsætning, at formålet umiddelbart skal kunne efterleves i en længere årrække, hvilket i princippet vil sige uden tidsbegrænsning.

Hvis en erhvervsdrivende fonds formål ikke kan efterleves i mindst 10 år, vil der ikke være tale om en fond. Hvis denne forudsætning ikke er opfyldt, skal der anvendes en anden virksomhedsform end en fond.

Det er således ikke muligt at stifte en fond alene med henblik på at lave en indsamling eller en anden enkeltstående aktivitet eller begivenhed. Sådanne retsdannelser kan ikke anses for omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.

Til sidst i definitionen i § 1 a, stk. 1, 1. pkt., fastslås det, at der i en erhvervsdrivende fond skal være en i forhold til stifter selvstændig ledelse. Kravet om selvstændighed i forhold til stifter medfører, at der i bestyrelsen skal være et eller flere af stifter uafhængige medlemmer.

De gældende, uskrevne, fondsretlige grundsætninger, som hidtil har reguleret dette område, indeholder krav om mindst et uafhængigt medlem. Dette skal efter Erhvervsstyrelsens praksis ses i forhold til lovens bestemmelse om sammensætning af en fonds bestyrelse, hvor udgangspunktet er mindst 3 bestyrelsesmedlemmer. Det er således ikke altid tilstrækkeligt, at der er et medlem af fondens bestyrelse, der er uafhængigt af fondens stifter. Jo flere bestyrelsesmedlemmer desto flere uafhængige bestyrelsesmedlemmer skal der også være.

Det foreslåede krav om en af stifter selvstændig ledelse skal anses for opfyldt, når 1/3 af bestyrelsens medlemmer er uafhængige af stifter. Det gælder også væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende, jf. den foreslåede stk. 2 til denne bestemmelse.

Kravet om 1/3 uafhængige bestyrelsesmedlemmer betyder, at der skal være mindst 1 uafhængigt medlem, når bestyrelsen består af 3-4 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 2 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 5-8 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 3 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 9-11 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 4 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 12-14 vedtægtsudpegede bestyrelsesmedlemmer osv.

Når fonden er oprettet, har stifteren ikke længere rådighed over fondens formue, som er overført til fonden. Fonden anses for et selvstændigt retssubjekt, hvilket betyder, at fonden som sådan kan erhverve rettigheder og påtage sig forpligtelser, jf. lovens § 6. En erhvervsdrivende fond bliver et selvstændigt retssubjekt ved registreringen i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. lovens § 6, stk. 1.

Kravet om selvstændighed medfører endvidere, at det ikke kan fremgå af vedtægten, at stifteren skal give sit samtykke til alle beslutninger, eller at stifteren har en generel vetoet over for bestyrelsens beslutninger. Det kan dog af stifteren i fondens vedtægt bestemmes, at stifterens samtykke kræves ved visse nærmere angivne beslutninger, f.eks. om visse vedtægtsændringer og fondens opløsning, eller salg af særlige midler, der er overdraget til fonden ved stiftelsen.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører ikke, at der er et forbud mod, at der sidder stiftere – eller repræsentanter for stifter, hvis stifter er en juridisk person – i fondens bestyrelse. Stifters nærtstående kan endvidere være medlemmer af bestyrelsen. Kravet om at et eller flere medlemmer af bestyrelsen skal være uafhængige i forhold til stifteren gælder dog også i forhold til eventuelle nærtstående.

Der kan ikke dispenseres fra kravet om et eller flere uafhængige medlemmer af bestyrelsen. Kravet om et eller flere uafhængige medlemmer af bestyrelsen i forhold til stifter og dennes nærtstående skal desuden være opfyldt både ved fondens stiftelse og efterfølgende gennem hele fondens levetid.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører endvidere, at de beslutninger, som bestyrelsen i en fond træffer, skal kunne begrundes alene i fondens formål og langsigtede interesser.

Stifters ønsker med fonden må således komme til udtryk i forbindelse med affattelsen af vedtægten eller dokumenter, der knytter sig hertil. Efter stiftelsen har stifter ikke særlige rettigheder i forhold til fonden ved for eksempel efterfølgende vedtægtsændringer, hvis det ikke klart fremgår af den oprindelige vedtægt, og der er tale om specifikke og klart afgrænsede vedtægtsændringer.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører endvidere, at et repræsentantskab e.l. ikke kan udpege flertallet af medlemmerne af en erhvervsdrivende fonds bestyrelse. Hvis et repræsentantskab i henhold til vedtægten udpeger halvdelen af bestyrelsens medlemmer kan repræsentantskabet ikke samtidig udpege formanden for fondens bestyrelse, medmindre formanden ikke har nogen specielle beføjelser i forhold til de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Ifølge lov om erhvervsdrivende fonde § 21, stk. 2, 2. pkt., er formandens stemme udslagsgivende i tilfælde af stemmelighed, medmindre vedtægten bestemmer andet. Derfor må et repræsentantskab, der udpeger halvdelen af bestyrelsen i en fond, typisk ikke kunne udpege bestyrelsens formand.

I den foreslåede § 1 a, stk. 1, 2. pkt., præciseres det, at ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue. Det betyder, at fonden er selvejende og at ejendomsretten til fondens formue tilkommer fonden som sådan.

Når erhvervsdrivende fonde er selvejende, medfører det, at formuen ikke kan falde i arv, og at der ikke gyldigt kan ske uddeling til en "ejerkreds" hverken i fondens levetid eller i forbindelse med opløsning af fonden. I fondens levetid og ved opløsning af fonden er bestyrelsen forpligtet til udelukkende at uddele fondens midler i overensstemmelse med fondens uddelingsformål. Der kan eventuelt ved opløsning overføres midler til en anden fond med samme eller lignende formål.

I henhold til den foreslåede nye bestemmelse i § 1 a, stk. 2, bliver væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende sidestillede med fondens stifter eller stiftere. Det medfører, at der

gælder de samme begrænsninger for disse bidragsydere, som for fondens stifter i forhold til udskillelse af formue, uafhængighed i forhold til bestyrelsesmedlemmer og forbud mod tilbageførelse af midler.

Det er ikke afgørende, om der er tale om en gavegiver eller en bidragsyder, da der med ordvalget alene er tilsigtet at ramme alle former for tilførsel af midler til en fond, som ikke modsvares af en modydelse. En gavegiver vil være karakteriseret ved overdragelse af midler uden modydelse af nogen art. En bidragsyder vil kunne være karakteriseret ved overdragelse af midler mod en modydelse, men hvor modydelsen ikke modsvarer overførslen af midler, og derfor fortsat indeholder et gaveelement.

Den foreslåede ændring er en kodificering af Erhvervsstyrelsens hidtidige praksis, som har været gældende i en lang årrække.

Er væsentlige gavegivere e.l. ikke sidestillede med stifter, vil det medføre risiko for omgåelse af stifterbegrebet, idet en fond vil kunne stiftes af en stråmand, mens kapitalen tilvejebringes af en anden juridisk eller fysisk person, der så efterfølgende kunne få kapitalen tilbageført. Væsentlige gavegivere har som følge heraf samme særstilling i relation til fonden som stifterne.

Ovenstående gælder med hensyn til væsentlige gavegivere e.l. både ved stiftelsen af fonden og i fondens efterfølgende virke.

Hvorvidt en gavegiver, bidragsyder e.l. må betragtes som væsentlig skal afgøres konkret i forhold til den enkelte fond. Der kan ikke opstilles konkrete regler for, hvornår en betaling til en erhvervsdrivende fond skal anses for væsentlig, da der er forskel på fondene i forhold til størrelse i form af grundkapital, egenkapital eller lignende. En bidragsyder, som ved fondens stiftelse eller løbende giver bidrag, som i sig selv bevirker, at fonden kan udøve eller fortsætte sin virksomhed, må dog betragtes som en væsentlig bidragsyder.

Til nr. A4

§ 4 omhandler erhvervsdrivende fondes navne og eventuelle binavne.

Der har gennem de senere år været en del fokus på selskaber, foreninger eller lignende, der uden at være omfattet af fondslovene eller har fonds karakteristika, har benyttet betegnelsen 'fond'. Dette har i visse tilfælde skabt forvirring om bl.a. adkomst til formuen, ejerstruktur og eventuel tilsynsmyndighed.

Det foreslås i § 4, *stk.* 2, at der indsættes en bestemmelse om beskyttelse af betegnelserne erhvervsdrivende fond, erhvervsfond og forkortelsen ERF. De erhvervsdrivende fonde har særlige karakteristika, der gør det hensigtsmæssigt at skærme disse fonde fra ikke-erhvervsdrivende fonde og andre virksomhedsformer.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at erhvervsdrivende fonde er eneberechtigede til at anvende disse betegnelser i deres navn. Herved får de erhvervsdrivende fonde mulighed for gennem navnet at adskille sig fra andre virksomhedsformer, som fremover ikke kan benytte disse navne. Det vurderes således, at eneret til brug af betegnelsen erhvervsdrivende fond, erhvervsfond eller forkortelsen ERF, vil skærme de erhvervsdrivende fonde og fjerne en del af usikkerheden om, hvornår der er tale om en erhvervsdrivende fond, og

hvornår der er tale om en ikke-erhvervsdrivende fond, eller en forening eller anden form for virksomhed, som kalder sig fond uden reelt at være det.

Erhvervsdrivende fonde vil ikke have pligt til at anvende betegnelsen ”erhvervsdrivende fond”, ”erhvervsfond” eller forkortelsen ”ERF”, således som f.eks. aktieselskaber skal anvende betegnelsen ”aktieselskab” eller ”A/S”. For visse erhvervsdrivende fonde vurderes det ikke at være hensigtsmæssigt, at de under alle omstændigheder skal have et navn, der indeholder erhvervsdrivende fond, erhvervsfond eller ERF, eksempelvis når de udøver deres almennyttige og velgørende uddelingsaktivitet.

Det materielle indhold af den nuværende § 4, stk. 2, fastholdes uændret, men der sker en forrykkelse af bestemmelsen, så denne fremover er § 4, stk. 3. Der foreslås samtidig en sproglig ændring af bestemmelsen, så der refereres til den enkelte erhvervsdrivende fonds navn og ikke erhvervsdrivende fonde som sådan.

Det tilføjes desuden i § 4, stk. 3, 1. pkt., at en erhvervsdrivende fonds navn også fremover skal adskille sig fra andre virksomheders navne. Denne foreslåede ændring skal sikre, at erhvervsdrivende fondes navne adskiller sig fra andre virksomheders navne, der er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system. Ændringen svarer til den tilsvarende bestemmelse i selskabsloven og er en del af et regelsæt, der bl.a. også omhandler lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, varemærkeloven, lov om markedsføring, og som tilsigter at skabe klarhed og retssikkerhed med hensyn til erhvervslivets betegnelser.

Den nuværende bestemmelse vedrørende oplysninger, om bl.a. fondes navn og registreringsnummer foreslås affattet i overensstemmelse med selskabslovens § 2, stk. 4. Forslaget medfører, at en erhvervsdrivende fond fremover skal give oplysning om fondens navn, hjemsted og CVR-nummer på fondens breve og andre forretningspapirer, herunder elektroniske meddelelser, og på fondens eventuelle hjemmeside, hvis fonden har en sådan.

Oplysning om fondens CVR-nummer bliver – ligesom for kapitalsselskaber – på den måde afgørende for den entydige identifikation af fonden.

Det fremgår af den gældende § 4, stk. 3, at en erhvervsdrivende fonds navn, hjemsted (hovedkontor) samt det registreringsnummer, hvorunder den er indført i registeret for erhvervsdrivende fonde, skal anføres på fondens breve og andre forretningspapirer.

Den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 4, viderefører den gældende bestemmelse, men det præciseres, at breve og andre forretningspapirer også omfatter elektroniske meddelelser. Den foreslåede ændring medfører endvidere, at der for erhvervsdrivende fonde fremover også vil være krav om angivelse af de opregnede oplysninger på fondens hjemmeside, således som det er tilfældet med aktieselskabers og anpartsselskabers hjemmesider.

Ved forretningspapirer forstås enhver form for materiale af forretningsmæssig karakter, hvorved fonden henvender sig til kunder eller i øvrigt markedsfører sig med. Der kan eksempelvis være tale om tilbud, ordrer og ordrebekræftelser, fakturaer, prislister, brochurer og lignende salgsmateriale. Det vil derimod som hidtil ikke være nødvendigt at anføre alle de i bestemmelsen opregnede oplysninger i markedsføringsannoncer, medmindre annoncen indeholder en bestillingsseddel.

Er en e-mail et alternativ til et brev fra fonden, hvor der er tale om en mere formel eller forpligtende henvendelse i fondens navn, bør bestemmelsens krav også gælde i den

elektroniske version. Er der derimod tale om en mere formløs henvendelse, der kan sidestilles med en telefonopringning, er der ikke krav om de nævnte oplysninger.

Det fremgår endvidere af lovens gældende § 4, stk. 4, at der er krav om, at hvis en fond driver virksomhed under anvendelse af binavne, skal disse angives i vedtægten. Det fremgår videre af den gældende § 4, stk. 4, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes binavne, og at der ved benyttelse af binavnet er krav om, at fondens hovednavn skal tilføjes binavnet i parentes.

Som eksempel kan næves fonden ABC, som tillige driver virksomhed under binavnet CBA. I henhold til gældende ret skal fonden tilføje hovednavnet ABC i parentes efter binavnet, når dette benyttes. Brug af binavn ville således skulle se sådan ud; CBA (ABC).

Ændringen skal gøre det nemmere for erhvervsdrivende fonde at agere ved brug af binavne, uden at der stilles krav om eksempelvis tilføjelse af hovednavnet i parentes.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. S7, at kravet om angivelse af eventuelle binavne i vedtægten fremover medtages i opregningen i lovens § 7, stk. 1, der angiver de oplysningskrav, der i øvrigt er til en erhvervsdrivende fonds vedtægt svarende til, hvad der gælder for kapitalselskaber i henhold til selskabsloven. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. S7, og bemærkningerne hertil.

Som følge heraf foreslås en ændring af den gældende § 4, stk. 4, som affattes som ny § 4, stk. 5, således at indholdet af denne bestemmelse er, at bestemmelserne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes eventuelle binavne. Den foreslåede ændring medfører endvidere, at ordlyden af bestemmelsen er tilnærmet den tilsvarende bestemmelse herom i selskabslovens § 3.

Selskabslovens § 3, stk. 2, indeholder krav om, at der for registrering af mere end fem binavne pr. kapitalselskab skal betales 1.000 kr. pr. binavn. Dette gælder dog ikke binavne, som videreføres i forbindelse med omdannelse, fusion eller spaltning. Baggrunden for denne bestemmelse er at imødegå misbrug af adgangen til registrering af binavne alene med videresalg for øje. Der har ikke hidtil været konstateret et misbrug af brugen af binavne i erhvervsdrivende fonde, og det foreslås som følge heraf, at der ikke indføres en bestemmelse svarende til selskabslovens § 3, stk. 2, for de erhvervsdrivende fonde.

Betaling for registrering af erhvervsdrivende fondes binavne er endvidere dækket af det årsgebyr, som allerede i dag opkræves i henhold til lovens § 60, stk. 5, som er udmøntet ved bilag 2 i styrelsens anmeldelsesbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 675 af 26. juni 2012).

Til nr. A5

Der foreslås en sproglig præcisering af bestemmelsen, da formuleringen om at ”drive erhvervsvirksomhed” kan være misvisende. En fond kan således være erhvervsdrivende på anden vis end ved selv at udøve direkte erhvervsdrift. Det kan f.eks. være ved ejerskab af et datterselskab eller på anden måde bestemmende indflydelse over et selskab eller anden virksomhed – de såkaldte holdingfonde.

Desuden kan fonden ophøre med at være erhvervsdrivende, hvis den ikke længere anses for erhvervsdrivende f.eks. pga. begrænset erhvervsdrift, jf. lovens § 1, stk. 3.

Den foreslåede ændring af formuleringen til at "være erhvervsdrivende" vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i lovens § 1, som bestemmer, hvornår en fond er omfattet af loven som en erhvervsdrivende fond.

Der tilsigtes ingen materielle ændringer med den foreslåede præcisering.

Til nr. A6

Erhvervsstyrelsens offentliggørelser foretages ikke længere i Statstidende men udelukkende i styrelsens it-system, og det foreslås derfor præciseret, at offentliggørelse af en registrering alene sker i Erhvervsstyrelsens it-system. Herved ajourføres lovgivningen i forhold til de teknologiske løsninger, som styrelsen benytter til offentliggørelse i dag.

Der er ikke tale om en ændring i gældende ret vedrørende offentliggørelse af registreringer. Det har således gennem en årrække været muligt at lade offentliggørelsen i it-systemet træde i stedet for offentliggørelse i Statstidende. Erfaringen har vist, at offentliggørelse i it-systemet er det mest hensigtsmæssige for både brugere og anmeldere i kraft af den hurtige offentliggørelse og de effektive søgemuligheder og overvågningsfaciliteter.

Det foreslåede § 56, stk. 2, vedrører registreringens retsvirkning. Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret. Den foreslåede bestemmelse opretholder den hidtil gældende bestemmelse i § 56, stk. 2.

Da offentliggørelse i Statstidende ikke længere finder sted, er der ikke behov for at videreføre den gældende regel om retsvirkningerne for henholdsvis fond og tredjemand som følge af uoverensstemmelse mellem det offentliggjorte i Erhvervsstyrelsens it-system og Statstidende.

Til nr. A7

Det foreslås at ændre bestemmelsen, så opdatering af personoplysninger ophører efter 10 år og ikke som hidtil efter 20 år.

Baggrunden for den foreslåede ændring er, at den generelle forældelsesgrænse, jf. lov nr. 522 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer, er ændret. Opdateringsperioden foreslås reduceret, så den er i overensstemmelse med den gældende forældelsesfrist. Det er alene opdateringen, der ophører efter 10 år, jf. stk. 2, idet personoplysningerne til stadighed vil kunne fremskaffes i Erhvervsstyrelsen.

Den foreslåede ændring medfører, at der på dette punkt kommer sammenhæng mellem reglerne i selskabsloven og denne lov, jf. selskabslovens § 18, stk. 2.

Til nr. A8

Der foretages en præcisering af henvisningen til Erhvervsstyrelsens it-system, da dette er den betegnelse, som generelt anvendes i loven. Med betegnelsen »it-system« er der alene tale om en sproglig modernisering, idet betegnelsen anvendes i stedet for eksempelvis »edb-system« og »edb-informationssystem«.

Ændringen medfører ingen materielle ændringer.

Til nr. A9

Da foreningsregisteret ikke længere eksisterer, og offentliggørelsen i Statstidende ikke længere foretages, foreslås bestemmelsen ophævet. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. A6.

Der er ikke tilsigtet materielle ændringer med den foreslåede ændring.

Kapitel 4: Stiftelse og kapital

4.1. Indledning

I forhold til Stiftelse og kapital har udvalget fundet det relevant at overveje følgende forhold:

1. Stiftelsesprocessen
2. Vedtægtens indhold
3. Grundkapitalen, herunder dens størrelse og indbetaling
4. Efterfølgende ændringer i grundkapitalen
5. Fondens efterfølgende erhvervelser fra nærtstående til fonden

4.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

Stiftelsen af en erhvervsdrivende fond er reguleret i kapitel 3 i LEF.

4.2.1. Stiftelsesprocessen

Stiftelsesprocessen er ikke reguleret indgående i LEF. Dette skyldes, at der i en fond ikke er en eller flere personer, der skal tegne kapitalandele i den nyoprettede virksomhed. Der er derfor ikke som i SEL behov for en række beskyttelsesregler i forbindelse med indskud af kapital.

Det fremgår af FOB s. 97f., at:

”ligesom i udkastet til lov om fonde finder udvalget ikke behov for at regulere stiftelsesproceduren for oprettelse af erhvervsdrivende fonde.”

Det blev derfor vurderet, at der ikke var behov for en formel stiftelsesproces.

Som følge heraf er der efter gældende regler i LEF ikke krav om, at der skal udarbejdes et stiftelsesdokument eller lignende ved stiftelsen af en erhvervsdrivende fond, således som det kendes fra SEL.

Visse af de oplysninger, der kræves i stiftelsesdokumentet i henhold til SEL, skal dog i en erhvervsdrivende fond fremgå af fondens vedtægter, herunder oplysningen om stifteren af fonden.

Dette skal ses i sammenhæng med, at når et selskab er stiftet, er oplysningerne i stiftelsesdokumentet, herunder om stifteren, mest af historisk karakter. Disse oplysninger har imidlertid stor og vedvarende betydning for en erhvervsdrivende fond også efter stiftelsen som følge af stifterens særlige retsstilling, da det blandt andet følger af de generelle fondsretlige grundsætninger, at fondens formue skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue.

Da der ikke er krav om et stiftelsesdokument, er oplysningskravene i vedtægten større i LEF end i SEL for så vidt angår:

- oplysning om stifter,
- om grundkapitalen er tilvejebragt ved indskud af kontanter eller andre værdier,
- hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter, samt

- angivelse af eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere eller andre.

Når en ny erhvervsdrivende fond anmeldes til Erhvervsstyrelsen, er der som følge heraf i henhold til LEF og Erhvervsstyrelsens praksis alene krav om indsendelse af følgende dokumenter:

- anmeldelsesblanket,
- retligt grundlag for fondens oprettelse f.eks. testamente eller gavebrev,
- en vedtægt for fonden og
- dokumentation for grundkapitalens indbetaling.

Bestyrelsen eller anmelder skal endvidere indsende et overslag over fondens forventede indtægter de første 3 til 5 år, således at det kan efterprøves, hvorvidt fonden er erhvervsdrivende, eller om fondens erhvervsmæssige aktivitet er af begrænset omfang og fonden er dermed undtaget efter LEF § 1, stk. 3.

4.2.1.1. Anmeldelsesfrist

LEF § 53, stk. 2, fastslår, at en anmeldelse om stiftelse af en erhvervsdrivende fond skal være modtaget senest 3 måneder efter stiftelsen, regnet fra tidspunktet for vedtægtens underskrivelse.

Ved stiftelse af A/S'er og ApS'er gælder der efter SEL en anmeldelsesfrist på 2 uger.

Den længere frist for fonde begrundes med, at der i tilfælde, hvor fonden skal stiftes som led i en bobehandling, kan være behov for en længere frist.

I forbindelse med moderniseringen af SEL blev det vedtaget at forenkle de hidtil gældende generelle anmeldelsesfrister på henholdsvis 4 og 2 uger, således at der nu gælder én fælles, generel registrerings- eller anmeldelsesfrist på 2 uger. Den gældende generelle anmeldelsesfrist i LEF er 4 uger, jf. LEF § 53, stk. 3.

4.2.1.2. Hvem kan være stifter af en erhvervsdrivende fond

LEF indeholder ikke en regulering af, hvem der kan være stifter af en erhvervsdrivende fond.

Efter Erhvervsstyrelsens praksis kan enhver fysisk og juridisk person være stifter af en erhvervsdrivende fond, hvis den pågældende har retsevne og overholder eventuelle særregler, som måtte gælde for den pågældende. Det svarer til, hvad der gælder ved stiftelse af A/S'er og ApS'er.

For fysiske personer er det et krav, at stifteren er myndig, og den pågældende må ikke være under værgemål eller konkurs.

Fonden er et selvstændigt retssubjekt, når fonden er registreret i Erhvervsstyrelsen som erhvervsdrivende fond.

Den civilretlige virkning af en stiftelse af en erhvervsmæssig fond indtræder dog ved stifternes underskrivelse af vedtægten, dvs. forud for at fonden er registreret.

4.2.1.3. Regnskabsmæssig virkning

LEF indeholder ikke en bestemmelse om stiftelsens regnskabsmæssige virkning.

4.2.1.3.1. Stiftelse med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid

Erhvervsstyrelsen har i mange år fastsat, at den regnskabsmæssige virkning af stiftelsen kan være med *tilbagevirkende kraft* indenfor det igangværende regnskabsår, hvis der er tale om indskud af en bestående virksomhed, således som det også er tilfældet i A/S'er og ApS'er.

I SEL er der indført en udtrykkelig bestemmelse om, at det er muligt at stifte med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid ved indskud af bestående virksomhed samt ved indskud af en bestemmende ejerandel. Siden SELs ikrafttræden har styrelsen derfor accepteret, at det er muligt at give en stiftelse af en erhvervsdrivende fond regnskabsmæssig virkning tilbage i tid ved indskud af en bestemmende ejerandel.

4.2.1.3.2. Stiftelse med virkning fremad i tid

I SEL er det blevet muligt at stifte et A/S eller ApS med virkning fremad i tid.

Muligheden for at stifte med virkning fremad i tid betyder, at det eksempelvis i slutningen af december 2012 er muligt at stifte et selskab, hvor retsvirkningen skal indtræde den 1. januar 2013.

De gældende regler i LEF indeholder ikke en tilsvarende mulighed for at oprette erhvervsdrivende fonde med virkning fremad i tid.

4.2.2. Vedtægtens indhold

LEF § 7 fastsætter minimumskravene til en vedtægt for en erhvervsdrivende fond. Indholdet af bestemmelsen er:

”§ 7. For en erhvervsdrivende fond skal der oprettes en vedtægt. Denne skal indeholde angivelse af:

- 1) fondens navn,
- 2) fondens stifter (stiftere),
- 3) den kommune her i landet, hvor fonden skal have sit hjemsted (hovedkontor),
- 4) fondens formål,
- 5) grundkapitalens størrelse, og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i andre værdier),
- 6) hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter,
- 7) eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere eller andre,
- 8) antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges,
- 9) regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret,
- 10) anvendelse af overskud.

Stk. 2. Dokumenter, hvortil der henvises i vedtægten, men hvis hovedindhold ikke er gengivet i vedtægten, skal vedhæftes denne.

Stk. 3. Fastsætter bestyrelsen almindelige retningslinjer vedrørende de i stk. 1, nr. 4 og 10, nævnte forhold, skal disse indsendes til Erhvervsstyrelsen.”

4.2.2.1. Fondens navn

Bestemmelsen i § 7, stk. 1, nr. 1, om fondens navn omfatter både hovednavnet og eventuelle binavne, således som der også er krav om i SEL for A/S og ApS.

Reglerne om navn i LEF adskiller sig på visse punkter fra navnebestemmelserne i SEL.

Det fremgår således af LEF, at hovednavnet skal anføres i parentes, når binavnet anvendes, hvorimod binavnet kan anvendes alene i selskaberne efter SEL.

Moderniseringsudvalgets begrundelse for at fjerne kravet i SEL var, at man ønskede at lette kravene til virksomhederne og forenkle de hidtil gældende regler, da mange virksomheder ikke anvendte reglerne korrekt, og da CVR-nummeret uanset angivelse af hovednavnet entydigt identificerer virksomheden.

Efter SEL § 2 er der *eneret og pligt* til at benytte betegnelserne ”aktieselskab” henholdsvis ”anpartsselskab” eller forkortelserne ”A/S henholdsvis ”ApS”.

Ifølge LEF § 4, stk. 1, skal erhvervsdrivende fonde benytte ordet ”fond” i deres navn.

Der er ikke eneret til betegnelsen ”fond”, ”erhvervsdrivende fond”, ”erhvervsfond”, ”ERF” eller andre forkortelser heraf.

I FOB, s. 46f. nævnes som begrundelse herfor, at der – på betænkningens tidspunkt – anvendtes flere betegnelser for samme retlige begreb, uden at der knytter sig forskellige retsvirkninger til den valgte betegnelse (legater, stiftelser og selvejende institutioner). Man valgte derfor alene at kræve, at betegnelsen ”fond” skulle anvendes som fællesbetegnelse.

Bestemmelserne om erhvervsdrivende fondes navne og adskillelse fra andre juridiske enheder er også behandlet i kapitel 3 om ”Lovens anvendelsesområde”.

4.2.2.2. Fondens stifter(e)

Efter LEF § 7, stk. 1, nr. 2 skal fondens stiftere anføres i vedtægten.

Væsentlige gavegivere skal også angives, da væsentlige gavegivere sidestilles med stiftere, jf. også drøftelserne heraf i kapitel 3 ”Lovens anvendelsesområde”.

4.2.2.3. Fondens hjemstedskommune

Vedtægten skal efter LEF § 7, stk. 1, nr. 3 indeholde en angivelse af fondens hjemstedskommune. Det er alene kommunen, der skal angives. Ikke hjemstedsadressen.

Der er ikke længere krav om, at hjemstedskommunen skal angives i vedtægten for et A/S eller ApS. Dette er som nævnt ovenfor fortsat et krav for erhvervsdrivende fonde.

4.2.2.4. Fondens formål

Efter Erhvervsstyrelsens opfattelse er det fondens aktivitetsmæssige (erhvervs-mæssige) formål, der skal angives i vedtægten efter LEF § 7, stk. 1, nr. 4.

Det uddelingsmæssige formål skal efter Erhvervsstyrelsens opfattelse angives under vedtægtpunktet anvendelse af overskud, jf. LEF § 1, stk. 1, nr. 10.

Justitsministeriet, herunder Civilstyrelsen, er ikke enige i Erhvervsstyrelsens opfattelse på dette punkt. Justitsministeriet og Civilstyrelsen finder, at der ikke i LEF eller i forarbejderne til denne er belæg for denne opdeling.

I FOB, side 98, er anført følgende om formål:

”Udvalget skal fremhæve, at en fonds formål udelukkende kan tilsigte varetagelsen af erhvervmæssige interesser, som f.eks. at bevare og udbygge en erhvervsvirksomhed, som fonden enten selv driver, eller i hvilken fonden ejer en betydelig kapitalandel. Sådanne fonde forekommer i praksis, og udvalgets forslag indeholder ingen ændring af gældende ret på det punkt.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 1, stk. 2, anses en fond som erhvervsdrivende og dermed som omfattet af lovudkastet, selv om erhvervsdrift ikke indgår i fondens formålsangivelse. Formålsangivelsen kan f.eks. alene være en almennyttig målsætning, uden at det af formålet fremgår, at midlerne hertil tilvejebringes gennem drift af en erhvervsvirksomhed.

Formålet kan angive en tidsbegrænset virksomhed, f.eks. støtte til et bestemt erhvervmæssigt projekt, hvorefter fonden skal bringes til ophør eller fortsætte med andre aktiviteter. I tilfælde af ophør er det vigtigt, at der i fundatsen er truffet bestemmelse om, hvad et eventuelt provenu skal anvendes til.”

En moderfonds formål skal tillige kunne dække den virksomhed, som fonden udøver gennem datterselskaber m.v.

Der kan ikke stiftes datterselskaber til en moderfond, hvis formål ligger ud over fondens formål, da en erhvervsdrivende fonds formål sætter grænsen for, hvad fonden og eventuelle datterselskaber kan foretage sig.

Det har i praksis vist sig, at der kan være store forskelle på de vedtægtsmæssige formål, herunder om det primære formål er uddelinger eller erhvervsdrift.

Som eksempler på fonde, hvor det primære formål er erhvervsdrift, kan nævnes følgende to eksempler:

Formålet i Bitten og Mads Clausens Fond:

”Formål

§ 3

Fondens formål er primært igennem dens besiddelse af aktier i DANFOSS A/S - inden for bestemmelserne i denne fundats - i ét og alt at styrke denne virksomhed til gavn for alle, der har tilknytning til virksomheden, således som det er udtrykt i den følgende fundats, der er i overensstemmelse med de tanker, stifteren og hendes mand har givet udtryk for i deres fælles testamente, herunder som anført i § 4 og §§ 16-20.

Fondens virke for at styrke DANFOSS A/S skal dels bestå i, at fonden gennem sin indflydelse som aktionær på valg af bestyrelsesmedlemmer til DANFOSS A/S, jf. herved § 17 og § 19, søger at skaffe virksomheden den bedst muligt kvalificerede bestyrelse for derved at være med til at sikre, at virksomhedens forretningsledelse altid består af dygtige og ansvarsbevidste ledere, dels at fonden gennem sin aktiebesiddelse og sin opsparede kapital kan øve en stabil indflydelse på virksomhedens kapitalforhold og derved opnå en ledelsesmæssig og økonomisk kontinuitet til fremme af en sund og aktiv udvikling af DANFOSS A/S, herunder at arbejde for at bevare og styrke beskæftigelsen i Sønderjylland og Danmark med udgangspunkt i niveauet år 2000 som omtalt i Årsrapport 2000 fra DANFOSS A/S. Herunder skal nævnes, at arbejdspladser i DANFOSS A/S, som eventuelt overgår til andet ejerskab, men forbliver i det respektive lokalområde, er en del af en sådan beskæftigelsesmålsætning. Derudover er det en forudsætning, at de enkelte virksomhedsafsnit fortsat kan drives lønsomt i konkurrence med de globalt førende virksomheder inden for de respektive brancher, og at de vilkår, som samfundet byder, fortsat gør det muligt at drive virksomhed på forretningsmæssigt sunde vilkår, i øvrigt i overensstemmelse med de tanker om konkurrencedygtighed, som fremgår af § 17.

...

II. UDDELING

§5

Såfremt fondens primære formål til sikring af DANFOSS A/S er fuldt ud tilgodeset, og fonden har en god likviditet, kan bestyrelsen med simpelt flertal, dog med tilslutning af 2/3 af medlemmerne af bestyrelsesgruppe a, beslutte af fondens årsresultat, overført overskud fra tidligere år og andre reserver, der ikke er bundne ifølge fundatsen, herunder rådighedskapitalen, efter fradrag af overført underskud, at foretage uddelinger til

- Støtte til fremme af almennyttige og erhvervs-mæssige formål fortrinsvis sådanne formål, som har betydning for teknologisk forskning og udvikling, eller som har tilknytning til DANFOSS A/S eller til Sønderjylland.
- Støtte til nuværende og tidligere medarbejdere hos DANFOSS A/S eller virksomheder, som er knyttet til DANFOSS A/S og til disse medarbejders pårørende.
- Støtte til uddannelse og studieophold.
- Støtte til efterkommere af stifteren og stifterens familie.
- Tilskud til "Fabrikant Mads Clausens Fond".

Støtte fra fonden kan ydes som tilskud eller som - rentebærende eller rentefrit - lån. Støtte til efterkommere af stifteren og stifterens familie kan ikke i noget år overstige 45% af årets overskud."

Formålet i Leo Fondet:

"Fondens primære formål er i overensstemmelse med § 1 at sikre videreførelsen af LEO Pharma A/S med dertil knyttede selskaber.

Bestyrelsen kan foretage de henlæggelser, den finder rimelige, til konsolidering af fondet.

Overskud herefter kan i det omfang, bestyrelsen finder det forsvarligt og eventuelt efter indstilling fra LEO Pharma A/S, anvendes til at yde støtte til forskning inden for områderne medicin, kemi og/eller farmaci."

Som eksempler på fonde, hvor det primære formål er almennyttigt, kan nævnes følgende to eksempler:

Carlsbergfondets formål er:

- ”A. at yde tilskud til og forestå ledelsen af Carlsberg Laboratorium på den i statutterne for laboratoriet anførte måde;
- B. at virke til fremme af og støtte for naturvidenskaberne samt matematik og filosofi, de humanistiske videnskaber og samfundsvidenskaberne;
- C. at opretholde og udvikle Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg;
- D. at yde tilskud til samfundsgavnligt formål gennem Tuborgfondet, særligt til støtte for dansk erhvervsliv.”

Industriens Fonds formål er:

”Fonden er ophørt med udlånsvirksomhed, der er videreført af Nykredit A/S. Fonden har til formål at yde støtte til foranstaltninger og projekter, der generelt kan bidrage til videreudvikling af dansk erhvervsliv med særlig vægt på dansk industri. Der kan endvidere ydes støtte til undervisningsaktiviteter og forskningsprojekter med erhvervsmæssig sigte. Denne støtte kan også ydes til enkeltpersoner. Herudover har fonden til formål at være aktionær i Nykredit koncernen. Der ydes ikke støtte til aktiviteter, der har indtjeningsmæssig eller virksomhedsspecifikt formål. Støtten kan ydes som direkte tilskud eller som rentefri eller rentebærende lån.”

4.2.2.5. Fondens grundkapital

Vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning om grundkapitalens størrelse, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 5. Grundkapitalen, der svarer til selskabskapitalen i et A/S eller ApS, skal være mindst 300.000 kr.

I A/S'er skal selskabskapitalen på nuværende tidspunkt være mindst 500.000 kr. og i ApS'er 80.000 kr.

Det skal endvidere fremgå af vedtægten, om kapitalen er indbetalt i kontanter eller andre værdier end kontanter.

Se også pkt. 4.2.3 nedenfor vedrørende grundkapitalen.

4.2.2.6. Overtagelse af andre værdier i forbindelse med stiftelsen

Kravet i LEF § 7, stk. 1, nr. 6, om overtage værdier er alene relevant i tilfælde, hvor fonden i forbindelse med stiftelsen overtager andre værdier end kontanter.

I henhold til Erhvervsstyrelsens praksis skal der være en beskrivelse af hvert indskud. Er det en bestående virksomhed, der overtages, er den bestående virksomhed et indskud.

4.2.2.7. Eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere m.v.

Bestemmelsen i LEF § 7, stk. 1, nr. 7, kræver, at det fremgår klart af vedtægten, hvilke særlige rettigheder der er tillagt stifteren eller andre.

Vedtægten skal kun forholde sig til dette spørgsmål, hvis der i den konkrete fond er tale om sådanne rettigheder. Er dette ikke tilfældet, kan vedtægten således være tavs om spørgsmålet.

Der er dog ikke noget til hinder for, at det angives, at der ikke er tillagt stifter m.v. sådanne rettigheder.

FOB, side 49, indeholder følgende om det tilsvarende oplysningskrav i vedtægten for de ikke-erhvervsdrivende fonde:

”I nr. 7 stilles forslag om, at fundatsen skal angive de særlige rettigheder, som stifteren måtte have truffet bestemmelser om. Det forekommer ofte i praksis, at en fond skal udbetale renteydelser til bestemte personer. Det er f.eks. almindeligt, at der skal udbetales et nærmere angivet beløb til personer inden for stifterens familie eller til ansatte og lignende i en periode eller for de pågældende for livstid. Udvalget finder ikke, at rentenydelse bør være til hinder for registrering, idet rentenydelser ofte vil være udtryk for et ønske fra stifterens side om samtidig med oprettelsen af en fond at tilgodese nærmere angivne personer. Alternativet ville være en testamentarisk bestemmelse om, at der efter stifterens død udlægges en kapital som tilhørende hans bo, således at kapitalen skulle henstå til rentenydelse for de pågældende og således at dødsboet efter rentenydelsens ophør skulle genoptages og kapitalen udlægges til fonden.

En sådan disposition er upraktisk, da den forudsætter, at stifterens dødsbo behandles flere gange, eventuelt med mange års mellemrum. Det må ud fra samfundsmæssige hensyn foretrækkes, at stifterens bo afsluttes endeligt ved hans død.

Udvalgets overvejelser på dette punkt er herefter resulteret i forslaget om, at rentenydelser og andre særlige rettigheder udtrykkeligt skal angives i fundatsen.”

4.2.2.8. Antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges

I vedtægten for en erhvervsdrivende fond er der efter LEF § 7, stk. 1, nr. 8 alene krav om omtale af bestyrelsen, uanset om der i fonden også er en direktion eller ej.

Vedtægten for et A/S eller ApS skal indeholde omtale af samtlige ledelsesorganer, uanset om der er tale om et selskab kun med en direktion, eller et selskab med en direktion samt enten en bestyrelse eller tilsynsråd.

Antallet af bestyrelsesmedlemmer kan angives som et bestemt tal eller som et interval, hvor det højeste og mindste antal bestyrelsesmedlemmer er angivet.

Bestyrelsen for en erhvervsdrivende fond skal bestå af mindst tre bestyrelsesmedlemmer, jf. LEF § 12. Hertil kommer eventuelle medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer.

Om udpegning af bestyrelsesmedlemmer til en erhvervsdrivende fond anføres i FOB, side 103:

”... Det kan gyldigt bestemmes, at bestyrelsen skal være selvsupplerende. Selvsupplering forekommer hyppigt i praksis og kan gå ud på, at det enkelte medlem selv vælger sin efterfølger, eller at bestyrelsen (evt. efter nærmere regler herom i fundatsen) foretager valget af det nye medlem. Fundatsen kan begrænse valget til personer med visse faglige kvalifikationer.

Fundatsens bestemmelser om bestyrelsesmedlemmernes udpegning kan også gå ud på, at ét eller flere (evt. alle) udpeges af en udenfor stående organisation, f.eks. en brancheorganisation, faglig organisation, en bestemt virksomhed etc., en udenforstående kreds af personer, f.eks. en familie, bidragydere etc. Ofte foreskrives, at det offentlige skal udpege ét

eller flere medlemmer, eller at den til enhver tid værende indehaver af en bestemt privat eller offentlig stilling skal være medlem af bestyrelsen.”

Med hensyn til udpegning af bestyrelsesmedlemmer og kravene til en bestyrelse henvises i øvrigt til kapitel 5 om ”Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag”.

4.2.2.9. Regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret

Vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal i medfør af LEF § 7, stk. 1, nr. 9, indeholde oplysning om fondens regnskabsaflæggelse.

Erhvervsdrivende fonde er som A/S'er og ApS'er omfattet af ÅRL, og fondenes vedtægter skal afspejle dette.

Ligesom i SEL er der krav om, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning om fondens regnskabsår.

4.2.2.10. Uddelingsformålet

I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis skal fondens uddelingsmæssige formål angives i vedtægten som anvendelse af overskud, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 10, og ikke som formålet. Justitsministeriet, herunder Civilstyrelsen, har imidlertid en anden administrativ praksis og har ikke i LEF eller i forarbejderne hertil fundet grundlag for denne opdeling.

I forhold til alle nye erhvervsdrivende fonde stiller Erhvervsstyrelsen krav om, at det i vedtægten angives, hvad:

- fondens løbende overskud skal anvendes til i fondens levetid, og hvad
- fondens midler skal anvendes til ved en eventuel opløsning af fonden.

Bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond kan fastsætte generelle retningslinjer for overskudsanvendelsen, jf. LEF § 7, stk. 3. Sådanne retningslinjer skal indsendes til Erhvervsstyrelsen, da de kan bidrage til fortolkningen af vedtægten. Det er Erhvervsstyrelsens erfaring, at det er meget få fonde, der udarbejder sådanne retningslinjer.

4.2.3. Fondens kapital

I FOB, side 98, er anført følgende om kapital:

”Et væsentligt sigte med lovudkastet er en rimelig ligestilling mellem lovreglerne for erhvervsdrivende fonde og andre lovregulerede virksomhedsformer, under hvilke der kan udøves erhvervsdrift med begrænset ansvar. Det indebærer, at der ved udarbejdelse af reglerne om erhvervsdrivende fonde bør tages hensyn til de regler og principper, som gælder i selskabslovgivningen, især aktieselskabsloven.”

I FOB, side 99, er anført følgende om kapital:

”Ved udarbejdelsen af de fondsretlige kapitalregler har udvalget foretaget en række forenklinger i forhold til aktie- og anpartsselskabslovene. Adskillige regler har kunnet udelades, da der ikke i fonde er selskabsdeltagere, der skal beskyttes.”

4.2.3.1. Grundkapitalens minimumstørrelse

Minimumskravet til grundkapitalen for en erhvervsdrivende fond har siden ikrafttræden af LEF i 1985 været 300.000 kr., jf. LEF § 9, stk. 1.

Denne beløbsgrænse blev valgt, da dette svarede til det daværende kapitalkrav for A/S'er. Kapitalkravet for A/S'er er efterfølgende blevet sat op til de nuværende 500.000 kr., hvilket imidlertid ikke har haft afsmittende effekt på de erhvervsdrivende fonde.

I FOB, side 99, er anført følgende om grundkapitalen:

”Udvalget foreslår, at erhvervsdrivende fonde skal have en grundkapital. Grundkapitalen i fonde får efter udkastet samme karakter som aktie- og indskudskapitalen i aktie- og anpartsselskaber, og er således udtryk for, at der ved virksomhedens begyndelse har foreligget en indbetalt egenkapital af en vis størrelse, som ikke kan uddeles.

...

... grundkapitalen svarer til aktieselskabslovens kapitalkrav, der med virkning fra 1. januar 1983 er fastsat til mindst 300.000 kr.”

Grundkapitalen er udtryk for fondens bundne egenkapital, og den skal derfor ved stiftelsen have en størrelse, der er passende i forhold til fondens aktiver, økonomiske forpligtelser, finansielle stilling m.v.

4.2.3.1.1. Delvis indbetaling af grundkapitalen

Som led i moderniseringen af SEL i 2009 er det blevet muligt at foretage delvis indbetaling af selskabskapitalen for A/S'er og ApS'er, der stiftes kontant.

Hvis et selskab stiftes kontant, er der således muligt at nøjes med at indbetale 25 % af selskabskapitalen, dog mindst 80.000 kr. Tilsvarende gælder med hensyn til kontante kapitalforhøjelser.

Ved indførelsen af SEL blev det overvejet, om denne nye fleksibilitet også skulle indføres for erhvervsdrivende fonde. Dette blev vurderet som u hensigtsmæssigt, hvilket skal ses i sammenhæng med, at fonden efter stiftelsen skal være uafhængig af stifter, hvilket må anses for illusorisk, hvis stifter alene har indbetalt 25 % af kapitalen og dermed fortsat mangler at indbetale de resterende 75 %.

Hertil kommer, at en række fonde stiftes ved testamente, hvor det ikke giver mening at tale om delvis indbetaling af grundkapitalen, da det ikke er mulighed for at kalde den udestående kapital.

Der er som følge heraf i fondene fortsat krav om fuld indbetaling af grundkapitalen. Det gælder, uanset om fonden stiftes ved indskud af kontanter eller andre værdier end kontanter.

4.2.3.1.2. Grundkapital i andet end DKK

LEF giver ikke mulighed for at angive grundkapitalen i andet end DKK.

På dette punkt adskiller LEF sig fra SEL, idet det for A/S'er og ApS'er er muligt at angive selskabskapitalen i DKK eller EUR. Erhvervsstyrelsen har mulighed for at fastsætte nærmere regler om betingelserne for at angive selskabskapitalen i en anden valuta end DKK eller EUR, hvilket styrelsen dog ikke har gjort på nuværende tidspunkt.

4.2.3.1.3. Kontantindskud eller andre værdier end kontanter, herunder bestående virksomhed eller bestemmende ejerandel

Indbetalingen af kapitalen i en erhvervsdrivende fond kan ske ved indskud af:

- kontanter og/eller
- andre værdier end kontanter.

4.2.3.1.3.1. Indskud af kontanter

Hvis der er tale om en erhvervsdrivende fond, hvor indskuddet består af kontanter, kan dokumentationen for indskuddet bestå af:

- kontoudskrift,
- revisorerklæring eller
- advokaterklæring.

Dette svarer til, hvad der gælder for A/S'er og ApS'er, hvis selskabskapitalen indbetales i kontanter.

4.2.3.1.3.2. Indskud af andre værdier end kontanter

Hvis der er tale om indskud af andre værdier end kontanter, er det et krav, at apportindskuddet skal kunne gøres til genstand for økonomisk vurdering.

Der kan ikke være tale om påtagelse af forpligtelse til at udføre arbejde eller erlægge tjenesteydelser.

Skal indbetaling af en fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter (apportindskud), eller skal en fond overtage sådanne værdier i forbindelse med oprettelsen, skal bestyrelsen redegøre for de omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af indskuddet eller overtagelsen.

Redegørelsen skal indeholde:

- en beskrivelse af de enkelte indskudte eller overtagne aktiver og
- navn og bopæl på de personer, der er omfattet af aftale om indskud eller overtagelse.

I forbindelse hermed skal der afgives erklæring af en statsautoriseret eller registreret revisor om den værdi, hvortil de indskudte eller overtagne aktiver kan optages i balancen, herunder oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen.

Der er i de erhvervsdrivende fonde *ikke* krav om en egentlig vurderingsberetning udarbejdet af en vurderingsmand (typisk revisor), således som det kendes fra A/S'er og ApS'er, jf. SEL §§ 36 og 160.

I FOB, side 101, er anført følgende:

”I tilknytning til redegørelsen foreslår udvalget, at der skal afgives en erklæring af en statsautoriseret eller registreret revisor om den værdi, hvortil de indskudte eller overtagne aktiver kan optages i balancen, herunder om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen. Udvalget har ikke fundet behov for at overføre aktieselskabslovens regler i § 6b om vurderingsberetning udarbejdet af sagkyndige vurderingsmænd. De aktiver, som indskydes i en fond, består ofte af aktiver eller andre værdipapirer eller en virksomhed som sådan. Efter udvalgets opfattelse vil revisors regnskabskyndighed og – i mange tilfælde – kendskab til den virksomhed, som indskydes, være tilstrækkeligt grundlag for at afgive en udtalelse om indskuddets værdi. Hvor der opstår spørgsmål om vurdering af visse aktiver, f.eks. et patent, går udvalget ud fra, at revisor vil skaffe sig den fornødne bistand.”

I praksis er det dog i dag ofte en vurderingsberetning, der udarbejdes og indsendes til Erhvervsstyrelsen i forbindelse med anmeldelsen af en stiftelse, der sker ved indskud af andre værdier end kontanter.

4.2.3.1.3.3. Åbningsbalance eller overtagelsesbalance

Efter SEL § 36, stk. 3, er der krav om, at vurderingsberetningen skal indeholde en åbningsbalance, hvis et selskab stiftes ved indskud af en bestående virksomhed eller en bestemmende kapitalandel.

SEL § 160 fastslår tilsvarende, at hvis en kapitalforhøjelse sker ved indskud af sådanne aktiver, skal vurderingsberetningen indeholde en overtagelsesbalance vedrørende indskuddet.

Åbningsbalancen eller overtagelsesbalancen skal udarbejdes i overensstemmelse med ÅRL eller IFRS.

Der er ikke krav om en åbningsbalance eller overtagelsesbalance, når der er tale om erhvervsdrivende fonde. Dette gælder, uanset hvad indskuddet består i. Det fremgår ikke af lovbemærkninger m.v., hvorfor et lignende krav om åbningsbalance eller overtagelsesbalance ikke gælder for de erhvervsdrivende fonde.

4.2.3.1.3.4. Særregler i LEF ved indskud af visse aktiver

Hvis der er tale om indskud af aktier eller obligationer, indeholder LEF visse særregler, der ikke kendes fra SELs regler for A/S'er og ApS'er. Hvis der er tale om indskud af:

- aktier og obligationer, der er optaget til handel på et reguleret marked, kan den seneste køberkurs lægges til grund.
- andre aktier og obligationer, samt anparter i ApS'er og kapitalandele i dattervirksomheder, kan skattekursen lægges til grund.

I SEL er det muligt for det centrale ledelsesorgan at vælge at udarbejde og indsende en ledelseserklæring, som erstatning for en vurderingsberetning.

Følgende betingelser skal efter SEL være opfyldt for at ledelsen kan vælge at udarbejde en ledelseserklæring til erstatning for en vurderingsberetning:

Der skal være tale om indskud af:

- Aktiver, som er individuelt målt og præsenteret til dagsværdi i et års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, og hvor års- eller koncernregnskabet er forsynet med en revisionspåtegning.
- Værdipapirer eller pengemarkedsinstrumenter optaget til handel på et eller flere regulerede markeder. Det vil eksempelvis sige børsnoterede aktier.

Ledelseserklæringen skal indeholde:

- en beskrivelse af aktivet og dets værdi,
- oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
- en udtalelse om, at de angivne værdier mindst svarer til værdien af og i givet fald overkursen for de kapitalandele, der skal udstedes som vederlag, og
- en udtalelse om, at der ikke er opstået nye omstændigheder, der har betydning for den oprindelige vurdering udarbejdes en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.

4.2.3.2. Efterfølgende ændringer i grundkapitalen

LEF §§ 9 og 10 foreskriver, at der kan ske ændringer i grundkapitalen for en erhvervsdrivende fond, således som det også er tilfældet i A/S'er og ApS'er.

Det er således i en erhvervsdrivende fond muligt at foretage kapitalforhøjelser og kapitalnedsættelser.

En erhvervsdrivende fonds grundkapital kan forhøjes ved bestyrelsens beslutning:

- 1) ved overførsel af reserver eller overskud ifølge fondens senest reviderede årsrapport eller
- 2) ved arv, gave eller lignende bidrag, fonden har modtaget til forhøjelse af grundkapitalen.

Bestyrelsen foretager de ændringer af vedtægten, der er en nødvendig følge af kapitalforhøjelsen. Der er ikke krav om fondsmyndighedens samtykke.

4.2.3.2.1. Gældskonvertering

I erhvervsdrivende fonde kan der ikke ske kapitalforhøjelse ved gældskonvertering som i A/S'er og ApS'er, da kreditor i en fond ikke kan få ejerandele i stedet for sit tilgodehavende på fonden.

Ønsker en person at eftergive gæld, som fonden har til den pågældende, kan dette ske under forudsætning af, at der sker en tilsvarende forhøjelse af grundkapitalen. Dette behandles som en kapitalforhøjelse ved indskud af andre værdier end kontanter.

Der er intet til hinder for, at en kreditor eftergiver fondens gæld til kreditor, uden at der sker forhøjelse af grundkapitalen.

4.2.3.2.2. Kapitalforhøjelse ved indskud af andre værdier end kontanter eller ved overførelse af reserver eller overskud

Sker en kapitalforhøjelse ved indskud af andre værdier end kontanter, gælder de samme regler, der er gengivet ovenfor vedrørende indskud af værdier ved fondens oprettelse.

Hvis der er tale om en kapitalforhøjelse, der sker i form af overførelse af reserver eller overskud, skal fondens revisor afgive en erklæring om, at fondens økonomiske stilling ikke er forringet på en sådan måde, at de reserver eller overskud, der overføres, ikke længere er til stede.

I SEL er der for A/S'er og ApS'er ikke et tilsvarende krav om revisorerklæring ved kapitalforhøjelser. I selskaberne er det ledelsen, der er ansvarlig for, at midlerne er til stede. Det er således op til ledelsen selv at vurdere, om der er behov for revisorudtalelse eller ej.

I A/S'er og ApS'er er det muligt også at overføre fra de midler, der ikke er bundne, og som er optjent eller opstået i det igangværende regnskabsår, til selskabskapitalen. I erhvervsdrivende fonde er det alene muligt at overføre fra de ikke-bundne reserver, der fremgik af fondens seneste årsrapport.

4.2.3.2.3. Kapitalnedsættelse

Det er muligt at gennemføre kapitalnedsættelser i en erhvervsdrivende fond.

Kapitalnedsættelser er drøftet nærmere i kapitel 8 "Kapitalafgang, herunder uddelinger".

4.2.4. Fondes efterfølgende erhvervelser fra nærtstående til fonden

LEF indeholder ikke en bestemmelse om en fonds efterfølgende erhvervelser fra fondens stifter.

Indtil SEL indeholdt såvel ASL som APSL bestemmelser om et selskabs efterfølgende erhvervelser fra en stifter eller en kapitalejer.

I SEL blev reglerne herom begrænset til alene at gælde for A/S'er og alene ved erhvervelser fra stifter under særlige betingelser.

Efter SEL gælder de særlige regler om efterfølgende erhvervelser, hvis:

- erhvervelsen sker i tiden fra selskabets stiftelse og indtil 2 år efter stiftelsen, og
- hvis vederlaget for aktivet udgør mindst 10 % af selskabskapitalen.

Reglerne om efterfølgende erhvervelser skal dog ikke iagttages, hvis der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

Hvis der er tale om en erhvervelse omfattet af dette særlige regelsæt om efterfølgende erhvervelser, er der krav efter SEL §§ 42-44 om:

- En redegørelse fra ledelsen om de nærmere omstændigheder ved erhvervelsen.
- Erhvervelsen skal godkendes på en generalforsamling.
- Reglerne om indskud af andre værdier end kontanter skal iagttages med hensyn til udarbejdelse af vurderingsberetning eller eventuel ledelsesredegørelse til erstatning af vurderingsberetningen.
- Der skal udarbejdes en overtagelsesbalance, hvis der er tale om erhvervelse af en bestående virksomhed eller en bestemmende ejerandel.

- Redegørelsen, vurderingsberetningen og referater fra generalforsamlingen skal indsendes til Erhvervsstyrelsen, som offentliggør modtagelsen heraf i styrelsens it-system.

4.3. Udvalgets overvejelser

4.3.1 Stiftelsesprocessen

En af erhvervsfundsudvalgets opgaver er ifølge kommissoriet at overveje, hvilke konsekvenser moderniseringen af selskabslovgivningen bør have for LEF.

Det indebærer, at der ved gennemgangen af reglerne om erhvervsdrivende fonde ifølge kommissoriet så vidt muligt bør tages hensyn til de regler og principper, som gælder i SEL, forudsat at det skønnes hensigtsmæssigt og sikrer større gennemsigtighed og indsigt i de erhvervsdrivende fonde.

Udvalget finder, at det er vigtigt at sikre, at stiftelsesreglerne for de erhvervsdrivende fonde er moderne og tidssvarende, således at de ikke forhindrer stiftelsen af nye erhvervsdrivende fonde.

Udvalget har overvejet, hvorvidt der i modsætning til i dag skal være krav om udarbejdelse af et stiftelsesdokument ved stiftelse af erhvervsdrivende fonde, således som det kendes ved stiftelse af A/S'er og ApS'er.

Medlemmerne af udvalget er enige om, at der fortsat ikke skal være krav om udarbejdelse af et stiftelsesdokument ved oprettelsen af en erhvervsdrivende fond.

I en fond er der ikke en eller flere personer, der skal tegne kapitalandele. Der er derfor efter udvalgets opfattelse ikke som i SEL behov for et stiftelsesdokument.

Udvalget finder, at en række af de oplysninger, der fremgår af stiftelsesdokumentet ved stiftelsen af et A/S eller ApS, fortsat skal medtages i vedtægten for en erhvervsdrivende fond, herunder kravet om angivelse af fondens stiftere.

Da væsentlige gavegivere som hidtil skal sidestilles med stiftere, jf. udvalgets drøftelser i kapitel 3 "Lovens anvendelsesområde", finder udvalget, at det også bør fremgå udtrykkeligt af LEF § 7, stk. 1, at såvel fondens stiftere som væsentlige gavegivere skal angives i fondens vedtægt.

4.3.1.1. Skat

I henhold til udvalgets kommissorium har udvalget blandt andet til opgave at vurdere, om rammerne for erhvervsdrivende fonde er fremtidssikrede.

Udvalget er opmærksomt på, at beskatning ikke er en del af udvalgets kommissorium.

Udvalget finder imidlertid, at såfremt man som anført i kommissoriet vil sikre, "at fondsmodellen også i fremtiden anses for attraktiv og kan bidrage til vækst og erhvervsudvikling", herunder at der etableres nye fonde af betydning for dansk erhvervsliv og dansk økonomi, er det nødvendigt, at der sker ændring i beskatningsreglerne vedrørende etablering af en fond.

Spørgsmålet om beskatning spiller således en afgørende rolle ved overvejelserne om oprettelse af en erhvervsdrivende fond.

De nuværende beskatningsregler er efter udvalgets opfattelse hindrende for stiftelse af nye fonde, der ejer større danske virksomheder.

De nuværende beskatningsregler – uden mulighed for skattemæssig succession ved stiftelsen af en fond - medfører, at en meget væsentlig (oftest prohibitiv) del af virksomhedens midler skal betales i skat, hvis der stiftes en ny fond ved indskud af en bestående virksomhed eller kapitalandelene heri.

Dette medfører i praksis, at fondsmodellen fravælges.

Se også Kapitel 2, der indeholder udvalgets generelle overvejelser.

4.3.2. Regnskabsmæssig virkning tilbage og fremad i tid

Udvalget har overvejet, hvorvidt det i LEF skal præciseres, at det er muligt at:

- stifte en erhvervsdrivende fond med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid, således som det er sket i SEL,
- stifte med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid både ved indskud af en bestående virksomhed og en bestemmende ejerandel, som det er sket i SEL, og
- stifte en erhvervsdrivende fond med virkning fremad i tid, således som det er blevet muligt med A/S'er og ApS'er i medfør af SEL.

Der er enighed blandt udvalgets medlemmer om, at reglerne på disse områder bør være som i SEL, da fondene hermed får størst mulig fleksibilitet, og da regelsættet dermed bliver mere overskueligt for både bestyrelser og eventuelle direktioner i de erhvervsdrivende fonde og for deres rådgivere m.v.

4.3.3. Anmeldelsesperiode

Udvalget har drøftet, om den nuværende anmeldelsesperiode på 3 måneder ved stiftelse af en erhvervsdrivende fond skal ændres.

Udvalget finder, at anmeldelsesperioden i LEF skal ændres til en generel anmeldelsesperiode, som den der gælder i SEL.

Der er i dag ikke noget, som hindrer en hurtig anmeldelse. Den generelle anmeldelsesperiode i LEF § 53, stk. 3, bør derfor efter disse udvalgsmedlemmers opfattelse fastsættes til 2 uger, som i SEL.

Efter disse udvalgsmedlemmers opfattelse skal anmeldelsen om stiftelsen af en erhvervsdrivende fond fremover ligeledes være modtaget 2 uger efter underskrivelsen af vedtægten, og LEF § 53, stk. 2, skal derfor også ændres.

4.3.4. Vedtægtens indhold

4.3.4.1. Navn

Udvalget har drøftet behovet for at ændre bestemmelserne vedrørende vedtægtens indhold, herunder om reglerne om navne i LEF skal tilpasses, så de bliver identiske med de tilsvarende bestemmelser i SEL. Udvalget har overvejet om:

- reglerne om angivelse af navn og CVR-nummer på forretningspapirer også skal gælde for hjemmesider m.v.
- angivelse af hjemstedskommune i vedtægten skal udgå for de erhvervsdrivende fonde, således som det er sket for A/S'er og ApS'er.

Efter udvalgets opfattelse bør reglerne i LEF om henholdsvis hjemmesider, hjemsted og navn ændres, så de svarer til reglerne i SEL.

Ændringen medtages i kapitel 3 "Lovens anvendelsesområde", hvor der ligeledes foreslås ændringer til reglerne om erhvervsdrivende fondes navne som følge af, at et flertal i udvalget bl.a. foreslår, at erhvervsdrivende fonde bliver eneberettiget til at anvende begrebet "erhvervsdrivende fond", "erhvervsfond" eller en forkortelse heraf "ERF" i navnet.

4.3.4.2. Formål

Udvalget har drøftet, om det skal tydeliggøres i bestemmelsen om vedtægtens indhold, at angivelsen af fondens formål skal forstås som fondens aktivitetsmæssige (erhvervs-mæssige formål), da en erhvervsdrivende fonds aktivitet og de uddelingsformål, som fonden skal tilgodese, kan være forskellige.

I de ikke-erhvervsdrivende fonde er der sammenfald mellem aktiviteterne (aktivitetsformålet) og uddelingerne (uddelingsformålet).

Udvalget betoner, at der ikke er noget til hinder for, at en erhvervsdrivende fond alene har et erhvervsformål og ikke har et eksternt uddelingsformål.

Udvalget finder, at fastlæggelsen af en fonds formål bør bero på en konkret fortolkning af fondens vedtægt og stifters intentioner.

Udvalget anbefaler, at lovbemærkningerne opfordrer til, at fondsstiftere i vedtægten klart skal angive, hvad der er fondens formål.

I disse lovbemærkninger bør der også være en opfordring om, at stifteren giver udtryk for en prioritering, hvis fonden skal have flere formål.

En tilkendegivelse af formålenes prioritering kan også bestå i, at det gøres klart, at formålene skal være ligestillede.

Udvalget finder, at det er vigtigt, at stifteren i forbindelse med etableringen af fonden udtrykkeligt tilkendegiver en prioritering i vedtægten, således at bestyrelsen i sit efterfølgende virke kan sikre en korrekt prioritering af de angivne formål i overensstemmelse med stifters intentioner.

4.3.4.2. Ledelse

Udvalget har med hensyn til indholdet af fondes vedtægter overvejet, om der fremover for erhvervsdrivende fonde, som for selskaber, skal være krav om oplysning om ledelsen (dvs. både bestyrelse og direktion) generelt i vedtægten og ikke kun bestyrelsen, uanset om der i fonden også er en direktion eller ej. Udvalget ser ikke behov for at udvide de eksisterende krav.

4.3.5. Grundkapitalens størrelse

Udvalget har vurderet, om der er behov for at ændre minimumskravet til grundkapitalens størrelse fra de nuværende 300.000 kr.

Et flertal i udvalget bestående af (*Finn L. Meyer, Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbye, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Sven Petersen og Tine Roed*) mener, at minimumskapitalkravet for erhvervsdrivende fonde ikke bør hæves fra de nuværende 300.000 kr. Disse udvalgsmedlemmer finder, at hvis minimumskravet til grundkapitalen hæves, afskærer man nogle fra at anvende den erhvervsdrivende fond som virksomhedsform. Der er ikke som for A/S'er et alternativ – anpartsselskabsformen - med et lavere kapitalkrav.

Et enkelt medlem af udvalget (*Steen Thomsen*) mener, at LEF og SEL bør følge hinanden på dette punkt, således at minimumskapitalkravet i erhvervsdrivende fonde hæves til 500.000 kr. som A/S'er.

4.3.5.1. Delvis indbetaling af grundkapitalen

Udvalget har drøftet, hvorvidt det giver mening at tale om delvis indbetaling af grundkapitalen i en erhvervsdrivende fond fra en stifter, der skal ”krympe sig”.

Udvalget finder ikke behov for at indføre regler om delvis indbetaling af kapital, sådan som det er muligt i SEL. En fond skal efter stiftelsen være uafhængig af stifteren og have en formue som er udskilt fra stifterens. På dette punkt skal der således være forskel på erhvervsdrivende fonde og selskaber.

4.3.6. Indskud af andre værdier end kontanter, herunder bestående virksomhed eller bestemmende ejerandel

Udvalget har drøftet, hvorvidt reglerne i LEF vedrørende indskud af andre værdier end kontanter skal ændres, så de svarer til reglerne herom i SEL.

Der er i udvalget enighed om, at LEF bør ændres, så reglerne svarer til SEL vedrørende indbetaling af kapital i andre værdier end kontanter.

Det vil som udgangspunkt medføre krav om vurderingsberetning ved indskud af andre værdier end kontanter, samt at ledelsen kan erstatte denne vurderingsberetning med en ledelseserklæring, hvis en række betingelser er opfyldt.

Derudover vil en sådan ændring medføre krav om en åbningsbalance i forbindelse med stiftelsen af en erhvervsdrivende fond, hvis fonden stiftes ved indskud af en bestående virksomhed eller en bestemmende ejerandel, således som det er tilfældet i SEL.

4.3.6.1. Indskud af fordring på stifter

Udvalget finder, at det ikke skal være muligt at indskyde en fordring på stifter i en erhvervsdrivende fond svarende til Erhvervsstyrelsens gældende administrative praksis.

Udvalget finder, at det bør præciseres i LEF, at indskuddet i en erhvervsdrivende fond ikke kan bestå i en fordring på stifter. Der er god grund til, at der på dette punkt ikke er forskel på selskaber og erhvervsdrivende fonde.

4.3.7. Efterfølgende ændringer i grundkapitalen

4.3.7.1. Revisorudtalelse ved en kapitalforhøjelse

Udvalget har drøftet, om kravet om en revisorudtalelse ved en kapitalforhøjelse, der sker ved overførelse af fondens ikke-bundne reserver til grundkapitalen, skal afskaffes. Herved vil det som det er tilfældet i SEL være op til ledelsen at vurdere, hvorvidt de har behov for en revisorudtalelse eller ej, eller om de selv vil tage ansvaret for, at reserverne er til stede.

Efter udvalgets opfattelse skal der ikke fremadrettet udarbejdes en revisorudtalelse ved en kapitalforhøjelse, der sker ved overførelse af fondens frie reserver til grundkapitalen.

Der er således efter udvalgets opfattelse ikke en begrundelse for, at der på dette punkt skal gælde skærpede regler i forhold til, hvad der gælder for A/S'er og ApS'er efter SEL.

4.3.7.2. Overførelse af midler, optjent eller opstået i det igangværende regnskabsår til grundkapitalen

Udvalget har drøftet, om det i erhvervsdrivende fonde skal være muligt også at overføre fra de midler, der ikke er bundne, og som er optjent eller opstået i det igangværende regnskabsår, til grundkapitalen, således som det er tilfældet i A/S'er og ApS'er.

Et enigt udvalg finder, at LEF bør ændres, så reglerne på dette punkt svarer til SEL.

Efter udvalgets opfattelse skal det være muligt for de erhvervsdrivende fonde at overføre fra frie midler, der er optjent eller opstået i det igangværende regnskabsår, til grundkapitalen.

I bemærkningerne til bestemmelsen skal det nævnes, at det er ledelsen, der er ansvarlig for, at midlerne er til stede, hvilket svarer til, hvad der fremgår af forarbejderne til SEL.

4.3.7.3. Involvering af fondsmyndigheden, når grundkapitalen forhøjes uforholdsmæssigt

Udvalget har drøftet, hvorvidt der i nogle tilfælde kunne være behov for øget involvering fra fondsmyndigheden side, når grundkapitalen forhøjes "uforholdsmæssigt" eksempelvis for at undgå, at fonden skal foretage uddelinger.

Udvalget finder, at hvis der er tale om omgåelsestilfælde, hvor grundkapitalen alene forhøjes for at undgå uddelinger, uanset at stifter i vedtægten har angivet, at fonden også skal foretage uddelinger, skal fondsmyndigheden konkret i disse omgåelsestilfælde kunne pålægge bestyrelsen at nedsætte grundkapitalen efter reglerne om kapitalnedsættelse, jf. udvalgets drøftelse heraf i kapitel 8 "Kapitalafgang, herunder uddelinger".

4.3.8. Fondes efterfølgende erhvervelser fra nærtstående til fonden

Udvalget har drøftet, hvorvidt der i LEF skal indsættes en bestemmelse om en fonds efterfølgende erhvervelser fra en person, der er nærtstående til fonden, således som det er tilfældet for A/S'er i SEL.

Udvalget finder, at der bør indføres regler om efterfølgende erhvervelser fra stifter. Begrundelsen herfor er, at når en fond efter stiftelsen har transaktioner med stifter, er der risiko for, at dette ikke sker i fondens interesse.

Inspiration kan hentes i SEL, men når der er tale om en fond, hvor der i modsætning til A/S'er og ApS'er ikke er nogle ejere, bør der være krav om fondsmyndighedens godkendelse. Udvalget finder at reglerne herom bør gælde i hele fondens levetid og således ikke som i SEL være begrænset til de 2 første år efter stiftelsen, da en fond blandt andet er karakteriseret ved, at fondens midler ikke må gå tilbage til stifterne.

Reglerne om efterfølgende erhvervelse bør efter udvalgets opfattelse også omfatte væsentlige gavegivere, da disse efter Erhvervsstyrelsens praksis sidestilles med stiftere, hvilket udvalget, som nævnt i kapitel 3 "Lovens anvendelsesområde", foreslår kodificeret i LEF.

4.4. Udkast til lovforslag

4.4.1. Udkast til lovtekst

4.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

S1. *Overskriften til kapitel 3 ændres til: »Stiftelse«*

S2. Efter § 4 indsættes i kapitel 3 som ny bestemmelse:

»Stiftere

§ 4 a. En erhvervsdrivende fond kan stiftes af en eller flere stiftere.

Stk. 2. En stifter må ikke være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 3. Hvis en stifter er en fysisk person, skal personen være myndig og må ikke være under værgemål efter § 5 i værgemålsloven eller under samværgemål efter § 7 i værgemålsloven.

Stk. 4. Hvis stifter er en juridisk person, skal denne være beføjet til at erhverve rettigheder, indgå forpligtelser og være part i retssager.«

S3. *Overskriften til § 5 ændres til: »Registrering af stiftelsen«*

S4. I § 5 indsættes som nye stykker:

»Stk. 3. Stiftelsen af en erhvervsdrivende fond har retsvirkning fra datoen for vedtægtens underskrift eller fra den senere dato, som er anført i vedtægten, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Hvis indskuddet i fonden udelukkende består af kontanter, kan stiftelsen ikke tillægges retsvirkning senere end 12 måneder efter vedtægtens underskrift.

Stk. 5. Hvis fonden i forbindelse med stiftelsen skal overtage andre værdier end kontanter, kan stiftelsen ikke tillægges retsvirkning senere end tidspunktet for fondens anmeldelse til registrering, jf. § 53, stk. 2.

Stk. 6. Hvis fonden i forbindelse med stiftelsen overtager en allerede bestående virksomhed eller overtager en bestemmende ejerandel i en anden virksomhed, kan stiftelsen tillægges virkning i regnskabsmæssig henseende fra første dag i indeværende regnskabsår i den virksomhed, der indskydes, eller som ejerandelen vedrører.«

S5. § 6 affattes således:

»§ 6. En fond, der ikke er registreret, kan ikke erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager bortset fra søgsmål vedrørende stiftelsen. Fondens skal til sit navn føje ordene »under stiftelse«.

Stk. 2. Stiftes en fond med en dato for retsvirkning, jf. § 5, stk. 4 og 5, der ligger senere end datoen for underskrivelse af vedtægten, kan der ikke frem til retsvirkningsdatoen erhverves rettigheder eller indgås forpligtelser på fondens vegne.

Stk. 3. For en forpligtelse indgået på fondens vegne efter datoen for underskrivelse af vedtægten, men før registreringen, hæfter de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen overtager fonden disse forpligtelser.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder ikke for eksisterende fonde, der hidtil har været omfattet af lov om fonde og visse foreninger.«

S6. Som *Overskrift til § 7* indsættes: »*Vedtægter*«

S7. § 7, *stk. 1, 2. pkt.*, affattes således;

»Denne skal indeholde angivelse af:

- 1) fondens navn og eventuelle binavne,
- 2) fondens stifter (stiftere) og eventuelle væsentlige gavegivere,
- 3) fondens formål,
- 4) grundkapitalens størrelse, og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i andre værdier),
- 5) hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter,
- 6) eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere, eventuelle væsentlige gavegivere eller andre,
- 7) antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges,
- 8) fondens regnskabsår, herunder 1. regnskabsår,
- 9) fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have retsvirkning, jf. § 5, stk. 3 og 4, hvis retsvirkningen skal indtræde på et andet tidspunkt end ved underskrivelsen af vedtægten
- 10) anvendelse af overskud.«

S8. I § 7, *stk. 3*, ændres »nr. 4« til: »nr. 3«

S9. Efter § 8 indsættes som en ny bestemmelse:

»Efterfølgende erhvervelser fra stifter eller væsentlig gavegiver

§ 8 a. Hvis en erhvervsdrivende fond erhverver aktiver fra en stifter eller en væsentlig gavegiver, skal fondsmyndigheden godkende erhvervelsen, hvis fonden yder et vederlag for erhvervelsen, og vederlaget mindst svarer til 10 % af fondens grundkapital. Tilsvarende gælder ved erhvervelser fra personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.

Stk. 2. Fondens bestyrelse skal til brug for fondsmyndighedens godkendelse udarbejde en redegørelse om de nærmere omstændigheder ved erhvervelsen. Der skal desuden udarbejdes en vurderingsberetning efter bestemmelserne i § 9 b, medmindre erhvervelsen er omfattet af § 9 c.

Hvis det erhvervede er en bestående virksomhed, skal balancen efter § 9 b, stk. 4, dog udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.

Stk. 3. Stk. 1 til 2 finder ikke anvendelse på fondens sædvanlige forretningsmæssige dispositioner.«

S10. § 9, stk. 2-5, ophæves.

S11. Efter § 9 indsættes som nye bestemmelser:

»§ 9 a. Skal indbetaling af en erhvervsdrivende fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter, dvs. apportindskud, skal indskuddet have en økonomisk værdi og kan ikke bestå i pligt til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse. Fordringer på stiftere eller væsentlige gavegivere kan ikke indskydes eller overtages, uanset om fordringerne er sikret ved pant.

Stk. 2. Skal indbetaling af en fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter, eller skal en fond overtage sådanne værdier i forbindelse med oprettelsen, skal der redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af indskuddet eller overtagelsen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte indskudte eller overtagne aktiver og skal angive navn og bopæl på de personer, der er omfattet af aftale om indskud eller overtagelse.

§ 9 b. Indskydes andre værdier i fonden eller skal fonden overtage andre værdier end kontanter, skal der i forbindelse med stiftelsen af fonden udarbejdes en vurderingsberetning. Beretningen skal indeholde

- 1) en beskrivelse af hvert indskud,
- 2) oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
- 3) erklæring om, at den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til grundkapitalen i fonden.

Stk. 2. Vurderingsberetningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd. Som vurderingsmænd kan stifterne udpege godkendte revisorer. Skifteretten på det sted, hvor fonden skal have hjemsted, kan i andre tilfælde udpege vurderingsmænd. Vurderingsmændene skal have adgang til at foretage de undersøgelser, de finder nødvendige, og kan fra stifterne eller fonden forlange de oplysninger og den bistand, som de anser for nødvendige for udførelsen af deres hverv.

Stk. 3. Vurderingen må ikke være foretaget mere end 4 uger før underskrivelsen af vedtægten. Overskrides fristen, må vurderingen foretages på ny.

Stk. 4. Overtager fonden i forbindelse med stiftelsen en bestående virksomhed, skal vurderingsberetningen endvidere indeholde en åbningsbalance for fonden. Åbningsbalancen skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Åbningsbalancen skal være forsynet med en revisorerklæring om revision.

§ 9 c. Kravet om udarbejdelse af en vurderingsberetning efter § 9 b, stk. 1, gælder ikke ved indskud af:

- 1) Aktiver og forpligtelser, som er præsenteret individuelt i et års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, der er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i årsregnskabsloven eller de internationale regnskabsstandarder, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder, i overensstemmelse med regnskabsregler fastsat ved eller i henhold til lovgivningen for finansielle virksomheder, eller i et regnskab for en udenlandsk virksomhed, der er udarbejdet efter reglerne i Rådets fjerde direktiv af 25. juli 1978 (78/660/EØF) med senere ændringer eller i Rådets syvende direktiv af 13. juni 1983 (83/349/EØF) med senere ændringer og forsynet med en revisionspåtegning, og hvis aktivet eller

forpligtelsen er målt til dagsværdi i års- eller koncernregnskabet for det forudgående regnskabsår.

- 2) Værdipapirer eller pengemarkedsinstrumenter, der optages til den gennemsnitskurs, hvortil de er blevet handlet på et eller flere regulerede markeder i de 4 uger, der går forud for vedtægtens underskrivelse. Vurderingsberetning efter § 9 b, stk. 1, skal dog udarbejdes, hvis fondens bestyrelse vurderer, at denne gennemsnitskurs er påvirket af ekstraordinære omstændigheder eller i øvrigt ikke kan antages at afspejle den aktuelle værdi.

Stk. 2. Fondens bestyrelse er ansvarlig for, at et indskud i henhold til stk. 1 ikke er til skade for fonden eller dens kreditorer, og skal udarbejde en erklæring, der indeholder:

- 1) en beskrivelse af aktivet og dets værdi,
- 2) oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
- 3) en udtalelse om, at de angivne værdier mindst svarer til grundkapitalen, og
- 4) en udtalelse om, at der ikke er opstået nye omstændigheder, der har betydning for den oprindelige vurdering.

Stk. 3. Bestyrelsen skal indsende erklæringen efter stk. 2 til Erhvervsstyrelsen samtidig med anmeldelsen om fondens stiftelse.«

S12. § 10 affattes således:

»§ 10. En erhvervsdrivende fonds grundkapital kan forhøjes ved bestyrelsens beslutning:

- 1) ved overførelse af reserver eller overskud ifølge fondens senest reviderede årsrapport,
- 2) ved overførelse af overskud eller frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet, eller
- 3) ved arv, gave eller lignende bidrag, som fonden har modtaget til forhøjelse af grundkapitalen.

Stk. 2. Bestyrelsen foretager de ændringer af vedtægten, der er en nødvendig følge af en forhøjelse i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Ved kapitalforhøjelse, der sker ved indskud af andre værdier end kontanter, finder §§ 9 a-9 c tilsvarende anvendelse. En eventuel balance efter § 9 b, stk. 4, skal i disse tilfælde dog udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.

Stk. 4. Kapitalforhøjelse efter stk. 1 skal være anmeldt til Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter beslutning om overførelse fra reserver eller overskud henholdsvis efter indbetaling af forhøjelsesbeløbet.«

S13. Efter § 10 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 10 a. Må størrelsen af fondens grundkapital anses for at indebære en overtrædelse af fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden efter forhandling med bestyrelsen pålægge bestyrelsen at foretage en kapitalnedsættelse, jf. §§ 43 b-43 f.«

S14. § 51 affattes således:

»§ 51. Bliver en eksisterende fond erhvervsdrivende, jf. § 1, stk. 2, skal den anmeldes til Erhvervsstyrelsen. Anmeldelsen skal være modtaget senest 2 uger efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende. Som bilag til anmeldelsen skal vedlægges en redegørelse fra bestyrelsen om fondens erhvervsdrift. Reglerne i § 5, stk. 2, § 7, og §§ 9-9 c finder anvendelse ved fondens registrering som en erhvervsdrivende fond.«

S15. I § 53, *stk. 2*, ændres »3 måneder« til: »2 uger«.

S16. I § 53, *stk. 3*, ændres »4 uger« til: »2 uger«

4.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

4.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. S1

Den nuværende overskrift til kapitel 3 i lov om erhvervsdrivende fonde er ”*Registrering af stiftelsen*”.

Kapitel 3 indeholder imidlertid en række bestemmelser, der ikke vedrører selve registreringen af stiftelsen. Det foreslås, at *kapitelloverskriften til kapitel 3* ændres til ”*Stiftelse*”.

Til nr. S2

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder i modsætning til selskabsloven ikke en udtrykkelig bestemmelse om, hvem der kan være stifter af en erhvervsdrivende fond.

Med henblik på at opnå klarhed om retstilstanden foreslå det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, § 4 a, der regulerer, hvem der kan være stifter af en erhvervsdrivende fond. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet materielle ændringer i forhold til, hvad der gælder i dag.

I *stk. 1* foreslås det, at en erhvervsdrivende fond kan oprettes af en eller flere stiftere.

Forslaget viderefører den gældende retstilstand, hvorefter alle fysiske såvel som juridiske personer og offentlige myndigheder, som har den fornødne handleevne og retsevne, og som overholder eventuelle særregler, som måtte gælde for den pågældende, kan stifte en erhvervsdrivende fond i Danmark.

Personligt drevne virksomheder kan som hidtil ikke stifte en erhvervsdrivende fond, da en personlig dreven virksomhed (enkeltmandsvirksomhed) ikke har selvstændig retsevne. Personen bag en enkeltmandsvirksomhed kan derimod godt stifte en erhvervsdrivende fond.

Juridiske personer, der kan stifte en erhvervsdrivende fond, er eksempelvis danske kommuner, interessentskaber, kommanditselskaber, anpartsselskaber, aktieselskaber, selskaber med begrænset ansvar, foreninger og andre erhvervsdrivende fonde.

Der stilles ikke særlige krav til en stifters nationalitet og bopæl.

Om en udenlandsk person har den fornødne handleevne og retsevne til at stifte et kapitalselskab, afgøres efter lovgivningen i det land, hvortil personen er knyttet ved domicil eller nationalitet.

Kravene til en stifters handleevne og retsevne fremgår af forslagets stk. 2-4.

Af det foreslåede *stk. 2* fremgår det, at en stifter ikke må være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Efter *stk. 3* skal en fysisk person være myndig og må ikke være under værgemål efter § 5 i værgemålsloven eller under samværgemål efter § 7 i værgemålsloven.

Det har hidtil været antaget, at en juridisk person skal have retsevne for at kunne være stifter. Med forslaget til § 4 a, stk. 4, er dette krav nu udtrykkeligt fastslået. Kravet om retsevne indebærer eksempelvis, at et anparts- eller aktieselskab, som er under stiftelse og derfor endnu ikke har opnået retsevne, ikke kan være stifter af en erhvervsdrivende fond. Et kapitalselskab opnår først retsevne som juridisk person, når stiftelsen af selskabet er registreret i Erhvervsstyrelsen, jf. selskabslovens § 41.

Et dødsbo kan som hidtil være stifter af en erhvervsdrivende fond, hvilket ikke forekommer helt sjældent. Et solvent dødsbo har således både rets- og handleevne. Bobestyreren tegner dødsboet og repræsenterer dette i retssager. Bobestyreren kan pådrage sig et ansvar, hvis det viser sig, at der ingen midler er i boet, eller der på anden måde viser sig at være et stifteransvar i forbindelse med, at boet optræder som stifter.

Kravene til stifter i forslagets stk. 2-4 skal være opfyldt ved underskrivelsen af vedtægten, og indtil registrering har fundet sted.

Til nr. S3

Overskriften til §§ 5-8 er på nuværende tidspunkt ”Vedtægt”.

Bestemmelserne i §§ 7 og 8 omhandler en erhvervsdrivende fonds vedtægt, men §§ 5 og 6 omhandler i højere grad registreringen af stiftelsen af en erhvervsdrivende fond. Det foreslås derfor, at overskriften til § 5 ændres til ”Registrering af stiftelsen”. Da der ikke er en selvstændig overskrift til bestemmelsen i § 6 vil den foreslåede ændring af overskriften også komme til at gælde for denne efterfølgende bestemmelse.

Til nr. S4

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder på nuværende tidspunkt ikke en udtrykkelig bestemmelse om, hvornår stiftelsen af en fond regnskabsmæssigt har virkning fra. Selskabsloven medførte, at der for aktieselskaber og anpartsselskaber er indført en udtrykkelig bestemmelse herom.

For at opnå klarhed om regelsættet, foreslås det, at der i § 5 indsættes en række nye bestemmelser, der regulerer en stiftelses regnskabsmæssige virkning.

Det foreslås i stk. 3, at stiftelsen af en fond som udgangspunkt har regnskabsmæssig virkning fra underskrivelsen af vedtægten.

Det er imidlertid fundet hensigtsmæssigt at give erhvervsdrivende fonde samme fleksibilitet, som der er indført for kapitalselskaber med selskabsloven. Det indebærer, at en stiftelse af en erhvervsdrivende fond både kan have regnskabsmæssig virkning efter stiftelsen og i visse tilfælde også virkning tilbage i tid, jf. de foreslåede bestemmelser i stk. 4-6. Herved vil de erhvervsdrivende fonde få en fleksibilitet svarende til den, der er indført for aktieselskaber og anpartsselskaber.

Efter de foreslåede bestemmelser i stk. 4 og 5 kan stiftelsen af en erhvervsdrivende fond tillægges regnskabsmæssig virkning efter underskrivelsen af stiftelsen, uanset om fonden stiftes ved indskud af kontanter eller andre værdier end kontanter. Der er dog forskel på de tidsmæssige muligheder alt efter, hvilken type indskud, der er tale om.

For kontantstiftelser kan virkningstidspunktet ikke udstrækkes længere end 12 måneder efter vedtægtens underskrivelse, jf. det foreslåede *stk. 4*. For de kontantstiftelser, der skal have virkning fremad i tid, kan virkningstidspunktet fastlægges til et hvilket som helst tidspunkt mellem underskriftdatoen og det senest mulige virkningstidspunkt i medfør af *stk. 4*.

Ved valg af virkningstidspunkt er det vigtigt at have for øje, at virkningstidspunktet ved stiftelse i kontanter skal være sammenfaldende med starten af fondens første regnskabsår. Hvis vedtægten for en ny erhvervsdrivende fond eksempelvis er underskrevet den 1. februar 2013, og det ønskes, at fondens første regnskabsår skal starte den 1. juli 2013, skal virkningstidspunktet for stiftelsen ligeledes fastsættes til den 1. juli 2013. Dette følger af årsregnskabslovens § 19, *stk. 1*.

Efter forslaget gælder muligheden for at udskyde retsvirkningen af stiftelsen i op til 12 måneder efter underskrivelsen af vedtægten for fonden alene for de fonde, hvor de midler, der indskydes i fonden i forbindelse med stiftelsen er kontanter.

Muligheden for at udskyde retsvirkningen af stiftelsen af en erhvervsdrivende fond, hvor det er andre værdier end kontanter, der er indskud i fonden, foreslås således begrænset til tidspunktet for anmeldelsen af fondens stiftelse til Erhvervsstyrelsen.

Ved indskud af andre værdier end kontanter er der således en risiko for, at værdien af de aktiver, der indskydes i fonden, har ændret sig fra tidspunktet for vedtægtens underskrivelse og indtil virkningstidspunktet. På denne baggrund foreslås det i *stk. 5*, at hvis en erhvervsdrivende fond i forbindelse med stiftelsen skal overtage andre værdier end kontanter, kan virkningstidspunktet ikke udstrækkes længere end til tidspunktet for anmeldelsen af fonden til Erhvervsstyrelsen, hvilket vil sige højst 2 uger fra underskrivelsen af vedtægten, jf. lovforslagets § 1, nr. S16, hvor det foreslås, at anmeldelsesfristen for stiftelsen af en erhvervsdrivende fond fremover skal være 2 uger.

Er der tale om indskud af en bestående virksomhed eller af en bestemmende ejerandel i en anden virksomhed, accepteres det i praksis, at det er muligt at tillægge stiftelsen af fonden regnskabsmæssig virkning tilbage i tid. Med henblik på at tydeliggøre dette foreslås det, at der i *stk. 6* indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom. Den regnskabsmæssige virkning kan altså begynde maksimalt 18 måneder før, stiftelsen får virkning, jf. årsregnskabslovens § 15.

Det retlige virkningstidspunkt kan dog som ved alle stiftelser med apportindskud ikke være senere end anmeldelsestidspunktet, jf. forslaget til *stk. 5*. I disse tilfælde bliver virkningstidspunktet og begyndelsen på første regnskabsår ikke nødvendigvis sammenfaldende.

Til nr. S5

§ 6 i lov om erhvervsdrivende fonde omhandler, hvad der gælder, indtil fonden er registreret som en erhvervsdrivende fond i henhold til loven.

§ 41 i selskabsloven regulerer på tilsvarende vis, hvad der gælder, indtil et kapitalselskab registreres.

Der er på nuværende tidspunkt en række forskelle mellem § 6 i lov om erhvervsdrivende fonde og selskabslovens § 41, idet selskabsloven indeholder visse bestemmelser, der også vurderes relevante i forhold til erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at en erhvervsdrivende fond som hidtil ikke kan erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager bortset fra søgsmål vedrørende stiftelsen. Der er på dette punkt ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås, at der i *stk. 1, 2. pkt.*, indføres en udtrykkelig bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde om, at en erhvervsdrivende fond til sit navn skal tilføje ordene ”under stiftelse” svarende til, hvad der i dag gælder for kapitalselskaber, der endnu ikke er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det bliver tydeligt for fondens interessenter, herunder kreditorer, at fonden ikke er endeligt registreret, hvilket har betydning for fondens rettigheder, forpligtelser m.v., jf. de øvrige bestemmelser i den foreslåede affattelse af § 6.

I lovforslagets § 1, nr. S4, er det blandt andet foreslået, at det fremover som i SEL skal være muligt at stifte en fond, hvor datoen for stiftelsens retsvirkninger er senere end datoen for underskrivelsen af vedtægten, jf. de foreslåede bestemmelser i § 5, stk. 4 og 5. Den foreslåede adgang til at stifte en erhvervsdrivende fond med virkning fremad i tid muliggør, at virkningstidspunktet af stiftelsen og registreringstidspunktet ikke længere nødvendigvis er sammenfaldende. For at forhindre tvivl om, hvem der hæfter for en aftale i tilfælde, hvor stiftelsen først skal have virkning på et senere tidspunkt end ved underskrivelsen, præciseres det i det foreslåede *stk. 2*, at der for så vidt angår disse stiftelser ikke kan indgås forpligtelser eller erhverves rettigheder på fondens vegne i tidsperioden frem til virkningstidspunktet for fondens stiftelse. Modsætningsvist kan der som hidtil godt indgås forpligtelser og erhverves rettigheder på fondens vegne i den forholdsvis korte periode mellem beslutningstidspunktet og registreringstidspunktet, der kan komme på tale for de stiftelsesbeslutninger, der skal have virkning straks – det vil sige ved underskrivelsen af vedtægten. Den foreslåede bestemmelse svarer til, hvad der gælder for kapitalselskaber, der stiftes med virkning fremad i tid.

Det foreslås i *stk. 3*, at retsstillingen fortsat vil være, at for en forpligtelse indgået på fondens vegne efter datoen for underskrivelse af vedtægten, men før registreringen, hæfter de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen overtager fonden disse forpligtelser. Dette svarer til, hvad der gælder i dag efter den nuværende bestemmelse i § 6, stk. 2. Der er således ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse.

Det fremgår af den gældende § 6, stk. 3, at bestemmelserne om fondens retsstilling indtil registreringen af fonden ikke gælder for fonde, der hidtil har drevet virksomhed i henhold til lov om fonde og visse foreninger. Som følge af den foreslåede nye bestemmelse i *stk. 2* vil den nuværende bestemmelse i § 6, stk. 3, fremgå af § 6, stk. 4. Der foreslås dog endvidere en række sproglige tilpasninger, da den nuværende formulering ”har drevet virksomhed” er uklar og kan skabe forvirring i forhold til begrebet ”erhvervsdrivende”, som er det begreb, der anvendes i lov om erhvervsdrivende fonde.

Formålet med den nye bestemmelse i § 6, stk. 4, er, at fonde, som har været omfattet af lov om fonde og visse foreninger, ikke skal opfylde lovens § 6, stk. 1 til 3, da der ikke er tale om nystiftede fonde. Det foreslås som følge heraf i *stk. 4*, at bestemmelserne i *stk. 1-3* ikke gælder for eksisterende fonde, der hidtil har været omfattet af lov om fonde og visse foreninger. Der er

alene tale om en sproglig præcisering. Der er med den foreslåede ændring af bestemmelsens ordlyd ikke tilsigtet materielle ændringer.

Til nr. S6

Overskriften til § 5 er efter de gældende regler i lov om erhvervsdrivende fonde ”*Vedtægt*”. Bestemmelserne i §§ 6 til 8 indeholder ikke en tilsvarende overskrift. Overskriften til § 5 har dermed også virkning for eksempelvis § 7, der indeholder indholdskravene til en vedtægt for en erhvervsdrivende fond.

I lovforslagets § 1, nr. S3, foreslås det, at overskriften til § 5 ændres til ”*Registrering af stiftelsen*”

Som konsekvens af denne foreslåede ændring foreslås det, at der indsættes en *overskrift til § 7*, da § 7 i modsætning til §§ 5 og 6 ikke omhandler registreringen af stiftelsen, men vedtægten for en erhvervsdrivende fond.

Da der ikke er en selvstændig overskrift til bestemmelsen i § 8 vil den foreslåede ændring af overskriften også komme til at gælde for denne efterfølgende bestemmelse.

Til nr. S7

§ 7 omhandler vedtægten for en erhvervsdrivende fond.

Bestemmelsens stk. 1, 2. pkt., indeholder de oplysningskrav, der som minimum er til en erhvervsdrivende fonds vedtægt. De tilsvarende bestemmelser i selskabslovens §§ 28 og 29, der omhandler indholdskravene til en vedtægt for et aktieselskab eller anpartsselskab, indeholder ikke en række af oplysningskravene til en erhvervsdrivende fonds vedtægt. Det skyldes, at der ved stiftelse af aktieselskaber og anpartsselskaber er krav om udarbejdelse af et stiftelsesdokument, hvilket der ikke er krav om ved stiftelse af erhvervsdrivende fonde.

Visse af de oplysninger, der fremgår af stiftelsesdokumentet vedrørende et aktieselskab eller anpartsselskab, fremgår som følge heraf af vedtægten for en erhvervsdrivende fond, jf. eksempelvis kravet om angivelse af fondens stiftere i vedtægten.

Det foreslås, at § 7, *stk. 1, 2. pkt.*, affattes på ny, da der foreslås en række ændringer til de oplysninger, der skal fremgå af erhvervsdrivende fondes vedtægter.

Efter den gældende bestemmelse i § 7, *stk. 1, nr. 1*, skal fondens navn angives i vedtægten. Efter § 4, *stk. 4*, skal fondens eventuelle binavne også angives i vedtægten.

Det vurderes som mest hensigtsmæssigt, at kravet om angivelse af navn og eventuelle binavne samles et sted, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. A3.

Det fremgår af den nuværende bestemmelse i § 7, *stk. 1, nr. 2*, at fondens stifter eller stiftere skal angives i fondens vedtægt.

Det foreslås, at § 7 *stk. 1 nr. 2* ændres således, at såvel stiftere som væsentlige gavegivere skal angives i vedtægten.

Stiftere har en særlig retsstilling i forhold til fonden, idet et af delementerne i definitionen på en erhvervsdrivende fond er, at fondens formue er udskilt fra stifteren, hvilket medfører, at fondens midler ikke må tilbageføres til stifteren, jf. også lovforslagets § 1, nr. A2. Tilsvarende gælder med hensyn til væsentlige gavegivere, jf. forslaget § 1, nr. A2. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, at såvel stifterne som væsentlige gavegivere angives i vedtægten.

Det er både de væsentlige gavegivere i forbindelse med fondens oprettelse og (kendte) efterfølgende væsentlige gavegivere, der skal angives i vedtægten, hvilket skal ses i sammenhæng med, at identifikationen mellem stifterne og de væsentlige gavegivere gælder såvel de oprindelige væsentlige gavegivere og eventuelle efterfølgende væsentlige gavegivere.

Efter den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 3, skal fondens hjemstedskommune angives i fondens vedtægt.

Der er ikke længere krav om, at hjemstedskommunen skal angives i vedtægten for et aktieselskab eller anpartsselskab. Det foreslås som følge heraf, at der ikke længere skal være krav om angivelse af hjemstedskommunen i en erhvervsdrivende fonds vedtægt.

Oplysningen om hjemstedet er en væsentlig oplysning, der bl.a. er af betydning i forhold til anlæggelse af retssag mod fonden. Det er vigtigt, at oplysningen er let tilgængelig for kreditorer og aftaleparter. Det vurderes imidlertid som tilstrækkeligt, at hjemstedet registreres i Erhvervsstyrelsens register. Hjemstedet vil til enhver tid fremgå af de offentligt tilgængelige oplysninger i Erhvervsstyrelsens it-system.

Der er ikke noget til hinder for, at der frivilligt medtages oplysning om hjemstedskommunen i vedtægten for en erhvervsdrivende fond, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt i den konkrete fond.

Hvis der således fra stifteren af den pågældende fond er ønsket en særlig tilknytning til et geografisk område, bør dette fremgå af vedtægten i form af hjemsted, eller anden angivelse af det særlige geografiske område.

Efter den gældende § 7, stk. 1, nr. 4, skal fondens formål angives i vedtægten.

Det indgår som et afgørende led i definitionen på en fond, at den har et eller flere bestemte formål. Det foreslås derfor, at der fortsat skal være krav om angivelse af fondens formål i vedtægten for en erhvervsdrivende fond, jf. forslaget til ny *nr. 3*.

Fortolkningen af, hvad der er en fonds formål, har betydning for andre bestemmelser i loven, f.eks. reglerne om vedtægtsændring.

Fastlæggelsen af en fonds formål beror på en konkret fortolkning af fondens vedtægt og stifters intentioner.

Formålet for en erhvervsdrivende fond kan bestå af fondens:

- aktivitetsmæssige (erhvervs-mæssige) formål, men kan også være
- uddelingsformålet.

Det er vigtigt at være opmærksom på sammenhængen mellem:

- fondens formål i nr. 3 og
- fondens resultat anvendelse, jf. nr. 10.

Der er ikke noget til hinder for, at der i vedtægten for en erhvervsdrivende fond angives flere formål. Har en fond flere formål, kan de være:

- sideordnede, eller
- prioriterede.

Fastlæggelsen af fondens formål har stor betydning for en række andre bestemmelser i lov om erhvervsdrivende fond. Ved fastlæggelsen af fondens formål, er det vigtigt at være opmærksom på, at det er meget vanskeligt efterfølgende at få ændret fondens formål.

Det er derfor afgørende, at en stifter af en erhvervsdrivende fond er omhyggelig ved angivelsen af, hvad der er fondens formål, ligesom det er vigtigt, at stifteren sikrer, at formålet er fremtidsikkert og så vidt muligt tager højde for den samfundsudvikling m.v., der vil være efter fondens stiftelse.

Hvis der i vedtægten for en erhvervsdrivende fond angives flere formål, er det afgørende, at stifteren tager stilling til, om et eller eventuelt flere af formålene er prioriteret. Er dette ikke angivet, anses formålene for sideordnede, hvilket medfører, at der over en vis tidsperiode skal være en rimelig balance mellem varetagelsen af de enkelte formål.

Det foreslås i § 7, stk. 1, nr. 4, at grundkapitalens størrelse som hidtil skal være angivet i fondens vedtægt. Endvidere skal det være angivet om grundkapitalen er indbetalt kontant eller ved indskud af andre værdier end kontanter. Der er på dette punkt ikke tilsigtet ændringer i forhold til det hidtidige oplysningskrav i § 7, stk. 1, nr. 5.

I henhold til den foreslåede § 7, stk. 1, nr. 5, skal der som hidtil være krav om, at vedtægten skal indeholde oplysning om, hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter. Der er på dette punkt ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 6. Der skal være en beskrivelse af hvert indskud, som skal overtages. Hvis det er en bestående virksomhed, der overtages, er den bestående virksomhed et indskud.

Den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 7 kræver, at det fremgår udtrykkeligt af vedtægten, hvilke særlige rettigheder der er tillagt stifteren eller andre. Vedtægten skal kun forholde sig til dette spørgsmål, hvis der i den konkrete fond er tale om sådanne særlige rettigheder. Hvis dette ikke er tilfældet, kan vedtægten i en erhvervsdrivende fond således være tavs om dette spørgsmål. Der er dog ikke noget til hinder for, at det angives, at der ikke er tillagt stifter m.v. sådanne rettigheder.

Det foreslås, at dette oplysningskrav som udgangspunkt videreføres uændret i § 7, stk. 1, nr. 6. Væsentlige gavegivere har den samme negative retsstilling i forhold til fonden som en stifter. Det foreslås som følge heraf, at det gøres udtrykkeligt i nr. 6, at det er særlige rettigheder til stiftere, væsentlige gavegivere og andre, der skal angives i vedtægten.

Det foreslås i § 7, stk. 1, nr. 7, at der som hidtil skal være krav om angivelse af antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges, i vedtægten. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til det gældende oplysningskrav i § 7, stk. 1, nr. 8.

Antallet af bestyrelsesmedlemmer kan angives som et bestemt tal eller som et interval, hvor det højeste og mindste antal bestyrelsesmedlemmer er angivet. Bestyrelsen for en erhvervsdrivende fond skal bestå af mindst tre bestyrelsesmedlemmer, jf. lovens § 12. Hertil kommer eventuelle medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, der udpeges i medfør af lovens § 22.

Udpegningen af bestyrelsesmedlemmer til en erhvervsdrivende fond kan som hidtil fortsat ske ved selvsupplering, eller ved at en tredjepart uden for bestyrelsen, eksempelvis en organisation, udpeger bestyrelsesmedlemmerne. Det er også muligt med en kombination af de to modeller.

I vedtægten for en erhvervsdrivende fond er der alene krav om omtale af bestyrelsen, uanset om der i fonden også er en direktion eller ej. Der er dog ikke noget til hinder for, at det i en vedtægt angives, at der kan eller skal være en direktør i fonden.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 9, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning om fondens regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret.

Erhvervsdrivende fonde er som aktieselskaber og anpartsselskaber omfattet af årsregnskabsloven. Det vurderes som følge heraf, at der ikke er behov for, at der i vedtægten for en erhvervsdrivende fond medtages oplysning om fondens regnskabsaflæggelse. Det foreslås som følge heraf, at der i § 7, stk. 1, nr. 8, medtages krav om, at fondens løbende regnskabsår og det første regnskabsår skal angives i vedtægten.

Begyndelsestidspunktet for første regnskabsår er som udgangspunkt datoen for underskrivelsen af vedtægten. Hvis der er tale om en fond, der stiftes ved indskud af en bestående virksomhed eller en bestemmende ejerandel, er det dog muligt at tillægge stiftelsen af fonden regnskabsmæssig virkning tilbage i tid, jf. i øvrigt lovforslagets § 1, nr. S4.

En erhvervsdrivende fonds 1. regnskabsår kan maksimalt udgøre 18 måneder, jf. årsregnskabslovens § 15. Sluttidspunktet for 1. regnskabsår skal svare til sluttidspunktet for fondens løbende regnskabsår. Hvis en fond skal have kalenderåret som regnskabsår, skal fondens 1. regnskabsår således også afsluttes den 31. december.

I lovforslagets § 1, nr. S4, er det blandt andet foreslået, at det fremover skal være muligt at stifte en fond, hvor datoen for stiftelsens retsvirkninger er senere end datoen for underskrivelsen af vedtægten, jf. de foreslåede bestemmelser i § 5, stk. 4 og 5. Som konsekvens af denne foreslåede mulighed foreslås det, at hvis retsvirkningerne af stiftelsen skal være efter underskrivelsen af vedtægten, skal vedtægten indeholde oplysning om den dato, hvor retsvirkningerne indtræder. Dette svarer til, hvad der gælder ved stiftelsen af et kapitalsselskab, hvor retsvirkningerne indtræder efter udarbejdelsen af stiftelsesdokumentet, hvor der også er krav om, at datoen for retsvirkningernes indtræden angives i stiftelsesdokumentet.

Ved stiftelse af erhvervsdrivende fonde er der ikke krav om udarbejdelse af et stiftelsesdokument. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, at oplysningen herom i stedet medtages i fondens vedtægt. En stiftelse med virkning fremad i tid medfører, at der i

tidsperioden frem til virkningstidspunktet ikke kan indgås forpligtelser på kapitalselskabets vegne, jf. lovforslagets § 1, nr. S5, om blandt andet indsættelse af et nyt stykke 2 i § 6. Det vurderes som følge heraf hensigtsmæssigt, at datoen for virkningstidspunktet medtages i fondens vedtægt.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 10, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning om fondens anvendelse af overskud. Det foreslås, at kravet om angivelse af fondens anvendelse af overskud i fondens vedtægt videreføres uændret i *nr. 10*.

Det skal angives, hvad fondens overskud/midler skal anvendes til:

- i fondens levetid, og
- ved en eventuel opløsning af fonden.

Bestyrelsen fratræder i forbindelse med en fonds indtræden i likvidation og erstattes af en likvidator. Det er som følge heraf ikke muligt at anføre, at fondens midler ved fondens opløsning skal anvendes i overensstemmelse med bestyrelsens beslutning herom.

Til nr. S8

I lovforslagets § 1, nr. S7, foreslås det, at kravet om angivelse af fondens formål i vedtægten fremover vil fremgå af § 7, stk. 1, nr. 3, og ikke længere af nr. 4.

Som konsekvens heraf foreslås det, at henvisningen i § 7, *stk. 3*, til nr. 4 ændres til nr. 3. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer ved den foreslåede ændring.

Til nr. S9

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke en bestemmelse om, hvad der gælder, hvis en fond efter stiftelsen erhverver aktiver fra stifteren eller fra en væsentlig gavegiver.

Stiftere har en særlig status i forhold til fonden, idet et af delelementerne i definitionen på en erhvervsdrivende fond er, at fondens formue er udskilt fra stifterens, hvilket medfører, at fondens midler ikke må tilbageføres til stifteren, jf. også lovforslagets § 1, nr. A2. Tilsvarende gælder med hensyn til væsentlige gavegivere, jf. lovforslagets § 1, nr. A2.

Hvis en fond efter stiftelsen erhverver aktiver fra stifteren eller væsentlige gavegivere, medfører det risiko for, at der tilbageføres midler til disse, eksempelvis hvis omstændighederne ikke er sædvanlige.

Med henblik på at styrke tilsynet med disse efterfølgende erhvervelser foreslås det, at der indsættes en § 8 a i lov om erhvervsdrivende fonde.

Den foreslåede bestemmelse er inspireret af selskabslovens §§ 42 til 44, der omhandler et aktieselskabs efterfølgende erhvervelser fra stifteren.

Den foreslåede bestemmelse afviger dog på en række punkter fra bestemmelserne i selskabsloven. Begrundelsen herfor er at erhvervsdrivende fonde i modsætning til aktieselskaber er selvejende, og at der ikke gælder en tilsvarende bestemmelse om at kapitalselskaber skal være uafhængige af stifter og væsentlige gavegivere. Dette er blandt

andet baggrunden for, at den foreslåede bestemmelse om en fonds efterfølgende erhvervelser fra en stifter eller gaved giver ikke er tidsbegrænset til de to første år efter stiftelsen, således som det er tilfældet i selskabsloven.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis en erhvervsdrivende fond erhverver aktiver fra en stifter eller en væsentlig gaved giver, skal fondsmyndigheden godkende erhvervelsen, hvis vederlaget svarer til mindst 10 % af fondens grundkapital. Tilsvarende gælder ved erhvervelser fra personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.

Hvis vederlaget for de pågældende aktiver udgør mindre end 10 % af fondens grundkapital, er der ikke krav om, at fondsmyndigheden skal godkende erhvervelsen. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at bestyrelsen i fonden skal varetage fondens interesser og skal sikre, at erhvervelsen ikke indebærer en begunstiging af en stifter eller en væsentlig gaved giver.

I det foreslåede *stk. 2* er det anført, at bestyrelsen til brug for fondsmyndighedens godkendelse skal udarbejde en redegørelse om de nærmere omstændigheder ved erhvervelsen. Der skal desuden udarbejdes en vurderingsberetning efter bestemmelserne i § 9 b, medmindre erhvervelsen er omfattet af § 9 c.

Hvis det erhvervede er en bestående virksomhed, skal balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed. Det vurderes således, at ved en efterfølgende erhvervelse fra en stifter eller en væsentlig gaved giver bør de samme beskyttelsesregler, der gør sig gældende ved en stiftelse ved indskud af andre værdier end kontanter iagttages. Det skyldes, at de risici, der gør sig gældende ved en sådan stiftelse, vurderes at gøre sig tilsvarende gældende ved erhvervelse af aktiver fra en stifter eller en væsentlig gaved giver.

Det bemærkes, at fondens bestyrelse er ansvarlig for, at en erhvervelse af et aktiv eller aktiver ikke er til skade for fonden eller dens kreditorer. Dette gælder også, når aktivet erhverves fra fondens stifter.

Det foreslås i *stk. 3*, at bestemmelserne om efterfølgende erhvervelser i stk. 1-2 ikke skal finde anvendelse, hvis der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner er som hovedregel kendetegnet ved, at fonden løbende foretager denne type dispositioner med uafhængige parter. Ved vurderingen af, om en disposition, der er sjældent forekommende, er en "sædvanlig forretningsmæssig disposition", kan der også ses på kutyme inden for branchen. Hvis fonden allerede har indgået helt tilsvarende transaktioner med uafhængige parter, taler dette for, at der er tale om en sædvanlig disposition. Såvel selve transaktionen som vilkårene – herunder betalingsbetingelser, kreditvurdering, sikkerhedsstillelse m.v. – skal være de samme, som når transaktionen gennemføres med en uafhængig tredjemand. Fondsbestyrelsen er ansvarlig for, om der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Er fondsmyndigheden i tvivl om, hvorvidt en konkret erhvervelse er en sædvanlig forretningsmæssig disposition, kan fondsmyndigheden anmode bestyrelsen om en redegørelse, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 57, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse skal ses som en skærpelse i forhold til den gældende bestemmelse i § 21, stk. 3, i lov om erhvervsdrivende fonde, hvorefter fondens bestyrelse kun med fondsmyndighedens samtykke må foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, der

kan medføre risiko for, at fondens vedtægt ikke kan overholdes. Hovedområdet for § 21, stk. 3, er dispositioner, der ikke kræver en vedtægtsændring, men som nærmer sig en vedtægtsændring, eller som vil kunne bringe fondens eksistens i fare, jf. FOB s. 64. Baggrunden for den foreslåede skærpelse er, at der i forhold til transaktioner mellem fonden og dens stifter er risiko for, at disse ikke sker i fondens interesse.

Hvis stifter sidder i bestyrelsen, er det vigtigt at være opmærksom på den særlige bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 20 om forbud mod at deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem fonden og den pågældende selv.

Til nr. S10

§ 9, stk. 2 til 5, indeholder en række bestemmelser om de tilfælde, hvor en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter. Disse bestemmelser afviger på en række punkter fra de bestemmelser i selskabsloven, der gælder, hvis et aktieselskab eller anpartsselskab stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter.

Det vurderes, at der på dette punkt ikke er væsentlige argumenter for, at der skal være forskel på, hvad der gælder for erhvervsdrivende fonde og for aktieselskaber og anpartsselskaber.

I lovforslagets § 1, nr. S11, foreslås det derfor, at der fremover skal gælde bestemmelser svarende til selskabslovens §§ 35 til 38, hvis en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter.

Som konsekvens heraf foreslås det, at de eksisterende særbestemmelser i § 9, stk. 2 til 5, ophæves.

Til nr. S11

§ 9, stk. 2 til 5, indeholder en række bestemmelser om de tilfælde, hvor en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter. Bestemmelserne afviger på en række punkter fra de bestemmelser i selskabsloven, der gælder, hvis et aktieselskab eller anpartsselskab stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter.

Det vurderes, at der på dette punkt ikke er væsentlige argumenter for, at der skal være forskel på, hvad der gælder for erhvervsdrivende fonde og for aktieselskaber og anpartsselskaber.

Det foreslås derfor, at der indsættes bestemmelser i lov om erhvervsdrivende fonde udarbejdet med inspiration i de tilsvarende bestemmelser i selskabslovens §§ 35 til 38, der finder anvendelse, hvis en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 9 a til 9 c.

Bestemmelsen afviger dog på visse punkter fra reglerne i selskabsloven, idet der i en fond ikke skal ske tegning af kapitalandele, som der er krav om i aktieselskaber og anpartsselskaber. Det medfører, at der er foretaget visse tilpasninger i de foreslåede regler i §§ 9 a til 9 c i forhold til de tilsvarende bestemmelser i selskabsloven.

§ 9 a

Det foreslås i § 9 a, stk. 1, at hvis indbetalingen af grundkapitalen i en erhvervsdrivende fond skal ske helt eller delvis i andre værdier end i kontanter, skal indskuddet have en økonomisk værdi, og indskuddet kan ikke bestå i pligt til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse.

Fordringer på stiftere eller væsentlige gavegivere kan endvidere ikke indskydes eller overtages, uanset om fordringerne er sikret ved pant eller på anden måde. Det foreslåede udtrykkelige forbud mod indskud af fordringer på stiftere og væsentlige gavegivere har til formål at sikre en sikker og effektiv indbetaling af grundkapitalen og imødegå den misbrugsrisiko, der er forbundet med disse fordringer.

Andre fordringer kan indskydes i, eller overtages af en fond, hvis fordringen angår pligten til at erlægge penge, artsbestemte eller individuelt bestemte genstande, men kan ikke, hvis den skal kunne indskydes i fonden, angå pligten til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse, jf. det foreslåede 1. pkt.

Indskydes en fordring på tredjemand, vil kravene ved indskud af andre værdier end kontanter skulle opfyldes. Det betyder blandt andet, at der skal udarbejdes en vurderingsberetning, som danner grundlag for beslutningen om indskud af fordringen, jf. forslaget til § 9 b.

Det foreslås i § 9 a, stk. 2, at hvis indbetaling af en fonds grundkapital helt eller delvis skal ske i andre værdier end i kontanter, eller hvis en fond skal overtage sådanne værdier i forbindelse med oprettelsen, skal der redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af indskuddet eller overtagelsen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte indskudte eller overtagne aktiver og skal angive navn og bopæl på de personer, der er omfattet af aftale om indskud eller overtagelse.

§ 9 b

Det foreslås i § 9 b, at der fremover skal være krav om udarbejdelse af en vurderingsberetning, hvis en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter, medmindre indskuddet er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 9 c.

En vurderingsberetning ved stiftelsen af en erhvervsdrivende fond skal i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 9 b, stk. 1, indeholde følgende:

1. en beskrivelse af hvert indskud,
2. oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
3. erklæring om, at den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til grundkapitalen i fonden.

Det foreslås i § 9 b, stk. 2, at vurderingsberetningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd. Det er godkendte revisorer, der af stifteren kan udpeges som vurderingsmænd. Skifteretten på det sted, hvor fonden skal have hjemsted, kan i andre tilfælde udpege vurderingsmænd.

Vurderingsmændene skal efter den foreslåede bestemmelse have adgang til at foretage de undersøgelser, de finder nødvendige, og kan fra stifterne eller fonden forlange de oplysninger og den bistand, som de anser for nødvendige for udførelsen af deres hverv.

Det foreslås i *stk. 3*, at vurderingen ikke må være foretaget mere end 4 uger før underskrivelsen af vedtægten. Overskrides fristen, må vurderingen foretages på ny. Herved sikres det, at vurderingsberetningen har den fornødne aktualitet. Vurderingsberetningen er en erklæring med høj grad af sikkerhed som reguleret i revisorloven.

Overtager fonden i forbindelse med stiftelsen en bestående virksomhed, foreslås det, at vurderingsberetningen skal indeholde en åbningsbalance for fonden, jf. det foreslåede *stk. 4*. Det foreslås, at åbningsbalancen skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven og underskrives af bestyrelsen og eventuel direktør, samt at åbningsbalancen skal være forsynet med revisorerklæring om revision.

§ 9 c

Selskabsloven medførte blandt andet, at der ved stiftelser af aktieselskaber og anpartsselskaber blev indført mulighed for at erstatte en vurderingsberetning udarbejdet af en vurderingsmand med en redegørelse udarbejdet af ledelsen, hvis der er tale om indskud af visse bestemte typer aktiver, jf. selskabslovens § 38.

Det foreslås i § 9 c, at der indføres en tilsvarende mulighed for at erstatte vurderingsberetningen med en bestyrelseserklæring, hvis den erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af bestemte typer aktiver.

Det foreslås endvidere i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens praksis med hensyn til kapitalselskaber, at det ligeledes er muligt at anvende undtagelsen på forpligtelser, hvis de samme betingelser, der skal iagttages i forhold til aktiver, er opfyldt.

Muligheden for at undlade vurderingsberetninger gælder, hvor aktivet allerede har været genstand for vurdering, der er så objektiv, aktuel og generelt anvendelig, at vurderingen uden risiko kan anvendes i forbindelse med det pågældende indskud. Der kan eksempelvis være tale om værdipapirer, der handles på et reguleret marked, eller aktiver, der for nylig har været vurderet af en uafhængig sagkyndig i forbindelse med den seneste regnskabsaflæggelse. Det er ikke muligt at indskyde værdier på baggrund af eksempelvis prisstatistikker for de pågældende aktiver eller vurderinger fra diverse forhandlere uden at få udarbejdet en vurderingsberetning af en uafhængig vurderingsmand.

Det fremgår af den foreslåede § 9 c, *stk. 1*, at man kan undlade at en vurderingsberetning, hvis indskuddet allerede har været genstand for en anerkendt uafhængig sagkyndig vurdering, hvor aktivet er individuelt målt til dagsværdi og præsenteret i et års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, som er aflagt i henhold til 4. direktiv om årsregnskaber og revideret i henhold til 8. direktiv om revision, samt offentligt handlede værdipapirer.

Det konkrete aktiv skal fremgå af balancen i regnskabet, for at betingelsen om individuel måling og præsentation kan anses for opfyldt. Det afgørende er således ikke, hvilken virksomheds regnskab oplysningen findes i, men derimod om oplysningen angår netop det indskudte aktiv. Det må dog forventes, at aktivet normalt vil fremgå af regnskabet fra den virksomhed, som indskyder aktivet.

Målingen af det pågældende aktiv skal, som i de øvrige tilfælde hvor det er muligt at undlade at indhente vurderingsberetning, være aktuel. Det er således kun oplysninger fra det forudgående regnskabsår, der kan anvendes.

Er der grund til at antage, at en måling fra det forudgående regnskabsår ikke svarer til værdien på indskudstidspunktet, kan bestyrelsen efter omstændighederne blive ansvarlig for eventuelle tab, der påføres fonden som følge af anvendelsen af en måling, der ikke afspejler den aktuelle dagsværdi.

For så vidt angår indskud af værdipapir uden udarbejdelse af en vurderingsberetning, er det en forudsætning, at den værdi, værdipapirerne indskydes til, er ”det vægtede gennemsnit”, hvortil de er blevet handlet på et eller flere regulerede markeder i en 4 ugers periode. 4 ugers perioden er valgt, da det skønnes at være tilstrækkelig lang tid til at udjævne de almindelige udsving i kursen, der er sædvanlige for værdipapirer.

Er der imidlertid tale om usædvanligt store udsving i denne periode, er det op til fondens bestyrelse at vurdere, om der er tale om ekstraordinære omstændigheder, der gør gennemsnitskursen uanvendelig, eller om gennemsnitskursen i øvrigt ikke kan antages at afspejle den aktuelle værdi. Bestyrelsen kan efter omstændighederne blive ansvarlig for eventuelle tab, der påføres fonden som følge af anvendelsen af en kurs, der er påvirket af ekstraordinære omstændigheder eller andet, der medfører, at det ikke er den aktuelle værdi, der afspejles.

I det foreslåede *stk. 2* fastsættes der krav om, at fondens bestyrelse skal udarbejde en erklæring, hvis muligheden for at undlade at indhente en vurderingsberetning benyttes.

Erklæringen skal indeholde en beskrivelse af aktivet og dets værdi, oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen, en udtalelse om, at de indskudte værdier mindst svarer til grundkapitalen i fonden, samt en udtalelse om, at der ikke er opstået nye omstændigheder, der har betydning for den oprindelige vurdering.

Samtidig er det fundet hensigtsmæssigt at præcisere, at det er den almindelige ansvarsregel, der finder anvendelse, hvis bestyrelsen har benyttet muligheden for at undlade at indhente en vurderingsberetning ved indskud af et aktiv, og indskuddet viser sig at være til skade for fonden eller dens kreditorer.

Det kan således være ansvarspådragende, hvis bestyrelsen ikke har varetaget fondens eller kreditorernes interesser, f.eks. ved at indskuddet påfører fonden løbende udgifter.

Det kan også være ansvarspådragende for bestyrelsen, hvis erhvervelsen ikke stemmer overens med fondens økonomiske og/eller likviditetsmæssige stilling, eller hvis f.eks. en ejendom er indskudt til en værdi svarende til den offentlige vurdering, men hvor ejendommen reelt er usælgelig eller er væsentligt mindre værd.

I det foreslåede *stk. 3* fastslås, at erklæringen efter *stk. 2* skal medsendes som bilag til anmeldelsen om stiftelsen af den erhvervsdrivende fond.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 c undtager alene fra kravet i § 9 b, stk. 1. Dette medfører, at de foreslåede bestemmelser i § 9 b, stk. 3 og 4, om henholdsvis vurderingsberetningens alder og kravet om, at vurderingsberetningen i visse tilfælde skal indeholde en åbningsbalance gælder uafhængigt af, om bestyrelsen i medfør af § 9 c, stk. 1, har valgt at erstatte vurderingsberetningen med en bestyrelsesredegørelse. En sådan bestyrelsesredegørelse må således også højst være 4 uger gammel på tidspunktet for underskrivelsen af vedtægten for den erhvervsdrivende fond.

Til nr. S12

§ 10 i lov om erhvervsdrivende fonde omhandler kapitalforhøjelser i erhvervsdrivende fonde.

Det vurderes som hensigtsmæssigt, at der som udgangspunkt gælder samme regler om kapitalforhøjelser i erhvervsdrivende fonde og aktieselskaber og anpartsselskaber, medmindre der er tale om forskelle, der er begrundet i det forhold, at fonde i modsætning til aktieselskaber og anpartsselskaber er selvejende.

Der er en række forskelle mellem § 10 i lov om erhvervsdrivende fonde og de tilsvarende bestemmelser i selskabsloven om kapitalforhøjelser, der ikke kan begrundes med fondenes særlige karakteristika som selvejende.

Det foreslås som følge heraf, at § 10 i lov om erhvervsdrivende fonde affattes på ny.

Efter § 10, stk. 1, kan en erhvervsdrivende fonds grundkapital forhøjes ved bestyrelsens beslutning ved overførsel af reserver eller overskud ifølge fondens senest reviderede årsrapport eller ved arv, gave eller lignende bidrag, som fonden har modtaget til forhøjelse af grundkapitalen.

Det foreslås, at det ved affattelsen af stk. 1, svarende til for aktieselskaber og anpartsselskaber, bliver muligt at foretage kapitalforhøjelser ved at overføre overskud eller reserver, der ikke er bundne, og som er opstået eller frigjort efter datoen for den senest aflagte årsrapport, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet..

Det foreslås i *stk. 2*, at bestyrelsen som hidtil kan foretage de ændringer af vedtægten, der er en nødvendig følge af en kapitalforhøjelse, og at der som følge heraf fortsat ikke er krav om fondsmyndighedens godkendelse af kapitalforhøjelser. Se dog i den forbindelse lovforslagets § 1, nr. S13.

Efter § 10, stk. 3, gælder reglerne i § 9, stk. 2 til 5, om indbetaling af grundkapitalen ved indskud af andre værdier end kontanter også ved kapitalforhøjelser, der sker ved indskud af andet end kontanter.

I lovforslagets § 1, nr. S11, foreslås det, at reglerne om indbetaling af grundkapitalen ved indskud af andre værdier end kontanter ændres. I forlængelse heraf foreslås det, at det i § 10, *stk. 3*, fastslås, at det fremover er bestemmelserne i § 9 til § 9 c, der finder anvendelse ved kapitalforhøjelser, der sker ved indskud af andre værdier end kontanter. Konsekvensen af den foreslåede ændring er blandt andet, at der er krav om udarbejdelse af vurderingsberetning, medmindre indskuddet er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 9 c, hvis der er tale om indskud af en bestående virksomhed, skal der udarbejdes en overtagelsesbalance.

Efter den gældende bestemmelse i § 10, stk. 4, er der ved kapitalforhøjelse, der sker ved overførelse af reserver eller overskud, krav om, at fondens revisor skal afgive erklæring om, at fondens økonomiske stilling ikke er forringet på en sådan måde, at de reserver eller overskud, der overføres, ikke længere er til stede. I selskabsloven er der ikke et tilsvarende krav om en sådan revisorudtalelse. Der er ikke væsentlige argumenter, der taler for, at der på dette punkt skal gælde skærpede krav for erhvervsdrivende fonde i forhold til aktieselskaber og anpartsselskaber.

Efter de gældende regler i § 10, skal en kapitalforhøjelse anmeldes til Erhvervsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 4 uger efter beslutningstidspunktet.

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i lov om erhvervsdrivende fond er en tilsvarende generel anmeldelsesfrist på 2 uger, jf. også lovforslagets § 1, nr. S16.

Det foreslås i forlængelse heraf, at der i § 10, stk. 4, indføres krav om, at en kapitalforhøjelse fremover skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at bestyrelsen i fonden har truffet beslutning om kapitalforhøjelsen.

En overtrædelse af den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger vil ikke resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen, medmindre fristoverskridelsen er så betydelig, at anmeldelsen vurderes ikke længere at have aktualitetsværdi.

Til nr. S13

Det fremgår af lov om erhvervsdrivende fonde § 42, at hvis en erhvervsdrivende fonds uddelinger står i klart misforhold til fondens midler, kan fondsmyndigheden henstille til bestyrelsen at overveje at søge uddelingen forøget eller nedsat.

Hvis uddelingens størrelse må anses for at indebære fare for en krænkelse af fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden efter forhandling med bestyrelsen pålægge bestyrelsen at foretage de fornødne dispositioner med henblik på en forøgelse eller nedsættelse af uddelingen.

Endelig kan Erhvervsstyrelsen efter udtalelse fra fondsmyndigheden pålægge bestyrelsen at foretage henlæggelser.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om, at fondsmyndigheden kan henstille eller pålægge bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond at nedsætte grundkapitalen.

I visse tilfælde kan en uforholdsmæssig stor grundkapital i praksis sidestilles med de tilfælde, hvor en fonds midler står i klart misforhold til fondens uddelinger. Kapitalforhøjelser kræver ikke fondsmyndighedens godkendelse, hvilket også fremover vil være tilfældet. Det medfører en risiko for, at bestyrelsen i en fond løbende forøger grundkapitalen med fondens frie midler for derved at undgå uddelinger i overensstemmelse med formålet, uanset at det har været stifters intention, at der løbende skulle foretages uddelinger af fondens midler til de uddelingsberettigede.

Det foreslås som følge heraf, at der indsættes en § 10 a i lov om erhvervsdrivende fonde om de tilfælde, hvor fondens grundkapital klart afviger fra fondens formål og aktiviteter.

Det foreslås, at fondsmyndigheden under skærpene omstændigheder skal kunne påbyde bestyrelsen at foretage en kapitalnedsættelse.

Det foreslås, at den praktiske fremgangsmåde i disse tilfælde vil være, at fondsmyndigheden eksempelvis i forbindelse med en gennemgang af fondens årsregnskab konstaterer, at der er indikationer på, at fondens grundkapital står i klart misforhold med fondens formål og aktiviteter. På baggrund heraf anmoder Erhvervsstyrelsen bestyrelsen i fonden om en redegørelse, eventuelt bilagt en erklæring fra fondens revisor. På baggrund af bestyrelsens

redegørelse og revisors eventuelle erklæring træffer fondsmyndigheden afgørelse om, hvorvidt der er tale om et tilfælde omfattet af § 10 a.

En kapitalnedsættelse efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a vil af hensyn til fondens kreditorer skulle iagttage reglerne om kapitalnedsættelser, hvilket blandt andet medfører, at beslutningen om kapitalnedsættelse skal offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system, så fondens kreditorer har mulighed for at anmelde deres krav m.v.

Til nr. S14

§ 51 i lov om erhvervsdrivende fonde omhandler tilfælde, hvor en fond, der hidtil har været ikke-erhvervsdrivende og dermed omfattet af lov om fonde og visse foreninger, bliver erhvervsdrivende og derfor skal registreres i Erhvervsstyrelsen som en erhvervsdrivende fond.

Det foreslås, at § 51 affattes på ny.

Med den foreslåede affattelse af § 51, 1. pkt., foreslås det tydeliggjort, at der er tale om en eksisterende fond, der bliver erhvervsdrivende. Når det skal vurderes, om en eksisterende fond er blevet erhvervsdrivende, er det de samme kriterier, der ved en stiftelse anvendes til at afgøre, om en nystiftet fond er erhvervsdrivende, der finder anvendelse.

Ligesom ved stiftelser er det Erhvervsstyrelsen, der i tvivlstilfælde afgør, om en fond er erhvervsdrivende, jf. § 3.

Efter den gældende bestemmelse i § 51 skal omdannelsen af en eksisterende ikke-erhvervsdrivende fond til en erhvervsdrivende fond være anmeldt til Erhvervsstyrelsen senest 4 måneder efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende.

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i lov om erhvervsdrivende fond er en generel anmeldelsesfrist på 2 uger, jf. også lovforslagets § 1, nr. S16, og at denne anmeldelsesfrist også skal gælde ved stiftelsen af nye erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås i forlængelse heraf i 2. pkt., at omdannelsen af en ikke-erhvervsdrivende fond til en erhvervsdrivende fond ligeledes skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende. En overtrædelse af den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger vil ikke resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen.

Ved en eksisterende fonds omdannelse til en erhvervsdrivende fond skal der som hidtil være en redegørelse fra fondens bestyrelse, jf. det foreslåede 3. pkt.

Det foreslås i 4. pkt., præciseret, at hvis en fond overgår til at blive en erhvervsdrivende fond, finder bestemmelserne i § 5, stk. 2, om Erhvervsstyrelsens mulighed for at kræve oplysninger, § 7 om indholdskravene til en erhvervsdrivende fonds vedtægt samt §§ 9 til 9 c om indbetaling af grundkapitalen anvendelse. I forhold til henvisningen til § 7 skal det nævnes, at der i den gældende bestemmelse i § 51 alene var henvist til den del af § 7, der omhandler kravet om angivelse af en grundkapital. Det vurderes imidlertid som hensigtsmæssigt, at kravene til en erhvervsdrivende fonds vedtægt skal opfyldes fuldt ud af en erhvervsdrivende fond, uanset om fonden oprindeligt har været en ikke-erhvervsdrivende fond. Eventuelle ændringer af vedtægten, der er nødvendige som følge af fondens omdannelse til en erhvervsdrivende fond, skal behandles efter de sædvanlige regler om vedtægtsændringer, jf. 48 i lov om erhvervsdrivende fonde.

Til nr. S15

Det fremgår af § 53, stk. 2, at en anmeldelse om stiftelse af en erhvervsdrivende fond skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 3 måneder efter underskrivelsen af vedtægten.

Selskabsloven medførte, at der i selskabsloven blev indført en generel anmeldelsesfrist på 2 uger, som også gælder for anmeldelser om stiftelser.

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i lov om erhvervsdrivende fond er en tilsvarende generel anmeldelsesfrist på 2 uger, jf. også lovforslagets § 1, nr. S16, og at denne anmeldelsesfrist også skal gælde ved stiftelsen af nye erhvervsdrivende fonde. Det foreslås som følge heraf, at § 53, stk. 2, ændres, således at det fremgår, at anmeldelser om stiftelse af nye erhvervsdrivende fonde skal være modtaget senest 2 uger efter underskrivelsen af vedtægten. Den foreslåede ændring har ikke betydning for fonde, der stiftes ved testamente. Sådanne fonde skal fortsat senest anmeldes umiddelbart efter boets slutning.

Hvis anmeldelsen af et aktieselskab eller anpartsselskab modtages efter udløbet af anmeldelsesfristen på 2 uger, nægtes registrering af anmeldelsen. En overtrædelse af den foreslåede tilsvarende anmeldelsesperiode på 2 uger for erhvervsdrivende fonde vil ikke på samme vis resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen. Den foreslåede bestemmelse er således alene en ordensforskrift, og overtrædelse heraf vil ikke kunne medføre registreringsnægtelse.

Til nr. S16

Det fremgår af § 53, stk. 3, at en anmeldelse om ændring af de registrerede forhold vedrørende en erhvervsdrivende fond skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 4 uger efter ændringen.

Selskabsloven medførte, at der i selskabsloven blev indført en generel anmeldelsesfrist på 2 uger. Ændringen i af anmeldelsesfristen i selskabsloven havde til formål at sikre, at ændringer i registrerede forhold kommer til offentlighedens kendskab hurtigt, men gør det samtidig muligt for den enkelte virksomhed at passe anmeldelsesprocedurerne ind i de løbende administrative opgaver. Ensretningen af de generelle anmeldelsesfrister skulle således medvirke til at forenkle de administrative rutiner for kapitalselskaberne.

Det vurderes, at der ikke er tungtvejende grunde, der kan begrunde, at der på dette punkt skal være forskel på erhvervsdrivende fonde og aktieselskaber og anpartsselskaber. Det foreslås som følge heraf, at § 53, stk. 3, ændres, således at ændringer i erhvervsdrivende fonde skal være modtaget senest 2 uger efter beslutningsdatoen.

En overtrædelse af den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger vil ikke resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen. Dette svarer til, hvad der gælder i dag ved overtrædelse af den nuværende anmeldelsesperiode på 4 uger.

Kapitel 5: Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag

5.1. Indledning

I forhold til Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag, er det fundet relevant at overveje følgende:

1. Sammensætning af bestyrelsen
 - a. Uafhængighed
 - b. Krav i lovgivningen om kompetencekrav, udpegningsperiode, og genudpegnning
 - c. Bestyrelsens formand og næstformand
2. Hvad skal være reguleret i LEFs kapitel om ledelse
3. Direktion – en mulighed ikke et krav
4. Administrator
5. Bestyrelsens og direktionens arbejdsopgaver
6. Samfundsansvar (CSR) og mangfoldighed
7. Vederlag til bestyrelsen og direktionen
8. Medarbejderrepræsentation
9. anbefalinger om god fondsledelse

5.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

Reglerne om fondens ledelse fremgår af LEF kapitel 5.

5.2.1. Sammensætning af bestyrelsen

5.2.1.1. Uafhængighed

For at en fond kan anerkendes som et selvstændigt retssubjekt, er et af de karakteristika, der skal være opfyldt i henhold til de på nuværende tidspunkt uskrevne fondsretlige grundsætninger, at fonden har en selvstændig ledelse.

Kravet om, at rådighedsbeføjelsen over en fond skal tilkomme en selvstændig ledelse, skal først og fremmest forstås som et krav om uafhængighed af stifter.

Bestyrelsen skal dog også være uafhængig af,

- væsentlige gavegivere (bidragydere) og
- væsentlige legatmodtagere

Efter Erhvervsstyrelsens praksis sidestilles væsentlige gavegivere med stifter for at undgå omgåelse af stifterbegrebet.

Kravet om uafhængighed af væsentlige legatmodtagere skyldes, at fondens bestyrelsesmedlemmer i modsat fald vil være inhabile i forbindelse med uddelinger. Hvis fonden f.eks. skal støtte en bestemt institution eller organisation, kan der ikke være sammenfald mellem fondsbestyrelsen og ledelsen af den pågældende institution, der skal støttes. I modsat fald vil der kunne stilles spørgsmål ved, hvorvidt fondsbestyrelsen er for afhængig af legatmodtager til at træffe beslutningen, og dermed om den vil varetage fondens interesser.

Kravet om en selvstændig ledelse har traditionelt været anset for opfyldt, hvis blot mindst ét medlem af fondens bestyrelse er uafhængigt og uvildigt i forhold til fondens stifter og dennes nærtstående.

Denne praksis fremgår af FOBs omtale af skattemyndighedernes godkendelsespraksis fra før fondslovene. Det fremgår af FOB, side 242 ff., at skattemyndighederne i 1970-erne anvendte følgende betingelser ved godkendelse af en fonds skattemæssige selvstændighed:

”1.”Det skal være udtrykkeligt fastsat, at fondens formue og dennes afkast ikke kan tilbageføres til stiftere, andre bidragydere, disses ægtefæller (samleverer), samt de hos nævnte hjemmeboende børn under 18 år. Hvor stifteren selv er en selvstændig skattepligtig fond, kan der dog ses bort fra denne betingelse.

Der stilles ikke krav til formuens beskaffenhed. Det står således stifteren frit for at indskyde kontanter, værdipapirer, fast ejendom etc. Dog begrænser landbrugslovgivningen muligheden for at erhverve adkomst på landbrugsejendomme. Det synes ikke i skattepraksis at være anset for en gyldighedsbetingelse, at fonden ejer en formue, se Aage Michelsen, RR. 1973 s. 188 med henvisninger. Som tidligere nævnt skal det være udtrykkeligt fastsat i fundatsen, at fondens formue og dennes afkast ikke kan tilbageføres til stiftere, andre bidragydere, disses ægtefæller (samleverer) samt de hos nævnte hjemmeboende børn under 18 år. I litteraturen, jfr. f.eks. Thøger Nielsen, Indkomstbeskatning II, 1972, s. 99, tales om, at man ikke anerkender en selvåndlæggelse, der har til formål at bringe midlerne i sikkerhed. Der må endvidere være tale om en uigenkaldelig udskillelse, der adskiller fonden og de i henhold til fundatsen begunstigede på en rimelig måde. Tilbageførsel antages også at finde sted ved lån.

Udlån mod sikkerhed i fast ejendom inden for ejendomsværdien var indtil for få år siden tilladt efter skattepraksis, men anses nu for uacceptabelt, for så vidt angår udlån til stifteren selv, hans ægtefælle og hjemmeboende børn under i 18 år, således at bestemmelser herom kræves fjernet som betingelse for at anerkende fondens selvstændig hed.

Udlån til stifterens familie i øvrigt er derimod tilladt, også uden sikkerhed, og sådanne udlån vil ofte være et vedtægtsbestemt formål i familiefonden.

Der henvises i øvrigt til statsskattedirektoratets revisionsmeddelelse 1980, nr. 2....”

2. ”Fondens hjemsted skal anføres.

Der ses ikke at foreligge retspraksis eller landsskatteretspraksis vedrørende denne betingelse for at anerkende en fonds selvstændighed.”

3. ”Fondens formål skal angives udtrykkeligt og udtømmende.

Heller ikke her foreligger der så vidt ses domstols- eller landsskatteretspraksis, men kravet har i de senere år steds været stillet som betingelse for en forhåndsgodkendelse af statsskattedirektoratet.”

4. ”Fonden skal have en selvstændig bestyrelse, hvoraf efter statsskattedirektoratets praksis normalt mindst et medlem skal kunne anses som en i forhold til stifteren/bidragydere uvildig og uafhængig person. Uvildigheden kan sikres ved, at den pågældende udpeges af en offentlig myndighed eller en sammenslutning, der nyder offentlig tillid. Har fonden i kraft af aktiebesiddelse en væsentlig indflydelse på et selskab, vil personer, der repræsenterer selskabet eller er i afhængigheds forhold til dette, ikke kunne anses for uvildige (Se Mou Jacobsen, s 11, og Finn Thomsen, s 363) Hvor en fond med et ideelt formål stiftes af flere

personer, hvoraf ingen indskyder midler i betydeligt omfang, kan der dog ses bort fra denne betingelse, og det samme gælder, hvor stifteren selv et en selvstændig skattepligtig fond. ...”

5. ”Fonden må over for bestyrelsen aflægge revideret regnskab efter hvert regnskabsårs udløb. Kravet stilles som betingelse for kongelig stadfæstelse og ligeledes for at opnå forhåndsgodkendelse i statsskattedirektoratet. Revisionen behøver ikke at være foretaget af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Der ses ikke at foreligge domstols- eller landsskatteretsafgørelser om spørgsmålet...”

”.. Alle de nævnte 5 betingelser tilsigter alene at sikre, at fonden er selvstændig i forhold til stifteren. Hvis selvstændighed i øvrigt kan godtgøres, kan kravene modificeres.

For ældre fonde vil manglende opfyldelse af disse krav således ikke medføre, at fonden ikke kan godkendes som selvstændigt skattesubjekt, når blot fondens midler faktisk har været administreret udskilt fra stifterens formue...”

Kravet om et uvildigt medlem suppleres af bestemmelsen i LEF § 17, som fastslår:

- 1) Stifteren, dennes ægtefælle eller personer, der er knyttet til de nævnte personer ved slægts- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller sidelinjen så nært som søskende, kan ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal.
- 2) Stiftes en fond af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i selskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er knyttet så nært til den pågældende som angivet i stk. 1, ligesom de sidstnævnte personer heller ikke uden fondsmyndighedens samtykke kan udgøre bestyrelsens flertal.

I FOB, s. 62-63 er anført følgende til 1982-lovudkastet til LFF § 14, der svarer til LEF § 17:

”I § 14 foreslås særlige begrænsninger i bestyrelsens sammensætning. Allerede under den gældende retstilstand er et af hovedvilkårene for at anerkende en fond som et særligt retssubjekt, at der er udpeget en selvstændig ledelse. Kravet om selvstændighed må først og fremmest ses i forhold til stifteren eller det stiftende organ. Kravet stilles af skattemyndighederne i forbindelse med godkendelse af fonden som selvstændigt skattesubjekt. Kravet anses i almindelighed for opfyldt, hvis et medlem af bestyrelsen indtager en i forhold til stifteren uvildig og uafhængig stilling Dette er efter statsskattedirektoratets praksis tilfældet, hvor vedkommende bestyrelsesmedlem udpeges af et uvildigt organ eller indtager en særlig stilling, der afgiver fornøden garanti for uvildighed.

Der er enighed i udvalget om, at bestemmelsen alene omhandler fysiske personer, således at bestemmelsen ikke finder anvendelse, hvor en juridisk person stifter en fond.

Flertallet af udvalgets medlemmer (Hagen Jørgensen, Laustsen, le Maire, Nørgaard, Pontoppidan, Selmer, Troldborg og Skau Wogensen) finder, at disse hensyn bør føre til, at stifteren, dennes ægtefælle eller faste samlever samt personer, der er nært beslægtede eller besvogrede med stifteren, ikke kan udgøre bestyrelsens flertal, jf. forslaget herom i stk.1. Disse medlemmer finder dog, at bestemmelsen bør kunne fraviges med fondsmyndighedens samtykke. Fravigelse vil navnlig kunne være motiveret, hvis ydelser fra fonden ikke kan tilfalde stifterens familie.

Greve og Vistisen, der i øvrigt støtter udkastet i stk.1, ville finde det rigtigere, at der ikke kan dispenseres fra reglen. Disse medlemmer hen viser dels til, at der i forbindelse med en

fondsdannelse skal ske en effektiv formueudskillelse, dels til at det offentlige efter udvalgets øvrige udkast kun har et ret begrænset tilsyn med fonde. Det er bestyrelsen, der træffer beslutningerne i en fond, og stk. 1 er med til at styrke bestyrelsen og sikre dennes uafhængighed af stifteren.

De medlemmer, der går ind for stk. 1, finder, at samme grunde kan anføres i de tilfælde, hvor fonden stiftes af et selskab, ligesom man er opmærksom på, at bestemmelsen i stk. 1 i et vist omfang kunne omgås ved, at stifteren før etableringen af fonden stiftede et selskab, der herefter stod som stifter af fonden. På denne baggrund foreslås i stk. 2, at i de tilfælde, hvor fonden stiftes af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i selskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er nævnt i stk. 1, ligesom den sidstnævnte personkreds heller ikke kan udgøre bestyrelsens flertal.

Ebbesen, Fogh, Kjølbjerg, Mogensén og Søren Rasmussen finder ikke behov for reglerne i § 14. Disse medlemmer henviser til, at skattemyndighedernes praksis alene vedrører spørgsmålet, hvorvidt fonden har en selvstændig eksistens. Dette vil efter lovudkastet blive påset ved registreringen. De pågældende medlemmer kan heller ikke se, hvilke andre hensyn - eller misbrugssituationer - bestemmelsen har for øje, navnlig når det tages i betragtning, at fonde efter det øvrige lov udkast vil blive underkastet et løbende tilsyn.”

Fra erhvervsudvalgets betænkning, afgivet den 3. maj 1984, fremgår følgende bemærkninger til ændringsforslaget, der vedrører LEF § 17:

”Stk. 1 hindrer stifteren og dennes familie i at udgøre bestyrelsens flertal. Stk. 2 hindrer, at bestemmelsen i stk. 1 omgås ved, at stifteren før etablering af fonden opretter et selskab, der derefter står for stiftelse af fonden.”

I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis omfatter forbuddet også, at flertallet af fondsbestyrelsens medlemmer ikke kan udgøres af ledelsen i stifterselskabet. Efter praksis vil et samtykke efter lovens § 17 sjældent kunne opnås og kun, hvis der ikke kan uddeles til familien. Civilstyrelsen har en tilsvarende praksis vedrørende ikke-erhvervsdrivende fonde.

Erhvervsstyrelsen har i de senere år konkret stillet skærpede krav til antallet af uafhængige medlemmer, hvis der har været indicier på, at et enkelt uafhængigt medlem ikke ville være tilstrækkeligt til at sikre en selvstændig bestyrelse.

Af FOB, s. 246, fremgår, at kravet om uafhængighed vil være opfyldt, hvis ”normalt mindst et medlem anses som en i forhold til stifteren/bidragyderen uvildig og uafhængig person”. Efter Erhvervsstyrelsens opfattelse indebærer det, at det altid er en konkret vurdering, og at bestyrelsens samlede størrelse og omstændighederne i øvrigt konkret kan bevirke, at ét uafhængigt medlem ikke er tilstrækkeligt.

Konkret kan der i en fond således være behov for, at flere bestyrelsesmedlemmer er uafhængige af stifter, gavegivere og legatmodtagere.

Erhvervsstyrelsen har konkret krævet, at op til en tredjedel eller halvdelen af medlemmerne af bestyrelsen er uafhængige.

Spørgsmålet om uafhængighed og god selskabsledelse er på grund af EU-retlige krav blevet stadig mere aktuelt i nyere erhvervsregulering - både indenfor selskabs- og

revisorlovgivningen. Styrelsen har konkret fundet behov for at stille et højere krav om uafhængighed, for at fondsformen kan følge med i den tilsvarende regulering af større erhvervsvirksomheder og for at hindre eventuelle omgåelseshensigter.

For selskaber med værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked (børsnoterede virksomheder) er der fra Fondsbørsen krav om, at de forholder sig til Anbefalinger fra Komitéen for god Selskabsledelse. Anbefalingerne indeholder bl.a. en række anbefalinger til bestyrelsens uafhængighed. Overordnet har formålet med de øgede krav om bestyrelsesmedlemmers uafhængighed været at sikre, at personer, der skal agere på ejernes vegne, alene og fuldt ud skal være fokuseret på at tjene selskabets interesser.

I fonde kan et skærpet uafhængighedskrav til bestyrelsen være nødvendigt af hensyn til såvel det aktivitetsmæssige formål som uddelingsformålet.

5.2.1.2. Sammenfald i ledelsen i fonden og ledelsen i underliggende datterselskaber ("dobbeltposter")

LEF indeholder på nuværende tidspunkt ikke regler om sammenfald i ledelsen i fonden og ledelsen i underliggende datterselskaber.

Det forekommer ofte, at der er tale om såkaldte "dobbeltposter" i fondsbestyrelsen og datterselskabernes bestyrelse og/eller direktion.

Det er mere udbredt for et fondsbestyrelsesmedlem at have en bestyrelsespost i en dattervirksomhed end en direktionspost.

Det er meget forskelligt hvor mange ledelseshverv, fondsbestyrelsens medlemmer besidder i dattervirksomhederne. Sammenfaldet på direktionsposterne forekommer altovervejende i mellemstore holdingfonde.

Sammenfaldene i ledelsesposterne i fond og dattervirksomhed er sjældent vedtægtsbestemte og er således normalt aktive valg fra fondsbestyrelsens side.

Ledelsesposter i fondens datterselskaber kan medvirke til at give indsigt i og kendskab til datterselskabernes forhold. Fondens deltagelse i datterselskabernes ledelse sikres ved, at fonden som hovedaktionær vælger et eller flere medlemmer af sin bestyrelse eller direktion til datterselskabets bestyrelse.

Hvis flertallet eller en betydelig andel af fondens bestyrelse samtidig udgør direktionen, bestyrelsen eller et andet ledelsesorgan i dattervirksomheden eller en associeret virksomhed, kan det medføre uhensigtsmæssige ledelsesforhold. Begrundelsen herfor er, at sammenfaldet kan gøre fondsbestyrelsens kontroladgang vanskeliggøres eller illusorisk. Endvidere kan det blive vanskeligt at sikre, at fondsbestyrelsen kan være upartisk, således at fondens opgave som kritisk aktionær/ejer i selskabet bliver svækket. Dette gør sig særligt gældende i tilfælde, hvor fondens vedtægt fastsætter, at det underliggende selskabs ledelse skal udpege et antal af eller udgøre en del af fondens bestyrelse. Erhvervsstyrelsen har i 2012 foretaget en gennemgang af 203 tilfældige erhvervsdrivende fondes vedtægter. Gennemgangen viste, at 2 % af fondene har en udpegningsbestemmelse, der bevirker, at datterselskabet selv udpeger sin kontrollant. Der er i sådanne tilfælde tale om "et lukket kredsløb", hvor kravet om, at bestyrelsen skal påse, at direktionen og ledelsen i dattervirksomhederne udfører deres hverv på en behørig måde i

overensstemmelse med fondens formål og efter fondsbestyrelsens retningslinjer, bliver illusorisk.

Dette er baggrunden for, at der i sommeren 2011 er vedtaget en ændring af lov om finansiel virksomhed, der betyder, at der i de såkaldte "sparekassefonde" er krav om, at flertallet af ledelsesmedlemmerne i en sparekassefond ikke må udpeges eller udgøres af ledelsen eller ansatte i det underliggende sparekasseaktieselskab, som fonden typisk er hovedaktionær i.

5.2.1.3. Krav i lovgivningen om kompetencekrav, udpegningsperiode, og genudpegning

Det fremgår af LEF § 7, stk. 1, nr. 8, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning om antallet af bestyrelsesmedlemmer, herunder hvorledes de udpeges.

LEF stiller ikke krav om, at vedtægten skal indeholde regler om:

- de enkelte bestyrelsesmedlemmers kompetencer,
- hvor længe en udpegning skal gælde eller i givet fald
- hvor mange genudpegninger, der kan være.

5.2.1.3.1. Bestyrelsesmedlemmers kompetencer (Kompetencekrav)

Det er fondsbestyrelsens ansvar inden for vedtægts rammer til stadighed at vurdere, hvorvidt den samlede bestyrelses kompetencer er relevante og passende i forhold til fondens formål og virke, eller om der er behov for ændringer.

Manglende regulering af bestyrelsens sammensætning og udpegningsperiode i LEF gør, at det er op til stifter i forbindelse med stiftelsen af fonden at fastsætte eventuelle krav til bestyrelsens kompetencer og eventuelt åremål for udpegningen.

Det kan eksempelvis være en kompetence, at et bestyrelsesmedlem har juridisk eller økonomisk indsigt eller har særlig faglig indsigt i forhold af betydning for fondens aktiviteter og/eller uddelingsformålet.

Erhvervsstyrelsen har i 2012 foretaget en gennemgang af 203 tilfældigt udvalgte erhvervsdrivende fondes vedtægter. Gennemgangen viser, at 56 % af fondenes vedtægter ingen krav har om, at et eller flere bestyrelsesmedlemmer skal besidde særlige faglige eller erfaringsmæssige kompetencer.

Det oftest forekommende kompetencekrav er:

- "juridisk viden/erfaring" efterfulgt af
- "forretningsmæssig viden/erfaring".

En række fonde supplerer i praksis de vedtægtsbestemte kompetencekrav.

De i praksis supplerende kompetencekrav dækker typisk et bredere spektrum af kompetencer end de vedtægtsbestemte krav og inkluderer krav til "regnskabs-, revisions-, finansiel- eller økonomisk viden/erfaring", "forretningsmæssig viden/erfaring", "ledelsesmæssig erfaring/viden", "teknisk erfaring/viden" og "kendskab til uddelingsformålet".

5.2.1.3.2. Udpegningsperioden for et bestyrelsesmedlem

I SEL § 120, stk. 4, er det præciseret, at valgperioden for et bestyrelsesmedlem maksimalt kan være 4 år. LEF indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse.

Når Erhvervsstyrelsen i forbindelse med registreringen af en erhvervsdrivende fond gennemgår den modtagne vedtægt, påser styrelsen, om vedtægten er i overensstemmelse med de fonsretlige grundsætninger og LEF.

Styrelsen yder samtidig vejledning i forhold til kendte uhensigtsmæssigheder i formuleringer m.v., samt eventuel fonsretlig tilretning.

Ved gennemgangen af vedtægten for en erhvervsdrivende fond henstiller styrelsen uanset, at der ikke er krav herom i LEF:

- at der indsættes kompetencekrav til bestyrelsens medlemmer, samt
- at bestyrelsesmedlemmer udpeges for en bestemt rimelig periode med mulighed for genudpejning.

Hvis bestyrelsens udpegningsperiode, samt angivelsen af de kompetencer bestyrelsesmedlemmerne skal besidde m.v., er anført i vedtægten, sikres der øget offentlighed om kravene til og organiseringen af de erhvervsdrivende fonde. Herudover skærpes bestyrelsens opmærksomhed på spørgsmålene og på udpegningsperioderne. Derved opnås, at spørgsmålet om eventuelle fornyelser i bestyrelsen formentlig overvejes mere løbende.

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at udpegningsperioden for et bestyrelsesmedlem bør have en *rimelig varighed*,

- for at sikre en vis kontinuitet, og
- for at undgå, at eksterne udpegningsberettigede reelt får indflydelse på bestyrelsens sammensætning svarende til en generalforsamling.

Dette bevirker, at styrelsen som udgangspunkt ikke godkender vedtægter med udpegningsperioder på under 2 år.

I børsnoterede selskaber anbefales det, at valgperioden for bestyrelsesmedlemmer fastsættes til 1 år, jf. Anbefalingerne om god selskabsledelse.

Erhvervsstyrelsen har i 2012 foretaget en gennemgang af 203 tilfældigt udvalgte erhvervsdrivende fondes vedtægter. I henhold til denne undersøgelse har 57 % af fondene en vedtægtsbestemmelse om udpegningsperioder. Af disse fonde har

- 84 % en fast periode for alle,
- 16 % har forskellige perioder for forskellige bestyrelsesmedlemmer.

Længden af den faste periode er i

- 7 % livsvarig og
- 93 % ikke-livsvarig.

Når længden af den faste periode er ikke-livsvarig, er den i gennemsnit på 3 år. I 9 % af tilfældene er den 1 år.

For fonde, hvor perioden varierer, ses det relativt ofte, at nogle medlemmer er udpeget for 2 år ad gangen, mens andre er udpeget for 4 år ad gangen for at sikre kontinuitet. I endnu andre tilfælde er nogle medlemmer udpeget for en bestemt periode, mens andre er udpeget på livstid.

I alt er der 14 (12 % af de fonde, der har en vedtægtsbestemmelse om valgperiode) af de undersøgte fonde, hvor enten alle eller nogle af bestyrelsens medlemmer er udpeget for 1 år ad gangen.

96 % af fondene har ingen vedtægtsbestemmelser om et maksimalt antal genudpegninger. Blandt de få vedtægter, hvor der er en bestemmelse om et maksimalt antal genudpegninger, er gennemsnittet 2,5 genudpegninger, varierende fra 1 til 5 maksimale genudpegninger.

Mange fonde har vedtægtsbestemmelser, der blot siger, at der kan ske genudpegning. I disse tilfælde er muligheden for genudpegning kun begrænset af en eventuel aldersgrænse for bestyrelsesmedlemmerne.

I fonde er der ikke en ejer-interesse i relation til bestyrelsens sammensætning. Ofte har overvejelserne herom været forestået af formanden eller et formandskab uden egentlige formelle rammer herfor. Bestyrelsen kan i fonde med et større antal bestyrelsesmedlemmer, nedsætte et nomineringsudvalg for at sikre en hensigtsmæssig formel proces i relation til udpegning af nye egnede kandidater til bestyrelsen, således som det kendes fra især de børsnoterede selskaber. Det er et nomineringsudvalgs opgave bl.a. at vurdere den til enhver tid siddende bestyrelses sammensætning og kompetencer samt at finde egnede kandidater til bestyrelsen. Nomineringsudvalg kan derfor være relevante i bestyrelser med selvsupplering. Udvalget har, som anført i anbefalingerne for god selskabsledelse, typisk til opgave at vurdere bestyrelsens struktur, sammensætning og resultater samt at vurdere ledelsesmedlemmernes kompetence og erfaringer.

Nomineringsudvalg er relativt nye i Danmark. Det ventes, at anvendelsen af nomineringsudvalg i fonde vil få en større udbredelse på samme måde som i børsnoterede selskaber og andre større selskaber, hvor nomineringsudvalg i disse år finder stadig større udbredelse.

5.2.1.4. Bestyrelsens formand og næstformand

Det fremgår af LEF § 21, at der i en bestyrelse for en erhvervsdrivende fond skal udpeges en formand, der blandt andet har ansvar for, at der indkaldes til bestyrelsesmøder.

Loven indeholder ikke regler om, hvorledes bestyrelsesformanden udpeges.

Styrelsen har nægtet godkendelse af vedtægter, hvor en bestemt organisation (gavegiver) skulle have ret til direkte at udpege fondens bestyrelsesformand, da bestyrelsen anses for et kollegium, der i fællesskab træffer beslutning om sin organisering.

I henhold til SEL vælger bestyrelsen i et A/S selv sin formand, medmindre andet er bestemt i vedtægten. Ved stemmelighed afgøres valg ved lodtrækning.

LEF indeholder ingen bestemmelser om næstformanden for bestyrelsen. Anbefalingerne for børsnoterede selskaber anbefaler, at der vælges en næstformand, som fungerer ved formandens forfald og i øvrigt fungerer som en effektiv sparringspartner for formanden, samt

at der udarbejdes en arbejds- og opgavebeskrivelse af formandens og næstformandens opgaver, pligter og ansvar.

En udskrift fra Erhvervsstyrelsens registre viser, at 28 % af de registrerede erhvervsdrivende fonde har registreret en næstformand. Det tilsvarende tal for aktie- og anpartsselskaber er 6 % og 4 %.

5.2.1.4.1. Formandens stemme ved stemmelighed

Det fremgår af LEF § 21, stk. 2, at formandens stemme er udslagsgivende ved stemmelighed i bestyrelsen, medmindre vedtægten bestemmer andet.

SEL § 124, stk. 3, foreskriver, at det skal fremgå af selskabets vedtægter, hvis formandens stemme - og i formandens forfald næstformandens stemme - skal være udslagsgivende ved stemmelighed.

5.2.1.4.2. Flertallet af bestyrelsesmedlemmer må ikke være direktører i fonden

Såvel LEF som SEL indeholder en bestemmelse om, at flertallet af bestyrelsesmedlemmerne ikke må være direktører i fonden/selskabet.

I SEL § 111, stk. 1, er det fastsat, at direktøren ikke kan være formand for bestyrelsen, og at der ligeledes ikke kan være personsammenfald mellem direktøren og en eventuel næstformand for bestyrelsen, da næstformanden fungerer som formand ved formandens forfald.

I LEF § 17, stk. 3, er det fastsat, at der kun kan være personsammenfald mellem bestyrelsens formand og direktøren, hvis fondsmyndigheden konkret giver samtykke hertil.

Erhvervsstyrelsen er meget tilbageholdende med at give samtykke på grund af fondsbestyrelsens kontrolopgave og betænkelighederne ved den derved svækkede kontrol af direktionen.

Spørgsmålet om personsammenfald mellem direktør og næstformand er ikke omtalt i LEF. Erhvervsstyrelsen har i sin praksis anlagt den fortolkning, at reglen om sammenfald mellem bestyrelsesformanden og direktøren også gælder med hensyn til næstformanden for bestyrelsen, da de samme bagvedliggende hensyn gør sig gældende.

Der findes ikke at være nogen begrundelse for, at der skulle være forskel på håndteringen af dette spørgsmål i relation til selskaber og fonde.

En udskrift fra Erhvervsstyrelsens register viser, at i 5,2 % af de registrerede erhvervsdrivende fonde er en registreret direktør samtidig registreret som bestyrelsesmedlem. I 0,2 % af fondene er en registreret direktør samtidig registreret som bestyrelsesformand.

5.2.2. Hvad skal være reguleret i LEFs kapitel om ledelse

Kapitel 5 om ledelse i LEF indeholder følgende bestemmelser:

- Ledelse af en erhvervsdrivende fond foretaget af en bestyrelse og en eventuel bestyrelse (§ 12)
- Myndighedskrav til ledelsesmedlemmer (§ 13, stk. 1)

- Bopælskrav til ledelsesmedlemmer (§ 13, stk. 2)
- Bestyrelsesmedlemmers pligtmæssige fratreden (§ 14)
- Fondsmyndighedens afsættelse af bestyrelsesmedlemmer (§ 15)
- Udpegning af nye bestyrelsesmedlemmer (§ 16)
- Personsammenfald mellem bestyrelsesmedlemmer og stifteren og dennes nærtstående (§ 17)
- Bestyrelsessuppleanter (§ 18)
- Vederlag til bestyrelsesmedlemmer (§ 19)
- Ledelsesmedlemmernes habilitet
- Afholdelse af bestyrelsesmøder og bestyrelsens beslutningsdygtighed o.l. (§ 21)
- Skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder (§ 21 a)
- Medarbejderrepræsentation (§ 22)
- Ledelsesmedlemmernes meddelelsespligt om kapitalandele i moderfond (§ 23, stk. 1)
- Spekulationsforbud for ledelsesmedlemmer i en moderfond (§ 23, stk. 2)
- Pligt til at underrette dattervirksomhed om koncernforhold (§ 24)
- Bestyrelsens og direktionens kompetencefordeling (§ 25)
- Ledelsens oplysningspligt til revisor (§ 25 a)
- Retten til at forlange indkaldelse til bestyrelsesmøde i fonden (§ 26)
- Ledelsesmedlemmernes repræsentation og tegning af fonden (§ 27)

Sammenholder man bestemmelserne i LEF med bestemmelserne i SELs kapitel om ledelse, kan det konstateres, at SELs ledelseskapitel indeholder en række øvrige bestemmelser, der ikke findes i LEF.

Visse af SELs bestemmelser er ikke medtaget som følge af, at erhvervsdrivende fonde i modsætning til A/S'er og ApS'er er selvejende. Det er dog ikke alle de bestemmelser om ledelse, som ikke genfindes i LEF, der kan forklares med henvisning til fondenes særlige karakteristika. Det gælder eksempelvis:

- Arbejdende bestyrelsesformand, jf. SEL § 114
- Udpegning af formand, jf. SEL § 122
- En suppleants indtræden ved et bestyrelsesmedlems forfald og eventuelt om mulighed for i stedet at give et andet ledelsesmedlem fuldmagt, jf. SEL § 121, stk. 2
- Sproget på bestyrelsesmøderne, jf. SEL § 126
- Generalklausul om utilbørlige begunstigelser, jf. SEL § 127
- En materiel bestemmelse om tavshedspligt for ledelsesmedlemmerne, jf. SEL § 132
- Forretningsorden for bestyrelsen, jf. SEL § 130. (Se også nedenfor vedr. denne).

Når man sammenholder reglerne om ledelse i LEF og i SEL, er der endvidere visse indholdsmæssige forskelle i de to love mellem bestemmelser, der omhandler det samme emne. Som eksempel kan nævnes reglerne om skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder.

I LEF er der krav om, at bestyrelsen ved forudgående beslutning skal have truffet afgørelse om karakteren af emner, der behandles elektronisk eller skriftligt.

Dette krav blev afskaffet for A/S'er og ApS'er ved SEL, hvor der derfor nu alene er krav om, at emnet af bestyrelsen skal skønnes egnet til skriftlig eller elektronisk behandling.

Erhvervsstyrelsens 2012-stikprøveundersøgelse viser, at 38 % af fondene anvender andre mødeformer end fysiske bestyrelsesmøder. De to typiske alternativer til fysiske møder er

telefonmøder og skriftlige møder. Kun 2 % af de undersøgte fonde anvender elektroniske møder.

5.2.2.1. Forretningsorden for bestyrelsen

SEL § 130 indeholder i modsætning til LEF regler om, at der skal udarbejdes en forretningsorden for en eventuel bestyrelse i et kapitalselskab, hvis bestyrelsen består af flere personer. Udformningen af forretningsordenen skal efter SEL § 130 tage udgangspunkt i selskabets virksomhed og behov, og særligt følgende forhold skal overvejes ved udformningen:

- Konstitution
- Arbejdsdeling
- Tilsyn med direktionens daglige arbejde
- Føring af bøger, protokoller m.v.
- Skriftlige og elektroniske møder
- Tavshedspligt
- Suppleanter
- Regnskabskontrol
- Underskrivelse af revisionsprotokol og
- Sikring af tilstedeværelsen af det nødvendige grundlag for revisionen

Erhvervsstyrelsen har flere gange i forbindelse med behandlingen af konkrete sager tilkendegivet, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond udarbejder en forretningsorden, særligt hvis der er tale om en større erhvervsdrivende fond. Erhvervsstyrelsen har hidtil anbefalet, at fondsbestyrelsen i en forretningsorden fastlægger de nærmere regler for arbejdet i bestyrelsen, herunder

- formandens opgaver og rolle,
- mødefrekvens,
- mødeafvikling, og
- evaluering af bestyrelsen.

Fondens bestyrelse bliver herved nødt til at gøre sig klart, hvilke mål og krav, der skal opstilles både til bestyrelsen (og hvis relevant, tillige direktionen) i fonden og i forhold til den eller de fondsejede virksomhed(er) eller over for det selskab eller den virksomhed, som fonden kontrollerer eller udøver bestemmende indflydelse på.

Styrelsen har tilkendegivet, at bestyrelsen i en fond i forbindelse med udarbejdelsen af en forretningsorden bør sikre, at den modtager tilstrækkelige og relevante oplysninger om den fondsejede virksomhed eller om det selskab, som fonden kontrollerer eller udøver en bestemmende indflydelse på. Rettidig, tilstrækkelig og relevant information fra direktionen om de(n) underliggende virksomhed(er) er således en af forudsætningerne, hvis en bestyrelse i en fond skal kunne varetage sine ledelsesopgaver i tilstrækkeligt omfang, jf. også nedenfor om bestyrelsens og direktionens arbejdsopgaver.

Erhvervsstyrelsen har oplyst, at anvendelsen af en forretningsorden efter styrelsens opfattelse ikke er særligt udbredt i erhvervsdrivende fonde.

Anvendelse af en forretningsorden er generelt mere udbredt desto større både fondsbestyrelsen og selve fonden er.

5.2.3. Anbefalinger om god fondsledelse

I 2001 blev de første anbefalinger for god selskabsledelse udarbejdet for børsnoterede selskaber, dvs. danske selskaber, som har aktier optaget til handel på et reguleret marked. Efterfølgende er anbefalingerne for de børsnoterede selskaber blevet opdateret senest i 2011, ligesom der er udarbejdet anbefalinger om god ledelse for en række andre virksomheder m.v. Som eksempler på sådanne anbefalinger kan nævnes:

- Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner der modtager tilskud fra det offentlige
- Anbefalinger for god ledelse af større kulturprojekter
- Anbefalinger om god selskabsledelse i statslige aktieselskaber

På nuværende tidspunkt er der ikke udarbejdet anbefalinger for god fondsledelse i erhvervsdrivende fonde.

Temaerne, der er omhandlet i de gældende anbefalinger for børsnoterede virksomheder, er:

1. Aktionærernes rolle og samspil med selskabets ledelse
2. Interessenternes rolle og betydning for selskabet samt samfundsansvar
3. Åbenhed og transparens
4. Det øverste og det centrale ledelsesorgans opgaver og ansvar
5. Det øverste ledelsesorgans sammensætning og organisering
6. Ledelsens vederlag
7. Regnskabsaflæggelse (Finansiell rapportering)
8. Risikostyring og intern kontrol
9. Revision

I anbefalingerne om god ledelse i selvejende kulturinstitutioner, der modtager tilskud fra det offentlige, der trådte i kraft i 2011, er følgende emner berørt:

- Vedtægtens indhold og årlig evaluering
- Bestyrelsens opgaver og ansvar
- Bestyrelsens sammensætning
- Bestyrelsens vederlag
- Bestyrelsesformandens opgaver
- Evaluering af bestyrelsens arbejde
- Direktionen
- Forholdet til tilskudsyder
- Åbenhed og kommunikation
- Regnskab og budget
- Risikostyring
- Revision
- Årsrapport

For de børsnoterede selskaber er det Nasdaq OMX Copenhagen, der kontrollerer, at selskaberne forholder sig til anbefalingerne som led i fondsbornens kontrol af overholdelsen af selskabernes oplysningsforpligtelser.

Anbefalingerne er såkaldt ”soft law”. Mens regulering ved lov (”hard law”) typisk beskriver en minimumstandard, som sætter rammerne for selskabers handlemåde, afspejler soft law ”best

practice" for god selskabsledelse og er endvidere kendetegnet ved frivillighed, hvilket giver anbefalingerne den fleksibilitet, der er nødvendig for selskaberne.

"Soft law" er typisk relativt lettere at tilpasse og dermed mere dynamisk end lovgivning, hvilket muliggør, at anbefalingerne til stadighed kan være tidssvarende.

Anbefalingernes fleksibilitet er afgørende, idet der inden for god selskabsledelse (og god fondsledelse) sjældent findes én rigtig løsning for alle selskaber eller fonde. Anbefalingerne giver derfor mulighed for, at det enkelte selskab eller en fond kan indrette sig optimalt.

Fleksibiliteten er afspejlet i "comply or explain"-princippet (følg og forklar-princip), som i Danmark er forankret i årsregnskabslovens § 107 b og i børsreglerne.

Princippet betyder, at det enkelte selskab selv afgør, i hvilket omfang det ønsker at efterleve anbefalingerne. Efterlever et selskab ikke en anbefaling, skal det forklare, hvorfor det har valgt anderledes, og hvordan det i stedet har indrettet sig.

Manglende efterlevelse af en anbefaling er således ikke et regelbrud, men udtryk for at selskabet har valgt at indrette sig på en anden måde end det, der fremgår af anbefalingen. Markedet og ejerne må afgøre, om grunden dertil er acceptabel.

Når anbefalinger indføres for andre områder eksempelvis for fondene vil det være andre interessenter, der må definere og afgøre, hvorledes anbefalingerne bedst kan være udtryk for "best practice". I kulturinstitutioner vil det typisk være lederne i kulturinstitutioner, tilskudsydere, ministerier, kommuner og andre med relation til dette område.

Et grundlæggende krav, for at anbefalinger kan virke, er, at de berørte og involverede har en positiv holdning til god selskabsledelse, følger udviklingen på området, involverer sig i dialogen herom samt grundlæggende er positive over for at følge anbefalingerne.

5.2.4. Direktion – en mulighed ikke et krav

LEF § 12, stk. 2, fastsætter, at bestyrelsen kan ansætte en eller flere direktører i en erhvervsdrivende fond, men der er ikke krav herom.

Bestyrelsen er frit stillet i dette spørgsmål, uanset om der er tale om en lille eller en stor erhvervsdrivende fond. På dette punkt er der forskel mellem erhvervsdrivende fonde og A/S'er, hvor der altid skal være en direktør samt enten en bestyrelse eller et tilsynsråd.

På baggrund af Erhvervsstyrelsens register over erhvervsdrivende fonde kan det konstateres, at 31 % af fondene har registreret en direktør. Direktører anvendes mest af de fonde, der har de større bestyrelser.

I A/S'er er det op til generalforsamlingen at beslutte, om det øverste ledelsesorgan skal være en bestyrelse eller et tilsynsråd. Forskellen på en bestyrelse eller et tilsynsråd er, at

- bestyrelsen varetager den overordnede strategiske ledelse i selskabet og kontrolbeføjelserne i forhold til den daglige ledelse, mens
- tilsynsrådet alene har tilsyns- og kontrolfunktioner med direktionen.

I forbindelse med udformningen af SEL var vurderingen, at fleksibiliteten i SEL med hensyn til valg af ledelsesmodel (tilsynsråd eller bestyrelse) ikke skulle have afsmittende effekt i

forhold til de erhvervsdrivende fonde. Man fandt, at det ville være hensigtsmæssigt at afvente erfaringerne med brugen af tilsynsråd i selskaber. Endvidere var man skeptisk overfor, om en model med et tilsynsråd var hensigtsmæssig i en virksomhedstype som fondene, da de er selvejende, ligesom der er en offentlig tilsynsmyndighed.

Hvis fondsbestyrelsen ansætter en direktion, varetager direktionen den daglige ledelse i fonden. Bestyrelsens ansvarsområde er i så fald den overordnede strategiske ledelse og kontrollen med direktionen.

En direktør i en erhvervsdrivende fond skal ligesom bestyrelsesmedlemmerne efter LEF § 13 være myndig og må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7. Direktøren og mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne skal være bosat her i landet, medmindre fondsmyndigheden undtager fra dette krav eller kravet strider mod internationale forpligtelser. Bopælskravet finder ikke anvendelse i forhold til EU/EØS-borgere, idet et sådant krav ville være i strid de EU-retlige regler om fri etablering og fri udveksling af tjenesteydelser. En bestyrelse for en erhvervsdrivende fond kan således uden krav om samtykke bestå alene af personer fra andre EU/EØS-lande.

Hvis der ansættes en direktør, skal den pågældende anmeldes til Erhvervsstyrelsen, hvor den pågældende bliver registreret i styrelsens it-system.

En direktør kan forpligte fonden alene eller sammen med et eller flere bestyrelsesmedlemmer.

Flertallet af bestyrelsens medlemmer må ikke være ansat som direktører i fonden, jf. LEF § 12, stk. 3.

5.2.4.1. En direktør kan ikke afsættes af fondsmyndigheden

Bestemmelserne i LEF § 14, hvorefter et bestyrelsesmedlem i en erhvervsdrivende fond i visse tilfælde skal fratræde, hvis den pågældende er under konkurs eller eksempelvis har vist sig klart uegnet til at være bestyrelsesmedlem, finder ikke anvendelse på fondens direktør.

Fratræder bestyrelsesmedlemmet i de beskrevne tilfælde ikke selv, har fondsmyndigheden kompetence til at afsætte den pågældende.

Fondsmyndigheden har ikke en tilsvarende kompetence til at afsætte direktøren i en erhvervsdrivende fond. Det er bestyrelsen, der er eneansvarlig for ansættelse og afskedigelse af en direktør.

5.2.5. Administrator

En række erhvervsdrivende fonde har en ansat administration eller en aftale med en administrator til delvist at varetage opgaver i forbindelse med fondens daglige drift. En administrator kan have flere fonde til administration samtidig med andre opgaver.

Erhvervsstyrelsen har set eksempler på, at administratoren er et af bestyrelsesmedlemmerne, et advokatkontor, som et eller flere af bestyrelsesmedlemmerne har tilknytning til, eller en uafhængig virksomhed.

LEF indeholder ikke regler om administrator. De pågældende skal derfor heller ikke registreres i Erhvervsstyrelsens it-system.

Det er alene bestyrelsesmedlemmer og direktører, der i henhold til LEF er ledelsesmedlemmer i fonden, og som derfor skal registreres i styrelsen.

Administrators opgaver kan afgrænses negativt i forhold til direktørens opgaver. Administrator må således ikke have opgaver svarende til en direktørs opgaver og må ikke have ansvaret for fondens daglige drift. Administrator kan ikke tegne på fondens vegne. Det betyder, at administrator i praksis fungerer som fuldmægtig for bestyrelsen.

Da administrator ikke er en del af fondens ledelse, skal administrator ikke omtales i vedtægten.

Hvis administrator udfører en direktørs opgaver, skal den pågældende benævnes direktør og registreres som sådan.

Ordningen med en administrator kan eventuelt omtales i bestyrelsens forretningsorden.

5.2.6. Bestyrelsens og direktionens arbejdsopgaver

LEF § 25 fastslår, at bestyrelsen forestår ledelsen og organisationen af en erhvervsdrivende fonds virksomhed.

Bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond skal som udgangspunkt varetage såvel den overordnede og strategiske ledelse som den daglige ledelse af fonden, da der ikke er krav om en direktion i en erhvervsdrivende fond, jf. LEF § 25, stk. 1.

Bestyrelsens pligt til at varetage både den overordnede og den daglige ledelse gælder, uanset om bestyrelsen har ansat eller antaget en administrator eller lignende til at forestå de daglige opgaver.

Ved en ændring af bl.a. FIL i 2011 (lov nr. 616 af 14. juni 2011) blev der indsat en udtrykkelig bestemmelse, hvorefter en sparekassefonds bestyrelse skal varetage fondens formål og interesser. LEF indeholder ikke en tilsvarende udtrykkelig bestemmelse. Bestemmelsen er udtryk for et generelt fondsretligt princip. Det gælder således tilsvarende for bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, uanset at det ikke fremgår direkte af loven.

Har bestyrelsen valgt at ansætte en direktør, forestår ledelsen af fonden af bestyrelsen og direktionen i fællesskab, hvor den daglige ledelse varetages af direktionen.

Bestyrelsen skal påse, at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres på en efter fondens forhold tilfredsstillende måde.

Det er altid bestyrelsens ansvar, at fonden drives i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt. Det gælder, uanset om bestyrelsen har ansat en direktør eller har en administrator.

Da direktionen er ansat af bestyrelsen, kan bestyrelsen (gerne i en forretningsorden) uddelegere opgaver og stille krav til direktionen, men bestyrelsen er ansvarlig for at kontrollere direktionens dispositioner.

Ved SEL er der sket en præcisering af bestyrelsens og direktionens opgaver.

I henhold til SEL har bestyrelsen i et kapitalselskab følgende opgaver:

- Varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af kapitalselskabets virksomhed
- Påse, at bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på en måde, der efter kapitalselskabets forhold er tilfredsstillende
- Påse, at der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller.
- Påse, at bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om kapitalselskabets finansielle forhold
- Påse, at direktionen udøver sit hverv på en behørig måde og efter bestyrelsens retningslinjer
- Påse, at kapitalselskabets kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde kapitalselskabets nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder, og bestyrelsen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt

Efter SEL har direktionen følgende opgaver i et kapitalselskab med en bestyrelse og en direktion:

- Varetage den daglige ledelse af selskabet
- Sikre, at kapitalselskabets bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom
- Sikre, at formueforvaltningen foregår på en betryggende måde
- Sikre, at kapitalselskabets kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde kapitalselskabets nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder, og direktionen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt

Bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond har en tilsvarende forpligtelse til at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed samt til løbende at vurdere fondens økonomiske stilling svarende til, hvad der gælder for A/S'er og ApS'er. Hvis der er tale om en moderfond, skal ledelsen i fonden ligeledes sikre, at den løbende modtager den fornødne rapportering om fondens, herunder evt. fondskoncernens, finansielle forhold, der gør det muligt at vurdere såvel fonden som fondskoncernen som helhed. Bestyrelsen i en moderfond skal ikke alene vurdere forsvarlighed i relation til fonden, men i forhold til hele koncernen. Dette ændrer ikke på, at fonden og de underliggende dattervirksomheder er selvstændige juridiske personer med selvstændige ledelser. Ledelsen i en fond kan dog i medfør af fondens vedtægt have et særligt ejeransvar i forhold til dattervirksomhedens udvikling, hvis den underliggende dattervirksomhed eksempelvis er omtalt i fondens formål. I sådanne tilfælde har fondens ledelse pligt til at påse, at virksomheden overordnet ledes og drives i overensstemmelse med fondens formål. Tilsvarende gør sig gældende, hvis muligheden for at opfylde uddelingsformålet alene eller i væsentlig grad kommer fra virksomheden. Fondens bør dog i alle tilfælde samtidig have en passende afstand til en eventuel dattervirksomhed, således at både fond og virksomhed har en ledelse, der kan drive de respektive juridiske personer passende uafhængigt, og at fondens og den underliggende dattervirksomheds selvstændige interesser varetages. I særlige situationer, f.eks. i en økonomisk eller ledelsesmæssig krise, vil det være naturligt og formentligt også påkrævet, at fonden intensiverer sin interesse for og kontakt med dattervirksomheden og dens ledelse. En

fonds ejerengagement i en dattervirksomhed må dog i alle tilfælde ikke udvikle sig til mikroledelse af dattervirksomheden.

Bestyrelsen skal ved vurderingen af forsvarlighed ikke alene tage hensyn til indtrufne begivenheder, men også til den forventede fremtidige udvikling. Hvis bestyrelsen således ser indikationer på, at fonden f.eks. vil få færre indtægter end tidligere forventet eller endog tab, skal bestyrelsen tage hensyn hertil, ved vurdering af fondens finansielle stilling m.v. I givet fald og hvor det er muligt, må bestyrelsen træffe beslutninger til imødegåelse af tab.

Erhvervsstyrelsen finder, at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond bør anlægge en skærpet forsvarlighedsvurdering, da fonde er selvejende, og der ikke er ejere, som kan indskyde midler, hvis fonden får økonomiske problemer. Dette bevirker, at en fond ofte vil have meget vanskeligt ved at overvinde økonomiske problemer.

5.2.7. Samfundsansvar (CSR) og mangfoldighed

5.2.7.1. Samfundsansvar (CSR)

Virksomhedernes samfundsansvar (CSR) er de senere år kommet mere i fokus.

ÅRL § 99 a indeholder krav om, at de ca. 1.100 største virksomheder skal rapportere om deres eventuelle CSR-strategi m.v. i deres årsrapporter (virksomheder i regnskabsklasse C og D efter ÅRL § 7). Efter bestemmelsen skal virksomhedens redegørelse indeholde:

1. Virksomhedens eventuelle politikker for samfundsansvar, herunder eventuelle standarder, retningslinjer eller principper for samfundsansvar, som virksomheden anvender
2. Hvordan virksomheden omsætter sine politikker for samfundsansvar til handling, herunder eventuelle systemer eller procedurer herfor
3. Virksomhedens vurdering af, hvad der er opnået som følge af virksomhedens arbejde med samfundsansvar i regnskabsåret, samt virksomhedens eventuelle forventninger til arbejdet fremover

Bekendtgørelse nr. 761 af 20. juli 2009 indeholder de nærmere regler om offentliggørelse af redegørelse for virksomhedsledelse og samfundsansvar på virksomhedens hjemmeside m.v.

De erhvervsdrivende fonde, der er blandt de ca. 1.100 største virksomheder i Danmark, er underlagt dette særlige krav.

I det omfang fonden som moder for en koncern udarbejder redegørelsen for samfundsansvar, kan datterselskaberne henvise hertil.

Bestemmelsen i ÅRL, der omhandler afrapportering om CSR-indsatsen, stiller ikke krav om, at virksomhederne skal have en CSR-strategi. Der er således ikke noget til hinder for, at en virksomhed, herunder en fond, afrapporterer, at virksomheden ikke har en CSR-politik.

Fra 2013 er det ydermere et krav, at virksomhederne forholder sig specifikt til menneskerettigheder og klimapåvirkning, jf. lov nr. 546 af 18. juni 2012.

Samme lov opretter ligeledes mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. Loven sætter fokus på OECD's retningslinjer for ansvarlig

virksomhedsadfærd (OECD guidelines for multinational companies). På baggrund af en klage eller af egen drift behandler mæglings- og klageinstitutionen sager vedrørende overtrædelser af OECD's retningslinjer, der enten er begået i Danmark eller vedrører:

1. en dansk privat eller offentlig virksomhed
2. danske statslige eller regionale myndigheder eller
3. danske private eller offentlige organisationer eller
4. en af nr. 1-3 forretningsforbindelser.

Virksomheder, myndigheder og organisationer der arbejder med OECD's retningslinjer, som en del af deres CSR-politik, er således godt rustet til at undgå at være genstand for en klage.

5.2.7.2. *Mangfoldighed*

En udskrift fra Erhvervsstyrelsens registre viser:

- at andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer er ca. den samme i de registrerede erhvervsdrivende fonde som i kapitalselskaberne (ca. 20 %)
- andelen af udenlandske bestyrelsesmedlemmer er markant lavere i fondene (0,9 % i forhold til 6,8 % og 6,3 % i A/S'er og ApS'er)
- bestyrelsesmedlemmernes gennemsnitlige alder er betydeligt højere i de erhvervsdrivende fonde, end de er i kapitalselskaberne. For eksempel er den gennemsnitlige alder i bestyrelsen mindst 61 år i henholdsvis 14 % og 15 % af alle A/S'er og ApS'er med en bestyrelse, mens dette gør sig gældende i 40 % af de erhvervsdrivende fonde

Med en ændring af blandt andet selskabsloven og lov om erhvervsdrivende fonde ønsker regeringen at skabe reelle fremskridt i ligestillingen mellem kønnene i danske virksomheder. Lovændringerne, der forventes at træde i kraft 1. april 2013, medfører, at de ca. 1100 største virksomheder skal opstille måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i det øverste ledelsesorgan og udarbejde en politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i virksomhedens øvrige ledelsesniveauer. For at sikre fuld gennemsigtighed om virksomhedernes ligestillingspolitik, forpligtes de til at afrapportere herom i deres årsrapport.

De erhvervsdrivende fonde, der er blandt de ca. 1100 største virksomheder, vil blive omfattet af disse nye regler.

5.2.8. Vederlag til bestyrelse og direktion

LEF § 19 fastslår, at vederlaget til bestyrelsesmedlemmerne i en erhvervsdrivende fond ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Fondsmyndigheden kan efter LEF § 19, stk. 3, nedsætte et vederlag, der findes for højt.

SEL § 138 anfører, at vederlaget til ledelsen ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter arbejdets art og arbejdets omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til kapitalselskabets og i moderselskaber koncernens forhold.

Tilføjjelsen om, at vederlaget skal være forsvarligt i forhold til virksomhedens og eventuelt koncernens forhold, genfindes ikke i vederlagsbestemmelsen i LEF.

Bestemmelsen om vederlag i LEF § 19 omfatter alene bestyrelsesmedlemmerne i fonden. Det betyder, at fondsmyndigheden kun har mulighed for at nedsætte vederlaget til bestyrelsesmedlemmerne.

SELS tilsvarende bestemmelse om vederlag omhandler hele ledelsen, dvs. både medlemmer af det øverste ledelsesorgan og direktionen.

Bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond er ansvarlig for, at der ved vederlaget til direktionen tages behørigt hensyn til fondens interesser, og at vederlaget derfor er passende i forhold til arbejdets art, omfang m.v.

Når Erhvervsstyrelsen foretager kontrol af bestyrelseshonorarerne i de fonde, som styrelsen er fondsmyndighed for, sker det ofte i forbindelse med styrelsens regnskabs gennemgang. Konkret kan det også ske som led i en fondsmyndighedssag, hvor styrelsen efter LEF § 57, stk. 3, kan forlange de oplysninger, der er nødvendige til sagen.

ÅRLs bestemmelser om oplysning om ledelsesvederlaget i årsregnskabet har derfor i praksis stor betydning for fondsmyndighedens kontrol heraf.

For erhvervsdrivende fonde i regnskabsklasse B er der ikke krav om, at der skal oplyses om vederlaget m.v. til ledelsen.

En erhvervsdrivende fond er i regnskabsklasse B, hvis fonden i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af følgende størrelser:

- a) en balancesum på 36 mio. kr.,
- b) en nettoomsætning på 72 mio. kr., og
- c) et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 50.

Pligten til at udarbejde koncernregnskab indtræder for modervirksomheder, herunder erhvervsdrivende moderfonde, når koncernvirksomhederne tilsammen overskrider to af ovennævnte størrelser i to på hinanden følgende år.

Hvis en erhvervsdrivende fond er modervirksomhed for en koncern og skal udarbejde koncernregnskab, skal fonden i sit eget regnskab i det mindste følge bestemmelserne for regnskabsklasse C – uanset om fonden isoleret set hører til i regnskabsklasse B.

Virksomheder, herunder erhvervsdrivende fonde, i regnskabsklasse C og D (børsnoterede) skal i noterne angive vederlaget m.v. (løn/gage, honorarer og lign samt pensionsbidrag) pr. ledelseskategori, dvs. typisk bestyrelse og direktion. Vederlag omfatter både fast og variabelt vederlag herunder incitaments programmer, og der kan være tale om kontant vederlag (typisk løn, gager, bonus, aktie-optioner, warrants og pension), og vederlag i naturalier (f.eks. fri bil, telefon, avis og bolig).

Det vederlag, som skal oplyses, er vederlaget for de ledelsesmæssige opgaver. Det betyder f.eks., at den løn, som medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer modtager for deres almindelige arbejde, ikke skal oplyses som ledelsesvederlag. Her er det kun bestyrelseshonoraret, som skal oplyses som ledelsesvederlag.

I årsregnskabet (typisk for moderselskabet) skal der ikke oplyses om vederlag, som oppebæres i en dattervirksomhed. Dette skal imidlertid oplyses i koncernregnskabet, jf. nedenfor.

Incitamentsprogrammer omfatter kontantafregnede ordninger som f.eks. bonusordninger, men også aktiebaserede ordninger, som f.eks. aktieoptioner eller warrants. Oplysningskravet skal i selskaber opfyldes, uanset om der modtages f.eks. warrants i virksomheden, en modervirksomhed eller en dattervirksomhed. Det afgørende er således ikke, i hvilken virksomhed kapitalandelene kan tegnes, men i hvilken virksomhed arbejdet er udført.

ÅRL undtager dog virksomheder i regnskabsklasse C (men ikke i regnskabsklasse D) fra kravet om at give oplysningerne pr. ledelseskategori, hvis der i en ledelseskategori - typisk direktionen - kun er én person. I så fald skal beløbene:

- gives samlet for to ledelseskategorier – eksempelvis bestyrelse og direktion (f.eks. hvor der kun er én direktør og flere bestyrelsesmedlemmer), eller
- helt udelades, hvis kun ét ledelsesmedlem i én kategori modtager vederlag (f.eks. hvor én direktør modtager vederlag, mens bestyrelsen ikke modtager honorar).

Kravet er alene rettet mod den i CVR-registret registrerede ledelse.

I fondens koncernregnskab skal der oplyses om det samlede ledelsesvederlag, moderfondens ledelse modtager i fonden og i resten af koncernvirksomhederne. Dette betyder, at hvis en direktørs løn (vederlag) betales delvist af fonden og delvist af en dattervirksomhed i koncernen, så skal det samlede beløb oplyses i fondens koncernregnskab.

Eventuelle andre vederlag for rådgivning, som administrator, juridisk rådgivning, varetagelsen af særlige opgaver m.v. for fonden, dattervirksomheder af fonden eller associerede virksomheder til fonden skal ikke oplyses under ledelsesvederlag. Oplysningskravet omfatter således alene den del af vederlaget, der kan henføres til ledelseshvervet.

Sådanne andre vederlag skal dog oplyses, hvis aftalen herom ikke er indgået på almindelige markedsmæssige vilkår, jf. oplysningskravet om transaktioner, med nærtstående parter i ÅRL §§ 98 c og 126, stk. 1, nr. 2.

5.2.8.1. Transaktioner med nærtstående parter

Virksomheder i regnskabsklasse C og D, herunder erhvervsdrivende fonde, skal oplyse om transaktioner med nærtstående parter, der ikke er indgået på normale markedsmæssige vilkår, jf. ÅRLs §§ 98 c og 126, stk. 1, nr. 2. Oplysningerne skal bl.a. omfatte beløbet og karakteren af forholdet.

Der skal således ikke oplyses om transaktioner, der er indgået på normale markedsmæssige vilkår. Bestemmelsen stammer fra gældende EU-regnskabsdirektiver.

Oplysningskravet gælder ikke for virksomheder, herunder erhvervsdrivende fonde, i regnskabsklasse B.

Børsnoterede virksomheder i regnskabsklasse D, herunder erhvervsdrivende fonde med obligationer optaget til handel på et reguleret marked, er omfattet af bestemmelserne i IFRS (IAS 24). IAS 24 kræver en række oplysninger om transaktioner med nærtstående parter. Det skal oplyses

- hvem transaktionerne er gennemført med, f.eks. en direktør,

- hvad de dækker over, f.eks. varesalg, og
- eventuelle tilgodehavender eller gæld ved årets udgang.

Der er dog ikke krav om, at det skal oplyses, hvorvidt transaktionerne er gennemført på markedsmæssige vilkår.

ÅRLs definition af ”nærtstående parter” svarer til den til enhver tid gældende definition i IAS 24, idet loven direkte henviser hertil.

Overordnet kan man sige, at nærtstående parter er sådanne, der kan udøve væsentlig indflydelse på konkrete beslutninger i fonden, eller som fonden kan udøve en sådan indflydelse overfor. Eksempler på nærtstående parter er ledelsesmedlemmer (bestyrelser og direktion) og virksomheder, der kontrolleres af disse.

5.2.8.2. *Incitamentsafløkning*

SEL § 139 indeholder en særlig bestemmelse om incitamentsafløkning til ledelsesmedlemmer i et børsnoteret A/S. Incitamentsafløkning forudsætter, at generalforsamlingen har godkendt overordnede retningslinjer herom, som skal offentliggøres på selskabets hjemmeside. Først herefter kan der udbetales incitamentsafløkning. Selskabets vedtægter skal oplyse om ordningen.

LEF indeholder ikke regler om incitamentsafløkning til ledelsesmedlemmer i erhvervsdrivende fonde, herunder eventuelle betingelser der skal iagttages ved denne type aflønning.

Erhvervsstyrelsen har konkret som fondsmyndighed krævet, at hverken bestyrelsesmedlemmerne eller direktørerne i en erhvervsdrivende fond fik incitamentsafløkning. Hermed sikres det, at ledelsen ved den konkrete disposition ikke har personlig interesse i gennemførelsen af transaktionen og derfor alene fokuserer på fondens interesser. Styrelsens fortolkning skal således ses i sammenhæng med kravene om uafhængighed.

5.2.8.3. *Erhvervsstyrelsens undersøgelser af vederlag*

Erhvervsstyrelsen har to gange i 1997 og 2003 foretaget en undersøgelse af bestyrelsesmedlemmernes honorar i erhvervsdrivende fonde i Danmark. Spørgsmålet om honorar er også en del af Erhvervsstyrelsens 2012-stikprøveundersøgelse.

I 2003-undersøgelsen konkluderede Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bl.a. følgende på baggrund af den foretagne undersøgelse:

1. Stigningen i honorarerne fra 1997 – 2003 udgjorde ca. 37 % for de højeste gennemsnitlige bestyrelseshonorarer og ca. 17 % for de laveste gennemsnitlige bestyrelseshonorarer.
2. Der var stor spredning på, hvor store honorarer der udbetaltes inden for de forskellige størrelseskategorier af fonde.

2012-stikprøveundersøgelsen bekræfter de tidligere undersøgelses konklusion om, at der er stor spredning i, hvor store honorarer der udbetales inden for de forskellige størrelseskategorier.

Udviklingen fra 2003 til 2011 har været, at for fonde i størrelseskategorierne 2-5, 5-10 og 10-20 mio. kr. i egenkapital, er det gennemsnitlige bestyrelsesvederlag omtrent fordoblet.

Der har været en relativt mere beskedne stigning på 50 % for fonde med en egenkapital på 20-30 mio. kr., og overhovedet ingen stigning for fonde med en egenkapital på 30-60 mio. kr.

For de store fonde med en egenkapital på over 60 mio. kr. har stigningen været på gennemsnitligt 84 %.

Overordnet for alle fondene er det gennemsnitlige bestyrelseshonorar steget med 89 % i perioden, svarende til en gennemsnitlig årlig stigning på 8,3 %.

For fondsbestyrelsesmedlemmer, der har ledelseshverv i en dattervirksomhed, udgør det gennemsnitlige modtagne vederlag i dattervirksomheden 64.427 kr. for en bestyrelsespost og 375.078 kr. for en direktionspost. Der er dog stor spredning mellem fondene. Mange fondsbestyrelsesmedlemmer modtager ikke særskilt vederlag for sådanne poster, mens andre fondes bestyrelsesmedlemmer modtager relativt store vederlag, f.eks. for en direktionspost.

I 36 % af fondene har et bestyrelsesmedlem modtaget vederlag for andre opgaver for fonden end bestyrelsesarbejdet. Dette særskilte vederlag er typisk udbetalt for juridisk hjælp.

Ingen af fondene i undersøgelsen har svaret, at de har resultatbaserede bonusordninger. Dog har 9 % af fondene oplyst, at de principielt har mulighed for at udbetale variabel aflønning. Alene 2 % har benyttet sig heraf i 2011. Aflønningen er i disse tilfælde relateret til arbejdsopgaver eller arbejdsbyrde.

I fondenes årsrapporter oplyser 20 % af fondene om bestyrelsens vederlag. 14 % af fondene oplyser om direktionens vederlag.

28 % af fondene oplyser om det samlede vederlag, medlemmer af fondens bestyrelse og direktion modtager som ledelsesmedlem i andre virksomheder i koncernen.

5.2.9. Medarbejderrepræsentation

LEF indeholder i § 22 en bestemmelse om medarbejderrepræsentation. I henhold til denne bestemmelse finder de i SEL og de i henhold til denne lov fastsatte regler om medarbejders valg af bestyrelsesmedlemmer tilsvarende anvendelse på en erhvervsdrivende fond og dens dattervirksomheder.

Reglerne om medarbejderrepræsentation i A/S'er og ApS'er blev ændret ved SEL. Som udgangspunkt blev de tidligere regler i ASL og APSL og reglerne udstedt i medfør af disse love bevaret, men samtidig blev der givet mulighed for, at hovedparten af de konkrete regler kan fraviges i enighed mellem ledelse og medarbejdere for at give mest mulig fleksibilitet til danske virksomheder. Hvis der ikke kan opnås enighed, falder man tilbage på de eksisterende regler.

I SEL § 141, stk. 3, blev der endvidere givet mulighed for, at generalforsamlingen i et A/S eller ApS kan beslutte at lade medarbejdere i et eller flere udenlandske datterselskaber deltage i valget ved koncernrepræsentation, dvs. til moderselskabets ledelse. Der gælder dog den begrænsning, at der altid skal være mindst én dansk-valgt repræsentant, hhv. to, hvis de danske medarbejdere udgør mere end 1/10 af det samlede antal medarbejdere i koncernen.

Erhvervsstyrelsen har ikke på nuværende tidspunkt taget stilling til, hvorledes den fleksibilitet, der er indført med SEL, skal håndteres i forhold til de erhvervsdrivende fonde.

En udskrift fra Erhvervsstyrelsens registre viser, at der i 3,9 % af de erhvervsdrivende fonde er registreret en eller flere medarbejderrepræsentanter sammenlignet med 3,0 % i A/S'er og 0,3 % ApS'er.

I erhvervsdrivende fonde er det ikke ualmindeligt, at vedtægten indeholder krav om, at en eller flere bestyrelsesmedlemmer skal udpeges blandt koncernselskabernes nuværende eller tidligere medarbejdere. Disse bestyrelsesmedlemmer vil være registreret som bestyrelsesmedlemmer udpeget i henhold til vedtægten og er således ikke inkluderet i nævnte tal.

5.2.9.1. Særregel vedrørende "bladfonde"

Reglerne om medarbejderrepræsentation i LEF § 22 gælder ikke for moderfonde, hvis erhvervsmæssige virksomhed udelukkende består i drift af massemedier og hermed beslægtet virksomhed.

Bestemmelsen i § 22, stk. 3, hvorefter reglerne om medarbejderrepræsentation blev afskåret i »blad-fonde«, blev indsat ved lov nr. 350 af 6. juni 1991. Bemærkningerne til lovforslaget om ændring af LEF § 22, indeholder følgende bemærkninger:

»Ejerforholdet til en del danske dagblade er i de senere år ændret således, at bladvirksomheden ejes og drives af en fond. Det skyldes ønsket om at bevare en fortsat redaktionel uafhængighed. Disse blade er oprindeligt etableret i aktieselskabsform med en relativ lille kreds af aktionærer, blandt hvilke der har været enighed om det pågældende blads idegrundlag.

Den redaktionelle uafhængighed består i garantier for redaktionel handlefrihed i overensstemmelse med forud fastlagte generelle retningslinjer, så der ikke fra udenforståendes side kan ændres i redaktionens kompetence til at afgøre, hvad der skal udgives.

Formålsbestemmelserne for de i dag etablerede fonde inden for dansk dagspresse afspejler således ønsket om at sikre bladenes uafhængighed.

Fondsannelser inden for dagspressen indtager en særstilling i forhold til de øvrige erhvervsdrivende fonde derved, at deres hovedformål kun kan tilgodeses under forudsætning af en vidtrækkende uafhængighed af private, erhvervsmæssige, organisatoriske og offentlige interesser. Der foreslås derfor indsat et nyt stk. 3 i § 22, hvorefter moderfonde, der har til hovedformål at drive massemedier, undtages fra reglerne om medarbejderindflydelse.

Ved at begrænse undtagelsen alene til moderfonde (holdingfonde) opnås en rimelig balance mellem på den ene side hensynet til bladets uafhængighed og linie og på den anden side hensynet til medarbejdernes medindflydelse på de erhvervsmæssige aktiviteter. Medarbejderne er således fortsat repræsenteret i det underliggende aktieselskabs bestyrelse efter aktieselskabslovens regler om medarbejderrepræsentation. Den foreslåede undtagelse er ikke til hinder for, at bladfonde i deres vedtægter fastsætter regler for medarbejdernes repræsentation i fondens bestyrelse.

Også anden publikationsvirksomhed, f.eks. gennem de elektroniske massemedier, vil være omfattet af nærværende bestemmelse.«

Anvendelsen af bestemmelsen blev under folketingsbehandlingen begrænset til tilfælde, hvor der er tale om en moderfond, hvis erhvervsmæssige virksomhed udelukkende består i drift af massemedier og hermed beslægtet virksomhed, jf. også sagen U1996.117H. Sagen drejede sig om omfanget af undtagelsesbestemmelsen for medarbejderrepræsentation i mediefonde/koncerner. Højesteret fastslog, at bestemmelsen alene gælder for mediefonde uden anden virksomhed end mediedrift, hvorfor ejerskab af et ejendomsselskab i det konkrete tilfælde bevirkede, at fonden ikke kunne undtages fra medarbejderrepræsentation.

5.2.9.1.1. Udbredelsen af "bladfonde"

En søgning i styrelsens register over såkaldte "bladfonde" der har til formål at udgive aviser/massemedier, viser, at der p.t. er registreret ca. 10 fonde, hvoraf 6 har et antal medarbejdere i fond/koncern, der berettiger til medarbejderrepræsentation.

I én fondskoncern er der registreret medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i både fondens og driftsselskabets bestyrelse.

I de fem øvrige fondskoncerner er der kun medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i driftsselskabet.

5.2.9.2. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmers rettigheder, pligter og ansvar m.v.

Det er en uskreven fondsretlig og selskabsretlig grundsætning, at samtlige bestyrelsesmedlemmer er ligestillede. Det betyder, at alle medlemmer har samme retsstilling med hensyn til rettigheder, pligter og ansvar, uanset hvem der har valgt eller udpeget det pågældende bestyrelsesmedlem.

En fuldstændig ligestilling mellem de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i en fond og bestyrelsesmedlemmer udpeget i henhold til vedtægtens bestemmelser herom, ville dog betyde, at de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond ville få "større indflydelse" i erhvervsdrivende fonde end i A/S'er og ApS'er.

Baggrunden herfor er, at bestyrelsens kompetence i en erhvervsdrivende fond ikke er begrænset af en generalforsamling, og at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond ikke kun har indflydelse i forhold til erhvervsudøvelsen, men også i forhold til fondens øvrige virksomhed, herunder de uddelinger, som fonden foretager i overensstemmelse med fondens vedtægt (uddelingsformålet).

LEF § 22, stk. 1, 2. og 3. pkt., indeholder som følge heraf en lovbestemt undtagelse til udgangspunktet om, at alle bestyrelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond er ligestillet, idet bestemmelsen fastslår, at medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er afskåret fra at deltage i bestyrelsens behandling af visse typer af spørgsmål, medmindre vedtægten bestemmer andet.

Bestemmelserne medfører, at de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer får de samme pligter, rettigheder og ansvar som medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i A/S'er og ApS'er, men at de ikke har de øvrige kompetencer, som de vedtægtsudpegede bestyrelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond har, jf. dog nedenfor vedrørende vedtægtsændringer og opløsning af erhvervsdrivende fonde.

Når rækkevidden af de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmers kompetence skal fastlægges, jf. LEF § 22, stk. 1, 2. og 3. pkt., er det efter Erhvervsstyrelsens administrative praksis en god rettesnor at tage udgangspunkt i, hvem der har kompetencen til den pågældende beslutning i et A/S.

Træffes den pågældende beslutning i et A/S af bestyrelsen, taler det for, at de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer skal deltage i en tilsvarende beslutning i en erhvervsdrivende fond.

Træffes den pågældende beslutning i et A/S af en generalforsamling, taler det for, at de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer som udgangspunkt ikke skal deltage, når bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond skal træffe en beslutning af den pågældende type.

Afgørende er dog, hvorvidt der er tale om beslutninger vedrørende erhvervsudøvelsen.

LEF § 22, stk. 1, 2. pkt., fastslår, at bestyrelsesmedlemmer i erhvervsdrivende fonde, der vælges af medarbejderne, kun deltager i behandlingen af spørgsmål, som ikke vedrører erhvervsvirksomheden, såfremt dette er bestemt i vedtægten.

Bestemmelsen i LEF § 22, stk. 1, 2. pkt., medfører, at hvis der ikke fremgår noget af den konkrete fonds vedtægt, er eventuelle medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer afskåret fra at deltage i behandlingen af spørgsmål, som ikke vedrører erhvervsvirksomheden. Det er ikke muligt udtømmende at opregne, hvilke spørgsmål der vedrører erhvervsvirksomheden.

I bemærkningerne til den oprindelige lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lov nr. 286 af 6. juni 1984, er det anført, at begrebet ikke skal forstås i for snæver betydning. I lovbemærkningerne nævnes den generelle disponering over fondens overskud, herunder hvor stor en del af overskuddet, der skal stilles til rådighed til uddeling i henhold til fondens formål, henholdsvis henlægges til konsolidering af erhvervsvirksomheden som et eksempel på et emne, der vedrører erhvervsvirksomheden.

Erhvervsstyrelsen har truffet afgørelse om, at ændring af fondens tegningsregel og godkendelse af fondens årsregnskab er dispositioner, som falder ind under de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmers kompetence.

Det fremhæves i bemærkningerne til LEF, at den nærmere fordeling af de afsatte beløb til fondens ikke-erhvervsmæssige, typisk almennyttige, formål ikke er omfattet af de medarbejdervalgte medlemmers kompetence, ligesom de i almindelighed er afskåret fra at deltage i behandlingen af spørgsmål om ændring af vedtægten i henseende til, hvilke ikke-erhvervsmæssige formål fonden kan støtte.

I henhold til LEF § 22, stk. 1, 3. pkt., gælder det, at i det omfang nye bestyrelsesmedlemmer skal udpeges af bestyrelsen, deltager de bestyrelsesmedlemmer, der er valgt af medarbejderne, ikke i udpegelsen, medmindre andet er bestemt i vedtægten. I henhold til bemærkningerne til LEF skal bestemmelsen i § 22, stk. 1, 3. pkt., sikre, at stifters intentioner med hensyn til bestyrelsens sammensætning respekteres, for så vidt angår de bestyrelsesmedlemmer, der ikke er valgt af medarbejderne.

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at bestyrelsens konstitution, dvs. valg af formand og eventuel næstformand er spørgsmål, der berører erhvervsvirksomheden, hvor de eventuelle

medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer således deltager i beslutningen herom. Udpegelsen af ledelsen i dattervirksomheder er ligeledes et forhold, der efter Erhvervsstyrelsens opfattelse vedrører fondens erhvervmæssige virke, og hvor eventuelle medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer derfor deltager, uanset vedtægtens indhold.

Styrelsen har udtrykt, at en beslutning om ændring af de vedtægtsudpegede medlemmers antal er et spørgsmål, der efter styrelsens opfattelse henhører under den vedtægtsudpegede bestyrelses enekompetence, medmindre vedtægten udtrykkeligt bestemmer andet.

5.3. Udvalgets overvejelser

5.3.1. Sammensætning af bestyrelsen.

5.3.1.1. Bestyrelsens uafhængighed

I Danmark og i udlandet er uafhængighed et gennemgående tema i lovgivning og anbefalinger om god selskabsledelse.

I de senere år er der kommet øget fokus på spørgsmålet om uafhængighed i beslutningskompetente organer især i de børsnoterede selskaber. Det anses for væsentligt, at medlemmerne af det øverste ledelsesorgan altid handler uafhængigt af særinteresser. Det antages således, at uafhængighed kan bidrage til, at beslutninger træffes alene ud fra relevante og saglige bevæggrunde og ikke påvirket af uvedkommende hensyn.

Begrebet uafhængighed må derfor i relation til uafhængighed i ledelse forstås bredere end begrebet inhabilitet, der afgrænses i forhold til konkrete beslutninger.

I Anbefalingerne for God Selskabsledelse i børsnoterede selskaber er uafhængighed et vigtigt element ved sammensætning af bestyrelsen og nedsættelse af ledelsesudvalg. I begge tilfælde er reglerne udformet med udgangspunkt i EU-regulering.

I Anbefalinger for god selskabsledelse i børsnoterede selskaber er udgangspunktet, at mindst halvdelen af den generalforsamlingsvalgte del af selskabets bestyrelse skal være ”uafhængig”. Det anbefales endvidere, at flertallet af et ledelsesudvalgs medlemmer er uafhængige, samt at bestyrelsen mindst en gang årligt oplyser hvilke medlemmer der anses for uafhængige, og om nye kandidater til bestyrelsen anses for uafhængige.

Uafhængighedsbegrebet er også kendt fra selskabslovgivningen. Direktionsmedlemmer må eksempelvis ikke udgøre et flertal af bestyrelsen i danske A/S'er. Bestyrelsen skal altså i den forstand være uafhængig af selskabets direktion. Tilsvarende må bestyrelsesformanden ikke være direktør i selskabet og skal altså i den forstand være uafhængig af selskabets direktion.

I lovgivningen om revisionsudvalg stilles der tillige krav om at der mindst skal være et uafhængigt (defineret i overensstemmelse med EU reguleringen) kompetent medlem af revisionsudvalget eller af bestyrelsen, hvor bestyrelsen som helhed vælger at varetage revisionsudvalgets opgaver.

5.3.1.1.1. Selvstændig fondsledelse uafhængig af stifter m.v.

Kravet om uafhængighed i fondsbestyrelsen er på nuværende tidspunkt uomtalt i LEF.

Uafhængighedsbegrebet finder imidlertid ligeledes anvendelse i de erhvervsdrivende fonde. En af de fondsretlige grundsætninger til afgrænsning af en fond som en juridisk selvstændig enhed er således, at der i en fond skal være mindst ét medlem, der er uafhængigt af stifter.

Som nævnt i kapitel 3, "Lovens anvendelsesområde", er der enighed i udvalget om, at det bør præciseres, hvad der ligger i kravet om, at en fond skal have en selvstændig ledelse.

Udvalgsmedlemmerne finder, at det ikke altid er tilstrækkeligt med ét medlem af ledelsen, der er uafhængigt af selskabets stifter m.v. Efter udvalgets opfattelse medfører kravet om en selvstændig ledelse, at jo større antal vedtægtsbestemte bestyrelsesmedlemmer jo større antal bestyrelsesmedlemmer, der er uafhængige af selskabets stifter m.v., bør der være. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer indgår ikke i denne beregning.

Udvalget finder, at det bør fremgå af bemærkningerne til en ændring af LEF, at der skal være mindst 1 medlem, der er uafhængigt af selskabets stifter m.v., når bestyrelsen består af 3-4 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 2 medlemmer, der er uafhængige af selskabets stifter m.v., når bestyrelsen består af 5-8 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 3 medlemmer, der er uafhængige af selskabets stifter m.v., når bestyrelsen består af 9-11 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 4 medlemmer, der er uafhængige af selskabets stifter m.v., når bestyrelsen består af 12-14 vedtægtsudpegede bestyrelsesmedlemmer osv. På denne måde tilgodeses ønsket om en reel uafhængig andel af bestyrelsen.

Udvalget har drøftet bestemmelsen i LEF § 17, stk. 2, hvoraf fremgår, at hvis en fond er stiftet af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i stifterselskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er nært knyttet til den pågældende. Sidstnævnte personer kan ligeledes ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal. Erhvervsstyrelsens fortolkning af formålet med § 17, stk. 2, medfører, at styrelsen i praksis også indfortolker ledelsesmedlemmer i stifterselskabet. Udvalget foreslår derfor, at det præciseres i LEF § 17, stk. 2, at bestemmelsen også omfatter ledelsesmedlemmer i stifterselskabet.

5.3.1.1.2. God fondsledelse og uafhængige fondsbestyrelsesmedlemmer

Udvalget har drøftet den anden del af spørgsmålet om en uafhængig ledelse, der omhandler spørgsmålet om god fondsledelse.

Udvalget ønsker at præcisere, at det er afgørende, at bestyrelsesmedlemmerne udelukkende varetager fondens interesser, når der konkret skal træffes beslutninger i fonden.

Denne del af spørgsmålet om uafhængighed omhandler bl.a., hvorvidt uafhængighedsbegrebet fra de børsnoterede selskaber helt eller delvis kan overføres til erhvervsdrivende fonde, og om uafhængigheden i givet fald skal reguleres i lovgivning eller som anbefaling.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at rationale for uafhængighed er et andet i erhvervsdrivende fonde end i børsnoterede selskaber.

Fondene har ingen aktionærer og altså ikke mulige interessekonflikter mellem majoritets- og minoritetsaktionærer. Fondene har i mange tilfælde ikke en ansat direktion. Uafhængighed i relation til den klassiske danske selskabsretlige todeling og uafhængighed af direktionen er således ikke hovedemnet.

En række andre uafhængighedsspørgsmål dækkes af almindelige habilitetshensyn. Hvor målsætningen i et børsnoteret selskab ofte kan siges at være at skabe det størst mulige afkast til aktionærerne under behørig hensynstagen til andre interessenter, er en fonds formål beskrevet i vedtægten, som udtrykker stifters kodificerede vilje.

En fondsbestyrelses uafhængighed må således vurderes ud fra den evne og vilje til uhildet og upartisk at varetage fondens formål. Særinteresser i forhold til formålet kan eksempelvis være:

- Prioritering af opgaver, der ikke har baggrund i fondens formål
- Økonomiske fordele af fondens virke såsom oppebæring og bibeholdelse af legater, honorarer eller tjenesteydelser fra fonden
- Muligheder for at begunstige tredjepart ("vennetjenester")
- Frynsegoder

Hvor bestyrelsen i et børsnoteret selskab skal være uafhængig af den daglige ledelse og andre særinteresser, skal bestyrelsesmedlemmer i en fond, der er karakteriseret ved at være selvejende og uden generalforsamling, også være indbyrdes uafhængige, således at bestyrelsen kan føre en fornøden selvkontrol. Det indebærer, at bestyrelsesmedlemmerne ikke må være "indspiste" eller påvirket af andre interesser end ønsket om at varetage formålet, således som det fremgår af stifters kodificerede vilje (vedtægten).

Det stiller krav om, at bestyrelsen har et passende antal uafhængige medlemmer, samt at der er en vis løbende fornyelse af bestyrelsen, hvorved det til stadighed sikres, at bestyrelsen er sammensat således, at den bedst muligt matcher fondens formål (erhvervsmæssige såvel som uddelingsmæssige) og udfordringer.

Uafhængige bestyrelsesmedlemmer forventes at medvirke til at sikre, at beslutninger alene træffes ud fra relevante og saglige hensyn i overensstemmelse med stifters kodificerede vilje (vedtægten).

Uafhængige bestyrelsesmedlemmer ventes endvidere at kunne se fondens og fondsbestyrelses aktiviteter "udefra" og derved medvirke til at sikre fondens virke i overensstemmelse med stifters kodificerede vilje (vedtægten). Endelig ventes uafhængige bestyrelsesmedlemmer at kunne bidrage med nye synsvikler og ideer.

Ønsket om fornyelse i bestyrelsen må afbalanceres af ønsket om kontinuitet. Erhvervsdrivende fonde er langsigtede virksomhedsejere, og forudsætningen for at drage fordel i relation til ejerskabet er, at der er en vis kontinuitet og stabilitet i bestyrelsens adfærd, holdninger og sammensætning.

Udvalget finder således, at det grundlæggende drejer sig om at finde en balance mellem kontinuitet i bestyrelsen og passende udskiftning (fornyelse).

I fonde er det afgørende, at bestyrelsesmedlemmer nøje sætter sig ind i og til stadighed har en dyb forståelse af stifters kodificerede vilje værdier, mål m.v. Dette skal ses i sammenhæng med, at fondene er selvejende.

Både ikke uafhængige og uafhængige medlemmer af en fond skal have indsigt i og forståelse af stifters vilje, værdier og mål, herunder at der er passende fokus i bestyrelsesarbejdet, på både aktivitets- og uddelingsformålet, og upartisk varetagelse af fondens formål og interesser.

Der er i udvalget enighed om, at uafhængige medlemmer kan have lige så stor forståelse af stifters vilje og værdier som de ikke uafhængige medlemmer og omvendt. I sig selv er det ikke længden af den periode, hvori et bestyrelsesmedlem har siddet i bestyrelsen, der afgør om den pågældende er kompetent og har indsigt i og forståelse for stifters kodificerede vilje.

Der er i udvalget enighed om, at ikke uafhængige bestyrelsesmedlemmer varetager en mindst lige så vigtig rolle i bestyrelsen for en fond som de uafhængige medlemmer, og at en bestyrelse for en fond fungerer bedst, hvis der er en sammensætning, der sikrer et samspil mellem uafhængige og ikke uafhængige bestyrelsesmedlemmer.

Udpegning af nye medlemmer til en fonds bestyrelse sker typisk ved

- Selvsupplering, eller
- udpegning af eksterne.

Udvalget har overvejet, om et bestyrelsesmedlem er afhængig af dem, der har udpeget den pågældende.

Der er i udvalget enighed om, at alle medlemmer af en fondsbestyrelse skal arbejde aktivt for fondens formål og interesser, uanset hvem eller hvorledes den enkelte er udpeget. Bestyrelsens medlemmer skal ikke arbejde for eller repræsentere en udpegningsberettigets interesser.

Den udpegningsberettigede kan ikke afsætte et udpeget medlem af fondsbestyrelsen i utide. Det er alene fondsmyndigheden, der kan afsætte en fonds bestyrelsesmedlemmer, jf. temaet om "Fondsmyndighed".

Udvalget finder derfor ikke belæg for at antage, at et bestyrelsesmedlem - alene som følge af at det er udpeget af en udpegningsberettiget - anses for afhængig af den, der har udpeget den pågældende.

I forhold til denne del af spørgsmålet om uafhængighed finder udvalget, at et bestyrelsesmedlem ikke skal anses for uafhængig, hvis vedkommende:

Elementer i definition af ikke uafhængige medlemmer	Baggrund for at kriterium
<ul style="list-style-type: none"> • er eller inden for de seneste 3 år har været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en væsentlig dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden, 	<p>Uafhængige bestyrelsesmedlemmer skal udover at varetage fondens formål, således som det fremgår af stifters kodificerede vilje (vedtægten), se fondens og fondsbestyrelsens aktiviteter "udefra" og derved bidrage med nye synsvikler og ideer. Personer, der er eller inden for de seneste 3 år har været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden, er i risiko for ikke fuldt ud at kunne agere upartisk. Visse af de beslutninger, fondsbestyrelsen skal tage stilling til, vil omhandle følgerne af beslutninger, den pågældende selv har været med til at træffe.</p>

	Når der er forløbet mere end 3 år siden det pågældende bestyrelsesmedlem har været direktør eller ledende medarbejder i fonden eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed, overgår den pågældende til at være uafhængigt bestyrelsesmedlem i fonden, medmindre et af de øvrige kriterier finder anvendelse, eller andre forhold konkret gør den pågældende ikke uafhængig efter 3 år men eksempelvis først efter en længere periode.
<ul style="list-style-type: none"> har modtaget større vederlag, herunder uddelinger eller andre ydelser, fra fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden i anden egenskab end som medlem af fondens ledelse, 	Er der tale om personer, der modtager større vederlag fra fonden, er der risiko for, at disse vederlag kan have afsmittende effekt i forhold til de pågældendes bestyrelsesarbejde, idet der kan være risiko for, at de pågældende kan være påvirket af andre interesser end alene ønsket om at varetage fondens formål, således som det fremgår af vedtægten.
<ul style="list-style-type: none"> inden for det seneste år har haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden, 	Er der tale om personer, der har væsentlig forretningsinteresse med fonden m.v., er der en risiko for, at dette forretningsforhold kan medføre, at de pågældende kan være påvirket af andre interesser end ønsket om at varetage formålet, således som det fremgår af stifters kodificerede vilje.
<ul style="list-style-type: none"> er eller inden for de seneste 3 år har været ansat eller partner hos ekstern revisor, 	Uafhængige bestyrelsesmedlemmer skal bl.a. se fondens og fondsbestyrelsens aktiviteter "udefra" og derved bidrage med nye synsvikler og ideer. Dette vurderes ikke at være tilfældet med personer, der er eller inden for de seneste 3 år har været ansat eller partner hos fondens eksterne revisor
<ul style="list-style-type: none"> har været medlem af fondens ledelse i mere end 12 år, 	Uafhængige bestyrelsesmedlemmer skal som nævnt bl.a. se fondens og fondsbestyrelsens aktiviteter "udefra" og derved bidrage med nye synsvikler og ideer. Dette vurderes ikke at være tilfældet med personer, der har været medlem af fondens ledelse i mere end 12 år. Hertil kommer, at når et bestyrelsesmedlem har været medlem i mere end 12 år, vil en række af resultaterne af tidligere (strategiske) beslutninger vise sig, og efter en sådan årrække må det derfor antages, at det kan være hensigtsmæssigt at se med friske øjne på tidligere truffne beslutninger.
<ul style="list-style-type: none"> er i nær familie eller på anden måde stå personer, som ikke betragtes som uafhængige, særlig nær, 	Personer, der er i nær familie med personer, som ikke betragtes som uafhængige, vurderes ligeledes at skulle anses for at være ikke

	<p>uafhængig, idet der er en risiko for, at disse personer direkte eller indirekte kan blive påvirket af disse ikke uafhængige personer på grund af deres nære tilknytning til hinanden. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til andre personer, der står en person, der ikke er uafhængig særlig nær - eksempelvis en samleverske.</p>
<ul style="list-style-type: none"> er stifter eller væsentlig gavegiver, hvis fonden har til formål at yde støtte til disses familie eller andre, som står disse særlig nær, eller 	<p>Stifterne af en fond og eventuelle væsentlige gavegivere anses ikke automatisk for ikke at være uafhængige i relation til god fondsledelse. Stiftere og væsentlige gavegivere anses dog ikke for at være uafhængige i relation til god fondsledelse, hvis fonden har til formål at yde støtte til disses familie eller andre, der står disse særlig nær, idet der er risiko for, at de pågældende kan være påvirket af andre interesser end at varetage fondens formål.</p> <p>For at der er tale om en fond, skal der være en selvstændig bestyrelse. Når det skal vurderes, om der i virksomheden er en bestyrelse, der er tilstrækkelig uafhængighed af stifter m.v. anses stifter og væsentlige gavegivere ikke for at være uafhængige, Dette gælder, uanset hvad fondens formål er.</p>
<ul style="list-style-type: none"> er ledelsesmedlem i en organisation, en anden fond eller lignende, der modtager eller gentagne gange inden for de seneste 5 år har modtaget væsentlige donationer fra fonden. 	<p>Ledelsesmedlemmer, som ligeledes er ledelsesmedlem i en organisation, en anden fond eller lignende, der gentagne gange inden for de seneste 5 år har modtaget væsentlige donationer, kan siges at have en "partsinteresse" og betragtes derfor ikke som uafhængige. Det vurderes som følge heraf, at bestyrelsesmedlemmer, som er ledelsesmedlem i organisationer m.v., der modtager væsentlige donationer fra fonden, ikke kan anses for at være uafhængige. Uddelingerne skal være væsentlige både for giver (dvs. fonden) og modtager.</p>

Flertallet af udvalgsmedlemmerne (*Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbje, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Steen Thomsen, Sven Petersen, og Tine Roed*) henviser til, at der i en fond ikke er nogle mindretalsaktionærer, der skal tages hensyn til, ligesom der er anden afstand mellem fondsbestyrelsen og en direktør i fonden eller underliggende selskaber til fonden, hvilket blandt andet betyder, at en direktør ikke deltager i strategifastlæggelsen for fonden. Disse udvalgsmedlemmer finder derfor, at der er en begrundelse for, hvorfor der på dette punkt er forskel på erhvervsdrivende fonde og andre virksomheder, herunder børsnoterede selskaber.

Et mindretal i udvalget (*Finn L. Meyer og Dorrit Vanglo*) finder, at et bestyrelsesmedlem ikke skal anses for at være uafhængigt, hvis den pågældende er eller inden for de seneste 5 år har været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en væsentlig dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden. Disse medlemmer kan således ikke støtte, at "cool off perioden" for sådanne personer skal være 3 år og henviser til, at 5 års perioden bygger på henstillingen fra EU vedrørende børsnoterede selskaber, og at der efter disse udvalgsmedlemmers opfattelse ikke er begrundelse for, at der på dette punkt skal være forskel på erhvervsdrivende fonde og andre virksomheder, herunder børsnoterede selskaber. I Anbefalinger for god selskabsledelse i børsnoterede selskaber anses et bestyrelsesmedlem ligeledes ikke for uafhængigt, hvis den pågældende er direktør i en virksomhed, hvor der er krydsende ledelsesrepræsentation med selskabet. Krydsende ledelsesrepræsentation forekommer eksempelvis, hvor et medlem af bestyrelsen i selskabet A er direktør i selskab B, samtidig med at et medlem af bestyrelsen i selskab B er direktør i selskab A. Udvalget har overvejet, hvorvidt der ved definitionen af uafhængighed i erhvervsdrivende fonde skal være en tilsvarende bestemmelse om krydsende ledelsesrepræsentation.

Et flertal af udvalgets medlemmer (*Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbye, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Sven Petersen, og Tine Roed*) finder, at der ikke er behov for krydsende ledelsesrepræsentation i definitionen af uafhængighed i erhvervsdrivende fonde, idet disse udvalgsmedlemmer finder, at denne situation sjældent vil forekomme i fonde, ligesom disse udvalgsmedlemmer finder, at krydsende ledelsesrepræsentation i forhold til fonde ikke i samme grad er betænkeligt som krydsende ledelsesrepræsentation i selskaber. Dette skal ses i sammenhæng med, at krydsrepræsentation mellem et børsnoteret selskab og en fond for selskabets vedkommende allerede vil være omfattet af anbefalingerne om god selskabsledelse for børsnoterede selskaber, hvilket disse udvalgsmedlemmer finder tilstrækkeligt.

Et mindretal i udvalget bestående af (*Finn L. Meyer, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Marianne Philip og Steen Thomsen*) finder, at krydsende ledelsesrepræsentation under alle omstændigheder medfører, at ledelsesmedlemmet ikke er uafhængigt, hvorfor kriteriet bør indgå i definitionen af uafhængighed i erhvervsdrivende fonde på samme måde som i EU-henstillingen og i Anbefalingerne for de børsnoterede selskaber.

I Anbefalingerne for god selskabsledelse i de børsnoterede selskaber anbefales det, at mindst halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er uafhængige.

Som anført ovenfor er rationalet for uafhængighed et andet i erhvervsdrivende fonde end i børsnoterede selskaber. Udvalgsmedlemmerne finder derfor, at der bør være mindst 1 uafhængigt medlem, når bestyrelsen består af 3-4 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 2 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 5-8 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 3 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 9-11 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 4 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 12-14 vedtægtsudpegede bestyrelsesmedlemmer osv.

På denne måde vil der efter udvalgets opfattelse være en afvejet fleksibilitet i bestyrelsens sammensætning, hvor der også er taget hensyn til de erhvervsdrivende fondes særlig behov for kontinuitet i bestyrelsesarbejdet.

Nævnte kriterier kan ikke betragtes som udtømmende. Opregningen ændrer således ikke ved, at det er bestyrelsens ansvar konkret at vurdere medlemmernes uafhængighed. Det skyldes, at det

ikke ved definitioner som ovenstående er muligt at opregne alle former for uafhængighed, eksempelvis:

- Tætte venskabsbånd
- Medlem af inderkredsen i samme forening eller lignende

Det er derfor til stadighed bestyrelsens ansvar konkret at vurdere, om medlemmerne reelt er uafhængige i forhold til varetagelse af fondens formål.

Det er vigtigt, at uafhængighedsbegrebet ikke er endeligt fastlagt, men løbende tolkes i overensstemmelse med samfundsudviklingen og udviklingen i god fondsledelse.

Der er i udvalget enighed om, at spørgsmålet om uafhængighed i relation til god fondsledelse ikke skal gøres til lovgivning, men indarbejdes i anbefalinger om god fondsledelse.

5.3.1.2. Dattervirksomheds udpegning af fondens bestyrelsesmedlemmer og fondens valg af bestyrelsesmedlemmer i dattervirksomhed

Udvalget har drøftet, hvorvidt der skal være forbud mod, at et datterselskab kan udpege et eller flere medlemmer til fondsbestyrelsen.

Udpegning fra et kontrolleret selskab til selskabets ejer og kontrollant (her moderfonden) er uhensigtsmæssigt og kan sætte fondens og fondsbestyrelsens kontrolfunktion overfor dattervirksomheden ud af kraft.

Udvalget finder på den baggrund, at der i LEF skal indsættes en bestemmelse om, at det ikke skal være muligt for en dattervirksomhed at udpege fondsbestyrelsesmedlemmer.

5.3.1.2.1. Fondens valg af bestyrelsesmedlemmer i dattervirksomhed

Det kan være hensigtsmæssigt, at moderfonden vælger nogle af fondens bestyrelsesmedlemmer (eller fondens direktør) til et datterselskabs bestyrelse (oppefra-ned udpegning).

Som anført vil fuldt sammenfald som udgangspunkt være uhensigtsmæssigt, idet det vil kunne sætte todelingen og dermed kontrolmekanismen ud af funktion.

Udvalget finder derfor, at der bør indsættes en anbefaling, hvorefter flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i en fond ikke samtidig er ledelsesmedlemmer (bestyrelse eller direktion) i fondens dattervirksomhed(-er).

Efter udvalgets opfattelse er 100 % ejede holdingselskaber dog en særlig situation, da et holdingselskab typisk ikke har selvstændige driftsaktiviteter ud over ejerskabet til de underliggende virksomheder. Udvalget finder derfor, at der godt kan være 100 % sammenfald mellem bestyrelsen i en fond og dets direkte 100 % ejede holdingselskab – afhængig af vedtægtens eventuelle regler herom.

Udvalget finder endvidere, at der konkret undtagelsesvis kan forekomme tilfælde, hvor det ikke er betænkeligt, at formanden eller næstformanden for fondsbestyrelsen er direktør i en dattervirksomhed. Dette vil være bl.a. være tilfældet, hvis der er tale om en ubetydelig dattervirksomhed for fonden, eller hvis dattervirksomheden er under afvikling, og der formelt

selskabsretligt er behov for en direktør. Udvalget finder derfor, at fondsmyndigheden konkret i undtagelsestilfælde skal kunne samtykke i et sådant personsammenfald.

5.3.1.3. Krav i vedtægten til bestyrelsesmedlemmer

Udvalget har overvejet, om der i LEF skal indføres krav om, at der i vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal være:

- kompetencekrav til bestyrelsesmedlemmer
- krav til bestyrelsesmedlemmers udpegningsperiode
- et maksimalt antal genudpegninger

5.3.1.3.1. Kompetencekrav til bestyrelsesmedlemmer

Udvalget finder, at der ikke er behov for, at der i LEF indskrives krav om, at der i vedtægten for en fond skal fastlægges krav til bestyrelsesmedlemmernes kompetencer. En række af udvalgsmedlemmerne henviser i den forbindelse til, at der i SEL ikke er fastsat krav til bestyrelsesmedlemmernes kompetencer i A/S'er og ApS'er. Der er ikke en begrundelse for, hvorfor der på dette punkt skulle være skærpede krav for bestyrelsesmedlemmer i en fond i forhold til, hvad der gælder for selskaber.

I Anbefalingerne for god selskabsledelse i børsnoterede selskaber anbefales det, at der nedsættes et nomineringsudvalg, der årligt bl.a. vurderer ledelsens sammensætning og resultater og overvejer forslag til kandidater til ledelsesposter.

Udvalgsmedlemmerne finder på den baggrund, at spørgsmålet om bestyrelsens sammensætning samt eventuelle kompetencekrav og eventuel nedsættelse af et nomineringsudvalg er emner, der vil kunne være egnet til at blive reguleret i anbefalinger om god fondsledelse.

5.3.1.3.2. Krav i vedtægten til bestyrelsesmedlemmernes udpegningsperiode

Efter SEL § 120, stk. 4, gælder de generalforsamlingsvalgte medlemmers hverv for den tid, der er fastsat i vedtægten. Valgperioden kan dog maksimalt være 4 år. LEF indeholder ingen krav herom.

Erhvervsstyrelsen anbefaler en udpegningsperiode på mellem 2-4 år, så der tages hensyn til behovet for kontinuitet, og fornyelse ved udskiftning af bestyrelsesmedlemmer.

En lovbestemt udpegningsperiode sikrer, at bestyrelsen med passende mellemrum tager en drøftelse af, hvorvidt bestyrelsens sammensætning er passende og hensigtsmæssig i forhold til fondens formål og interesser, herunder fondes udfordringer i forhold til aktivitets- og uddelingsformålet.

Det må forudsættes, at en ansvarlig formand eller eventuelt et formandskab for bestyrelsen uden lovkrav herom vil sikre, at bestyrelsens sammensætning så vidt muligt til stadighed er optimal.

Et nomineringsudvalg, der til stadighed har fokus på bestyrelsens sammensætning, kompetencer og formelt kommer med forslag til nye kandidater, kan være en mulighed til at sikre løbende fornyelse i bestyrelsen. Et nomineringsudvalg vil især kunne overvejes i fonde

med et større antal bestyrelsesmedlemmer, og hvor bestyrelsesmedlemmerne udpeges ved selvsupplering.

Det er udvalgets opfattelse, at der p.t. ikke er behov for regulering af krav til vedtægten om bestyrelsens udpegningsperiode i LEF.

Udvalget finder, at spørgsmålet om udpegningsperiode vil kunne være egnet til eventuelle anbefalinger om god fondsledelse. En aktiv stillingtagen vedrørende det enkelte bestyrelsesmedlem i hvert tilfælde hvert 2.-4. år vil efter udvalgets opfattelse være hensigtsmæssig ikke mindst under hensyntagen til den stadigt stigende omskiftelighed erhvervsvirksomheder er udsat for. Manglende eller sen reaktion på en given udvikling kan være helt afgørende for virksomhedens og dermed fondens økonomiske stilling og fremtidsudsigter.

5.3.1.3.3. Krav i vedtægten til maksimalt antal genudpegninger af bestyrelsesmedlemmer

Udvalget har overvejet, hvorvidt der i LEF skal indføres en bestemmelse om, at bestyrelsesmedlemmer maksimalt kan genudpeges et vist antal gange.

Det er udvalgets opfattelse, at der ikke er behov for en bestemmelse i LEF om et maksimalt antal genudpegninger af bestyrelsesmedlemmerne.

Udvalget finder endvidere, at der ikke er behov for anbefalinger herom, bl.a. under hensyntagen til at et af kriterierne i relation til fondsbestyrelsesmedlemmernes uafhængighed er antal år i ledelsen.

5.3.1.4. Fondens formand og næstformand

LEF regulerer i § 21 formanden for bestyrelsen og dennes særlige pligter og dennes udslagsgivende stemme ved stemmelighed. LEF § 12, stk. 3, regulerer forbuddet mod sammenfald af direktøren, bestyrelses- og formandsposten, medmindre fondsmyndigheden samtykker heri.

I SEL fremgår det f.eks. af § 124, stk. 3, at vedtægten kan lade næstformandens stemme være afgørende ved stemmelighed, hvis formanden har forfald.

Tilsvarende må en næstformand i et selskab ifølge SEL ikke samtidig være direktør i et A/S.

Udvalget finder, at den nuværende mulighed for, at fondsmyndigheden kan tillade, at en direktør i en fond kan være bestyrelsesformand i fonden, skal udgå, således at der på dette punkt bliver identiske regler i SEL og LEF.

Det er selskabsretligt u hensigtsmæssigt og sår tvivl om arbejdsdelingen og kontrollen med direktionen, hvis der er sammenfald mellem bestyrelsesformand og direktør.

Der er endvidere enighed i udvalget om, at der bør indsættes tilsvarende regler i LEF om næstformandens pligter og udslagsgivende stemme ved formandens forfald. Den nærmere arbejdsbeskrivelse for formand og næstformand i øvrigt kan med fordel indgå i bestyrelsens forretningsorden.

5.3.2. Hvad skal være reguleret i LEFs kapitel om ledelse

SEL indeholder en række bestemmelser, der ikke genfindes i LEF.

Udvalget har drøftet, hvorvidt der er behov for at give mulighed for at vælge mellem forskellige ledelsesstrukturer, således som SEL kapitel 7 giver mulighed for bestyrelse/direktion eller tilsynsråd/direktion.

Reelt er der mulighed for at vælge forskellige ledelsesstrukturer i fonde, da der ikke er krav om en direktion.

Vælger fondsbestyrelsen ikke at have en direktør, er det fondsbestyrelsen, der skal forestå både den overordnede og den daglige ledelse af fonden.

Flertallet af udvalgsmedlemmerne (*Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbye, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Steen Thomsen, Sven Petersen, og Tine Roed*) finder ikke behov for at overføre samtlige ledelsesbestemmelser fra SEL til LEF, herunder f.eks. muligheden for at etablere tilsynsråd. Disse udvalgsmedlemmer nævner også, at da fondsmyndigheden ingen kontrol- eller sanktionsbeføjelser har direkte overfor direktøren, må denne model anses for uhensigtsmæssig i fonde.

Et udvalgsmedlem (*Finn L. Meyer*) har vanskeligt ved at se, hvad der taler imod, at erhvervsdrivende fonde får den samme fleksibilitet med hensyn til valg af ledelsesmodel, som der er indført for A/S'er og ApS'er. Dette udvalgsmedlem finder, at det bør være muligt at vælge en ledelsesmodel med et tilsynsråd og en direktion. Et tilsynsråd vil i givet fald skulle antage og afskedige en direktion og føre tilsyn med direktionen samt varetage de specifikke fondsretlige opgaver, herunder særligt uddelingsformålet. Hvis ledelsesmodellen med et tilsynsråd vælges, vil der altid være krav om, at der også skal være en direktion, da ledelsesmodellen med et tilsynsråd er karakteriseret ved, at tilsynsrådet er et tilsynsorgan, mens ledelsen af fonden, såvel den daglige ledelse som den overordnede strategiske ledelse, henhører under direktionen.

Der er enighed i udvalget om, at det vil være hensigtsmæssigt, at følgende bestemmelser fra SEL overføres til LEF:

- arbejdende bestyrelsesformand, jf. SEL § 114
- generalklausul om utilbørlige begunstigelser til skade for fonden m.v., jf. SEL § 127
- Krav om en forretningsorden for bestyrelsen, jf. SEL § 130
- Regler om skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder, jf. SEL § 125

Udvalget finder, at minimumskravene til en forretningsorden i en erhvervsdrivende fond som udgangspunkt skal være de samme som i SEL.

Udvalget har overvejet, om forretningsordenen skal indsendes til fondsmyndigheden.

Efter udvalgets opfattelse er der ikke behov for at kræve, at samtlige erhvervsdrivende fonde skal indsende forretningsordenen til fondsmyndigheden.

Har fondsmyndigheden behov for at se forretningsordenen f.eks. i forbindelse med en tilsynssag, kan fondsmyndigheden kræve den indsendt i henhold til de gældende bestemmelser herom.

5.3.3. Om direktion – en mulighed ikke et krav

Udvalget har drøftet, hvorvidt det bør være en pligt, at erhvervsdrivende fonde skal have en direktør til at varetage den daglige ledelse.

Udvalget har fundet, at det fortsat bør være bestyrelsens egen beslutning, hvorledes ledelsesstrukturen skal være i den enkelte fond, og at der derfor ikke skal indføres krav om en direktør i alle erhvervsdrivende fonde eller i de større fonde.

Der er dog i udvalget enighed om, at der i eventuelle anbefalinger for god fondsledelse kan medtages anbefalinger om, at bestyrelsen i større fonde bør ansætte en direktør til varetagelse af den daglige ledelse principielt efter samme model som i SEL.

5.3.3.1. Eventuel mulighed for at fondsmyndigheden kan afsætte direktør

Udvalget har overvejet, hvorvidt fondsmyndigheden skal have mulighed for at afsætte en direktør, svarende til at fondsmyndigheden i dag under skærpende omstændigheder kan afsætte bestyrelsesmedlemmer.

Udvalget finder, at fondsmyndigheden ikke skal have mulighed for at afsætte direktøren.

Det er bestyrelsens pligt at føre kontrol med en eventuel direktør og eventuelt afsætte den pågældende, hvis denne ikke udfører sin funktion tilfredsstillende.

Efter udvalgets opfattelse kan der dog indsættes en bestemmelse i LEF om, at fondsmyndigheden kan påbyde bestyrelsen at afsætte direktøren i særlige tilfælde, hvor det er åbenbart, at direktøren ikke lever op til de krav, der stilles til at varetage fondens daglige ledelse. Følger bestyrelsen i disse tilfælde ikke fondsmyndighedens påbud, varetager den ikke fondens interesser, og bestyrelsesmedlemmerne vil derfor selv kunne afsættes efter de gældende regler herom.

5.3.4. Administrator

Mange erhvervsdrivende fonde, der vælger ikke at ansætte en direktør, har i stedet indgået aftale med en ekstern administrator om at varetage nogle af de daglige administrative opgaver. Administrators opgaver kan afgrænses negativt i forhold til en direktørs opgaver. Administrator må således ikke

- have opgaver svarende til en direktørs opgaver,
- have ansvaret for fondens daglige drift, og
- tegne fonden.

Hvor bestyrelsen har besluttet at have en administrator bibeholder bestyrelsen fortsat ansvaret for den daglige ledelse af fonden.

Udvalget finder ikke, at der er behov for, at der indarbejdes regler i LEF om administrator, svarende til de regler, som udvalget foreslår indført i loven med hensyn til bestyrelsens og en eventuel direktørs pligter og ansvar.

Der kan imidlertid være behov for i bemærkningerne til reglerne om bestyrelsens og en eventuel direktørs pligter og ansvar at fremhæve forskellene på en direktør og en administrator. En administrator skal ikke registreres i og med, administrator ikke er et ledelsesorgan i LEFs forstand.

Udvalget foreslår dog i lyset af de mange erhvervsdrivende fonde, der har en administrator, at der indsættes en bestemmelse i LEF, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at en administrator ikke er et ledelsesorgan, men en aftalepart.

Den foreslåede bestemmelse skal også ses i sammenhæng med, at udvalget foreslår, at der skal indsættes en bestemmelse i ÅRL, hvorefter en ekstern administrators identitet og honorar skal fremgå af fondens årsrapport.

I bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i LEF bør det efter udvalgets opfattelse præciseres, at det ikke er muligt at omgå LEFs bestemmelser om direktører ved blot at kalde den pågældende administrator.

Der er i udvalget enighed om, at en administrator ikke skal fremgå af fondsvedtægten. Udvalget finder, at der bør være åbenhed om administrators vederlag, så fondsmyndigheden og andre relevante interessenter har indblik i administrators opgaver for fonden. Udvalget foreslår derfor, at der i ÅRL indføres et oplysningskrav for de erhvervsdrivende fonde om angivelse af

- hvem der er administrator (navn og adresse), og
- hvad den pågældende har fået i honorar i regnskabsåret.

5.3.5. Bestyrelsens og direktionens arbejdsopgaver

Udvalget finder, at arbejdsopgaverne for bestyrelsen og direktionen i en erhvervsdrivende fond, herunder om arbejdende bestyrelsesformand, skal præciseres i LEF, således som det er sket i SEL.

Udvalget finder det endvidere hensigtsmæssigt, at der i LEF indsættes en udtrykkelig bestemmelse om, at bestyrelsen (alene) skal varetage fondens formål og interesser. En tilsvarende regel er indsat i FIL i 2011 i relation til sparekassefondene.

Der er efter udvalgets opfattelse ikke tale om en ændring i forhold til, hvad der gælder i dag. Udvalget finder imidlertid, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis opmærksomheden herpå skærpes, hvilket kan ske ved indførelse af en udtrykkelig bestemmelse herom i LEF.

Der er enighed i udvalget om, at der i LEF bør indsættes en bestemmelse om, at bestyrelsen skal udarbejde en forretningsorden svarende til SELs tilsvarende bestemmelse. Bestyrelsen bør i forretningsordenen fastlægge de nærmere regler om f.eks. opfølgning på fondens aktiviteter, en eventuel direktion eller administrators rapportering til bestyrelsen og fondens kommunikation såvel internt som eksternt.

5.3.5.1. Samfundsansvar

Udvalget finder ikke, at der i LEF skal være yderligere krav for erhvervsdrivende fondes udarbejdelse af en strategi for samfundsansvar (CSR-strategi) udover, hvad der allerede gælder for de store erhvervsdrivende fonde i medfør af ÅRL § 99 a. Mange fondes almenvelgørende uddelinger kan ses som udtryk for fondens almene samfundsansvar. Det skal i den forbindelse bemærkes, at udvalget i kapitel 8, ”Kapitalafgang, herunder uddelinger”, foreslår, at offentligheden omkring de erhvervsdrivende fondes uddelinger forøges.

5.3.6. Vederlag til bestyrelsen og direktionen

Udvalget har drøftet reglen om bestyrelsens vederlag i LEF og sammenholdt den med den tilsvarende regel i SEL.

Udvalget finder, at bestemmelsen i LEF om vederlag skal tilrettes svarende til SEL.

Hermed vil det også af LEF fremgå, at vederlaget ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter arbejdets art og omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til fondens og i moderfonde koncernens forhold.

Bestemmelsen i LEF bør ændres, så den også omfatter en eventuel direktør svarende til, hvad der gælder i SEL. Efter udvalgets opfattelse er der således ikke grund til, at der på dette punkt skal være forskel på SEL og LEF.

Udvalgets medlemmer finder, at fondsmyndigheden ikke skal have mulighed for at nedsætte vederlaget til en direktør svarende til, at fondsmyndigheden i visse tilfælde kan nedsætte vederlaget til bestyrelsesmedlemmer. Udvalgsmedlemmerne finder, at det er en del af bestyrelsens ansvar at fastsætte et passende vederlag til direktøren.

5.3.6.1. Incitamentsaflønning

Udvalget finder ikke, at der er behov for at indsætte en regel om incitamentsaflønning svarende til SELs regel herom.

Udvalget finder, at man i bemærkningerne til den ændrede vederlagsbestemmelse kan knytte bemærkninger om incitamentsaflønning.

Incitamentsaflønning anses for at være en usædvanlig aflønningsform for ledelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond, hvor der ikke er ejere, der kan acceptere denne aflønningsform som i A/S'er.

Dette skal også ses i sammenhæng med, at incitamentsaflønning kan medføre, at personlige interesser kan være stridende mod fondens formål og interesser. En direktør i et datterselskab, der samtidig er medlem af fondsbestyrelsen, kan have aftale om incitamentsaflønning i datterselskabet, hvilket efter udvalgets opfattelse ikke er problematisk. Oplysning herom skal fremgå af selskabets henholdsvis af fondskoncernens årsrapport.

Hvis incitamentsaflønning undtagelsesvis forekommer i fonden, skal der oplyses fuldt ud om ordningen i fondens årsregnskab.

5.3.6.2. Udnyttelse af mulighed for at fastsætte nærmere regler om aflønning

Udvalget finder, at der ikke er behov for, at fondsmyndigheden udnytter den eksisterende bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om størrelsen af vederlaget, eller at fondsmyndigheden skal godkende eventuelle vederlag, der ikke følger sådanne regler.

De nuværende regler, hvorefter fondsmyndigheden kan spørge til bestyrelsesvederlaget i en fond og eventuelt indstille eller pålægge bestyrelsen at ændre vederlaget, er efter udvalgets opfattelse tilstrækkelige.

Udvalget betoner, at det er afgørende, at fondsmyndigheden, når denne konkret efterspørger rimeligheden af bestyrelsesvederlag, foretager en konkret vurdering (et begrundet skøn) i forhold til fondens aktiviteter, værdier m.v. Fondsmyndigheden bør således ikke anvende en fast timesats og et timeregnskab for bestyrelsesmedlemmerne til at fastslå, om vederlaget til bestyrelsen har været rimeligt. Fondsmyndigheden må tillige inddrage andre forhold, herunder bestyrelseshonorarer i sammenlignelige fonde og andre virksomheder, herunder aktieselskaber, i sit skøn.

5.3.6.3. Åbenhed om ledelsens vederlag

Udvalget har drøftet behovet for mere åbenhed om ledelsens vederlag i erhvervsdrivende fonde.

Udvalget finder, at der fremover skal være krav om, at alle erhvervsdrivende fonde i deres årsrapporter oplyser om vederlaget til bestyrelsen og til direktionen opgjort pr. ledelseskategori, uanset hvilken regnskabsklasse fonden er omfattet af.

Dette svarer til de eksisterende oplysningskrav til virksomheder i regnskabsklasse D.

Udvalget finder endvidere, at der skal ske en skærpelse af oplysningskravene for vederlag til erhvervsdrivende fondes ledelsesmedlemmer, således at der ikke alene skal oplyses om deres vederlag i fonden, men også om eventuelle andre vederlag herunder incitamentsaflønning, som de pågældende modtager som ledelsesmedlem i andre virksomheder i koncernen.

Skærpelsen er her relevant for de moderfonde, som ikke udarbejder koncernregnskab og derfor ikke allerede er forpligtet til at give oplysninger for koncernen som et hele.

Oplysningspligten skal endvidere udvides til også at omfatte eventuelle andre vederlag som ledelsesmedlemmer modtager for rådgivning eller lignende for fonden, dattervirksomheder af fonden eller tilknyttede virksomheder til fonden.

Der skal tillige være særskilt oplysning i årsrapporten om en eventuel administrator og dennes vederlag. Dette gælder selvom, administrator ikke tillige er et ledelsesmedlem. Baggrunden herfor er, at administrator ofte har så stor indflydelse på den daglige drift, at det findes nødvendigt, at der er samme åbenhed om vederlaget til administrator som til ledelsen.

De udvidede oplysningskrav bør omfatte erhvervsdrivende fonde uanset regnskabsklasse. Hvis fondene er modervirksomhed, bør oplysningerne gives både for fonden selv og for koncernen.

Det skal være et krav, at oplysningerne for koncernen skal gives, uanset om moderfonden anvender en af undtagelsesmulighederne for at undlade at udarbejde koncernregnskab.

5.3.7. Medarbejderrepræsentation

Udvalget har overvejet spørgsmålet om medarbejderrepræsentation.

SEL medførte, at de hidtidige regler om medarbejderrepræsentation som udgangspunkt blev videreført, men at det blev muligt for medarbejderne og ledelsen i enighed at fravige visse af de formelle krav i enighed.

Flertallet af udvalgsmedlemmerne (*Finn L. Meyer, Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbbye, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Steen Thomsen, Sven Petersen og Tine Roed*) finder, at der bør være de samme regler om medarbejderrepræsentation i selskaber og i erhvervsdrivende fonde.

Et par udvalgsvalgsmedlemmer (*Dorrit Vanglo og Knud T. Martens*) finder, at der i fonde ikke er samme behov for, at medarbejderne og ledelsen i enighed kan fravige en række af reglerne om medarbejderrepræsentation da forskellen i styrkeforholdet mellem medarbejdere og ledelse betyder, at det er vanskeligt at sikre sig, at fravigelser er begrundet i en reel og oprigtig enighed.

Et enigt udvalg finder, at der ikke skal ændres på, at de bestyrelsesmedlemmer, der vælges af medarbejderne i en erhvervsdrivende fond, kun deltager i behandlingen af spørgsmål, som ikke vedrører erhvervsvirksomheden, eller i udpegelsen af nye vedtægtsbestemte bestyrelsesmedlemmer i fonden, såfremt dette er bestemt i vedtægten.

5.3.7.1. Bladfonde

Der er enighed i udvalget om, at særreglen om bladfonde bør ophæves, så bladfonde skal følge de samme regler om medarbejderrepræsentation som andre erhvervsdrivende fonde. Der er efter udvalgets opfattelse ikke længere en begrundelse for opretholdelse af særreglen.

5.3.8. Anbefalinger for god fondsledelse

Anbefalingerne for god selskabsledelse i børsnoterede selskaber er udtryk for ”best practice” for ledelse af et børsnoteret selskab.

Anbefalingerne er såkaldt ”soft law”. Mens regulering ved lov (”hard law”) typisk beskriver en minimumstandard, som sætter rammerne for selskabers handlemåde, afspejler soft law ”best practice” for god selskabsledelse og er endvidere kendetegnet ved frivillighed, hvilket giver anbefalingerne den fleksibilitet, der er nødvendig for selskaberne.

”Soft law” er typisk relativt lettere at tilpasse og dermed mere dynamisk end lovgivning, hvilket muliggør, at anbefalingerne til stadighed kan være tidssvarende.

Anbefalingerne omhandler bl.a., hvorledes det øverste ledelsesorgan typisk bestyrelsen skal forholde sig til en række emner som f.eks. selskabskapitalen og udbytte, åbenhed overfor interessenter, ledelsens sammensætning, opgaver og vederlag, risikostyring samt intern kontrol regnskabsafleggelse m.v. og revision. Anbefalingerne går videre end SEL, ligesom anbefalingerne omhandler spørgsmål, som ikke er reguleret i SEL eller ÅRL.

Udover anbefalinger for børsnoterede selskaber er der også udarbejdet anbefalinger indenfor andre virksomhedsformer og brancher, f.eks. for ledelse af større kulturprojekter.

I udgangspunktet er det en principiel sondring mellem anbefalinger om god selskabsledelse henholdsvis fondsledelse og lovgivning. Det betyder imidlertid ikke, at anbefalinger om god ledelse er helt uden retlig betydning. Alt efter anbefalingernes indhold kan de have betydning, for eksempel ved vurderingen af, om ledelsen har optrådt forsvarligt i forhold til reglerne om ledelsens ansvar.

5.3.8.1. "Comply or explain" (følg eller forklar)

Et generelt træk for anbefalinger om Corporate Governance er princippet om "Comply or explain" (følg eller forklar). Princippet betyder, at det enkelte selskabs ledelse selv afgør, i hvilket omfang den ønsker at efterleve anbefalingerne. Efterlever et selskab ikke en anbefaling, skal ledelsen forklare, hvorfor man har valgt anderledes, og hvordan man i stedet har indrettet sig.

Manglende efterlevelse af en anbefaling er således ikke et regelbrud, men udtryk for, at selskabet har valgt at indrette sig på anden måde end det, der fremgår af den konkrete anbefaling.

Indføres der anbefalinger om god fondsledelse for erhvervsdrivende fonde, vil det være fondsmyndigheden og eventuelle øvrige interessenter, der må afgøre, om forklaringen på manglende efterlevelse er acceptabel. Herved skabes der åbenhed om ledelsesforholdene.

Hvis der udarbejdes anbefalinger for god ledelse i erhvervsdrivende fonde, hvortil der i LEF stilles krav om, at fondene skal forholde sig til de enkelte anbefalinger, må den enkelte fondsbestyrelse afgøre, i hvilket omfang fonden vil efterleve anbefalingerne. Efterlever en fond ikke en anbefaling, skal den forklare, hvorfor den har valgt anderledes, og hvordan fonden i stedet har indrettet sig. Det er således ikke pligtigt at følge anbefalingerne, ligesom fondens bestyrelse ikke kan fravige en fonds vedtægt under henvisning til anbefalingerne for god fondsledelse.

5.3.8.2. Indførelse af anbefalinger for god fondsledelse

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at den generelle udvikling har betydet øget fokus på ansvarlighed, åbenhed og god virksomheds- og ledelseskultur. Det gælder eksempelvis i forhold til Corporate Governance (god selskabsledelse), hvor børsnoterede selskaber i dag følger en række principper for god selskabsledelse.

De seneste år har der været rejst spørgsmål vedrørende gennemsigtigheden og tilsynet med de erhvervsdrivende fonde, herunder rammerne for ledelsen, dens sammensætning og uafhængighed.

Udvalget har bl.a. til opgave at belyse og vurdere behovet for styrkelse af reglerne for de erhvervsdrivende fonde vedrørende gennemsigtighed, uafhængighed, ledelse og samfundsansvar, samt behovet for at styrke det offentlige tilsyn med erhvervsdrivende fonde.

Udvalget skal udarbejde udkast til ændring af lov om erhvervsdrivende fonde og eventuelt udkast til anbefalinger for god fondsledelse, såfremt nogle forhold egner sig bedre til at blive reguleret via anbefalinger end ved egentlige lovregler.

Udvalget finder, at det ikke vil være hensigtsmæssigt med yderligere regler i LEF om blandt andet bestyrelsens sammensætning, udpegningsperioder m.v.

Set i lyset af det fokus, der er på fonde og deres ledelser, finder udvalget imidlertid, at det vil være hensigtsmæssigt, at der udarbejdes anbefalinger for god fondsledelse.

Udvalget finder, at antallet af anbefalinger for god fondsledelse bør være væsentligt færre end det, der gælder for børsnoterede selskaber. For erhvervsdrivende fonde er der ikke behov for en række af de anbefalinger, der gælder for de børsnoterede selskaber. En del forhold om bestyrelsens interne forhold kan endvidere med fordel medtages i bestyrelsens forretningsorden.

Et flertal i udvalget (*Finn L. Meyer, Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbye, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard og Steen Thomsen*) finder, at anbefalinger for god fondsledelse bør omfatte alle erhvervsdrivende fonde. Udvalget bemærker i den forbindelse, at en række af de forhold, der adresseres i udvalgets oplæg til anbefalinger for god fondsledelse, vil være relevante også i de små fonde. Disse udvalgsmedlemmer finder endvidere, at antallet af anbefalinger og anbefalingernes indhold i udvalgets oplæg til anbefalinger for god fondsledelse er tilpasset i forhold til, at også små fonde skal være omfattet heraf.

Et mindretal i udvalget (*Sven Petersen og Tine Roed*) finder, at de mindste fonde ikke bør være omfattet af anbefalingerne om god fondsledelse. Disse udvalgsmedlemmer finder, at de administrative byrder forbundet med at være omfattet af anbefalingerne for god fondsledelse ikke vil være af ubetydeligt omfang. Disse udvalgsmedlemmer finder derfor, at erhvervsdrivende fonde kan undlade at forholde sig til de foreslåede anbefalinger, hvis fonden i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af følgende størrelser:

- 1) en balancesum på 7 mio. kr.,
- 2) en nettoomsætning på 14 mio. kr. og
- 3) et gennemsnitligt heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 10.

Disse størrelsesgrænser kendes allerede i årsregnskabsloven med hensyn til virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Det bemærkes, at Erhvervsstyrelsen har oplyst, at styrelsen ikke er i besiddelse af information om, hvor mange fonde der vil blive undtaget fra kravet med den foreslåede bagatelgrænse, men efter styrelsens opfattelse vil det være et ikke ubetydeligt antal fonde.

Der er enighed blandt udvalgets medlemmer om, at det er afgørende, at anbefalingerne for god fondsledelse til stadighed er af en begrænset omfang, og at de således ikke udvides væsentligt efterfølgende. Udvalget finder, at dette også bør fremgå udtrykkeligt af bemærkningerne til den foreslåede lovændring.

Det er udvalgets opfattelse, at hvis anbefalinger om god fondsledelse skal have den ønskede effekt, og det skal sikres, at anbefalingerne følges, vil der være behov for at forpligte fondene til at forholde sig til anbefalingerne.

Det kan efter udvalgets opfattelse eksempelvis ske ved at fastsætte bestemmelser om, at hver enkelt fond årligt afrapporterer i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden i forhold til anbefalingerne.

Det mest nærliggende er, at afrapporteringen sker i årsrapporten eller på fondens hjemmeside på samme måde som for de børsnoterede selskaber.

En forudsætning for den ønskede effekt er endvidere, at der er en myndighed, der følger op på comply or explain-princippet. I de erhvervsdrivende fonde kan denne opfølgingsopgave overlades til fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden har gennem sin almindelige opgavevaretagelse myndighed til at føre tilsyn og kontrol med forvaltningen af de erhvervsdrivende fonde.

Efter udvalgets opfattelse bør der indføres en bestemmelse i LEF om, at fondsmyndigheden kan pålægge bestyrelsen i en fond at opfylde ”comply or explain-princippet”, hvis fondsmyndigheden konstaterer, at en fond ikke forholder sig til anbefalingerne, eller hvis en fond anfører en begrundelse for en afvigelse fra anbefalingerne, som er åbenbart grundløs eller uden mening.

I bemærkningerne til en sådan bestemmelse kan det endvidere præciseres, at hvis en fondsbestyrelse flere gange helt undlader at forholde sig til anbefalingerne, uanset at den af fondsmyndigheden har fået påbud herom, kan dette forhold indgå i fondsmyndighedens vurdering af, om der konkret kan være anledning til at afsætte bestyrelsesmedlemmer i medfør af de allerede gældende regler herom.

5.3.8.2.1. Nedsættelse af komite for god fondsledelse

Anbefalinger om god fondsledelse skal karakteriseres ved, at de løbende ajourføres af fondene selv og ved at anbefalingerne er anerkendt som best practice.

Udvalget finder derfor, at der bør nedsættes en komite, der får til opgave løbende at følge op på anbefalingerne og ajourføre disse i lyset af samfundsudvikling m.v., svarende til Komiteen for god Selskabsledelse.

Udvalget finder, at komiteen bør sammensættes med personer, der repræsenterer de omfattede fonde, samt eksperter og praktikere indenfor erhvervsfundsområdet.

Vedtægten for den nye komite bør udstedes af ministeren, og sekretariatsbetjeningen bør placeres i Erhvervsstyrelsen.

5.4. Udkast til lovforslag

5.4.1. Udkast til lovtekst

5.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

L1. § 12, stk. 3, 2. pkt., affattes således:

»En direktør må ikke vælges til formand eller næstformand for bestyrelsen.«

L2. I § 12 indsættes som nye stykker:

»*Stk. 4.* Ledelsen eller tilsvarende organ og medlemmer af ledelsen eller tilsvarende organer i fondens dattervirksomheder og øvrige tilknyttede virksomheder må ikke udpege medlemmer til fondens bestyrelse.

Stk. 5. Formand eller næstformand for fondens bestyrelse må ikke være direktør i et datterselskab eller en tilknyttet virksomhed, medmindre fondsmyndigheden undtagelsesvis samtykker heri.«

L3. Efter § 12 indsættes som nye bestemmelser:

»§ 12 a. Bestyrelsen skal ved ledelsen af fonden alene varetage fondens formål og interesser. Bestyrelsen skal ud over at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed påse, at

- 1) bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på en måde, der efter fondens forhold er tilfredsstillende,
- 2) der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller,
- 3) bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om fondens finansielle forhold,
- 4) direktøren udfører sit hverv på en behørig måde og efter bestyrelsens retningslinjer og
- 5) fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Bestyrelsen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

Stk. 2. I fonde, hvor bestyrelsen ikke har ansat en direktør, skal bestyrelsen varetage såvel den overordnede og strategiske ledelse som den daglige ledelse. Bestyrelsen skal desuden sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed.

Stk. 3. Prokura kan kun meddeles af bestyrelsen.

§ 12 b. Når bestyrelsen har ansat en direktør, varetager direktøren den daglige ledelse af fonden. Direktøren skal følge de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den daglige ledelse omfatter ikke dispositioner, der efter fondens forhold er af usædvanlig art eller af stor betydning. Sådanne dispositioner kan direktøren kun foretage efter særlig bemyndigelse fra bestyrelsen, medmindre bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for fondens virksomhed. Bestyrelsen skal i så fald snarest underrettes om den truffe disposition.

Stk. 2. Direktøren skal sikre, at fondens bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde.

Stk. 3. Direktøren skal herudover sikre, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser efterhånden som de forfalder. Direktøren er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

§ 12 c. Bestyrelsen kan træffe aftale med en administrator om udførelse af visse konkrete opgaver. Bestyrelsen eller en eventuel direktion har ansvaret for fondens daglige drift, uanset om der er truffet aftale med en administrator.

§ 12 d. Medlemmer af fondens bestyrelse må ikke disponere således, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe medlemmer af bestyrelsen eller andre en utilbørlig fordel på fondens bekostning. Medlemmer af fondsbestyrelsen må ikke træffe beslutninger, som måtte være ugyldige som stridende mod lovgivningen eller fondens vedtægt.

Stk. 2. Aftaler mellem et bestyrelsesmedlem og fonden er kun gyldige, hvis de affattes på en måde, der kan dokumenteres, medmindre der er tale om aftaler på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende.«

L4. Efter § 15 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 15 a. Fondsmyndigheden kan i særlige tilfælde give bestyrelsen påbud om at afskedige direktøren, hvis denne åbenbart ikke lever op til de krav, der stilles for at varetage fondens daglige ledelse.«

L5. I § 17, stk. 2, indsættes som nyt 2. pkt.:

»På samme måde kan flertallet af stifterselskabets ledelse ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre fondsbestyrelsens flertal sammen med personer angivet i stk. 1.«

L6. § 19 affattes således:

»§ 19. Vederlag til ledelsesmedlemmer må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til fondens og, i moderfonde, koncernens økonomiske stilling.

Stk. 2. Fondsmyndigheden kan nedsætte et vederlag til bestyrelsen, der findes for højt.«

L7. Efter § 20 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 20 a. Bestyrelsen i en fond skal redegøre for, hvorledes de forholder sig til de af Komiteen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Bestyrelsen skal i sin redegørelse oplyse, om fonden følger anbefalingerne, eller om de fraviger en eller flere anbefalinger og i givet fald hvilke. Hvis fonden fraviger en anbefaling, skal bestyrelsen redegøre for grundene hertil, og hvordan man i stedet har indrettet sig.«

L8. I § 21 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Formanden for bestyrelsen må ikke udføre hverv for fonden, der ikke er en del af hvervet som formand. En bestyrelsesformand kan dog, hvor der er særligt behov herfor, udføre opgaver, som den pågældende bliver anmodet om at udføre af og for bestyrelsen.«

Stk. 4-6 bliver stk. 5-7.

L9. § 21 a, stk. 1, 1. og 2. pkt., affattes således:

»Bestyrelsesmøder kan afholdes skriftligt, i det omfang dette er foreneligt med udførelsen af bestyrelsens hverv. Et medlem af bestyrelsen eller en direktør kan dog forlange, at der finder en mundtlig drøftelse sted.«

L10. § 21 a, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Et medlem af bestyrelsen eller en direktør kan dog forlange, at der finder en mundtlig drøftelse sted.«

L11. Efter § 21 a indsættes som ny bestemmelse:

»§ 21 b. Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelser om udførelsen af bestyrelsens opgaver.

Stk. 2. Ved udformningen af forretningsordenen skal der tages udgangspunkt i fondens virksomhed og behov. I den forbindelse bør bestyrelsen særligt overveje, om forretningsordenen skal indeholde bestemmelser om konstitution, arbejdsdeling, tilsyn med en eventuel direktørs daglige ledelse, føring af bøger, protokoller m.v., skriftlige og elektroniske møder, tavshedspligt, suppleanter, regnskabskontrol, underskrivelse af revisionsprotokol og sikring af tilstedeværelsen af det nødvendige grundlag for revision.«

L12. § 22, stk. 3, ophæves.

L13. § 25 ophæves.

L14. Som *Overskrift til § 27* indsættes: »Repræsentations- og tegningsret«

5.4.1.2. Ændring af årsregnskabsloven

LÅ1. Efter § 68, som er ophævet, indsættes som ny § 69.

»§ 69. Fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, skal give de i § 98 b nævnte oplysninger.

Stk. 2. Hvis fonden er modervirksomhed i en koncern, men i henhold til §§ 110-111 undlader at udarbejde koncernregnskab, skal der i årsregnskabet tillige gives oplysning om det samlede vederlag m.v., medlemmer af fondens bestyrelse og direktion modtager som ledelsesmedlem i andre virksomheder i koncernen. Det samme er tilfældet, hvis fonden i henhold til § 114, stk. 2, nr. 4, udeholdes af konsolideringen i koncernregnskabet.

Stk. 3. Hvis der har fundet transaktioner sted mellem fonden og dens nærtstående parter, jf. § 98 c, stk. 2, skal fonden i årsregnskabet oplyse om arten af forholdet mellem fonden og de nærtstående parter og give de informationer om transaktioner og mellemværender, der er nødvendige for en forståelse af forholdets mulige påvirkning af årsregnskabet. Oplysningerne skal som minimum omfatte:

- 1) Transaktionernes art og beløbsmæssige størrelse.
- 2) Om transaktionerne er gennemført på almindelige markedsvilkår.
- 3) Den beløbsmæssige størrelse af mellemværender samt betingelser for disse.
- 4) Årets nedskrivninger af tilgodehavender fra nærtstående parter samt den akkumulerede nedskrivning på eksisterende tilgodehavender.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte yderligere regler om, at oplysninger også skal gives for andre vederlag eller honorarer, som et ledelsesmedlem, en administrator eller andre modtager for rådgivning eller administration eller lignende for fonden, samt om offentliggørelsesmåden m.v.«

LÅ2. Efter § 77 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 77 a. Fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, skal udarbejde en ledelsesberetning og heri medtage fondens redegørelse for fondsledelse, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 20 a.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at redegørelsen efter stk. 1 ikke skal medtages i ledelsesberetningen, hvis ledelsesberetningen indeholder en henvisning til fondens hjemmeside, hvor redegørelsen er offentliggjort. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom, herunder om fondens opdatering af oplysningerne på hjemmesiden og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.«

LÅ3. I § 98 c indsættes som nyt *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Stk. 1 og 3-5 finder ikke anvendelse på fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.»

LÅ4. § 126, *stk. 1, nr. 2*, affattes således:

»2) oplysning om nærtstående parter m.v., jf. § 69, stk. 3 og 4, § 71, § 98 a og § 98 c, stk. 1, 2, 4 og 6,«.

LÅ5. § 126, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Kravet om oplysninger om tilgodehavender og sikkerhedsstillelser hos og sikkerhedsstillelser for ledelsesmedlemmer i § 73 samt kravet om oplysninger om vederlag m.v. i § 69, stk. 1, og § 98 b finder tilsvarende anvendelse på de samlede beløb til de af

bestemmelserne omhandlede kategorier af ledelsesmedlemmer og virksomhedsdeltagere i modervirksomheden, som koncernvirksomhederne tilsammen har ydet.«

5.4.1.3. Overgangsbestemmelse

OL1. Som overgangsbestemmelse indsættes afslutningsvis i lovforslaget:

»Fondsbestyrelser skal senest ved førstkomende bestyrelsesmøde efter denne lovs ikrafttræden bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med denne lovs § 1, nr. L2. Igangværende udpegningsperiode respekteres, jf. dog 4. pkt. Hvis bestyrelsesmedlemmer er udpeget for en ubestemt periode, skal bestyrelsens sammensætning bringes i overensstemmelse med denne lovs § 1, nr. L2, senest 4 år efter lovens ikrafttræden. Fondsbestyrelser kan dog fra dagen efter lovens bekendtgørelse i Lovtidende bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med loven som affattet ved denne lovs § 1, nr. L2.«

5.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

5.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. L1

Efter de gældende regler kan direktøren i en erhvervsdrivende fond ikke samtidigt være bestyrelsesformand i fonden, medmindre fondsmyndigheden konkret samtykker heri. Det antages, at bestemmelsen også gælder med hensyn til næstformanden for bestyrelsen.

Det foreslås, at muligheden for få samtykke fra fondsmyndigheden til, at en direktør kan være formand eller næstformand for bestyrelsen ophæves. Det skyldes, at det er en af bestyrelsens vigtige opgaver at føre kontrol med direktionen. Det er fondsretligt uhensigtsmæssigt og sår tvivl om arbejdsdelingen og kontrollen med direktionen, at der kan være sammenfald på det punkt.

I selskabsloven er der ligeledes forbud mod, at en direktør også er bestyrelsesformand i selskabet, jf. selskabslovens § 111, stk. 1, nr. 1, 5. pkt.

Til nr. L2

Erhvervsdrivende fonde har ikke en ejerkreds til at udøve tilsyn og kontrol med bestyrelsen – og i givet fald afsætte samt vælge nye medlemmer til bestyrelsen. Det er derfor særligt vigtigt, at fondsbestyrelsen er uafhængig, når den skal opfylde fondens formål og udøve de øvrige aktiviteter, der er foreskrevet i vedtægten. Udpegning fra et kontrolleret selskab til selskabets kontrollant (her moderfonden) er uhensigtsmæssig og kan sætte kontrolfunktionen overfor datterselskabet ud af kraft. Det foreslås derfor, at der i § 12, stk. 4, indsættes et forbud mod, at der i vedtægten for en fond kan gives mulighed, for at ledelsen i en fonds dattervirksomhed eller en tilknyttet virksomhed kan udpege medlemmer til fondens bestyrelse. I forhold til eksisterende vedtægtsbestemmelser er der i lovforslaget lagt op til, at der fastsættes en overgangsordning på 4 år, inden for hvilken fondene skal have bragt deres vedtægtsbestemmelse i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse, jf. lovforslagets § 1, nr. OL1.

Det er ikke ualmindeligt, at der i et vist omfang er såkaldte ”dobbeltposter” i fondsbestyrelsen og datterselskabernes bestyrelse og/eller direktion. Det er i denne

forbindelse vigtigt at slå fast, at det kan være hensigtsmæssigt, at enkelte medlemmer af fondens bestyrelse har ledelsesposter i fondens datterselskaber. Det medvirker til at give indsigt og kendskab til datterselskabernes forhold.

Imidlertid giver det u hensigtsmæssige ledelsesforhold, hvis direktionen og bestyrelsen i datterselskabet i henhold til fondens vedtægt kan udpege medlemmer til fondens bestyrelse. I sådanne tilfælde vil fondens opgave som aktiv men kritisk kapitalejer i selskabet blive svækket.

Samme forhold gør sig gældende, hvis en direktør i datterselskabet eller den tilknyttede virksomhed samtidig er formand eller næstformand i fonden. Det foreslås derfor i § 12, stk. 5, at fondsbestyrelsens formand eller næstformand ikke kan være en direktør i et datterselskab eller en tilknyttet virksomhed. Der kan dog konkret være undtagelsessituationer, hvor det kan være hensigtsmæssigt, at fondsbestyrelsens formand eller næstformand i en kortere periode er direktør i et underliggende selskab. Det gælder i situationer, hvor et selskab er under afvikling, i akut krise, hvor direktøren i en dattervirksomhed er afskediget, er fratrukket eller er langvarigt syg eller tilsvarende.

Efter den gældende bestemmelse i lovens § 57, stk. 2, kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen påtale overtrædelser af lovens bestemmelser. Overholder et konkret bestyrelsesmedlem ikke de skærpede krav, som lovforslaget indebærer, vil fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed for samtlige erhvervsdrivende fonde kunne meddele påbud om, at bestyrelsesmedlemmet skal bringe forholdet i overensstemmelse med loven eller udtræde af fondens bestyrelse. I modsat fald vil fondsmyndigheden kunne afsætte det pågældende medlem.

Til nr. L3

§ 12 a

Forslaget til § 12 a og § 12 b samler reglerne om fondens bestyrelse og direktør samt disses opgaver og ansvar.

Den foreslåede § 12 a, stk. 1, 1. pkt., tydeliggør fondsbestyrelsens pligt til at have fokus på varetagelse af fondens formål og interesser. Dette har hidtil været gældende i henhold til fondsretlig praksis – også fra før fondslovene. Det vurderes imidlertid hensigtsmæssigt, at det nu står direkte i loven. Det fremgår således også af betænkning nr. 970 fra 1982, at en fondsbestyrelse skal sammensættes, så den kan varetage fondens interesser.

En tilsvarende bestemmelse som forslaget til § 12 a, stk. 1, 1. pkt., er indsat i lov om finansiel virksomhed i 2011, jf. § 209, stk. 1.

Det øvrige indhold af forslaget til ny § 12 a, svarer i øvrigt til selskabslovens § 115, der er en videreførelse og præcisering af de tidligere gældende regler om bestyrelsens opgaver i lov om aktieselskaber § 54.

Forslaget til § 12 a indeholder reglerne om, hvilke opgaver, der påhviler bestyrelsen i erhvervsdrivende fonde. Forslaget er en præcisering af den gældende § 25 i lov om erhvervsdrivende fonde, som foreslås ophævet, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. L13.

Forslaget til § 12 a indeholder en præcisering af, at bestyrelsen skal varetage fondens formål og interesser, den overordnede og strategiske ledelse af selskabet samt sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed.

Organisering af en erhvervsdrivende fonds virksomhed indebærer f.eks. fastlæggelse af hovedlinjerne for, hvordan virksomheden organiseres og tilrettelægges, herunder hvilke rammer, der skal gælde for investeringer, hvordan fonden skal finansieres, og hvilke ledelses- og ansættelsespolitikker der skal gælde. Fondsbestyrelsen har som nævnt har pligt til at have fokus på varetagelse af fondens formål og interesser.

Herudover indeholder bestemmelsen en række pligter for bestyrelsen, som skal gøre bestyrelsen i stand til at føre tilsyn med direktionens arbejde. Såvel fondsbestyrelsen som en eventuel direktion foreslås desuden at bære ansvaret for, at fondens kapitalberedskab er forsvarligt, jf. de foreslåede bestemmelser i § 12 a, stk. 1, nr. 5, og § 12 b, stk. 3.

De foreslåede regler om bestyrelsens opgaver skal ses i sammenhæng med, at bestyrelsen er ansvarlig for den overordnede ledelse af fonden. Det betyder, at bestyrelsen træffer afgørelse i alle sager af væsentlig betydning for fonden.

Bestyrelsen har efter *nr. 1* ansvar for at påse, at bogføringen og regnskabsaflæggelsen kontrolleres på en efter fondens forhold tilfredsstillende måde. Bestyrelsens pligt er altså at føre kontrol med, at alt vedrørende bogføringen foregår på betryggende måde. Det samme gælder for regnskabsaflæggelsen.

Bestyrelsen skal i medfør af *nr. 2* påse, at der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller. Ved formuleringen »fornødne procedurer« sigtes der bl.a. til, at der kan være forskel på, hvilke krav der stilles til risikostyring og interne kontroller i forskellige typer og størrelser af fonde.

Bestyrelsen skal i medfør af *nr. 3* påse, at bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om fondens finansielle forhold.

Bestyrelsens mulighed for at leve op til sine opgaver og for at føre tilsyn med direktionens arbejde er i sagens natur afhængig af kvaliteten og omfanget af den information, bestyrelsen får fra direktionen. Det er i den forbindelse en opgave for bestyrelsen at sikre sig en tilstrækkelig rapportering. Fastlæggelsen heraf sker mest hensigtsmæssigt i en instruks for direktøren. Det er derfor hensigtsmæssigt, at der udarbejdes en instruks for en direktør i alle tilfælde, hvor der er en direktion i en fond.

Bestemmelsen i *nr. 4* fastslår at det er bestyrelsens ansvar at føre den fornødne kontrol med, at en eventuel direktion udøver sit hverv på behørig måde. Bestemmelsen er en kodificering af gældende retspraksis, som bygger på, at det er bestyrelsen, der ansætter og afskediger direktionen.

Den i *nr. 5* foreslåede bestemmelse skal sikre, at en fonds kapitalgrundlag ikke undermineres, uden at bestyrelsen er opmærksom på eller vidende om den negative udvikling, den mindskede soliditet henholdsvis likviditet eller væsentlige risici, som direktionen eller andre i fonden er bekendt med. Bestyrelsen skal løbende gøre sig bekendt med og forholde sig til fondens økonomiske, herunder likviditetsmæssige, situation og i den forbindelse tage stilling til, om situationen er økonomisk forsvarlig. Der skal også fremover foretages de

henlæggelser, der er nødvendige efter fondens økonomiske stilling. Også fondens vedtægt kan foreskrive pligt til henlæggelser.

Spørgsmålet om, hvilket materiale og hvilken løbende rapportering der bør tilgå bestyrelsen for, at den kan tage stilling til fondens kapitalberedskab, vil afhænge af de konkrete forhold i den enkelte fond, herunder fondens størrelse, organisation, koncernopbygning m.v.

Bestyrelsen bør løbende vurdere fondens finansielle stilling. I bestemmelsen skal derfor indfortolkes en handlenorm knyttet til et likviditetskriterium. Det indebærer, at bestyrelsen tilskyndes til, at der skabes og opretholdes en rimelig balance mellem fondens egenkapital og dens aktivitet.

Dette betyder på den ene side, at fonden skal have tilstrækkelig egenkapital og likviditet til at kunne modstå midlertidige fald i indtjeningen. Det er både bestyrelsens ret og pligt at videreføre en fond i finansiell krise og søge at overvinde denne. Men bestyrelsen må ikke pådrage fonden yderligere forpligtelser, som den realistisk ikke kan dække.

Bestyrelsens ansvar for fondens forsvarlige kapitalberedskab indebærer også et ansvar for driften og dermed en pligt til at standse dens virksomhed, når en forsvarlig videreførelse ikke længere er mulig.

Afvejningen mellem disse to hensyn betyder, at definitionen på et forsvarligt kapitalberedskab vil variere fra fond til fond.

Ved vurderingen af, hvorvidt kapitalberedskabet kan siges at være forsvarligt, skal der særligt lægges vægt på det fremadrettede, dvs. at afvejningen skal ske blandt andet i forhold til fondens planer, budgetter m.v.

Forslagets stk. 3 svarer til den gældende § 25, stk. 4. Hvis der ikke er en direktør i en fond, er det bestyrelsen som organ, der også skal varetage den daglige ledelse af fonden.

§ 12 b

Forslaget til den nye bestemmelse i § 12 b svarer til den gældende § 25, stk. 2, i lov om erhvervsdrivende fonde og selskabslovens § 117 og § 118. Den foreslåede bestemmelse indeholder reglerne om, hvilke opgaver der påhviler direktionen i en fond. Det følger af den foreslåede bestemmelse, at direktionen varetager den daglige ledelse inden for de retningslinjer, bestyrelsen fastlægger.

Anvendelsen af begrebet »den daglige ledelse« betyder, at dispositioner, der efter fondens forhold er af usædvanlig art eller stor betydning, skal forelægges bestyrelsen, og at sådanne dispositioner normalt kun kan foretages efter bemyndigelse fra denne.

I sagens natur vil det variere fra fond til fond, hvad der kan karakteriseres som usædvanligt. Direktøren er legitimeret til i forhold til omverdenen at indgå aftaler på fondens vegne inden for fondens formål, direktørkontakten og eventuelle krav til direktøren i forretningsordenen.

Ansættelse og afskedigelse af ledende medarbejdere, som ikke er medlemmer af direktionen, foretages af direktionen.

Bestyrelsen har altid mulighed for at overtage en konkret sag fra direktionen, men må ikke gøre det generelt, således at den reelt overtager direktionens opgaver og funktioner, hvorved den tilsligtede todeling og kontrolfunktion fra bestyrelsens side ophører.

I såkaldte »negotiorum gestio«-situationer (uanmodet forretningsførelse), hvor direktionen ikke kan afvente bestyrelsens beslutning om et væsentligt spørgsmål, som direktionen ikke har bemyndigelse til at træffe beslutning om, bestemmes det i *stk. 1, 4. pkt.*, at direktionen kan handle og snarest muligt derefter orientere bestyrelsen herom. Den beskrevne situation kræver, at der ikke har været tid til at afholde et bestyrelsesmøde, og bestemmelsens anvendelsesområde må antages at indsnævres, efterhånden som det bliver nemmere at indhente en godkendelse ad anden vej end ved et fysisk møde, dvs. f.eks. pr. telefon, e-mail eller lignende.

Bestemmelserne om direktionens pligt med hensyn til bogføring og formueforvaltning er samlet i den foreslåede § 12 b, *stk. 2 og 3*. Det fremgår af forslaget § 12 b, *stk. 2*, at direktionen i en fond har det umiddelbare ansvar for, at bogføringen foregår på betryggende måde i overensstemmelse med lovgivningens og de i henhold til denne udfærdigede nærmere bestemmelser om bogføringspligtens omfang. Bogføringen omfatter hele fondens bogholderi og regnskabsvæsen. Bestyrelsen skal ligeledes sikre, at de får de fornødne rapporteringer fra fondens dattervirksomheder til varetagelsen af fondens aktivitets- og uddelingsformål.

Direktionens pligt med hensyn til formueforvaltningen er ikke blot en pligt til at konstatere aktivernes tilstedeværelse, men omfatter efter lovens ord også deres forsvarlige anbringelse.

Det foreslåede *stk. 3* indeholder som noget nyt en bestemmelse om, at direktionen i en fond også har et ansvar for at sikre, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Ved den foreslåede bestemmelse fastsættes det, at det fremover vil være den samlede ledelse, der bærer ansvaret for de af bestemmelsen omfattede forhold. I relation til indholdet af den i *stk. 3* foreslåede bestemmelse henvises i det hele til bemærkningerne til § 12 a,

I aktieselskaber er det med selskabsloven blevet muligt at vælge to forskellige ledelsesmodeller.

Den ene model svarer til den hidtil kendte med en bestyrelse og en direktion.

Den nye model medfører, at bestyrelsen erstattes med et tilsynsråd.

Det foreslås, at der ikke åbnes op for, at fonde kan anvende en ledelsesmodel med et tilsynsråd og en direktion. Dette skal ses i sammenhæng med, at hvis ledelsesmodellen med et tilsynsråd vælges, vil der altid være krav om, at der også skal være en direktion, da ledelsesmodellen med et tilsynsråd er karakteriseret ved, at tilsynsrådet er et tilsynsorgan, mens ledelsen af virksomheden, såvel den daglige ledelse som den overordnede strategiske ledelse, henhører under direktionen. Fondsmyndigheden har ingen direkte kontrol- eller sanktionsbeføjelser overfor direktøren, og modellen vurderes derfor som u hensigtsmæssig for fonde, så længe der ikke er en direkte kontrol eller instruktionsbeføjelse overfor direktionen.

§ 12 c

Lov om erhvervsdrivende fonde har hidtil ikke indeholdt regler om administrator. En administrator er ikke en direktør og bestrider ikke de opgaver, som en direktør varetager.

En administrator har således ikke ledelsesopgaver, hvorfor administrator ikke skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system, som alene omfatter bestyrelsesmedlemmer og direktører, der i henhold til loven er ledelsesmedlemmer, og som derfor skal registreres i styrelsen.

Anvendelsen af en administrator er udbredt blandt ikke-erhvervsdrivende fonde, hvor bankernes forvaltningsafdelinger forestår administration (og revision) af en række fonde.

En væsentlig del af de erhvervsdrivende fonde anvender ligeledes en administrator. I de fleste tilfælde anvendes en ekstern tredjepart som administrator. I en del tilfælde anvendes fondens advokat, et af fondens koncernselskaber eller et af fondens bestyrelsesmedlemmer. Anvendelse af en administrator forekommer dobbelt så ofte i fonde, der ikke har en direktør, som i fonde, der har en direktør.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 12 c i lov om erhvervsdrivende fonde. Der har til formål at præcisere, at administrator alene fungerer som fuldmægtig for bestyrelsen i forhold til fondens administration.

En administrator kan derfor ikke tegne fonden.

Bestyrelsen eller en eventuel direktion har det fulde ansvar for den daglige drift af fonden uanset der er en administrator. Administrators opgaver kan afgrænses negativt i forhold til direktørens opgaver. Administrator kan således ikke have opgaver svarende til en direktørs opgaver og må ikke have ansvaret for fondens daglige drift. Ordningen med en administrator kan eventuelt omtales i bestyrelsens forretningsorden.

§ 12 d

Den foreslåede § 12 d svarer i tilpasset form til selskabslovens § 127, der indeholder en generalklausul om, at medlemmerne af kapitalselskabets ledelse ikke må disponere således, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller kapitalselskabets bekostning. Endvidere må medlemmerne af kapitalselskabets ledelse ikke efterkomme generalforsamlingsbeslutninger eller beslutninger truffet af andre selskabsorganer, hvis beslutningen måtte være ugyldig som stridende mod lovgivningen eller kapitalselskabets vedtægter.

Den foreslåede § 12 d har baggrund i, at det vurderes hensigtsmæssigt, at en tilpasset bestemmelse indsættes i lov om erhvervsdrivende fonde, således at det udtrykkeligt fremgår af LEF, at medlemmer af fondsbestyrelsen ikke må disponere således, at en disposition er åbenbart egnet til at skaffe medlemmer af bestyrelsen eller andre en utilbørlig fordel på fondens bekostning.

Den foreslåede bestemmelse vil i vidt omfang supplere den allerede gældende bestemmelse i lovens § 20 om inhabilitet, hvorefter bestyrelsesmedlemmer eller en direktør ikke må deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem fonden og den pågældende selv eller søgsmål mod den pågældende selv eller om aftaler mellem fonden og tredjemand eller søgsmål mod

tredjemand, hvis den pågældende deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod fondens.

Forslaget understøtter forslaget til § 12 a, stk. 1, hvorefter fondsbestyrelsen skal varetage fondens formål og interesser.

Til nr. L4

Efter de gældende regler kan fondsmyndigheden i visse tilfælde afsætte et eller flere bestyrelsesmedlemmer i en fond.

Fondsmyndigheden har alene mulighed for at afsætte en direktør, hvis denne ikke opfylder betingelserne i lovens § 13 om myndighed m.v. Fondsmyndigheden har ikke mulighed for at afsætte for en direktør, der åbenbart ikke varetager sine opgaver, idet kompetencen til at ansætte eller afskedige en direktør tilkommer bestyrelsen. Det vurderes, at det fortsat skal være bestyrelsens pligt at føre tilsyn med en direktør og eventuelt afskedige den pågældende, hvis denne ikke udfører sin funktion tilfredsstillende.

Det foreslås dog i § 15 a, at fondsmyndigheden konkret kan påbyde bestyrelsen at afsætte direktøren i særlige tilfælde, hvor det er åbenbart, at direktøren ikke lever op til de krav, der stilles til at varetage fondens daglige ledelse.

Formålet med forslaget er at få bestyrelsen til aktivt at påtage sig ansvaret for en forsvarlig ledelse af fonden, når direktøren ikke har varetaget sine opgaver med den daglige ledelse af fonden og dermed misrøgtet fondens interesser. Når fondsmyndigheden overvejer at benytte hjemlen vil bestyrelsen blive anmodet om en redegørelse for de kritisable forhold, før bestyrelsen får et påbud. Hvis bestyrelsen vælger ikke at følge fondsmyndighedens påbud, vil det være nærliggende at overveje, hvorvidt bestyrelsen varetager fondens interesser, jf. også forslaget til § 12 a. Hvis dette vurderes ikke at være tilfældet, vil bestyrelsesmedlemmerne selv kunne afsættes efter de allerede gældende regler herom i lovens § 15.

Til nr. L5

Lov om erhvervsdrivende fonde § 17, stk. 2, fastsætter, at hvis en fond er stiftet af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i selskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er nært knyttet til den pågældende. Sidstnævnte personer kan heller ikke uden fondsmyndighedens samtykke kan udgøre bestyrelsens flertal. I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis omfatter § 17, stk. 2, også ledelsesmedlemmer i stifterselskabet ud fra en formålsfortolkning. Det vurderes hensigtsmæssigt, at det præciseres i lov om erhvervsdrivende fonde § 17, stk. 2, at bestemmelsen også omfatter ledelsesmedlemmer i stifterselskabet, så der er klarhed om, hvad der gælder på dette punkt.

Til nr. L6

Det fremgår af § 19, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, at vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Efter den tilsvarende bestemmelse i selskabslovens § 138, stk. 1, 2. pkt., må vederlaget til medlemmerne af et kapital-selskabs ledelse ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter

hvervets art og arbejdets omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til kapitalselskabets og, i moderselskaber, koncernens økonomiske stilling.

Det foreslås, at § 19, stk. 1, ændres, således at det også for fonde bliver et krav, at vederlaget også skal være forsvarligt i forhold til fondens og, i moderfonde, koncernens økonomiske stilling. Det foreslås endvidere, at bestemmelsen udvides til at omfatte samtlige registrerede ledelsesmedlemmer (dvs. bestyrelse og direktion) i en erhvervsdrivende fond.

Vederlaget til bestyrelsesmedlemmer skal vedrøre den periode, de pågældende bestyrelsesmedlemmer har fungeret i. Det betyder, at vederlaget beslutes typisk for det forgangne regnskabsår eller den periode heraf (pro rata), hvor medlemmet har fungeret.

Det fremgår af selskabslovens § 138, stk. 1, 1. pkt., at ledelsen i et selskab kan modtage såvel fast som variabelt vederlag. Bestemmelsen foreslås ikke indsat i LEF, da incitamentsaflønning i Erhvervsstyrelsens praksis og af udvalget er anset for uhensigtsmæssig i fonde. Det vurderes dog ikke som nødvendigt at indføre et forbud mod disse aflønningsformer. Det forventes, at fondsbestyrelserne og fondsmyndigheden fortsat anlægger en restriktiv praksis på området for incitamentsaflønning af ledelsesmedlemmer i fonde omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde. Dette skal ses i sammenhæng med, at incitamentsaflønning må anses for at være en usædvanlig aflønningsform for ledelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond, hvor der ikke er ejere, der kan acceptere denne aflønningsform som i selskaber. Incitamentsaflønning i erhvervsdrivende fonde kan medføre, at den pågældendes personlige interesser kan være stridende mod fondens formål og interesser. Hvis incitamentsaflønning undtagelsesvis forekommer i fonden, skal der oplyses fuldt ud om ordningen, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. LÅ1.

Efter den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 19, stk. 2, kan Erhvervsministeren fastsætte regler om størrelsen af vederlaget til bestyrelsesmedlemmer. Efter bestemmelsens 2. pkt. skal et vederlag, der ikke er fastsat i overensstemmelse med regler udstedt i medfør af 1. pkt., godkendes af fondsmyndigheden. Muligheden for at fastsætte sådanne bestemmelser har ikke været udnyttet.

Det foreslås, at den gældende bestemmelse i § 19, stk. 2, ophæves. Når det skal vurderes, hvad der er et rimeligt vederlag, er der således tale om en konkret vurdering. Det vurderes derfor ikke anvendeligt at udstede generelle regler herom.

Efter den gældende § 19, stk. 3, kan fondsmyndigheden nedsætte et vederlag til et eller flere bestyrelsesmedlemmer, hvis vederlaget findes for højt.

Det foreslås, at den gældende bestemmelse i § 19, stk. 3, videreføres som § 19, stk. 2.

Når det skal vurderes, hvorvidt et bestyrelseshonorar (dvs. det samlede honorar) er rimeligt, vil der være tale om en konkret samlet vurdering af alle sagens omstændigheder. I vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på de nedenfor omtalte forhold, der dog ikke udgør en udtømmende beskrivelse af de hensyn, der kan tillægges vægt ved vurderingen af, om et vederlags størrelse er "sædvanligt" eller "for højt" efter hvervets art og omfang:

- Bestyrelsens tidsforbrug og aktiviteter: Der ses på det faktiske tidsforbrug og aktiviteter, men det vurderes også, hvad der må anses for at være et sædvanligt tidsforbrug i forhold til bestyrelsens aktiviteter.

- Fondens formål, aktiviteter og resultater: Bestyrelsens primære opgave er at opfylde fondens formål. Der kan være en afgørende forskel på både arten og omfanget af det arbejde, der kræves for at opfylde forskellige formål. Der vil også blive taget hensyn til fondens faktiske aktiviteter og resultater.

- Fondens størrelse: Størrelsen af fondens kapital har den betydning, at der alt andet lige vil være et større arbejde og ansvar forbundet med bestyrelsesarbejdet, jo større fonden er. Fondens størrelse og organisering kan således være et parameter i forhold til at vurdere både arbejdets art og omfang.

- bestyrelseshonorarer i sammenlignelige fonde og andre virksomheder, herunder aktieselskaber.

Fondsmyndigheden kan tillige inddrage andre forhold i sit skøn.

Den foreslåede ændring af årsregnskabslovens § 69 vil medføre, at der fremover skal gives oplysning om bestyrelsens vederlag i årsregnskabet, uanset at fonden aflægger regnskab efter klasse B. Herved bliver det muligt for fondsmyndigheden umiddelbart at se bestyrelsens samlede vederlag i en given fond, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. LÅ1.

Bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond er ansvarlig for, at der ved vederlaget til direktionen tages behørigt hensyn til fondens interesser, og at vederlaget derfor er passende i forhold til direktørarbejdets art, omfang m.v. Hvis dette ikke er tilfældet, varetager bestyrelsen ikke fondens formål og interesser, hvilket konkret under skærpene omstændigheder kan ende med en afsættelse af bestyrelsen.

Fondsmyndigheden har ikke mulighed for at nedsætte et honorar til en direktør, der vurderes at overstige, hvad der er rimeligt.

Til nr. L7

I lyset af det fokus, der er på fonde og deres ledelse, foreslås det, at der fremover skal være krav om, at bestyrelsen i de erhvervsdrivende fonde skal forholde sig til de anbefalinger om god fondsledelse, som Komiteen for god Fondsledelse udsteder, jf. den foreslåede § 20 a.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte samtlige erhvervsdrivende fonde. Det er derfor afgørende, at antallet af anbefalinger for god fondsledelse er af et begrænset omfang, ligesom der ved udarbejdelsen af anbefalingerne er opmærksomhed på, at også små erhvervsdrivende fonde vil skulle forholde sig til disse. Endelig er det væsentligt, at anbefalingerne for god fondsledelse ikke undergår hyppige ændringer, idet det anses for hensigtsmæssigt, at fondsbestyrelserne får ro til at arbejde med anbefalingerne og i givet fald tilpasse sig hertil, uden at der straks kommer nye og ændrede anbefalinger.

Det foreslås, at når fondene skal udarbejde deres redegørelse for, hvorledes de forholder sig til anbefalingerne, skal de gøre det ud fra et såkaldt "følg eller forklar"-princip. Følger fonden anbefalingerne, er det således tilstrækkeligt for hver enkelt anbefaling at oplyse dette. Følger fonden ikke en eller flere af anbefalingerne, skal bestyrelsen forklare og begrunde grundene hertil, og hvordan fonden i stedet har indrettet sig.

Fonden skal efter den foreslåede bestemmelse klart anføre, på hvilke konkrete områder fonden ikke følger de enkelte anbefalinger. Det er således ikke tilstrækkeligt at anføre, at ”fonden følger anbefalingerne, med enkelte afvigelser”. Afvigelserne skal fremgå tydeligt.

Bestemmelsen angiver ikke nærmere krav til indholdet af fortolkningen og begrundelsen. Der skelnes således ikke mellem ”gode” og ”dårlige” grunde til at fravælge den enkelte anbefaling. Her er det op til den enkelte fond selv at vælge, om den vil følge eller forklare. Forklaringen af en afvigelse skal indeholde en klar og konkret begrundelse.

Det foreslås i lovforslagets § 2. nr. LÅ2, at fondene i deres ledelsesberetning i årsrapporten skal medtage deres redegørelse om anbefalingerne om god fondsledelse, jf. forslaget til årsregnskabslovens § 77 a. Regnskabsbrugerne og fondsmyndigheden kan herefter vurdere, om de er enige i fondens beslutning.

Hvis en fond undlader at forholde sig til anbefalingerne, eller hvis bestyrelsen anfører en begrundelse for en afvigelse fra anbefalingerne, som er åbenbart grundløs eller uden mening, kan fondsmyndigheden pålægge bestyrelsen at forholde sig hertil i medfør af den foreslåede ændring af § 57, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. F7. Under skærpende omstændigheder vil dette konkret kunne indgå i fondsmyndighedens vurdering af, hvorvidt der bør iværksættes en granskning af visse konkrete forhold i fonden.

Til nr. L8

Efter selskabslovens § 114 må formanden for bestyrelsen eller tilsynsrådet i et børsnoteret selskab eller et statsligt aktieselskab ikke udføre hverv for kapital-selskabet, der ikke er en del af hvervet som formand.

En bestyrelsesformand kan dog, hvor der er særligt behov herfor, udføre opgaver, som den pågældende bliver anmodet om at udføre af og for bestyrelsen. Herved kan bestyrelsesformanden kortvarigt deltage i et kapital-selskabs daglige ledelse i særlige tilfælde, hvor der kan være et rimeligt behov herfor.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke på nuværende tidspunkt en tilsvarende bestemmelse om arbejdende bestyrelsesformænd. For at hindre en uheldig magtkoncentration hos bestyrelsesformanden, som kan føre til manglende kontrol og tilsyn foreslås indsat en bestemmelse til regulering af forholdet.

Det foreslås, at der som § 21, stk. 4, indsættes en tilsvarende bestemmelse om en arbejdende bestyrelsesformand i en fond, således at bestyrelsen i en fond også aktivt skal tage stilling til, hvorvidt bestyrelsesformanden efter anmodning kan påtage sig opgaven. Dette er særligt relevant i erhvervsdrivende fonde, hvor der ikke er en direktion. I sådanne tilfælde er det den samlede bestyrelse, som også varetager den daglige ledelse. I sådanne tilfælde bør det derfor fremgå af bestyrelsens forretningsorden, hvorledes den daglige ledelsesopgave varetages af bestyrelsens medlemmer.

Det forhold, at en bestyrelsesformand samtidigt arbejder med daglig ledelse af fonden, vil stadig på længere sigt være uforeneligt med lovens rollefordeling mellem bestyrelse og direktion. Bestyrelsens formand må, ligesom den øvrige bestyrelse, derfor ikke overtage den daglige ledelse af virksomheden mere permanent. Dette skal også ses i sammenhæng med, at det i lovforslagets § 1, nr. L1, foreslås, at direktøren for en fond ikke kan være formand eller næstformand for bestyrelsen.

Til nr. L9 og L10

Lov om erhvervsdrivende fonde § 21 a omhandler skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder i en erhvervsdrivende fond.

Selskabsloven indeholder ligeledes regler om elektroniske og skriftlige bestyrelsesmøder, jf. selskabslovens § 125.

Ved indførelsen af selskabsloven blev der gennemført visse lempelser i forhold til de hidtidige regler om skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder.

Det foreslås, at lov om erhvervsdrivende fonde § 21 a ændres, således at reglerne om skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder i erhvervsdrivende fonde svarer til reglerne i selskabsloven.

Den foreslåede ændring medfører, at bestyrelsen ikke på forhånd skal definere, hvilke emner, bestyrelsen mener, der er egnet til en skriftlig behandling.

Det foreslås endvidere, at muligheden for at kræve et fysisk møde ved skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder fremover erstattes af muligheden for en »mundtlig« drøftelse, f.eks. et telefonomøde eller en videokonference.

Til nr. L11

Det fremgår af selskabslovens § 130, at hvis bestyrelsen eller tilsynsrådet i et kapitalselskab består af flere medlemmer, dvs. samtlige aktieselskaber, skal der ved en forretningsorden træffes nærmere bestemmelser om udførelsen af bestyrelsens eller tilsynsrådets hverv.

Der har hidtil ikke været regler om udarbejdelse af en forretningsorden for bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, selvom bestyrelsen altid vil bestå af mindst 3 medlemmer.

En væsentlig del af bestyrelserne i de erhvervsdrivende fonde har ikke udarbejdet en forretningsorden vedrørende deres arbejde.

Da en forretningsorden må anses for god skik indenfor bestyrelsesarbejde og et udtryk for orden og professionalisme i ledelsesarbejdet, vurderes det hensigtsmæssigt, at der ligesom i kapitalselskaber stilles krav om udarbejdelse af en forretningsorden for bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21 b. En forretningsorden for bestyrelsen er særligt relevant, hvor fonden ikke har en direktion, og hvor bestyrelsen derfor også varetager den daglige ledelse, og hvor der derfor i forretningsordenen bør tages stilling til, hvorledes bestyrelsen fordeler disse opgaver mellem sig.

Det foreslås, at indholdskravene til en forretningsorden i erhvervsdrivende fonde som udgangspunkt skal være de samme som til kapitalselskaber i henhold til selskabsloven.

Forslaget til *stk. 2* indeholder regler om, hvad forretningsordenen bør indeholde. Det vurderes, at nogle overordnede krav til en forretningsorden medvirker til at sætte fokus på områder, som bør overvejes som en naturlig del af bestyrelsesarbejdet i en fond. De oplyste temaer, som bestyrelsen bør overveje i forbindelse med udarbejdelsen af forretningsordenen, er af stor relevans ved udformningen af forretningsordenen.

I forretningsordenen kan indgå, at bestyrelsen med passende mellemrum overvejer, hvorvidt der skal vælges en næstformand, som kan fungere i tilfælde af formandens forfald og i givet fald, at der udarbejdes en arbejds- og opgavebeskrivelse af formandens og eventuelt næstformandens pligter, opgaver og ansvar.

Har fonden ikke en direktør, bør det i forretningsordenen fastlægges, at bestyrelsen med passende mellemrum tager stilling til, hvorvidt fonden skal have en direktør til at forestå den daglige ledelse af fonden.

Har fonden ansat en direktør, bør forretningsordenen eller en forretningsorden for direktøren fastsætte regler for bestyrelsens opfølgning på direktørens arbejde gennem en formaliseret kommunikation, dialog og rapportering.

Forretningsordenen kan desuden fastlægge rammerne for samarbejde med en eventuel direktion, og hvordan kontakten og kommunikationen mellem bestyrelse og direktion skal ske, herunder om direktionens rettidige, præcise og tilstrækkelige rapportering til bestyrelsen.

Hvis bestyrelsen i stedet for en direktør med en administrator, bør forretningsordenen tilsvarende fastsætte rammer for samarbejde og kontakt med administrator samt vurdering og kontrol af administrators arbejde.

Det er den enkelte fonds ønsker og behov, der er afgørende. Forretningsordenen bør løbende gennemgås af bestyrelsen med henblik på at sikre dette.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at det enkelte medlem af bestyrelsen er opmærksomt på sine pligter med hensyn til de forhold, som er angivet i de foreslåede bestemmelser. Herved lettes muligheden for at gøre et ansvar gældende mod et medlem af bestyrelsen, hvor der er tale om forsømmelighed.

Formålet med en forretningsorden er således bl.a. at sikre, at arbejdet i bestyrelsen foregår på en hensigtsmæssig måde og på et oplyst grundlag, hvorom der er enighed i bestyrelsen.

Er der uoverensstemmelse mellem forretningsordenen og vedtægten, er det altid vedtægten, der gælder. Forretningsordenen ikke kan tillægge medlemmerne af bestyrelsen nye beføjelser og rettigheder, som de ikke er tillagt i vedtægten.

Forretningsordenen bør bl.a. indeholde bestemmelser, der indskærper, at medlemmerne af bestyrelsen har en aktiv handlepligt. Det er dog ikke en forudsætning for ansvar, at forholdet er omtalt i forretningsordenen, idet ansvaret gælder under alle omstændigheder. Ved at medtage forholdet, synliggøres og indskærpes dette ansvar overfor bestyrelsesmedlemmerne.

Det foreslås, at der ikke indføres krav om, at forretningsordenen altid skal indsendes til fondsmyndigheden. Har fondsmyndigheden behov for forretningsordenen som f.eks. led i en konkret sag, kan fondsmyndigheden anmode om at få den indsendt, jf. § 57, stk. 3.

Til nr. L12

Reglerne om medarbejderrepræsentation i lovens § 22 gælder ikke for moderfonde, hvis erhvervsmæssige virksomhed udelukkende består i drift af massemedier og hermed beslægtet

virksomhed, jf. stk. 3. Denne bestemmelse om »bladfonde«, blev indsat ved lov nr. 350 af 6. juni 1991.

Anvendelsen af bestemmelsen er yderst begrænset.

Det foreslås, at § 22, stk. 3, ophæves, således at bladfonde fremover skal følge de samme regler om medarbejderrepræsentation som andre erhvervsdrivende fonde.

Det vurderes ikke, at der er væsentlige argumenter, der kan begrunde, at disse fonde på dette punkt skal være undergivet andre regler end andre erhvervsdrivende fonde.

Til nr. L13

Det foreslås, at lovens § 25 om bestyrelsen og direktøren ophæves som konsekvens af forslag til de foreslåede nye bestemmelser i §§ 12 a og 12 b, der præciserer bestyrelsens og direktørens opgaver og ansvar.

Til nr. L14

I lovforslagets § 1, nr. O1 og O2, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde som § 26 med overskriften kapitaltab.

Som konsekvens af den foreslåede ændring foreslås det, at der indsættes en *overskrift til § 27*, da denne bestemmelse ikke omhandler kapitaltab. Det foreslås, at overskriften til § 27 skal være repræsentations- og tegningsret.

5.4.2.2. Ændring af årsregnskabsloven

Til nr. LÅ1

Der foreslås med den nye § 69 indført større åbenhed om:

- vederlaget til ledelsen i en erhvervsdrivende fond
- transaktioner mellem fonden og dens nærtstående

Forslagets *stk. 1* udvider kravet om oplysninger om vederlag til ledelsen til også at omfatte små erhvervsdrivende fonde. Der skal herefter altid i erhvervsdrivende fonde gives beløbsmæssige oplysninger om de samlede lønninger og vederlag. Vederlag omfatter både kontant og ikke kontant vederlag samt fast og variabelt vederlag (typisk løn og gage) og andre fordele (f.eks. fri bil, telefon, bolig, avis). Oplysningskravet omfatter også eventuelle pensionsbidrag og fratrædelsesgodtgørelser til nuværende eller forhenværende medlemmer af fondens ledelse uanset fondens størrelse. Oplysningerne skal gives fordelt på hvert ledelsesorgan.

Er fonden forpligtet til at yde pension, som ikke er afdækket forsikringsmæssigt eller på anden måde, til nuværende eller forhenværende medlemmer af ledelsen i fonden, skal disse forpligtelser oplyses særskilt fordelt på hvert ledelsesorgan.

Incitamentsaflønnning er usædvanligt i en virksomhed, der drives i fondsform, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. L6. Er der undtagelsesvis indgået aftaler af denne karakter, f.eks. hvis fonden driver erhvervsaktiviteten, skal der oplyses om incitamentsprogrammer for ledelsen, f.eks. aktieoptioner, warrants og andre særlige ordninger

(herunder også ordninger med kontante udbetalinger f.eks. bonusordninger). En fond kan i sagens natur ikke udstede aktier eller lignende. Oplysningskravet om aktiebaseret aflønning er derfor primært relevant, hvor ledelsen modtager aktieoptioner, warrants m.v. i fondens dattervirksomheder. Incitamentsordninger skal beskrives nærmere. Herunder bør der for aktiebaserede ordninger gives oplysninger om

- hvilke typer af aktiebaseret aflønning, der er omfattet af programmet,
- hvilken personkreds, der er omfattet af programmet, opdelt på bestyrelse og direktion,
- tidspunktet for tildelingen,
- det totale antal underliggende aktier i programmet, og fordelingen af disse på bestyrelse og direktion,
- hvilke målsætninger, der lægges til grund for tildelingen af den aktiebaserede aflønning,
- perioden inden for hvilken, programmet kan udnyttes,
- udnyttelsesprisen,
- hvilke konkrete betingelser, der skal være opfyldt for, at den aktiebaserede aflønning kan udnyttes, og
- markedsværdien af den aktiebaserede aflønning, herunder en beskrivelse af hvorledes markedsværdien er opgjort og de væsentligste forudsætninger herfor.

Praksis for beskrivelse af ordningerne har gennemgået en betydelig udvikling fra vedtagelsen af årsregnskabsloven i 2001. Det forventes, at denne udvikling vil fortsætte i de kommende år.

I koncernregnskabet skal der oplyses om det samlede vederlag, fondens ledelse modtager fra koncernvirksomhederne, jf. årsregnskabslovens § 126, stk. 2. En fond, som er modervirksomhed i en lille koncern, kan dog undlade at udarbejde koncernregnskab, jf. årsregnskabslovens § 110. Det samme kan fonde, som har overladt til en dattervirksomhed at udarbejde koncernregnskab, jf. årsregnskabslovens § 111, stk. 2 og 3.

Stk. 2 indeholder derfor et særligt oplysningskrav i tilfælde, hvor fonden er modervirksomhed i en koncern men undlader at udarbejde koncernregnskab. Her skal der alligevel oplyses om det vederlag, fondens ledelse modtager fra fonden og dens dattervirksomheder. Herved sikres det, at oplysningskravene til vederlagene er de samme, uanset om fonden udarbejder koncernregnskab eller undlader dette, jf. bestemmelsen herom.

Fonde, som anvender muligheden i årsregnskabslovens § 114, stk. 2, nr. 4, til at udeholde fonden fra konsolideringen i koncernregnskabet, skal også oplyse om det vederlag, fondens ledelse modtager samlet fra alle koncernvirksomhederne.

I *stk. 3* sikres der større åbenhed om transaktioner mellem fonden og dens nærtstående parter.

I visse tilfælde har en fond samhandel med ledelsesmedlemmer eller virksomheder, som ledelsesmedlemmerne har betydelig indflydelse på. Her er det væsentligt, at det oplyses om transaktionerne er i fondens interesse og på samme vilkår, som fonden får hos andre samhandelspartnere.

Begrebet ”nærtstående parter” skal følge den internationale udvikling i forhold til forståelsen af begrebet, da der i forarbejderne til årsregnskabslovens § 98 c, stk. 2, henvises til definitionen i den altid gældende IAS 24. Resten af bestemmelsen er også inspireret af IAS 24 og skal fortolkes i overensstemmelse med denne regnskabsstandard.

Der skal oplyses om transaktionernes art. Det kan f.eks. være oplysninger om, at der er tale om husleje, varekøb eller varesalg, advokatydelse m.v. De beløbsmæssige størrelser skal også oplyses. Det er ikke nødvendigt at give oplysningerne pr. transaktion, hvis transaktionerne kan grupperes på en hensigtsmæssig måde. F.eks. kan alle varekøb i året fra én part vises som et samlet beløb.

På et punkt går oplysningskravet videre end IAS 24. Det er således fundet hensigtsmæssigt, at det klart skal fremgå, om fondens ledelse er af den opfattelse, at transaktionerne er på markedsmæssige vilkår. Det må som udgangspunkt forudsættes, at dette er tilfældet, men det er hensigtsmæssigt, at ledelsen positivt forholder sig til dette hvert år. Dette krav skal også ses i sammenhæng med det eksisterende krav i § 98 c, stk. 1.

Der skal oplyses om mellemværender med nærstående parter pr. balancedagen, og om der er foretaget nedskrivning af tilgodehavender hos de nærstående parter. Dette omfatter også tilgodehavender hos dattervirksomheder.

I visse tilfælde yder ledelsesmedlemmer særlig rådgivning til fonden mod vederlag. Der kan eksempelvis være tale om et ledelsesmedlem, der er advokat, og som får til opdrag af bestyrelsen som advokat at udføre en konkret opgave for fonden, eksempelvis udarbejde en kontrakt. Der er typisk ikke noget odiøst eller betænkeligt herved. Som led i samfundets krav om åbenhed og med henblik på at styrke indsigten i fondene og tilsynet hermed er det fundet hensigtsmæssigt, at der er åbenhed om denne type transaktioner. I *stk. 4* får Erhvervsstyrelsen derfor mulighed for at fastsætte reglerne om, at der skal oplyses om vederlag for sådan rådgivning.

I visse tilfælde forestår administrationen af en erhvervsdrivende fond af en administrator. Administrator kan f.eks. være en virksomhed, som har specialiseret sig i administration af ejendomme. En administrator kan have væsentlig betydning for fondens drift. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at der er åbenhed om vederlaget til administrator, uanset om det er en ekstern eller en ansat administrator.

Administratorer omfattes derfor også af Erhvervsstyrelsens mulighed for at fastsætte yderligere krav til åbenhed om betalingerne.

Til nr. LÅ2

Det foreslås, at alle erhvervsdrivende fonde skal udarbejde og offentliggøre en redegørelse for, hvorledes de forholder sig til anbefalingerne om god fondsledelse udarbejdet af Komiteen for god Fondsledelse.

Selve udarbejdelsen af redegørelsen for god fondsledelse er reguleret i den foreslåede nye bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 20 a, jf. lovforslagets § 1, nr. L7, hvortil der henvises.

Da fonde ikke har en generalforsamling til at udpege og afsætte ledelsen, er det særligt væsentligt med offentlighed om fondes ledelse. Denne åbenhed er også et vigtigt værktøj i fondsmyndighedens arbejde med at føre tilsyn med fondene. Netop ved at få et bedre indblik i fondens ledelse, kan fondsmyndigheden bedre vurdere, om fondens ledelse udfører deres hverv indenfor lovgivningens rammer.

Forslaget er inspireret af det tilsvarende oplysningskrav til de børsnoterede virksomheder i årsregnskabslovens § 107b. Bestemmelsen er dog tilpasset de særlige forhold for de erhvervsdrivende fonde. Blandt andet er det forudsat, at alle fonde er underkastet det samme kodeks for god fondsledning. For de børsnoterede virksomheder afgør det enkelte regulerede marked, hvilket kodeks virksomheden er omfattet af. En dansk virksomhed, som er noteret i London, vil derfor være underkastet et andet kodeks end en dansk virksomhed som er noteret i København.

Redegørelsen skal gives samlet og skal omhandle situationen i regnskabsåret. Offentliggørelsen heraf skal ske samtidigt med årsregnskabet.

I lighed med bestemmelserne for de børsnoterede virksomheder foreslås der i *stk. 2* givet hjemmel til Erhvervsstyrelsen til at udstede en bekendtgørelse, hvorefter virksomheden kan nøjes med i ledelsesberetningen at medtage en henvisning til virksomhedens hjemmeside, hvor oplysningerne er offentligt tilgængelige.

Der vil blandt andet blive fastsat regler om tidspunktet for fondens offentliggørelse af oplysningerne og ajourføring heraf samt ledelsens ansvar for oplysningerne på hjemmesiden. Endvidere vil der blive fastsat regler om revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.

Disse bestemmelser vil følge de tilsvarende regler for kapitalelskaber.

Uanset om ledelsen vælger at medtage de i § 77 a nævnte oplysninger i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden, er det ledelsens ansvar, at fonden giver de krævede oplysninger.

Til nr. LÅ3

Erhvervsdrivende fonde vil blive omfattet af nye regler om oplysninger om transaktioner med nærtstående parter i overensstemmelse med IAS 24, jf. forslaget til nye bestemmelser i § 69, *stk. 3*. Fondene skal derfor ikke tillige være omfattet af de almindelige krav i årsregnskabslovens § 98 c, *stk. 1* og 3-5.

§ 98 c, *stk. 2*, som omhandler selve definitionen af nærtstående parter, finder fortsat anvendelse, jf. også henvisningen hertil i § 69, *stk. 3*.

Til nr. LÅ4

Bestemmelsen er en konsekvens af den nye § 69, *stk. 3* og 4, jf. lovforslagets § 2, nr. LÅ1. Herefter skal der også gives oplysninger om transaktioner med koncernens nærtstående, når en erhvervsdrivende fond aflægger koncernregnskab.

Til nr. LÅ5

Bestemmelsen er en konsekvens af den nye § 69, *stk. 1*, jf. lovforslagets § 2, nr. LÅ1. Herefter skal der også gives oplysninger om det samlede honorar en bestyrelse og direktion i en erhvervsdrivende fond modtager for deres ledelseshverv i den samlede koncern. Der skal således oplyses om honoraret uafhængigt af, hvilken virksomhed i koncernen som står for udbetalingen.

5.4.2.3. Overgangsbestemmelse

Til nr. OL1

Det foreslås, at fonde, hvis bestyrelsessammensætning ikke længere er i overensstemmelse med lovens § 12, stk. 4 og 5, senest ved førstkommende lejlighed efter lovens ikrafttræden skal bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med den foreslåede affattelse af § 12, stk. 4 og 5. Det vil det være bestyrelsen, der skal træffe beslutning om tilpasning ved førstkommende lejlighed.

Bestemmelsen medfører ikke, at der skal indkaldes til ekstraordinært bestyrelsesmøde. Den førstkommende lejlighed vil være det første bestyrelsesmøde efter lovens ikrafttræden uanset om mødet holdes elektronisk, telefonisk eller på normal vis.

Ved ændringen af bestyrelsernes sammensætning, skal der tages hensyn til igangværende udpegningsperioder, således at de pågældende medlemmer kan blive siddende den periode, som de er blevet udpeget for. Et bestyrelsesmedlem kan altid frivilligt fratrage sin bestyrelsespost.

Ved udpegning af bestyrelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond er det et grundlæggende princip, at et bestyrelsesmedlem ikke kan beslattes fratrukt af de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Den pågældende kan heller ikke beslattes fratrukt af den, som måtte have udpeget den pågældende. Det er således alene medlemmet selv eller fondsmyndigheden, som kan beslutte, at et bestyrelsesmedlem skal fratrage sin bestyrelsespost.

Hvis der i den pågældende fond ikke er nogen udpegningsperioder, skal fondens vedtægt og bestyrelsessammensætningen bringes i overensstemmelse med de nye bestemmelser ved førstkommende lejlighed efter lovens ikrafttræden og senest 4 år efter lovens ikrafttræden. Herved får de pågældende en rimelig periode til at indrette sig efter lovens krav.

I 2. pkt., foreslås der indført en særlig ikrafttrædelsesregel for de fonde, der ønsker at bringe bestyrelsessammensætningen i overensstemmelse med de nye regler i lov om erhvervsdrivende fonde før lovens ikrafttræden. Der åbnes således mulighed for, at disse fonde fra det tidspunkt, loven er bekendtgjort i Lovtidende, kan ændre bestyrelsessammensætningen i overensstemmelse med § 12, stk. 4 og 5. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til 1. pkt.

Kapitel 6: Revisors funktion

6.1. Indledning

I forhold til revisors funktion er det fundet relevant at overveje følgende:

- Krav om revideret årsrapport for erhvervsdrivende fonde
- Udpegning af revisor
- Revisors opgaver
- Revisors afsættelse og fratreden
- Særregel om statslig eller kommunal revision

6.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

Reglerne om revisor fremgår af LEF kapitel 6.

6.2.1 Krav om revideret årsrapport for erhvervsdrivende fonde

Erhvervsdrivende fonde skal aflægge årsrapport i henhold til ÅRL, jf. § 3, stk. 1, nr. 3.

Reglerne om regnskabsaflæggelse og revision af erhvervsdrivende fondes årsregnskaber svarer som udgangspunkt til reglerne for kapitalselskaber, jf. ÅRL § 3, som nævner de virksomhedsformer, som er omfattet af ÅRL, herunder erhvervsdrivende fonde.

Erhvervsdrivende fonde kan også være omfattet af IFRS-reglerne for aflæggelse af årsrapport. Dette er tilfældet, hvis en fond udsteder obligationer, som er optaget til handel på et reguleret marked, eller hvis fonden frivilligt følger reglerne i IFRS, eksempelvis fordi fondens datterselskab er omfattet af bestemmelserne.

Trods ligheden mellem regnskabsaflæggelse i kapitalselskaber og erhvervsdrivende fonde, er der dog enkelte særbestemmelser for erhvervsdrivende fonde.

Det følger således af ÅRL § 111, stk. 2 og 3, at moderfonde ved regnskabsaflæggelsen under visse betingelser kan

- udeholdes fra konsolidering, eller
- datterselskabets koncernregnskab kan anvendes som fondens samlede koncernregnskab.

Reglerne om årsrapporter vil ikke blive gennemgået yderligere i dette kapitel, da reglerne om fondes regnskabsaflæggelse som udgangspunkt ikke er en del af udvalgets kommissorium.

6.2.1.1. Revision af erhvervsdrivende fondes årsregnskaber

En erhvervsdrivende fonds årsregnskab skal undergives revision af en eller flere (godkendte) revisorer udpeget af bestyrelsen eller i henhold til vedtægten jf. LEF § 29, stk. 1.

Kravene til de revisorer, som kan revidere fondenes årsregnskaber, fremgår af RVL. RVL gennemførte Europa-Parlamentets og Rådets 8. direktiv om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber (direktiv 2006/43/EF af 17. maj 2006).

Formålet med direktivet er at styrke kvaliteten af den lovpligtige revision samt forebygge regnskabsskandaler og derved medvirke til at genskabe tilliden til års- og koncernregnskaber.

6.2.1.2. Lempelse af revisionspligten

Der blev i 2006 indført en ændring af reglerne om revision af selskabers årsregnskaber, som skulle medføre en administrativ aflastning de mindste danske virksomheder, som fremover skulle kunne undlade revision.

Undtagelserne blev i 2010 udvidet, så virksomhederne kan undlade at lade årsregnskabet undergå den ellers lovpligtige revision, hvis de i to på hinanden følgende regnskabsår ikke overskrider to af følgende:

- 1) en balancesum på 4 mio. kr.,
- 2) en nettoomsætning på 8 mio. kr. og
- 3) et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede på 12.

Reglerne har kun betydning for små virksomheder.

Undtagelserne fra revisionspligten gælder dog ikke for bl.a. erhvervsdrivende fonde, jf. ÅRL § 135, stk. 2. Erhvervsdrivende fondes årsregnskaber skal derfor altid revideres.

Det fremgår af lovbemærkningerne til lovændringen i 2006, at baggrunden for ikke at lade reduktionen af revisionspligten omfatte erhvervsdrivende fonde hænger sammen med fondenes særlige ejer- og tilsynsforhold, og at det som led heri er vurderet for hensigtsmæssigt, at fondsmyndigheden kan basere sit tilsyn på reviderede årsregnskaber.

6.2.2. Udpegning af revisor

En erhvervsdrivende fonds årsregnskab skal revideres af en eller flere revisorer, som skal være godkendte revisorer. En godkendt revisor er enten en statsautoriseret eller registreret revisor.

Revisor udpeges af fondens bestyrelse eller i henhold til fondens vedtægt.

Mindstekravene i LEF til vedtægten for en erhvervsdrivende fond indeholder ikke krav om oplysning om revision, jf. LEF § 7, stk. 1.

Tilsvarende er der ikke i SEL krav om oplysning om revisor i vedtægterne for et kapital selskab. Der skal dog i stiftelsesdokumentet for et kapital selskab tages stilling til, hvorvidt selskabets årsregnskab skal revideres.

For erhvervsdrivende fonde kan revision ikke fravælges, jf. afsnit 6.2.1.2. ovenfor.

Fondens revisor skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. ANM § 40, stk. 1, nr. 6.

Som revisor for fonden kan vælges en revisionsvirksomhed eller en til revisionsvirksomheden knyttet revisor, hvilket skal fremgå af beslutningen om udpegning af revisor og anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen. Denne praksis er en konsekvens af tilsvarende praksis vedrørende kapital selskaber.

Er der ingen revisor i fonden, udpeger fondsmyndigheden en revisor, jf. LEF § 29, stk. 2.

Finder Erhvervsstyrelsen, at det i en konkret fond vil være nytteløst at udpege en ny revisor, kan styrelsen som fondsmyndighed sende fonden til tvangsopløsning i skifteretten, jf. OPL. Der ses ikke at være konkrete eksempler i Erhvervsstyrelsen på en sådan sag, da det forhold, at der ikke er en revisor, ikke alene vil føre til tvangsopløsning af en fond. Der skal samtidig foreligge andre forhold for at styrelsen vil sende en fond til tvangsopløsning. Det kan eksempelvis være manglende midler, hvor udpegnings af ny revisor må anses for nytteløst.

6.2.2.1. Medrevisor

I kapitalselskaber vælges revisor af generalforsamlingen, jf. SEL § 144, stk. 1. Generalforsamlingen har endvidere mulighed for at vælge en ”minoritetsrevisor”, jf. SEL § 144, stk. 2.

Minoritetsrevisors opgave er at deltage i revisionen på lige fod med selskabets generalforsamlingsvalgte revisor, hvilket indebærer samme pligter, rettigheder og ansvar som denne.

Der kan i kapitalselskaber kun vælges én minoritetsrevisor. Minoritetsrevisor kan vælges, uanset om det pågældende selskabs vedtægt kun åbner for valg af én revisor, og uanset om denne allerede er udpeget.

Der er ikke noget til hinder for, at der i en erhvervsdrivende fond udpeges mere end en revisor, hvis vedtægten foreskriver et større antal. I praksis vælges typisk kun én revisor.

I erhvervsdrivende fonde er der ikke mulighed for at udpege en minoritetsrevisor – her benævnt ”medrevisor”, da fonde ikke har ejere, herunder minoritetsejere.

Bestemmer fondens vedtægt ikke andet, er det bestyrelsen, der har ret og pligt til at udpege revisor.

Vedtægten kan indeholde en angivelse af fondens revisor, f.eks. at en bestemt revisor eller revisionsvirksomhed skal udpeges som revisor for fonden.

Fondens vedtægt kan også overlade udpegningskompetencen til andre, for eksempel stifter, en organisation eller offentlig myndighed, hvilket dog sjældent er tilfældet.

Ved ændring af en bestemmelse i vedtægten om, at udpegningskompetencen er overladt til andre forudsættes det, at den pågældende organisation eller myndighed samtykker i en eventuel ændring af bestemmelsen.

6.2.2.2. Revisors vederlag

LEF indeholder ingen konkrete regler om revisors vederlag (honorar). Det er som udgangspunkt fonden, der afholder omkostningerne til revisor uanset hvem, der udpeger revisor.

I LEF § 43 er det fastsat, at bestyrelsen ikke kan tillægge revisor et vederlag, som overstiger, hvad der kan anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang. En tilsvarende bestemmelse findes i RVL § 26.

6.2.3. Revisors uafhængighed

Det er et fundamentalt krav, at revisor er uafhængig i forhold til den konkrete fond.

RVL kapitel 4, samt bl.a. de internationale revisionsstandarder, som også gælder i Danmark, indeholder omfattende og detaljerede krav til revisors uafhængighed, som ikke vil blive gennemgået yderligere i denne rapport.

6.2.3.1. Offentlighedens tillidsrepræsentant

I henhold til RVL § 16, stk. 1, er revisor *offentlighedens tillidsrepræsentant* under udførelse af opgaver efter RVL § 1, stk. 2.

Revisor skal udføre opgaverne i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise den nøjagtighed og hurtighed, som opgavernes beskaffenhed tillader. Dette gælder både i fonde og selskaber.

Begrebet offentlighedens tillidsrepræsentant blev indført i revisorlovgivningen ved lov nr. 427 af 1. juni 1994. Indførelsen af begrebet er begrundet således i bemærkningerne til lovforslaget:

»Begrebet har til formål at angive, at revisor ved udførelse af revision eller i øvrigt ved afgivelse af erklæringer og rapporter - der er egnet til fremvisning over for offentligheden eller kræves efter lovgivningen -, også skal varetage hensynet til virksomhedens omverden såsom myndigheder, medarbejdere, kreditorer og investorer, selvom revisor er valgt af virksomheden, som kan have modstående interesser.

Er erklæringen eller rapporten kun til internt brug, må dette fremgå af selve erklæringen eller rapporten.

Det understreges hermed, at revisor i udførelsen af visse opgaver skal være særlig opmærksom på, at revisors erklæringer skal kunne anvendes over for - og skal kunne forstås korrekt af - en bredere personkreds, herunder personer, der ikke har særlige regnskabsmæssige forudsætninger eller særligt kendskab til hvervgiveren (virksomheden).»

Formålet med begrebet ”offentlighedens tillidsrepræsentant” er at understrege revisors uafhængighed af både hvervgiveren og af modtageren samt at understrege, at revisor blandt andet har til opgave at varetage offentlige hensyn ved udførelsen af sit arbejde.

I henhold til RVL § 1, stk. 2, finder loven anvendelse ved revisors afgivelse af revisionspåtegninger på regnskaber, herunder revisors udtalelser om ledelsesberetninger i henhold til ÅRL, og ved revisors afgivelse af andre erklæringer med sikkerhed, der ikke udelukkende er bestemt til hvervgiverens eget brug.

6.2.4. Revisors opgaver

I henhold til RVL § 16, stk. 1, 2. pkt., er der krav om, at revisors opgaver skal udføres i overensstemmelse med god revisorskik. Denne retlige standard betyder generelt, at revisors arbejde skal udføres, som en god og fagligt kompetent gennemsnitsrevisor ville udføre arbejdet.

Revisor skal gennem revisionen af et årsregnskab og et eventuelt koncernregnskab sætte sig i stand til at afgive en påtegning indeholdende en konklusion om, hvorvidt årsregnskabet i alle væsentlige henseender er udarbejdet i overensstemmelse med ÅRL, LEF, samt anden relevant lovgivning og andre relevante krav til virksomheden.

Revisor skal i revisionspåtegningens konklusion udtrykke, hvorvidt årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Derudover skal revisor foretage en gennemlæsning af - men ikke revidere - årsrapportens ledelsesberetning for at konstatere, hvorvidt der er overensstemmelse mellem ledelsesberetningen og årsregnskabet samt et eventuelt koncernregnskab.

Ud over forpligtelserne i henhold til bl.a. ÅRL, RVL og ERB, vil det i forhold til erhvervsdrivende fonde bl.a. være bestemmelserne om

- grundkapital,
- overskudsanvendelse og
- vederlag,

som revisor skal påse er overholdt og i nødvendigt omfang kommet til udtryk i årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab. Dette svarer til, hvad der gælder ved revision af A/S'er og ApS'er.

6.2.4.1. Supplerende oplysninger

Revisor har efter ERB pligt til i givet fald i revisionspåtegningen at give en række supplerende oplysninger, se nedenfor.

6.2.4.2. Konkrete opgaver

LEF kapitel 6 om revision indeholder i dag følgende bestemmelser:

- § 29, krav om revision af erhvervsdrivende fondes årsrapporter
- § 32, afsættelse af revisor
- § 34, revisors meddelelser
- § 37, revisors oplysningspligt
- § 39, statslig og kommunal revision

Bestemmelserne i LEF medfører følgende konkrete opgaver for revisor i en erhvervsdrivende fond:

- Revisionspåtegning af årsregnskab (og eventuelt koncernregnskab), samt eventuelt udtalelse om ledelsesberetning, i overensstemmelse med ÅRL, jf. ovenfor.
- Revisionsprotokol, som skal forelægges på hvert bestyrelsesmøde, jf. LEF § 21, stk. 6.
- Kontrol med fondsbestyrelsens overholdelse af sine pligter til at oprette og føre bøger, fortegnelser og protokoller, jf. LEF § 29, stk. 3, 1. pkt.
- Kontrol med, at reglerne om forelæggelse og underskrivelse af revisionsprotokollen er overholdt, jf. LEF § 29, stk. 3, 1. pkt.
- Efterkomme krav vedrørende revisionen, som Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden stiller, jf. LEF § 34, stk. 1.

- Meddele oplysninger i sin påtegning, som revisor anser det for rigtigt, at Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden får kendskab til, jf. LEF § 34, stk. 2.
- Afgivelse af oplysninger, jf. LEF § 37, som Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden pålægger revisor at give.

Revisors opgaver i en erhvervsdrivende fond svarer som udgangspunkt til revisors opgaver i et kapitalselskab, jf. SEL § 147. Der er dog som følge af de særlige fondsretlige forhold, herunder fraværet af en kontrollerende ejerkreds (generalforsamling), tillagt fondens revisor øgede forpligtelser, jf. nedenfor.

Fondens bestyrelse og eventuelle direktion skal (ligesom i SEL § 149) give fondens revisor de oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og - hvis fonden er en moderfond - for bedømmelsen af koncernen, jf. LEF § 25 a, stk. 1.

Bestyrelsen og direktionen skal give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, som revisor finder nødvendige, og de skal sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som revisor anser for nødvendig for udførelsen af sit hverv, jf. LEF § 25 a, stk. 2.

Revisor skal påse, om bestyrelsen overholder sine pligter til at oprette og føre bøger, fortegnelser og protokoller, samt om reglerne om forelæggelse og underskrivelse af revisionsprotokollen er overholdt. Konstaterer revisor, at de omhandlede krav ikke er opfyldt, skal revisor udfærdige en særskilt erklæring herom, der fremsendes til fondsmyndigheden.

Revisors kontrol indebærer, at en række dokumenter, herunder forhandlingsprotokol samt købs- og salgsbog, skal være oprettet og ajourført. Revisor skal ikke foretage en indholdsmæssig efterprøvelse af dokumenterne.

I A/S'er skal revisors eventuelle beretning om bestyrelsens manglende førelse af pligtsmæssige bøger m.v. forelægges for generalforsamlingen.

I erhvervsdrivende fonde har revisor mulighed for at meddele sig på følgende måder:

- a. til interessenter og offentligheden: I revisionspåtegningen kan revisor give *supplerende oplysninger* om fondens økonomiske forhold, jf. ERB. Revisor kan også tage *forbehold*. Revisor skal tydeligt begrunde sine forbehold.
- b. til bestyrelsen: I revisionsprotokollen skal revisor afgive en række oplysninger. Revisor kan endvidere give meddelelse om forhold, som bestyrelsen skal tage stilling til, samt
- c. til fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen: oplysninger om særlige forhold, jf. nedenfor.

6.2.4.2.1. Forhandlingsprotokol for bestyrelsen

I henhold til LEF § 21, stk. 4, har bestyrelsen for fonden pligt til at oprette og føre en forhandlingsprotokol for bestyrelsen. Protokollen skal underskrives af samtlige tilstedeværende bestyrelsesmedlemmer.

Fondens revisor skal kontrollere, at denne forhandlingsprotokol oprettes og føres jf. ovenfor.

Konstaterer revisor, at dette ikke er sket, skal revisor udarbejde en særskilt erklæring herom, der skal sendes til fondsmyndigheden, jf. LEF § 29, stk. 3.

6.2.4.2.2. Købs- og salgsbog

I en moderfond skal fondsbestyrelsen oprette og føre en købs- og salgsbog over ledelsesmedlemmers besiddelser af kapitalandele i dattervirksomheder, jf. LEF § 23, stk. 1.

Hvis revisor konstaterer, at dette ikke er sket, skal revisor udarbejde en særskilt erklæring herom, der skal sendes til fondsmyndigheden, jf. LEF § 29, stk. 3, 2. pkt.

6.2.4.2.3. Deltagelse i bestyrelsesmøder

Fondens revisor har ret til at deltage i bestyrelsesmøder under behandling af årsrapporter m.v., der skal påtegnes af revisor, jf. LEF § 21, stk. 5, 1. pkt.

Herudover har revisor pligt til at deltage i bestyrelsesmøder, hvis blot ét medlem af fondsbestyrelsen eller en eventuel direktion ønsker det, jf. LEF § 21, stk. 5, 2. pkt.

Der er herved typisk tale om det årlige ”regnskabsmøde”, hvor fondsbestyrelsen godkender årsrapporten og beslutter eventuelle uddelinger, som revisor deltager i. Dette regnskabsmøde er vigtigt i og med, at fonde ikke afholder en generalforsamling, hvor årsrapporten godkendes.

Endvidere kan der være situationer, hvor revisor har afgivet en revisionsprotokol i årets løb, der indeholder kritiske bemærkninger og anbefalinger eller har påtalt væsentlige mangler, jf. RVL § 20.

6.2.4.2.4. Revisors pligter overfor fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen

I henhold til en række bestemmelser i LEF har revisor i en erhvervsdrivende fond en række pligter overfor fondsmyndigheden og overfor Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed, dvs. uafhængigt af om det er Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, som er fondsmyndighed for den konkrete fond.

6.2.4.2.4.1. Særskilt erklæring om overholdelse af pligter

Hvis revisor konstaterer, at bestyrelsen ikke har overholdt sine pligter til at oprette og føre

- bøger,
- fortegnelser og
- protokoller,

skal revisor udfærdige en særskilt erklæring herom, der fremsendes til fondsmyndigheden, jf. LEF § 29, stk. 3, 2. pkt.

For selskaber skal revisor udfærdige en lignende erklæring, som vedlægges årsrapporten til generalforsamlingen, jf. SEL § 147, stk. 3.

6.2.4.2.4.2. Kontrol af underskrift og fremlæggelse af revisionsprotokollen

Revisors tilsyn efter LEF § 29, stk. 3, indebærer en kontrol af, at revisionsprotokollen har været forelagt bestyrelsen og er underskrevet af samtlige bestyrelsesmedlemmer, jf. LEF § 21, stk. 6. For selskaber gælder en tilsvarende bestemmelse, jf. SEL § 147, stk. 2.

På samme måde som ved manglende førelse af bøger m.v. skal revisor udfærdige og indsende en særskilt erklæring herom til fondsmyndigheden, hvis bestyrelsen ikke har overholdt sine pligter.

Erhvervsstyrelsen modtager stort set ikke nogen revisorerklæringer udfærdiget i medfør af LEF § 29, stk. 3, 2. pkt.

6.2.4.2.4.3. Efterkomme krav vedrørende revisionen

I henhold til LEF § 34, stk. 1, skal revisor i forbindelse med sin gennemgang af fondens regnskabsmateriale og fondens forhold i øvrigt efterkomme de krav vedrørende revisionen, som Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden stiller.

6.2.4.2.4.4. Uddelinger til bestemte legatarer

Fra Erhvervsstyrelsens administrative praksis kan oplyses, at styrelsen i et enkelt tilfælde har anmodet en række revisorer om, at de under revision af et nærmere afgrænset antal fonde skulle gøre fondsmyndigheden opmærksom på forhold vedrørende uddelinger til bestemte legatarer. Baggrunden var en række sager, opstået på baggrund af regnskabsgennemgang, som bl.a. indebar undersøgelse af uddelinger, som fondens bestyrelse eventuelt ikke måtte foretage.

6.2.4.2.4.5. Revisors meddelelser

Efter LEF § 34, stk. 2, kan revisor i sin påtegning meddele oplysninger, som revisor anser det for rigtigt, at Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden får kendskab til. Revisorerne anvender kun i meget begrænset omfang denne mulighed.

I LFF § 25, stk. 4, er det anført, at revisor skal indsende meddelelse til fondsmyndigheden (revisors oplysningspligt)

- hvis revisionen har givet anledning til bemærkninger, eller
- hvis revisor i øvrigt har fundet anledning til at påtale fondens forhold.

Civilstyrelsen har udstedt en vejledning⁶, som bl.a. indeholder oplysninger om revisors underretningspligt i ikke-erhvervsdrivende fonde.

En forudsætning for, at fondsmyndigheden kan varetage sine opgaver i henhold til LEF, er, at der sikres mulighed for at modtage pålidelige informationer om fonden og dens økonomiske forhold.

Revisor indtager i den forbindelse en central rolle som oplysningskilde i kraft af sin stilling som uafhængigt organ og offentlighedens tillidsrepræsentant med væsentlig indsigt i fondens økonomiske forhold.

⁶ Civilstyrelsens vejledning ”om revision og kontrol efter fondslovgivningen af ikke-erhvervsdrivende fonde”, kan findes på Civilstyrelsens hjemmeside, www.civilstyrelsen.dk, under ”Fonde og personret”, ”Fondsmyndighed” og ”Regnskab og revision”.

6.2.4.2.4.6. Påbud til revisor om at give oplysninger om fondens forhold

Fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed kan i medfør af LEF § 37 pålægge revisor at give oplysninger om fondens forhold.

Disse oplysninger kan eksempelvis være i form af redegørelser ved anmodninger om samtykke i henhold til LEF § 21, stk. 3, hvor revisor bekræfter de af fondsbestyrelsen fremlagte økonomiske oplysninger. Det kan også være ved vedtægtsændringer, kapitaltab og opløsning, hvor revisor ofte anmodes om at bekræfte oplysninger fra fondens bestyrelse.

Hvis fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen modtager oplysninger i medfør af lovens § 37, vil fondens bestyrelse typisk skulle høres om oplysningerne i revisors udtalelse i medfør af forvaltningslovens § 19 om partshøring. Bestyrelsen vil typisk få 2 eller 4 uger til at forholde sig til oplysningerne fra revisor alt efter oplysningernes omfang og karakter.

6.2.4.2.4.7. Supplerende oplysninger

I henhold til § 7, stk. 2, i ERB skal revisor altid give *supplerende oplysninger*, hvis lovgivningen om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale ikke er overholdt, og den pågældende overtrædelse ikke er uvæsentlig.

Der skal endvidere særskilt gives supplerende oplysninger om forhold, som revisor er blevet bekendt med under sit arbejde, og som giver en begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar for handlinger eller undladelser, der berører virksomheden, tilknyttede virksomheder, virksomhedsdeltagere, kreditorer eller medarbejdere. Herunder skal altid oplyses om overtrædelse af:

- 1) straffelovens kapitel 28 samt skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen,
- 2) den for virksomheden fastsatte selskabsretlige eller tilsvarende lovgivning, eller
- 3) lovgivningen om regnskabsaflæggelse, herunder om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale.

6.2.4.3. Sanktioner overfor revisor

Hvis en revisor undlader at komme med oplysninger, som Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden har anmodet om i medfør af LEF § 37, kan revisor pålægges tvangsbøder efter lovens § 64.

Alternativt kan fondsmyndigheden efter en vurdering af de konkrete omstændigheder afsætte revisoren i medfør af LEF § 32.

Fondsmyndighedens muligheder for at give revisor påbud eller afsætte revisor er nærmere omtalt i kapitel 7, "Fondsmyndighed".

6.2.4.4. Forvaltningsrevision

Der er efter de gældende regler i LEF ikke krav om, at revisor skal foretage forvaltningsrevision (efterprøve hensigtsmæssigheden af ledelsens dispositioner). I erhvervsdrivende fonde, som modtager tilskud fra det offentlige, vil tilskudsyder dog ofte stille krav herom som betingelse for at yde tilskud.

Forvaltningsrevision er noget væsentligt andet end revisionen af et årsregnskab. Formålet med revisionen af årsregnskabet er at sikre, at årsrapporten giver et retvisende billede. Det indebærer, at revisor skal opnå en høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet er uden væsentlige fejl og mangler.

Som led heri foretages der en kontrol med, at årsregnskabet er aflagt korrekt, og at dokumentationen for årsregnskabets poster er forsvarlig.

Opsummerende indebærer revision af et årsregnskab (finansiel revision) således primært handlinger til afdækning af rigtigheden af den finansielle information i årsregnskabet.

Forvaltningsrevision er normalt et begreb, der anvendes inden for den offentlige forvaltning, hvor det undersøges, om statens penge bliver brugt, som Folketinget har besluttet det, og om der er opnået et tilfredsstillende resultat med de givne ressourcer.

En sådan undersøgelse kan foretages ud fra forskellige vinkler, f.eks. sparsommelighed, produktivitet eller effektivitet. Afhængigt af undersøgelsens karakter kan der også inddrages andre aspekter, f.eks. om der er taget miljømæssige hensyn ved forvaltningen, eller om Folketinget har fået korrekte og fyldestgørende oplysninger i en sag. Undersøgelsens resultat formidles til statsrevisorerne i en beretning eller et notat.

Formålet med forvaltningsrevision er at verificere, at ledelsen har taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen. Forvaltningsrevision er en del af begrebet "God Offentlig Revisionssskik", som tager udgangspunkt i Rigsrevisorlovens § 3.

Det fremgår af Rigsrevisorlovens § 3, at forvaltningsrevision indebærer, at der "*Endvidere foretages en vurdering af, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af regnskabet*".

At virksomhederne skal tage "skyldige økonomiske hensyn" betyder som udgangspunkt, at deres økonomistyring skal sikre sparsommelighed, produktivitet og effektivitet i udførelsen af opgaverne.

Dette er lovgrundlaget for udførelsen af forvaltningsrevision inden for staten. Denne definition anvendes parallelt i revisionsbekendtgørelser m.v. på områder, hvor forvaltningsrevision kræves gennemført, f.eks. i forhold til selvejende institutioner, som modtager tilskud fra staten.

Forvaltningsrevision, som også kaldes økonomisk-kritisk revision, kan være et supplement til revision af regnskabet, den finansielle revision.

Et krav om forvaltningsrevision udspringer ofte af et behov for at sikre, at de konkrete (offentlige) midler anvendes på en økonomisk hensigtsmæssig måde, idet der som udgangspunkt ikke som i den private sektor er en profit-betragtning, som regulerer forbruget af ressourcer.

6.2.4.4.1. Indholdet af forvaltningsrevision

Forvaltningsrevision deles typisk op i kontrol af:

- sparsommelighed,
- produktivitet,

- effektivitet og
- ledelse og styring.

Sparsommelighed er et udtryk for, at der er gjort en indsats for at få mest muligt for pengene ved forvaltning af de tilstede værende midler. Sparsommelighed er således et udtryk for, om goder og tjenesteydelser er erhvervet på en økonomisk hensigtsmæssig måde under hensyntagen til pris, kvalitet, kvantitet osv.

Der findes ikke en objektiv målestok for, hvornår man har været tilstrækkelig sparsommelig, og hvornår man har været for ødsel. Vurderingen heraf må derfor tages af revisor ud fra en antagelse af, hvad der er den eksterne eller normale norm, mål eller lignende.

Ved produktivitet forstås forholdet mellem output i form af ydelser, varer eller tilsvarende og de ressourcer, der er medgået ved tilvejebringelsen af den pågældende ydelse eller vare. Produktivitet er således udtryk for et passende forhold mellem ressourceanvendelsen og udnyttelsen.

Produktivitet er på samme måde som sparsommelighed vanskelig at vurdere uden at have en reference. Produktivitetsundersøgelser udføres derfor ofte som benchmark-analyser af nøgletal m.v. i tilsvarende organisationer, virksomheder m.v.

Effektivitet er udtryk for forholdet mellem forventet og faktisk målopfyldelse. Effektivitet er således udtryk for, i hvilket omfang man har nået de mål og udløst de virkninger, som var tilsigtet med den pågældende økonomiske ressourceanvendelse.

Vurdering af effektivitet forudsætter, at der er defineret en forventet målopfyldelse. Herudover forudsætter det, at såvel den forventede som den faktiske målopfyldelse er målbar samt, at det er muligt at fastslå årsagssammenhænge.

Ledelse og styring (økonomistyring) bruges til at vurdere, om ledelsestilsynet er tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde. Det kan også vurderes, om en institution har udvist skyldig økonomisk hensyntagen ved at vurdere institutionens økonomistyring.

Her er sigtet at fokusere på, om institutionen som led i sin økonomistyring har opbygget systemer, som sikrer, at der styres efter og følges op på opnåelsen af en optimal ressourceudnyttelse.

De elementer, der indgår i økonomistyringen, kan udover den løbende regnskabsopfølgning være strategi- og handlingsplaner samt andre overordnede styringsværktøjer.

Vurderingen af økonomistyringen som led i forvaltningsrevisionen kan således sammenfattes til at være en undersøgelse af, om institutionens økonomistyring er rettet mod at sikre en sparsommelig, produktiv og effektiv anvendelse af ressourcerne og, om det er muligt at følge op på dette.

6.2.4.4.2. Forvaltningsrevision er ofte betinget af, at der er et sammenligningsgrundlag og/eller passende definerede målepunkter

Som det ses af ovenstående definitioner af forvaltningsrevisionens indhold, er gennemførelsen af forvaltningsrevision typisk betinget af, at der er et sammenligningsgrundlag og passende

definerede målepunkter, hvilket kun vanskeligt kan etableres for erhvervsdrivende fonde, der i høj grad er forskellige og har forskellige formål.

Det område, revisionen dækker, når der er tale om forvaltningsrevision, er også mere selektivt og kan omfatte en cyklus på flere år og ikke kun en bestemt regnskabsperiode eller et specifikt regnskab. Beretningerne er i højere grad en form for verbal redegørelse, hvor der fremsættes begrundede argumenter. Indholdet af revisionsberetningerne varierer derfor ofte.

Forvaltningsrevision er mere bredt defineret end almindelig revision, hvilket medfører at antallet af mulige emner og områder for forvaltningsrevision er stort. Dette gælder på trods af, at flere myndigheder er begyndt at konkretisere kravene til forvaltningsrevisionen.

Der foreligger ingen internationale revisionsstandarder om forvaltningsrevision.

Ved den almindelige revision er det gennem internationalt gældende revisionsstandarder, retsafgørelser, responsa m.v. forholdsvis præcist defineret, hvilke revisionshandlinger, som skal gennemføres, for at revisionen kan konkluderes at være udført i overensstemmelse med god revisorskik.

Den samme klare begrebsramme findes ikke for forvaltningsrevision. Det er derfor i højere grad op til revisor at vurdere, hvad der er relevant at inddrage i forvaltningsrevisionen og i hvilket omfang.

6.2.4.5. Særregler for virksomheder af særlig offentlig interesse

RVL § 21, stk. 3, opregner en række virksomheder, der anses for at have særlig offentlig interesse, og hvor der som følge heraf gælder en række skærpede krav til virksomhedernes revisorer. Virksomheder af offentlig interesse er bl.a.

- virksomheder, der har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked,
- statslige A/S'er og
- visse store virksomheder.

I henhold til RVL § 21, stk. 3, nr. 5, defineres store virksomheder som virksomheder, der i to på hinanden følgende regnskabsår overstiger mindst to af følgende kriterier:

- a) Medarbejderstab på 2.500 personer,
- b) balancesum på 5 mia. kr. eller
- c) nettoomsætning på 5 mia. kr.

Reglerne om virksomheder af offentlig interesse medfører, at der for disse bl.a. stilles større krav til revisors uafhængighed, herunder en indskrænkning i revisors muligheder for at levere serviceydelser til virksomheden. Revisor skal for virksomheder af offentlig interesse senest 7 år efter denne er udpeget til opgaven, udskiftes for en periode på mindst 2 år (tvungen rotation). Revisionsopgaven kan dog ved tvungen rotation overdrages til en anden godkendt revisor i samme revisionsvirksomhed.

Derudover har revisionsfirmaet pligt til:

- årligt at udarbejde en rapport om gennemsigtighed og
- at foretage lovpligtig kvalitetskontrol mindst hvert 3. år.

6.2.4.5.1. Forslag til forordning om specifikke krav til lovpligtig revision af virksomheder af interesse for offentligheden (KOM(2011) 779)

EU-kommissionen har fremsat forslag til en forordning om specifikke krav til lovpligtig revision af virksomheder af interesse for offentligheden (KOM(2011) 779).

Forslaget, som omfatter bl.a. noterede selskaber og finansielle virksomheder, skal bl.a. føre til, at revisoren eller revisionsfirmaet udarbejder et *supplerende og mere detaljeret revisionsprotokollat* (i den engelske version benævnt ”report”) med resultaterne af den lovpligtige revision, som gøres tilgængeligt for tilsynsmyndigheden (typisk Finanstilsynet).

Herudover skal den revisor, der udfører den lovpligtige revision af en virksomhed af interesse for offentligheden, straks underrette tilsynsmyndigheden (typisk finanstilsynet) om ethvert forhold eller enhver beslutning vedrørende virksomheden, som vedkommende har fået kendskab til under udførelsen af den lovpligtige revision, og som kan resultere i eksempelvis en væsentlig overtrædelse af lovgivningen eller en forringelse af mulighederne for den fortsatte drift af virksomheden.

Endvidere lægger forslaget op til, at tilsynsmyndigheden skal etablere en regelmæssig dialog med revisor. Endelig fastsættes der begrænsninger af de ydelser, som en revisor, der udfører lovpligtig revision for virksomheder af interesse for offentligheden, må udføre for den reviderede virksomhed, dens moderselskab eller de virksomheder, den kontrollerer.

Der er tale om et forslag til forordning, som er under behandling i Rådets arbejdsgrupper. Forhandlingerne er startet i 2012, men ventes ikke afsluttet før tidligst i 2013. Der kan ikke siges noget om udformningen af den endelige forordning, da forhandlingerne ikke er afsluttet.

6.2.5. Revisors afsættelse og fratræden

Revisor i en erhvervsdrivende fond kan afsættes af den, der har valgt revisor, eller af fondsmyndigheden, jf. LEF § 32.

I henhold til LEF § 32, 2. pkt., kan bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond dog kun afsætte en revisor i utide, hvis et begrundet forhold giver anledning hertil. Et begrundet forhold kan f.eks. være, at revisor ikke længere opfylder betingelserne for at være godkendt revisor.

Om fondsmyndighedens kompetence efter LEF § 32, 2. pkt. henvises til pkt. 6.2.5.2 nedenfor.

Revisor kan altid selv beslutte at fratræde, jf. dog nedenfor. I medfør af god revisionskik må der dog forudsættes en rimelig begrundelse, før revisor kan fratræde. En fond må således efter at have indgået en aftale med revisor om udførelse af revision kunne påregne, at opgaven udføres som aftalt. Dette vil dog naturligvis være under forudsætning af, at fondens bestyrelse også overholder sine forpligtelser, herunder giver revisor de ønskede oplysninger og stiller det nødvendige materiale m.v. til rådighed for revisor, samt betaler revisors honorar.

Fratræder revisor, eller ophører revisionen på anden måde, inden revisors hverv udløber, skal revisor straks - som i SEL - meddele dette til Erhvervsstyrelsen, jf. LEF § 29, stk. 4. En sådan meddelelse skal vedlægges en fyldestgørende forklaring på årsagen til hvervets ophør.

Fondsbestyrelsen er forpligtet til at anmelde den nye revisor til Erhvervsstyrelsen inden for 4 uger, jf. LEF § 53, stk. 3. Vælges der eventuelle revisorsuppleanter (med eller uden hjemmel i vedtægten), skal disse ligeledes anmeldes til Erhvervsstyrelsen.

Er revisorskiftet sket inden hvervets udløb, skal anmeldelsen vedlægges en fyldestgørende forklaring fra bestyrelsen på årsagen til hvervets ophør, jf. LEF § 53, stk. 3, 2. pkt.

I henhold til RVL § 18, stk. 1, består revisors hverv som udgangspunkt, indtil en ny revisor er tiltrådt, medmindre andet bestemmes – som oftest i fondens vedtægt. Det er således i henhold til RVL § 18, stk. 2, 2. og 3. pkt., den fratrædende revisor, som har pligt til at oplyse den tiltrædende revisor om baggrunden for den pågældendes fratræden, samt give den tiltrædende revisor de relevante oplysninger om den virksomhed, som revisors erklæring vedrører.

I A/S'er vil revisors funktionsperiode typisk være fra en ordinær generalforsamling til den næste ordinære generalforsamling, eventuelt flere år frem.

Revisors funktionsperiode følger således oftest godkendelsen af årsregnskaberne.

Erhvervsstyrelsens erfaringer viser, at revisor i en række erhvervsdrivende fonde udpeges for et år ad gangen. I disse fonde er revisors funktionsperiode således fra det bestyrelsesmøde, hvor den forudgående årsrapport blev godkendt og indtil det bestyrelsesmøde, hvor fondens næste årsrapport skal behandles og godkendes.

6.2.5.1. Revisor valgt på ubestemt tid

Det ses ofte, at revisor vælges på ubestemt tid, idet vedtægten for en erhvervsdrivende fond typisk ikke indeholder bestemmelser om revisors funktionsperiode.

Det har hidtil været hovedreglen, at hvis der ikke er fastsat en funktionsperiode i vedtægten, er det deklaratoriske udgangspunkt, at revisor er valgt på ubestemt tid. I forhold til reglerne om fratræden i utide kan dette dog give uklarhed om, hvorvidt revisor er fratrådt i tide eller ej, da revisor reelt ikke har en bestemt periode, hvor denne er udpeget.

Det kan på den måde være uklart, om anmeldelsen af revisors fratræden medfører krav om en fyldestgørende forklaring fra bestyrelsen på årsagen til revisors fratræden, jf. LEF § 53, stk. 2. pkt.

I Erhvervsstyrelsens praksis er det dog fastlagt, at en revisor valgt på ubestemt tid ikke fratræder i utide, hvis den pågældende fratræder på det bestyrelsesmøde, hvor bestyrelsen godkender fondens årsrapport, som er revideret af revisor.

6.2.5.2. Fondsmyndighedens adgang til at afsætte revisor

Fondsmyndighedens adgang til at afsætte revisor i medfør af LEF § 32 skal ses i lyset af, at der ikke findes en generalforsamling i fonde.

Fondsmyndighedens afsættelse af revisor er således tiltænkt tilfælde, hvor revisor i en erhvervsdrivende fond ikke længere opfylder betingelserne for at være revisor, eller hvis revisor i øvrigt har vist sig uegnet eksempelvis ved ikke at efterkomme pålæg fra fondsmyndigheden eller ved at give fondsmyndigheden vildledede oplysninger.

En gennemgang af Erhvervsstyrelsens administrative praksis viser, at styrelsen ikke har anvendt denne beføjelse til at afsætte revisor.

Fondsmyndighedens mulighed for at afsætte revisor er også omtalt i kapitel 7, "Fondsmyndighed".

6.2.6. Særregel om statslig eller kommunal revision

For fonde undergivet statslig eller kommunal revision, finder reglerne om revision i LEF kapitel 6 og i ÅRL ikke anvendelse, jf. LEF § 39.

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at det i dag er et yderst begrænset antal erhvervsdrivende fonde, der kan gøre brug af denne bestemmelse.

Anvendelsesområdet for LEF § 39 er således alene de tilfælde, hvor der er en tilstrækkelig kommunal eller statslig tilknytning til at undtage fondens regnskaber fra almindelig revision, men hvor den statslige eller kommunale tilknytning ikke er af et sådan omfang, at fonden er undtaget fra LEF, jf. § 1, stk. 5.

Muligheden for at undtage en fond i medfør af LEF § 1, stk. 5, er omtalt nærmere i kapitel 3, "Lovens anvendelsesområde".

6.3. Udvalgets overvejelser

6.3.1. Krav om revideret årsrapport for erhvervsdrivende fonde

Udvalget har drøftet, hvorvidt der bør stilles skærpede krav til revision af erhvervsdrivende fondes årsregnskaber.

Der er i udvalget enighed om, at den uafhængige revisor fortsat skal være offentlighedens tillidsrepræsentant i forhold til revisionen af erhvervsdrivende fonde. Revisor er således en vigtig kilde til information om den enkelte fonds forhold og revisors funktion er derfor meget vigtig for fondsmyndigheden.

Udvalget ønsker at styrke revisors funktion i forhold til de erhvervsdrivende fonde.

Revision af fondes årsregnskaber skal derfor fortsat være påkrævet uanset fondens størrelse. Udvalget finder ikke behov for at lempe revisionspligten for erhvervsdrivende fonde, sådan som det er sket for de mindre A/S'er og ApS'er.

Fonde kan i dag ikke fravælge revision, og fondes årsregnskaber skal derfor altid revideres. Baggrunden herfor er, at fonde ikke har nogen ejere, og at fondsmyndigheden skal føre tilsyn med fonden.

En lempelse af revisionspligten for erhvervsdrivende fonde vil efter udvalgets opfattelse medføre, at der opstår risiko for manglende eller mangelfulde oplysninger. Fondsmyndighedens mulighed for at føre tilsyn vil derfor blive forringet.

Det har desuden været drøftet, om der skulle indføres en forenklet revision eller lignende for de erhvervsdrivende fonde – eksempelvis i form af en særlig erklæringsstandard – hvilket udvalget ikke finder hensigtsmæssigt.

6.3.2. Indførelse af krav om forvaltningsrevision i erhvervsdrivende fonde

Udvalget har drøftet, hvorvidt der bør stilles skærpede krav til revision af erhvervsdrivende fondes årsregnskaber, således at revisor eksempelvis også skal udføre forvaltningsrevision.

Udvalget finder, at forvaltningsrevision ikke vil give fondsmyndigheden og dermed samfundet et anvendeligt udbytte, der står mål med den indsats og krav om dokumentation m.v., som i givet fald vil blive krævet. Udvalget henviser til, at de erhvervsdrivende fonde i høj grad er forskellige og har forskelligartede formål samt aktiviteter, hvilket vanskeliggør meningsfuld forvaltningsrevision. Endvidere er der ikke inden for forvaltningsrevision indarbejdede internationale standarder.

En forvaltningsrevision af en konkret fond vil typisk ikke umiddelbart kunne sammenlignes med andre fonde.

Bestyrelsen i en fond har ansvaret for fondens midler, herunder uddeling i henhold til fondens formål.

Midlerne i fonden kan aldrig gå tilbage til stifter. Midlerne vil dog fragå uddelingsformålet, hvis midlerne ikke bruges forsvarligt eller hensigtsmæssigt i fonden og dens administration.

Problemet med forvaltningsrevision i forhold til erhvervsdrivende fonde er, at der typisk ikke er et anvendeligt grundlag for forvaltningsrevisionen, i modsætning til når der foretages forvaltningsrevision inden for eksempelvis den offentlige forvaltning, hvor en række ensartede institutioner (bl.a. skoler, hospitaler, kommuner, plejehjem) meningsfuldt kan sammenlignes.

6.3.3. Udpegning af revisor

Udvalget har drøftet, om der fortsat skal være mulighed for, at der i vedtægten for en fond kan fastsættes bestemmelser om at andre vælger revisor, eller om det alene skal være fondens bestyrelse, som skal kunne udpege denne.

Udvalget finder som udgangspunktet, at det fremover skal være et krav, at revisor udpeges af bestyrelsen. Baggrunden for denne holdning er, at bestyrelsen har det overordnede ansvar for fonden. Det er således altid i sidste ende bestyrelsens ansvar og pligt at administrere og forvalte fondens midler, og bestyrelsen bør derfor efter udvalgets opfattelse kunne bestemme, hvem der skal være revisor i fonden.

Den eksisterende mulighed for i vedtægten at overlade udpegningskompetencen til andre bør derfor ændres.

Det er bestyrelsen, som kender til revisors opgavevaretagelse. Stifter skal derfor ikke via vedtægten kunne udpege revisor for eftertiden, da bestyrelsen i disse tilfælde ikke har indflydelse på, hvem der vælges som revisor.

Det er på den baggrund udvalgets opfattelse, at bestyrelsen altid som udgangspunkt skal kunne vælge den revisor, som de finder bedst egnet.

Revisor er ifølge de gældende bestemmelser om tavshedspligt afskåret fra at kommentere eller melde tilbage til den, som har udpeget revisor, om forhold vedrørende revision af fonden.

Stifter eller andre udpegningsberettigede vil derfor alene have ret til at udpege revisor, men de vil ikke have kendskab til revisors udførelse af sine opgaver eller eventuelle bemærkninger m.v. De modtager ikke selvstændig rapportering og har ikke adgang til revisionsprotokollen eller andet. De kan som følge af revisors tavshedspligt ej heller holde møde om samarbejdsforhold, revisors arbejde, observationer, anbefalinger m.v. Den der har udpeget revisor må ligesom alle andre end fondsmyndigheden og fondens ledelse alene henholde sig til revisionspåtegningen.

Udvalget finder dog, at det er hensigtsmæssigt, at det fortsat – i hvert fald i en periode – bør være muligt for stifter at bestemme, at fondens revisor skal være en bestemt revisor, eller skal være udpeget på en bestemt måde, f.eks. udpeget af en bestemt organisation eller familiegren.

På den baggrund finder udvalget det hensigtsmæssigt, at en eventuel udpegningsbestemmelse for stifter eller andre, som fastsættes i vedtægten, alene kan gælde i op til 7 år fra fondens stiftelse, svarende til den nugældende rotationsperiode i RVL. På den måde finder udvalget, at stifter får indflydelse på fondens revisor i en periode, men at fondens bestyrelse herefter sikres frie hænder til at tilrettelægge fondens organisation og virksomhed, som de finder hensigtsmæssigt.

Hvis bestyrelsen finder, at den i henhold til vedtægten udpegede revisor ikke opfylder sin rolle i forhold til fonden, eller hvis bestyrelsen af andre årsager ønsker en anden revisor, er det udvalgets opfattelse, at bestyrelsen som hidtil kan henvende sig til fondsmyndigheden herom. Fondsmyndigheden har således mulighed for konkret under skærpende omstændigheder at afsætte revisor.

Efter udvalgets opfattelse skal der fastsættes en rimelig overgangsperiode til at få tilpasset eksisterende vedtægter, der indeholder bestemmelse om, at andre end bestyrelsen udpeger revisor.

I forlængelse af drøftelserne om udpegnings af revisor er det endvidere drøftet, hvorvidt der skal fastsættes en funktionsperiode for revisors virke.

Udvalget finder, at der i LEF skal indsættes en bestemmelse om, at revisor vælges af bestyrelsen for et år ad gangen.

Dette skal ses i sammenhæng med forslaget om et årligt ”årsregnskabsmøde”, jf. nedenfor afsnit 6.3.4.1., hvor bestyrelsen skal godkende fondens årsrapport.

Dette møde skal afholdes årligt, og på mødet skal bestyrelsen tage stilling til godkendelse af fondens årsrapport. Udvalget finder, at bestyrelsen på dette møde også aktivt skal tage stilling til valg af revisor, herunder om revisor skal genvælges, eller om der skal vælges en ny revisor.

6.3.3.1. Medrevisor

Udvalget har drøftet, om der skal være mulighed for, at fondsmyndigheden kan udpege en medrevisor, således som generalforsamlingen under særlige betingelser kan i kapitalselskaber (minoritetsrevisor).

Udvalget finder, at muligheden for, at fondsmyndigheden kan udpege en medrevisor er hensigtsmæssig og mindre indgribende og byrdefuldt for en fond end det eksisterende alternativ, som er udpegnings af en granskningsmand eller afsættelse af revisor.

En medrevisor er en ekstra revisor med samme pligter, rettigheder, ansvar og opgaver som fondens normale revisor, hvorimod en granskningsmand har til opgave at redegøre for nærmere angivne forhold i fonden. Granskningsinstituttet er endvidere typisk væsentligt mere omkostningstungt end udpegning af medrevisor.

Udvalget finder på den baggrund, at der bør indføres mulighed for, at fondsmyndigheden uanset vedtægtens omtale heraf kan udpege én medrevisor, da det vil give mulighed for at sikre endnu et par uafhængige øjne i revisionen.

6.3.3.2. Godkendelse af revisors arbejde og vederlag

Udvalget finder ikke behov for, at fondsmyndigheden skal godkende revisors arbejde og/eller vederlag. Honoreringen af revisor er alene bestyrelsens ansvar. Det er op til bestyrelsen at vurdere og honorere revisors arbejde.

Fondsmyndigheden kan dog gribe ind over for bestyrelsen eksempelvis på baggrund af oplysninger i årsrapporten, hvis revisors vederlag er åbenbart urimeligt, idet et urimeligt vederlag medfører, at bestyrelsen ikke varetager fondens interesser.

6.3.4. Revisors opgaver

6.3.4.1. Revisors deltagelse i bestyrelsesmøder

Efter både LEF og SEL har revisor ret til at deltage i bestyrelsens møder under behandlingen af årsrapporter m.v., og revisor har pligt til at deltage, hvis blot ét medlem af bestyrelsen anmoder derom.

Udvalget har drøftet, om revisors ret til at deltage i fondsbestyrelsens møder skal udvides til at gælde alle de møder, som revisor måtte finde det hensigtsmæssigt og eller nødvendigt at deltage i.

Endvidere er det overvejet, om der skal indføres regler i LEF om et ”årsregnskabsmøde”, hvor bestyrelsen godkender årsrapporten, og hvor revisor har pligt til at være til stede, således at det sikres, at bestyrelsens behandling og godkendelse af årsrapporten bliver på et oplyst grundlag.

Udvalget finder det fornuftigt, at der i LEF stilles krav om et årligt ”årsregnskabsmøde”, hvor revisor har pligt til at være til stede. Udvalget finder dog samtidigt, at hvis der er enighed blandt bestyrelsesmedlemmerne om, at revisors deltagelse ikke er påkrævet, og revisor er enig i dette, skal der ikke være krav om revisors deltagelse. Det skal fremgå af bestyrelsens protokol, at revisor ikke har deltaget i årsregnskabsmødet, da ingen har anmodet herom.

Ved årsregnskabsmødet forstås det fondsbestyrelsesmøde, hvor fondsbestyrelsen godkender fondens årsrapport.

Efter SEL § 103, stk. 4, skal revisor deltage på den ordinære generalforsamling, hvor årsrapporten skal godkendes, hvis der er tale om et A/S, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked, eller et statsligt A/S. I øvrige kapitalselskaber har revisor ret til at deltage i bestyrelsens møder under behandlingen af årsrapporter m.v., og revisor har pligt til at deltage, hvis blot ét medlem af bestyrelsen anmoder derom.

Erhvervsdrivende fonde har ikke generalforsamlinger. Det er derfor efter udvalgets opfattelse vigtigt, at revisor er til stede på det bestyrelsesmøde, hvor årsrapporten godkendes.

Det er udvalgets opfattelse, at et sådant krav i mange fonde allerede i dag er opfyldt, da revisor ofte deltager i forbindelse med godkendelse af fondens årsrapport. Ikke desto mindre vil et lovmæssigt krav herom sikre, at alle fonde skal leve op til kravet.

Udvalget finder, at revisor ikke skal kunne deltage i alle de bestyrelsesmøder, som revisor måtte ønske at deltage i. Der vurderes ikke at være behov herfor. En for hyppig tilstedeværelse kan resultere i usikkerhed om grænsedragningen mellem bestyrelsens henholdsvis revisors opgaver og ansvar.

De eksisterende regler om, at bestyrelsen og direktionen (af egen drift) skal give informationer til revisor, samt udvalgets foreslåede skærpelse om, at revisor selv kan anmode herom, jf. den foreslåede ændring af LEF § 31, er efter udvalgets opfattelse tilstrækkelige.

6.3.4.2. Indkaldelse til bestyrelsesmøde

I henhold til SEL kan ledelsen og revisor forlange, at det øverste ledelsesorgan indkaldes til møde, jf. SEL § 123, 2. pkt.

Revisor kan ikke i henhold til de gældende regler i LEF anmode om at få indkaldt til bestyrelsesmøde. Dette er alene forbeholdt bestyrelsens medlemmer, en eventuel direktion, Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden.

Udvalget finder, at det, som allerede gældende i SEL, bør være muligt for revisor at anmode om at få indkaldt til bestyrelsesmøde i en erhvervsdrivende fond.

Det er som hidtil fondens formand, som har pligten og ansvaret for at sørge for selve indkaldelsen til bestyrelsesmødet.

6.3.4.3. Revisors underretning af fondsmyndigheden

Det er udvalgets opfattelse, at LEF bør ændres, så revisor *skal* underrette fondsmyndigheden i særlige tilfælde, modsat i dag, hvor revisor *kan* underrette, jf. LEF § 34, stk. 2.

Det er udvalgets holdning, at kravene til revisors meddelelser til fondsmyndigheden skal skærpes, således at revisor uden ugrundet ophold skal meddele ikke uvæsentlige overtrædelser af fondslovgivningen eller fondens vedtægt til fondsmyndigheden.

Udvalget finder således ingen grund til at gøre forskel på erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde i forhold til pligten til at skulle underrette fondsmyndigheden. Den eksisterende pligt for de ikke-erhvervsdrivende fonde fremgår af i LFF § 25, stk. 4.

Det foreslås dog, at den hidtidige bestemmelse om at underretning skal ske ved "væsentlige overtrædelser", ændres til at skulle ske ved "ikke uvæsentlige overtrædelser". En sådan skærpelse vil efter udvalgets opfattelse føre til en klarere retsstilling for revisor, da denne fremover ikke er forpligtet til at foretage en nærmere undersøgelse af væsentligheden, men tværtimod blot kan konstatere, at det i hvert fald ikke er uvæsentligt.

Et eksempel på ikke uvæsentlige forhold kan være, at fondsbestyrelsen undlader at overholde formalia, f.eks. at udarbejde mødereferater, at afholde møder uden at alle har været indkaldt, eller at bestyrelsen undlader at uddele i overensstemmelse med vedtægten, uanset at fondens økonomiske forhold klart giver mulighed herfor.

Samlet finder udvalget, at revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant, og som den, der har kontakt til fondens ledelse og indblik i fondens forhold, skal give input til fondsmyndighedens varetagelse af sine opgaver.

Pligten for revisor til at underrette fondsmyndigheden indtræder, når forholdet opdages. Revisor skal herefter underrette fondsmyndigheden uden ugrundet ophold.

Hvis der er tale om mindre forhold, der kan berigtiges umiddelbart af fondsbestyrelsen, kan bestyrelsen eventuelt efter opfordring fra revisor berigtige forholdet, og i så fald skal der ikke ske indberetning til fondsmyndigheden. Sker berigtigelse i sådanne tilfælde ikke, skal revisor uden ugrundet ophold foretage underretning.

Udvalget har drøftet, om der skal indføres en pligt for revisor til at modtage en kopi af et eventuelt påbud udstedt til fondens bestyrelse, og at revisor efter en vis periode skal give fondsmyndigheden besked om, hvorvidt forholdet er bragt på plads. En lignende bestemmelse findes i dag for finansielle virksomheder.

Udvalget finder, at der ikke skal indføres pligt for revisor til at modtage en kopi af et eventuelt påbud til bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond. Udvalget finder dog, at hvis fondsmyndigheden konkret finder det hensigtsmæssigt, kan fondsmyndigheden give revisor en kopi af et påbud til fondens bestyrelse og eventuelt samtidigt anmode revisor om at følge op på forholdet og give fondsmyndigheden en tilbagemelding herom efter en vis tidsperiode, hvilket revisor i givet fald så vil være forpligtet til at gøre.

6.3.4.4. Indførelse af skærpede regler om revision af erhvervsdrivende fonde

Udvalget har drøftet, hvorvidt reglerne for virksomheder af særlig offentlig interesse, som findes i RVL, såkaldte PIE'er, skal udvides til at gælde for en større del af de erhvervsdrivende fonde. Reglerne gælder i dag kun for de meget store fonde.

Udvalget lægger vægt på, at erhvervsdrivende fonde ikke pålægges sådanne forpligtelser, som allerede er opfyldt via krav til den eller de underliggende koncernvirksomheder.

Udvalget finder endvidere, at reglerne på nuværende tidspunkt ikke skal udstrækkes til en større del af de erhvervsdrivende fonde.

Der pågår forhandlinger på EU-plan (forslag til forordning om specifikke krav til lovpligtig revision af virksomheder af interesse for offentligheden (KOM(2011) 779)), som eventuelt vil medføre ændringer i de gældende regler. Udvalget er af den holdning, at man bør afvente resultatet af disse forhandlinger og ikke foregribe måske kommende EU-regulering.

6.3.5. Revisors afsættelse og fratræden

Udvalget har diskuteret, om der skal stilles krav om, at fondsmyndigheden altid skal afgive et forudgående samtykke, hvis en bestyrelse ønsker at afsætte revisor i utide.

Samtykket skulle i givet fald gives *forud* for den endelige beslutning om afsættelse af revisor, da en efterfølgende tilladelse efter udvalgets opfattelse vil være uden reel betydning.

Processen vil i så fald blive, at bestyrelsen meddeler fondsmyndigheden, at de agter at afsætte revisoren inden udløb af revisors funktionsperiode, hvorefter fondsmyndigheden vurderer, om der kan meddeles samtykke til dette.

Udvalget har endvidere drøftet, om der skulle indføres en løsning med indsendelse af en agterskrivelse fra bestyrelsen til fondsmyndigheden, hvis bestyrelsen har besluttet at udskifte fondens revisor. Agterskrivelsen skulle i givet fald alene have karakter af en orientering til fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden skal således ikke tage stilling til agterskrivelsen, men den skal indgå i fondsmyndighedens tilsyn med den enkelte fond.

Baggrunden for at indføre krav om en agterskrivelse skulle være at stille krav til fondsbestyrelsen samt skærpe deres agtpågivenhed, så bestyrelsen ikke blot afsætter revisor på grund af bagatelagtige forhold.

Udvalget finder ikke behov for, at fondsmyndigheden skal godkende fondsbestyrelsens afskedigelse af revisor i utide, eller at fondsmyndigheden skal have indsendt en agterskrivelse om påtænkt afsættelse eller udskiftning af revisor, jf. dog også nedenfor.

Det er udvalgets opfattelse, at hvis bestyrelsens tillid til fondens revisor er forsvundet, eller der på anden måde er opstået uoverensstemmelser med revisor, indebærer bestyrelsens ansvar og pligt til at forvalte fondens midler og sikre fondens interesser, at de kan eller skal afskedige revisor.

Udvalget har lagt vægt på, at revisor efter LEF § 29, stk. 4, allerede i dag skal afrapportere til Erhvervsstyrelsen, hvis revisor går af i utide. En tilsvarende forpligtelse påhviler bestyrelsen, jf. LEF § 53, stk. 3.

Udvalget finder derfor, at den eksisterende løsning med krav om en efterfølgende redegørelse til Erhvervsstyrelsen som udgangspunkt er tilstrækkelig, hvilket også skal ses i sammenhæng med, at udvalget foreslår, at revisors funktionsperiode fremover skal være 1 år.

Udvalget finder dog, at der i LEF skal indføres et yderligere krav om, at bestyrelsen og revisor fremover også skal have pligt til at redegøre for et revisorskifte, som sker ved udløbet af revisors funktionsperiode, hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.

Det er således fortsat udgangspunktet, at der ikke skal redegøres for revisors fratræden, hvis det sker ved udløbet af revisors funktionsperiode – eventuelt hvis revisor ikke genvælges på fondens årsregnskabsmøde. Der skal dog redegøres for fratrædelsen, hvis baggrunden for, at revisor ikke genvælges, er uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.

Uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor kan være alle former for uenighed, konflikt eller strid, som ikke er af bagatelagtig karakter. Det kan eksempelvis vedrøre tilrettelæggelse af revisors arbejde, manglende opfyldelse af informationsforpligtelser, personstridigheder mellem et eller flere bestyrelsesmedlemmer og/eller direktører på den ene side og revisor på den anden side, eller lignende forhold.

Uenighed om revisors vederlag vil som udgangspunkt ikke være en uoverensstemmelse, som skal medføre meddelelsespligt for bestyrelsen eller revisor. Der stilles således ikke krav om, at der skal redegøres nærmere for revisors fratræden eller manglende genvalg, hvis revisorskiftet eksempelvis skyldes et udbud, hvor en anden revisor har fået opgaven.

Det bør efter udvalgets opfattelse samtidig med en sådan ændring præciseres, at redegørelserne til fondsmyndigheden skal indeholde reelle og brugbare informationer om baggrunden for revisors fratræden.

På baggrund af bestyrelsens og revisors redegørelser om revisors fratræden eller manglende genvalg kan fondsmyndigheden tage stilling til, hvorvidt der er behov for at indhente yderligere oplysninger. Hjemmel hertil findes i den eksisterende § 57, stk. 3.

Da både bestyrelsen og revisor har pligt til at meddele udskiftning af revisor, som skyldes uoverensstemmelser, vil fondsmyndigheden skulle indhente redegørelse fra den part, som eventuelt ikke har indsendt redegørelse. Hvis revisor således indsender redegørelse, men ikke bestyrelsen, vil bestyrelsen blive anmodet herom.

Et mindretal i udvalget (*Dorrit Vanglo og Knud T. Martens*) gør opmærksom på, at hvis der ikke indføres regler om, at revisors funktionsperiode fremover skal være 1 år, bør reglerne omkring afsættelse af revisor i utide ændres, således at der indføres regler om, at fondsmyndigheden skal samtykke heri forud for revisorskiftet.

6.3.6. Særregel om statslig eller kommunal revision

Udvalget finder, at særreglen i LEF § 39 om statslig eller kommunal revision bør udgå af LEF.

Bestemmelsen er en undtagelsesbestemmelse, som medfører, at erhvervsdrivende fonde underlagt statslig eller kommunal revision ikke underlægges et tilsyn af fondsmyndigheden.

Udvalget lægger i den forbindelse også vægt på, at udtræk fra Erhvervsstyrelsen viser, at der i dag alene er to fonde, som er registreret med statslig eller kommunal revision.

Udvalget finder på baggrund heraf ikke behov for at videreføre denne undtagelsesmulighed. De omfattede fonde vil eventuelt kunne undtages fra LEF, jf. § 1, stk. 5, hvis de opfylder betingelserne herfor.

6.4. Udkast til lovforslag

6.4.1. Udkast til lovtekst

6.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

R1. I § 21 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Der skal årligt afholdes et bestyrelsesmøde (årsregnskabsmøde), hvor der skal træffes beslutning om godkendelse af fondens årsrapport samt anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport. Revisor har pligt til at deltage på det i 1. pkt. nævnte årsregnskabsmøde. Hvis der er enighed blandt samtlige bestyrelsesmedlemmer om, at revisors deltagelse ikke er påkrævet, og revisor er enig i dette, har revisor dog ikke pligt til at deltage.«

Stk. 6, som i lovforslagets § 1, nr. L8, ændres til stk. 7, bliver herefter stk. 8.

R2. I § 26 indsættes efter »direktør,«: »revisor,«.

R3. § 29, stk. 1, affattes således:

»En erhvervsdrivende fonds årsregnskab skal revideres af en eller flere godkendte revisorer valgt af bestyrelsen eller udpeget i henhold til vedtægten. Hvis revisor udpeges i henhold til vedtægten, må en sådan udpegningsret alene gælde op til 7 år fra fondens stiftelse. Revisor vælges af bestyrelsen for et år ad gangen på fondens årsregnskabsmøde, jf. § 21, stk. 6, medmindre vedtægten bestemmer andet.«

R4. § 29, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Fratræder revisor, eller ophører revisionen på anden måde, inden revisors hverv udløber, eller skyldes revisorskiftet uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor, skal revisor straks meddele dette til fondsmyndigheden. Meddelelsen skal vedlægges en fyldestgørende forklaring på årsagen til hvervets ophør, hvis fratrædelsen eller ophøret er sket inden hvervets udløb, eller hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.«

R5. § 30, som tidligere er ophævet, affattes således:

»§ 30. Fondsmyndigheden kan på fondens vegne udnævne yderligere en godkendt revisor, der skal deltage i revisionen sammen med den eller de øvrige revisorer frem til næste regnskabsmøde, jf. § 21, stk. 6. De øvrige bestemmelser i kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse på denne medrevisor.

Stk. 2. Ved udpegning af medrevisor som nævnt i stk. 1, registreres revisors indtræden uden anmeldelse. Fondsmyndigheden fastsætter vederlaget til den udpegede medrevisor. Omkostninger til medrevisor udredes foreløbigt af statskassen, men afholdes endeligt af fonden.«

R6. § 31, som tidligere er ophævet, affattes således:

»§ 31. Revisor kan af medlemmerne af fondens ledelse kræve de oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og, hvis fonden er en moderfond, dens koncern, jf. § 2.«

R7. § 34 affattes således:

»§ 34. I forbindelse med sin kritiske gennemgang af fondens regnskabsmateriale og fondens forhold i øvrigt skal revisor efterkomme de krav vedrørende revisionen, som fondsmyndigheden stiller, for så vidt de ikke strider mod lov, fondens vedtægt eller god revisionsskik.

Stk. 2. Revisor skal straks give meddelelse til fondsmyndigheden, hvis denne lov, bestemmelser i medfør heraf eller fondens vedtægt ikke er overholdt, og den pågældende overtrædelse ikke er uvæsentlig eller straks berigtiges. Tilsvarende skal der særskilt gives meddelelse om forhold, som revisor er blevet bekendt med under sit arbejde, og som giver en begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar for handlinger eller undladelser, der berører fonden, tilknyttede virksomheder, kreditorer eller medarbejdere. Herunder skal altid oplyses om overtrædelse af:

- 1) straffelovens kapitel 28 samt skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen, eller
- 2) lovgivningen om regnskabsaflæggelse, herunder om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale.

Stk. 3. Hvis revisor i øvrigt i forbindelse med afgivelse af erklæringer i henhold til revisorlovens § 1, stk. 2 og 3, får oplysninger eller har bemærkninger, som giver anledning til at påtale fondens forhold, skal revisor straks give meddelelse herom til fondsmyndigheden.«

R8. I § 37 ændres »Erhvervsstyrelsen og fondsmyndigheden« til: »Fondsmyndigheden« og »pålægge« til: »påbyde«.

R9. § 39 ophæves.

R10. I 53, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter »udløb,«: »eller hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor,«

6.4.1.2. Overgangsbestemmelse

OR1. Som overgangsbestemmelse indsættes afslutningsvis i lovforslaget:

»Bestemmelsen i denne lovs § 1, nr. R3, om udpegning af revisor, eller nødvendige vedtægtsændringer i forbindelse hermed, skal opfyldes senest ved førstkomende årsregnskabsmøde efter denne lovs ikrafttræden. Revisors eventuelle igangværende funktionsperiode skal respekteres.«

OR2. Som overgangsbestemmelse indsættes afslutningsvis i lovforslaget:

»Fonde, der er omfattet af § 39, skal inden to år fra denne lovs ikrafttræden vælge en godkendt revisor samt foretage eventuelle ændringer i vedtægten herom. I modsat fald skal den pågældende fond søge fondsmyndigheden om at blive undtaget efter § 1, stk. 5.«

6.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

6.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. R1

Det foreslås med den nye § 21, stk. 7, at der skal afholdes et årligt årsregnskabsmøde, hvor bestyrelsen godkender årsrapporten og hvor revisor har pligt til at være til stede. Det sikres på den måde, at bestyrelsens behandling og godkendelse af årsrapporten sker med revisors tilstedeværelse og dermed med mulighed for at der kan stilles spørgsmål til revisor, ligesom revisor kan uddybe og forklare forhold, der er omtalt i årsregnskab, ledelsesberetning, påtegning, revisionsprotokol m.v. Hvis alle bestyrelsesmedlemmerne er enige, om at der ikke er behov for revisors deltagelse i mødet, og revisor er enig i dette, har revisor dog ikke pligt til at deltage. Beslutningen herom skal vedrøre det enkelte års konkrete regnskabsmøde. Det skal fremgå af bestyrelsens protokol, at revisor ikke har deltaget i årsregnskabsmødet, da ingen har anmodet herom.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, hvilke forhold bestyrelsen skal tage stilling til på årsregnskabsmødet, hvilket vil sige beslutning om godkendelse af årsrapporten og om anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport.

I henhold til selskabslovens § 88 skal der i kapitalselskaber afholdes et årligt møde i form af generalforsamling, hvor selskabets årsrapport skal fremlægges og godkendes. I henhold til selskabslovens § 103, stk. 4, skal revisor deltage på den ordinære generalforsamling, hvor årsrapporten skal godkendes, hvis der er tale om et aktieselskab, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked, eller et statsligt aktieselskab. I øvrige kapitalselskaber har revisor ikke pligt til at deltage på den ordinære generalforsamling, men grundet fondenes særlige egenskab som selvejende, er det fundet hensigtsmæssigt, at revisor altid deltager på det møde, hvor fondens årsrapport godkendes.

I henhold til de gældende regler, som fortsat fremgår af bestemmelsens stk. 5, har revisor ret til at deltage i bestyrelsens møder under behandlingen af årsrapporter m.v. Desuden har revisor pligt til at deltage i et bestyrelsesmøde, hvis blot ét medlem af bestyrelsen eller direktionen anmoder herom.

Det må formodes, at et krav som det foreslåede allerede i dag vil være opfyldt i mange fonde, da revisor ofte deltager i forbindelse med behandling og godkendelse af fondes årsrapporter. Ikke desto mindre vil et lovmæssigt krav herom sikre, at alle erhvervsdrivende fonde skal leve op til kravet, hvilket er fundet hensigtsmæssigt.

Hvis bestyrelsesmødet ikke er et fysisk møde, men et skriftligt bestyrelsesmøde eller et elektronisk bestyrelsesmøde, skal bestyrelsen sikre, at revisor kan deltage på samme vis som bestyrelsens medlemmer.

Da der under alle omstændigheder er tale om et bestyrelsesmøde, er det endvidere et krav, at bestyrelsesprotokollen føres vedrørende det pågældende møde, således at det i protokollen skal indføres, om bestyrelsen godkendte årsrapporten. Det medfører endvidere, at hvis det ikke indføres i bestyrelsesprotokollen, at årsrapporten blev godkendt på bestyrelsesmødet, skal revisor i medfør af § 29, stk. 3, udarbejde en erklæring om dette. Fondsmyndigheden skal have kopi af denne erklæring.

Der skal på årsregnskabsmødet fremlægges en årsrapport for fonden. Årsregnskabsmødet skal derfor afholdes i så god tid, at den godkendte årsrapport kan indsendes til Erhvervsstyrelsen, så den er modtaget i styrelsen inden udløbet af fristen i årsregnskabsloven. Fristen for at indsende årsrapport er for erhvervsdrivende fonde senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning, jf. årsregnskabslovens § 138, stk. 1. Årsrapporten skal indsendes til styrelsen uden ugrundet ophold efter godkendelsen. Den godkendte årsrapport skal være revideret.

Er en årsrapport godkendt på årsregnskabsmødet, men kræver eksempelvis Erhvervsstyrelsen i henhold til årsregnskabsloven, at der udarbejdes en ny, kan den nye årsrapport godkendes på et almindeligt bestyrelsesmøde. På dette møde bør revisoren for fonden ligeledes deltage.

Til nr. R2

Det foreslås, at det i § 26 tilføjes, at revisor også kan forlange, at der indkaldes til bestyrelsesmøde i en fond. En tilsvarende bestemmelse findes i dag for kapitalselskaber, jf. selskabslovens § 123, 2. pkt.

Revisor kan ikke i henhold til de gældende regler anmode om at få indkaldt til bestyrelsesmøde i en erhvervsdrivende fond. Dette er alene forbeholdt medlemmer af bestyrelsen, en eventuel direktion, Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden.

Som led i styrkelsen af revisors rolle, som offentlighedens tillidsrepræsentant er det fundet hensigtsmæssigt, at revisor også skal kunne anmode om at få indkaldt til bestyrelsesmøde i en erhvervsdrivende fond. Revisors ret til at anmode om indkaldelse til et bestyrelsesmøde medfører også en ret for revisor til at kræve, at bestyrelsesmødet afholdes som et fysisk møde.

Det er fortsat fondens formand, som skal sørge for selve indkaldelsen, jf. § 21, stk. 1.

Til nr. R3

Det foreslås i § 29, *stk. 1, 1. pkt.*, at årsrapport ændres til årsregnskab. Dette stemmer overens med årsregnskabslovens regler, hvorefter der i erhvervsdrivende fonde skal aflægges en årsrapport, som består af flere dele, herunder bl.a. et årsregnskab og en ledelsesberetning. Da det alene er årsregnskabet, som skal revideres, foreslås dette præciseret i bestemmelsen.

Det foreslås desuden, at det fremover af bestemmelsen skal fremgå direkte, at revisor skal være en godkendt revisor. En godkendt revisor vil sige enten en statsautoriseret eller registreret revisor. Dette har hidtil været gældende i henhold til årsregnskabsloven, men for at skabe klarhed foreslås det, at det fremover fremgår tydeligt af bestemmelsen om valg af revisor.

Fondens revisor vælges af bestyrelsen, eller udpeges i henhold til fondens vedtægt, jf. *stk. 1, 1. pkt.*, hvilket også hidtil har været gældende. Vedtægten for en erhvervsdrivende fond kan således foreskrive, at en bestemt revisor eller revisionsvirksomhed skal udpeges som revisor for fonden. Vedtægten kan også overlade udpegningskompetencen til andre, for eksempel stifter, en organisation eller en offentlig myndighed.

Bestemmer vedtægten ikke andet, er det alene bestyrelsen, der har ret og pligt til at udpege fondens revisor.

I henhold til den foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, er udgangspunktet, at det er fondens bestyrelse, der vælger revisor. Det foreslås dog, at der fortsat skal være mulighed for, at en eller flere revisorer kan udpeges i henhold til vedtægten. Det foreslås imidlertid, at en sådan udpegningsret i henhold til vedtægten skal være tidsmæssigt begrænset til at gælde i maksimalt 7 år fra fondens stiftelse.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at det som udgangspunkt bør være fondens bestyrelse, som vælger fondens revisor. Bestyrelsen har således det overordnede ansvar for fonden, ligesom det i sidste ende er bestyrelsens ansvar og pligt at administrere og forvalte fondens midler i henhold til vedtægten og fondens interesser.

Stifter bør således som udgangspunkt ikke via vedtægten kunne udpege revisor for eftertiden, herunder overlade kompetencen til andre, da bestyrelsen i disse tilfælde ikke har indflydelse på, hvem der vælges som revisor. Det er u hensigtsmæssigt, at en fysisk eller juridisk person uden kontakt til revisor og indsigt i revisors arbejde, herunder revisionsprotokollater m.v., skal kunne vælge revisor for eftertiden. Den pågældende person er ikke i stand til at vurdere de afgørende og væsentlige forhold i relation til revisors virke og dermed hvorvidt revisor udfører et godt stykke arbejde eller hvorvidt revisor bør skiftes ud.

Det kan dog på den anden side være fornuftigt, at stifter i en periode efter fondens stiftelse får indflydelse på udpegnings af fondens revisor. Dette er en del af stifterviljen, som kommer til udtryk i fondens vedtægt. Det kan eksempelvis være, fordi en bestemt familiegren eller organisation med særligt kendskab til fonden skal kunne udpege, eller fordi stifter af personlige årsager selv ønsker at kunne udpege revisor.

Da revisor som følge af de lovfæstede fortrolighedsbestemmelser for revisorer (tavshedspligt) ikke må og kan melde tilbage til den, som har udpeget revisor, ligesom den pågældende ikke har berøring til revisor i dennes daglige virke som revisor i fonden, er det fundet hensigtsmæssigt, at en vedtægtsbestemmelse om udpegnings af en eller flere revisorer, skal indeholde en tidsbegrænsning i forhold til hvor længe stifter eller andre kan være tillagt ret til at udpege revisor.

Vælges der ved stiftelsen en anden løsning, end udgangspunktet om, at bestyrelsen udpeger revisor, skal der i vedtægten fastsættes en øvre grænse for hvor længe denne udpegningsret skal gælde. Grænsen for den tidsmæssige udstrækning af en sådan vedtægtsbestemmelse er maksimalt 7 år, hvilket svarer til den nuværende rotationsperiode i revisorloven. Herefter skal fondens revisor udpeges af bestyrelsen.

Hvis bestyrelsen i den 7 årige periode finder, at den i henhold til vedtægten udpegede revisor ikke opfylder sin rolle og sine opgaver i forhold til fonden, eller hvis bestyrelsen af andre grunde ønsker, at revisor skal afsættes (herunder for at få den samme revisor i hele fondskoncernen), må bestyrelsen henvende sig til fondsmyndigheden herom. Fondsmyndigheden vil i så fald konkret kunne afsætte revisor, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Tilsvarende gælder i henhold til gældende ret.

I lovforslagets § 1, nr. OR1, er der fastsat en overgangsperiode til valg af revisor og eventuel tilpasning af de eksisterende vedtægter, der indeholder bestemmelse om valg af revisor.

Det foreslås endvidere i § 29, stk. 1, 3. pkt., at revisor vælges for et år ad gangen på fondens årsregnskabsmøde. Denne ændring foreslås i forlængelse af den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. R1, som medfører ændring i § 21, stk. 6, om afholdelse af et årligt årsregnskabsmøde. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Årsregnskabsmødet, hvor bestyrelsen skal godkende fondens årsrapport, skal afholdes årligt i forbindelse med aflæggelsen af fondens årsrapport. Det vurderes som hensigtsmæssigt, at bestyrelsen på det møde aktivt tager stilling til valg af revisor på samme måde som ved en generalforsamling i et kapital selskab. I ekstraordinære tilfælde kan det vise sig nødvendigt for bestyrelsen også at foretage valg af revisor på et andet møde end det årlige regnskabsmøde. Dette vil bl.a. være tilfældet, hvis revisor dør, eller hvis revisor deponerer sin beskikkelse.

Hvis revisor er udpeget i henhold til vedtægten, skal bestyrelsen ikke vælge revisor på årsregnskabsmødet, jf. ovenfor.

Det er fortsat ikke et krav, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde bestemmelser om revision. Der skal dog vælges og registreres en revisor for fonden. Anmeldelsespligten påhviler som hidtil bestyrelsen.

Det skal fortsat fremgå af beslutningen om udpegnings af en revisor og af anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen, om det er en revisionsvirksomhed eller en til virksomheden knyttet revisor, der er udpeget som revisor.

Til nr. R4

Det foreslås i § 29, stk. 4, 1. pkt., at revisors meddelelse fremover skal sendes til fondsmyndigheden, og ikke som hidtil til Erhvervsstyrelsen. Dette stemmer overens med formålet med bestemmelsen, da der ikke er tale om en anmeldelse til registrering, men en meddelelse, som fondsmyndigheden skal have til at varetage sine opgaver overfor fonden, herunder bestyrelse og revisor.

Det foreslås desuden i § 29, stk. 4, 2. pkt., at revisors underretning om dennes fratræden fremover skal vedlægges en fyldestgørende redegørelse om årsagen til revisors fratræden.

Dette krav vil også gøre sig gældende i tilfælde, hvor revisor fratræder ved udløbet af funktionsperioden.

Det er i den gældende bestemmelse et krav, at revisor skal underrette fondsmyndigheden, hvis revisor fratræder i utide. Der skal desuden vedlægges en fyldestgørende redegørelse om årsagen til revisors fratræden. Der ændres ikke på dette krav. Der er således fortsat krav om at indsende en begrundet og informativ redegørelse for revisors fratræden i utide.

Det foreslås dog tilføjet i bestemmelsen, at der fremover også skal ske underretning, vedlagt en redegørelse, hvis revisors fratræden skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.

Den foreslåede bestemmelse bevirker, som også hidtil gældende, at der ikke er krav om, at revisor skal give særlig meddelelse til fondsmyndigheden, hvis revisors fratræden sker ved udløbet af revisors funktionsperiode, eksempelvis efter et udbud, hvor en anden revisor eller revisionsvirksomhed har vundet opgaven med at revidere den pågældende fonds årsregnskab.

Det nye i bestemmelsen er, at revisor skriftligt skal underrette fondsmyndigheden, hvis revisorskiftet sker på baggrund af uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor. Underretningen skal ske, uanset om revisorskiftet sker i tide eller utide. Tidligere skulle der uanset årsagen kun ske underretning, hvis revisorskiftet skete i utide. I lovforslagets § 1, nr. R10, foreslås det, at bestyrelsen ligeledes har pligt til at komme med en redegørelse til fondsmyndigheden i sådanne tilfælde. Det er således både revisor og fondsbestyrelsen, der skal udarbejde og indsende en redegørelse til fondsmyndigheden, hvis et revisorskifte skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.

Uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor kan være alle former for uenighed, konflikt eller strid, som ikke er af bagatelagtig karakter. Det kan eksempelvis vedrøre tilrettelæggelse af revisors arbejde, manglende opfyldelse af informationsforpligtelser, personstridigheder mellem et eller flere bestyrelsesmedlemmer og revisor eller lignende forhold. Uenighed om revisors vederlag vil som udgangspunkt ikke være en uoverensstemmelse, som skal medføre meddelelsespligt for bestyrelsen.

Hvis fondsmyndigheden finder anledning til at spørge nærmere ind til den fremsendte redegørelse, kan fondsmyndigheden anmode revisor eller bestyrelsen om yderligere oplysninger, jf. § 57, stk. 3.

Da både bestyrelsen og revisor har pligt til at meddele udskiftning af revisor, som skyldes uoverensstemmelser, vil fondsmyndigheden skulle indhente redegørelse fra en part, som eventuelt ikke indsender redegørelse. Hvis revisor således indsender redegørelse, men ikke bestyrelsen, vil bestyrelsen blive anmodet herom.

Der foreslås en tilsvarende ændring vedrørende revisor, jf. lovforslagets § 1, nr. R10, som ændrer lovens § 53, stk. 3, 2. pkt. Der henvises også til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. R5

Det foreslås i § 30, stk. 1, 1. pkt., at der fremover i en fond skal være mulighed for at fondsmyndigheden skal kunne udpege en medrevisor på fondens vegne. Medrevisoren skal være godkendt revisor og deltager i revisionen sammen med den eller de øvrige revisorer.

Medrevisorens rolle er at deltage i revisionen som en ekstra revisor på lige fod med fondens øvrige revisorer, og medrevisor har således samme ansvar, rettigheder, opgaver og forpligtelser som den eller de bestyrelsesvalgte, eller i henhold til vedtægten udpegede, revisorer.

Der findes i selskabslovens § 144 en tilsvarende mulighed for under særlige omstændigheder at udpege en minoritetsrevisor.

Formålet med at indføre en bestemmelse om medrevisor i lov om erhvervsdrivende fonde er at styrke revisors rolle i fondene, men også forbedre fondsmyndighedens mulighed for at føre tilsyn gennem rapportering fra revisor, som er offentlighedens tillidsrepræsentant. Det er dog vigtigt, at en medrevisor ikke vil have særlige pligter i relation til fonden. Der gælder derfor ikke særlige rapporteringskrav for en medrevisor, og det vil som følge heraf være den sædvanlige rapportering i revisionspåtegning eller revisionsprotokollen og via meddelelser til fondsmyndigheden.

Forslaget om medrevisor skal endvidere ses som et mildere instrument for fondsmyndigheden end iværksættelse af granskning af nærmere angivne forhold i fonden, jf. de eksisterende regler herom i lovens § 59. Granskningsinstituttet retter sig mod mere konkrete angivne forhold og er typisk mere omkostningsfuldt end brug af medrevisor. Muligheden for fondsmyndighedens udpegning af medrevisor kan dog være betydeligt mindre indgribende og byrdefuldt for en fond end gennemførelse af en granskning.

Den udpegede medrevisor fungerer fra udpegningen og frem til og med det næste årsregnskabsmøde i fonden. Bestemmelserne i kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse på medrevisor. De øvrige bestemmelser i loven finder dog også anvendelse på samme måde som for en bestyrelsesvalgt, eller i henhold til vedtægten udpeget, revisor. Medrevisor kan således eksempelvis være erstatningsansvarlig for skade tilføjet fonden.

Da det er fondsmyndigheden, der udnævner medrevisor, skal den pågældende ikke anmeldes. Medrevisor registreres automatisk, jf. bestemmelsen i forslagets § 30, stk. 2, 1. pkt.

Der kan kun udnævnes én medrevisor, og udnævnelsen kan ske, uanset om vedtægten eventuelt har bestemt, at der kun skal vælges én revisor, og denne revisor allerede er valgt.

Da fondsmyndigheden udpeger medrevisor, er det foreslået, at fondsmyndigheden fastsætter medrevisorens vederlag. Vederlaget må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Omkostningerne til medrevisor udredes foreløbigt af statskassen, men dækkes endeligt af fonden. Et tilsvarende princip gælder i henhold til § 59 om udpegning af en granskningsmand. Bestemmelsen har til formål at sikre, at medrevisor ikke påtager sig en økonomisk risiko ved, at fondsmyndigheden udpeger den pågældende som medrevisor.

Den foreslåede bestemmelse ændrer ikke på revisors eller medrevisors mulighed for at indhente oplysninger eller foretage undersøgelser, jf. den gældende § 25 a. Både revisor og medrevisor har således krav på oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og, hvis fonden er modervirksomhed, dens koncern i henhold til årsregnskabsloven, jf. § 25 a, stk. 1. Endvidere skal ledelsen give revisor og medrevisor adgang til at foretage de undersøgelser, den pågældende finder nødvendige for at udføre sit hverv, jf. § 25 a, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. R6, som ændrer § 31, vil endvidere medføre mulighed for, at revisor og medrevisor kan kræve de oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og eventuelt en koncern. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. R6.

Til nr. R6

Den nye foreslåede bestemmelse i § 31 præciserer, at revisor har mulighed for at kræve alle relevante oplysninger af fondens ledelse. Revisor kan indhente de oplysninger, den pågældende finder af betydning for bedømmelsen af fonden og, hvis fonden er en modervirksomhed/fond, dets koncern i henhold til årsregnskabsloven. Det er revisors beslutning, hvilke oplysninger, der er nødvendige.

Den foreslåede bestemmelse svarer til selskabslovens § 149 og foreslås som led i en ønsket styrkelse af revisors opgavevaretagelse i erhvervsdrivende fonde som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med den gældende bestemmelse i § 25 a, hvorefter fondens ledelse skal give revisor adgang til de oplysninger og undersøgelser, denne finder nødvendige for udførelse af sit hverv. Fondens ledelse har således en særskilt pligt til at sikre, at revisor har de oplysninger, der er nødvendige for udførelse af revisionen, uanset om revisor er opmærksom herpå.

De to regler skal i fællesskab sikre, at revisor får de oplysninger, der er nødvendige for at gennemføre revisionen.

Revisor er udefra kommende og uafhængig af fonden og kan derfor ikke altid vide, hvilke forhold, der skal spørges ind til. I det omfang ledelsen er opmærksom på forhold af betydning for revisionen skal de give revisor disse oplysninger, selvom den pågældende ikke spørger om dem.

Til nr. R7

Det foreslås i § 34, stk. 1, at det fremover alene er fondsmyndigheden, som skal kunne stille krav til revisor.

Det er med den foreslåede bestemmelse fortsat kun muligt for fondsmyndigheden at fastsætte regler om supplerende revisionshandlinger eller undersøgelser. Det vil således som hidtil ikke være muligt at fastsætte regler, som begrænser revisors revision af fonden.

Det foreslås tilføjet, at revisor ikke skal følge et eventuelt krav fra fondsmyndigheden, hvis det strider mod lov, mod fondens vedtægt eller mod god revisionsetik. Hvis revisor finder at et sådan forhold gør sig gældende, er revisor forpligtet til at orientere fondsmyndigheden herom, så fondsmyndigheden kan trække sit krav tilbage eller korrigere i forhold til det, som fondsmyndigheden finder nødvendigt, at revisor skal foretage sig.

Det fremgår af den gældende § 34, stk. 2, at revisor kan give oplysninger i revisionspåtegningen, som revisor anser det for rigtigt at lade komme til Erhvervsstyrelsens og fondsmyndighedens kundskab.

Derudover har revisor efter § 7 i Erhvervsstyrelsens erklæringsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 668 af 26. juni 2008) pligt til i revisionspåtegningen at give en række supplerende oplysninger. Revisor skal bl.a. altid oplyse om ikke uvæsentlige overtrædelser af lovgivningen om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale, ligesom revisor skal give supplerende oplysninger om en række forhold, som denne bliver bekendt med under sit arbejde, og som giver revisor en begrundet formodning om, at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar.

Efter årsregnskabsloven skal fondens årsrapport forsynet med revisionspåtegning indsendes til Erhvervsstyrelsen senest 5 måneder efter regnskabsårets udløb. Det betyder, at fondsmyndigheden først med en vis forsinkelse bliver bekendt med forhold, som kan have betydning for fondsmyndighedens udøvelse af tilsynsvirksomheden.

For at sikre et effektivt tilsyn med de erhvervsdrivende fonde foreslås, at revisor fremover straks *skal* give meddelelse til fondsmyndigheden om forhold, som kan have betydning for udøvelse af tilsynet med fondene. Fondsmyndigheden får derved mulighed for hurtigt og effektivt at gribe ind overfor f.eks. ulovlige dispositioner, der har fundet sted i fonden.

Det foreslås derfor i § 34, *stk. 2, 1. pkt.*, at revisor straks skal meddele væsentlige overtrædelser af fondslovgivningen eller fondens vedtægt. Dette kan f.eks. ske som led i revisors løbende revision af fondens årsregnskab, eksempelvis ved uanmeldte kasseeftersyn. Det er en skærpelse i forhold til revisors gældende meddelelsespligt, hvorefter revisor i revisionspåtegningen alene skal oplyse sådanne forhold, hvis der er en begrundet formodning for, at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar.

Den foreslåede meddelelsespligt efter *stk. 2, 2. pkt.*, svarer til revisors gældende oplysningspligt i revisionspåtegningen. Der er blot tale om, at revisor straks skal meddele fondsmyndigheden om forholdet. Der er således alene tale om en fremrykning af den oplysningspligt, der allerede følger af erklæringsbekendtgørelsen.

Hvis der er tale om mindre forhold, der kan berigtiges umiddelbart af fondsbestyrelsen, kan bestyrelsen efter opfordring fra revisor umiddelbart berigtige forholdet. I så fald skal der ikke ske indberetning til fondsmyndigheden. Sker berigtigelse i sådanne tilfælde ikke, skal revisor foretage underretning.

Efter det foreslåede *stk. 3* gælder informationspligten til fondsmyndigheden også, hvis revisor i forbindelse anden erklæringsafgivelse for fonden bliver opmærksom på forhold, der kan have betydning for fondsmyndighedens tilsyn med fonden. Bliver revisor opmærksom på sådanne forhold, skal disse ligeledes straks meddeles til fondsmyndigheden.

Det er med de foreslåede ændringer ikke tiltænkt, at revisor skal udføre yderligere handlinger, med henblik på at afdække forhold, som omhandlet af meddelelsespligten.

Det er alene hensigten at sikre, at fondsmyndigheden får mulighed for hurtigt, effektivt og rettidigt at handle, hvis revisor i forbindelse med udførelse af erklæringsopgaver for fonden bliver bekendt med forhold, som senere alligevel skulle meddeles i revisionspåtegningen, eller forhold i øvrigt som har betydning for fondsmyndighedens tilsyn med fonden.

Til nr. R8

Det foreslås i § 37, at det fremover alene er fondsmyndigheden, og ikke som hidtil også Erhvervsstyrelsen, som kan påbyde revisor at give oplysninger om fondens forhold. Denne

ændring foreslås som følge af den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. F6, som ændrer § 57, stk. 2, om meddelelse af påbud.

Da Erhvervsstyrelsen fremover er fondsmyndighed for alle erhvervsdrivende fonde, foreslås det, at det fremover alene er fondsmyndigheden, som kan påbyde revisor at give oplysninger om fondens forhold.

Der tåntænkes derudover ingen materielle ændringer i retstilstanden.

Ændring af ”pålægge” til ”påbyde” er en ren sproglig rettelse, som følger af den foreslåede rettelse i § 57, stk. 2, hvor ”pålæg” rettes til ”påbud”.

Til nr. R9

Det foreslås, at den hidtidige særregel i § 39 om statslig eller kommunal revision ophæves.

Bestemmelsen er en undtagelsesbestemmelse, som medfører, at erhvervsdrivende fonde underlagt statslig eller kommunal revision ikke underlægges et tilsyn af fondsmyndigheden.

Da der i dag alene eksisterer et yderst begrænset antal fonde, som er registreret med statslig eller kommunal revision, ses der ikke behov for at videreføre denne undtagelsesmulighed. De eventuelt tilbageværende omfattede fonde vil eventuelt kunne undtages fra loven, jf. § 1, stk. 5, hvis de opfylder betingelserne herfor.

Det foreslås, at fonde som hidtil har været omfattet af § 39 om statslig eller kommunal revision, inden to år fra lovens ikrafttræden skal vælge en ny revisor, eller søge fondsmyndigheden om at blive undtaget, jf. lovforslagets § 1, nr. OR2, som indeholder overgangsordning for disse fonde.

Til nr. R10

Det foreslås, at det i § 53, *stk. 3, 2. pkt.*, tilføjes, at anmeldelse om revisorskift fremover skal vedlægges en fyldestgørende redegørelse fra bestyrelsen om årsagen til revisors fratreden, hvis dennes fratreden sker som følge af uoverensstemmelser med bestyrelsen.

Dette krav vil også gøre sig gældende i de tilfælde, hvor revisor fratræder ved udløbet af dennes funktionsperiode.

Det er i den gældende bestemmelse et krav, at der til en anmeldelse om revisors fratreden skal vedlægges en fyldestgørende redegørelse om årsagen til revisors fratreden, hvis revisorskiftet sker inden hvervets udløb. Der ændres ikke på dette krav. Der er således fortsat krav om at indsende en begrundet og informativ redegørelse for revisors fratreden i utide.

Det forslås dog tilføjet i bestemmelsen, at der fremover skal vedlægges en redegørelse, hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor. Det er bestyrelsen, som har ansvaret for at anmelde revisors fratreden og i givet fald vedlægge den krævede redegørelse.

Den foreslåede bestemmelse bevirker, som også hidtil gældende, at der fortsat ikke er krav om, at bestyrelsen skal give særlig meddelelse til fondsmyndigheden, hvis revisorskiftet ved udløbet af revisors funktionsperiode eksempelvis skyldes et udbud, hvor en anden revisor eller

revisionsvirksomhed har vundet opgaven med at revidere årsregnskabet for den pågældende fond.

Det nye i bestemmelsen er, at bestyrelsen skal underrette, hvis revisorskiftet sker på baggrund af uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor. Underretningen skal ske uanset om revisorskiftet sker i tide eller utide. Tidligere skulle der uanset årsagen kun ske underretning, hvis revisorskiftet skete i utide.

Det er fortsat bestyrelsens ansvar og pligt at sikre fondens formål og interesser, herunder at vælge en revisor, som opfylder sine forpligtelser i henhold til loven og fondens vedtægt. Hvis bestyrelsens tillid til fondens revisor er forsvundet, eller der på anden måde er opstået uoverensstemmelser eller lignende, indebærer deres pligt til at forvalte fondens midler og sikre fondens interesser, at de kan eller skal afskedige revisor. Hvis afskedigelsen af revisor sker ved udløbet af revisors funktionsperiode, skal der dog fremover indsendes en redegørelse til fondsmyndigheden, hvis afskedigelsen skyldes uoverensstemmelser.

Uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor kan være alle former for uenighed, konflikt eller strid, som ikke er af bagatelagtig karakter. Det kan eksempelvis vedrøre tilrettelæggelse af revisors arbejde, manglende opfyldelse af informationsforpligtelser, personstridigheder mellem et eller flere bestyrelsesmedlemmer og revisor eller lignende forhold. Uenighed om revisors vederlag vil som udgangspunkt ikke være en uoverensstemmelse, som skal medføre meddelelsespligt for bestyrelsen.

Da både bestyrelsen og revisor har pligt til at meddele udskiftning af revisor, som skyldes uoverensstemmelser, vil fondsmyndigheden skulle indhente redegørelse fra en part, som eventuelt ikke, pga. eksempelvis uenighed eller forskellig opfattelse af situationen, indsender redegørelse. Hvis bestyrelsen således indsender redegørelse, men ikke revisor, vil revisor blive anmodet herom.

Hvis fondsmyndigheden finder anledning til at spørge nærmere ind til den fremsendte redegørelse, kan fondsmyndigheden anmode revisor eller bestyrelsen om yderligere oplysninger, jf. § 57, stk. 3.

Der foreslås en tilsvarende ændring vedrørende revisor, jf. lovforslagets § 1, nr. R4, som ændrer lovens § 29, stk. 4. Der henvises også til bemærkningerne til denne bestemmelse.

6.4.2.2. Overgangsbestemmelse

Til nr. OR1

Det foreslås, at den nye bestemmelse om udpegning af revisor skal opfyldes senest ved førstkommende årsregnskabsmøde, jf. den foreslåede § 21, stk. 6, hvor bestyrelsen skal bringe revisor, og eventuelle vedtægtsbestemmelser herom, i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse.

Bestemmelsen medfører ikke, at der skal indkaldes til særligt bestyrelsesmøde, men ændringen af revisor, og eventuelle vedtægtsbestemmelser herom, skal foretages ved førstkommende årsregnskabsmøde, dvs. det første bestyrelsesmøde efter lovforslagets ikrafttræden, hvor der skal træffes beslutning om godkendelse af fondens årsrapport.

Ved ændring af revisor skal der tages hensyn til igangværende funktionsperioder, således at den eller de valgte revisorer kan blive siddende den periode, som de er blevet udpeget for.

Hvis en eksisterende vedtægt indeholder bestemmelser om særlig udpegning af revisor, skal det fremover fremgå af vedtægten, at bestemmelsen kan gælde op til 7 år efter det afholdte regnskabsmøde, jf. det foreslåede § 29, stk. 1, 3. pkt. Herefter skal fondens revisor udpeges af bestyrelsen.

Hvis der i den pågældende fond ikke er nogen funktionsperiode, men eventuelt bestemmelser om, at den pågældende revisor sidder indtil en anden vælges, skal valg af revisor, og eventuelle vedtægtsbestemmelser herom bringes i overensstemmelse med de nye bestemmelser ved førstkommende årsregnskabsmøde efter lovens ikrafttræden.

Til nr. OR2

Det foreslås, at fonde, som hidtil har været undergivet statslig eller kommunal revision inden to år fra denne lovs ikrafttræden, skal vælge en ny revisor eller søge fondsmyndigheden om at blive undtaget, jf. § 1, stk. 5.

Ophævelsen af undtagelsesbestemmelsen i lov om erhvervsdrivende fonde § 39 medfører, at fonde omfattet af loven ikke længere kan benytte udelukkende statslig eller kommunal revision. Det foreslås derfor, at disse fonde inden to år skal sørge for at vælge en godkendt revisor, samt eventuelt bringe deres vedtægt i overensstemmelse med loven.

Fundene kan fortsat være underlagt statslig eller kommunal revision, men skal fremover også som minimum underlægges revision af en godkendt revisor, jf. den foreslåede § 1, nr. R3.

Fonde som alene ønsker at være underlagt statslig eller kommunal revision, kan anmode fondsmyndigheden om at blive undtaget i henhold til § 1, stk. 5, hvis de opfylder betingelserne herfor. Anmodning herom skal være modtaget senest to år efter lovens ikrafttræden.

Kapitel 7: Fondsmyndighed

7.1. Indledning

Det fremgår af kommissoriet for udvalgets arbejde, at udvalget blandt andet skal belyse og vurdere behovet for at styrke det offentlige tilsyn med erhvervsdrivende fonde.

I forbindelse med nedsættelsen af Erhvervsfundsudvalget modtog Erhvervsstyrelsen en række henvendelser fra såvel fonde som rådgivere, hvori det blev fremført, at der var behov for at se nærmere på reglerne om fondsmyndigheden.

På baggrund af kommissoriet for udvalgets arbejde og de input, Erhvervsstyrelsen har modtaget i forbindelse med udvalgets nedsættelse, er det i forhold til fondsmyndighed fundet relevant at se på følgende to forhold:

1. Fondsmyndighedens kompetencer
2. Fordelingen af fondsmyndighedsopgaven

7.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

I forhold til de erhvervsdrivende fonde deler Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen myndighedsopgaven. Spørgsmålet om, hvem der er fondsmyndighed, reguleres bl.a. af LEF i § 57.

Fonde adskiller sig fra de øvrige virksomhedsformer ved, at der ikke er en ejerkreds og typisk heller ikke nogen anden kreds af påtaleberettigede med mulighed for at gribe ind, hvor der fra fondsledelsens side foretages eller agtes foretaget dispositioner, som vil kunne indebære krænkelse af vedtægten, således som denne må fortolkes under særlig hensyntagen til stifterens vilje.

Den manglende ejerkreds i en fond betyder, at der ikke er nogen ejere, der - som generalforsamlingen i A/S'er eller ApS'er - kan påvirke fondsbestyrelsens dispositioner eller kan påse, at bestyrelsen administrerer fonden forsvarligt og i overensstemmelse med fondens vedtægt og loven. Der er derfor i LEF fastsat regler om, at fondsmyndigheden skal udføre et tilsyn med, at fonden administreres forsvarligt i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt.

I FOB side 32 f. er det om opgaverne for fondsmyndigheden anført følgende:

”Efter udvalgets opfattelse er der tillige behov for en ordning, som indebærer, at bestyrelsen skal indhente fondsmyndighedens forudgående samtykke til ekstraordinære dispositioner, som, selv om de ikke strider mod fundatsen, kan medføre risiko for, at fundatsen ikke overholdes. En sådan ordning er almindelig ved de stadfæstede fonde. Det er ikke hensigten at tillægge tilsynet beføjelser, der f. eks. svarer til aktionærkredsens beføjelser i aktieselskaber. Ordningen tager - således som det fremgår af formuleringen i udkastene - sigte på helt ekstraordinære dispositioner.

Endelig foreslås det, at tilsynsmyndigheden får adgang til under nærmere angivne betingelser at tage skridt med henblik på at sikre, at fonden opfylder sine forpligtelser med hensyn til uddeling til fondens formål...”

7.2.1. Fondsmyndighedens kompetencer

Fondsmyndigheden fører som nævnt ovenfor et fondsretligt tilsyn med, at fonden ledes forsvarligt i overensstemmelse med lovgivningen og vedtægten.

Fondsmyndigheden fører et legalitetstilsyn, dvs. et tilsyn med, at lovgivningen overholdes, og fondsmyndigheden går derfor ikke ind i fondsbestyrelsens forretningsmæssige beslutninger og vurderer hensigtsmæssigheden af disse.

I henhold til LEF er fondsmyndigheden for en erhvervsdrivende fond tillagt følgende kompetencer:

- Samtykke til kapitalnedsættelser (§ 11, stk. 1)
- Samtykke til at en direktør vælges som formand for bestyrelsen (§ 12, stk. 3)
- Dispensation fra bopælskrav (§ 13)
- Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer (§ 15)
- I visse tilfælde godkendelse af bestyrelse (§ 17)
- Nedsættelse af vederlag til bestyrelsesmedlemmerne (§ 19, stk. 3)
- Godkendelse af ekstraordinære dispositioner (§ 21, stk. 3)
- Indkaldelse til bestyrelsesmøde (§ 26)
- Afsættelse af revisor (§ 32)
- Pålægge revisor at give oplysninger om fondens forhold (§ 37)
- Henstille at størrelse af uddelinger ændres (§ 42, stk. 1)
- Pålægge at størrelse af uddelinger ændres efter forhandling med bestyrelsen (§ 42, stk. 1)
- Anlæggelse af retssag på fondens vegne (§ 45)
- Samtykke til ændring af vedtægter (§ 48)
- Samtykke til opløsning (OPL udstedt i medfør af § 50, stk. 1)
- Samtykke til fusion (OPL udstedt i medfør af § 50, stk. 2)
- Udstede pålæg til bestyrelsen (§ 57, stk. 2)
- Anmodning om oplysninger til brug for fondsmyndighedens varetagelse af sine opgaver (§ 57, stk. 3)
- Beslutning om vidtgående regler om tilsyn i stadfæstede fondes vedtægter (§ 57 a)
- Pålægge tvangsbøder ved manglende efterlevelse af pligter (§ 64)

Fondsmyndighedens kompetencer suppleres af bestemmelserne i

- LEF § 59 om granskning og
- ÅRL § 159 om stikprøvevis undersøgelse af årsregnskaber.

Disse bestemmelser omtales kort, før de enkelte fondsmyndighedskompetencer gennemgås nedenfor.

7.2.1.1. Granskning

Efter SEL § 150 kan ejerne på en generalforsamling beslutte at gennemføre en granskning af selskabets nærmere forhold.

I fonde er der ikke en generalforsamling, hvor der kan træffes beslutning om gennemførelse af en granskning. Kompetencen til at beslutte en granskning er derfor i erhvervsdrivende fonde overladt til Erhvervsstyrelsen, jf. LEF § 59.

Efter bestemmelsen kan Erhvervsstyrelsen iværksætte granskning, hvis der i en konkret fond er foretaget aktiviteter eller truffet dispositioner, der efter styrelsens opfattelse fordrer en nærmere undersøgelse.

I FOB, side 124 er følgende anført om granskningsinstituttet:

”Finder overregistrator efter gennemgangen af fondens årsregnskab eller af andre grunde anledning til at få klargjort visse forhold vedrørende fonden, kan han efter stk. 1 iværksætte en granskning af nærmere angivne forhold vedrørende fonden, dens forvaltning eller regnskaber. Granskningsinstituttet er imidlertid omkostningskrævende og af indgribende karakter for fonden, hvor udvalget forudsætter, at det kun bliver anvendt i tilfælde, hvor der foreligger vægtige grunde.(...)”

De forhold, som vil kunne foranledige granskning, vil ofte være sådanne, som kan medføre erstatnings- og strafansvar. Men granskning vil tillige kunne bringes i anvendelse til opklaring af visse regnskabsmæssige eller forretningsmæssige dispositioner, selv om der ikke er grund til at antage, at der skulle kunne gøres ansvar gældende. Granskning kan således være motiveret af ønsket om at få klarhed over, hvorfor fondens økonomiske stilling er forringet.”

Styrelsen har i praksis anvendt granskning, når fondsmyndigheden forgæves efter møder med bestyrelsen og redegørelser om konkrete forhold stadig ikke har fået tilfredsstillende oplysning om nogle bestemte forhold vedrørende fondens forvaltning, aktiviteter eller dispositioner. Granskningen kan også omfatte datterselskabers forhold.

Til at forestå granskningen udpeger styrelsen en uafhængig granskningsmand, der undersøger de opregnede forhold og derefter udarbejder en granskningsberetning til styrelsen. Granskningsmanden er typisk en erfaren advokat med viden om fonde. Granskningsmanden indhenter typisk bistand fra en revisionsvirksomhed.

Når Erhvervsstyrelsen modtager granskningsberetningen, får fondsbestyrelsen mulighed for at kommentere den, og styrelsen gennemgår beretningen og bestyrelsens kommentarer. Styrelsen vurderer derefter, hvilken reaktion den kan give anledning til, herunder eksempelvis

- om der kan foreligge mulige strafbare forhold,
- om et eller flere bestyrelsesmedlemmer skal afsættes i medfør af § 15,
- om der på fondens vegne skal rejses erstatningskrav mod medlemmer af bestyrelsen eller andre, eller
- om fonden bør fusionere med en anden fond eller opløses.

Omkostningerne ved en granskning udredes foreløbig af styrelsen, men afholdes af fonden.

Erhvervsstyrelsen har de seneste 10 år anvendt granskningsinstituttet tre gange. Fælles for de foretagne granskninger har været, at bestyrelsen ikke har varetaget fondens formål og interesser i overensstemmelse med formålet. Hertil kommer, at de pågældende fonde ofte har haft en stærk direktion, der reelt har overtaget styringen af fonden i stedet for bestyrelsen.

7.2.1.1.1. Kompetence til at iværksætte en granskning

Det følger af LEF § 59, at det er Erhvervsstyrelsen, der har kompetencen til at iværksætte granskning. Dette gælder uanset hvilken myndighed, der er fondsmyndighed for fonden. Det

vil sige, at det også vil være Erhvervsstyrelsen, der skal beslutte granskning i situationer, hvor Civilstyrelsen er fondsmyndighed for fonden.

Kompetencen har endnu ikke været anvendt for fonde, der har Civilstyrelsen som fondsmyndighed.

7.2.1.2. Regnskabs gennemgang

Samtlige erhvervsdrivende fonde skal indsende deres årsrapporter til Erhvervsstyrelsen. Det gælder, uanset om det er Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, som er fondsmyndighed for fonden.

Erhvervsstyrelsen kan i medfør af ÅRL § 159 ved stikprøver undersøge bl.a. de erhvervsdrivende fondes årsrapporter, der indsendes til og offentliggøres af styrelsen.

Ved stikprøvegennemgang af de erhvervsdrivende fondes årsrapporter kan styrelsen påse, om ÅRL, LEF og fondens vedtægt er overholdt.

Som led i styrelsens årlige stikprøvegennemgang af årsrapporterne for et udsnit af de erhvervsdrivende fonde påser styrelsen således blandt andet også:

1. Ejer fonden fortsat de aktiver, fonden har pligt til at eje i medfør af vedtægten?
2. Opfylder fonden sin uddelings- og/eller konsolideringsforpligtelse?
3. Hvis der står noget om vederlag til fondens bestyrelse, forekommer vederlaget så umiddelbart rimeligt i forhold til fondens størrelse, aktivitet m.v.?

Spørgsmålet om uddelinger og bestyrelsens vederlag er omtalt nedenfor.

Kompetencen efter ÅRL § 159 tilkommer, ligesom tilfældet er med granskning, Erhvervsstyrelsen, uanset hvilken myndighed, der er fondsmyndighed for fonden.

7.2.1.3. Samtykke til kapitalnedsættelser (§ 11, stk. 1)

Det er muligt at gennemføre en kapitalnedsættelse i en erhvervsdrivende fond.

En nedsættelse af grundkapitalen besluttet af bestyrelsen i fonden, men kræver fondsmyndighedens samtykke, jf. LEF § 11, stk. 1.

I en erhvervsdrivende fond kan en kapitalnedsættelse ifølge forarbejderne og NED ske til følgende formål:

- dækning af underskud, eller
- uddeling i henhold til fondens vedtægt.

Er der tale om en kapitalnedsættelse til dækning af underskud, viser Erhvervsstyrelsens administrative praksis, at styrelsen ofte vil meddele samtykke til nedsættelsen.

Er der tale om en kapitalnedsættelse til uddeling, kræver Erhvervsstyrelsen, at der indsendes en redegørelse for, hvorfor bestyrelsen ønsker at foretage en kapitalnedsættelse og forholdet til fondens fremtidige kapital- og konsolideringsbehov. Civilstyrelsen har en tilsvarende praksis. Har bestyrelsen godtgjort et rimeligt behov for nedsættelsen, vil styrelsen som

fondsmyndighed meddele samtykke til kapitalnedsættelsen. Styrelsen har nægtet nedsættelse af grundkapitalen til uddeling i tilfælde, hvor fonden havde en meget svag økonomi og havde tabt kapital på sine aktiebesiddelser.

7.2.1.4. Samtykke til at en direktør vælges som formand for bestyrelsen (§ 12, stk. 3)

Det følger af § 12, stk. 3, i LEF, at

- flertallet af bestyrelsens medlemmer ikke må være ansat som direktører i fonden, og at
- en direktør ikke uden fondsmyndighedens samtykke må vælges til formand for bestyrelsen.

I FOB, side 104 er om bestemmelsen anført følgende:

”Medens en direktør ifølge aktieselskabslovens § 56 ikke kan være bestyrelsesformand, finder udvalget, at der for fonde kan være tilfælde, hvor et sådant personsammenfald af praktiske grunde kan være begrundet. Det foreslås derfor i stk. 3, 2. pkt., at dette kan tillades af fondsmyndigheden.”

Efter Erhvervsstyrelsens praksis kan der ikke gives samtykke til, at en direktør i en erhvervsdrivende fond kan være bestyrelsesformand i fonden, medmindre helt særlige omstændigheder taler herfor.

Styrelsen har i administrativ praksis fortolket § 12, stk. 3, til også at omfatte en eventuel *næstformand for bestyrelsen*, idet næstformanden indtræder og fungerer som formand, hvis formanden har forfald. Denne praksis svarer i øvrigt til den retstilstand, der følger af SEL, hvor regler om formanden finder tilsvarende anvendelse på næstformanden, da næstformanden indtræder i formandens sted, hvis formanden har forfald, jf. SEL § 111, stk. 1, nr. 1, 5. pkt.

Personsammenfald med direktør og bestyrelse samt næstformand er drøftet nærmere i kapitel 5 ”Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag”.

7.2.1.5. Dispensation fra bopælskrav (§ 13)

Det fremgår af § 13 i LEF, at direktører og mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne i en erhvervsdrivende fond skal være bosat her i landet, medmindre fondsmyndigheden undtager fra dette krav eller kravet strider mod internationale forpligtelser.

Bopælskravet finder ikke anvendelse i forhold til EU/EØS-borgere, idet et sådant krav ville være i strid med de EU-retlige regler om fri etablering og fri udveksling af tjenesteydelser. En bestyrelse for en erhvervsdrivende fond kan således uden krav om samtykke bestå alene af personer fra andre EU/EØS-lande.

I forhold til personer fra tredjelande (dvs. uden for EU/EØS) er det i henhold til Erhvervsstyrelsens praksis nødvendigt, at der angives en begrundelse for, at det er nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at mere end halvdelen af bestyrelsen er fra tredjelande.

Ved behandlingen af anmodningen om dispensation tager styrelsen dog i betragtning, at bopælskravet er ophævet for både A/S'er og ApS'er, og styrelsen har som konsekvens heraf

anlagt en mere velvillig praksis i forhold til anmodninger fra erhvervsdrivende fonde, der ønsker dispensation fra bopælskravet i § 13.

7.2.1.6. Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer (§ 15)

Fondsmyndigheden kan afsætte et bestyrelsesmedlem eller en direktør, der ikke opfylder betingelserne i § 13 om myndighed, værgemål og bopæl.

Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen har ikke i praksis haft sager herom.

Et bestyrelsesmedlem i en fond skal i visse tilfælde fratræde, jf. bestemmelsen i LEF § 14. Et bestyrelsesmedlem skal således fratræde, hvis:

- Den pågældende kommer under konkurs.
- Den pågældende gør sig skyldig i en handling, som gør personen uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen.
- Den pågældende på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at beklæde hvervet som medlem af bestyrelsen, eller har vist sig klart uegnet.

Det er det pågældende bestyrelsesmedlem selv, der som udgangspunkt vurderer, om vedkommende har pligt til at udtræde.

Såfremt et bestyrelsesmedlem i de tilfælde, som er opregnet ovenfor, ikke af sig selv vælger at udtræde af bestyrelsen, har fondsmyndigheden efter LEF § 15 kompetence til at afsætte medlemmet.

I FOB, s. 61f. er anført følgende om fondsmyndighedens kompetence til at afsætte bestyrelsesmedlemmer:

“... Bestemmelserne i stk. 3 og 4 omhandler fondsmyndighedens adgang til at afsætte bestyrelsesmedlemmer.

Disse bestemmelser må i et vist omfang ses i sammenhæng med udvalgets overvejelser om en lovmæssig fastlæggelse af fremgangsmåden i forbindelse med valg af bestyrelsesmedlemmer og om fastsættelse af bestemte kvalifikationskrav til bestyrelsesmedlemmer. Som foran anført er udvalget nået til det resultat, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for en regulering af disse spørgsmål. Udvalget finder på den anden side, at det er et naturligt modstykke til opretholdelse af den hidtidige frihed på dette område, at der gives fondsmyndigheden adgang til under særlige omstændigheder at afsætte bestyrelsesmedlemmer, der har vist sig uværdige eller uegnede. En sådan beføjelse er efter udvalgets opfattelse tillige et naturligt led i det tilsyn, som udvalget foreslår etableret, jfr. kapitel 1 i. Udvalget lægger i begge henseender vægt på, at der som ofte fremhævet ikke ved fonde er noget andet organ, som kan sikre, at sådanne bestyrelsesmedlemmer udtræder af bestyrelsen.

Med hensyn til spørgsmålet om, under hvilke omstændigheder fondsmyndigheden skal kunne skride ind, finder udvalget, at en indgriben kan være motiveret dels ud fra vandelsmæssige synspunkter, dels i tilfælde hvor det eller de pågældende bestyrelsesmedlemmer ikke (længere) på forsvarlig måde kan udføre hvervet. I overensstemmelse hermed foreslås det i stk. 3, at fondsmyndigheden kan afsætte et bestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i en handling, som gør ham uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen. Reglen svarer til hidtidig

stadfæstelsespraksis. Udvalget ønsker i denne forbindelse at fremhæve, at hvervet som bestyrelsesmedlem i en fond er et tillidshverv, og at det derfor er rimeligt at fastholde et vandelskrav i den foreslåede udformning.

Efter stk. 4 kan fondsmyndigheden afsætte et bestyrelsesmedlem, som på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at beklæde hvervet som bestyrelsesmedlem, eller som har vist sig åbenbart uegnet. Også denne regel er i overensstemmelse med praksis ved de fonde, hvis fundats er stadfæstet. Hvad særlig angår adgangen til at afsætte et bestyrelsesmedlem, som har vist sig åbenbart uegnet, bemærkes, at bestemmelsen navnlig tager sigte på tilfælde, hvor vedkommende har misrøgtet sit hverv som medlem af bestyrelsen, f.eks. ved grove eller oftere gentagne tilsidesættelser af væsentlige bestemmelser i lovgivningen eller fundatsen, herunder ved at undlade at meddele fondsmyndigheden de oplysninger, som fondsmyndigheden har forlangt, jfr. § 36, stk. 2, eller ved at undlade at efterkomme de pålæg, som meddeles af tilsynsmyndigheden, eller ved en uforsvarlig forvaltning af fondens midler. Bestemmelsen vil også kunne anvendes over for bestyrelsesmedlemmer, som forsømmer at udøve deres hverv, navnlig hvis det sker gennem en længere periode.

Som det fremgår af det anførte, har begge bestemmelser karakter af undtagelsesregler, der forudsættes kun at blive bragt i anvendelse, hvor der klart har manifesteret sig et behov for at afsætte det eller de pågældende bestyrelsesmedlemmer, og en ændring af bestyrelsessammensætningen ikke kan opnås ad anden vej...”.

Det er kun fondsmyndigheden, der har kompetence til at afsætte et bestyrelsesmedlem.

Bestemmelser i en vedtægt for en erhvervsdrivende fond, om at et medlem af fondsbestyrelsen skal udtræde, hvis de øvrige medlemmer af bestyrelsen træffer beslutning herom, vil ikke kunne bringes i anvendelse. I modsat fald ville bestyrelsesmedlemmerne være indbyrdes afhængige, hvilket ville være uforeneligt med det forhold, at fonden ledes af en uafhængig bestyrelse.

Der er dog intet til hinder for, at de øvrige bestyrelsesmedlemmer undlader at genudpege et bestyrelsesmedlem ved udgangen af medlemmets funktionsperiode, hvis medlemmet udpeges ved selvsupplering.

Hvis bestyrelsen finder, at det er nødvendigt, at der handles hurtigt i forhold til et konkret bestyrelsesmedlem, vil den øvrige bestyrelse kunne rette henvendelse til fondsmyndigheden, der må tage stilling til, om betingelserne for at afsætte et bestyrelsesmedlem er opfyldt.

Ovenstående indebærer også, at foreninger, der har udpeget et medlem til en erhvervsdrivende fonds bestyrelse, ikke i medlemmets funktionsperiode har mulighed for at afsætte den pågældende, hvis foreningen f.eks. mener, at den pågældendes udøvelse af sit hverv ikke er hensigtsmæssig, eller at den pågældende ikke længere har den nødvendige tilknytning til foreningen. Foreningen kan dog ved udløbet af bestyrelsesmedlemmets funktionsperiode undlade at genudpege den pågældende.

Det pågældende bestyrelsesmedlem har imidlertid pligt til at udtræde, hvis den pågældende ikke længere opfylder vedtægtens krav, jf. også LEF § 15, stk. 1, 2. pkt.

Hvis fondsmyndigheden finder, at betingelserne for fondsmyndighedens afsættelse af et bestyrelsesmedlem er opfyldt, f.eks. fordi et vedtægtsbestemt tilknytningskrav ophører, kan afsættelse blive nødvendig.

Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer er et vidtgående indgreb. Derfor har denne kompetence også kun været anvendt få gange af fondsmyndighederne, således som det også var forudsat i lovens forarbejder.

Erhvervsstyrelsen har bl.a. afsat bestyrelsesmedlemmer i tilfælde, hvor en granskningsredegørelse har påvist en række alvorlige svigt i ledelsen af fonden. Bestyrelsen havde i denne sag bl.a. truffet beslutninger på et meget mangelfuldt grundlag, havde undladt at varetage fondens interesser med det resultat at fonden risikerede store tab og havde ikke effektivt kontrolleret ledelsen af datterselskaberne. Endvidere havde bestyrelsen undladt at involvere fondsmyndigheden uanset krav herom og havde ikke givet fondsmyndigheden oplysninger eller givet mangelfulde oplysninger. På denne baggrund konkluderede styrelsen som fondsmyndighed, at bestyrelsesmedlemmerne var klart uegnede til at varetage hvervet.

Det er ikke en forudsætning for, at der kan ske afsættelse, at der har været foretaget granskning af fondens forhold forinden.

Afsættelse vil også kunne anvendes, hvis et bestyrelsesmedlem f.eks. giver urigtige oplysninger eller undlader at efterkomme fondsmyndighedens påbud, og forholdet anses for alvorligt.

7.2.1.6.1. Samarbejdsvanskeligheder i bestyrelsen.

De senere år har anvendelse af afsættelseskompetencen været overvejet af Erhvervsstyrelsen i forbindelse med en ny type sager, hvor der er opstået *samarbejdsvanskeligheder i bestyrelsen*. De seneste fem år har antallet af denne type sager været stigende. Civilstyrelsen har oplevet en tilsvarende tendens dog især i forhold til de ikke-erhvervsdrivende fonde.

Fondsmyndighedens muligheder for at afhjælpe sådanne samarbejdsproblemer er efter Erhvervsstyrelsens opfattelse begrænsede, idet bedømmelsen af, hvor fejlene ligger, kan være svær. Derfor har styrelsen vist tilbageholdenhed med at gå ind i sådanne sager, medmindre samarbejdsvanskelighederne har haft negative konsekvenser for ledelsen af fonden, f.eks. derved at fondens økonomi og fremtidige drift blev truet af den situation, som bestyrelsen befandt sig i samarbejds-mæssigt.

Fondsmyndigheden kan som anført i medfør af LEF § 15 afsætte et eller flere medlemmer af bestyrelsen, hvis det af sagens dokumenter klart fremgår, at den eller de pågældende medlemmer ikke varetager fondens interesser.

Håndteringen af sager vedrørende samarbejdsvanskeligheder i en fondsbestyrelse i forhold til kompetencen i LEF § 15 har været genstand for drøftelser mellem fondsmyndighederne.

I disse sager forsøger myndighederne altid først at få klarlagt, om bestyrelsen fremadrettet vil kunne lægge stridighederne bag sig, og om medlemmerne er indstillet på at samarbejde. Såfremt fondsmyndigheden vurderer, at det ikke er muligt at bilægge stridighederne, findes der i praksis eksempler - både fra Civilstyrelsen og Erhvervsstyrelsen - på, at fondsmyndigheden har truffet afgørelse om afsættelse af hele eller dele af bestyrelsen. Der skal imidlertid tungtvejende grunde hertil. Dette kan som anført f.eks. være tilfældet, hvis de interne

samarbejdsvanskeligheder i bestyrelsen lammer fondens handlekraft, og bestyrelsen dermed svigter fondens interesser og udøvelse af formålet.

Erhvervsstyrelsen har i flere tilfælde konkret oplyst om muligheden for en afsættelse, hvilket har medvirket til at finde en løsning på samarbejdsvanskelighederne.

I andre tilfælde har styrelsens involvering i sådanne samarbejdsvanskeligheder resulteret i, at antallet af bestyrelsesmedlemmer er blevet forøget, hvilket har bidraget til at få afsluttet konflikterne.

Som eksempel kan nævnes en fond, hvor to familiegrene hver besad halvdelen af bestyrelsesposterne, men i kraft af formandens afgørende stemme var magten reelt i den ene familiegren. Magtkampen var ødelæggende for helt nødvendige økonomiske og forretningsmæssige beslutninger. Styrelsen tog initiativ til en vedtægtsændring, hvorefter der skulle indtræde et uvildigt medlem udpeget af en erhvervsorganisation. Styrelsen fandt, at fondsbestyrelsen herefter igen blev funktionsdygtig.

Fondsmyndighedens afsættelse af ledelsesmedlemmer er drøftet nærmere i kapitel 5, ”Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag”.

7.2.1.7. I visse tilfælde godkendelse af bestyrelse (§ 17)

Bestemmelsen i LEF § 17 indeholder visse begrænsninger med hensyn til sammensætningen af bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, medmindre fondsmyndigheden samtykker i fravigelse heraf.

LEF § 17 fastslår, at:

1. Stifteren, dennes ægtefælle eller personer, der er knyttet til de nævnte personer ved slægts- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller sidelinjen så nært som søskende, kan ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal.
2. Stiftes en fond af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i selskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er knyttet så nært til den pågældende som angivet i stk. 1, ligesom de sidstnævnte personer heller ikke uden fondsmyndighedens samtykke kan udgøre bestyrelsens flertal.

I FOB, side 62 er der anført følgende om denne bestemmelse:

”I § 14 foreslås særlige begrænsninger i bestyrelsens sammensætning. Allerede under den gældende retstilstand er et af hovedvilkårene for at anerkende en fond som et særligt retssubjekt, at der er udpeget en selvstændig ledelse. Kravet om selvstændighed må først og fremmest ses i forhold til stifteren og det stiftende organ.”

Der er ikke tale om et absolut forbud mod, at stifteren og/eller denne nært tilknyttede person udgør bestyrelsens flertal. Fondsmyndigheden kan som anført ovenfor give tilladelse hertil. Dette vil ifølge forarbejderne til bestemmelsen navnlig kunne være motiveret, hvis bestemmelsens hovedhensyn om effektiv adskillelse mellem stifter og fond ikke (længere) er truet, f.eks. fordi ydelser fra fonden ikke (længere) kan tilfalde stifters familie.

I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis vil et samtykke efter LEF § 17 sjældent kunne opnås.

Sammensætningen af bestyrelsen er drøftet nærmere i kapitel 5 ”Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag”.

7.2.1.8. Nedsættelse af vederlag til bestyrelsesmedlemmerne (§ 19, stk. 3)

Efter LEF § 19 må vederlaget til bestyrelsesmedlemmer ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang, og fondsmyndigheden kan nedsætte et vederlag, der findes for højt.

Konstaterer Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed for en fond i forbindelse med eksempelvis en gennemgang af en årsrapport et bestyrelsesvederlag, der kunne indikere en vederlæggelse i strid med bestemmelsen i § 19, vil styrelsen indledningsvis anmode bestyrelsen om en redegørelse.

På baggrund af *bestyrelsens redegørelse* tages der stilling til, hvorvidt vederlaget overstiger, hvad der er sædvanligt og således indebærer en overtrædelse af bestemmelsen i § 19. Ved denne bedømmelse lægger både Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen særlig vægt på fondens størrelse, fondens formål, omfanget af bestyrelsesarbejdet og hvervets art.

Ved vurderingen af honorarets overensstemmelse med LEF § 19 har det ved vurderingen af arbejdets omfang betydning, om fonden selv udøver erhvervsvirksomheden, størrelsen af fondens/koncernens aktiviteter og bestyrelsens ansvar, eller om fonden alene varetager uddelingsvirksomhed – og i så fald omfanget af ansøgninger m.v.

Erhvervsstyrelsen har ikke tidligere haft mange sager om nedsættelse af bestyrelshonorarer, men de seneste par år er antallet af denne slags sager vokset. Fra styrelsens praksis nævnes flg. eksempel:

”... I 2008 besluttede bestyrelsen at forhøje sit eget honorar med 777.500 kr. fra hidtil 85.000 kr. årligt til den samlede bestyrelse til 862.500 kr. årligt... Bestyrelsen har den xxxx bl.a. oplyst, at der i 2008 blev holdt 3 fysiske bestyrelsesmøder. I 2009 er der afholdt 2 fysiske bestyrelses møder og 3 telefonmøder.

...

Bestyrelsen har fremhævet, at der tidligere var personsammenfald mellem datterselskabet og fondens bestyrelsesmedlemmer, og at bestyrelsen indtil salget af datterselskabet den 3. januar 2008 både modtog honorar for arbejdet som bestyrelsesmedlem i datterselskabet og i fonden. Fra og med 2008 modtager bestyrelsen kun bestyrelshonorar i fonden.

Efter salget af datterselskabet har bestyrelsesarbejdet ændret karakter, da fondens formål nu er at foretage investering i fast ejendom/og eller børsnoterede værdipapirer...”

I styrelsens afgørelse påpeges flg: ”... Afgørelser efter § 19, stk. 1 og 3, i lov om erhvervsdrivende fonde træffes ud fra en samlet vurdering af alle sagens omstændigheder, hvor der bl.a. lægges vægt på de nedenfor omtalte forhold, der dog ikke udgør en udtømmende beskrivelse af de hensyn, der kan tillægges vægt ved vurderingen af om et vederlags størrelse er “sædvanligt” eller ”højt” efter hvervets art og omfang:

- Tidsforbrug: Ved vurderingen af tidsforbruget lægges der blandt andet vægt på det oplyste om arten af bestyrelsesarbejdet, antallet af og arten af ansøgninger, som fonden modtager, størrelsen og antallet af fondens uddelinger.

- Fondens størrelse: Størrelsen af fondens kapital har den betydning, at der alt andet end lige kan være et større arbejde og ansvar forbundet med bestyrelsesarbejdet, jo større fonden er.

- Fondens formål: Bestyrelsens primære opgave er at opfylde formålet, og der er en afgørende forskel på det arbejde, der kræves for at opfylde forskellige formål. F.eks. er der stor forskel på det arbejde, der er forbundet med at uddele til en snæver kreds af familiemedlemmer og at uddele til direkte sygdomsramte personer.

- Anbringelse af fondens formue: Omfanget af arbejdet med fondens formue afhænger af, hvilke aktiver fondens formue er anbragt i, herunder om fonden ejer fast ejendom eller har en stor ejerandel i en virksomhed.

Det understreges i den forbindelse, at fondsmyndigheden er opmærksom på, at særlig tidsforbruget kan variere i forskellige regnskabsår, hvilket der naturligvis tages hensyn til ved en konkret afgørelse efter lovens § 19.

Ud fra en samlet konkret vurdering af alle sagens omstændigheder finder fondsmyndigheden, at honoraret til bestyrelsesmedlemmerne for 2008 overstiger, hvad der anses for sædvanlig efter hvervets art og arbejdets omfang. Fondsmyndigheden nedsætter ...”

Spørgsmålet om nedsættelsen af vederlaget til ledelsesmedlemmer er drøftet nærmere i kapitel 5, ”Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag”.

7.2.1.9. Godkendelse af ekstraordinære dispositioner (§ 21, stk. 3)

Udgangspunktet er, at det er fondsbestyrelsen, der har kompetencen til at fortolke og afstikke rammerne for vedtægten.

Det følger imidlertid af LEF § 21, stk. 3, at fondens bestyrelse kun med fondsmyndighedens samtykke må foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes.

I FOB, side 64 er om bestemmelsen anført følgende:

”Efter udvalgets opfattelse er der imidlertid behov for en ordning, der indebærer, at bestyrelsen skal indhente samtykke til visse dispositioner, som, selv om de ikke strider mod fundatsen, dog er af særlig indgribende betydning for fonden. En sådan ordning er almindelig ved stadfæstede fonde. Baggrunden herfor er navnlig, at der ved fonde i modsætning til f.eks. aktieselskaber ikke findes nogen kreds af berettigede personer, som fører kontrol med bestyrelsens dispositioner.

Udvalget ønsker dog at fremhæve, at det ikke er hensigten at tillægge tilsynet beføjelser, der f.eks. svarer til aktionærkredsens beføjelser i aktieselskaber. Bestemmelsen tager – således som det fremgår af formuleringen – sigte på helt ekstraordinære dispositioner.

Hovedområdet er dispositioner, der ikke kræver permutation, men som nærmer sig permutation, eller som vil kunne bringe fondens eksistens i fare. I bedømmelsen indgår også

fondens art og størrelse. Der kan forekomme dispositioner, der bedømt i forhold til visse fonde kan være ekstraordinære, men som ikke anses for ekstraordinære i f.eks. meget store fonde, og som derfor ikke nødvendiggør forudgående samtykke fra fondsmyndigheden. Specielt med hensyn til kapitalplaceringer har det betydning, hvilke anvisninger stifteren har givet i fundatsen.”

Hovedområdet for bestemmelsen er ifølge forarbejderne således:

- dispositioner, der ikke kræver vedtægtsændring, men som er på kanten af, hvad vedtægten kan rumme, eller
- dispositioner som kan bringe fondens eksistens i fare.

I relation til LEF § 21, stk. 3, kan der således være tilfælde, hvor en disposition er af en sådan karakter, at der kan rejses spørgsmål om, hvorvidt den kan rummes inden for vedtægten, herunder formålsbestemmelsen. Gennemførelse af dispositionen kan eventuelt medføre risiko for, at vedtægten ikke overholdes, eller at fondens fortsatte eksistens bringes i fare. Uanset at det som udgangspunkt er bestyrelsen, der fortolker vedtægten, og dermed har dispositionsretten i medfør af vedtægten, vil fondsmyndighedens samtykke være nødvendigt til sådanne dispositioner, som eventuelt i en kortere periode kan medføre risiko for, at vedtægten ikke vil kunne overholdes, f.eks. ved udvanding af aktiebesiddelsen i datterselskabet, eller som vil kunne bringe fondens eksistens i fare, f.eks. ved økonomiske dispositioner af stor økonomisk betydning og risiko.

Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed eksempelvis i flere tilfælde givet tilladelse efter LEF § 21, stk. 3, til, at en fond fik ændret ejerforholdet til et datterselskab, således at datterselskabet kunne få tilført egenkapital fra en anden investor. I tilfælde, hvor selskabet har behov for en ekstern investor i en kortere periode på 3-5 år, er det derfor relevant at benytte muligheden for samtykke til dispositionen i stedet for en vedtægtsændring for at fastholde bestyrelsen på vedtægtens formulering.

I tilfælde, hvor der er behov for mere omfattende strukturelle tilpasninger uden at den bestemmende indflydelse mistes, kan er det ligeledes ofte være relevant at indhente fondsmyndighedens samtykke, hvis dispositionen medfører en drastisk ændring af fondens aktiviteter, økonomiske risici, og størrelse m.v.

Muligheden for et samtykke efter lovens § 21, stk. 3, afhænger af vedtægtens konkrete formulering. Hvis der etableres en anden organisatorisk tilknytning til datterselskabet eller koncernen, fordi der tilføres kapital udefra og fonden ikke kan følge med forholdsmæssigt, er udgangspunktet, at det kræver formålsændring efter lovens § 48.

Konkret vil styrelsen som fondsmyndighed i forbindelse med en anmodning om samtykke til en ekstraordinær disposition kræve en:

- redegørelse fra bestyrelsen om fondens økonomiske situation, samt
- udtalelse fra fondens revisor i tilknytning hertil om fondens økonomiske muligheder

I overvejelserne om, hvorvidt samtykke skal gives til dispositionen, indgår også, om fonden realistisk kan komme tilbage til udgangspositionen før den ekstraordinære disposition. Hvis dette ikke er realistisk, er det i stedet en vedtægtsændring, der kan være muligheden.

Samtidig med at dispositionen kan gå meget tæt på vedtægten, kan der i nogle tilfælde også være tale om at udsætte fondens formue for væsentlige risici. Det er dog vigtigt at holde fast i, at det ikke er alle dispositioner, som bestyrelsen i en fond foretager sig, som fondsmyndigheden kan og skal meddele samtykke til.

Et samtykke efter § 21, stk. 3, i LEF skal som anført sikre, at fondens formål respekteres, og at fondens erhvervsdrift kan fortsætte samtidig med, at fondsbestyrelsen foretager en nødvendig omstilling til f.eks. ændrede konkurrence – og markedsvilkår.

Bestemmelsen er udtryk for en lovfæstet fleksibilitet, der i et vist omfang gør det muligt at tilgodese de særlige vilkår, som erhvervsdrivende fonde og virksomheder er underlagt.

Et samtykke efter LEF § 21, stk. 3, må ikke bruges som et alternativ til en vedtægtsændring, herunder i særdeleshed en ændring af fondens formål, eller en opløsning af fonden.

En anmodning om samtykke efter lovens § 21, stk. 3, til overdragelse af en fonds aktiviteter og samtlige aktiver og passiver skal således reelt set betragtes som en ansøgning om tilladelse til opløsning af fonden efter § 48. I sådanne tilfælde vil der, hvis det er Erhvervsstyrelsen, som er fondsmyndighed for fonden, også være behov for at indhente Civilstyrelsens samtykke til dispositionen. Det er Erhvervsstyrelsen, der i givet fald indhenter Civilstyrelsens samtykke.

Bestemmelsen i LEF § 21, stk. 3, er ofte benyttet af Erhvervsstyrelsen som led i styrelsens opgave som fondsmyndighed for hovedparten af de erhvervsdrivende fonde, og der er derfor en lang praksis vedrørende fortolkning af bestemmelsen.

En gennemgang af Erhvervsstyrelsens praksis viser, at styrelsen ved behandling af *konkrete anmodninger om samtykke* lægger vægt på, hvilke alternative scenarier der vil opstå, hvis styrelsen enten samtykker eller afslår at samtykke til dispositionen. Ved denne bedømmelse vil der blive indhentet *redegørelse fra revisor* om, hvorledes fondens og eventuelt koncernens fremtidige økonomiske forhold påvirkes.

Vedtægtsændringer er nærmere beskrevet nedenfor.

7.2.1.10. Indkaldelse til bestyrelsesmøde (§ 26)

Udgangspunktet i LEF er, at det er bestyrelsens formand, der sørger for, at der afholdes det nødvendige antal bestyrelsesmøder, jf. LEF § 21, stk. 1. Det er ligeledes formanden, der er eneberettiget til at indkalde medlemmerne af bestyrelsen til møde.

Det enkelte bestyrelsesmedlem og en eventuel direktør har i medfør af LEF § 26 ret til at forlange, at der indkaldes til bestyrelsesmøde. I modsætning til SEL § 123 har revisor ikke mulighed for at forlange, at der indkaldes til et bestyrelsesmøde i en erhvervsdrivende fond.

Fondsmyndigheden har ifølge bestemmelsen endvidere mulighed for at forlange, at der bliver indkaldt til bestyrelsesmøde, ligesom Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde kan forlange dette. Fondsmyndighedens og Erhvervsstyrelsens beføjelse til at forlange, at der bliver indkaldt til et bestyrelsesmøde, skal ses i sammenhæng med de opgaver, fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen er tillagt i henhold til LEF.

Hvis formanden undlader at indkalde til et bestyrelsesmøde, som der er anmodet om i overensstemmelse med § 26, vil der være tale om et forhold, der kan begrunde fondsmyndighedens afsættelse af den pågældende som bestyrelsesmedlem i fonden.

Fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed har kun i meget sjældne tilfælde gjort brug af muligheden for at forlange, at der bliver indkaldt til et bestyrelsesmøde.

I henhold til forarbejderne til LEF kan beføjelsen blandt andet tænkes anvendt, hvis bestyrelsen ikke besvarer henvendelser fra de pågældende myndigheder. Fondsmyndighedens kompetence til at forlange indkaldt til et bestyrelsesmøde kan ligeledes blive anvendt, hvor en af de andre berettigede hertil – eksempelvis et bestyrelsesmedlem – forgæves har forlangt, at der skulle indkaldes til et møde i bestyrelsen.

Erhvervsstyrelsen har i praksis i de senere år anvendt beføjelsen til at forlange indkaldt til bestyrelsesmøder i tilfælde af samarbejdsproblemer i bestyrelsen, jf. nærmere ovenfor.

I et enkelt tilfælde har styrelsen – efter parternes indvilligelse eller opfordring – indkaldt og ledet bestyrelsesmødet, således at styrelsens deltagelse i et bestyrelsesmøde i et vist omfang får karakter af en slags mediation mellem de stridende parter. I disse tilfælde er der på dette særlige bestyrelsesmøde vedtaget ændring af vedtægten, som har haft til formål, at bestyrelserne er kommet ud af den fastlåste situation, f.eks. ved at ændre antallet af bestyrelsesmedlemmer.

7.2.1.11. Afsættelse af revisor (§ 32)

Efter bestemmelsen i LEF § 32 kan en revisor afsættes af den, der har valgt revisoren, eller af fondsmyndigheden.

Fondsmyndighedens adgang til at afsætte revisor skal ses i lyset af, at der ikke findes nogen generalforsamling i fonde.

Fondsmyndighedens afsættelse af revisor er tiltænkt de tilfælde, hvor revisor i en erhvervsdrivende fond ikke længere opfylder betingelserne for at være revisor, eller hvis revisor i øvrigt har vist sig uegnet.

Afsættelse af revisor kan komme på tale, hvis revisor afslår at komme med de oplysninger fondsmyndigheden anmoder om i medfør af LEF § 37, jf. også nedenfor.

Hverken Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen har i praksis anvendt denne beføjelse til at afsætte revisor.

Spørgsmålet om revisor er også drøftet i kapitel 6, ”Revisors funktion”.

7.2.1.12. Pålægge revisor at give oplysninger om fondens forhold (§ 37)

Fondsmyndighederne og Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed kan i medfør af LEF § 37 pålægge revisor at give oplysninger om fondens forhold.

En forudsætning for, at fondsmyndigheden kan varetage sine opgaver i henhold til LEF, er, at der sikres mulighed for at modtage pålidelige informationer om fonden og dens formueforvaltning.

Revisor er ifølge forarbejderne til LEF trods revisors lovfæstede tavshedspligt tiltænkt en central rolle som oplysningskilde i kraft af sin stilling som uafhængigt organ med væsentlig indsigt i fondens økonomiske forhold.

Bestemmelsen i LEF § 37 skal efter Erhvervsstyrelsens opfattelse ses som en lex specialis-regel og vil derfor gennembryde revisorens lovfæstede tavshedspligt. En revisor kan således ikke straffes for at meddele (røbe) oplysninger, som den pågældende er blevet pålagt at give i medfør af § 37.

Hvis en myndighed modtager oplysninger i medfør af lovens § 37, følger det af bemærkningerne til den oprindelige LEF, at myndigheden i medfør af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger skal gøre fondens bestyrelse bekendt med revisors udtalelse.

Hvis en revisor undlader at komme med oplysninger, som Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden har anmodet om i medfør af LEF § 37, kan revisor pålægges tvangsbøder efter lovens § 64, jf. også nedenfor. Alternativt kan fondsmyndigheden efter en konkret vurdering af omstændighederne afsætte revisor i medfør af LEF § 32, jf. ovenfor.

I praksis har bestemmelsen ikke været anvendt.

Spørgsmålet om revisor er også drøftet i kapitel 6, ”Revisors funktion”.

7.2.1.13. Henstille eller pålægge at størrelsen af uddelinger ændres (§ 42)

Det er bestyrelsen, der som fondens øverste myndighed bestemmer, hvor stor en andel af fondens reserver, som ikke er bundne, der skal uddeles.

I medfør af LEF § 42, stk. 1, kan fondsmyndigheden dog henstille til bestyrelsen at ændre fondens uddelinger. Henstillingen kan både være vedrørende forøgelse eller formindskelse af uddelingerne.

I FOB, s. 115, fremgår flg. om uddeling og overskudsanvendelse:

”... Det tilkommer inden for fundatsens rammer fondens bestyrelse at bestemme, hvor stor en del af fondens disponible midler der skal uddeles i henhold til formålet og til hvem.

Medmindre fonden er stadfæstet og dermed underlagt offentligt tilsyn, der påser, at fundatsen overholdes, er der efter gældende ret ofte ingen udenforstående, der kan gribe ind, f.eks. ved søgsmål, hvis bestyrelsen ikke tilgodeser de begunstigede efter formålet, således som det har været stifterens intentioner. Dette kan bero på, at formålet er angivet som et abstrakt, almennyttigt formål, f.eks. at fremme en bestemt forskning, at de begunstigede efter fundatsen er angivet generelt ved visse kendetegn, f.eks. unge handelsfolk eller at formålet går ud på en virksomheds konsolidering og videreførelse.

Ligesom det er tilfældet for de ikke-erhvervs drivende fonde, jf. kapitel 8 i udkastet til lov om fonde, foreslår udvalget, at der også for erhvervsdrivende fonde fastsættes regler, der tager sigte på at sikre, at der sker uddeling til de i fundatsen fastlagte formål.

For de erhvervsdrivende fondes vedkommende gør der sig imidlertid særlige forhold gældende, som medfører, at reglerne i kapitel 8 i udkastet til lov om fonde ikke uden videre kan

‘overføres. Dette skyldes, at der over for hensynet til at sikre at der sker uddeling efter formålet, for mange erhvervsdrivende fonde står hensynet til fondens konsolidering og evt. videre udbygning, herunder — for holdingfondes vedkommende — til fondens mulighed for at indskyde yderligere kapital i de afhængige virksomheder med henblik på at efterleve fondatsens krav om opretholdelse af kontrol med dattervirksomheden. Hensynet til formålets varetagelse og fondens konsolidering er dog sammenfaldende, hvor formålet alene går ud på at drive erhvervsvirksomheden.’

Hvis Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed konstaterer, at der kan være *misforhold mellem fondens uddelinger og egenkapital*, vil styrelsen anmode fondens bestyrelse om en redegørelse med henblik på at vurdere, om styrelsen skal henstille til bestyrelsen at ændre uddelingerne.

Fondsmyndigheden kan i medfør af bestemmelsen i LEF § 42, stk. 2, pålægge bestyrelsen i en "overkonsolideret fond" at opløse henlæggelser eller eventuelt under skærpene omstændigheder at nedsætte fondens grundkapital, hvis størrelsen heraf på urimelig vis hindrer en "passende uddeling" i overensstemmelse med vedtægten, og dette ikke er begrundet i fondens erhvervsmæssige forhold.

Det forhold, at der er tale om erhvervsdrivende virksomheder, vil indgå i fondsmyndighedens vurdering, når det skal afgøres, om § 42, stk. 2, skal tages i anvendelse, jf. også ovenfor og FOB, s. 116:

”Som fremhævet i de indledende bemærkninger til dette kapitel kan der ved erhvervsdrivende fondes overskudsdisponering opstå modstrid mellem varetagelsen af formålet og hensynet til virksomhedernes konsolidering.

Ved erhvervsdrivende fonde bør der være rimelig indseende med, at bestyrelsen ved fastlæggelsen af fondens uddelingspolitik også tager hensyn til fondens erhvervsmæssige konsolideringsbehov ...”

Det er i praksis kun sjældent nødvendigt at give bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond et egentligt pålæg om at ændre fondens uddelinger. I langt de fleste tilfælde vil det være tilstrækkeligt for fondsmyndigheden i medfør af LEF § 42, stk. 1, at henstille til bestyrelsen at foretage en ændring heraf.

Erhvervsstyrelsen har anvendt bestemmelsen om forøgelse af uddelinger til at pålægge en fondsbestyrelse at kræve større udbytte fra et underliggende datterselskab med meget store reserver, der ikke er bundne. Dette er dog kun sket i ganske få tilfælde, hvor det var åbenbart, at datterselskabet uanset en væsentlig fri egenkapital ikke foretog udbyttebetalinger til moderfonden. Herved kunne moderfonden ikke uddele til de almenvelgørende formål, som moderfonden ifølge vedtægten skulle støtte.

Hvis fondsmyndigheden giver et påbud, vil et sådan påbud efter bestemmelsens stk. 2 kunne gennemtvinges ved tvangsbøder. Afgørelsen herom kan ikke påklages administrativt, men må i givet fald prøves ved domstolene.

Erhvervsstyrelsen kan i medfør af LEF § 42, stk. 3, påbyde henlæggelser i konsolideringsøjemed, selvom dette går ud over fondens mulighed for at foretage uddelinger.

En anvendelse af bestemmelsen skal efter Erhvervsstyrelsens opfattelse være begrundet i den pågældende fonds erhvervsmæssige forhold. Erhvervsstyrelsens kompetence til at påbyde

henlæggelser gælder uafhængig af, om det er Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, der er fondsmyndighed for fonden.

Det forudsætter ligesom fondsmyndighedens påbud efter LEF § 42, stk. 2 tungtvejende grunde, hvis Erhvervsstyrelsen skal anvende kompetencen i medfør af stk. 3 til at påbyde bestyrelsen at foretage henlæggelser.

7.2.1.14. Anlæggelse af retssag på fondens vegne (§ 45)

Bestemmelsen i LEF § 45 omhandler, hvem der kan anlægge en sag på fondens vegne, hvis fonden er blevet påført skade.

Spørgsmålet om, hvem der kan anlægge en sag, er en særlig problemstilling i en erhvervsdrivende fond, hvor der ikke er en ejerkreds. I selskaber tilkommer kompetencen til på selskabets vegne at træffe beslutning om erstatningssøgsmål mod ledelsen og andre hos generalforsamlingen.

I fonde er der ikke nogen generalforsamling som følge af, at fondene er selvejende.

LEF § 45 opregner udtømmende, hvem der ved fondens tab kan anlægge en sag i fondens navn. På vegne af en fond er der således ikke andre end bestyrelsen eller fondsmyndigheden, der har kompetence til at anlægge en sag i fondens navn. En person, der mener, at fonden har lidt et økonomisk tab, men som ikke er medlem af fondens bestyrelse, må derfor rette henvendelse til fondsmyndigheden og påpege de pågældende forhold.

Fondsmyndighedens kompetence til at anlægge sager på vegne af fonden har først og fremmest til formål at skabe mulighed for søgsmål mod ledelsen, men er ikke begrænset dertil.

Fondsmyndigheden kan således også anvendes til at anlægge søgsmål mod andre end ledelsen. Fondsmyndigheden er imidlertid yderst tilbageholdende med at anlægge sager på vegne af fonden mod andre end ledelsen. Fondsmyndigheden vil i sådanne situationer i stedet overveje at give fondsbestyrelsen påbud om at anlægge en sådan sag mod den pågældende tredjemand.

Fondsmyndighedens beslutning om søgsmål mod tredjemand er i praksis begrænset til tilfælde, hvor fonden har lidt tab, men hvor bestyrelsen undlader at gøre ansvar gældende mod den pågældende tredjemand f.eks. på grund af et interessefællesskab mellem bestyrelsen og den pågældende skadevoldende tredjemand.

Fondsmyndighedens kompetence vil således i praksis kun være relevant, når det vil være bestyrelsen eller andre nærtstående personer til fonden, der vil være de sagsøgte.

Hvis fondsmyndigheden ikke var tillagt kompetence til at anlægge sag på fondens vegne, ville konsekvensen have været, at der for bestyrelsen ikke ville have været nogen risiko ved at påføre fonden tab.

Som anført er det fondsmyndigheden, der har søgsmålskompetencen. Vurderingen af hvilken myndighed, der er fondsmyndighed følger af LEF § 57. Erhvervsstyrelsen har således kun mulighed for at anlægge en sag på fondens vegne, hvis styrelsen er fondsmyndighed. Erhvervsstyrelsen har ikke en søgsmålskompetence på vegne af fonden, hvis styrelsen alene er registreringsmyndighed for fonden, og det er Civilstyrelsen, som er fondsmyndighed.

En gennemgang af Erhvervsstyrelsens praksis viser, at styrelsen kun i ganske få tilfælde har anvendt søgsmålskompetencen i § 45.

Styrelsen har dog i et antal tilfælde meddelt bestyrelsen, at styrelsen agtede at anlægge en retssag, hvilket har medført, at bestyrelsen selv har anlagt en sag.

I andre tilfælde har man opfordret likvidator eller kurator til at forfølge erstatningskrav mod den tidligere bestyrelse, og samtidig holde styrelsen orienteret om sagen. Dette har været tilfældet efter flere granskningssager, hvor en ny bestyrelse anlægger erstatningssag mod den tidligere bestyrelse for krav, som granskningsberetningen har afdækket.

7.2.1.15. Samtykke til ændring af vedtægter (§ 48)

Det fremgår af LEF § 48, stk. 1, at fondsmyndigheden efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens (Civilstyrelsens) samtykke kan tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses.

Det fremgår ikke af bestemmelsen, hvilke materielle betingelser der skal være opfyldt, før fondsmyndigheden og Civilstyrelsen kan samtykke i vedtægtsændringen.

I FOB, side 70f. er om vedtægtsændringer anført følgende:

”...Bestemmelsen i stk. 1 indebærer en udvidelse af den adgang til fundatsændring, som har udviklet sig på baggrund af arvelovens § 69 og permutationspraksis. Som foran anført kræver permutation efter gældende praksis, at den pågældende fundatsbestemmelse, navnlig på grund af ændrede forhold, ikke kan efterleves eller er blevet åbenbart uhensigtsmæssig. Efter udvalgets opfattelse er der behov for en vis smidiggørelse af denne praksis. Dette foreslås markeret ved at udforme bestemmelsen således, at fondsmyndigheden efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens samtykke kan tillade, at en fundatsbestemmelse ændres, når bestemmelsen vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssig.

Baggrunden herfor er navnlig, at fonde som tidligere fremhævet i langt de fleste tilfælde skal virke i princippet uden tidsbegrænsning. Som følge af de meget betydelige ændringer i samfundsforholdene, som er sket i de sidste årtier, og som må forventes at ske i den kommende tid, er der efter udvalgets opfattelse behov for en noget friere adgang for bestyrelsen til med fondsmyndighedens og justitsministeriets samtykke at ændre fondens fundats med henblik på at tilpasse bestemmelserne til de ændrede samfundsforhold. Ændringer i de økonomiske forhold, navnlig som følge af inflationen, kan således bevirke, at det økonomiske grundlag for en uændret fortsættelse af fondens virksomhed ikke er til stede. Også ændringer i forholdene inden for de områder, som fonden ifølge sit formål skal uddele midler til, kan bevirke, at en ændring af fundatsen er hensigtsmæssig. Det vil ofte ikke være muligt for stifteren at forudse udviklingen og tage højde for påkrævede ændringer gennem bestemmelser i fundatsen.

Udvalget lægger betydelig vægt på, at fundatsændring ... forudsætter et samtykke mellem fondens bestyrelse, fondsmyndigheden og justitsministeren. Herigennem sikres efter udvalgets mening, at den videregående adgang til at foretage ændringer, som bestemmelsen lægger op til, ikke indebærer fare for misbrug til skade for de interesser, som fonden ifølge stifterens bestemmelse skal varetage ...”

Hvis stifter er i live, tillægges det en vis betydning, hvorvidt stifter støtter eller er modstander af den vedtægtsændring, bestyrelsen for fonden foreslår. Stifters holdning til en vedtægtsændring er dog ikke afgørende for fondsmyndighedens behandling af en anmodning om tilladelse til en vedtægtsændring. Ændring af en fonds vedtægt skal samtidig være i fondens interesse.

Det er som udgangspunkt enhver ændring af fondens vedtægt, der kræver indhentelse af samtykke, medmindre der er tale om en forhøjelse af grundkapitalen. Der opereres således ikke med en bagatelgrænse.

Vedtægtsændringer kan ikke tillades, medmindre de er velbegrundede. Til belysning heraf stiller Erhvervsstyrelsen oftest krav om, at behovet for vedtægtsændringen skal være dokumenteret og understøttet af en redegørelse fra bestyrelsen og en redegørelse fra fondens revisor, jf. pkt. 7.2.1.15.2. nedenfor.

Styrelsen lægger dog samtidigt vægt på, at det fremgår udtrykkeligt af forarbejderne til LEF – FOB, jf. ovenfor – at der med § 48 var tiltænkt en vis smidiggørelse i forhold til tidligere. Vedtægtsændring skal således ikke nødvendigvis udspringe af ændrede forhold, der gør, at vedtægten ikke kan efterleves eller er blevet åbenbart uhensigtsmæssig.

7.2.1.15.1. Ændring af fondens formål

Det vanskeligste er at få samtykke til en ændring af fondens formål. Efter praksis kan der i overensstemmelse med lovens forarbejder meddeles samtykke til en ændring af formålet, hvis formålet vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Ved formålsændring er der krav om, at der skal være nær sammenhæng mellem de oprindelige formål, der er udtryk for stifters vilje, og det ændrede formål.

Ud fra samme begrundelse må en formålsændring ikke gå videre, end hvad der er påkrævet under hensyntagen til fondens ændrede vilkår. Der må dog samtidig tages hensyn til, at erhvervsdrivende fonde er erhvervsdrivende virksomheder, hvilket i visse situationer gør det nødvendigt, at de erhvervsdrivende fonde har mulighed for at tilpasse sig ændrede konkurrencevilkår, finansieringsbehov m.v.

Det er vigtigt at fastslå, at selvom det er Erhvervsstyrelsens vurdering, at der ikke længere kan stilles krav om, at en ændring af en fonds formål forudsætter, at formålet ikke længere kan gennemføres eller må anses for åbenbart uhensigtsmæssigt, som der var krav om efter permutationspraksis før LEF, kræver det fortsat, at der skal foreligge tungtvejende grunde førend formålsændringer tillades gennemført.

I FOB, s. 72, oplyses det herom: ”...Udvalget forudsætter, at der ved anvendelsen af bestemmelsen i overensstemmelse med arvelovens § 69 og hidtidig praksis vil blive stillet strengere krav ved ændringer af fondens formålsbestemmelse end ved ændringer, der vedrører fondens forvaltningsbestemmelser, herunder bestemmelser, der fastlægger et bestemt maksimum for legatportioners størrelse, eller fastsætter indtægts- eller formuegrænser som vilkår for at modtage ydelser fra fonden. Man finder dog ikke behov for, at dette direkte fastslås i teksten. Der skønnes heller ikke behov for i loven at optage den almindelige grundsætning om, at der ikke må ske indskrænkning i aktuelle rettigheder eller berettigede forventninger om ydelser fra fonden.”

En ændring i formålet, som alene er begrundet med et ønske om en sproglig eller redaktionel modernisering af formålsteksten, vil ikke kunne finde sted, da dette ikke vil udgøre en tilstrækkelig tungtvejende begrundelse for ændringen.

7.2.1.15.2. Proces ved vedtægtsændringer

Bestyrelsen skal rette henvendelse til fondsmyndigheden med sin anmodning om ændringen. Hvis Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for fonden, er det styrelsen, der vurderer, om den konkrete ændring kan tillades. Erhvervsstyrelsen gennemgår i disse tilfælde, om styrelsen som fondsmyndighed kan imødekomme ansøgningen. Er det tilfældet, indhenter fondsmyndigheden Civilstyrelsens samtykke. I visse tilfælde kan Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed dog tillade ændringer af vedtægten gennemført uden Civilstyrelsens involvering. Der henvises nærmere herom til pkt. 7.2.1.15.4. nedenfor.

I alle tilfælde registreres den ændrede vedtægt i Erhvervsstyrelsens it-system, efter tilladelsen er givet. Det gælder, uanset om det er Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, som er fondsmyndighed.

For at fondsmyndigheden kan vurdere omfang og nødvendighed af en ansøgning om vedtægtsændring, er den praktiske fremgangsmåde i Erhvervsstyrelsen ved anmodninger om vedtægtsændringer, at bestyrelsen skal udarbejde en redegørelse, der belyser de konkrete forhold, som gør vedtægtsændringen nødvendig. Dette gør sig i særdeleshed gældende, hvis der er tale om en formålsændring eller lignende større væsentlige vedtægtsændringer.

Bestyrelsens redegørelse skal derfor ofte suppleres, især hvis der er tale om en formålsændring, med en af revisor udarbejdet *økonomisk redegørelse*, hvis dette har sammenhæng med behovet for ændring.

Fondsmyndigheden kan endvidere anmode fondens bestyrelse om indhentelse af en *revisorerklæring*, hvis fondsmyndigheden skønner dette nødvendigt for fondsmyndighedens sagsbehandling. Eventuelt kan der også inddrages udtalelser fra branchekyndige, hvis ændrede forhold indenfor fondens formål og aktivitetsområde ønskes godkendt.

Redegørelsen fra bestyrelsen er et vigtigt element til sagen, idet den skal påvise, at vedtægtsændringen er nødvendig eller hensigtsmæssig.

Når det skal vurderes, om der kan give samtykke til en vedtægtsændring, er der tale om et konkret skøn, som vil afhænge af omstændighederne i den enkelte sag.

7.2.1.15.3. Kapitalforhøjelser og kapitalnedsættelser

Bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond kan i visse særlige tilfælde på egen hånd eller udelukkende med fondsmyndighedens tilladelse ændre vedtægten. Det gælder følgende ændringer:

- Ændringer, der er omfattet af den bekendtgørelse, der er udstedt i medfør af LEF § 48, stk. 3, jf. bekendtgørelse om visse vedtægtsændringer i erhvervsdrivende fonde, jf. nedenfor (Bestyrelsen kan beslutte dette alene med fondsmyndighedens samtykke. Der er ikke krav om Civilstyrelsens samtykke, medmindre Civilstyrelsen er fondsmyndighed for fonden).

- Forhøjelse af grundkapitalen, jf. § 10, stk. 2 (bestyrelsen kan beslutte dette alene uden fondsmyndighedens og Civilstyrelsens samtykke).
- Nedsættelse af grundkapitalen, jf. § 11, stk. 1 (bestyrelsen kan beslutte dette alene med fondsmyndighedens samtykke, mens der ikke er krav om Civilstyrelsens samtykke, medmindre Civilstyrelsen er fondsmyndighed for fonden).
- Ved nedsættelse af grundkapitalen i kapitalforbrugende fonde, jf. § 11, stk. 2, (bestyrelsen kan beslutte dette alene uden fondsmyndighedens og Civilstyrelsens samtykke).

Punkterne omkring kapitalforhøjelse og kapitalnedsættelser er omtalt ovenfor samt i kapitel 4, ”Stiftelse og kapital”.

7.2.1.15.4. Vedtægtsændringsbekendtgørelsen

Justitsministeren kan i medfør af LEF § 48, stk. 3, fastsætte regler om, at visse vedtægtsbestemmelser kan ændres af bestyrelsen alene eller af bestyrelsen med fondsmyndighedens samtykke uden inddragelse af Civilstyrelsen.

I medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i § 48, stk. 3, er udstedt bekendtgørelse nr. 1107 af 30. november 2011 om visse vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde (VEB). I bekendtgørelsen opregnes en række særlige tilfælde, hvor Erhvervsstyrelsen efter indstilling fra fondens bestyrelse kan tillade ændring af bestemmelser i en vedtægt uden Civilstyrelsens forudgående godkendelse.

Pr. 1. januar 2012 trådte en ny bekendtgørelse i kraft, hvorved området for de vedtægtsændringer, som Erhvervsstyrelsen efter indstilling fra fondens bestyrelse kan tillade uden Civilstyrelsen forudgående godkendelse, blev udvidet med 5 nye sagstyper, jf. pkt. 9-13 nedenfor.

Efter den nye bekendtgørelse er følgende vedtægtsændringer m.v. omfattet af den forenkede proces:

1. fondens navn, hjemsted og regnskabsår,
2. antallet af bestyrelsesmedlemmer og aldersbetingelserne for disse,
3. bestyrelsesmedlemmernes udpegningsperiode, vederlag og beslutningsdygtighed,
4. tagningsret,
5. fondens ledelsesforhold i øvrigt,
6. anbringelse af fondens aktiver og forbudspåtegning på disse,
7. revision af fondens årsregnskaber,
8. tilsvarende administrative forhold,
9. faktiske erhvervsaktiviteter, som ikke har betydning for fondens formål,
10. fusion mellem fonde, der begge er omfattet af LEF, og som har beslægtede formål,
11. fusion mellem en moderfond og et eller flere af moderfondens helejede datterselskaber (A/S'er eller ApS'er), hvor moderfonden bliver den fortsættende fond,
12. tvangsopløsning og
13. sproglig og redaktionel modernisering af vedtægten, der ikke medfører indholdsmæssige ændringer heri.

Karakteristisk for de tilfælde, hvor Civilstyrelsens samtykke fortsat er påkrævet, er, at der er tale om væsentlige vedtægtsændringer. Herved forstås materielle ændringer af vedtægtsbestemmelser vedrørende formål og uddeling, likvidation (som ikke er

tvangsopløsning eller konkurs), fusion af fonde (hvorved der sker en ændring af fondens formål) og andre vedtægtsændringer, som indirekte indebærer en ændring af fondens formål. Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet i forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelsen aftalte, at ordet ”formål” i bekendtgørelsens § 1, nr. 9) og 10), omfatter både fondens uddelingsformål og fondens erhvervs- og/eller aktivitetsmæssige formål.

I forhold til Erhvervsstyrelsens praksis i henhold til VEB kan nævnes følgende eksempler:

- Indførelse af aldersbetingelser
- kompetencekrav for bestyrelsesmedlemmer,
- Indførelse eller ophævelse af bestemmelser om ansættelse af en direktør,
- Afskaffelse af bestemmelser om rådgivende udvalg o.l. for bestyrelsen,
- Afskaffelse af bestemmelser om fondsmyndighedens samtykke til en række dispositioner, hvor der ikke i henhold til en er krav herom,
- Afskaffelse af bestemmelser i fondsvedtægter vedrørende bestyrelsens interne forhold, som rettelig hørte hjemme i en forretningsorden for bestyrelsens arbejde.

7.2.1.16. Vedtægtsændring på initiativ af myndighed (§ 49)

LEF indeholder i § 49 hjemmel til, at der kan gennemføres vedtægtsændringer i en erhvervsdrivende fond udenom bestyrelsen, hvilket dog kun er forekommet i ganske få tilfælde.

Hvis der gennemføres en ændring af en fonds vedtægt, uden fondens bestyrelse har samtykket hertil, er der ikke tale om en vedtægtsændring omfattet af bestemmelsen i LEF § 48. Det vil derimod være lovens § 49, der i så fald vil finde anvendelse på vedtægtsændringen. Efter § 49 kan justitsministeren (dvs. Civilstyrelsen), efter forhandling med fondsmyndigheden og bestyrelsen beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig. En ændring af en fonds vedtægt uden bestyrelsen har anmodet herom, er et ekstraordinært skridt. Denne mulighed er som følge heraf også kun brugt i ganske få tilfælde.

Bestemmelsen kan imidlertid også anvendes til blot at pointere overfor parten, at man har til hensigt at anvende den, hvis der ikke i mindelighed findes en løsning. Som eksempel kan nævnes, at en fond i vedtægten var pålagt at indhente samtykke fra en offentlig myndighed forinden salg, optagelse af lån, forbedringer o.l. af fondens faste ejendom. Samtidig var myndigheden lejer af den faste ejendom og havde i en længere periode nægtet at medvirke til nødvendig låneoptagelse til udbedring af mangler ved ejendommen.

På Erhvervsstyrelsens anmodning ophævede Civilstyrelsen vedtægtsbestemmelsen om, at den offentlige myndighed skulle give samtykke til nævnte disposition, således at bestyrelsen frit kunne optage lån i ejendommen.

7.2.1.17. Samtykke til opløsning (OPL udstedt i medfør af § 50, stk. 1)

Hvis en erhvervsdrivende fond skal træde i likvidation forudsætter det, at fondsmyndigheden og Civilstyrelsen skal samtykke i likvidationen.

Hvis fonden i henhold til vedtægten er stiftet for et nærmere angivet tidsrum, er der ikke krav om fondsmyndighedens og Civilstyrelsens samtykke.

Det er en forudsætning for fondsmyndighedens samtykke til fondens opløsning, at fondens formål ikke længere kan opfyldes, jf. pkt. 7.2.1.15.1. ovenfor.

En fond kan som følge heraf ikke opløses, blot fordi fondens bestyrelse finder en opløsning af fonden hensigtsmæssig.

Kan en fondsbestyrelse godtgøre, at der ikke er indikationer på, at fonden i de kommende år vil kunne skaffe de fornødne midler til fondens drift, og at fortsat drift derfor vil betyde, at der på sigt ikke er midler at uddele til fondens uddelingsformål ved fondens opløsning, er der tale om en situation, der kan begrunde et samtykke til fondens opløsning.

Hvis Erhvervsstyrelsen modtager en anmeldelse om, at en erhvervsdrivende fond er trådt i likvidation uden nærmere begrundelse, vil styrelsen kontakte fondens bestyrelse og anmode om en redegørelse herfor. Konkret anmoder styrelsen også om en redegørelse fra fondens revisor.

Likvidationen vil ikke blive registreret, før styrelsen har modtaget bestyrelsens og eventuel revisors redegørelse, og der er meddelt samtykke hertil.

Ved en likvidation skal fondsmyndigheden endvidere efter indstilling fra bestyrelsen udpege en likvidator til at forestå opløsningen, ligesom fondsmyndigheden skal godkende likvidators honorar. Uddelingen af fondens midler kan desuden først ske efter godkendelse fra fondsmyndigheden.

Spørgsmålet om opløsning af en erhvervsdrivende fonde, herunder også tvangsopløsning og konkurs, er drøftet nærmere i kapitel 9, ”Opløsning”.

7.2.1.18. Samtykke til fusion (OPL udstedt i medfør af § 50, stk. 2)

En fusion, hvor en eller flere af de deltagende virksomheder er erhvervsdrivende fonde, forudsætter, at de(n) implicerede fond(e)s fondsmyndighed samtykker i fusionen.

Indtil 1. januar 2012 var der også krav om, at Civilstyrelsen skulle samtykke i en fusion mellem erhvervsdrivende fonde, uanset om de var fondsmyndighed for fonden(e) eller ej.

Hvis fondene har beslægtede formål, er det efter januar 2012 alene fondsmyndigheden, der skal involveres i beslutningen.

En gennemgang af Erhvervsstyrelsens praksis viser, at styrelsen som fondsmyndighed som udgangspunkt kun samtykker til fusion mellem erhvervsdrivende fonde, hvis de deltagende fonde har beslægtede eller ensartede formål.

Hvis dette ikke er tilfældet, vil det formål, som den ophørende fond har, i givet fald ophøre på bekostning af det formål, som den fortsættende fond tilgodeser. En sådan ændring vil kræve, at fondsmyndigheden og Civilstyrelsen giver tilladelse til en sådan vedtægtsændring eller til opløsning.

Spørgsmålet om en fonds mulighed for at deltage i fusioner er drøftet nærmere i kapitel 10, ”Fusion, spaltning og sammenlægning”.

7.2.1.19. Udstede påbud til bestyrelsen (§ 57, stk. 2)

Efter LEF § 57, stk. 2, kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde ved overtrædelse af bestemmelserne i LEF give bestyrelsen, direktør eller revisor pålæg om at bringe forholdet i overensstemmelse med lovens regler.

§ 57, stk. 2, er begrænset til overtrædelser af lovens regler. Bestemmelsen omfatter ikke regler udstedt i medfør af LEF, hvilket er anderledes end for eksempel bestemmelsen i LEF § 64 om tvangsbøder, der er omtalt nedenfor.

7.2.1.20. Anmodning om oplysninger (§ 57, stk. 3)

Det fremgår af LEF § 57, stk. 3, at fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed kan forlange de oplysninger, der er nødvendige til varetagelse af deres opgaver.

Bestemmelsen i LEF § 57, stk. 3, om indhentelse af oplysninger er en af grundpillerne for fondsmyndighedsudøvelsen.

Fondsmyndigheden kan kun udøve sit tilsyn, hvis fondsmyndigheden modtager tilstrækkelige oplysninger fra fondens bestyrelse m.v. Dette betyder også, at hvis en fondsbestyrelse til besvarelse af en anmodning fra fondsmyndigheden i medfør af LEF § 57, stk. 3, giver fondsmyndigheden mangelfulde eller fejlagtige oplysninger, er dette et forhold, som bedømmes meget strengt. Under skærpene omstændigheder kan dette medføre afsættelse af de pågældende medlemmer af fondens bestyrelse eller iværksættelse af granskning.

Hjemlen til at indhente oplysninger efter bestemmelsen i lovens § 57, stk. 3, er ikke begrænset til nogle særlige typer af oplysninger. Det eneste, der således forlanges, er, at oplysningerne skal være relevante og nødvendige til varetagelsen af myndighedens opgaver. Fonden kan således ikke nægte udlevering af oplysninger under henvisning til, at oplysningerne ikke er offentligt tilgængelige eller fortrolige.

Hjemmelen til at indhente oplysninger i LEF § 57, stk. 3, gælder ligeledes oplysninger til afgørelse af, om foretagne dispositioner er hensigtsmæssige eller forretningsmæssigt forsvarlige, hvis dispositionerne har været af en sådan art, at der er påført fonden tab eller væsentlig risiko.

Erhvervsstyrelsen og fondsmyndigheden skal efter loven varetage hensynet til både erhvervsvirksomheden og de begunstigede i henhold til fondens uddelingsformål. Hvis fondsmyndigheden i denne forbindelse kommer i besiddelse af oplysninger om konkrete uddelinger, vil disse kunne undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens regler om bl.a. personlige og økonomiske forhold.

7.2.1.21. Beslutning om vidtgående regler om tilsyn (§ 57 a)

Formålet med LEF § 57 a om fastsættelse af vidtgående regler om tilsyn er at skabe hjemmel til, at fondsmyndigheden kan beslutte, hvorvidt det offentlige tilsyn med fonde, hvis vedtægter før den 1. juli 1985 var forsynet med offentlig stadfæstelse – såkaldt kongelig konfirmation – skal gælde ved siden af reglerne i LEF.

I henhold til FOB indebar kongelig konfirmation efter praksis før fondslovene, at der hvert år blev foretaget en årlig revision og decision af fondens årsregnskab af stadfæstelsesmyndigheden.

7.2.1.22. Pålægge tvangsbøder ved manglende efterlevelse af pligter (§ 64)

Undlader en fonds bestyrelse, direktion eller revisor i rette tid at efterkomme de pligter, der påhviler dem i forhold til Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed eller Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen som fondsmyndighed, eller som påhviler dem ifølge regler, der udstedes i medfør af loven, kan de pågældende personer som tvangsmiddel pålægges daglige eller ugentlige bøder af Civilstyrelsen eller Erhvervsstyrelsen.

Tvangsbøder er ikke nogen strafferetlig sanktion, men udelukkende et tvangsmiddel. Pålagte og forfaldne bøder bortfalder derfor, såfremt berigtigelse finder sted, inden tvangsbøderne er betalt eller inddrevet ved udpantning.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at pålægge et selskabs bestyrelse m.v. tvangsbøder med henblik på opfyldelsen af ledelsens forpligtelser vedrørende den interne forvaltning.

Adgangen til at pålægge tvangsbøder er begrænset til sådanne tilfælde, hvor bestyrelse, direktion eller revisor undlader i rette tid at efterkomme de pligter, der ifølge loven eller bestemmelser fastsat i henhold til loven påhviler dem i forhold til fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed.

Efter Erhvervsstyrelsens opfattelse kan manglende håndhævelse af bestemmelser i en fonds vedtægt endvidere i visse tilfælde håndhæves med tvangsbøder, uanset at dette ikke fremgår udtrykkeligt af bestemmelsens ordlyd.

7.2.2. Fordelingen af fondsmyndighedsopgaven

Kompetencen som fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde deles mellem Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen.

Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for hovedparten af de erhvervsdrivende fonde, ca. 1100 ud af de godt 1300 erhvervsdrivende fonde, der er registreret på nuværende tidspunkt, mens Civilstyrelsen er fondsmyndighed for den resterende del.

Erhvervsstyrelsen er ifølge LEF § 57, stk. 1, fondsmyndighed, medmindre

- fondens hovedformål henhører under Justitsministeriets forretningsområde, hvor det derfor er Civilstyrelsen under Justitsministeriet, der er fondsmyndighed, eller
- fonden har flere ligestillede formål, der ikke hører under samme minister, og hvor fondsmyndigheden ligeledes er Civilstyrelsen.

Når det skal fastlægges, hvad der er fondens hovedformål, er der tale om en konkret vurdering. Hvis der i forbindelse med behandlingen af stiftelsen af en konkret erhvervsdrivende fond, på baggrund af fondsvedtægten ikke er tvivl om, hvem der skal være fondsmyndighed, registrerer Erhvervsstyrelsen ved registreringen af fonden også, hvem der skal være fondsmyndighed for fonden. Hvis der er uklarhed herom, sker fastlæggelsen efter en dialog med Civilstyrelsen.

I forhold til fonde, der henhører under Justitsministeriets forretningsområde, bemærkes det, at visse erhvervsdrivende fonde har som hovedformål at støtte en bestemt familie eller støtte et eller flere bestemte almenvelgørende formål, men at fonden samtidig driver erhvervsvirksomhed, med henblik på at tilvejebringe midler til opfyldelse af fondens hovedformål. Disse fonde har Civilstyrelsen som fondsmyndighed.

Ved ikrafttræden af fondslovene var fondsmyndigheden delt mellem de ressortministerier, fondenes formål vedrørte. Ved udarbejdelsen af FOB drøftedes spørgsmålet om en mindre opdelt varetagelse af denne opgave.

I FOB, side 32 er anført følgende herom:

”2. Hvad angår de erhvervsdrivende fonde gør der sig efter udvalgets opfattelse særlige hensyn gældende, der tilsigter, at tilsynet udøves i samarbejde mellem fondsmyndigheden og aktieselskabsregistret. Som anført har udvalget ved udarbejdelsen af forslaget til regler for erhvervsdrivende fonde taget sit udgangspunkt i de gældende selskabslove. Dette indebærer, at kontrollen med overholdelsen af de regler, der for de erhvervsdrivende fonde supplerer de almindelige fondsretlige regler, efter udvalgets opfattelse mest hensigtsmæssigt udøves af aktieselskabsregistret.

Udvalget er opmærksomt på, at det umiddelbart kan forekomme mindre hensigtsmæssigt at dele tilsynsopgaverne mellem to forskellige myndigheder. Efter udvalgets opfattelse er der imidlertid ikke grund til at tro, at en sådan opdeling – således som lovudkastene er udformet – vil give anledning til væsentlige problemer i praksis. Udvalget forudsætter herved, at der etableres et nært samarbejde mellem fondsmyndigheden og aktieselskabsregistret. Dette samarbejde er nærmere beskrevet i bemærkningerne til lovudkastet.”

I FOB, s. 75 er endvidere anført følgende:

”Med hensyn til de stadfæstede fonde meddeles stadfæstelse efter gældende praksis af den minister, under hvis forretningsområde fondens formål hører. Fonde med flere formål, der ikke hører under samme minister, stadfæstes af justitsministeren, medmindre der er et overvejende hovedformål, der hører under en anden minister. Endvidere stadfæster justitsministeren fundatser for familiefonde og velgørende stiftelser.

Udvalget stiller i § 35 forslag om, at denne ordning videreføres. Der lægges herved vægt på, at vedkommende ressortministerium er det nærmeste til at beskytte formålet og i besiddelse af den største sagkundskab med hensyn hertil. Fundatsen indeholder ofte en forholdsvis bred beskrivelse af de formål, som fonden skal varetage, uden at det i enkeltheder fastlægges, hvorledes opgaverne skal varetages. Det er derfor udvalgets opfattelse, at tilsynet med fonden bør udøves af den myndighed, som i øvrigt beskæftiger sig med de formål, fonden tilgodeser.

Udvalget har herved også taget i betragtning, at man i dag ikke har præcise oplysninger om, hvor mange fonde der findes. Det ville være vanskeligt at overskue konsekvenserne af oprettelsen af ét samlet fondstilsyn, selv om denne løsning ville indebære visse fordele. Mulighederne for at vurdere det hensigtsmæssige i at etablere én samlet fondsmyndighed vil imidlertid være væsentligt bedre om nogle år, når man kender arbejdets omfang og har indhøstet erfaringer med den gældende opdeling af tilsynet. Denne vurdering kunne f.eks. ske 5 år efter lovens ikrafttræden.”

Ved reformen i 1991, jf. lov nr. 350 af 6. juni 1991, blev fondsmyndighedsopgaven for de erhvervsdrivende fonde samlet, således at det som nævnt er Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen, som i dag er fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget fra 1991 anføres:

”... er der i dag mange forskellige myndigheder, der fungerer som tilsynsmyndighed for fonde. En række ministerier har dog allerede overført deres fondsmyndighed til Fondsregistret, henholdsvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. For at samle så stor en del af administrationen som muligt hos een myndighed, foreslås det, at justitsministeren skal være fondsmyndighed for alle ikke-erhvervsdrivende fonde. For så vidt angår de erhvervsdrivende fonde skal det som udgangspunkt være industriministeren, der er fondsmyndighed. Justitsministeren skal dog fortsat være fondsmyndighed for de fonde, der i dag hører under justitsministerens fondsmyndighed. Det gælder fonde, hvis hovedformål hører under justitsministerens forretningsområde, samt fonde, der har flere ligestillede formål, der ikke hører under samme minister.”

Spørgsmålet om den delte fondsmyndighedskompetence blev også vendt i betænkning nr. 1229/1992, hvor det blev foreslået, at fondsmyndighedskompetencen blev samlet hos den daværende industriminister eller efter industriministerens bestemmelse hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Udvalget anførte som begrundelse herfor, at LEF har nær forbindelse til selskabslovene.

7.3. Udvalgets overvejelser

7.3.1. Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer

Den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 14, stk. 4, fastsætter, at et bestyrelsesmedlem i visse tilfælde skal udtræde af bestyrelsen. Et bestyrelsesmedlem skal således fratræde, hvis:

- Den pågældende kommer under konkurs.
- Den pågældende gør sig skyldig i en handling, som gør personen uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen.
- Den pågældende på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at beklæde hvervet som medlem af bestyrelsen, eller
- Den pågældende har vist sig klart uegnet.

Det er det pågældende bestyrelsesmedlem selv, der som udgangspunkt vurderer, om vedkommende har pligt til at udtræde.

Et bestyrelsesmedlem har ligeledes pligt til at udtræde, hvis den pågældende ikke længere opfylder vedtægtens krav.

Såfremt et bestyrelsesmedlem i de tilfælde, som er opregnet ovenfor, ikke af sig selv vælger at udtræde af bestyrelsen, har fondsmyndigheden efter LEF § 15 kompetence til at afsætte medlemmet.

Fondsmyndighedens mulighed for under særlige omstændigheder at afsætte bestyrelsesmedlemmer skal ses i sammenhæng med, at en fond ikke har ejere.

Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer er et vidtgående indgreb. Derfor har denne kompetence kun været anvendt få gange af fondsmyndighederne, således som det også var forudsat i forarbejderne til den gældende bestemmelse. Endvidere er det en tung bevisbyrde at løfte, at et medlem er klart uegnet.

Udvalget har drøftet fondsmyndighedens mulighed for at afsætte bestyrelsesmedlemmer. Det er vigtigt, at bestyrelsesmedlemmerne påtager sig ansvaret for fonden. En fonds situation kan således blive forværret af bestyrelsesmedlemmer, som ikke i tilstrækkelig grad kan varetage fondens formål, opgaver og interesser.

Udvalget finder derfor, at kriteriet for afsættelse af bestyrelsesmedlemmer bør ændres fra ”klart uegnet” til ”uegnet”.

Den foreslåede ændring medfører, at det f.eks. ved gentagne overtrædelser af loven og vedtægten, uvilje til at afgive redegørelser og oplysninger, som fondsmyndigheden anmoder om, uvilje til at efterkomme påbud og manglende eller for sen indsendelse af årsrapport vil være indicium for, at fondsmyndigheden kan afsætte et bestyrelsesmedlem. I de nævnte eksempler har den pågældende ikke vist evne og vilje til at overholde rammerne for fondens virke, hvilket med den foreslåede ændring vil være tilstrækkeligt til at afsætte et bestyrelsesmedlem. Den foreslåede ændring har endvidere til formål at sikre, at hvis der i en fond er vedvarende uoverensstemmelser i bestyrelsen, således at dette reelt blokerer fondens beslutningsmulighed med risiko for betydelige tab, så har fondsmyndigheden mulighed for at gribe ind overfor de pågældende bestyrelsesmedlemmer og i sidste ende afsætte de pågældende bestyrelsesmedlemmer, hvis det skønnes nødvendigt. Herved vil det atter blive sikret, at bestyrelsen kan varetage fondens formål og interesser.

Der er ikke med forslaget tale om en generel bedømmelse af den pågældende som uegnet til at varetage andre ledelsesposter. Når et bestyrelsesmedlem anses for uegnet til at være medlem af en konkret fondsbestyrelse, ligger der således ikke i øvrigt en almindelig vandelsbedømmelse af den pågældende person og dennes evne til i anden forbindelse at udøve andre erhverv eller aktiviteter.

Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer vil fortsat være et vidtgående indgreb. Kompetencen vil derfor fortsat kun blive bragt i anvendelse i situationer, hvor der klart har manifesteret sig et behov for at afsætte det pågældende bestyrelsesmedlem og tilføre fonden et mere kompetent og handlekraftigt bestyrelsesmedlem.

Det vil fortsat alene være fondsmyndigheden, der har kompetence til at afsætte et bestyrelsesmedlem.

7.3.2. Udstedelse af påbud til fondens bestyrelse

Udvalgets medlemmer er enige om, at fondsmyndigheden skal have direkte hjemmel til at udstede påbud om overholdelse af vedtægten.

Udvalget finder, at det i bemærkningerne til bestemmelsen skal præciseres, at et påbud til bestyrelsen har karakter af at være et ”gult kort” til bestyrelsen. Det medfører også, at hvis bestyrelsesmedlemmerne bevidst sidder et påbud overhørigt, vil det være en væsentlig indikation på, at de pågældende bestyrelsesmedlemmer er uegnede til at varetage en bestyrelsespost i fonden. Fondsmyndigheden bør derfor nøje overveje at afsætte de pågældende bestyrelsesmedlemmer.

Det typiske vil være, at et påbud indebærer, at bestyrelsen inden for en fastsat periode skal have rettet op på forholdene. Fondens revisor bør blive orienteret om forholdet direkte af fondsmyndigheden, så revisor selvstændigt får pligt til opfølgning overfor bestyrelsen.

Det er afgørende, at fondsmyndigheden følger op på sådanne påbud til bestyrelsen.

Til brug for fondsmyndighedens opfølgning på tidligere påbud kan fondsmyndigheden bl.a. kræve indsendt en erklæring fra bestyrelsen og suppleret med en udtalelse fra revisor om, at forholdene nu er bragt i orden. Efter udvalgets opfattelse bør der ske en præcisering heraf i forarbejderne i forbindelse med den foreslåede ændring.

7.3.3. Udstedelse af påbud om uddelinger

Udvalget har drøftet, hvorvidt fondsmyndigheden skal have en videre adgang til at pålægge en forøgelse eller nedsættelse af uddelingen, jf. § 42, stk. 2, herunder om der i LEF bør være en udtrykkelig bestemmelse om, at fondsmyndigheden konkret under særlige omstændigheder kan pålægge en forøgelse af udbyttebetalingen i en dattervirksomhed til fonden for at forøge uddelingerne.

Der er enighed i udvalget om den foreslåede nye formulering af bestemmelsen i § 57, stk. 2, jf. pkt. 3.2. ovenfor, hvoraf det klart vil komme til at fremgå, at fondsmyndigheden kan give påbud om overholdelse af vedtægten. Denne ændring vil give fondsmyndigheden den nødvendige hjemmel til at påbyde forøgelse eller nedsættelse af fondens uddelinger i overensstemmelse med fondens vedtægt.

Endvidere kan fondsmyndigheden anmode fondsbestyrelsen om, at man som betydelig aktionær i datterselskabet gør sin indflydelse gældende overfor datterselskabets bestyrelse for at øge udbyttet herfra - når forholdene i datterselskabet i øvrigt ikke taler imod dette. Herved får fonden mulighed for at få midler, som kan bruges til uddelinger i overensstemmelse med fondens vedtægt. Fondsmyndighedens mulighed for at anmode fondsbestyrelsen om at påvirke datterselskabets udbyttebetaling forventes kun anvendt i situationer af omgåelse, hvor en overkonsolideret dattervirksomhed ikke udbetaler udbytte med det formål at undgå, at fonden kan foretage uddelinger i overensstemmelse med vedtægten.

7.3.4. Granskning

Efter de gældende regler er det altid Erhvervsstyrelsen, der har kompetence til at iværksætte en granskning.

Medlemmerne af udvalget finder, at det er naturligt, at det er fondsmyndigheden, der beslutter iværksættelsen af en granskning, da fondsmyndigheden må formodes at have mest indgående kendskab til forholdene i den pågældende fond, herunder de forhold der måtte begrunde indledning af granskning.

7.3.5. Klageadgang for afgørelser i henhold til LEF

Efter de gældende regler kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven indbringes for Erhvervsankenævnet. Erhvervsstyrelsens afgørelser som fondsmyndighed kan indbringes for domstolene, jf. LEF § 62, stk. 2.

Rekursadgangen for de registreringsmæssige bestemmelser svarer til selskabslovgivningen, hvor der – bortset fra klage over en foretagens registrering - er rekursadgang for styrelsens afgørelser til Erhvervsankenævnet.

Rekursadgangen for Erhvervsstyrelsens tilsynsmæssige bestemmelser er domstolene. Dette svarer til LFF, som ikke omhandler registreringsforhold, men alene omhandler tilsynsmæssige forhold.

Civilstyrelsens afgørelser som fondsmyndighed kan alene indbringes for domstolene.

Udvalget har drøftet hensigtsmæssigheden i den nuværende opdeling af rekursadgangen af Erhvervsstyrelsens afgørelser.

Der er enighed i udvalget om, at det er hensigtsmæssigt, at afgørelser truffet i medfør af lov om erhvervsdrivende fonde kan indbringes for Erhvervsankenævnet, og at dette skal gælde, uanset om afgørelsen er truffet som fondsmyndighed eller registreringsmyndighed. Udvalget opfordrer i den forbindelse til, at der som sagkyndige medlemmer af Erhvervsankenævnet optages et par personer med særlig indsigt i fondsretlige forhold. Muligheden for at indbringe afgørelser for Erhvervsankenævnet hindrer ikke, at det er muligt at indbringe en afgørelse truffet af Erhvervsstyrelsen direkte for domstolene uden en forudgående behandling i Erhvervsankenævnet, hvilket udvalget ligeledes har lagt afgørende vægt på. Endelig har udvalget noteret sig, at der er mulighed for foretræde for Erhvervsankenævnet, hvilket efter udvalgets opfattelse vil være hensigtsmæssigt i en række af de sager, der vil vedrøre erhvervsdrivende fonde.

7.3.6. Fondsmyndighed for erhvervsdrivende fonde, herunder særregel for ændring af formål, uddeling og opløsning.

Efter de gældende regler i LEF er fondsmyndigheden for de erhvervsdrivende fonde delt mellem Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen.

Indtil reformen af fondslovgivningen i 1991 var fondsmyndigheden delt mellem de ressortmyndigheder, fondenes formål vedrørte. Baggrunden herfor var i henhold til FOB, at det blev vurderet, at ressortministeren var den nærmeste til at beskytte formålet og i besiddelse af den største sagkundskab med hensyn hertil, idet den pågældende myndighed i øvrigt beskæftigede sig med de formål, fonden skulle tilgodese, jf. FOB s. 75.

Ved fondsreformen i 1991 overgik fondsmyndighedsopgaven for de erhvervsdrivende fonde som udgangspunkt til Erhvervsstyrelsen. Det er således Erhvervsstyrelsen, der som udgangspunkt er fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde. Civilstyrelsen er dog fondsmyndighed for erhvervsdrivende fonde, hvis hovedformål er almenvelgørende eller hører under Justitsministeriets forretningsområde, samt for fonde, der har flere ligestillede formål, der ikke hører under samme minister, jf. LEF § 57, stk. 1. Endvidere er Civilstyrelsen fondsmyndighed for de ikke-erhvervsdrivende fonde.

Det fremgår af det lovforslag, der ligger til grund for lovændringen i 1991, at baggrunden for ændringen var et ønske om at samle så stor en del af administrationen som muligt hos én myndighed. Det blev dog samtidigt vurderet som hensigtsmæssigt, at Justitsministeriet fastholdt fondsmyndighedsopgaven for de erhvervsdrivende fonde, ministeriet hidtil havde været fondsmyndighed for, som følge af disse fondes historiske tilknytning til ministeriet.

Endvidere skulle Civilstyrelsen fortsat være fondsmyndighed for fonde med ligestillede almennyttige og erhvervsmæssige formål.

Ved fondsreformen i 1991 overtog Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fondsmyndighedsopgaverne vedrørende erhvervsdrivende fonde fra de øvrige ministerier, bortset fra Justitsministeriet. Det betød, at erhvervsdrivende fonde med bl.a. kulturelle, sociale, undervisnings-, forsknings- og miljømæssige formål blev overført til Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen blev hermed fondsmyndighed for fonde med erhvervsdrift som det udelukkende formål og for fonde med blandende erhvervsmæssige og almennyttige formål, hvor det primære formål er erhvervsdriften.

I FOB, s. 32 og 76, fremgår det imidlertid, at udvalget var opmærksomt på, at det umiddelbart kunne forekomme mindre hensigtsmæssigt at dele tilsynsopgaverne mellem to forskellige myndigheder. Efter udvalgets opfattelse var der imidlertid ikke grund til at tro, at en sådan opdeling ville give anledning til væsentlige problemer i praksis. Udvalget forudsatte herved, at der ville blive etableret et nært samarbejde mellem fondsmyndigheden og aktieselskabsregistret (nu Erhvervsstyrelsen). Udvalget anførte ligeledes, at mulighederne for at vurdere det hensigtsmæssige i at etablere én samlet fondsmyndighed ville være væsentligt bedre efter nogle år, når omfanget af arbejdet var kendt, og når erfaringerne med opdelingen af tilsynet var indhøstede.

Erhvervsstyrelsen har oplyst, at styrelsen i forbindelse med nedsættelsen af Erhvervsfondsudvalget modtog en række henvendelser fra såvel fonde som rådgivere, hvori det blev fremført, at der burde ses nærmere på reglerne om den nuværende opdeling af fondsmyndighedsopgaven. Endvidere har der det seneste halve år været en række artikler om Erhvervsfondsudvalgets arbejde, hvor der også fra forskellig side er fremkommet forslag til, hvad en ændring af lov om erhvervsdrivende fonde bør indeholde. I disse artikler har det bl.a. været foreslået at samle lov om fonde og visse foreninger og lov om erhvervsdrivende fonde i én lov. Det har også været foreslået, at en sådan lovmæssig forenkling også bør indebære, at fondsmyndighedsopgaven samles hos én myndighed, hvor der har været peget på Erhvervsstyrelsen⁷.

Nogle af udvalgsmedlemmerne er bekendt med, at en række af fondene og deres rådgivere har tilkendegivet, at de finder det uhensigtsmæssigt, at opgaven er delt mellem to myndigheder, og at en samling af fondsmyndighedsopgaven for de erhvervsdrivende fonde hos én myndighed vil medføre en væsentlig administrativ forenkling for de erhvervsdrivende fonde og deres rådgivere. Man vil eksempelvis kunne undgå den (risiko for) dobbeltadministration, som nogle fonde har givet udtryk for, at de oplever i dag i nogle typer af sager.

Udvalget har bl.a. på baggrund af ovenstående drøftet hensigtsmæssigheden i den nuværende opdeling af fondsmyndighedskompetencen på to myndigheder.

Fordelingen mellem de to fondsmyndigheder er i dag sådan, at Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for ca. 1.150 af de erhvervsdrivende fonde, hvor formålet udelukkende eller primært er rettet mod erhvervsdriften, mens Civilstyrelsen er fondsmyndighed for de resterende ca. 200 erhvervsdrivende fonde med blandede formål. I forhold til de erhvervsdrivende fonde, som Civilstyrelsen er fondsmyndighed for, er en betydelig del heraf fonde, hvor

⁷ Professor, dr.jur. Erik Werlauff: "Centrale fondsretlige problemstillinger – 30 års erfaringer med fondslovene" (Erhvervsjuridisk Tidsskrift 2012.221) og Martin Poulsen og Rasmus Kristian Feldthusen: "Erhvervsdrivende fonde – modernisering af erhvervsfondsloven" (Nordisk Tidsskrift for Selskabsret 2012/1 side.56-76).

Justitsministeriet var fondsmyndighed både forud for lovændringen i 1991 og forud for fondslovenes ikrafttrædelse i 1985 (ca. 150). Disse fonde, som alle har blandede formål, spænder fra mindre familiefonde til store fonde som Allerfonden, Oticon-fonden, Lundbeckfonden og Carlsbergfondet, samt over en række klostre, stiftelser m.v.

I forhold til at lade samtlige fonde, der efter lovgivningen er erhvervsdrivende fonde, have Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed skal udvalget pege på, at det igennem en samling vil blive sikret, at der for samtlige erhvervsdrivende fonde drages nytte af Erhvervsstyrelsens indgående erfaring særligt med erhvervsretlige forhold, men også med fonde hvor kulturelle, undervisningsmæssige og sociale forhold indgår, ligesom en række af de fonde, som Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for også har almenvelgørende formål, uanset at disse fondes primære formål er erhvervsdrift. Som eksempler kan nævnes Sorø Akademi og Rungstedlund, der i dag hører under Erhvervsstyrelsen.

En samling af fondsmyndighedsopgaven hos Erhvervsstyrelsen vil være i naturlig forlængelse af, at det allerede i dag er sådan, at alle de erhvervsdrivende fonde skal rette deres spørgsmål i relation til f.eks. fondens regnskabsaflæggelse og/eller de underliggende dattervirksomheder til Erhvervsstyrelsen. Ved at samle fondsmyndigheden vil fondene endvidere i højere grad få en samlet indgang til den myndighed, som både varetager de tilsynsmæssige og de registreringsmæssige opgaver. Bl.a. vil det betyde, at ansøgninger om vedtægtsændringer – der ikke udgør en formålsændring, jf. pkt. 3.5.2 nedenfor om formålsændringer – vil blive afgjort i én samlet sagsbehandling. Hermed vil der opnås en administrativ forenkling for de fonde, som hidtil har haft Civilstyrelsen som fondsmyndighed, idet det i dag er sådan for disse fonde, at vedtægtsændringer, der er godkendt af Civilstyrelsen, efterfølgende skal registreres af Erhvervsstyrelsen. En samling af fondsmyndighedsopgaven hos Erhvervsstyrelsen – som omtalt ovenfor - vil dog betyde, at vedtægtsændringer vedrørende formål og uddelingsformål samt opløsning af de fonde, der hidtil har haft Civilstyrelsen som fondsmyndighed, fremadrettet skal behandles af to myndigheder, såvel Erhvervsstyrelsen (som fondsmyndighed) og Civilstyrelsen, mens der i dag alene er krav om, at Civilstyrelsen behandler disse sager. Ændringen vil dermed også betyde, at Civilstyrelsen for disse fonde ikke længere vil have det daglige tilsyn med disse fonde, men desuagtet i sidste ende skal tage stilling til, om en sådan ændring kan tillades.

Udvalget skal dog samtidig pege på, at de erhvervsdrivende fonde, der har Civilstyrelsen som fondsmyndighed, generelt er karakteriserede ved – foruden erhvervsdriften – at have betydelige almennyttige formål, der også ofte er af væsentlig samfundsmæssig betydning. Disse fonde har derfor også en række væsentlige lighedspunkter med de almennyttige fonde, som i øvrigt ligger under Civilstyrelsens kompetence som fondsmyndighed. Endvidere er der for mange af disse fondes vedkommende et ganske betydeligt fokus på netop det almennyttige formål, som fonden – udover at være erhvervsdrivende – ved stifters vilje er sat i verden for at varetage. Derfor identificerer mange af disse fonde sig ofte også med fondenes almene formål og tillægger i den forbindelse den historiske tilblivelse og tilknytningen til Justitsministeriet betydelig vægt. Ligeledes lægger mange af disse fonde vægt på, at det er den samme myndighed, der fører tilsyn og behandler vedtægtsændringer, herunder formålsændringer. Endvidere vægter det almennyttige formål tungt i forbindelse med forvaltningen af fondens formue – herunder også i relation til den erhvervmæssige drift. Det er derfor også væsentligt, at fondsmyndighederne, som det også er tilfældet i dag, vedblivende har fokus herpå. Udvalget er bekendt med, at nogle af de fonde, der i dag har Civilstyrelsen som fondsmyndighed og ejer nogle af Danmarks største børsnoterede selskaber og virksomheder, har udtrykt stærk bekymring ved, at der skulle ske ændring vedrørende fondsmyndighedskompetencen. Andre fonde, der har haft

Civilstyrelsen som fondsmyndighed, og som også ejer nogle af landets største virksomheder, støtter dog en sammenlægning af fondsmyndighedsopgaven hos Erhvervsstyrelsen.

Det er udvalgets holdning, at fondsmyndigheden, uanset hvor opgaven ligger, skal være med til at sikre, at der er fokus og balance i forhold til fondens formål, dvs. både den erhvervsmæssige drift og fondens almennyttige formål. Hertil kommer, at netop fondenes særlige karakteristika i forhold til andre selskabsformer – det forhold at der ikke er en ejerkreds, der påser, at fonden administreres forsvarligt – er afgørende for den rolle, som fondsmyndigheden er tillagt som tilsynsmyndighed. Fokus på samtlige fondens formål kan i den forbindelse spille afgørende ind ved udøvelsen af tilsynet, herunder i forhold til vurderingen af om fonden administreres i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt.

Flere udvalgsmedlemmer har peget på, at der ved en samling af fondsmyndighedsopgaven vil blive sikret, at der kun er én myndighed, som foretager fortolkning i relation til lov om erhvervsdrivende fonde, og at dette vil skabe større klarhed om fortolkningen og dermed større retssikkerhed. Reguleringen for erhvervsdrivende fonde bygger i vidt omfang på selskabsreguleringen for aktieselskaber, og dette vil blive væsentlig udbygget med udvalgets udkast til lovforslag, hvor en række yderligere bestemmelser i lov om erhvervsdrivende fonde vil blive identiske med bestemmelser i selskabsloven. Dette taler for, at Erhvervsstyrelsen – der også varetager opgaven med fortolkning af selskabslovene – også bør foretage administrationen og dermed alle fortolkninger i relation til lov om erhvervsdrivende fonde.

Endvidere finder en overvejende del af udvalget, at meget taler for, at man, hvis man – løsrevet fra historiske bindinger – i dag skulle etablere en tilsynsopgave med en virksomhedsform som de erhvervsdrivende fonde, ville vælge at placere tilsynsopgaven hos én offentlig myndighed med henblik på at opnå den mest mulige effektive opgaveadministration.

Heroverfor er der imidlertid anført det synspunkt, at en fortsættelse af den nuværende opdeling af fondsmyndighedsopgaven mellem Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen vil sikre, at der vil kunne drages nytte af Civilstyrelsens indgående erfaring som permutationsmyndighed samt erfaring dels som tilsynsmyndighed for fonde med stadfæstede vedtægter fra før fondslovgivningens tilblivelse, dels i forhold til en række af fondenes forhold, som er opbygget i Civilstyrelsen gennem årene. En eventuel samling af fondsmyndighedsopgaven vil endvidere ikke ændre på, at det i forhold til en række fondsretlige spørgsmål fortsat vil være sådan, at det – i lyset af at der er to fondslove – vil kunne forekomme, at to myndigheder fortolker på det samme begreb/den samme regel. Herudover kan det anføres, at en samling af fondsmyndighedskompetencen vil betyde ændrede forhold i relation til en række fonde. Udvalget er som nævnt bekendt med, at der er fonde, der ikke finder en sådan ændring nødvendig eller hensigtsmæssig. Omvendt er der dog også fonde, der støtter en sammenlægning af fondsmyndighedsopgaven hos Erhvervsstyrelsen.

Udvalget finder imidlertid, at der – henset til den tid, der er forløbet siden FOB – på nuværende tidspunkt bør foreligge tilstrækkelig erfaring til at vurdere det hensigtsmæssige i at etablere én samlet fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde.

En stor del af udvalget har i den forbindelse fremhævet, at de erhvervsdrivende fondes historiske tilknytning til Justitsministeriet samt deres ofte betydelige almennyttige formål, ikke i sig selv kan anses som tilstrækkeligt tungtvejende årsager til at opretholde den nuværende opdeling af fondsmyndighedsopgaven hos to offentlige myndigheder. Denne del af udvalget finder på den baggrund, at tiden for så vidt er inde til at foretage en samling af fondsmyndighedskompetencen. Denne del af udvalget er imidlertid også opmærksom på, at

udvalgets drøftelser har vist, at der på dette område gør sig en flerhed af hensyn gældende – herunder også hensynet til de fonde som i dag hører under Civilstyrelsens fondsmyndighedskompetence. I givet fald bør behovet for eventuelle overgangsregler indgå i overvejelserne. Samlet finder udvalget på den baggrund, at der i lyset af udvalgets overvejelser er anledning til nærmere at overveje, om en fortsat opsplitting af fondsmyndighedskompetencen er nødvendig. I overvejelserne herom bør der i den forbindelse sikres inddragelse af såvel de berørte fonde samt Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen.

Udvalget har på den baggrund ikke fundet anledning til at fremkomme med yderligere anbefalinger om spørgsmålet.

7.3.7. Myndighedsbehandling af vedtægtsændringer

Et samlet udvalg finder, at der – uanset om der måtte ske en samling af fondsmyndighedsopgaven - ved visse ændringer i en erhvervsdrivende fond og dens vedtægt (ændringer der berører stifterviljen) fortsat skal foretages en nøjere afvejning i relation til både det erhvervsmæssige og det testamentariske aspekt. Det gælder ved ændring af en erhvervsdrivende fonds vedtægtsbestemmelser om formål og uddeling samt ved beslutning om frivillig opløsning af en erhvervsdrivende fond.

Udvalget finder derfor, at der – uanset om der måtte ske en samling af fondsmyndighedsopgaven – ved ændring af vedtægtsbestemmelserne om formål og uddelinger samt ved beslutninger om opløsning fortsat bør være krav om, at før Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed godkender sådanne ændringer, skal Justitsministeriet (i praksis Civilstyrelsen) samtykke hertil. Ved den foreslåede proces sikres det, at der tages hensyn både til erhvervsmæssige m.fl. og testamentsretlige forhold for herigennem at sikre stifters vilje, hvilket efter udvalgets opfattelse er en fordel ved disse særlige typer ændringer i en erhvervsdrivende fond, samtidig med at det sikres, at man varetager kravet om en effektiv offentlig administration,

Erhvervsstyrelsen har således viden om såvel de erhvervsmæssige aspekter som en række kulturelle, sociale og undervisningsmæssige aspekter for de erhvervsdrivende fonde, styrelsen er fondsmyndighed for, mens Justitsministeriet (Civilstyrelsen), har indgående kendskab til behandling af permutationsager.

Efter udvalgets opfattelse bør det fremgå af LEF § 48, hvornår der er krav om, at fondsmyndigheden (hvis Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed) skal indhente Civilstyrelsens samtykke, således at der er klarhed på området, der foreslås derfor i overensstemmelse hermed indsat en præciserende bestemmelse i § 48, stk. 2, hvoraf det fremgår, hvornår Civilstyrelsens samtykke er påkrævet. Det bemærkes i den forbindelse, at det fortsat vil være Erhvervsstyrelsen, der som fondsmyndighed skal indhente Civilstyrelsens samtykke, hvor dette er påkrævet.

7.4. Udkast til lovforslag

7.4.1. Udkast til lovtekst

7.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

F1. I § 14, stk. 4, ændres »klart uegnet« til »uegnet«

F2. § 42, stk. 3, ophæves.

F3. Overskriften til kapitel 9 ændres til »Ændring af vedtægten«.

F4. § 48 affattes således:

»§ 48. Efter indstilling fra bestyrelsen kan fondsmyndigheden tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres, eller at fonden opløses, jf. dog stk. 2. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med en eller flere fonde omfattet af lov om fonde og visse foreninger.

Stk. 2. Ved ændring af bestemmelser om formål, uddelinger samt ved fondens likvidation i henhold til § 50 skal fondsmyndigheden indhente Civilstyrelsens samtykke, før tilladelse gives.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder anvendelse, uanset om der i vedtægten er tillagt bestyrelsen eller andre ret til at ændre vedtægten.«

F5. § 49, stk. 1, affattes således:

»Efter forhandling med bestyrelsen og med samtykke fra justitsministeren kan fondsmyndigheden beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig.«

F6. § 57, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved overtrædelse af bestemmelserne i denne lov, bestemmelser fastsat i medfør af loven eller fondens vedtægt kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen give bestyrelsen, direktør eller revisor påbud om at bringe forholdet i overensstemmelse med loven, bekendtgørelsen eller vedtægten.«

F7. I § 57, stk. 3, indsættes som nyt pkt.:

»Fondsmyndigheden kan påbyde en fondsbestyrelse at redegøre for, hvorledes den forholder sig til de af Komitéen for god fondsledning udarbejdede anbefalinger.«

F8. § 59, stk. 1, affattes således:

»Fondsmyndigheden kan bestemme, at der skal foretages granskning af nærmere angivne forhold vedrørende en erhvervsdrivende fond, dens forvaltning eller årsrapporter. Fondsmyndigheden udpeger på fondens vegne en eller flere granskningsmænd. Udgifterne til granskning godkendes og udredes foreløbig af fondsmyndigheden, men afholdes af fonden.«

F9. § 59, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Granskningsmændene skal afgive en skriftlig beretning til fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden fastsætter granskningsmændenes vederlag.«

F10. § 61, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Fondsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om, at oplysninger, som fondsmyndigheden er i besiddelse af, og som ikke angår fondens erhvervsaktiviteter, ikke er offentligt tilgængelige.«

F11. § 62, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Andre afgørelser truffet i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.«

7.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

7.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. F1

Den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 14, stk. 4, fastsætter, at et bestyrelsesmedlem i visse tilfælde skal udtræde af bestyrelsen. Et bestyrelsesmedlem skal således fratræde, hvis:

- den pågældende kommer under konkurs,
- den pågældende gør sig skyldig i en handling, som gør personen uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen,
- den pågældende på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at beklæde hvervet som medlem af bestyrelsen, eller
- har vist sig klart uegnet, skal udtræde af bestyrelsen.

Det er det pågældende bestyrelsesmedlem selv, der som udgangspunkt vurderer, om vedkommende har pligt til at udtræde. Et bestyrelsesmedlem har ligeledes pligt til at udtræde, hvis den pågældende ikke længere opfylder vedtægtens krav.

Såfremt et bestyrelsesmedlem i de tilfælde, som er opregnet ovenfor ikke af sig selv vælger at udtræde af bestyrelsen, har fondsmyndigheden efter lov om erhvervsdrivende fonde § 15 kompetence til at afsætte medlemmet.

Fondsmyndighedens mulighed for konkret under særlige omstændigheder at afsætte bestyrelsesmedlemmer skal ses i sammenhæng med, at en fond ikke har ejere.

Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer er et vidtgående indgreb. Derfor har denne kompetence også kun været anvendt få gange af fondsmyndighederne, således som det også var forudsat i forarbejderne til den gældende bestemmelse.

I praksis anvendes muligheden for at afsætte bestyrelsesmedlemmer sjældent, da det er meget tungt at bevise, at medlemmet er klart uegnet, ligesom det er svært at differentiere ”uegnet” og ”klart uegnet”.

Det er vigtigt, at bestyrelsesmedlemmerne påtager sig ansvaret for fonden. En fonds situation kan således blive forværret af bestyrelsesmedlemmer, som ikke i tilstrækkelig grad varetager fondens formål, opgaver og interesser.

Det foreslås som følge heraf, at kriteriet for afsættelse af bestyrelsesmedlemmer ændres fra ”klart uegnet” til ”uegnet”.

Med den foreslåede ændring præciseres det, at f.eks. gentagne overtrædelser af loven og vedtægten, uvilje til at afgive redegørelser og oplysninger, som fondsmyndigheden anmoder om, uvilje til at efterkomme påbud og manglende eller for sen indsendelse af årsrapport vil være indicium for, at fondsmyndigheden kan afsætte et bestyrelsesmedlem.

I de nævnte eksempler har den pågældende ikke vist evne og vilje til at overholde rammerne for fondens virke. Den foreslåede ændring har endvidere til formål at sikre, at hvis der i en fond er vedvarende uoverensstemmelser i bestyrelsen, således at dette reelt blokerer fondens

beslutningsmulighed med risiko for betydelige tab, så har fondsmyndigheden mulighed for at gribe ind overfor de pågældende bestyrelsesmedlemmer og i sidste ende afsætte de pågældende bestyrelsesmedlemmer, hvis det skønnes nødvendigt. Herved vil det atter blive sikret, at bestyrelsen kan varetage fondens formål og interesser.

I bedømmelsen af, om et bestyrelsesmedlem konkret anses for uegnet til at være medlem af en fondsbestyrelse, ligger der således ikke i øvrigt en almindelig vandelsbedømmelse af den pågældende person og dennes evne til i anden forbindelse at udøve andre erhverv eller aktiviteter. Der er derfor ikke tale om en generel bedømmelse af den pågældende som uegnet til at varetage andre ledelsesposter.

Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer vil fortsat være et vidtgående indgreb. Kompetencen vil derfor fortsat kun blive bragt i anvendelse i situationer, hvor der klart har manifesteret sig et behov for at afsætte det pågældende bestyrelsesmedlem og tilføre fonden et mere kompetent og handlekraftigt bestyrelsesmedlem.

Det vil fortsat alene være fondsmyndigheden, der har kompetence til at afsætte et bestyrelsesmedlem.

Bestemmelser i en vedtægt for en erhvervsdrivende fond, om at et medlem af fondsbestyrelsen skal udtræde, hvis de øvrige medlemmer af bestyrelsen træffer beslutning herom, vil ikke kunne bringes i anvendelse. I modsat fald ville bestyrelsesmedlemmerne være indbyrdes afhængige, hvilket ville være uforeneligt med, at fonden ledes af en uafhængig bestyrelse. Der er dog intet til hinder for, at de øvrige bestyrelsesmedlemmer undlader at genudpege et bestyrelsesmedlem ved udgangen af medlemmets funktionsperiode, hvis medlemmet udpeges ved selvsupplering.

Foreninger, der har udpeget et medlem til en erhvervsdrivende fonds bestyrelse, har på tilsvarende vis ikke i medlemmets funktionsperiode mulighed for at afsætte den pågældende, hvis foreningen f.eks. mener, at den pågældendes udøvelse af sit hverv ikke er hensigtsmæssig, eller at den pågældende ikke længere har den nødvendige tilknytning til foreningen. Foreningen kan dog ved udløbet af bestyrelsesmedlemmets funktionsperiode undlade at genudpege den pågældende.

Til nr. F2

Den gældende § 42, stk. 3, fastsætter, at Erhvervsstyrelsen efter udtalelse fra fondsmyndigheden kan påbyde bestyrelsen at foretage henlæggelser.

Det foreslås, at § 42, stk. 3, ophæves, idet det vurderes som hensigtsmæssigt, at det er fondsmyndigheden, som kan påbyde bestyrelsen at foretage ændring af uddelingerne. Fondsmyndigheden kan i medfør af den allerede gældende bestemmelse i § 42, stk. 2, pålægge bestyrelsen både at forøge og formindske uddelingerne fra fonden.

Til nr. F3

Lovens kapitel 9 har overskriften ”Ændring af vedtægten mv.”.

Det foreslås, at kapiteloverskriften ændres, så den alene omfatter vedtægtsændringer. Baggrunden er, at der foreslås indsat en række udfyldende bestemmelser om dels fusion og

dels om opløsning. Disse nye bestemmelser foreslås indsat i egne kapitler med henblik på bedst muligt at bevare overblikket i loven.

Til nr. F4

Det fremgår af lov om erhvervsdrivende fonde § 48, stk. 1, at fondsmyndigheden efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens (Civilstyrelsens) samtykke kan tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses.

Når Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for en erhvervsdrivende fond, er der efter de gældende bestemmelser krav om, Civilstyrelsen også skal samtykke i vedtægtsændringen, medmindre der er tale om en ændring, der er omfattet af bekendtgørelsen udstedt i medfør af § 48, stk. 3, hvor der alene er krav om fondsmyndighedens samtykke.

I medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i § 48, stk. 3, er udstedt bekendtgørelse nr. 1107 af 30. november 2011 om visse vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde. I bekendtgørelsen opregnes følgende særlige tilfælde, hvor Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed efter indstilling fra fondens bestyrelse kan tillade ændring af bestemmelser i en vedtægt uden Civilstyrelsens forudgående godkendelse:

1. fondens navn, hjemsted og regnskabsår,
2. antallet af bestyrelsesmedlemmer og aldersbetingelserne for disse,
3. bestyrelsesmedlemmernes udpegningsperiode, vederlag og beslutningsdygtighed,
4. tegningsret,
5. fondens ledelsesforhold i øvrigt,
6. anbringelse af fondens aktiver og forbudspåtegning på disse,
7. revision af fondens årsregnskaber,
8. tilsvarende administrative forhold,
9. faktiske erhvervsaktiviteter, som ikke har betydning for fondens formål,
10. fusion mellem fonde, der begge er omfattet af LEF, og som har beslægtede formål,
11. fusion mellem en moderfond og et eller flere af moderfondens helejede datterselskaber, hvor moderfonden bliver den fortsættende fond,
12. tvangsopløsning og
13. sproglig og redaktionel modernisering af vedtægten, der ikke medfører indholdsmæssige ændringer heri.

Karakteristisk for de tilfælde, hvor Civilstyrelsens samtykke, uanset bekendtgørelsen er påkrævet, er, at der er tale om ændringer af vedtægtsbestemmelser vedrørende formål og uddeling, likvidation, (som ikke er tvangsopløsning eller konkurs), fusion af fonde (hvorved der sker en ændring af fondens formål) og andre vedtægtsændringer, som indirekte indebærer en ændring af fondens formål.

Ved fortolkningen af, hvad der udgør fondens formål, skal der ikke alene ses på, hvad der fremgår af vedtægtens egentlige formålsbestemmelse. Andre bestemmelser i vedtægten kan således også indeholde regulering, der sigter på formålet. Det vil derfor altid være en konkret vurdering af den nuværende vedtægt og den ønskede ændring.

Det bemærkes i den forbindelse, at ordet ”formål” i bekendtgørelsens § 1, nr. 9 og 10, efter Civilstyrelsens og Erhvervsstyrelsens administrative praksis omfatter både fondens uddelingsformål og fondens erhvervs- og/eller aktivitetsmæssige formål.

Det foreslås, at § 48, stk. 1, ændres, således at det fremgår af bestemmelsen, at der som udgangspunkt ikke er krav om Civilstyrelsens samtykke ved vedtægtsændringer, jf. dog det foreslåede stk. 2, når Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for fonden.

Det foreslås endvidere at ophæve det gældende 2. pkt. i bestemmelsen, hvorefter det kan tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses. Baggrunden er, at der foreslås indsat et særskilt kapitel om fusion samt et kapitel om opløsning af erhvervsdrivende fonde.

I forhold til muligheden for sammenlægning af en erhvervsdrivende fond med en ikke-erhvervsdrivende fond omfattet af lov om fonde og visse foreninger præciseres det i § 48, stk. 1, 2. pkt., at sammenlægningen af en erhvervsdrivende fond med en ikke-erhvervsdrivende fond anses for en vedtægtsændring. Det forudsættes derfor, at Civilstyrelsen som fondsmyndighed for den ikke-erhvervsdrivende fond giver samtykke til sammenlægningen, samt at Erhvervsstyrelsen giver samtykke til sammenlægningen til den erhvervsdrivende fond.

Det vurderes, at der som udgangspunkt ikke er behov for, at såvel Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed og Civilstyrelsen skal behandle enhver vedtægtsændring. I lighed med, hvad der også er mulighed for i dag, hvor en række vedtægtsændringer alene behandles af fondsmyndigheden, skal det også fremover være sådan, at det alene er i tilfælde af ændringer af en fonds formål, at Civilstyrelsens samtykke til ændringen skal indhentes.

Ved ændring af en fondsvedtægts bestemmelser om formålet og uddelinger samt ved likvidation af fonden skal der ske en afvejning mellem på den ene side stifterens tilkendegivelser og intentioner med vedtægten og på den anden side det erhvervsmæssige sigte med ændringen.

Det foreslås som følge heraf i stk. 2, at hvis der er tale om ændring af en vedtægtsbestemmelser om formål og uddeling samt ved likvidation af en fond, skal der fortsat være krav om, at Civilstyrelsen ligeledes skal samtykke i ændringen.

Det vurderes, at den foreslåede model, hvor Civilstyrelsen skal samtykke i disse særlige tilfælde, medfører en balance og sikkerhed for, at de relevante kompetente myndigheder inddrages i forbindelse med fondens ændringer af vedtægten.

Den foreslåede nyaffattelse af § 48 ændrer ikke på, at det fortsat er enhver ændring af fondens vedtægt, der kræver fondsmyndighedens tilladelse, medmindre der er tale om en forhøjelse af grundkapitalen, jf. § 10. Der opereres således ikke med en bagatelgrænse.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt en disposition vedrører fondens formål vil der efter § 48, stk. 1, skulle tages stilling til, hvorvidt formålet kan ændres. § 21, stk. 3, om ekstraordinære dispositioner kan i disse tilfælde ikke anvendes til at søge en godkendelse af dispositioner, der fører til en ændring af fondens formål eller en opløsning af fonden.

Der ændres endvidere ikke på, at vedtægtsændringer ikke kan tillades, medmindre de er velbegrundede. Behovet for vedtægtsændringen skal være dokumenteret og understøttet af en redegørelse fra bestyrelsen og eventuelt en udtalelse eller erklæring fra fondens revisor.

Det fremgår udtrykkeligt af Betænkning nr. 970/1982 om fonde, at der med § 48 var tiltænkt en vis smidiggørelse i forhold til tidligere. Vedtægtsændring skal således ikke nødvendigvis

udspringe af ændrede forhold, der gør, at vedtægten ikke kan efterleves eller er blevet åbenbart uhensigtsmæssig.

Der må dog samtidig tages hensyn til, at erhvervsdrivende fonde er erhvervsdrivende virksomheder, hvilket i visse situationer gør det nødvendigt, at de erhvervsdrivende fonde har mulighed for at tilpasse sig til ændrede konkurrencevilkår, finansieringsbehov m.v.

Det vil fortsat være mest vanskeligt at få samtykke til ændring af en fonds formål.

Efter praksis kan der i overensstemmelse med lovens forarbejder meddeles samtykke til en ændring af formålet, hvis formålet vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Hertil kommer, at der ved formålsændring er krav om, at der skal være nær sammenhæng mellem de oprindelige formål, der er udtryk for stifters vilje, og det ændrede formål, ligesom en formålsændring ikke må gå videre, end hvad der er påkrævet under hensyntagen til fondens ændrede vilkår.

En ændring i formålet, som alene er begrundet med et ønske om en sproglig eller redaktionel modernisering af formålsteksten, vil fortsat ikke kunne finde sted, da dette ikke vil udgøre en tilstrækkelig tungtvejende begrundelse for ændringen.

Ændring af en fonds vedtægt skal være i fondens interesse.

Hvis stifter er i live, tillægges det en vis betydning, hvorvidt stifter støtter eller er modstander af den vedtægtsændring, bestyrelsen for fonden foreslår. Stifters holdning til en vedtægtsændring er dog ikke afgørende for fondsmyndighedens behandling af en anmodning om tilladelse til en vedtægtsændring.

Det foreslås i § 48, stk. 3, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder anvendelse, uanset om der i vedtægten er tillagt bestyrelsen eller andre ret til at ændre vedtægten. Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 bygger på den eksisterende bestemmelse i § 48, stk. 2.

Som nævnt ovenfor foreslås det, at det præciseres i § 48, stk. 2, hvornår der er krav om, at Civilstyrelsen også skal samtykke i en vedtægtsændring. Det foreslås som følge heraf, at den eksisterende bestemmelse i § 48, stk. 3, ikke videreføres. I henhold til den eksisterende bestemmelse i § 48, stk. 3, kan justitsministeren fastsætte regler om, at visse vedtægtsbestemmelser kan ændres af bestyrelsen alene eller af bestyrelsen med fondsmyndighedens tilladelse.

Til nr. F5

LEF § 49 indeholder hjemmel til, at der kan gennemføres vedtægtsændringer i en erhvervsdrivende fond uden bestyrelsens samtykke. En ændring af en fonds vedtægt, uden bestyrelsen har anmodet herom, er et ekstraordinært skridt. Denne mulighed er som følge heraf også kun brugt i ganske få tilfælde.

Hvis der gennemføres en ændring af en fonds vedtægt, uden fondens bestyrelse har samtykket hertil, er der ikke tale om en vedtægtsændring omfattet af bestemmelsen i LEF § 48. Det er lovens § 49, der i så fald vil finde anvendelse på vedtægtsændringen.

Efter § 49 kan justitsministeren (dvs. Civilstyrelsen), efter forhandling med fondsmyndigheden og bestyrelsen beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig. Det foreslås, at § 49 om vedtægtsændring uden bestyrelsens indstilling ændres, så det er fondsmyndigheden, der konkret har forhandlingen med bestyrelsen om ændring af vedtægten svarende til processen ved de almindelige vedtægtsændringer som foreslået ovenfor i lovforslagets § 1, nr. F4.

Da en ændring af en vedtægtsbestemmelse imod bestyrelsens vilje er af så ekstraordinær karakter foreslås det, at fondsmyndigheden fortsat skal indhente justitsministerens (i praksis Civilstyrelsens) samtykke til ændringen, inden den besluttes.

§ 49 er fortsat kun beregnet på situationer, hvor vedtægtsbestemmelsen er uigennemførlig eller klart uhensigtsmæssig. Bestemmelsen er fortsat alene tiltænkt ekstraordinære tilfælde

Til nr. F6

Efter lov om erhvervsdrivende fonde § 57, stk. 2, kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde ved overtrædelse af bestemmelserne i loven give bestyrelsen, direktør eller revisor påbud om at bringe forholdet i overensstemmelse med lovens regler.

§ 57, stk. 2, er efter den nuværende affattelse begrænset til overtrædelser af lovens regler. Bestemmelsen omfatter således ikke regler, der er udstedt i medfør af lov om erhvervsdrivende fonde, hvilket er anderledes end for eksempel bestemmelsen i lovens § 64 om tvangsbøder. Bestemmelsen omfatter ligeledes ikke påbud om overholdelse af fondens vedtægt, uanset at vedtægten er et helt centralt og væsentligt dokument i en fond, idet vedtægten er det dokument, hvor stifter fastlægger sine intentioner (sin vilje) med fonden.

Det foreslås, at § 57, stk. 2, ændres, så det fremadrettet fremgår af bestemmelsen, at fondsmyndigheden har mulighed for at udstede påbud til bestyrelsen om at overholde regler udstedt i medfør af lov om erhvervsdrivende fonde og vedtægten.

Det præciseres, at et påbud til fondsbestyrelsen i medfør af § 57, stk. 2, har karakter af at være et ”gult kort” til bestyrelsen. Det medfører, at hvis bestyrelsesmedlemmerne sidder et påbud overhørigt, vil det være en væsentlig indikation af, at de pågældende bestyrelsesmedlemmer er uegnede til at varetage bestyrelsesposten i fonden. Fondsmyndigheden kan lade dette indgå i sine overvejelser om eventuelt at afsætte de pågældende bestyrelsesmedlemmer, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 15.

Pligten til at overholde vedtægten indebærer en pligt til at sikre, at fonden gør sin indflydelse gældende, således at fonden får tilstrækkelige midler fra eventuelle dattervirksomheder til at varetage stifters intentioner med fonden, herunder at aktivitets- og uddelingsformålet kan overholdes.

Et påbud herom vil under alle omstændigheder først blive givet efter forhandling med bestyrelsen om fondens forhold efter belysning af de konkrete omstændigheder.

Hvis en bestyrelse får et påbud efter § 57, stk. 2, vil den typiske proces være, at bestyrelsen inden for en fastsat periode skal have rettet op på forholdene.

Det er afgørende, at fondsmyndigheden følger op på påbud til bestyrelsesmedlemmerne. Til brug for fondsmyndighedens opfølgning på udstedte påbud kan fondsmyndigheden bl.a. kræve indsendt en redegørelse fra bestyrelsen eventuelt suppleret med en erklæring eller udtalelse fra revisor om, at forholdene er bragt i orden.

Hvis fondsmyndigheden giver en bestyrelse et påbud, kan fondsmyndigheden orientere fondens revisor herom, ligesom fondsmyndigheden kan anmode revisor om selvstændigt at følge på påbuddet og efter en tidsperiode give fondsmyndigheden besked om, hvorvidt forholdet er rettet op.

Et påbud kan angå muligheden for, at fondsbestyrelsen påvirker datterselskabet til at udlodde mere af overskuddet som udbytte. Fondsmyndighedens mulighed for at anmode fondsbestyrelsen om at påvirke datterselskabets udbyttebetaling forventes kun anvendt i situationer af omgåelse, hvor en overkonsolideret dattervirksomhed ikke udbetaler udbytte med det formål at undgå, at fonden kan foretage uddelinger i overensstemmelse med vedtægten.

Til nr. F7

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. L7, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, § 20 a, hvoraf fremgår, at bestyrelsen i en fond skal give en redegørelse for, hvorledes de forholder sig til de af Komiteen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Bestyrelsen skal i deres redegørelse oplyse, om fonden følger anbefalingerne eller om de fraviger en anbefaling og i givet hvilke. Efterlever fonden ikke en anbefaling, skal bestyrelsen forklare, hvorfor man har valgt anderledes, og hvordan fonden i stedet har indrettet sig.

Anbefalingerne er såkaldt "soft law". Mens regulering ved lov ("hard law") typisk beskriver en minimumstandard, som sætter rammerne for selskabers handlemåde, afspejler soft law "best practice" for god selskabsledelse og er endvidere kendetegnet ved frivillighed, hvilket giver anbefalingerne den fleksibilitet, der er nødvendig for fondene.

Soft law er typisk relativt lettere at tilpasse og dermed mere dynamisk end lovgivning, hvilket muliggør, at anbefalingerne til stadighed kan være tidssvarende.

Hvis anbefalinger om god fondsledelse skal have den ønskede effekt, vil der være behov for at forpligte fondene til at forholde sig til anbefalingerne. Det er derfor i lovforslaget foreslået, at hver enkelt fond på samme måde som de børsnoterede selskaber årligt afrapporterer i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden i forhold til anbefalingerne, jf. forslaget til årsregnskabslovens § 77 a.

En forudsætning for at anbefalingerne får den ønskede effekt er, at der er en myndighed, der følger op på afrapporteringerne baseret på "Comply or Explain-princippet".

For de børsnoterede selskaber er det Nasdaq OMX Copenhagen, der kontrollerer, at selskaberne forholder sig til anbefalingerne som led i fondsbørsens kontrol af overholdelsen af selskabernes oplysningsforpligtelser.

Det foreslås, at opfølgningsopgaven i de erhvervsdrivende fonde overlades til fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden har gennem sin almindelige opgavevaretagelse myndighed til at føre tilsyn og kontrol med forvaltningen af de erhvervsdrivende fonde. Desuden kan fondsmyndigheden indhente oplysninger m.v. fra bestyrelsen.

Som konsekvens heraf foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivene fonde som § 57, stk. 3, hvorefter fondsmyndigheden kan pålægge bestyrelsen i en fond at opfylde comply or explain-princippet, hvis fondsmyndigheden konstaterer, at en fond ikke forholder sig til anbefalingerne, eller hvis en fond ikke anfører en egentlig forklaring og begrundelse for en afvigelse eller anfører en begrundelse for en afvigelse fra anbefalingerne, som er åbenbart grundløs eller uden mening.

Hvis en fondsbestyrelse flere gange helt undlader at forholde sig til anbefalingerne, uanset at den af fondsmyndigheden har fået påbud herom, kan det forhold indgå i fondsmyndighedens vurdering af, om der konkret kan være anledning til at afsætte bestyrelsesmedlemmer i medfør den foreslåede ændring af § 14, stk. 4, som foreslås med lovforslagets § 1, nr. F1.

Til nr. F8 og F9

Den gældende bestemmelse om granskning i lovens § 59 fastsætter, at Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at der skal foretages granskning samt at styrelsen udpeger en eller flere granskningsmænd. Udgifterne til granskningen godkendes og udredes foreløbig af styrelsen, men afholdes af fonden.

Det foreslås, at det fremadrettet er fondsmyndigheden, der kan bestemme granskningen, jf. den foreslåede ændring af § 59. Praksis har vist, at det er som led i tilsynet med fonden, at fondsmyndigheden kan have behov for at få belyst nogle forhold nærmere eventuelt ved at benytte muligheden for granskning.

Da udgifterne udredes af fonden, præciseres det, at udpegningsmanden sker på fondens vegne. Der ændres ikke ved det faktiske forhold, at det er fondsmyndigheden, der på vegne af fonden beslutter, hvem der skal udpeges til opgaven. Fondsmyndighedens udpegningsmand sker efter prøvelse af den pågældendes habilitet i forhold til fonden, dens bestyrelse og de eventuelle involverede i sagen.

Bestemmelsens *stk. 4* foreslås ændret som følge af den foreslåede ændring af stk. 1, således at granskningsmanden afgiver beretningen til fondsmyndigheden, som giver bestyrelsen mulighed for at afgive kommentarer til beretningen inden styrelsens afgørelse. Endvidere fastsætter styrelsen granskningsmandens honorar ved afslutning af granskningen.

Til nr. F10

Det foreslås, at fondsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om, at visse oplysninger, som ikke vedrører fondens erhvervsaktiviteter, ikke er offentligt tilgængelige. Forslaget er en konsekvens af den foreslåede ændring af § 57, stk. 1, hvorefter det er Erhvervsstyrelsen, der er fondsmyndighed for alle erhvervsdrivende fonde.

Til nr. F11

Efter den gældende bestemmelse i § 62, stk. 2, kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen ikke indbringes for Erhvervsankenævnet, hvis afgørelsen er truffet af styrelsens som fondsmyndighed.

Det vurderes imidlertid som hensigtsmæssigt, at afgørelser kan indbringes for Erhvervsankenævnet, uanset om der er tale om en afgørelse truffet som registreringsmyndighed eller som fondsmyndighed.

Det foreslås derfor, at § 62, *stk. 2*, ændres, således at afgørelser truffet som fondsmyndighed også kan indbringes for Erhvervsankenævnet. Det bemærkes, at den foreslåede ændring ikke forhindrer, at en afgørelse indbringes for domstolene uden forudgående klagebehandling i Erhvervsankenævnet.

Da den korrekte betegnelse for ankenævnet er ”Erhvervsankenævnet”, foreslås bestemmelsen endvidere tilpasset i overensstemmelse hermed.

Kapitel 8: Kapitalafgang, herunder uddeling

8.1. Indledning

Reglerne om kapitalafgang, herunder især om de erhvervsdrivende fondes uddelinger, har de seneste par år været i fokus, herunder

- om fondene uddeler nok, og
- om de konsoliderer for meget.

Der har endvidere været sat spørgsmålstegn ved, om der er tilstrækkelig åbenhed omkring disse forhold.

Hertil kommer, at reglerne om kapitalafgang i SEL er blevet ændret med henblik på at give yderligere fleksibilitet for kapitalselskaber. Der er ikke i den forbindelse indført en tilsvarende fleksibilitet for de erhvervsdrivende fonde.

I forhold til ”Kapitalafgang, herunder uddelinger” er det fundet relevant at overveje:

1. Kapitalnedsættelse til dækning af underskud
2. Kapitalnedsættelse til uddeling
3. Uddelinger, herunder åbenhed om disse

8.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

8.2.1. Kapitalafgang

I en erhvervsdrivende fond kan der ske kapitalafgang på følgende måder:

1. Uddeling af fondens midler til de i vedtægten nævnte uddelingsformål, jf. LEF § 40
2. Nedsættelse af grundkapitalen til dækning af underskud eller uddeling, jf. LEF § 11

Der kan også tales om kapitalafgang i forbindelse med udlodning ved opløsning af en erhvervsdrivende fond. Denne situation er imidlertid behandlet i kapitel 9 om ”Opløsning” og vil ikke blive yderligere behandlet i dette kapitel.

8.2.1.1. Kapitalanbringelse vs. kapitalafgang

Kapitalanbringelse er ikke udtryk for kapitalafgang. Formålet med anbringelse af fondens midler er, at midlerne som udgangspunkt skal forrentes og give et afkast.

Udbetaling af vederlag, som er betaling for en ydelse overfor fonden, udgør ligeledes ikke kapitalafgang fra fonden.

8.2.1.2. Oplysning om omkostninger

Ved følgende transaktioner er der for erhvervsdrivende fonde krav om, at en anmeldelse skal vedlægges oplysning om de dermed forbundne omkostninger, jf. LEF § 54:

- stiftelse,
- forhøjelse og
- nedsættelse af grundkapitalen.

Kravet om oplysning om omkostninger gælder ved kapitalnedsættelse, uanset om det sker til dækning af underskud eller til uddeling.

Der fremgår intet af FOB eller bemærkningerne til den oprindelige LEF om baggrunden for denne bestemmelse ud over det, som er indeholdt i selve bestemmelsen.

I SEL er der nu alene krav om oplysning om omkostninger i forbindelse med:

- stiftelse og
- kapitalforhøjelse.

Der stilles således ikke for A/S'er og ApS'er krav om oplysning om omkostninger forbundet med kapitalnedsættelse.

8.2.2. Kapitalnedsættelse

Ligesom der efter stiftelsen kan ske ændringer i selskabskapitalen i et A/S eller ApS, kan der ske ændringer i grundkapitalen for en erhvervsdrivende fond. Det er således i en erhvervsdrivende fond muligt at foretage såvel kapitalforhøjelser som kapitalnedsættelser.

Kapitalforhøjelser er omtalt i kapitel 4, "Stiftelse og kapital".

8.2.2.1. Reglerne om kapitalnedsættelser fremgår af bekendtgørelse

LEF § 11 indeholder den grundlæggende bestemmelse om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde. De nærmere bestemmelser herom fremgår af NED, som er udstedt i medfør af LEF § 11, stk. 1, 2. pkt.

En nedsættelse af grundkapitalen beslutes af bestyrelsen i fonden og kræver fondsmyndighedens samtykke. Der er ikke krav om, at Civilstyrelsen også skal samtykke i kapitalnedsættelsen, hvis Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for fonden.

I en erhvervsdrivende fond kan en kapitalnedsættelse ske til:

- dækning af underskud, eller til
- uddeling.

Der er ikke mulighed for at foretage kapitalnedsættelse til en *særlig reserve*, således som det kendes fra A/S'er og ApS'er.

Kapitalnedsættelse til en særlig reserve i et kapitalselskab medfører i praksis, at der overføres bundne midler til de reserver, der ikke er bundne, og som generalforsamlingen efterfølgende kan disponere over.

Baggrunden for, at der i erhvervsdrivende fonde ikke kan henlægges til en særlig reserve, er, at de midler, der ikke er bundne, i et vist omfang allerede er en særlig reserve, da de skal uddeles i overensstemmelse med fondens vedtægtsbestemmelser om uddeling eller benyttes til at understøtte fondens formål og aktiviteter.

Det er på denne baggrund Erhvervsstyrelsens og Civilstyrelsens praksis, at de som fondsmyndighed alene giver tilladelse til kapitalnedsættelse til uddeling, hvis der er tale om et konkret uddelingsformål og ikke blot mulighed for at have reserver, der kan anvendes til uddelinger på et senere tidspunkt. Ved kapitalnedsættelser med henblik på uddeling stiller Erhvervsstyrelsen ikke krav om, at midlerne skal uddeles med det samme, men at dette skal ske inden for en rimelig periode.

I alle tilfælde er det ved en kapitalnedsættelse et krav, at grundkapitalen ikke nedsættes til et beløb, som er under minimumskravet til grundkapital i en erhvervsdrivende fond, dvs. 300.000 kr. Hvis grundkapitalen nedsættes til under 300.000 kr., vil den konkrete sag blive nægtet registrering hos Erhvervsstyrelsen. Fonden må i det tilfælde beslutte en mindre kapitalnedsættelse eller eventuelt ansøge om tilladelse til likvidation af fonden, hvilket er behandlet nærmere i kapitel 9, "Opløsning".

8.2.2.2. Kapitalnedsættelse til dækning af underskud

Erhvervsdrivende fonde kan foretage kapitalnedsættelse til dækning af underskud.

Hvis der er tale om kapitalnedsættelse til dækning af underskud, er der krav om fondsmyndighedens samtykke.

Erhvervsstyrelsens og Civilstyrelsens administrative praksis viser, at styrelsen som fondsmyndighed er positivt indstillet over for en sådan kapitalnedsættelse, og at styrelsen derfor ofte vil meddele samtykke til nedsættelsen. Baggrunden for den positive indstilling er, at bevæggrunden for kapitalnedsættelsen i disse tilfælde er et regnskabsmæssigt konstateret underskud, som ønskes dækket, jf. også FOB side 102.

Hvis en kapitalnedsættelse i en erhvervsdrivende fond skal ske til dækning af underskud, effektueres nedsættelsen samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen om beslutningen om kapitalnedsættelsen.

Der er således ikke krav om offentliggørelse af kapitalnedsættelsen overfor fondens kreditorer i styrelsens it-system, da kreditorerne i denne situation ikke har nogen særlige kreditorrettigheder. Tilsvarende gælder for A/S'er og ApS'er.

8.2.2.2.1. Erklæring fra en vurderingsmand

Ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud skal der til Erhvervsstyrelsen indsendes en erklæring fra en vurderingsmand om, at underskuddet på datoen for nedsættelsen mindst svarer til nedsættelsesbeløbet.

Denne erklæring skulle også tidligere udarbejdes for A/S'er og ApS'er, men blev afskaffet i 2006, da det blev vurderet som tilstrækkeligt, at ledelsen var ansvarlig for, at kapitalnedsættelsen ikke oversteg det overførte underskud. Det er derfor op til ledelsen at vurdere, om de har brug for en revisorerklæring eller lignende for at iagttage denne pligt.

8.2.2.3. Kapitalnedsættelse til uddeling

Fondens bestyrelse kan beslutte at nedsætte fondens grundkapital med henblik på uddeling i overensstemmelse med fondens uddelingsformål. Kapitalnedsættelse til uddeling kræver tillige fondsmyndighedens samtykke.

Bestyrelsen er ansvarlig for, at der ikke uddeles større beløb end forsvarligt under hensyn til fondenes og eventuelt koncernens økonomiske stilling, jf. også FOB s. 115.

Bestyrelsen er som følge heraf ansvarlig for, at der efter nedsættelsen er dækning for grundkapitalen og andre bundne reserver.

8.2.2.3.1. Krav om redegørelse

Ved kapitalnedsættelse til uddeling kræver Erhvervsstyrelsen, at bestyrelsen indsender en redegørelse for, hvorfor bestyrelsen ønsker at foretage kapitalnedsættelsen.

Bestyrelsen skal i forbindelse hermed redegøre for forholdet til fondens fremtidige kapital- og konsolideringsbehov, således at det sikres, at uddelingen ikke medfører risiko for fonden, herunder formålet fonden skal varetage, og dens kreditorer.

Hvis bestyrelsen kan redegøre for nedsættelsens nødvendighed eller hensigtsmæssighed, vil fondsmyndighed kunne meddele samtykke til kapitalnedsættelsen.

8.2.2.3.2. Meddelelse til fondens kreditorer

Hvis en kapitalnedsættelse helt eller delvist skal anvendes til uddeling i henhold til fondens vedtægt, skal der offentliggøres en meddelelse herom til fondens kreditorer, jf. NED § 3, stk. 1, 1. pkt.

Processen er, at Erhvervsstyrelsen i forbindelse med registreringen af beslutningen om nedsættelsen opfordrer fondens kreditorer til at anmelde deres krav til fonden. Teksten med opfordring til fondens kreditorer sker i Erhvervsstyrelsens it-system, www.cvr.dk, hvoraf det således fremgår, at bestyrelsen har truffet beslutning om kapitalnedsættelse, og at kreditorerne har 3 måneder til at anmelde deres krav til fonden.

Når anmeldelsesfristen på 3 måneder for kreditorernes anmeldelse af krav til fonden er udløbet - og anmeldelserne ikke har givet anledning til at fortryde beslutningen om kapitalnedsættelsen - kan fondsbestyrelsen anmelde gennemførelsen/effektueringen af nedsættelsen.

Den endelige effektivering af kapitalnedsættelsen skal være identisk med den kapitalnedsættelse, der oprindeligt blev besluttet og offentliggjort ved Erhvervsstyrelsens registrering af beslutningen og den samtidige opfordring til kreditorerne. I modsat fald vil anmeldelsen om kapitalnedsættelsens gennemførelse blive nægtet registrering af Erhvervsstyrelsen.

Denne procedure svarer til, hvad der tidligere var gældende ved kapitalnedsættelser i A/S'er og ApS'er indtil ikrafttrædelsen af SEL.

Med SEL er kreditorernes anmeldelsesperiode dog nedsat fra 3 måneder til 4 uger. Endvidere kan der ske automatisk effektivering af kapitalnedsættelser i A/S'er og ApS'er, jf. også nedenfor.

Anmeldelsen om gennemførelse af en kapitalnedsættelse til uddeling i en erhvervsdrivende fond skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 12 måneder efter styrelsens offentliggørelse af beslutningen herom. Hvis anmeldelsen om gennemførelse af en kapitalnedsættelse til uddeling ikke er modtaget i Erhvervsstyrelsen inden denne frist, mister beslutningen sin gyldighed, og den påtænkte uddeling kan som følge heraf ikke gennemføres.

8.2.2.3.3. Kapitalnedsættelser ved udlodning af andre værdier end kontanter

En kapitalnedsættelse i en erhvervsdrivende fond sker typisk ved uddeling af kontanter. Det er dog efter Erhvervsstyrelsens opfattelse også muligt, at kapitalnedsættelser vil kunne finde sted ved udlodning af andre værdier end kontanter. Erhvervsstyrelsen har således i mange år haft en administrativ praksis for A/S'er og ApS'er om, at det var muligt at foretage udbyttebetalinger i andre værdier end kontanter, hvilket i 2006 blev kodificeret i de dagældende ASL og APSL.

NED indeholder i modsætning til SEL ikke en udtrykkelig bestemmelse om, hvad der gælder, hvis en kapitalnedsættelse til uddeling sker i andre værdier end kontanter.

Hverken Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen ses at have modtaget en henvendelse om en kapitalnedsættelse i andre værdier end kontanter i en erhvervsdrivende fond.

I SEL § 190, stk. 1, fremgår det, at A/S'er og ApS'er kan beslutte at foretage en kapitalnedsættelse til udbetaling til kapitalejerne ved udlodning af andre værdier end kontanter, hvis der udarbejdes en vurderingsberetning. Det fremgår af bemærkningerne til den nævnte bestemmelse, at erklæringen skal afgives med en høj grad af sikkerhed, idet vurderingsmanden positivt skal erklære, at aktivets værdi højst svarer til det uddelte beløb. Vurderingsberetningen i forbindelse med kapitalnedsættelser i værdier skal foreligge på beslutningstidspunktet.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i SEL, at baggrunden for kravet om en vurderingsberetning ved sådanne kapitalnedsættelser i værdier, er beskyttelse af kreditorerne. En kapitalnedsættelse i andre værdier end kontanter udgør således samme risiko for kreditorerne som en stiftelse eller kapitalforhøjelse i værdier.

De samme beskyttelsesforanstaltninger, som opstilles for kapitalforhøjelser og stiftelser i andre værdier end kontanter, gælder som følge heraf også for kapitalnedsættelser i værdier.

Det må som nævnt antages, at en kapitalnedsættelse til uddeling i en erhvervsdrivende fond også i praksis vil kunne ske i andre værdier end kontanter, hvis de samme sikkerhedsforanstaltninger, der stilles ved sådanne kapitalnedsættelser i A/S'er og ApS'er, er opfyldt.

Det betyder krav om en erklæring fra en vurderingsmand om, at det pågældende aktivs værdi højst svarer til det uddelte beløb. Der er efter Erhvervsstyrelsens opfattelse ikke væsentlige argumenter, der kan begrunde, at en fond eksempelvis ikke kan købe en maskine eller lignende

og uddele dette aktiv som led i en kapitalnedsættelse i stedet for penge, hvis de samme beskyttelsesforanstaltninger iagttages.

8.2.2.3.4. Automatisk effektivering af kapitalnedsættelse

Med SEL blev reglerne om kapitalnedsættelse for A/S'er og ApS'er ændret, så der ikke længere er krav om en anmeldelse af gennemførelsen af en kapitalnedsættelse til uddeling.

Ledelsen i selskabet skal imidlertid anmelde til Erhvervsstyrelsen, hvis gennemførelsen af kapitalnedsættelsen efter udløbet af kreditorernes anmeldelsesfrist ikke skal registreres.

Baggrunden for denne ændring i SEL er, at stort set alle kapitalnedsættelser gennemføres i overensstemmelse med den oprindelige beslutning. Det er derfor fundet uhensigtsmæssigt at stille krav om endnu en beslutning efter udløbet af fristen for kreditorernes anmeldelse af krav. I forlængelse af ændringen er ledelsens handlepligt i form af anmeldelse til Erhvervsstyrelsen, hvis kapitalnedsættelsen ikke skal gennemføres, blevet præciseret i SEL.

For erhvervsdrivende fonde er der ikke mulighed for automatisk effektivering, som det er indført for A/S'er og ApS'er. Der ses dog efter Erhvervsstyrelsens opfattelse ikke at være særlige fondsretlige egenskaber, som skulle medføre krav om forskel for så vidt angår de forskellige selskabsformer.

For A/S'er og ApS'er er fristen for kreditorernes anmeldelse af eventuelle krav over for selskabet nedsat til 4 uger, modsat de gældende 3 måneder for erhvervsdrivende fonde. Baggrunden for ændringen af SEL er, at der ikke blev fundet behov for en længere indsigelsesfrist vedrørende kapitalnedsættelser, end de frister som gælder ved fusion og spaltning, hvor kreditorerne har 4 uger til at reagere.

Der ses efter Erhvervsstyrelsens opfattelse heller ikke på dette punkt at være særlige fondsretlige egenskaber, som skulle medføre krav om forskel for så vidt angår de forskellige selskabsformer.

8.2.3. Uddelinger, herunder åbenhed om uddelinger

Ligesom det er tilfældet for ikke-erhvervsdrivende fonde omfattet af LFF, er det et grundlæggende krav for en erhvervsdrivende fond, at der skal ske uddeling til de i vedtægten fastlagte uddelingsformål, jf. LEF § 40.

For erhvervsdrivende fonde gør der sig imidlertid særlige forhold gældende, som medfører, at reglerne for ikke-erhvervsdrivende fonde i LFF (hvor der er pligt til at foretage uddelinger) ikke uden videre kan overføres til de erhvervsdrivende fonde. Det skyldes, at for mange erhvervsdrivende fonde står hensynet til at sikre, at der sker uddeling efter uddelingsformålet over for hensynet til fondens erhvervsdrift og konsolidering og eventuel videre udbygning af erhvervsvirksomheden

I vedtægterne for en række holdingfonde er der krav om, at den enkelte fond skal opretholde en vis indflydelse i den underliggende virksomhed, eksempelvis en bestemmende eller betydelig indflydelse. Det medfører, at disse fonde har et særligt konsolideringsbehov, således at de har de fornødne midler (et beredskab) til f.eks. at deltage i en kapitalforhøjelse eller erhverve yderligere ejerandele i den underliggende dattervirksomhed, således at fonden kan efterleve vedtægtens krav om eksempelvis opretholdelse af kontrollen med dattervirksomheden.

Generelt for erhvervsdrivende fonde gælder, at en fondsbestyrelses beslutning om uddelinger skal ske i overensstemmelse med reglerne herom i LEF og fondens vedtægt. Det medfører, at følgende krav skal være opfyldt:

1. Uddelingen skal ske til de uddelingsformål, der er angivet i fondens vedtægt, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 10.
2. Uddelingen kan alene ske ved anvendelse af midler, der i henhold til fondens seneste årsrapport var angivet som reserver, der ikke er bundne.
3. Uddelingen skal enkeltvis og samlet sammen med andre uddelinger være forsvarlig i forhold til fondens økonomiske stilling.
4. Uddelingen skal præsenteres som en uddeling i årsregnskabet.

En uddeling er en hvilken som helst økonomisk begunstigelse af de uddelingsberettigede. En uddeling behøver således ikke bestå i udbetaling af penge, jf. også nedenfor.

8.2.3.1. Det påhviler bestyrelsen at foretage uddelinger

Bestemmelsen i LEF § 40 fastslår, at det påhviler bestyrelsen i en fond at foretage uddeling til de eventuelle uddelingsformål, der er fastsat i vedtægten. Det er således ikke muligt i vedtægten for en erhvervsdrivende fond at foreskrive, at fonden ikke skal foretage uddelinger, eller at der ikke kan ske uddelinger, før en bestemt begivenhed, eksempelvis stifterens død, er indtrådt.

Det er i alle tilfælde bestyrelsen, der træffer beslutningen om uddelinger, herunder uddelingernes størrelse, og ansvaret for uddelingens overensstemmelse med vedtægten og LEF er bestyrelsens alene. Bestyrelsen kan dog benytte sig af indstillinger eller udtalelser fra andre, hvilket ikke ændrer på, at det er bestyrelsen, der træffer beslutning om uddeling, og som har ansvaret for beslutningen. Se dog bestemmelsen i LEF § 42 om fondsmyndighedens kompetence, som er nævnt nedenfor.

Fondsbestyrelsen kan vælge at fastsætte interne regler om anvendelse af overskud, som i givet fald skal indsendes til Erhvervsstyrelsen, jf. LEF § 7, stk. 3. Disse retningslinjer vil være offentligt tilgængelige, hvis de er en del af eller nævnes i fondens vedtægt. Det er efter Erhvervsstyrelsens opfattelse sjældent, at der udarbejdes sådanne retningslinjer.

8.2.3.2. Uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter

Uddelinger sker typisk ved udbetaling af kontante midler til de uddelingsberettigede i henhold til vedtægtens bestemmelser herom.

Erhvervsstyrelsen accepterer imidlertid efter styrelsens administrative praksis, at uddelinger kan udbetales ved udlodning af andre værdier end kontanter, således som det også er tilfældet med udbytte fra A/S'er og ApS'er. I SEL er der en udtrykkelig bestemmelse herom.

En tilsvarende bestemmelse fremgår ikke af LEF. Der er efter Erhvervsstyrelsens opfattelse ikke væsentlige argumenter, der kan begrunde, at en fond eksempelvis ikke kan købe en skanner eller lignende og uddele dette aktiv eksempelvis til et hospital i stedet for penge. Herved kan en fond også sikre sig, at de uddelte midler anvendes til det specifikke formål, som fonden har forudsat ved uddelingen.

Hvis en fond foretager uddelinger ved udlodning af andre værdier end kontanter, er det Erhvervsstyrelsens praksis, at de samme sikkerhedsforanstaltninger, der stilles ved sådanne uddelinger i A/S'er og ApS'er, skal være opfyldt. Det betyder krav om en erklæring fra en vurderingsmand om, at uddelingen mindst svarer til den ansatte værdi af det eller de aktiver, som udloddes til aktionærene. Herved sikres det, at det aktiv, der udloddes, ikke har en markedsværdi, der overstiger uddelingen.

Det fremgår af SEL § 181, stk. 1, at der skal udarbejdes en vurderingsberetning fra en uvildig, sagkyndig vurderingsmand ved udbyttebetaling i andre værdier end kontanter. Det skal i vurderingsmandens erklæring angives, at udbyttebeløbet (uddelingen) mindst svarer til den ansatte markedsværdi af de andre værdier (aktiver) end kontanter, der udloddes.

Baggrunden for kravet om en vurderingsberetning fra en uafhængig vurderingsmand er beskyttelse af kreditorerne. En udbetaling i andre værdier end kontanter udgør således den samme risiko for kreditorerne, som en stiftelse eller kapitalforhøjelse i værdier. De samme beskyttelsesforanstaltninger, som opstilles for kapitalforhøjelser og stiftelser i andre værdier end kontanter, gælder som følge heraf også for uddelinger i andre værdier end kontanter.

8.2.3.3. Indirekte uddelinger

Det er Erhvervsstyrelsens praksis, at uddelinger kan foretages på en mere indirekte måde, eksempelvis uden at der formelt sker overførsel af kontanter eller et formuegode fra fonden, men hvor en given disposition er forbundet med et gaveelement.

Det kan eksempelvis ske ved, at en fond – inden for sit uddelingsformål – yder lån på favorable rentevilkår, og hvor den aftalte rente på lånet eksempelvis er mindre end markedsrenten. I sådanne tilfælde vil den opståede renteforskel efter Erhvervsstyrelsens opfattelse udgøre en gave fra fonden til modtageren, dvs. en uddeling i LEFs forstand.

Det samme gælder, hvis en erhvervsdrivende fond udlejer en lejlighed til under markedslejen. I den situation vil forskellen mellem markedslejen og den leje, som lejeren betaler, udgøre en uddeling.

Tilsvarende gælder, hvis fonden sælger aktiver til under markedsprisen, eller hvis fonden køber aktiver til over markedsprisen.

Fondens bestyrelse kan også beslutte, at der stilles en garanti eller regaranti. I sådanne tilfælde skal det foregå på markedsvilkår, ligesom fondens bestyrelse skal sikre, at der sker en selvstændig vurdering af garantien, herunder den risiko fonden påtager sig ved garantien og den ydede præmie til fonden for påtagelsen af denne risiko.

Regaranti er et almindeligt anvendt instrument i forbindelse med erhvervsmæssige og finansielle transaktioner og stilles overfor den, som har ydet garanti overfor eksempelvis långiver. Fælles for sådanne transaktioner er, at garantistilleren skal have en præmie for sin tjenesteydelse.

Uddelingsbeløbet skal fremgå af årsregnskabet som uddeling i overskudsdisponeringen under resultatopgørelsen (efter ÅRL og Erhvervsstyrelsens fortolkning af IFRS), samt fremgå af eventuelle legatarfortegnelser e.l.

I praksis ses det ofte, at fonde fejlagtigt anfører uddelingerne som en omkostning i resultatopgørelsen.

8.2.3.4. Uddeling til vedtægtsbestemte formål

Det fremgår af LEF § 40, stk. 1, at uddelinger kun må ske til de uddelingsformål, der er fastsat i vedtægten, hvilket i praksis er de emner eller personer, der er angivet som uddelingsberettigede i fondens vedtægt.

I modsat fald vil bestyrelsen kunne ifalde ansvar over for fonden, jf. LEF § 44, stk. 1.

8.2.3.5. Flere uddelingsberettigede

Hvis det fremgår af en erhvervsdrivende fonds vedtægt, at der er flere uddelingsformål og dermed flere uddelingsberettigede, må der ikke over en årrække ske en ensidig begunstiging af det ene område på bekostning af de øvrige angivne områder.

Over en given tidsperiode skal der således være en rimelig balance i uddelingerne til de forskellige uddelingsberettigede.

Erhvervsstyrelsen har i konkrete sager bl.a. udtalt, at styrelsen skal ”*henstille til fondens bestyrelse om at søge fondens meget brede formål fremmet bedst muligt i fremtiden. Styrelsen skal derfor henstille til, at fonden i fremtiden ikke foretager alt for ensidige uddelinger*”.

Baggrunden for henstillingen til bestyrelsen er, at det alene er fondens bestyrelse, som træffer afgørelse om uddeling. De uddelingsberettigede har ikke retskrav på uddeling og derfor har de ikke mulighed for at indbringe spørgsmålet om, hvorvidt bestyrelsen har været for ensidig i sine beslutninger om uddeling.

Uanset at der i fondens vedtægt er angivet flere uddelingsberettigede, kan fondsmyndigheden konkret henstille og under skærpende omstændigheder pålægge bestyrelsen ikke at være ensidig i sine uddelinger. Det ændrer dog ikke ved, at det er bestyrelsen, som er ansvarlig for at sikre uddeling til samtlige uddelingsformål, og at der ikke konsekvent uddeles til nogen på bekostning af andre.

Det skal også sikres, at en fondsbestyrelse ikke ved ensidige uddelinger kan favorisere visse uddelingsberettigede, som de af en eller anden grund har særlige veneration for eller interesser i.

Hvis vedtægten for en erhvervsdrivende fond skelner mellem *primære og sekundære uddelingsformål*, vil det bero på en konkret vurdering, hvorvidt der kan være mulighed for at foretage uddelinger udelukkende til det primære formål. Her vil formuleringen af fondens vedtægt være afgørende.

8.2.3.6. Kapitalforbrugende fonde / løbende uddeling

Efter LEF § 11, stk. 2, kan vedtægten for en erhvervsdrivende fond bestemme, at grundkapitalen gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet. Sådanne fonde benævnes ofte som kapitalforbrugende fonde.

I disse tilfælde kan de nødvendige vedtægtsændringer vedrørende fondens kapital, som følge af en nedsættelse, beslutes af bestyrelsen uden krav om fondsmyndighedens samtykke.

Baggrunden for, at bestyrelsen i disse tilfælde kan beslutte at nedsætte kapitalen uden at indhente samtykke, og at der ikke skal offentliggøres en meddelelse herom til fondens kreditorer, er, at kapitalnedsættelserne sker i henhold til fondens vedtægt, som er offentligt tilgængelig.

Det er dog for disse kapitalforbrugende fonde et krav, jf. LEF § 11, stk. 2, 3. pkt., at nedsættelsen kun kan ske, såfremt *fondens revisor erklærer*, at fonden efter uddelingen vil have utvivlsomt tilstrækkelige midler til at dække sine kreditorer.

Vedtægtsbestemmelsen om, at fondens grundkapital gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet, skal indsættes i vedtægten ved fondens stiftelse, eller ved en efterfølgende ændring af vedtægten.

Hvis vedtægtsændringen sker efter stiftelsen, skal den følge reglerne om ændring af erhvervsdrivende fondes vedtægter, jf. LEF § 48.

Eksempel på vedtægtsbestemmelse i en kapitalforbrugende fond:

”§ 3

Stk. 1. Til opfyldelse af aftale mellem [X] og [Y] skal bestyrelsen af [fonden] være berettiget til at forestå udvikling og vedligeholdelse af [Y]’s elektroniske studiekatalog i perioden 2007-2010. De hertil nødvendige midler fremskaffes af [fonden]s løbende indtægter samt ved anvendelse af andel af fondens grundkapital efter sket nedskrivning heraf jf. stk. 2.

Stk. 2. Fondens grundkapital kr. 7.800.000 nedskrives i perioden 2007 til 2010 således:

Ved udgangen af 2007 med kr. 1.600.000 til kr. 6.200.000

Ved udgangen af 2008 med kr. 1.800.000 til kr. 4.400.000

Ved udgangen af 2009 med kr. 1.900.000 til kr. 2.500.000

Ved udgangen af 2010 med kr. 2.000.000 til kr. 500.000

Stk. 3. De midler, der frigøres efter nedskrivning af fondens grundkapital i medfør af foranstående stk. 2, anvendes efter formålsbestemmelsen i nærværende fundats § 1 til opfyldelse af aftalen nævnt foran i § 3, stk. 1.

Stk. 4. Den i foranstående stk. 2 beskrevne successive nedskrivning af fondens grundkapital anmeldes årligt i form af nødvendige fundatsændringer af fondens bestyrelse i henhold til bestemmelsen i lov om erhvervsdrivende fonde § 11, stk. 2. Fondens revisor afgiver i forbindelse hermed erklæring om, at fonden efter nedskrivning af grundkapitalen vil have utvivlsomt tilstrækkelige midler til at dække sine kreditorer.”

Kan fondens revisor ikke afgive den nødvendige erklæring om, at fonden efter uddelingen vil have utvivlsomt tilstrækkelige midler til at dække sine kreditorer, kan der kun ske en kapitalnedsættelse i fonden efter de normale regler herom, jf. ovenfor.

8.2.3.7. Ikke retskrav på uddelinger

Uddelingsberettigede har ikke retskrav på, at der foretages uddelinger til de pågældende. Det gælder, uanset at de pågældende eventuelt måtte have modtaget beløb fra fonden i flere år, og at der herved kan være skabt en forventning om, at fondens praksis ville fortsætte.

Først når fondens bestyrelse har besluttet og over for den pågældende modtager af uddelingen har tilkendegivet at ville uddele ydelsen, opstår der et retskrav for den pågældende uddelingsberettigede efter dansk rets almindelige regler.

8.2.3.8. *Krav om rimelige henlæggelser*

Som nævnt i afsnit 8.2.3.1, påhviler det fondsbestyrelsen at foretage uddelinger i henhold til vedtægten, jf. LEF § 40, 1. pkt. Bestyrelsen kan ikke overlade til andre at foretage uddelingen.

Derudover er det bestyrelsens ansvar at foretage rimelige henlæggelser, jf. § 40, 2. pkt., som indeholder en mere skønspræget regel, hvorefter ”bestyrelsen kan foretage rimelige henlæggelser til konsolidering af fonden”.

Hvis fonden har til opgave at bevare og videreudvikle en erhvervsvirksomhed, er det i Erhvervsstyrelsens praksis antaget, at det i perioder er lovligt ikke at uddele nogen del af fondens overskud eller af fondens øvrige reserver, der ikke er bundne til det eventuelle andet (ikke-erhvervsmæssige) formål, i det omfang konsolideringen må anses for nødvendig, jf. også FOB s. 115.

Der er endvidere ikke noget til hinder for, at en erhvervsdrivende fond ikke foretager uddelinger, uanset at fondens økonomiske situation umiddelbart berettiger hertil, hvis de manglende uddelinger eksempelvis skyldes, at fonden ønsker at foretage en større enkeltstående uddeling eller ønsker at kunne deltage i kapitaludvidelser/opkøb af aktier i den underliggende virksomhed.

Ikke-erhvervsdrivende fonde kan efter praksis henlægge op til 25 % af årets resultat (overskuddet). Denne praksis er nærmere omtalt i forarbejderne til LFF, jf. FOB, side 68 ff.:

”Der gælder i dag ingen almindelige regler om henlæggelser af årets overskud. I stadfæstede fundatser findes ofte en bestemmelse, hvorefter bestyrelsen uden forelæggelse for tilsynsmyndigheden kan henlægge indtil 25 % af overskuddet. Yderligere henlæggelse kræver tilsynsmyndighedens samtykke, og spørgsmålet påses ved den årlige revision og decision. Begrundelsen for at tillade henlæggelser til kapitalen er behovet for en sikring mod udhuling af kapitalen som følge af forringelser i pengeværdien. Herved virker henlæggelserne til gavn for fremtidige legatmodtagere.”

En tilsvarende praksis genfindes ikke i LEF eller forarbejderne hertil, hvorfor hverken Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen har en sådan praksis i forhold til de erhvervsdrivende fonde.

I relation til de erhvervsdrivende fonde vil det altid bero på en konkret vurdering, når det skal fastslås, hvad der er rimelige henlæggelser/konsolidering.

Det er bestyrelsen i fonden, der er ansvarlig for at vurdere, hvad der i den pågældende konkrete erhvervsdrivende fond ud fra denne fonds konkrete forhold er rimelige henlæggelser. Fondsmyndigheden kan dog i medfør af LEF § 42 foretage en efterprøvelse af bestyrelsens vurdering, jf. også nedenfor.

Det er bestyrelsens ansvar, at uddelingen ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til fondens, og i moderfonde koncernens, økonomiske stilling og ikke sker til skade for fonden eller dens kreditorer.

LEF indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om, at der for holdingfonde også skal tages hensyn til koncernens økonomiske stilling. Erhvervsstyrelsen har imidlertid i medfør af FOB haft en administrativ praksis herom. Det fremgår således af FOB s. 155:

”Bestyrelsen skal sørge for, at der ikke uddeles større beløb end forsvarligt under hensyn til fondens - eventuelt koncernens - økonomiske stilling”.

8.2.3.8.1. Rimelige henlæggelser i koncerner

Det er Erhvervsstyrelsens og Civilstyrelsens opfattelse, at når det skal afklares, hvad der er rimelige henlæggelser, skal der ses på fonden og dens underliggende dattervirksomheder, hvori fonden har bestemmende indflydelse, som en økonomisk helhed. Denne praksis følger af FOB s. 115.

Hvis der således i underliggende dattervirksomheder er væsentlige reserver, som ikke er bundne, og som fonden vil kunne få udbetalt som udbytte/kapitalnedsættelse fra datterselskabet, vil disse midler i dattervirksomhederne og muligheden for at uddele disse indgå i vurderingen af, hvor store henlæggelser det er muligt at foretage i selve fonden.

8.2.3.8.2. Vedtægtsbestemte henlæggelser

Der er intet til hinder for, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond kan foreskrive pligt for bestyrelsen til at foretage specifikke henlæggelser.

Vedtægten kan eksempelvis foreskrive, at en vis procentdel af fondens årlige resultat skal henlægges til en særlig reserve. En vedtægtsbestemmelse om henlæggelse medfører dog ikke, at bestyrelsen er udelukket fra også på eget initiativ at foretage henlæggelser i medfør af LEF § 40, 2. pkt.

Bestyrelsen skal således – også selvom vedtægten indeholder en bestemmelse om henlæggelse – foretage en vurdering af, hvorvidt der er behov for en større henlæggelse end foreskrevet i vedtægten.

En vedtægtsbestemmelse om henlæggelse må på tilsvarende vis efter Erhvervsstyrelsens opfattelse ikke føre til, at der henlægges større beløb, end hvad der må anses for rimeligt. Erhvervsstyrelsen bygger dette på, at loven har forrang for vedtægten, og dette gælder efter Erhvervsstyrelsens opfattelse også for erhvervsdrivende fonde.

8.2.3.9. Hvad kan anvendes til uddelinger

En erhvervsdrivende fond kan i henhold til LEF § 41 anvende de midler i henhold til fondens seneste årsregnskab, der ikke er bundne, til uddelinger.

Der er ikke i en erhvervsdrivende fond mulighed for at anvende løbende driftsoverskud o.l. opstået i det indeværende regnskabsår til uddelinger, således som det kendes fra SEL, hvor sådanne midler kan anvendes til ekstraordinært udbytte.

Det er Erhvervsstyrelsens holdning, at der er både fordele og ulemper ved at tillade mulighed for løbende uddelinger.

Der kan således på den ene side være mulighed for, at fondsbestyrelserne bliver for ivrige med uddelinger, og at det efterfølgende i forbindelse med årsrapporten viser sig, at der ikke har været midler hertil, hvilket kan være et problem, da fonde ikke har ejere, som efterfølgende kan tilføre fonden midler.

På den anden side er der krav om forsvarlighed, som skal opfyldes, jf. nedenfor, hvilket kan indebære et muligt bestyrelsesansvar.

Fordelen ved muligheden for løbende (ekstraordinære) uddelinger er, at fondens bestyrelse ikke skal vente på at få udarbejdet og revideret en årsrapport, før de kan foretage konkrete uddelinger, som fonden har midler til.

8.2.3.9.1. Bundne reserver

Udgangspunktet for uddelinger er, at fondens grundkapital er en bunden reserve. Øvrige reserver kan som udgangspunkt anvendes til uddelinger. Dette gælder dog kun, hvis der er tale om reserver, der ikke er bundne efter regnskabslovgivning, standarder eller fondens vedtægt.

I koncerner er det moderselskabets regnskab (ikke koncernregnskab), der skal lægges til grund for uddelinger. Det er således moderselskabets egenkapital, der skal lægges til grund for, om der er midler i fonden til at foretage uddelinger. Ved vurderingen af forsvarlighed skal der dog ud over moderfondens også tages hensyn til koncernens økonomiske stilling.

Årsregnskabsloven indeholder bindingskrav for visse reserver, som ikke kan anvendes til uddeling.

Reserver, som ifølge fondens vedtægt er henlagt til særlige formål, kan kun benyttes til uddelinger, hvis vedtægten ændres i medfør af de almindelige regler om vedtægtsændringer.

8.2.3.9.2. Uddelingers forsvarlighed

Ligesom for A/S'er og ApS'er må det antages, at likviditet ikke er en betingelse for en konkret uddelings forsvarlighed. Der synes således efter Erhvervsstyrelsens opfattelse ikke at være noget til hinder for, at en fond med reserver, der kan anvendes til uddelinger, eksempelvis optager et lån i fondens hidtil ubelånte ejendom, hvis de øvrige betingelser for uddelingen er opfyldt, herunder opfyldelse af kravet om forsvarlighed, medmindre optagelsen af lånet er i strid med fondens vedtægter.

I ÅRLs afgrænsning af de bundne reserver indgår fri likviditet således ikke som et kriterium.

I SEL er der som udgangspunkt de samme regler for, hvilke beløb, der kan benyttes til udbyttebetaling. Der er dog i SEL § 179, stk. 2, en tilføjelse om, "at uddeling ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til selskabets, og i moderselskaber koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for selskabet eller dets kreditorer".

En tilsvarende bestemmelse findes ikke i LEF, men som nævnt fremgår det af FOB, at bestyrelsen i en fond skal sørge for, at der ikke uddeles større beløb end forsvarligt, jf. FOB s. 115.

Efter Erhvervsstyrelsens opfattelse er kravet om forsvarlighed således den vigtigste restriktion på fondes uddelinger.

Bestyrelsens forsvarlighedsvurdering i en erhvervsdrivende fond svarer som udgangspunkt til den vurdering, bestyrelsen skal foretage i et A/S eller ApS. Det må dog efter Erhvervsstyrelsens opfattelse generelt antages, at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond bør anlægge en skærpet forsvarlighedsvurdering, da der grundet fondenes særlige egenskaber ikke er ejere, som kan indskyde yderligere midler, hvis fonden får økonomiske problemer.

Det er fondens økonomiske stilling på uddelingstidspunktet, der er afgørende for, om det er forsvarligt at foretage uddeling.

LEF § 41 indeholder alene absolutte maksimumskrav til, hvad der kan uddeles. Hertil kommer kravet om forsvarlighed. I mange tilfælde vil det således ikke være muligt at uddele alle de midler, der formelt set kunne anvendes til uddelinger, da det vil være uforsvarligt set i forhold til fondens økonomiske stilling, kapitalbehov og risici.

8.2.3.10. Fondsmyndighedens henstilling om forøgelse eller nedsættelse af uddelinger

Fondens bestyrelse bestemmer som fondens øverste myndighed, hvor stor en andel af fondens midler der skal uddeles.

I medfør af LEF § 42, stk. 1, kan fondsmyndigheden dog henstille til bestyrelsen at ændre fondens uddelinger, hvis uddelingerne ”står i klart misforhold til fondens midler”. Henstillingen kan både vedrøre en forøgelse eller nedsættelse af uddelingerne.

Hvis Erhvervsstyrelsen i en fond, som styrelsen er fondsmyndighed for, konstaterer, at der kan være et misforhold mellem fondens uddelinger og fondens egenkapital, vil styrelsen anmode fondens bestyrelse om en redegørelse med henblik på at vurdere, om styrelsen som fondsmyndighed skal henstille til bestyrelsen at ændre uddelingerne.

Som eksempel på en sådan henvendelse kan nævnes følgende udtalelse fra Erhvervsstyrelsen fra 1988:

”Den 1. marts 1988 modtog Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fondens regnskab for 1986/87. Af regnskabet fremgår, at årets resultat på kr. 172.000 er lagt til grundkapitalen, således at grundkapitalen nu udgør kr. 21.777.000.

I denne anledning skal Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som fondsmyndighed oplyse, at det i henhold til lov om erhvervsdrivende fonde § 40, påhviler fondens bestyrelse at foretage uddeling til de formål, der er fastsat i vedtægten.

Bestyrelsen bedes oplyse, hvorledes man i fremtiden vil opfylde uddelingspligten, og om man har til hensigt at lave en egentlig uddelingskonto.”

8.2.3.10.1. Påbud fra fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen

Fondsmyndigheden kan i medfør af LEF § 42, stk. 2, efter forhandling med bestyrelsen påbyde bestyrelsen i en ”overkonsolideret” fond at opløse eventuelle henlæggelser eller eventuelt ved skærpende omstændigheder at nedsætte fondens grundkapital, hvis størrelsen heraf på urimelig

vis hindrer en passende uddeling, og dette ikke er begrundet i fondens erhvervmæssige forhold.

Fondsmyndigheden kan endvidere tvinge en fonds bestyrelse til at nedsætte fondens uddelinger.

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at det kun meget sjældent er nødvendigt at give bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond et egentligt påbud om at ændre fondens uddelinger.

I langt de fleste tilfælde vil det være tilstrækkeligt for fondsmyndigheden i medfør af LEF § 42, stk. 1, at henstille til bestyrelsen at foretage en ændring heraf.

Fondsmyndighedens påbud efter § 42, stk. 2, kan, hvis det måtte vise sig nødvendigt, gennemtvinges ved tvangsbøder til bestyrelsens medlemmer.

Erhvervsstyrelsen kan endvidere i medfør af LEF § 42, stk. 3, påbyde henlæggelser i konsolideringsøjemed, selvom dette går ud over fondens mulighed for at foretage uddelinger. En anvendelse af bestemmelsen skal efter Erhvervsstyrelsens opfattelse være begrundet i den pågældende fonds erhvervmæssige forhold.

Fondsmyndighedernes mulighed for at give påbud er nærmere omtalt i kapitel 7, ”Fondsmyndighed”.

8.2.3.11. Forbud mod uddelinger til stiftere, ledelsesmedlemmer m.v.

Bestemmelsen i LEF § 43 medfører, at fondens bestyrelse ikke kan tillægge følgende personer andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang:

- stiftere
- bestyrelsesmedlemmer
- direktører
- personer, der indtager en ledende stilling i fonden
- revisorer

Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold.

Det er ligeledes ikke tilladt at yde lån eller stille sikkerhed for lån for den omtalte personkreds. Forbuddet omfatter ikke andre nærstående personer end de oplyste.

Bestyrelsessuppleanter er også omfattet af begrænsningen i LEF § 43, da det fremgår af LEF § 18, at lovens bestemmelser om bestyrelsesmedlemmer finder tilsvarende anvendelse på bestyrelsessuppleanter.

Ydelser i form af vederlag er omtalt i kapitel 5, ”Ledelse, herunder ledelsens uafhængighed og vederlag”.

Bestemmelsen i LEF § 43 gælder også for de fonde, der allerede eksisterede forud for ikrafttræden af den oprindelige LEF, jf. lov nr. 286 af 6. juni 1984.

Hvis vedtægten for en fond, der er stiftet før lovens ikrafttræden, indeholder bestemmelser om begunstiggelse af personkredsen omfattet af LEF § 43, er bestemmelsen uvirksom og uden retsvirkning. I praksis kræver Erhvervsstyrelsen dog, at bestyrelsen ændrer vedtægten.

Forbuddet mod uddeling af fondens midler til de nævnte personer er begrundet i, at der i disse tilfælde kan være et interessesammenfald mellem dem, der beslutter uddelingen, og modtageren, eller at der er tale om personer, der har en nær tilknytning til fondens administration. Der er således risiko for interessekonflikter, der kan medføre, at fondens interesser ikke i tilstrækkelig grad varetages.

Forbuddet mod uddeling af fondens midler til stifteren eller dennes nærtstående skyldes endvidere den fonde retlige grundsætning om, at fondens formue ikke må føres tilbage til stifteren.

Overtrædelse af denne fonde retlige grundsætning vil kunne betyde, at fonden ikke er tilstrækkeligt udskilt fra stifteren, og at fonden derfor ikke vil blive anerkendt som selvstændigt retssubjekt. Alternativt vil de enkelte bestyrelsesmedlemmer på baggrund af almindelige culpabetragtninger, jf. også LEF § 44, kunne ifalde erstatningsansvar, herunder pligt til at betale et lån tilbage med påløbne renter.

Der er ikke en bestemmelse i LEF, som hjemler pligt til tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalte beløb. Er modtageren imidlertid ikke i god tro, er det Erhvervsstyrelsens praksis, at der skal ske tilbagebetaling fra modtager med tillæg af renter. En sådan regel om tilbagebetaling følger for A/S'er og ApS'er direkte af SEL.

Kravet foranlediget af den uretmæssige uddeling, jf. LEF § 43, kan efter Civilstyrelsens praksis gøres gældende overfor bestyrelsesmedlemmerne, jf. LEF § 44. Det er således Civilstyrelsens praksis, at der i disse situationer ikke overfor modtageren stilles krav om tilbagebetaling af de uberettiget modtagne midler, men at der i stedet rejses et erstatningskrav mod bestyrelsen efter § 44. I relation til ansvarsreglen i § 44 fremgår følgende af forarbejderne, jf. FOB side 115:

”Bestyrelsen skal sørge for, at der ikke uddeles større beløb end forsvarligt under hensyn til fondens – eventuelt koncernens – økonomiske stilling. Udvalget foreslår ingen regel herom, da den almindelige pligt til at lede fonden forsvarligt efter udvalgets opfattelse frembyder den fornødne garanti”.

8.2.3.11.1. Væsentlige gavegivere

Som nævnt i kapitel 3, ”Lovens anvendelsesområde”, sidestilles væsentlige gavegivere med stiftere for at undgå omgåelsestilfælde. Dette har også betydning i forhold til bestemmelsen i LEF § 43.

Efter styrelsens opfattelse vil væsentlige gavegivere således være omfattet af begrænsningen om, at bestyrelsen ikke kan tillægge de pågældende andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

8.2.3.11.2. Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner

I henhold til SEL § 212 kan der direkte eller indirekte stilles midler til rådighed, ydes lån eller stilles sikkerhed for lån til kapitalejere eller ledelse i selskabet, hvis dette sker som led i en forretningsmæssig disposition. Tilsvarende gælder for kapitalejere eller ledelse i

moderselskaber e.l. Desuden gælder bestemmelsen for personer, der er knyttet til de nævnte personer ved ægteskab, slægtskab i ret op- og nedstigende linje, eller som på anden måde står de pågældende særlig nær.

Muligheden for lån eller sikkerhedsstillelse under særlige forhold var tidligere gældende som en administrativ praksis, men bestemmelsen blev i 2009 kodificeret i SEL.

En tilsvarende mulighed eksisterer ikke umiddelbart for erhvervsdrivende fonde, hvor der i henhold til LEF § 43, stk. 2, er et forbud mod ”ydelse af lån og sikkerhedsstillelse for lån” til de ovenfor nævnte personer.

Om baggrunden for indførelsen af SEL § 212 og styrelsens praksis med hensyn til A/S’er og ApS’er henvises til bemærkningerne til SEL § 212, som bl.a. indeholder følgende:

”De gældende regler om forbud mod lån fra et kapitalselskab til dets kapitalejere og ledelsesmedlemmer omfatter kun egentlige lån eller dispositioner af tilsvarende karakter. Skyldforhold og lignende, der opstår som følge af kreditgivning i almindelige forretningsmellemværender, er ikke omfattet.

Undtagelsen om sædvanlige forretningsmæssige dispositioner kodificeres med ordlyden i § 212, således at der opnås klarhed på dette punkt. Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til den hidtidige praksis.

Denne undtagelse med hensyn til sædvanlige forretningsmæssige dispositioner har hidtil ikke været indeholdt i aktie- og anpartsselskabslovene, men har baseret sig på forarbejderne til det generelle låneforbud, som blev indført i 1982. I den sammenhæng blev det slået fast, at økonomisk bistand, der udspringer af sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, netop af den grund var acceptable.”

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at uanset at LEF ikke indeholder en udtrykkelig bestemmelse som undtager sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, så har det ikke været intentionen med LEF § 43 at ramme sådanne dispositioner.

Når Erhvervsstyrelsen skal vurdere, om en disposition er forretningsmæssigt begrundet, vil der bl.a. blive lagt vægt på, om virksomheden løbende foretager denne type dispositioner med uafhængige parter, og om transaktionen kan betragtes som sædvanlig for den pågældende virksomhed og inden for branchen.

Det er ikke kun transaktionen, som skal være sædvanlig. Dette er også et krav for vilkårene i transaktionen. Betalingsbetingelser, kreditvurdering, sikkerhedsstillelse m.v. skal ske på nøjagtig samme vilkår som tilsvarende transaktioner sædvanligvis gennemføres med over for tredjemand.

8.2.4. Åbenhed om uddelinger

LEF indeholder ingen konkrete bestemmelser om åbenhed vedrørende uddelinger. Det fremgår dog af LEF § 57, stk. 3, at fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen kan forlange de oplysninger, som er nødvendige for varetagelse af deres opgaver. Skattemyndighederne kan ligeledes anmode om oplysninger om uddelinger.

Ovenstående indebærer, at fondsmyndigheden og Erhvervsstyrelsen kan anmode om bestyrelsesreferater, som skal indeholde en redegørelse for uddelingsbeslutningen, legatarfortegnelser e.l., som viser de emner og personer, som i et givet år har modtaget uddelinger fra fonden.

Visse af oplysningerne i en fonds legatarfortegnelse kan undtages fra aktindsigt, jf. § 12 i offentlighedsloven, samt Erhvervsstyrelsens indsendelsesbekendtgørelse § 7, stk. 2.

I henhold til ÅRL skal erhvervsdrivende fonde i deres årsrapporter angive årets uddelinger som overskudsanvendelse i resultatdisponeringen under resultatopgørelsen. Det medfører, at erhvervsdrivende fondes samlede uddelinger kan findes i deres årsrapporter. Der er ikke krav om specifikation af enkeltbeløb eller -modtagere.

8.2.5. Sammenfatning af forskelle i forhold til SEL

I forhold til de eksisterende regler i SEL om kapitalafgang kan der opsummeres følgende forskelle mellem LEFs regelsæt og SELs regler:

- Reglerne om kapitalnedsættelse fremgår direkte af SEL.
- Der skal ikke i henhold til SEL oplyses om omkostninger forbundet med en kapitalnedsættelse.
- I henhold til SEL skal der ikke indsendes en erklæring fra en vurderingsmand om, at underskuddet på datoen for kapitalnedsættelsen mindst svarer til nedsættelsesbeløbet, idet det i bemærkningerne til SEL er anført, at det er det centrale ledelsesorgan, der er ansvarlig herfor, og at det er op til dem at vurdere, hvorvidt de har behov for en erklæring eller lignende fra revisor. Der er ikke i LEF mulighed for automatisk effektivering af en kapitalnedsættelse.
- I SEL er anmeldelsesfristen for kreditorerne 4 uger, mod 3 måneder for erhvervsdrivende fonde.
- I SEL er det præciseret, hvad der gælder, hvis udlodning sker i andre værdier end kontanter, mens LEF ikke indeholder bestemmelser herom.
- I erhvervsdrivende fonde er der mulighed for at nedsættelse af grundkapitalen kan fremgå af vedtægten (kapitalforbrugende fonde).
- I SEL findes en forsvarlighedsregel, som begrænser de midler, som kan anvendes til udbetaling, da der skal tages hensyn til, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til selskabets og i moderselskaber koncernens økonomiske stilling, samt selskabet og/eller dets kreditorer.
- I SEL er der mulighed for udlodning af "ekstraordinært" udbytte. Denne mulighed eksisterer ikke for erhvervsdrivende fonde.
- Det er i SEL præciseret, at sædvanlige forretningsmæssige dispositioner er undtaget fra låneforbuddet. LEF indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse herom.

8.3. Udvalgets overvejelser

Udvalget er generelt af den opfattelse, at reglerne om kapitalafgang, herunder uddelinger, som udgangspunkt bør være identiske med reglerne i SEL om kapitalafgang i A/S'er og ApS'er, medmindre fondenes særlige karakteristika som selvejende institutioner konkret kan begrunde en forskel mellem de to regelsæt.

Udvalget har overvejet en række konkrete emner vedrørende kapitalafgang, herunder uddelinger.

8.3.1. De nærmere regler om kapitalafgang (kapitalnedsættelser og uddeling) i LEF eller i en bekendtgørelse udstedt i medfør af LEF

Udvalget har overvejet fordele og ulemper ved, at de nærmere bestemmelser om kapitalafgang fremgår af en bekendtgørelse fremfor af LEF.

En klar lovregel vil skabe større klarhed og vil efter udvalgets opfattelse lette fondenes praktiske arbejde.

En bekendtgørelse vil imidlertid sikre større grad af fleksibilitet, da der vil være bedre muligheder for løbende at tilpasse reglerne til de faktiske forhold. Dette skal også ses i sammenhæng med, at en række af reglerne om især kapitalnedsættelser er tekniske.

Et enigt udvalg finder, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at reglerne fremgår direkte af LEF, således som det også er tilfældet for A/S'er og ApS'er, hvor reglerne fremgår af SEL.

Udvalget finder således, at klarhed og sikkerhed om reglerne vejer tungere end fleksibiliteten og muligheden for løbende at tilpasse reglerne.

8.3.2. Oplysning om omkostninger forbundet med en kapitalnedsættelse

Efter SEL er der ikke krav om angivelse af omkostningerne forbundet med en kapitalnedsættelse.

Efter de gældende regler er der krav om angivelse af omkostninger ved en kapitalnedsættelse i en erhvervsdrivende fond.

Udvalget finder, at der ikke er en væsentlig begrundelse, der taler for, at der på dette punkt skal gælde skærpede regler for erhvervsdrivende fonde i forhold til A/S'er og ApS'er.

Udvalget finder derfor, at kravet om angivelse af omkostninger ved kapitalnedsættelser bør ophæves.

8.3.3. Spørgsmål om kapitalnedsættelser til dækning af underskud

Udvalget finder, at reglerne om kapitalnedsættelse til dækning af underskud skal være identiske for selskaber og erhvervsdrivende fonde.

8.3.3.1. Vurderingsmandserklæring om underskud

Efter de gældende regler om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde er der i modsætning til SEL krav om, at der ved kapitalnedsættelser til dækning af underskud skal udarbejdes og indsendes en erklæring fra en vurderingsmand om, at fondens overførte underskud på datoen for nedsættelsen mindst svarer til nedsættelsesbeløbet.

Udvalget finder, at kravet om en vurderingsmandserklæring skal ophæves, således at det fremover bliver fondsbestyrelsen, der er ansvarlig herfor, hvilket skal fremgå af bemærkningerne til loven.

Herefter vil det være op til fondsbestyrelsen at vurdere, hvorvidt de til brug for deres vurdering har behov for en vurderingsmandserklæring eller lignende.

Herved vil der på dette punkt blive ensartede regler for A/S'er og ApS'er og erhvervsdrivende fonde, hvilket udvalget finder hensigtsmæssigt.

8.3.4. Kapitalnedsættelse til uddeling

8.3.4.1. Kapitalnedsættelse til særlig reserve

I A/S'er og ApS'er er det muligt at foretage kapitalnedsættelser til følgende formål:

1. dækning af underskud,
2. udbetaling til kapitalejerne, og
3. henlæggelse til særlig reserve.

I erhvervsdrivende fonde er det efter gældende regler muligt at foretage kapitalnedsættelser til:

1. dækning af underskud, og
2. uddeling.

Udvalget har overvejet, hvorvidt det fremover skal være muligt også i erhvervsdrivende fonde at foretage en kapitalnedsættelse til en særlig reserve.

Udvalget finder, at der ikke er væsentlige argumenter, der taler imod dette, idet det vil give fondene yderligere fleksibilitet i forhold til planlægning af uddelinger m.v.

Udvalget anfører dog samtidigt, at det af bemærkningerne skal fremgå, at der også ved kapitalnedsættelser til en særlig reserve skal være en aktuel plan med nedsættelsen, dvs. hvad midlerne skal anvendes til og hvornår. Dette skal også ses i sammenhæng med, at der fortsat vil være krav om, at fondsmyndigheden skal samtykke i en kapitalnedsættelse.

8.3.4.2. Frist for kreditorernes anmeldelse af krav

Med SEL blev kreditorernes frist for anmeldelse af krav nedsat fra 3 måneder til 4 uger.

Udvalget finder, at anmeldelsesfristen ved kapitalnedsættelser i fonde bør følge de tilsvarende regler for A/S'er og ApS'er. Udvalget finder derfor, at anmeldelsesperioden også i fonde skal nedsættes til 4 uger.

8.3.4.3. Automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelser

SEL indførte såkaldte automatiske gennemførelser af kapitalnedsættelser, hvor Erhvervsstyrelsen uden yderligere anmeldelse fra selskabet gennemfører kapitalnedsættelsen, medmindre styrelsen inden for en vis periode, som i loven er fastsat til fire uger, har modtaget underretning om, at kapitalnedsættelsen ikke skal gennemføres.

Kapitalnedsættelsen effektueres således ikke, hvis det af selskabet eller dets rådgivere inden Erhvervsstyrelsens registrering af gennemførelsen anmeldes, at beslutningen om kapitalnedsættelsen skal annulleres eller at gennemførelsen ikke skal ske automatisk, men at en

eventuel gennemførelse af kapitalnedsættelsen vil blive foretaget af selskabet eller dets rådgivere.

I visse tilfælde er det som følge af ændringer i selskabet i perioden fra registreringen af beslutningen om kapitalnedsættelsen ikke muligt for Erhvervsstyrelsen automatisk at gennemføre af en kapitalnedsættelse.

Modellen med automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelser har i A/S'er og ApS'er vist sig velfungerende. Udvalget finder derfor, at en tilsvarende model skal indføres for de erhvervsdrivende fonde.

Udvalget finder således, at fondenes særlige kendetegn ikke begrundes, at det på dette punkt skal være forskel i forhold til A/S'er og ApS'er.

8.3.4.4. Kapitalnedsættelse ved udlodning af andre værdier end kontanter

I SEL er der en udtrykkelig bestemmelse om, hvis en kapitalnedsættelse kan ske ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Det er udvalgets opfattelse, at der ikke er væsentlige begrundelser, der taler imod, at det også i erhvervsdrivende fonde skal være muligt at foretage en kapitalnedsættelse ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Udvalget finder dog, at der bør være en udtrykkelig bestemmelse herom i LEF svarende til SEL.

Udvalget finder endvidere, at der ved kapitalnedsættelser ved udlodning af andre værdier end kontanter skal være krav om en vurderingsberetning, medmindre vurderingsberetningen konkret erstattes af en ledelsesredegørelse om aktivet, der udloddes, svarende til, hvad der gælder for A/S'er og ApS'er.

8.3.5. Uddelinger, herunder åbenhed om uddelinger

8.3.5.1. Enhver økonomisk begunstigelse

En uddeling sker typisk ved overførsel af kontanter fra fonden til den uddelingsberettigede.

En uddeling kan imidlertid ske på anden måde end ved overførelse af kontanter eller et formuegode fra fonden.

Det kan eksempelvis ske ved, at en fond yder et lån på favorable rentevilkår, og hvor den aftalte rente på lånet eksempelvis er mindre end markedsrenten. I sådanne tilfælde vil den herved opståede renteforskel udgøre en uddeling fra fonden. Det samme gælder, hvis en erhvervsdrivende fond udlejer en lejlighed til under markedslejen. I den situation vil forskellen mellem markedslejen og den leje, som lejeren betaler, udgøre en uddeling. En fond kan også foretage uddelinger ved at stille garantier/kautationer uden at blive kompenseret herfor helt eller delvist.

Udvalget har overvejet, hvorvidt der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse i LEF om, at uddelinger også rummer andre typer økonomiske begunstigelser.

Udvalget finder, at der ikke er behov for dette, men at det i stedet i bemærkningerne bør omtales, at dette er tilfældet. Herved kommer forarbejderne til LEF til at svare til forarbejderne til SEL, hvilket udvalget finder hensigtsmæssigt.

8.3.5.2. Midler der kan anvendes til uddeling

LEF § 41 fastslår, at der til uddeling fra en erhvervsdrivende fond kan anvendes beløb, der i fondens senest godkendte årsrapport er opført som overført overskud og reserver, med fradrag af overført underskud. Følgende kan dog ikke anvendes:

- 1) reserver for opskrivning efter indre værdis metode,
- 2) alle øvrige opskrivnings- og opreguleringsreserver samt
- 3) reserver, der er bundne i henhold til vedtægten.

I 2004 blev der indført mulighed for, at A/S'er og ApS'er kunne udlodde ekstraordinært udbytte. Til ekstraordinært udbytte kan anvendes de midler, der i henhold til seneste årsrapport kunne udbetales som ordinært udbytte, samt optjent overskud siden balancedatoen i seneste godkendte årsrapport, hvis beløbet ikke er udloddet, forbrugt eller bundet. Reserver, der ikke er bundne, og som er opstået siden seneste balancetidspunkt samt reserver, der er blevet frigjort i det indeværende regnskabsår, kan ligeledes udloddes som ekstraordinært udbytte.

Efter udvalgets opfattelse skal det også være muligt for erhvervsdrivende fonde at uddele optjent overskud siden balancedatoen for seneste godkendte årsrapport, hvis beløbet ikke er uddelt, forbrugt eller bundet, og reserver, der ikke er bundne, og som er opstået siden seneste balancetidspunkt samt reserver, der er blevet frigjort i det indeværende regnskabsår.

Efter udvalgets opfattelse skal der ligesom i A/S'er og ApS'er være krav om en balance, der skal være udarbejdet i henhold til det regelsæt, som fonden udarbejder årsrapport efter, hvis der træffes beslutning om uddeling på andet tidspunkt end i forbindelse med godkendelsen af årsrapporten.

Fondsbestyrelsen skal i disse tilfælde ligesom for A/S'er og ApS'er vurdere, om det er forsvarligt at vedlægge balancen fra seneste årsrapport, eller om der skal udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen.

Hvis beslutningen om uddeling træffes mere end 6 måneder efter balancedagen i fondens seneste godkendte årsrapport, skal der altid udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen.

Hvis der udarbejdes en mellembalance, skal den være revideret af en revisor.

Udvalget finder, at det i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse skal foreskrives, at bestyrelsen i overensstemmelse med den almindelige ansvarsregel i LEF § 44 er ansvarlig for, at uddelingen er forsvarlig, og at der efter uddelingen er dækning for fondens grundkapital og øvrige bundne reserver.

8.3.5.2.1. Mindstekrav til fondes uddelinger

Udvalget har overvejet, hvorvidt der i LEF skal indføres en bestemmelse om, at en vis andel af en erhvervsdrivende fonds overskud som minimum skal uddeles.

Efter udvalgets opfattelse stilles der efter gældende ret ikke krav om, at erhvervsdrivende fonde skal have et uddelingsformål.

Udvalget finder, at der fremadrettet ligeledes ikke skal gælde et krav om et uddelingsformål i de erhvervsdrivende fonde.

Der er enighed i udvalget om, at der ikke skal indføres en sådan bestemmelse om, at en vis andel af en erhvervsdrivende fonds overskud som minimum skal uddeles – heller ikke i de tilfælde, hvor den erhvervsdrivende fonds formål også omfatter uddelinger til almenvelgørende formål.

Det er udvalgets opfattelse, at en række forhold taler mod at indføre en sådan bestemmelse. Det drejer sig om:

- Erhvervsdrivende fonde er karakteriseret ved selv at udøve erhvervsdrift eller have bestemmende indflydelse i en erhvervsdrivende virksomhed. Ofte er hensynet til videreførelse og udvikling af en erhvervsvirksomhed en væsentlig del af fondens formål. Mindstekrav til uddelinger kan true hensynet til erhvervsvirksomheden. Dette skyldes, at fonde, der pr. definition ikke har ejere, kun har erhvervsvirksomheden og eventuelt en værdipapirportefølje som finansieringskilde til fondens investeringer i virksomheden, herunder til udviklingsaktiviteter. De erhvervsdrivende fondes betydning for den danske samfundsøkonomi via erhvervsaktiviteten er langt større end via uddelingerne. Det er således vigtigt, at lovgivningen ikke lægger hindringer i vejen for erhvervsaktiviteten i de erhvervsdrivende fonde.
- Hensynet til erhvervsvirksomheden gør det generelt hensigtsmæssigt eller endog nødvendigt, at fonden opbygger reserver, som gør det muligt at deltage i senere kapitaludvidelser i virksomheden i forbindelse med fusion eller virksomhedsovertagelse, økonomisk krise, større investeringer med videre. Dette vil blive vanskeliggjort af mindstekrav til uddelinger.
De erhvervsdrivende fondes erhvervsaktiviteter er ganske forskellige og giver derfor vidt forskelligt afkast afhængigt af branche, konkurrenceposition, konjunkturudvikling, skatteforhold med videre. Det vil ikke være meningsfuldt at fastlægge faste krav til uddelinger på tværs af disse forskelligheder. Det relevante for en fonds uddelingsaktivitet er det faktiske afkast sammenholdt med virksomhedens og fondens aktuelle situation, mens fastlæggelsen af et afkastkrav, som skal danne grundlag for en eventuel minsteuddeling, under alle omstændigheder vil være baseret på historiske gennemsnit.
- Hensynet til effektive uddelinger, der kan variere i størrelse og timing, kan også gøre en fast årlig uddeling uhensigtsmæssig. Uddelinger vil i mange situationer kunne gøre større gavn, hvis de kan styres tidsmæssigt. Ligeledes kan en passende likviditetsreserve gøre det muligt og ønskeligt at fastholde et bestemt uddelingsniveau. I øvrigt vil det være vanskeligt at koordinere sådanne krav med skattereglerne.
- Fondsejerskab er i forhold til andre ejerformer karakteriseret ved at være langsigtet, altså at der netop ikke stilles det samme krav til overskud på kort sigt som i andre ejerformer. Denne langsigtethed kan blive udfordret af mindstekrav til uddelinger.
- En sammenligning med de fondsretlige regler i de andre EU-lande viser, at kun Spanien har mindstekrav til uddelinger i fonde. Spanien tillader i øvrigt kun fonde, der udelukkende har almennyttige formål.
- I et givet år kan der være mange fonde, der ikke foretager uddelinger. Dette skal ikke i sig selv tages som udtryk for overdreven konsolidering. Til sammenligning betalte kun 56 af 170 danske børsnoterede selskaber udbytte i 2011. Selvfinansiering via opsparet

overskud udgør i alle virksomheder en meget væsentlig finansieringskilde, hvilket begrænser mulighederne for udbytte i selskaber og uddelinger i fonde.

Udvalget bemærker endvidere, at fondsmyndigheden allerede efter de gældende regler har mulighed for at henstille og påbyde bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond at forøge eller mindske uddelingerne, hvis der er misforhold mellem fondens økonomiske forhold og uddelinger.

Udvalget finder på denne baggrund, at fondsmyndighedens eksisterende mulighed for efter en konkret vurdering at henstille til bestyrelsen, at der søges foretaget uddelinger, eller konkret under skærpende omstændigheder påbyde bestyrelsen at foretage uddelinger, er tilstrækkelig.

8.3.5.3. Uddelingers forsvarlighed

Det fremgår af SEL § 179, stk. 2, at selskabets centrale ledelsesorgan er ansvarligt for, at udlodning af udbytte ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til selskabets, og i moderselskaber koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for selskabet eller dets kreditorer, jf. bestemmelserne om ledelsesmedlemmernes ansvar for selskabets forsvarlige beredskab. Det centrale ledelsesorgan er desuden ansvarlig for, at der efter uddelingen er dækning for de reserver, der er bundne i henhold til lov eller vedtægt.

LEF indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om, at bestyrelsen i en fond er ansvarlig for, at en uddeling fra en fond ikke overstiger, hvad der er forsvarligt. Det fremgår dog af LEF, at en fonds bundne midler ikke kan anvendes til uddelinger, og at der derfor skal være dækning for disse efter en uddeling. Udvalget finder, at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond bør anlægge en skærpet forsvarlighedsvurdering, da fonde er selvejende, og der ikke er ejere, som kan indskyde midler, hvis fonden eller dens tilknyttede virksomheder får økonomiske problemer. Dette bevirker, at en fond ofte vil have meget vanskeligt ved at overvinde økonomiske problemer eller bidrage til løsning af sådanne i dens virksomheder.

Udvalget finder derfor også, at der i LEF bør være en bestemmelse om, at fondsbestyrelsen er ansvarlig for, at uddelingerne ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til fondens, og i moderfonde koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for fonden eller dens kreditorer.

Herved bliver der klarhed over, hvad der gælder, ligesom udvalget vurderer, at en sådan bestemmelse vil have en præventiv effekt.

8.3.5.4. Uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter

I SEL er der en udtrykkelig bestemmelse om udbetaling af udbytte, herunder ekstraordinært udbytte, ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Det er udvalgets opfattelse, at der ikke er væsentlige begrundelser, der taler imod, at det også i erhvervsdrivende fonde skal være muligt at foretage en uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter, således at en fond eksempelvis erhverver et bestemt aktiv med henblik på efterfølgende at uddele aktivet.

Der kan eksempelvis være tale om erhvervelse af en skanner eller lignende, der efterfølgende uddeles til et hospital. Der kan eksempelvis være markedsføringsmæssige fordele forbundet

med, at en fond kan fremhæve, at den har givet et bestemt aktiv eller lignende som en uddeling i stedet for penge.

Udvalget finder, at der bør være en udtrykkelig bestemmelse herom i LEF, og at denne bestemmelse skal foreskrive, at de beskyttelsesgarantier, der stilles i SEL ved udbetaling af udbytte ved udlodning af andre værdier end kontanter skal iagttages. Dette medfører, at der vil være krav om en vurderingsberetning, medmindre der er tale om udlodning af aktiver, hvor vurderingsberetningen kan erstattes med en ledelsesredegørelse.

8.3.5.5. Forbuddet i LEF § 43 mod uddelinger og udlån til bl.a. bestyrelsesmedlemmer m.v.

Det fremgår af LEF § 43, stk. 1, at fondsbestyrelsen ikke kan tillægge stiftere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden, andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang. Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold. Efter § 43, stk. 2, må der ligeledes ikke foretages udlån fra en fond til den nævnte personkreds.

Udvalget har overvejet, hvorvidt § 43 bør udvides til også at omfatte personer, som på anden måde står den pågældende særlig nær. Andre nærtstående kan eksempelvis være søskende.

Udvalget finder, at LEF § 43 ikke skal udvides til at omfatte sådanne uddelingsberettigede. En række af de erhvervsdrivende fonde har til formål at støtte efterkommerne efter stifter, hvilket vil blive forhindret, hvis forbuddet i § 43 blev udvidet til også at omfatte andre nærtstående til fonden.

Uddelinger til mindreårige børn af den opregnede personkreds anses i henhold til praksis for givet til de opregnede personer selv.

Udvalget finder derfor, at det bør præciseres i § 43, at uddelinger fremadrettet ikke kan ske til de opregnede personer og personer, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold samt personernes mindreårige børn.

Væsentlige gavegivere sidestilles med stifterne. Udvalget finder derfor, at det bør præciseres i LEF § 43, at væsentlige gavegivere også er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

8.3.5.5.1. Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner

Det fremgår udtrykkeligt af SEL, at forbuddet i lovens § 210 mod lån og sikkerhedsstillelse for blandt andet ledelsesmedlemmer ikke omfatter sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, jf. SEL § 212.

SEL medførte, at undtagelsen om sædvanlige forretningsmæssige dispositioner blev kodificeret med henblik på at skabe klarhed om retstilstanden.

Udvalget finder, at det bør præciseres i LEF, at låneforbuddet i LEF § 43 ligeledes ikke omfatter sædvanlige forretningsmæssige dispositioner.

Efter udvalgets opfattelse skal det i bemærkningerne præciseres, at sædvanlige forretningsmæssige dispositioner er kendetegnet ved, at der løbende foretages dispositioner af

denne karakter med uafhængige parter. Der skal foretages en konkret vurdering af, om transaktionen kan betragtes som sædvanlig for fonden og inden for branchen.

En klar indikator for, om transaktionen er sædvanlig, er, at fonden har indgået tilsvarende transaktioner med uafhængige parter. Begrebet ”sædvanlige forretningsmæssige dispositioner” er et fleksibelt og dynamisk begreb, der vil kunne ændre sig over tid.

I bemærkningerne skal det endvidere præciseres, at det ikke kun er transaktionen, som skal være sædvanlig. Kravet om sædvanlighed gælder også for vilkårene i transaktionen. Betalingsbetingelser, kreditvurdering, sikkerhedsstillelse m.v. skal ske på samme vilkår, som tilsvarende transaktioner sædvanligvis gennemføres med overfor tredjemand.

8.3.5.6. Tilbagebetaling af uddelinger og kapitalnedsættelser

I SEL er der krav om, at ulovligt udbetalt udbytte skal tilbagebetales, medmindre modtageren var i god tro.

Det er udvalgets opfattelse, at der ikke er væsentlige argumenter, der kan begrunde, at der på dette punkt skal være forskel på erhvervsdrivende fonde og A/S'er samt ApS'er, og at der derfor fremadrettet også skal være krav om, at modtageren af en ulovlig uddeling skal tilbagebetale beløbet, medmindre modtageren er i god tro.

I bemærkningerne kan det anføres, at det er bestyrelsen, der er ansvarlige for at få midlerne tilbagebetalt til fonden.

Hvis de ulovligt udbetalte midler ikke kan kræves tilbagebetalt fra modtageren som følge af dennes gode tro, eller debitor ikke har evne og vilje til tilbagebetaling, vil bestyrelsen efter bestemmelsen i LEF § 44 kunne blive erstatningsansvarlig for det tab, som fonden herved lider.

I bemærkningerne skal det endvidere nævnes, at bestemmelsen om tilbagebetaling af ulovligt foretagne uddelinger ikke har til formål at begrænse anvendelsesområdet for de generelle bestemmelser om erstatningsansvar i LEF.

8.3.5.7. Åbenhed om uddelinger og omkostninger ved uddelingsaktiviteten og eller enkelt uddelinger

I dag er det muligt via resultatdisponeringen i årsregnskabet at se, hvor meget en konkret fond samlet har uddelt.

Nogle uddelinger kræver i større eller mindre omfang administration og opfølgning eller overvågning fra fondens side, hvilket typisk vil afspejle sig i fondens resultatopgørelse som en omkostning.

I det omfang, der over resultatopgørelsen afholdes sådanne omkostninger, kan der gives oplysning herom i noterne med henblik på at give regnskabslæser et korrekt billede af fondens aktiviteter og omkostninger, herunder omkostninger knyttet til uddelingsaktiviteten.

Udvalget finder, at der er brug for øget åbenhed om de erhvervsdrivende fondes uddelinger til almenyttige formål, således at man kan se en fordeling af uddelingerne på hovedkategorier.

Der er i udvalget enighed om, at der er et anonymitetshensyn, som gør sig gældende i forhold til privatpersoner, herunder et anonymitetshensyn i forbindelse med eventuelle uddelinger til stifters familie. Tilsvarende kan i konkrete tilfælde gælde af anonymitetshensyn i relation til andre modtagere.

Udvalget finder, at der i ÅRL skal indføres krav om, at fondene i ledelsesberetningen eller på en hjemmeside skal redegøre for fondens uddelingspolitik.

Udvalget finder, at der i ÅRL skal indføres krav om, at en fonds uddelinger skal udspecificeres på en række hovedkategorier, herunder hvor meget der er uddelt i hver af disse hovedkategorier. Det skal efter udvalgets opfattelse være op til den enkelte fond at beslutte, hvilke hovedkategorier der er relevante for fonden.

Der skal gives sammenligningstal og dermed være kontinuitet i oplysningerne herom.

I bemærkningerne skal det dog anføres, at hvis det i fondens vedtægt er anført, at der skal ske uddeling til en række opregnede formål m.v., skal disse formål være blandt de opregnede hovedkategorier. Udvalget finder endvidere, at det i bemærkningerne ligeledes skal opregnes, hvilke hovedkategorier der typisk vil være relevante. Hvis formålet, der er nævnt i fondens vedtægt er meget bredt, eksempelvis blot almenvelgørende formål, vil det være nødvendigt for fonden at foretage en opdeling af formålsangivelsen i relevante hovedkategorier. Som eksempel på typiske hovedkategorier for uddelinger nævner udvalget uddelinger til sociale formål, forskning, kultur, uddelinger til stifterfamilien, uddelinger til medarbejdere i koncernen og uddelinger til helejet dattervirksomhed.

Der er efter udvalgets opfattelse ikke noget til hinder for, at en fond vælger at medtage legatarfortegnelsen i fondens årsrapport og dermed offentliggøre, hvem der har modtaget uddelinger i det seneste regnskabsår, samt den enkelte uddelings størrelse.

Hvis en fond vælger at medtage den fulde legatarfortegnelse i årsregnskabet, skal fonden fortsat redegøre for sin uddelingspolitik, men fonden er undtaget fra at opdele sine uddelinger i hovedkategorier.

8.3.5.7.1. Indsendelse af legatarfortegnelsen til fondsmyndigheden

Udvalget finder, at det vil være hensigtsmæssigt af hensyn til fondsmyndighedens kontrol med de erhvervsdrivende fondes uddelinger, at fondene årligt sammen med indsendelsen af årsrapporten skal indsende deres legatarfortegnelse for det forgangne år. Legatarfortegnelsen er en oversigt over modtagerne af uddelinger i årets løb. Årets samlede uddelinger og eventuelle tilbageførsler skal svare til de i årsregnskabet anførte uddelinger.

Herefter vil fondsmyndigheden løbende kunne kontrollere, hvorvidt fondene foretager uddelinger i overensstemmelse med LEF og vedtægten.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at det fremgår af § 7, stk. 2, i bekendtgørelsen om indsendelse til og offentliggørelse af årsrapporter m.v. i Erhvervsstyrelsen samt kommunikation hermed, at hvis legatarfortegnelsen er indsendt til Erhvervsstyrelsen som et selvstændigt dokument, er fortegnelsen undtaget fra aktindsigt i medfør af LEF § 61, stk. 2, som henviser til reglerne i offentlighedsloven.

Udvalget er af den opfattelse, at det også fremadrettet bør være muligt at undtage legatarfortegnelsen fra adgangen til aktindsigt, uanset at legatarfortegnelsen indsendes sammen med årsrapporten, hvis fortegnelsen indsendes som et selvstændigt dokument og ikke som en integreret del af årsrapporten. Det er væsentligt i forhold til at sikre transparens og øge kontrollen med de foretagne uddelinger, at fondsmyndigheden modtager legatarfortegnelsen sammen med årsrapporten. På den anden side er der et hensyn at tage til legatarmodtagerne, som kan have en berettiget forventning om ikke at blive identificeret ved navn eller lignende i de offentligt tilgængelige dokumenter.

I medfør af offentlighedslovens § 3, stk. 1, kan erhvervsministeren efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at nærmere angivne arter af dokumenter, for hvilke bestemmelserne i §§ 7-14 i almindelighed vil medføre, at begæring om aktindsigt kan afslås, skal være undtaget fra loven.

Det er udvalgets opfattelse, at hvis der skal indsættes en ny bestemmelse i LEF, der undtager legatarfortegnelsen, som indsendes som et selvstændigt dokument sammen med årsrapporten, vil det kun kunne ske i medfør af offentlighedslovens § 3. Såfremt det ikke er muligt at undtage disse dokumenter fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens §§ 7-14 finder udvalget, at den gældende bestemmelse skal videreføres uændret. Udvalget forudsætter så, at oplysninger eller dokumenter om legatmodtagere vil kunne undtages fra offentligheden i medfør af den i § 63, stk. 3 udstedte bekendtgørelse, jf. FOB s. 125.

Efter udvalgets opfattelse skal denne bestemmelse overføres til lov om erhvervsdrivende fonde. Det er en forudsætning for udvalgets forslag om indsendelse af legatarfortegnelsen til fondsmyndigheden, at fortegnelsen kan undtages fra aktindsigt.

8.4. Udkast til lovforslag

8.4.1. Udkast til lovtæst

8.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

KA1. § 11 ophæves

KA2. *Overskriften til kapitel 7 ændres til: »Uddelinger og anden kapitalafgang m.v.«*

KA3. Efter § 39 indsættes som ny bestemmelse i kapitel 7:

»§ 39 a. Afgang af en fonds midler kan kun finde sted

- 1) som uddeling, jf. §§ 40-42, eller
- 2) som kapitalnedsættelse, jf. §§ 43 b-43 f.

Stk. 2. Bestyrelsen er ansvarlig for, at kapitalafgangen ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til fondens, og i moderfonde koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for fonden eller dens kreditorer, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5. Bestyrelsen er desuden ansvarlig for, at der efter kapitalafgangen er dækning for fondens grundkapital og de reserver, der er bundne i henhold til lov eller vedtægt.«

KA4. Som *Overskrift til § 40* indsættes: »Uddeling«.

KA5. § 41 affattes således:

»§ 41. Til uddeling kan kun anvendes frie reserver, hvorved forstås beløb, som i fondens senest godkendte årsregnskab er opført som overført overskud, og reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægt, med fradrag af overført underskud.

Stk. 2. Efter aflæggelsen af fondens første årsrapport kan optjent overskud og frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, også anvendes til uddelinger, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet.

Stk. 3. Ved anvendelsen af midler omfattet af stk. 2 skal bestyrelsens beslutning om uddeling vedlægges en balance. Bestyrelsen vurderer, om det er forsvarligt at vedlægge balancen fra seneste årsrapport, eller om der skal udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Uanset stk. 3 skal der altid udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen, hvis beslutningen om uddeling træffes mere end 6 måneder efter balancedagen i fondens seneste godkendte årsrapport.

Stk. 5. Hvis der udarbejdes mellembalance efter stk. 3-4, skal mellembalancen være gennemgået af revisor. Mellembalancen skal udarbejdes efter de regler, som fonden udarbejder årsrapport efter. Mellembalancen må ikke have en balancedag, der ligger mere end 6 måneder forud for beslutningen om uddelingen.

Stk. 6. Sker en uddeling i andre værdier end kontanter, skal der udarbejdes en vurderingsberetning, jf. § 9 b. Det skal i vurderingsmandens erklæring angives, at uddelingen svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der uddeles. Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring efter reglerne i § 9 c, stk. 2, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved udlodning af aktiver som omtalt i § 9 c, stk. 1. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen. Balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overtagne virksomhed.

Stk. 7. Bestyrelsens beslutning om uddeling skal optages i protokollen. Ved anvendelsen af midler omfattet af stk. 2 skal mellembalancen eller balancen for det seneste regnskabsår indgå i bestyrelsens protokol som bilag til den truffe beslutning.«

KA6. § 43 affattes således:

»§ 43. Der kan ikke tillægges stiftere, væsentlige gavegivere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden, andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang. Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold, og de nævnte personers mindreårige børn.

Stk. 2. Ydelse af lån og sikkerhedsstillelse for lån til den i stk. 1 nævnte kreds er ikke tilladt.

Stk. 3. Uanset stk. 2 kan en fond som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition yde lån eller stille sikkerhed for personkredsen, der er nævnt i stk. 1.«

KA7. Efter § 43 indsættes som nye bestemmelser i kapitel 7:

»§ 43 a. Fortegnelsen over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret (legatarfortegnelsen) skal indsendes til fondsmyndigheden samtidigt med indsendelsen af fondens årsrapport. Hvis legatarfortegnelsen indsendes til Erhvervsstyrelsen som et selvstændigt dokument, er fortegnelsen undtaget fra aktindsigt.

Kapitalnedsættelse

Beslutning om kapitalnedsættelse

§ 43 b. Bestyrelsen kan beslutte at nedsætte grundkapitalen ved ændring af vedtægten, jf. § 43 d, stk. 2. Beslutningen om kapitalnedsættelse skal angive det beløb, hvormed grundkapitalen nedsættes, samt til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:

- 1) Dækning af underskud,
- 2) uddeling, eller
- 3) henlæggelse til en særlig reserve.

Stk. 2. Vedtægten kan bestemme, at grundkapitalen gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet. De nødvendige vedtægtsændringer som følge af en nedsættelse besluttet af bestyrelsen og skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 2 uger efter beslutningen.

Stk. 3. Grundkapitalen kan ikke nedsættes til et beløb under det i § 9 fastsatte mindstebeløb.

§ 43 c. Der skal på beslutningstidspunktet foreligge en vurderingsberetning, jf. § 9 b, hvis en kapitalnedsættelse sker til uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter. Det skal i vurderingsmandens erklæring angives, at uddelingen mindst svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der udloddes. Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring efter reglerne i § 9 c, stk. 2, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved udlodning af aktiver som omtalt i § 9 c, stk. 1. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen. Balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overdragne virksomhed.

Anmeldelse af kapitalnedsættelse

§ 43 d. En beslutning om kapitalnedsættelse skal anmeldes til registrering senest 2 uger efter, at beslutningen er truffet. Beslutningen mister sin gyldighed, hvis den ikke er anmeldt til registrering i Erhvervsstyrelsen inden for denne frist.

Stk. 2. Beslutningen om kapitalnedsættelsen registreres, hvis fondsmyndigheden kan samtykke i beslutningen.

Opfordring til kreditorerne

§ 43 e. Fondens kreditorer skal ved kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve, jf. § 43 b, stk. 1, nr. 2 og 3, opfordres til inden for en frist på 4 uger at anmelde deres krav til fonden. Dette sker ved Erhvervsstyrelsens registrering og offentliggørelse af bestyrelsens beslutning om at nedsætte grundkapitalen.

Gennemførelse af kapitalnedsættelsen

§ 43 f. Når kreditorernes frist for anmeldelse af krav til fonden er udløbet, jf. § 43 e, kan der træffes beslutning om gennemførelsen af kapitalnedsættelsen til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve, hvis det er forsvarligt at gennemføre kapitalnedsættelsen, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve kan af Erhvervsstyrelsen gennemføres uden yderligere varsel 4 uger efter udløbet af fristen for anmeldelse af krav til fonden, jf. § 43 e, medmindre det inden gennemførelsen af nedsættelsen er blevet anmeldt, at beslutningen om kapitalnedsættelsen skal annulleres, jf. stk. 3, eller at kapitalnedsættelsen først skal gennemføres ved en efterfølgende anmeldelse til Erhvervsstyrelsen, jf. stk. 4 og 5. Erhvervsstyrelsen kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at visse ændringer vedrørende fonden efter registreringen af beslutningen om kapitalnedsættelsen, jf. § 43 d, medfører, at beslutningen om kapitalnedsættelse annulleres,

eller at kapitalnedsættelsen skal gennemføres ved en efterfølgende anmeldelse til Erhvervsstyrelsen.

Stk. 3. Bestyrelsen skal foretage den foreskrevne anmeldelse inden udløb af fristen i stk. 2, 1. pkt., hvis kapitalnedsættelsen til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve ikke kan gennemføres i overensstemmelse med det offentliggjorte, jf. § 43 e, eller det ikke er forsvarligt at gennemføre kapitalnedsættelsen, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5.

Stk. 4. En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve må ikke gennemføres, hvis anmeldte, forfaldne krav ikke er fyldstgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav. Erhvervsstyrelsen afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Stk. 5. En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen senest ved udløbet af indsendelsesfristen for den årsrapport, hvori tidspunktet for beslutningen om kapitalnedsættelsen indgår, dog senest 1 år efter beslutningen om kapitalnedsættelsen. Overskrides fristen, mister beslutningen om gennemførelse af kapitalnedsættelsen sin gyldighed.

Tilbagebetaling

§ 43 g. Er der sket uddeling, herunder i forbindelse med kapitalnedsættelser, i strid med bestemmelserne i denne lov, skal modtagerne tilbagebetale de udelte beløb tillige med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat efter § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %. Dette gælder dog kun, hvis modtageren af uddelingen indså eller burde have indset, at uddelingen var ulovlig.

Stk. 2. Hvis en fond har ydet lån og sikkerhedsstillelse i strid med § 43, stk. 2, skal beløbet tilbageføres til fonden sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %, medmindre højere rente er aftalt.

Stk. 3. Kan tilbagebetaling efter stk. 1 eller 2 ikke finde sted, eller har modtageren af uddelingen ikke tilbagebetalingspligt, jf. stk. 1, 2. pkt., er de bestyrelsesmedlemmer, som har medvirket til beslutningen om udbetalingen eller gennemførelsen af denne eller til opstillingen eller godkendelsen af den urigtige regnskabsopgørelse, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler for det tab, som fonden måtte blive påført.

Stk. 4. Sikkerhedsstillelse foretaget i strid med § 43, stk. 2, er bindende for fonden, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med denne bestemmelse.«

KA8. I § 54 ændres »stiftelse, forhøjelse eller nedsættelse« til: »stiftelse eller forhøjelse«.

8.4.1.2. Ændring af årsregnskabsloven

KAÅ1. Efter § 77 a indsættes som ny bestemmelse:

»§ 77 b. Fonde omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde skal udarbejde en ledelsesberetning og heri medtage en redegørelse for fondens uddelingspolitik. Fondens skal som en del af redegørelsen oplyse, hvilke hovedkategorier fonden i regnskabsåret har foretaget uddelinger til og størrelsen af uddelingerne til de enkelte hovedkategorier, medmindre fonden har indarbejdet sin legatarfortegnelse i årsrapporten.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at redegørelsen efter stk. 1 ikke skal medtages i ledelsesberetningen, hvis ledelsesberetningen indeholder en henvisning til fondens hjemmeside, hvor redegørelsen er offentliggjort. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom, herunder om fondens opdatering af oplysningerne på hjemmesiden, og ledelsens og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.«

8.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

8.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. KA1

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at bestemmelserne om kapitalafgang samles i et kapitel i lov om erhvervsdrivende fond, jf. også lovforslagets § 1, nr. KA2, og at bestemmelserne samles i lovens kapitel 7. Selskabslovens kapitel 11 indeholder på tilsvarende vis alle former for kapitalafgang fra et aktieselskab eller anpartsselskab.

Den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 11 om kapitalnedsættelser foreslås som følge heraf ophævet. I stedet foreslås det, at der indsættes bestemmelser om kapitalnedsættelse i lovens kapitel 7, jf. også lovforslagets § 1, nr. KA7.

Til nr. KA2

I forbindelse med udarbejdelsen af selskabsloven blev det vurderet, at det ville være hensigtsmæssigt at samle bestemmelserne om de forskellige former for kapitalafgang i et kapitel i loven. Det førte til, at selskabslovens kapitel 11 omhandler alle former for kapitalafgang.

Det vurderes på tilsvarende vis, at det vil være hensigtsmæssigt at samle bestemmelserne om kapitalafgang fra en fond i et kapitel i lov om erhvervsdrivende fonde.

Som konsekvens heraf foreslås det, at *overskriften til kapitel 7* ændres, således at overskriften stemmer overens med, at det foreslås, at kapitel 7 fremover skal omhandle uddelinger og øvrige former for kapitalafgang fra en erhvervsdrivende fond.

Til nr. KA3

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, der opregner de forskellige kapitalafgangsformer i en fond, jf. den foreslåede § 39 a. Selskabslovens § 179 opregner på tilsvarende vis de forskellige kapitalafgangsformer, der er i et aktieselskab eller anpartsselskab.

Det foreslås i stk. 1, at kapitalafgangsformerne i en erhvervsdrivende fond fortsat skal være uddelinger og kapitalnedsættelser. Der er ikke andre kapitalafgangsformer i en fond.

Reglerne om uddeling omfatter også andre former for økonomiske begunstigelser end traditionelle udbetalinger af midler.

Situationer, hvor f.eks. aktiver eller serviceydelser sælges til en fond til en pris over markedsprisen, kan efter omstændighederne være omfattet af bestemmelserne om uddeling og vil derfor skulle behandles som sådan og derfor også opfylde de krav, der er til sådanne.

En uddeling kan således ske på anden måde end ved overførelse af kontanter eller et formuegode fra fonden.

Det kan eksempelvis ske ved, at en fond yder et lån på favorable rentevilkår, og hvor den aftalte rente på lånet eksempelvis er mindre end markedsrenten. I sådanne tilfælde vil den

herved opståede renteforskel udgøre en uddeling fra fonden. Det samme gælder, hvis en erhvervsdrivende fond udlejer en lejlighed til under markedslejen. I den situation vil forskellen mellem markedslejen og den leje, som lejeren betaler, udgøre en uddeling.

I bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det præciseret, at fondsbestyrelsen er ansvarlig for, at en uddeling af midler fra fonden ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyn til fondens, og i moderfonde koncernens, økonomiske stilling, og at det ikke sker til skade for fonden, dens kreditorer eller aftaleparter i øvrigt. Ledelsen skal således vurdere, om en uddeling eller en kapitalnedsættelse er forsvarlig i forhold til fondens samlede økonomiske stilling, herunder skal der foretages en vurdering af fondens nuværende og fremtidige situation.

Bestyrelsen er således til enhver tid ansvarlig for, at der er den fornødne kapital i fonden set i forhold til fondens nuværende og fremtidige drift.

Bestyrelsen er ansvarlig for, at kapitalafgang fra en fond ikke sker til skade for fonden eller dens kreditorer. Dermed understreges bestyrelsens overordnede ansvar for, at kapitalafgang fra en fond ikke påfører fonden eller andre et tab.

For en nærmere gennemgang af bestyrelsens ansvar for et forsvarligt kapitalberedskab henvises til dette lovforslags § 1, nr. L3, vedrørende den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, nr. 5.

Det foreslås endvidere præciseret i *stk. 2, 2. pkt.*, at bestyrelsen er ansvarlig for, at der efter en uddeling eller en kapitalnedsættelse er dækning for de reserver, der er bundne i henhold til lov, herunder bl.a. årsregnskabsloven, og fondens vedtægt.

Til nr. KA4

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. KA2, at kapitel 7 i lov om erhvervsdrivende fonde fremover skal indeholde samtlige bestemmelser om kapitalafgang. Som konsekvens heraf foreslås det i lovforslagets § 1, nr. KA2, at overskriften til lovens kapitel 7 ændres.

Det foreslås som følge heraf, at der indsættes en overskrift til § 40. Den foreslåede ændring vil medføre, at det bliver lettere for brugerne af loven at overskue, hvilken del af lovens kapitel 7, der omhandler uddeling. Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. KA7, at der som overskrift til den foreslåede § 43 b, hvoraf det fremgår, at denne bestemmelse og de efterfølgende bestemmelser omhandler kapitalnedsættelse.

Til nr. KA5

§ 41 omhandler, hvilke midler der kan anvendes til uddelinger.

Det foreslås § 41 affattes på ny, da der foreslås en lang række ændringer i forhold til bestemmelsens gældende affattelse.

Det foreslås i *stk. 1*, at bestemmelsen om, hvilke midler, der som udgangspunkt kan anvendes til uddelinger, forenkles. Der er ikke herved tiltænkt materielle ændringer. Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at en fond som udgangspunkt kun kan anvende beløb til uddelinger, som i fondens senest godkendte årsregnskab er opført som overført overskud og reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægt, med fradrag af overført underskud.

Henvisningen til reserver, der er bundet i henhold til lov, gælder fortsat reserver, der er bundne i henhold til årsregnskabsloven eller anden lovgivning. Der er således tale om en videreførelse af de gældende regler. I det omfang, der kommer andre lovbestemte regler om bundne reserver i årsregnskabsloven eller anden lovgivning, vil disse blive omfattet af bestemmelsen.

Den gældende bestemmelse om, at reserver, der er bundne i henhold til vedtægten, ikke kan benyttes til uddelinger videreføres ligeledes.

Når opregningen af konkrete bundne reserver ikke længere er medtaget i lovteksten, er det for at sikre, at der ikke opstår uoverensstemmelse mellem eksempelvis bestemmelser i årsregnskabsloven og lov om erhvervsdrivende fonde

Fondens bestyrelse er til enhver tid ansvarlig for, at der efter en uddeling er dækning for de reserver, der følger af vedtægten og lov, eksempelvis årsregnskabsloven.

Det faktum, at det fremgår af årsrapporten, at der er frie midler, der kan anvendes til uddeling, kan ikke isoleret tages til udtryk for, at det vil være forsvarligt at foretage en uddeling.

Bestyrelsen skal løbende vurdere fondens økonomiske stilling. Bestyrelsesmedlemmerne har således pligt til konkret at vurdere, om fondens økonomiske stilling i tiden mellem regnskabsårets afslutning og datoen for uddelingen er forringet i et sådant omfang, at uddelingen ikke er forsvarlig.

Bestyrelsen skal ikke alene tage hensyn til indtrufne begivenheder frem til datoen for godkendelsen af årsregnskabet, men også til den forventede fremtidige udvikling.

Likviditet er ikke en betingelse for uddelinger. En fond med reserver, der kan anvendes til uddelinger, kan således optage lån til brug for en uddeling, eksempelvis i fondens hidtil ubelånte ejendomme. Det forudsætter dog, at de øvrige betingelser for uddelingen er opfyldt, herunder forsvarlighedsvurderingen. Vurdering af fondens fremtidige likviditet er en del af forsvarlighedsvurderingen.

Koncernregnskabet anvendes ikke ved beregning af de midler, der kan anvendes til uddelinger. Uddelinger fra en moderfond vil således basere sig på moderfondens eget årsregnskab der kan afvige væsentligt fra koncernregnskabet. Koncernregnskabet kan imidlertid have betydning for, hvorvidt en moderfonds uddelinger er forsvarlige, idet kapitalafgang i disse tilfælde ikke må overstige, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til koncernens økonomiske stilling. Koncernens økonomiske stilling kan således føre til, at der ikke er mulighed for uddelinger eller kun mulighed for en mindre uddeling, end moderfondens årsregnskab udviser. Ved en moderfonds beregning af uddelinger skal der således tages hensyn til koncernens økonomiske stilling som helhed, herunder størrelsen af de samlede egenkapital og de reserver, der kan anvendes til uddeling, når det skal sikres, at uddelingen vil være forsvarlig.

Aktieselskaber og anpartsselskaber fik i 2004 mulighed for at udbetale såkaldt ekstraordinært udbytte. Aktieselskaber og anpartsselskabers mulighed for at udbetale ekstraordinært udbytte blev videreført i selskabsloven i 2009.

Det foreslås, at erhvervsdrivende fonde får mulighed for at foretage uddelinger af de tilsvarende midler, som aktieselskaber og anpartsselskaber kan anvende til ekstraordinært udbytte under iagttagelse af regler svarende til selskabslovens § 182 og 183. Det vurderes

således, at der ikke er væsentlige hensyn, der kan begrunde, at der på dette punkt skal være forskel på aktieselskaber og anpartsselskaber og erhvervsdrivende fonde.

Efter forslaget til § 41, stk. 2 kan en fond efter aflæggelsen af fondens første årsrapport anvende optjent overskud og frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, til uddelinger, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet.

Ligesom ved uddeling af midler opgjort efter det foreslåede stk. 1, er bestyrelsen ved uddeling af midler i henhold til stk. 2 til enhver tid ansvarlig for at tage stilling til, om fondens kapitalberedskab er forsvarligt. Bestyrelsen er således altid ansvarlig for, at en uddeling ikke er til skade for fonden og dets kreditorer, og at den ikke er i strid med reglerne om forsvarligt kapitalberedskab, jf. også den udtrykkelige bestemmelse herom i den foreslåede § 39 a, stk. 2.

Det foreslås i stk. 3, at hvis midlerne i henhold til det foreslåede stk. 2 ønskes anvendt til uddelinger, skal beslutningen om uddeling vedlægges en balance.

Efter den foreslåede stk. 3, 2. pkt., vurderer bestyrelsen, om det er forsvarligt at vedlægge balancen fra seneste årsrapport, eller om der skal udarbejdes en mellembalance med en balancedag, der ligger tættere på bestyrelsens behandling og beslutning af spørgsmålet om uddeling. Mellembalancen skal vise, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen.

Efter forslaget til stk. 4 skal der altid udarbejdes en mellembalance, hvis beslutningen om uddeling træffes mere end 6 måneder efter balancedagen i fondens seneste godkendte årsrapport. Mellembalancen skal vise, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen.

Hvis der er tale om en fond, der har kalenderåret som regnskabsår, vil der således være krav om udarbejdelse af en mellembalance, hvis beslutningen om uddelingen træffes den 1. juli eller senere.

Det foreslås i stk. 5, 1. pkt., at hvis der udarbejdes mellembalance, skal mellembalancen være aflagt og påtegnet af bestyrelsen samt gennemgået af revisor.

Efter stk. 5, 2. og 3. pkt., foreslås det, at mellembalancen skal udarbejdes efter de regler, som fonden udarbejder årsrapport efter, og at mellembalancen ikke må have balancedag, der ligger mere end 6 måneder forud for beslutningen om uddelingen.

Hvis der eksempelvis træffes beslutning om uddelingen den 1. september 2013, skal mellembalancen efter den foreslåede bestemmelse have balancedag den 1. marts 2013 eller senere.

I SEL er der en udtrykkelig bestemmelse, hvis en udbetaling af udbytte, herunder ekstraordinært udbytte, sker ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Det vurderes, at der ikke er væsentlige begrundelser, der taler imod, at det også i erhvervsdrivende fonde skal være muligt at foretage en uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter, således at en fond eksempelvis erhverver et bestemt aktiv med henblik på efterfølgende at uddele aktivet. Der kan eksempelvis være tale om erhvervelse af en scanner eller lignende, der efterfølgende uddeles til et hospital i stedet for, at fonden uddeler et kontantbeløb til hospitalet, som så selv indkøber scanneren.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, og at de beskyttelsesgarantier, der stilles i selskabsloven ved udbetaling af udbytte ved udlodning af andre værdier end kontanter, dvs. en vurderingsberetning, medmindre der er tale om udlodning af aktiver, hvor vurderingsberetningen kan erstattes med en ledelsesredegørelse, skal iagttages.

Det foreslås som følge heraf i § 41, stk. 6, at hvis en uddeling sker ved udlodning af andre værdier end kontanter, skal der udarbejdes en vurderingsberetning, jf. forslaget til § 9 b.

Efter den foreslåede *stk. 6, 2. pkt.*, skal det i vurderingsmandens erklæring ved uddelinger ved udlodninger af andre værdier end kontanter angives, at uddelingsbeløbet svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der uddeles, da det er vigtigt at få afklaret, at der ikke er flere midler, der afgår fra fonden, end det bestyrelsen har truffet beslutning om.

En vurderingsberetning ved en uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter er, hvis den udarbejdes af revisor, en revisorerklæring med høj grad af sikkerhed.

Det foreslås desuden, at det skal være muligt at fravælge udarbejdelsen af en vurderingsberetning fra en uvildig vurderingsmand, hvis der sker udlodning af aktier optaget til handel på et reguleret marked eller aktiver, hvis værdi kan siges at være objektivt godtgjort på en forsvarlig måde, og hvis bestyrelsen i fonden i stedet udarbejder en erklæring om indskuddet og indsender den til offentliggørelse i Erhvervsstyrelsen. For en nærmere beskrivelse af reglen og afgrænsning af den relevante gruppe aktiver henvises til bemærkningerne til dette lovforslags § 1, nr. S11, om forslaget til § 9 c.

Det er aktivets markedsværdi, der skal kunne rummes inden for det konkrete uddelingsbeløb.

Hvis en uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter sker ved anvendelse af midlerne efter det foreslåede *stk. 2*, skal alle gevinster og tab, som opstår som følge af uddelingen, indarbejdes i mellembalancen, hvis der udarbejdes en sådan, og indgå i vurderingen af, om der er tilstrækkeligt med midler til at gennemføre uddelingen. Der skal således eksempelvis tages højde for en eventuel gevinst, der bliver realiseret som led i uddelingen, som følge af, at aktivets dagsværdi overstiger den bogførte værdi og den skat, som uddelingen medfører. Tallene kan ikke præsenteres i et tillæg til balancen, men skal indgå direkte i balancen, som godkendes af bestyrelsen, og skal være omfattet af revisors gennemgang af denne.

Hvis uddelingen sker ved anvendelse af midlerne reguleret i *stk. 1*, skal der først tages højde for de gevinster, der realiseres ved uddelingen, i årsrapporten for den regnskabsperiode, hvori uddelingen gennemføres.

Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring til Erhvervsstyrelsen efter reglerne i § 9 c, *stk. 2*, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved uddeling af aktiver som omtalt i § 9 c, *stk. 1*. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen.

Balancen efter § 9 b, *stk. 4*, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overdragne virksomhed.

Det foreslås i § 41, stk. 7, at bestyrelsens beslutning om uddeling skal optages i bestyrelsesprotokollen. Hvis der er tale om en uddeling, der sker ved anvendelse af midler efter det foreslåede stk. 2, skal mellembalancen eller balancen for det seneste regnskabsår indgå i bestyrelsens protokol som bilag til den trufne beslutning. Herved vil det efterfølgende kunne dokumenteres, hvad der har indgået i bestyrelsens beslutningsgrundlag eksempelvis i forbindelse med en efterfølgende erstatningssag, hvis uddelingen medførte, at fonden eller dens kreditorer led tab som følge af uddelingen.

Til nr. KA6

Det fremgår af § 43, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, at en fond ikke må foretage uddelinger til stiftere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden. Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold.

Efter stk. 2 må der ligeledes ikke foretages lån eller sikkerhedsstillelse for lån for den personkreds, der fremgår af stk. 1.

Det foreslås, at det fortsat ikke skal være tilladt for bestyrelsen at foretage uddelinger til stiftere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden.

Væsentlige gavegivere sidestilles med stiftere. I henhold til administrativ praksis tillades det derfor ikke, at der foretages uddelinger m.v. til disse. Med henblik på at opnå klarhed over retstilstanden foreslås det, at væsentlige gavegivere medtages i opregningen i bestemmelsens 1. pkt., jf. det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, præciseret, at der ligeledes ikke kan foretages uddelinger til mindreårige børn af de pågældende personer, idet uddelinger til disse, må sidestilles med uddelinger til de pågældende selv. Den foreslåede ændring er en kodificering af Erhvervsstyrelsens og Civilstyrelsens hidtil gældende praksis.

Stk. 2 videreføres uændret. Det medfører, at personkredsen, der ikke kan modtage lån, ligeledes ikke kan modtage lån og sikkerhedsstillelse for lån, jf. dog det foreslåede stk. 3.

I selskabsloven er det præciseret med henblik på at skabe klarhed omkring retstilstanden, at forbuddet i selskabslovens § 210 mod lån og sikkerhedsstillelse for blandt andet ledelsesmedlemmer ikke omfatter sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, jf. selskabslovens § 212. Bestemmelsen er en kodificering af den undtagelse, der baserede sig på forarbejderne til det generelle låneforbud, der blev indført i 1982.

Efter ordlyden af stk. 2 og forarbejderne hertil, jf. FOB s. 69, er der ingen undtagelser til forbuddet mod lån og sikkerhedsstillelse for personkredsen omfattet af stk. 1. Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner bør imidlertid – i lighed med, hvad der gælder på selskabslovens område – ikke rammes af forbuddet i § 43, stk. 2, i lov om erhvervsdrivende fonde. Der foreslås derfor indsat en udtrykkelig bestemmelse herom i *stk. 3*.

Når det skal vurderes, hvorvidt der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition, skal der lægges afgørende vægt på, at sædvanlige forretningsmæssige dispositioner er kendetegnet ved, at der løbende foretages dispositioner af denne karakter med uafhængige parter. Der skal

foretages en konkret vurdering af, om transaktionen kan betragtes som sædvanlig for fonden og inden for branchen.

Det er ikke kun transaktionen, som skal være sædvanlig. Dette krav gælder også for vilkårene i transaktionen. Betalingsbetingelser, kreditvurdering, sikkerhedsstillelse m.v. skal ske på samme vilkår, som tilsvarende transaktioner sædvanligvis gennemføres med overfor tredjemand.

En klar indikator for, om transaktionen er sædvanlig, er, at fonden har indgået tilsvarende transaktioner med uafhængige parter. Begrebet ”sædvanlige forretningsmæssige dispositioner” er et fleksibelt og dynamisk begreb, der vil kunne ændre sig over tid.

Hvis en fond i strid med § 43 foretager uddelinger, lån eller sikkerhedsstillelse for lån, vil dispositionen være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 43 g.

Til nr. KA7

§ 43 a

Efter de gældende regler kan fondsmyndigheden anmode om en fonds legatarfortegnelse over modtagere af uddelinger fra fonden, hvis fondsmyndigheden har brug for denne i forbindelse med udøvelsen af deres hverv som fondsmyndighed for fonden.

Med henblik på at lette fondsmyndighedens arbejde foreslås det, at der i § 43 a indsættes en bestemmelse om, at fortegnelsen over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret (legatarfortegnelsen) skal indsendes til fondsmyndigheden samtidigt med indsendelsen af fondens årsrapport til Erhvervsstyrelsen.

Samtidigt med indsendelsen af fondens årsrapport for 2013 skal fonden indsende en af bestyrelsen underskrevet legatarfortegnelse over, hvem der har modtaget uddelinger fra fonden i regnskabsåret 2013. Legatarfortegnelsen er en del af årsrapporten, uanset at den oprettes som et selvstændigt dokument. Fortegnelsen skal derfor godkendes af bestyrelsen sammen med godkendelsen af årsrapporten.

Hvis fortegnelsen ikke indsendes, kan bestyrelsen pålægges tvangsbøder.

Legatarfortegnelsen skal som minimum indeholde navn på modtagerne og det beløb, de enkelte personer m.v. har modtaget.

Det samlede uddelingsbeløb, der fremgår af legatarfortegnelsen skal stemme overens med det beløb, som fonden i henhold til årsregnskabet har uddelt det pågældende år.

En uddeling kan også bestå i ydelse af lån på favorable vilkår under markedsvilkår eller ved at fonden stiller garantier eller lignende. I sådanne tilfælde må ”begunstigelsen” fra fondens side kapitaliseres, og dette beløb vil i så fald udgøre uddelingen, der skal fremgå af legatarfortegnelsen.

Det foreslås, at legatarfortegnelsen alene skal indsendes til fondsmyndighedens brug, og at den således ikke skal offentliggøres sammen med årsrapporten.

Årets uddelinger i henhold til resultatdisponeringen i årsregnskabet skal svare til summen af uddelinger samt eventuelle tilbageførsler af uddelinger m.v. i henhold til legatarfortegnelsen

Det fremgår af § 7, stk. 2, i bekendtgørelsen om indsendelse til og offentliggørelse af årsrapporter mv. i Erhvervsstyrelsen samt kommunikation hermed, at hvis legatarfortegnelsen er indsendt til Erhvervsstyrelsen som et selvstændigt dokument, dvs. uden at være en del af årsregnskabet, er fortegnelsen undtaget fra aktindsigt i medfør af LEF § 61, stk. 2, som henviser til reglerne i offentlighedsloven.

Det foreslås, at denne bestemmelse videreføres som § 43 a, stk. 2.

Der er dog intet til hinder for, at en fond vælger også at medtage oplysningerne om årets modtagere af uddelinger fra fonden i årsrapporten, uanset at der ikke er krav herom, jf. i øvrigt lovforslagets § 1, nr. KAÅ1, og bemærkningerne hertil.

§ 43 b

Efter den gældende bestemmelse i § 11 kan bestyrelsen i en fond med fondsmyndighedens samtykke beslutte at foretage en kapitalnedsættelse i fonden. I lovforslagets § 1, nr. KA1, foreslås det, at § 11 ophæves således, at bestemmelserne om kapitalafgang samles i lovens kapitel 7.

Som konsekvens heraf foreslås det, at der som § 43 b indsættes en bestemmelse om bestyrelsens beslutning om en kapitalnedsættelse.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at bestyrelsen kan beslutte at nedsætte grundkapitalen ved ændring af vedtægten. Fondsmyndigheden skal samtykke i kapitalnedsættelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 43 d, stk. 2. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i § 11, stk. 1, 1. pkt., og der er på dette punkt ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Den gældende bestemmelse i § 11, stk. 1, 2. pkt., foreslås ikke videreført, da det foreslås, at de nærmere bestemmelser om kapitalnedsættelser ikke længere skal fremgå af en bekendtgørelse. Den gældende mulighed for at udstede en bekendtgørelse om kapitalnedsættelser er som følge heraf ikke videreført i § 43 b.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at bestyrelsens beslutning om en kapitalnedsættelse skal angive det beløb, hvormed grundkapitalen nedsættes, samt til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:

1. Dækning af underskud,
2. uddeling eller
3. henlæggelse til en særlig reserve.

Efter de gældende regler kan en kapitalnedsættelse i en fond alene ske til dækning af underskud eller uddeling.

Det foreslås, at det fremover også skal være muligt at foretage kapitalnedsættelser til henlæggelse til en særlig reserve svarende til, hvad der er muligt for aktieselskaber og anpartsselskaber. Ved kapitalnedsættelser til en særlig reserve er der dog også krav om, at der skal være en aktuel plan med nedsættelsen, dvs. hvad skal midlerne anvendes til og hvornår.

Dette skal også ses i sammenhæng med, at der fortsat vil være krav om, at fondsmyndigheden skal samtykke til en kapitalnedsættelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 43 d, stk. 2. Det vurderes som følge heraf, at bestemmelsens anvendelsesområde i praksis formentlig vil være begrænset.

Efter de gældende regler stilles der krav om revisors medvirken ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud. Ved en sådan kapitalnedsættelse skal revisor efter de gældende regler udarbejde en erklæring om, at underskuddet på datoen for nedsættelsen svarer mindst til nedsættelsesbeløbet.

Kravet om en revisorerklæring ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud blev indført for at sikre, at man ikke nedsatte kapitalen med et større beløb end underskuddet. Ved en kapitalnedsættelse til dækning af underskud har kreditorerne ikke mulighed for at anmelde deres krav.

Hvis grundkapitalen nedsættes med et større beløb end underskuddet, vil man kunne overføre midler fra de bundne til de frie reserver, uden at kreditorerne gøres opmærksom herpå.

I lovforslagets § 1, nr. L3, foreslås det præciseret, at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond er ansvarlig for, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, jf. forslaget til § 12 a, stk. 1, nr. 5. Det fremgår endvidere af forslaget til § 39 a, at fondens bestyrelse er ansvarlig for, at kapitalafgang fra en fond er forsvarlig. Fondens ledelse er således altid ansvarlig for, at en kapitalnedsættelse er forsvarlig, og at kapitalnedsættelsen ikke sker til skade for fonden, dens kreditorer eller aftaleparter.

Bestyrelsesmedlemmerne vil således efter omstændighederne kunne ifalde erstatningsansvar, hvis nedsættelsesbeløbet overstiger underskuddet, da der i så fald vil blive udbetalt yderligere midler fra fonden, som dermed påføres et tab. Dette gælder, uanset om fondsmyndigheden har meddelt samtykke til kapitalnedsættelsen, jf. den foreslåede § 43 d, stk. 2.

Det er også op til bestyrelsens medlemmer under ansvar at vurdere, om de selv er i stand til at opføre underskuddet, eller om de har behov for materiale udarbejdet af en tredjemand.

Den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, omhandler, hvad der gælder for de såkaldte kapitalforbrugende fonde. § 11 foreslås som nævnt ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. KA1. Det foreslås som følge heraf, at der i § 43 b, stk. 2, indsættes en bestemmelse om kapitalforbrugende fonde. Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse. Det er således fortsat muligt i vedtægten for en erhvervsdrivende fond at bestemme, at fondens grundkapital gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet.

De nødvendige vedtægtsændringer som følge af en nedsættelse beslattes af bestyrelsen og skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 2 uger efter beslutningen, jf. forslaget til § 43 b, stk. 2, 2. pkt. I lovforslagets § 1, nr. S16, foreslås det, at der i lov om erhvervsdrivende fonde indsættes en generel anmeldelsesfrist på 2 uger, og at denne anmeldelsesfrist skal gælde både ved stiftelsen af nye erhvervsdrivende fonde og ved ændringer i fonde. Anmeldelsesfristen ved kapitalnedsættelser i kapitalforbrugende fonde foreslås som følge heraf nedsat fra 4 uger til 2 uger. Bestemmelsen svarer i øvrigt til den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, 2. pkt.

Efter den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, 3. pkt., kan en kapitalnedsættelse i en kapitalforbrugende fond kun ske, hvis fondens revisor erklærer, at fonden efter uddelingen vil have utvivlsomt tilstrækkelige midler til at dække sine kreditorer.

I lovforslagets § 1, nr. KA3, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, hvoraf det bl.a. fremgår, at bestyrelsen ved uddelinger og kapitalnedsættelser er ansvarlige for, at der efter dispositionen er dækning for grundkapitalen og fondens øvrige bundne reserver, jf. forslaget til § 39 a, stk. 2. Den foreslåede bestemmelse i § 39 a finder således anvendelse både ved uddelinger og kapitalnedsættelser, herunder kapitalnedsættelser i kapitalforbrugende fonde. I lyset heraf foreslås det, at den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, 3. pkt., om en revisorerklæring ikke videreføres i § 43 b. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. KA3, og bemærkningerne til stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås i *stk. 3*, at kapitalnedsættelse ikke kan resultere i, at grundkapitalen kan nedsættes til et beløb under det i § 9 fastsatte mindstebeløb, dvs. 300.000 kr. Der er ikke med *stk. 3* tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 11, stk. 3.

§ 43 c

Det foreslås, at der i lov om erhvervsdrivende fonde indsættes en bestemmelse om kapitalnedsættelser, der sker ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Selskabsloven indeholder tilsvarende en udtrykkelig bestemmelse om kapitalnedsættelser ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 43 c er at beskytte kreditorerne. En kapitalnedsættelse i andre værdier end kontanter udgør samme risiko for kreditorerne som en stiftelse eller kapitalforhøjelse i værdier. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, at der ved en kapitalnedsættelse ved udlodning af andre værdier end kontanter skal ske iagttagelse af de samme beskyttelsesværn som ved stiftelser. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til dette lovforslags § 1, nr. S11.

I den foreslåede § 9 b, stk. 1, er det præciseret, at vurderingsberetningen skal angive, at aktivet mindst svarer til det beløb, der fremgår af beslutningen. Dette skyldes, at § 9 b, stk. 1, tager udgangspunkt i en stiftelsessituation, hvor der indskydes værdier i fonden. En vurderingsberetning i forbindelse med udlodning af aktiver har til formål at sikre, at der ikke er flere midler, der afgår fra fonden, end bestyrelsen har truffet beslutning om, hvorfor den skal formuleres anderledes end vurderingsberetninger efter § 9 b, stk. 1.

En vurderingsberetning ved en kapitalnedsættelse ved udlodning af andre værdier end kontanter er en revisorerklæring med høj grad af sikkerhed.

Det foreslås desuden, at det er muligt at fravælge udarbejdelsen af en vurderingsberetning fra en uvildig vurderingsmand, hvis der sker udlodning af aktier optaget til handel på et reguleret marked eller aktiver, hvis værdi kan siges at være objektivt godtgjort på en forsvarlig måde, og hvis bestyrelsen i fonden i stedet udarbejder en erklæring om indskuddet og indsender den til offentliggørelse i Erhvervsstyrelsen. For en nærmere beskrivelse af reglen og afgrænsning af den relevante gruppe aktiver henvises til bemærkningerne til dette lovforslags § 1, nr. S11, om forslaget til § 9 c.

§ 43 d

Den foreslåede bestemmelse i § 43 d omhandler anmeldelsen af beslutningen om at foretage en kapitalnedsættelse.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, som led i den generelle ensretning af anmeldelsesfristerne i lov om erhvervsdrivende fonde, at bestyrelsens beslutning om kapitalnedsættelsen skal anmeldes senest to uger fra datoen for beslutningen. Anmeldelsesfristen foreslås således nedsat fra 4 uger til 2 uger.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis anmeldelsen om kapitalnedsættelsen ikke er modtaget rettidigt i Erhvervsstyrelsen, mister beslutningen sin gyldighed. Det vurderes således, at en anmeldelse om en kapitalnedsættelse af hensyn til fondens interessenter, herunder kreditorer, skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen inden for kort tid, og at anmeldelsesfristen derfor ikke skal være en ordensforskrift men en gyldighedsbetingelse.

Forslaget til § 43 d, stk. 1, svarer til, hvad der på dette punkt gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber i henhold til selskabslovens § 191.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis fondsmyndigheden kan samtykke i kapitalnedsættelsen, registreres beslutningen om kapitalnedsættelsen. Der er således fortsat krav om fondsmyndighedens samtykke ved kapitalnedsættelser, og dette gælder, uanset om der er tale om en kapitalnedsættelse til dækning af underskud, henlæggelse til særlig reserve eller til uddeling. Med det foreslåede *stk. 2* præciseres det, at det er i forbindelse med indsendelsen af anmeldelsen om kapitalnedsættelsen, at fondsmyndigheden tager stilling til, hvorvidt der kan meddeles samtykke til kapitalnedsættelsen.

Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til betingelserne for fondsmyndighedens samtykke til en kapitalnedsættelse. Det forudsætter således, at fondsmyndigheden som udgangspunkt fortsat skal være positivt indstillet over for en kapitalnedsættelse til dækning af underskud, da bevæggrunden for kapitalnedsættelsen i disse tilfælde er et regnskabsmæssigt konstateret underskud, som ønskes dækket.

Ved kapitalnedsættelse til uddeling forudsættes det, at der fortsat vil være krav om, at bestyrelsen redegør for, hvorfor bestyrelsen ønsker at foretage kapitalnedsættelsen. Bestyrelsen skal i forbindelse hermed redegøre for forholdet til fondens fremtidige kapital- og konsolideringsbehov, således at det sikres, at uddelingen ikke medfører risiko for fonden, herunder fondens formål, og dens kreditorer.

Hvis bestyrelsen kan redegøre for nedsættelsens nødvendighed eller hensigtsmæssighed, vil fondsmyndigheden som hidtil kunne meddele samtykke til kapitalnedsættelsen.

Det foreslås i § 43 b, at fonde fremover også kan foretage kapitalnedsættelser til henlæggelse til særlig reserve. Når fondsmyndigheden skal vurdere, om der skal meddeles samtykke til en sådan kapitalnedsættelse, skal fondsmyndigheden anlægge den samme vurdering, som ved kapitalnedsættelser til uddeling, da resultatet for fonden, herunder det formål fonden skal varetage, og dens kreditorer er det samme ved kapitalnedsættelser til uddeling og til henlæggelse til særlig reserve.

§ 43 e

I henhold til bekendtgørelse nr. 248 af 23. marts 2006 om nedsættelse af grundkapitalen i erhvervsdrivende fonde opfordres kreditorerne til at anmelde deres krav til fonden, hvis der er besluttet en kapitalnedsættelse i fonden til uddeling. Opfordringen til kreditorerne sker i forbindelse med Erhvervsstyrelsens registrering af beslutningen om kapitalnedsættelsen, og kreditorerne har 3 måneder til at anmelde deres krav, jf. bekendtgørelsens § 3.

Selskabsloven medførte, at reglerne om kapitalnedsættelser i kapitalselskaber blev ændret væsentligt.

De gældende regler om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde bygger på de tidligere regler om kapitalnedsættelser i aktieselskaber og anpartsselskaber. Det foreslås som følge heraf, at reglerne om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde tilpasses i lyset af de ændringer, som selskabsloven medførte.

Det foreslås i § 43 e, 1. pkt., at hvis en kapitalnedsættelse sker til uddeling eller henlæggelse til en særlig reserve, er der krav om, at kreditorerne opfordres til at anmelde deres krav. Der er derimod ikke krav om opfordring til kreditorerne ved kapitalnedsættelser til dækning af underskud, hvilket svarer til, hvad der efter selskabsloven gælder ved kapitalnedsættelser i aktieselskaber og anpartsselskaber.

Det foreslås, at kreditorerne fremover som i selskabsloven skal have 4 uger til at anmelde deres krav, jf. § 43 e, 2. pkt. Den foreslåede anmeldelse af krav skal ske til fonden.

Formålet med offentliggørelsen er at give kreditorerne mulighed for at anmelde deres krav med henblik på at få dem fyldestgjort eller at få stillet sikkerhed herfor, inden kapitalnedsættelsen effektueres, jf. forslaget til § 43 f.

Opfordringen til kreditorerne sker som hidtil ved Erhvervsstyrelsens registrering af beslutningen om kapitalnedsættelsen, jf. forslaget til § 43 e, 3. pkt.

Forslaget til § 43 e svarer til, hvad der på dette punkt gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber i henhold til selskabslovens § 192.

§ 43 f

Selskabsloven medførte, at reglerne om kapitalnedsættelser i kapitalselskaber blev ændret væsentligt.

De gældende regler om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde bygger på de tidligere regler om kapitalnedsættelser i aktieselskaber og anpartsselskaber. Det foreslås som følge heraf, at reglerne om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde tilpasses i lyset af de ændringer, selskabsloven medførte.

Det foreslås i § 43 f, stk. 1, at det er muligt manuelt at gennemføre en kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve fire uger efter registreringen af beslutningen om kapitalnedsættelsen, hvor kreditorerne samtidigt er blevet opfordret til at anmelde deres krav, jf. den foreslåede bestemmelse i § 43 e. En kapitalnedsættelse må dog kun gennemføres, hvis bestyrelsen skønner, at det vil være forsvarligt. Betingelsen i det foreslåede stk. 4 om anmeldte krav skal endvidere være iagttaget, jf. nedenfor.

Selskabsloven indførte såkaldte automatiske gennemførelser af kapitalnedsættelser, hvor Erhvervsstyrelsen uden yderligere anmeldelse fra selskabet gennemfører kapitalnedsættelsen, medmindre styrelsen inden for en vis periode, som i loven er fastsat til fire uger, har modtaget underretning om, at kapitalnedsættelsen ikke skulle gennemføres. Denne model med automatiske gennemførelser, har i praksis vist sig hensigtsmæssig.

Det foreslås som følge heraf, at modellen med automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelser også indføres i de erhvervsdrivende fonde, jf. det foreslåede stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at en automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelsen foretages af Erhvervsstyrelsen af egen drift, og at dette kan ske 4 uger efter udløbet af kreditorernes periode til at anmelde krav. Det er Erhvervsstyrelsen, der bestemmer, hvornår gennemførelsen skal finde sted. Anmelderen af beslutningen om kapitalnedsættelsen bliver underrettet, når kapitalnedsættelsen er blevet gennemført. Erhvervsstyrelsen effektuerer dog ikke kapitalnedsættelsen, hvis styrelsen inden registreringen af gennemførelsen har modtaget besked fra fonden eller dens rådgivere om, at beslutningen om kapitalnedsættelsen skal annulleres, jf. det foreslåede stk. 3, eller at gennemførelsen ikke skal ske automatisk, men at en eventuel gennemførelse af kapitalnedsættelsen vil blive registreret eller anmeldt til registrering af fonden eller dens rådgivere, jf. forslaget til stk. 4 og 5.

I visse tilfælde kan der ske ændring i tidsrummet fra registreringen af beslutningen om kapitalnedsættelsen og indtil den efterfølgende effektivering af beslutningen. Visse af disse ændringer, herunder eksempelvis en vedtægtsændring eller lignende, kan betyde, at Erhvervsstyrelsen ikke kan sørge for den automatiske gennemførelse af kapitalnedsættelsen. Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at Erhvervsstyrelsen får hjemmel til at fastsætte regler om, hvilke mellemliggende ændringer der medfører, at beslutningen om kapitalnedsættelse annulleres, eller at kapitalnedsættelsen skal effektueres manuelt af fonden eller dens rådgivere ved en anmeldelse til Erhvervsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 3*, at bestyrelsen har pligt til at afbryde den automatiske gennemførelse af en kapitalnedsættelse efter *stk. 2, 1. pkt.*, hvis gennemførelsen ikke kan finde sted i overensstemmelse med det offentliggjorte, eller hvis det ikke er forsvarligt at gennemføre nedsættelsen. Forslaget til *stk. 3* skal ses i sammenhæng med forslaget til § 39 a, hvori det foreslås præciseret, at fondens bestyrelse er ansvarlig for, at kapitalafgang fra en fond er forsvarligt. Fondens bestyrelse er således altid ansvarlig for, at en kapitalnedsættelse er forsvarlig, og at kapitalnedsættelsen ikke sker til skade for fonden, dens kreditorer eller aftaleparter.

I *stk. 4, 1. pkt.*, foreslås det, at en kapitalnedsættelse ikke må gennemføres, hvis kreditorerne har anmeldt krav i anledning af kapitalnedsættelsen, og hvis anmeldte, forfaldne krav ikke er fyldestgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav. Erhvervsstyrelsen afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Det foreslåede *stk. 4* gælder både ved kapitalnedsættelser, der sker på baggrund af en anmeldelse, jf. det foreslåede *stk. 1*, og ved automatiske gennemførelser efter det foreslåede *stk. 2*. I forhold til de automatiske gennemførelser af kapitalnedsættelser medfører dette, at bestyrelsen har pligt til at foretage anmeldelse efter det foreslåede *stk. 2*, hvis bestyrelsen konstaterer, at der fire uger efter udløbet af perioden for kreditorernes anmeldelse af krav, jf. §

43 d, fortsat er eller vil være anmeldte, forfaldne krav, der ikke er fyldestgjort, eller uforfaldne eller omtvistede krav, der på forlangende ikke er stillet betryggende sikkerhed for

Det er fortsat Erhvervsstyrelsen, der på en af parternes begæring afgør, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende, jf. det foreslåede *stk. 4, 2. pkt.* Der er på dette punkt ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 3, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse nr. 248 af 23. marts 2006 om nedsættelse af grundkapitalen i erhvervsdrivende fonde.

Det er efter det foreslåede *stk. 2* muligt at afbryde Erhvervsstyrelsens automatiske gennemførelse af en kapitalnedsættelse, således at gennemførelsen af kapitalnedsættelsen først finder sted, når fonden eller dens rådgivere registrerer eller anmelder til registrering kapitalnedsættelsens gennemførelse.

Det vurderes som væsentligt blandt andet af hensyn til fondens kreditorer, at det ikke skal være uvist i en meget lang periode, om kapitalnedsættelsen skal gennemføres. Det foreslås som følge heraf i *stk. 5*, at en gennemførelse af en kapitalnedsættelse skal være anmeldt senest ved udløbet af indsendelsesfristen for den årsrapport, hvori tidspunktet for beslutningen om kapitalnedsættelsen indgår, dog senest 1 år efter beslutningen om kapitalnedsættelsen.

Den foreslåede bestemmelse bygger i vidt omfang på den gældende bestemmelse i § 3, stk. 4, i bekendtgørelsen om nedsættelse af grundkapitalen i erhvervsdrivende fonde, hvoraf det fremgår, at hvis anmeldelsen om gennemførelse af nedsættelsen af grundkapitalen ikke er modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 12 måneder efter, at styrelsen har registreret beslutningen om kapitalnedsættelsen, mister beslutningen sin gyldighed.

Forslaget til § 43 f svarer til, hvad der på dette punkt gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber i henhold til selskabslovens § 193.

§ 43 g

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke noget om, hvad der gælder, hvis en fond uretmæssigt har foretaget uddelinger i strid med bestemmelserne i lovens kapitel 7.

Selskabsloven indeholder udtrykkelige bestemmelser om tilbagebetaling af ulovlige udbetalte midler og af ulovlige lån m.v.

Erhvervsstyrelsen antager i styrelsens administrative praksis, at der også i erhvervsdrivende fonde skal ske tilbagebetaling i sådanne tilfælde.

Med henblik på at opnå klarhed om retstilstanden foreslås det, at der i lov om erhvervsdrivende fonde indsættes en udtrykkelig bestemmelse om tilbagebetaling af ulovlige uddelinger, herunder uddelinger i forbindelse med kapitalnedsættelser, og lån m.v. foretaget i strid med § 43, jf. forslaget til § 43 g, der i hovedtræk svarer til selskabslovens regler herom.

Det foreslås i § 43 g, *stk. 1, 1. pkt.*, at hvis der er sket uddelinger, herunder i forbindelse med kapitalnedsættelser, i strid med bestemmelserne i denne lov, skal modtagerne tilbagebetale beløbet tillige med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat efter § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at modtageren kun skal tilbagebetale den ulovlige uddeling, hvis modtageren af uddelingen indså eller burde have indset, at uddelingen var ulovlig.

Ved kapitalnedsættelser er der krav om fondsmyndighedens samtykke, og det må derfor antages, at modtagerne i praksis ofte vil være i god tro, da de har ageret på baggrund af en myndighedsgodkendelse.

Det er bestyrelsen, der er ansvarlige for at få midlerne tilbagebetalt til fonden.

I *stk. 2* foreslås det, at hvis en fond har ydet lån og sikkerhedsstillelse i strid med § 43, stk. 2, skal beløbet tilbageføres til fonden sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %, medmindre højere rente er aftalt.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*, at hvis tilbagebetaling ikke kan finde sted, eller hvis modtageren af uddelingen som følge af god tro ikke har tilbagebetalingspligt, er de personer, som har medvirket til beslutningen om udbetalingen eller gennemførelsen af denne eller til opstillingen eller godkendelsen af den urigtige regnskabsopgørelse, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler for det tab, som fonden måtte blive påført.

Det foreslås i *stk. 4*, at sikkerhedsstillelser foretaget i strid med § 43, stk. 2, er bindende for fonden, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med denne bestemmelse.

Bestemmelsen om tilbagebetaling af ulovligt foretagne uddelinger m.v. ikke har til formål at begrænse anvendelsesområdet for de generelle bestemmelser om erstatningsansvar i LEF.

Til nr. KA8

I henhold til gældende ret er der krav om, at en anmeldelse om henholdsvis stiftelse, forhøjelse og nedsættelse af grundkapitalen skal vedlægges oplysning om omkostningerne forbundet med den enkelte transaktion.

Kravet om oplysning om omkostningerne forbundet med kapitalnedsættelse gælder uanset om kapitalnedsættelsen sker til dækning af underskud eller til uddeling.

I selskabsloven er der alene krav om oplysning om omkostninger i forbindelse med stiftelse og kapitalforhøjelse. Der stilles således ikke for kapitalselskaber krav om oplysning om omkostninger forbundet med kapitalnedsættelse.

Da der ikke ses at være væsentlige grunde til, at der på dette punkt skal gælde skærpede regler for erhvervsdrivende fonde i forhold til kapitalselskaber, foreslås det, at der fremover ikke skal oplyses om omkostninger forbundet med en kapitalnedsættelse, jf. den foreslåede ændring af § 54.

Der skal fortsat oplyses om omkostninger forbundet med stiftelse eller kapitalforhøjelse.

8.4.2.2. Ændring af årsregnskabsloven

Til nr. KAA1

Det foreslås i årsregnskabslovens § 77 b, *stk. 1*, at alle erhvervsdrivende fonde skal udarbejde og offentliggøre en redegørelse for fondens uddelingspolitik.

Herved vil offentlighedens indsigt i de erhvervsdrivende fondes uddelinger blive forbedret.

Uddelingspolitikken skal indeholde en eventuel udarbejdet strategi samt retningslinjer og mål, som bestyrelsen følger ved uddelinger fra fonden. Uddelingspolitikken kan ikke blot være en afskrift af vedtægten, men skal være en udbygning af, hvorledes fonden konkret forholder sig til spørgsmålet om uddelinger m.v.

Det foreslås, at redegørelsen for uddelingspolitikken skal være en del af ledelsesberetningen i årsrapporten, jf. dog stk. 2.

Som led i uddelingspolitikken skal der redegøres for, hvilke hovedkategorier fonden har foretaget uddelinger til i regnskabsåret, og hvor store uddelinger der er foretaget til de enkelte hovedkategorier.

Det er fonden, der fastlægger, hvilke hovedkategorier der vil være relevant at opdele uddelingerne i.

Hvis der i en fonds vedtægt er angivet flere uddelingsformål, skal der som minimum være en hovedkategori for hvert af uddelingsformålene.

Hvis uddelingsformålet er meget bredt formuleret, eksempelvis støtte af almenvelgørende formål, vil der skulle ske en specifikation af uddelingsformålet i hovedkategorier.

Der bør være kontinuitet i de angivne hovedkategorier i årsrapporterne således at det er muligt for regnskabsbrugerne at sammenligne uddelingerne m.v. over en flerårig periode.

Typiske hovedkategorier for uddelinger vurderes at være uddelinger til sociale formål, forskning, kultur, uddelinger til stifterfamilien, uddelinger til medarbejdere i koncernen og uddelinger til helejet dattervirksomhed.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. KA7, at der bl.a. indsættes en bestemmelse i § 43 a om, at legatarfortegnelsen over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret skal indsendes til fondsmyndigheden sammen med indsendelsen af fondens årsrapport til Erhvervsstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse medfører alene, at legatarfortegnelsen skal indsendes til fondsmyndighedens brug. Der er således ikke krav om, at legatarfortegnelsen skal offentliggøres sammen med årsrapporten eller skal indarbejdes i årsrapporten. Hvis legatarfortegnelsen er en integreret del af årsrapporten, vil oplysningerne blive offentliggjort som de øvrige oplysninger i årsrapporten. Hvis legatarfortegnelsen alene skal være til fondsmyndigheden, skal legatarfortegnelsen således udarbejdes som et selvstændigt dokument.

Det foreslås i lovforslaget, at der foretages en ændring af lov om erhvervsdrivende fonde § 61, stk. 3, således at "Erhvervs- og Selskabsstyrelsen" ændres til "fondsmyndigheden". Bestemmelser udstedt i medfør af § 61, stk. 3, vil, hvis hensynet taler derfor eksempelvis kunne omfatte legatarfortegnelsen, jf. FOB s. 125.

Der er intet til hinder for, at en fond vælger også at medtage oplysningerne om årets modtagere af uddelinger fra fonden i årsrapporten, uanset at der ikke er krav herom. Fonden skal dog under alle omstændigheder redegøre for sin uddelingspolitik, men fonden skal i så fald ikke opdele uddelingerne i hovedkategorier.

Det foreslås i *stk. 2*, at der gives Erhvervsstyrelsen hjemmel til at udstede en bekendtgørelse, hvorefter virksomheden kan nøjes med i ledelsesberetningen at medtage en henvisning til virksomhedens hjemmeside, hvor oplysningerne er offentligt tilgængelige.

Der vil blandt andet blive fastsat regler om tidspunktet for fondens offentliggørelse af oplysningerne og ajourføring heraf samt ledelsens ansvar for oplysningerne på hjemmesiden. Endvidere vil der blive fastsat regler om ledelsens og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden

Uanset om ledelsen vælger at medtage de i § 77 b nævnte oplysninger i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden, er det ledelsens ansvar, at fonden giver de krævede oplysninger.

Kapitel 9: Opløsning

9.1. Indledning

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at LEF på en række punkter bygger på den tidligere selskabslovgivning, og at den gennemførte reform af selskabsreguleringen derfor afføder et naturligt behov for at se nærmere på, hvilken betydning selskabsreformen har i forhold til reglerne for erhvervsdrivende fonde. Herudover skal udvalget se nærmere på, om udformningen af de konkrete regler i forhold til erhvervsdrivende fonde er hensigtsmæssige. Dette gælder blandt andet med hensyn til reglerne om opløsning.

I forhold til emnet opløsning er det fundet relevant at overveje følgende:

1. Opløsningsmetoderne for erhvervsdrivende fonde
2. Likvidationsprocessen ved opløsning af en erhvervsdrivende fond
3. Reglerne om tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond
4. Genoptagelse af erhvervsdrivende fonde

9.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

9.2.1. Opløsningsmetoderne for erhvervsdrivende fonde

Reglerne om opløsning følger ikke direkte af LEF, men af OPL, som er en bekendtgørelse udstedt i medfør af LEF § 50.

Baggrunden for ikke at fastsætte konkrete regler i LEF om opløsning er i FOB s. 117, i bemærkningerne til § 32, angivet således:

”Da opløsning af erhvervsdrivende fonde vil være relativt sjældent forekommende, er det fundet mest hensigtsmæssigt, at de nærmere regler om fremgangsmåden i givet fald fastsættes ved bekendtgørelse. I stk. 1 foreslås industriministeren derfor bemyndiget til at fastsætte regler om opløsning af fonde. Udvalget går ud fra, at en eventuel bekendtgørelse vil følge aktieselskabslovens kapitel 14 om opløsning af aktieselskaber ved likvidation med de ændringer og forenklinger, der følger af, at der ikke i fonde er selskabsdeltagere.”

Med hjemmel i LEF § 50, stk. 1, er der fastsat regler i OPL, som giver mulighed for, at en erhvervsdrivende fond kan opløses på følgende måder:

- a. Likvidation
- b. Tvangsopløsning
- c. Konkurs og rekonstruktion

Derudover er der mulighed for, at en erhvervsdrivende fond kan opløses som ophørende fond ved fusion med en anden erhvervsdrivende fond.

Endelig kan en erhvervsdrivende fond omdannes, hvorefter fonden ikke længere er erhvervsdrivende, men en ikke-erhvervsdrivende fond omfattet af LFF.

9.2.2. Likvidation

Reglerne om likvidation af erhvervsdrivende fonde følger af kapitel 1 i OPL. Reglerne er udarbejdet med hjemmel i LEF § 50, stk. 1.

Det er bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, som træffer beslutningen om, at en erhvervsdrivende fond skal træde i likvidation.

En beslutning om at træde i likvidation kræver fondsmyndighedens tilladelse.

Da en opløsning ved likvidation betyder, at stifters formål med etableringen af fonden fremadrettet ikke længere kan forfølges, stilles der endvidere i de tilfælde, hvor Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed, krav om, at Civilstyrelsen skal meddele samtykke til opløsningen.

Hvis fonden i henhold til vedtægten er stiftet for et nærmere angivet tidsrum, er der ikke krav om hverken fondsmyndighedens eller Civilstyrelsens samtykke.

Erhvervsstyrelsens og Civilstyrelsens administrative praksis er, at det er et krav, hvis fondsmyndigheden skal samtykke i fondens opløsning, at fondens formål ikke længere eller vanskeligt kan opfyldes. En fond kan som følge heraf ikke opløses, blot fordi fondens bestyrelse finder det hensigtsmæssigt.

Det kan dog i konkrete tilfælde tillades, at en fond opløses, hvis det kan dokumenteres, at en videreførelse af fondens aktiviteter vil medføre økonomiske tab for fonden til skade for uddelingsformålet. Dette skal dokumenteres af fondens bestyrelse, eventuelt bilagt oplysninger fra fondens revisor.

Efter Erhvervsstyrelsens praksis kan samtykke til fondens opløsning være begrundet, hvis en fond kan godtgøre, at der ikke er nogen indikationer på, at fonden i de kommende år vil kunne skaffe fornødne midler til fondens drift, og at fortsat drift af fonden derfor vil betyde, at der på sigt ikke er midler at uddele til fondens formål ved fondens opløsning. Som eksempel herpå kan nævnes følgende to udtalelser fra Erhvervsstyrelsen (tidligere Erhvervs- og Selskabsstyrelsen):

Udtalelse af 25. juni 2002

”Bestyrelsen for ovennævnte fond har truffet beslutning om likvidation og den af bestyrelsen valgte likvidator har indgivet anmeldelse herom til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt anmodet om tilladelse til, at fonden træder i likvidation.

Som fondsmyndighed kan styrelsen tillade likvidationen og man skal derfor anmode om Civilretsdirektoratets samtykke til likvidationen (opløsning), jf. § 48, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde samt § 1 i bekendtgørelse nr. 359 af 7. juni 1993 om opløsning af erhvervsdrivende fonde.

Af brev fra advokat A fremgår, at der ikke er grundlag for at drive fonden videre. Dette underbygges af det seneste årsregnskab for 2001 for fonde samt det indledende likvidationsregnskab for perioden 1. januar-25. marts 2002.”

Erhvervsstyrelsen tillod i denne sag likvidation af fonden, da det modtagne materiale viste, at fondens økonomiske situation umuliggjorde en videre drift i fonden. Civilstyrelsen gav efterfølgende samtykke til fondens likvidation.

Udtalelse af 9. august 2007

”Vi har modtaget dit brev af 20. juni 2007 med anmodning om tilladelse til likvidation af F-Fonden.

Likvidationer af erhvervsdrivende fonde kræver fondsmyndighedens forudgående tilladelse, jf. lov om erhvervsdrivende fonde, § 50, og bekendtgørelse nr. 249 af 23. marts 2006 om opløsning af erhvervsdrivende fonde, § 1. Dit brev betragtes derfor som en anmodning om tilladelse til vedtægtsændring.

Efter Erhvervs- og Selskabsstyrelsens faste praksis og efter de generelle fondsretlige grundsætninger kan en fond kun likvideres, hvis dens formål ikke længere er muligt at opfylde.

Af dit brev fremgår, at fonden har en beskedent kapital, og ikke modtager andre indtægter end eventuelle indtægter på sine ejerandele i datterselskabet, D A/S, der p.t. samlet set giver et betydeligt negativt afkast. Datterselskabet står i den forbindelse overfor en eller flere væsentlig kapitaludvidelser.

Fonden har efter det oplyste ingen mulighed for at deltage i disse kapitaludvidelser, og forventes derfor fremover at få reduceret sin ejerandel i takt med, at egenkapital (aktiekapital) i datterselskabet fremskaffes fra anden side.

Det er på denne baggrund bestyrelsens overbevisning, at der ikke er nogen udsigt til, at fondens formål fremover kan opfyldes.

Fondens formål er følgende:

1. At sikre D ApS med eventuelle datterselskaber som en sund erhvervsvirksomhed.
2. At yde økonomisk støtte til stifters søn, direktør D, dennes hustru, hans barnebarn B og dennes evt. livsarvinger, samt evt. andre børnebørn (adoptivbørn) og disse afkom.
3. I særlige tilfælde at yde støtte til andre familiemedlemmer eller personer, der står familien nær, særligt i trangstilfælde eller til uddannelsesformål.
4. Når alle disse personer er afdøde ved døden skal fonden yde støtte til forskning omkring lægevidenskab og elektronisk teknologi.

Det er vores opfattelse, at bestyrelsen har redegjort for, at der kan være vanskeligheder i forhold til opfyldelse af fondens primære formål.

Der er derimod ikke redegjort for, at det er blevet umuligt at yde støtte til stifters efterkommere eller til forskning omkring lægevidenskab og elektronisk teknologi. Der er i den forbindelse lagt vægt på, at det fremgår af fondens seneste årsrapport, at fondens egenkapital er på 2,8 mio. kr.

Det bemærkes, at det fremgår af formålsbestemmelsen, at fondets primære formål ikke er til hinder for, at bestyrelsen vedtager at sælge anparterne i D ApS.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan på denne baggrund ikke meddele tilladelse til, at fonden træder i likvidation.

Denne afgørelse er truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som fondsmyndighed, og kan derfor ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. lov om erhvervsdrivende fonde, § 62, stk. 2. Afgørelsen kan dog indbringes for domstolene.

Hvis bestyrelsen beslutter at sælge anparterne i D ApS, kan der opstå tvivl om, hvorvidt fonden fortsat er erhvervsdrivende. Hvis fondens ophører med at være erhvervsdrivende skal det anmeldelse til styrelsen, jf. lov om erhvervsdrivende fonde, § 52.”

Erhvervsstyrelsen tillod således i denne sag ikke likvidationen af fonden, da en opløsning af fonden efter styrelsens opfattelse ikke var nødvendig.

9.2.2.1. Likvidationsproceduren

Opløsning af en erhvervsdrivende fond ved likvidation følger som udgangspunkt samme regler som likvidation af et A/S eller ApS. Der er dog visse særregler for likvidation af erhvervsdrivende fonde, hvilket skyldes, at fonde i modsætning til A/S'er og ApS'er er selvejende og underlagt tilsyn.

9.2.2.2. Forskelle i forhold til reglerne om likvidation i SEL

Hvis man sammenholder reglerne om likvidation af erhvervsdrivende fonde med de tilsvarende regler i SEL, kan der konstateres følgende forskelle i likvidationsprocessen:

1. Fondsmyndigheden og Civilstyrelsen skal tillade/samtykke i likvidationen.
2. Fondsmyndigheden udpeger efter indstilling fra bestyrelsen en likvidator til at forestå opløsningen (likvidator træder i bestyrelsens sted og kan ikke være et nuværende eller tidligere ledelsesmedlem i fonden).
3. Likvidator skal afgive en redegørelse til fondsmyndigheden om de vigtigste årsager til likvidationen, herunder angive, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgelse.
4. Fondsmyndigheden skal godkende likvidators vederlag.
5. Uddeling af fondens midler kan først ske efter godkendelse fra fondsmyndigheden.

Reglen om godkendelse af uddelingen af likvidationsprovenuet (jf. punkt 5 ovenfor) medfører, at Erhvervsstyrelsen i de fonde, hvor styrelsen er fondsmyndighed, ikke accepterer, at der foretages uddelinger fra en fond fra det tidspunkt, hvor fonden træder i likvidation, og indtil fondsmyndighedens godkendelse af uddelingen af likvidationsprovenuet foreligger.

LEF indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse herom, men bestemmelsen fremgår af OPL.

Baggrunden for, at der ikke kan foretages a conto uddelinger, er, at fondsmyndighedens godkendelse af udlodningen af likvidationsprovenuet i modsat fald ville være illusorisk. Det ville således være muligt at udlodde langt hovedparten af midlerne som uddelinger, hvor fondsmyndigheden ikke har godkendelseskompetence i forhold til modtagerkredsen.

Der er ikke noget til hinder for, at et selskab under likvidation udbetaler udbytte. Reglerne i SEL har endvidere betydet, at det er blevet muligt i A/S'er og ApS'er under likvidation at foretage a conto udlodning af likvidationsprovenuet.

Det er et krav i henhold til SEL, at proklamafristen på mindst 3 måneder er udløbet, og at kreditorernes eventuelle krav er indfriet, herunder også ikke anmeldte kendte kreditorer. Hvis disse forhold er opfyldt, kan der foretages a conto udlodning af likvidationsprovenuet mod at stille betryggende sikkerhed. Denne bestemmelse i SEL giver således selskabsdeltageren mulighed for at få midler ud af selskabet, forinden den fulde likvidationsproces er gennemført.

I forhold til a conto udlodning er forskellen mellem et selskab og en fond, at eventuelt overskydende midler i et selskab i sidste ende skal gå til ejerne, hvorimod midlerne i en fond skal uddeles til uddelingsformålet i overensstemmelse med fondens vedtægt.

Hvis der i et selskab uddeles for mange midler a conto, vil likvidator kunne ifalde ansvar, hvis det efterfølgende viser sig, at a conto udlodningerne overstiger, hvad selskabets midler berettigede til. Der vil også kunne påhvile kapitalejerne en tilbagebetalingspligt.

I en fond vil der ikke kunne stilles krav om tilbagebetaling, hvis modtageren af udlodningen var i god tro på modtagelsestidspunktet. I det tilfælde vil for store a conto udlodninger skulle inddrives hos likvidator, eller eventuelt, i sjældne tilfælde, hos bestyrelsen.

En fond, der er under likvidation, skal bibeholde sit navn med tilføjelsen »under likvidation«, jf. OPL § 1, stk. 2.

Der kan ikke foretages ændringer i en fond under likvidation, bortset fra ændring af revisor, hjemsted og likvidator, jf. OPL §§ 5, stk. 1.

Baggrunden for, at der ikke kan foretages yderligere ændringer, er, at en fond under likvidation skal afvikles, hvorfor der ikke skal kunne foretages vedtægtsændringer, herunder formålsændringer, e.l. Ændringer af bestyrelsen er endvidere unødvendige, da fondens samlede bestyrelse, og eventuel direktør, fratræder ved registreringen af fondens indtræden i likvidation. Likvidator træder herefter i ledelsens sted, jf. OPL § 2, stk. 1.

9.2.2.3. Indsendelse af årsrapport

Fonde under likvidation skal fortsætte med at indsende årsrapport til Erhvervsstyrelsen, indtil likvidationen er afsluttet med fondens opløsning. Hvis likvidationen ikke afsluttes inden et regnskabsårs udløb, har likvidator således ansvaret for, at der udarbejdes og indsendes en revideret årsrapport, jf. ÅRL § 139. I modsat fald vil likvidator kunne pålægges afgifter, jf. ÅRL § 151.

Ved udarbejdelsen af årsrapport for en erhvervsdrivende fond under likvidation, må der ved værdiansættelsen af virksomhedens aktiver og passiver tages behørigt hensyn til, at der er tale om en fond under afvikling, og at visse aktivers værdi erfaringsmæssigt er lavere end den bogførte værdi for en virksomhed i normal drift. Der kan endvidere være forpligtelser, herunder til afvikling af ansatte og lejemål m.v., som må ansættes.

9.2.3. Tvangsopløsning

Erhvervsstyrelsen kan med fondsmyndighedens samtykke i visse tilfælde sende en erhvervsdrivende fond til tvangsopløsning. Dette kan i henhold til OPL § 14, stk. 1, forekomme i følgende tilfælde:

- Manglende indsendelse af fondens årsrapport.
- Kapitaltab, dvs. hvor fonden har tabt mere end 50 % af grundkapitalen.
- Granskning i medfør af LEF § 59, der resulterer i, at granskningsmændene i deres skriftlige beretning til Erhvervsstyrelsen anbefaler, at fonden skal opløses.
- Mangelfuld bestyrelse i forhold til krav om antal i LEF og vedtægt.
- Manglende kontakt til fondens ledelse på det registrerede hjemsted.
- Manglende revisor.

Baggrunden for at kunne tvangsopløse erhvervsdrivende fonde er den samme, som gør sig gældende for kapital-selskaber. Baggrunden er således den begrænsede hæftelse, der knytter sig til erhvervsdrift i en erhvervsdrivende fond. Af hensyn til fondens interessenter, herunder kreditorer, medarbejdere, samhandelspartnere og myndigheder, er det vigtigt, at der til stadighed foreligger aktuelle oplysninger om fonden, herunder bl.a. i form af en rettidigt indsendt årsrapport, samt aktuelle og fyldestgørende oplysninger om bestyrelse, revisor m.v. Det påhviler derfor fondens bestyrelse og eventuelle direktion at sikre, at offentligheden har adgang til de anførte oplysninger. I modsat fald kan fonden ikke fortsætte sin virksomhed.

Fonden bør ikke kunne forhindre eller forhale en beslutning om tvangsopløsning, fordi Erhvervsstyrelsen ikke kan komme i kontakt med ledelsen, således at styrelsen ikke kan aflevere truslen om tvangsopløsning.

Erhvervsstyrelsen kan fastsætte en frist for manglens udbedring, som giver fondens ledelse mulighed for at foretage de nødvendige opfølgninger på de konstaterede mangler og på den måde undgå, at fonden tvangsopløses. Ifølge Erhvervsstyrelsens praksis fastsættes fristen normalt til 4 uger.

Erhvervsstyrelsen har ikke anvendt tvangsopløsningsinstrumentet særligt ofte i forhold til de erhvervsdrivende fonde. Tidligere anvendte styrelsen typisk en trussel om brug af tvangsbøder til at få årsrapporterne indsendt. I de senere år er styrelsen begyndt at anvende tvangsopløsningsinstrumentet i større omfang svarende til, hvad der gælder for bl.a. A/S'er og ApS'er.

Baggrunden herfor er, at tvangsopløsningsinstrument har vist sig mere effektivt, og at fondsmyndigheden hermed undgår at skulle følge op på og eventuelt inddrive pålagte tvangsbøder, hvilket ofte kan være en administrativ tung procedure.

Selvom tvangsopløsningsinstrumentet som skitseret ovenfor kan anvendes i flere situationer, så viser Erhvervsstyrelsens praksis, at tvangsopløsningsinstrumentet i forhold til fonde særligt anvendes ved:

- manglende indsendelse af årsrapporter, samt ved
- kapitaltab, hvor det ikke anses for muligt at retablere kapitalen ved efterfølgende indtjening.

At anvendelsesområdet er begrænset til disse situationer hænger sammen med, at der er tale om et indgribende instrument, hvorfor fondsmyndighedens øvrige sanktionsmuligheder først skal være forsøgt, såsom f.eks. påbud om ny bestyrelse. Se om manglende bestyrelsesmedlemmer og fondsmyndighedens mulighed for genudpegning neden for under pkt. 2.3.3.1.

Tvangsopløsning af fonde er ikke en automatiseret standardproces svarende til den proces styrelsen anvender i forhold til A/S'er og ApS'er. Styrelsen foretager således i hvert enkelt

tilfælde en konkret vurdering af, hvorvidt det er i overensstemmelse med fondens interesser, herunder de formål fonden skal varetage, at fonden sendes til tvangsopløsning. Vurderes fonden fortsat at være levedygtig, vil styrelsen ikke sende fonden til tvangsopløsning i skifteretten. I sådanne tilfælde kan fondsmyndigheden i stedet overveje, om der er behov for at anvende andre sanktioner over for bestyrelsen, herunder tvangsbøder.

Tvangsbøder er effektive, da det er bøder, der pålægges med det formål at gennemtvinge opfyldelsen af en forpligtelse, som ikke vedrører penge. Bøderne forfalder løbende, eksempelvis hver uge, og bortfalder når forpligtelsen efterleveres.

9.2.3.1. Tvangsopløsning som følge af manglende årsrapport

Årsrapporter for erhvervsdrivende fonde skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 5 måneder efter regnskabsårets udløb.

Dette er tilsvarende for alle andre virksomheder omfattet af ÅRL, medmindre der er tale om en børsnoteret virksomhed eller et statsligt A/S, hvor indsendelsesfristen er 4 måneder, jf. ÅRL § 138, stk. 1.

Er årsrapporten ikke modtaget ved udløbet af indsendelsesfristen, sender Erhvervsstyrelsen i medfør af ÅRL § 150 et brev med påkrav til fondens ledelse på den registrerede adresse, hvori bestyrelsen anmodes om at indsende fondens årsrapport inden en frist på 8 hverdage fra brevets datering. Modtages årsrapporten efter udløbet af fristen på 8 hverdage, pålægges hvert medlem af fondens ledelse en afgift, jf. ÅRL § 151.

I påkravsbrevet gives endvidere en frist på 4 uger fra brevets datering. Hvis årsrapporten ikke er modtaget inden udløbet af denne frist, kan Erhvervsstyrelsen i medfør af ÅRL § 150, stk. 3, og OPL § 14, stk. 1, iværksætte en tvangsopløsning af fonden i henhold til de almindelige regler herom.

ÅRL indeholder ikke en udtrykkelig regel om, hvorvidt virksomheder under tvangsopløsning skal udarbejde årsrapporter. Det følger imidlertid af Erhvervsstyrelsens administrative praksis, at virksomheder under tvangsopløsning ikke skal udarbejde årsrapporter. Dette gælder også for erhvervsdrivende fonde, der er under tvangsopløsning.

9.2.3.2. Tvangsopløsning som følge af kapitaltab

Det fremgår af OPL § 12, stk. 1, at bestyrelsen skal foranledige bestyrelsesmøde afholdt senest 3 måneder efter, at fonden har tabt mere end halvdelen af grundkapitalen.

På bestyrelsesmødet skal bestyrelsen redegøre for fondens økonomiske stilling og stille forslag, der fører til fuld dækning af grundkapitalen, eller stille forslag om opløsning af fonden.

Referatet fra det pågældende møde skal indsendes til fondsmyndigheden senest 4 uger efter mødets afholdelse. Referatet skal indeholde bestyrelsens redegørelse for, hvorledes bestyrelsen agter at håndtere det konstaterede kapitaltab, herunder om grundkapitalen kan forventes reableret.

Fondens bestyrelse kan beslutte at nedsætte fondens grundkapital til den kapital, som er i behold i fonden. Grundkapitalen skal dog minimum udgøre lovens minimumskrav på 300.000 kr.

Hvis bestyrelsen ikke afholder et bestyrelsesmøde, eller ikke håndterer kapitaltabet, kan fonden blive sendt til tvangsopløsning i skifteretten, jf. OPL § 12, stk. 4, jf. § 14, stk. 1.

I henhold til Erhvervsstyrelsens praksis er en af mulighederne, at bestyrelsen beslutter, at fondens grundkapital retableres ved fondens efterfølgende indtjening. Det er styrelsens praksis, at fondens bestyrelse i givet fald skal redegøre for denne retablering og fastlægge planer herfor, herunder de tidsmæssige rammer, for retableringen.

Det er bestyrelsens ansvar, at retableringen kan ske i overensstemmelse med den fastsatte plan, ligesom det er bestyrelsen, der skal sikre overholdelsen heraf.

Hvis Erhvervsstyrelsen er i tvivl om de reelle muligheder for retableringen, kan styrelsen stille krav om, at bestyrelsen skal udarbejde og indsende budgetter, der viser, at det er muligt at retablere kapitalen på den fastsatte måde inden for en kortere årrække (typisk 2 til 3 år).

OPL indeholder ikke udtrykkelig omtale af denne mulighed for at retablere kapitalen ved fondens egen indtjening, men nævner blot, at der skal stilles ”forslag, der fører til fuld dækning af grundkapitalen”.

Hvis det efterfølgende viser sig, at det ikke er muligt at retablere kapitalen ved egen indtjening, må bestyrelsen vælge en anden fremgangsmåde for håndteringen af kapitaltabet. Alternativt må Erhvervsstyrelsen sende fonden til tvangsopløsning i skifteretten.

9.2.3.3. Tvangsopløsning som følge af manglende bestyrelse eller revisor

Bestemmelserne om tvangsopløsning benyttes i enkelte tilfælde i forhold til manglende:

- bestyrelsesmedlemmer eller
- revisor.

I henhold til bestemmelsen i LEF § 16 skal der ved et bestyrelsesmedlems afgang udpeges et nyt medlem i overensstemmelse med fondens vedtægt. I henhold til Erhvervsstyrelsens praksis gives bestyrelsen 4 uger til at få berigtiget forholdet. Sker der ikke udpegning, foretages udpegningen af fondsmyndigheden, jf. § 16, stk. 2.

I henhold til LEF § 29 skal alle erhvervsdrivende fonde have mindst en revisor, som skal være statsautoriseret eller registreret revisor (godkendt revisor), jf. dog bestemmelsen i LEF § 39.

Har bestyrelsen eller andre dertil beføjede ikke udpeget mindst én revisor, udpeger fondsmyndigheden en revisor, jf. LEF § 29, stk. 2.

Efter Erhvervsstyrelsens opfattelse indebærer LEF § 16, stk. 2, og § 29, stk. 2, alene en ret for fondsmyndigheden til at udpege et bestyrelsesmedlem eller en revisor. Styrelsen finder således, at fondsmyndigheden ikke er forpligtet hertil.

Det er dog styrelsens opfattelse, at fondsmyndigheden er forpligtet til at udpege de manglende bestyrelsesmedlemmer, hvis der er tale om en ”levedygtig” fond.

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at der meget ofte er tale om ikke-levedygtige fonde, når der ikke indsendes årsrapport, eller når et eller flere af fondens bestyrelsesmedlemmer

fratræder i utide. Det vil i disse sager derfor ofte ikke være hensigtsmæssigt at udpege en ny bestyrelse, da en ny bestyrelse ikke kan sikre fondens overlevelse.

Fremgangsmåden i disse sager er, at Erhvervsstyrelsen ved konstatering af manglende bestyrelsesmedlemmer eller revisor sender brev til fondens bestyrelse på fondens adresse. I brevet giver styrelsen en frist på 4 uger til at bringe forholdet i orden. Hvis forholdet herefter ikke bringes i orden, eller hvis styrelsen ikke modtager nogen tilbagemelding fra fondens bestyrelse, sendes et nyt brev med opløsningstrussel til fondens bestyrelse, eventuelt med kopi til en registreret revisor eller de enkelte bestyrelsesmedlemmer. Ved opløsningstruslen gives fondens bestyrelse yderligere 4 uger til at bringe det konstaterede forhold i overensstemmelse med loven eller fondens vedtægt.

Hvis Erhvervsstyrelsen herefter i den konkrete sag vurderer, at det vil være mest hensigtsmæssigt at sende fonden til tvangsopløsning, kan styrelsen i de erhvervsdrivende fonde, hvor styrelsen er fondsmyndighed, efter indhentelse af samtykke fra Civilstyrelsen, anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden for manglende bestyrelse eller revisor, jf. OPL § 14, stk. 1. Disse regler benyttes sjældent og kun i konkrete tilfælde.

9.2.3.4. Civilstyrelsens samtykke til tvangsopløsning

Tidligere var der krav om, at Civilstyrelsen skulle give samtykke til tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond, uanset om Erhvervsstyrelsen var fondsmyndighed for fonden.

Pr. 1. januar 2012 gælder der ikke længere altid et krav herom, jf. VEB. Efter VEB kan fondsmyndigheden således efter indstilling fra fondens bestyrelse uden Civilstyrelsens forudgående samtykke tillade tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond.

Hvis bestyrelsen i en fond ikke er indforstået med, at fonden sendes til tvangsopløsning, er der fortsat krav om, at Civilstyrelsen skal samtykke i opløsningen, hvis det er Erhvervsstyrelsen, der er fondsmyndighed for fonden.

Hvis Erhvervsstyrelsen sender en erhvervsdrivende fond til tvangsopløsning, forestås opløsningen af skifteretten på fondens hjemsted.

9.2.3.5. Følgerne af tvangsopløsning

Erhvervsstyrelsens begæring til skifteretten om tvangsopløsning medfører, at fondens ledelse mister rådigheden over fonden, jf. OPL § 14, stk. 5, som henviser til de almindelige regler i OPL om likvidation. I henhold til Erhvervsstyrelsens praksis (og på samme måde som i kapitalselskaber, jf. SEL § 229, stk. 1) kan bestyrelsen dog i perioden fra oversendelsen til skifteretten, og indtil skifteretten udpeger en likvidator eller opløser fonden, foretage dispositioner, som er nødvendige, og som kan foretages uden skade for fonden eller kreditorerne, samt fondens formål og interesser.

Erhvervsstyrelsens beslutning om tvangsopløsning offentliggøres i styrelsens it-system, jf. OPL § 14, stk. 2. Herefter er fonden forpligtet til at tilføje »under tvangsopløsning« til sit navn, jf. OPL § 14, stk. 3.

Skifteretten udpeger en eller flere likvidatorer til at forestå opløsningen, jf. OPL § 14, stk. 4.

Tvangsopløsningen følger herefter en procedure svarende til en likvidation, jf. kapitel 1 i OPL, med de fornødne tilpasninger.

Erhvervsstyrelsens opløsningsbeslutning kan – ligesom for kapitalselskaber - ikke efterprøves af skifteretten, og skifteretten kan ikke udsætte tvangsopløsningen. Afgørelsen kan desuden ikke indbringes for Erhvervsankenævnet, jf. LEF § 60, stk. 2, hvis afgørelsen træffes af styrelsen som fondsmyndighed. Tilsvarende gælder for A/S'er og ApS'er.

9.2.4. Konkurs og rekonstruktion

Erhvervsdrivende fonde kan blive taget under konkursbehandling og indgå i en rekonstruktion på samme måde som bl.a. kapitalselskaber.

Begæring om konkurs eller rekonstruktion kan i henhold til OPL § 10, stk. 1, indgives af bestyrelsen, likvidator eller fondsmyndigheden.

Reglerne betyder som udgangspunkt, at en fond, som er insolvent, skal afvikles efter et nærmere sæt regler, som skal sikre en ligelig fyldestgørelse af fondens kreditorer. Den nærmere opgørelse og fordeling følger den såkaldte konkursorden.

Ved lov nr. 718 af 25. juni 2010 er der foretaget ændringer af bl.a. konkursloven, som har medført ændrede regler om rekonstruktion. De nye regler om rekonstruktion er indført som afløsning for de tidligere bestemmelser om anmeldt betalingsstandsning og forhandling om tvangsakkord. De nye regler om rekonstruktion skal medvirke til rekonstruktion af insolvente, men levedygtige virksomheder.

En fond, der er under henholdsvis rekonstruktion eller konkurs, skal bibeholde sit navn med tilføjelsen »under rekonstruktion« eller »under konkurs«, jf. OPL § 11, stk. 1 og 2.

Det er ikke muligt at foretage ændringer i en fond under konkurs eller rekonstruktion, bortset fra ændring af revisor udpeget af henholdsvis skifteretten eller rekonstruktøren, jf. OPL §§ 11, stk. 3 og 4.

Der er ikke pligt til at udarbejde årsrapporter, mens fonden er under konkurs. Dog skal årsrapporter for tidsrummet fra den senest indsendte årsrapports balancedag til udløbet af fondens seneste regnskabsår forud for konkursbehandlingens ophør indsendes, hvis konkursbehandlingen ophæves. Årsrapporterne skal være modtaget i styrelsen senest 1 måned efter konkursbehandlingens ophør.

De nærmere regler om konkurs og rekonstruktion følger af konkursloven og vil ikke blive yderligere gennemgået.

9.2.5. Fusion og omdannelse

Udover opløsningsmetoderne opregnet ovenfor, kan en erhvervsdrivende fond ophøre ved fusion med en anden erhvervsdrivende fond, jf. OPL § 16, som er udarbejdet med hjemmel i LEF § 50, stk. 2.

Fusion gennemgås i kapitel 10, ”Fusion, spaltning og sammenlægning”.

Endelig kan en erhvervsdrivende fond "ophøre" som en erhvervsdrivende fond og derefter overgå til at være en ikke-erhvervsdrivende fond, hvis fonden ikke længere har erhvervsaktivitet i et sådan omfang, at den opfylder definitionen på en erhvervsdrivende fond.

I disse omdannelsestilfælde sletter Erhvervsstyrelsen fonden som erhvervsdrivende fond. Fondens vil herefter være omdannet til en ikke-erhvervsdrivende fond omfattet af LFF. I sådanne tilfælde vil der være behov for at tilpasse fondens vedtægt til kravene i LFF, hvilket skal ske med Civilstyrelsens samtykke.

9.2.6. Opløsning ved erklæring

Hvis man sammenholder reglerne om opløsning af en erhvervsdrivende fond med reglerne herom i SEL, kan det konstateres, at der siden 1996 har været en forenklet opløsningsmetode for ApS'er, der ligeledes blev indført for A/S'er i 2006.

Den forenklete opløsningsmetode indebærer, at kapitalejerne i et A/S eller ApS skal:

- udarbejde en erklæring om, at selskabets gæld, forfalden som uforfalden, er betalt, og
- indhente en særlig erklæring fra SKAT, hvoraf det skal fremgå, at der ikke er skatte- og afgiftskrav vedrørende selskabet.

Efter opløsningen hæfter kapitalejerne personligt for selskabets gæld, hvis det senere viser sig, at der skulle være gæld i selskabet.

LEF indeholder ikke en tilsvarende forenklet opløsningsmetode for erhvervsdrivende fonde. En frivillig solvent opløsning af en erhvervsdrivende fond kan derfor efter de gældende regler alene ske ved likvidation. Baggrunden herfor er, at den forenklete opløsning blandt andet er karakteriseret ved, at kapitalejerne efter opløsning hæfter personligt, solidarisk og ubegrænset for gæld, som bestod på tidspunktet for erklæringens afgivelse. Da erhvervsdrivende fonde ikke har nogen ejerkreds er det tidligere blevet vurderet som uhensigtsmæssigt, at indføre en tilsvarende forenklet opløsning for erhvervsdrivende fonde.

Hvis en tilsvarende mulighed skulle indføres for erhvervsdrivende fonde, ville der for at sikre kreditorerne formentlig være behov for et krav om, at bestyrelsen indestår for fondens eventuelle gæld for eftertiden. Dette vil imidlertid kunne være en stor byrde for de pågældende bestyrelsesmedlemmer.

9.2.7. Genoptagelse af fonde under tvangsopløsning

LEF eller OPL indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om genoptagelse af fonde under tvangsopløsning svarende til reglerne herom i SEL § 232, stk. 1.

SEL § 232, stk. 1, medfører, at et selskab under tvangsopløsning ved skifteretten kan indgive anmeldelse om, at skifteretsbehandlingen skal afbrydes, og at selskabet skal genoptages. Er anmeldelsen ikke modtaget senest 3 måneder efter, at Erhvervsstyrelsen har anmodet skifteretten om at tvangsopløse selskabet, eller har selskabet inden for de sidste 5 år tidligere været under tvangsopløsning, kan registrering ikke finde sted, jf. SEL § 232, stk. 2. Begge frister er absolutte, og der kan ikke dispenseres fra dem uanset baggrunden for den sene anmeldelse. Der kan dog ske genoptagelse efter oversendelsestidspunktet, hvis Erhvervsstyrelsen har begået fejl ved oversendelsen.

Hvis en erhvervsdrivende fond oversendes til skifteretten for at blive tvangsopløst, er der således ikke i loven eller i bekendtgørelsen en udtrykkelig mulighed for fondens bestyrelse til at afbryde tvangsopløsningen og træde i normal virksomhed igen, således som det er tilfældet for A/S'er og ApS'er.

Baggrunden for, at der i SEL er skærpede frister for genoptagelse af kapitalselskaber under tvangsopløsning, er, at det er i offentlighedens interesse, at selskaber, der selvforskyldt har bragt sig i en tvangsopløsningssituation, rent faktisk bliver opløst, medmindre der er tale om en fejltagelse.

Det er dog Erhvervsstyrelsens opfattelse, at uanset en manglende konkret bestemmelse om genoptagelse i LEF eller OPL, så kan fondsmyndigheden konkret, hvis der er helt særlige omstændigheder, der taler herfor, afbryde tvangsopløsningen af en erhvervsdrivende fond.

Der har på nuværende tidspunkt ikke i praksis være rejst spørgsmål om muligheden for at afbryde en tvangsopløsning.

Styrelsen er af den opfattelse, at bestemmelsen om at hæve en likvidation, jf. OPL § 6, stk. 1, vil kunne finde anvendelse på genoptagelse af en fond under tvangsopløsning, jf. OPL § 14, stk. 5, som henviser til, at reglerne om likvidation i kapitel 1 finder anvendelse med de fornødne tilpasninger.

Da OPL ikke indeholder fristregler i forhold til at hæve en likvidation svarende til fristreglerne på 3 måneder og 5 år i SEL, jf. ovenfor, vil der ikke inden for fondsområdet gælde sådanne fristregler. Hvis fondsmyndigheden vurderer, at fonden skal kunne genoptages, vil dette derfor kunne ske helt frem til selve registreringen af fondens opløsning.

9.3. Udvalgets overvejelser

Udvalget finder generelt, at reglerne om opløsning af erhvervsdrivende fonde som udgangspunkt bør være identiske med reglerne i SEL om opløsning af A/S'er og ApS'er, medmindre fondenes særlige karakteristika som selvejende institution konkret kan begrunde en forskel mellem de to regelsæt.

Efter udvalgets vurdering er det bl.a. fondenes selvejende karakter, der medfører, at det er fondsmyndigheden, der efter indstilling fra bestyrelsen udpeger en likvidator til at forestå opløsningen.

Likvidator skal afgive en redegørelse til fondsmyndigheden om de vigtigste årsager til likvidationen, herunder angive om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgelse, og fondsmyndigheden skal godkende likvidators vederlag og uddelingen af fondens midler i overensstemmelse med vedtægten. Der er ikke krav om en tilsvarende redegørelse ved likvidation af A/S'er og ApS'er, hvilket skyldes, at de ikke er selvejende. I selskaber er det således generalforsamlingen, som udfylder denne rolle.

9.3.1. Regler om opløsning i LEF eller i en bekendtgørelse

Udvalget har overvejet, hvorvidt reglerne om opløsning af erhvervsdrivende fonde fortsat bør fremgå af en bekendtgørelse, eller om de burde medtages i selve LEF.

Selvom det fortsat hører til sjældenhederne, at der foretages opløsning af fonde, finder udvalget, at reglerne om opløsning fremover bør fremgå af LEF. Disse regler er efter udvalgets opfattelse af så grundlæggende karakter, at det ikke bør overlades til administrativ regulering at fastsætte de nærmere betingelser herfor. Reglerne om opløsning af A/S'er og ApS'er fremgår på samme måde af SEL.

Udvalget er opmærksomt på, at hvis reglerne bibeholdes i en bekendtgørelse, giver dette en fleksibilitet, der ikke gør sig gældende, hvis reglerne fremgår af selve loven. Hvis reglerne fremgår af LEF, er det således ikke muligt administrativt at ændre reglerne, hvis reglerne for A/S'er eller ApS'er eksempelvis ændrer sig, eller hvis visse af reglerne i praksis viser sig uhensigtsmæssige.

9.3.2. Forenklet opløsningsmetode for erhvervsdrivende fonde

For A/S'er og ApS'er gælder der en forenklet opløsningsmetode, hvor kapitalejerne udarbejder en særlig erklæring, og der indhentes en erklæring fra SKAT om, at der ikke er skatte- eller afgiftskrav mod selskabet. Efter opløsningen hæfter kapitalejerne solidarisk og ubegrænset for selskabets gæld, som bestod på tidspunktet for afgivelsen af erklæringen om selskabets opløsning.

Udvalget har overvejet, hvorvidt der bør indføres en tilsvarende forenklet opløsningsmetode for erhvervsdrivende fonde.

Der er i udvalget enighed om, at der ikke skal indføres en sådan forenklet opløsningsmetode for erhvervsdrivende fonde.

Den forenklete opløsningsmetode for kapitalselskaber er som nævnt af hensyn til kreditorerne karakteriseret ved, at ejerne efter opløsningen af virksomheden hæfter for virksomhedens gæld. Da en fond er selvejende, og da udvalget vurderer, at bestyrelsen ikke vil påtage sig en hæftelse for fondens eventuelle gæld, finder udvalget, at en forenklet opløsningsmetode i praksis ikke vil være hensigtsmæssig og anvendelig for erhvervsdrivende fonde.

Udvalget finder endvidere ikke, at der i praksis har vist sig et særligt behov for en forenklet opløsningsmetode for fonde, når der henses til, hvor sjældent der forekommer at være behov for at opløse en fond.

9.3.3. Likvidationsprocessen ved opløsning af en erhvervsdrivende fond

Udvalget har konstateret, at reglerne om likvidation af erhvervsdrivende fonde på en række punkter afviger fra reglerne om likvidation af A/S'er og ApS'er.

Udvalget finder, at disse forskelle har sammenhæng med, at erhvervsdrivende fonde i modsætning til A/S'er og ApS'er er selvejende, og at der som følge heraf er en fondsmyndighed, der fører tilsyn med fonden.

Udvalget finder, at de nuværende forskelle i regelsættene fortsat er relevante at videreføre.

9.3.3.1. Uddelinger i likvidationsperioden

I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis er det ikke muligt at foretage uddelinger fra en erhvervsdrivende fond, som styrelsen er fondsmyndighed for, fra det tidspunkt, hvor fonden træder i likvidation, og indtil fondsmyndighedens godkendelse af uddelingen af likvidationsprovenuet foreligger.

Udvalgets medlemmer finder Erhvervsstyrelsens administrative praksis for hensigtsmæssig, da der er krav om, at fondsmyndigheden skal samtykke i udlodningen af likvidationsprovenuet. Denne kompetence vil blive udvandet, hvis det er muligt at foretage uddelinger, uanset at fonden er trådt i likvidation.

9.3.3.1.1. A conto udlodning af likvidationsprovenu

Udvalget har overvejet, hvorvidt der skal indføres mulighed for *a conto udlodning* af likvidationsprovenu svarende til, hvad der er indført for A/S'er og ApS'er i SEL.

Udvalgets medlemmer finder ikke behov for, at der indføres mulighed for *a conto udlodning* af likvidationsprovenuet i en erhvervsdrivende fond.

9.3.4. Tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond

Udvalget har overvejet, om det er de rigtige forhold - manglende ledelse, revisor, årsrapport, hjemsted og kapitaltab - der kan begrunde, at en erhvervsdrivende fond sendes til tvangsopløsning i skifteretten.

Flertallet af udvalgets medlemmer (*Finn L. Meyer, Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbye, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Steen Thomsen og Tine Roed*) finder, at der ikke er grund til at ændre på de forhold, der kan medføre, at en fond sendes til tvangsopløsning. Efter disse udvalgsmedlemmers opfattelse er der således tale om helt grundlæggende forhold, som skal være på plads i en erhvervsdrivende fond.

Et medlem af udvalget (*Sven Petersen*) finder, at det alene bør være kapitaltab, der kan begrunde en tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond. Dette udvalgsmedlem henviser til, at de øvrige mangler - manglende ledelse, revisor, årsrapport og hjemsted - kan berigtiges ved at afsætte bestyrelsen og i stedet få en funktionsdygtig bestyrelse i fonden. Udvalgsmedlemmet nævner, at manglende berigtigelse af de nævnte forhold efter dennes opfattelse vil kunne begrunde en afsættelse af bestyrelsen i fonden efter de allerede gældende regler herom.

Erhvervsstyrelsen har oplyst, at der typisk er tale om ikke-levedygtige fonde, når der ikke indsendes årsrapport, eller når et eller flere af fondens bestyrelsesmedlemmer fratræder i utide. Det vil i disse sager typisk ikke være hensigtsmæssigt at udpege en ny bestyrelse, da en sådan ikke kan sikre fondens overlevelse.

De øvrige udvalgsmedlemmer (*Finn L. Meyer, Annette Sadolin, Betina Hagerup, Christian Th. Kjølbye, Dorrit Vanglo, Knud T. Martens, Lars-Erik Brenøe, Mads Lebech, Marianne Philip, Niels Jacobsen, Rikke Ørum Petersen, Sidsel Nordengaard, Steen Thomsen og Tine Roed*) bemærker til mindretallets tilkendegivelse, at disse udvalgsmedlemmer er enige i, at manglende berigtigelse af de nævnte forhold - manglende ledelse, revisor, årsrapport og

hjemsted - kan indgå i fondsmyndighedens vurdering af en mulig afsættelse af et eller flere bestyrelsesmedlemmer i fonden. Disse udvalgsmedlemmer finder dog samtidig, at de pågældende forhold skal kunne begrunde en tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond ligesom et A/S eller ApS. Disse udvalgsmedlemmer finder, at der ikke er væsentlige argumenter, der taler for, at der på dette punkt skal være forskel mellem erhvervsdrivende fonde og A/S'er og ApS'er.

Der er i udvalget enighed om, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der indsættes en udtrykkelig bestemmelse om, at bestyrelsen, når fonden er sendt til tvangsopløsning, kan foretage dispositioner, som er nødvendige, og som kan foretages uden skade for fonden eller kreditorerne, samt fondens formål og interesser, svarende til den udtrykkelige bestemmelse, der blev indsat for kapitalselskaber ved indførelsen af SEL.

9.3.4.1. Kapitaltab

Udvalget finder, at bestemmelserne om kapitaltab af præventive årsager bør fremgå direkte af LEF, ligesom bestemmelsen om kapitaltab i A/S'er og ApS'er fremgår af SEL.

Udvalget finder dog samtidig, at reglerne om kapitaltab i erhvervsdrivende fonde bør ændres, så de som udgangspunkt svarer til, hvad der gælder for A/S'er og ApS'er, da hensynet bag reglerne er de samme, uanset om der er tale om et A/S, et ApS eller en erhvervsdrivende fond.

Fondenes særlige karakter gør det imidlertid efter udvalgets opfattelse påkrævet, at der på visse punkter er forskel på reglerne om kapitaltab i fonde i forhold til i A/S'er og ApS'er. Det medfører bl.a. krav om, at indkaldelse til bestyrelsesmøde skal ske tidligere end indkaldelsen til generalforsamlingen i kapitalselskaber, ligesom der efterfølgende er krav om indsendelse af oplysninger til fondsmyndigheden med henblik på vurdering af sagen.

Udvalget finder, at det også for fonde er fornuftigt at have en konkret grænse for kapitaltab, da det medfører skærpet opmærksomhed hos medlemmerne af fondsbestyrelsen. Grænsen bør fastholdes på 50 % af grundkapitalen, hvilket svarer til reglerne i SEL.

9.3.5. Genoptagelse af en erhvervsdrivende fond

Der har endnu ikke i praksis været behov for genoptagelse af en erhvervsdrivende fond under tvangsopløsning. Udvalget finder imidlertid, at der bør indføres en udtrykkelig mulighed herfor.

Efter udvalgets opfattelse bør genoptagelsen af en erhvervsdrivende fond være betinget af, at det forhold, der har begrundet oversendelsen til tvangsopløsning hos skifteretten, er berigtiget, ligesom fondsmyndigheden skal samtykke i genoptagelsen.

Hvis et A/S eller ApS under tvangsopløsning skal genoptages, er der krav om, at anmodningen om genoptagelse modtages senest 3 måneder efter, at selskabet er blevet sendt til tvangsopløsning, ligesom det er en betingelse, at selskabet ikke har været under tvangsopløsning en gang tidligere inden for de seneste 5 år.

Udvalget finder ikke, at der er behov for tilsvarende regler ved genoptagelse af erhvervsdrivende fonde. Udvalget foreslår derfor, at fondsmyndigheden skal samtykke i

genoptagelsen, og at fondsmyndigheden ved vurderingen af en konkret sag blandt andet kan inddrage fondens overlevelsessevne, og om fonden tidligere har været sendt til tvangsopløsning.

9.4. Udkast til lovforslag

9.4.1. Udkast til lovtekst

9.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

O1. Efter § 26 indsættes som ny *overskrift*: »Kapitaltab«.

O2. Efter § 26 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 26 a. Bestyrelsen i en fond skal sikre at bestyrelsesmøde afholdes senest 3 måneder efter, at det konstateres, at fondens egenkapital udgør mindre end halvdelen af grundkapitalen. På bestyrelsesmødet skal bestyrelsen redegøre for fondens økonomiske stilling, og stille forslag om foranstaltninger, der fører til fuld dækning af grundkapitalen, eller stille forslag om opløsning af fonden.

Stk. 2. Bestyrelsen kan til opfyldelse af stk. 1, under iagttagelse af § §§ 43 b – 43 f, beslutte, at nedsætte fondens grundkapital. Hvis grundkapitalen efter nedsættelse er mindre end det beløb, der er fastsat i § 9, stk. 1, skal bestyrelsen stille forslag om, at fonden opløses.

Stk. 3. Bestyrelsen skal senest 2 uger efter afholdelsen af bestyrelsesmøde, jf. stk. 1, indsende protokoludskrift fra bestyrelsesmødet, jf. § 21, stk. 4, med redegørelse for fondens økonomiske stilling, til fondsmyndigheden.

Stk. 4. Indkaldes der ikke til bestyrelsesmøde, eller beslutter bestyrelsen ikke at berigtige fondens kapitalforhold efter stk. 1, og sker dette ikke inden for en af fondsmyndigheden fastsat frist, foranlediger fondsmyndigheden fonden opløst efter reglerne i §§ 50 f – 50 i om tvangsopløsning.«

O3. Før § 50 indsættes som ny *overskrift*:

»Kapitel 9 b

Opløsning

Beslutning om at træde i likvidation

O4. § 50 affattes således:

»§ 50. Bestyrelsen træffer beslutning om frivillig opløsning ved likvidation, såfremt andet ikke er fastsat i lovgivningen.

Stk. 2. Beslutning om likvidation i henhold til stk. 1, skal ske under hensyntagen til § 48. Er en fond ifølge vedtægten stiftet for et nærmere angivet tidsrum, kan beslutningen efter stk. 1 træffes af bestyrelsen alene.«

O5. Efter § 50 indsættes som nye bestemmelser:

»Valg af likvidator

§ 50 a. Til at foretage likvidationen udpeger fondsmyndigheden en eller flere likvidatorer, som træder i bestyrelsens og en eventuel direktions sted. Denne lovs bestemmelser om en fonds bestyrelse finder med de fornødne tilpasninger anvendelse på en eller flere likvidatorer.

Stk. 2. Bestyrelsen skal samtidig med beslutningen om, at fonden træder i likvidation, jf. § 50, stk. 1, 1. pkt., træffe beslutning om indstilling af likvidator. Den indstillede likvidator skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen samtidig med anmeldelsen af beslutningen om likvidation, jf. § 50 b, stk. 1.

Stk. 3. I perioden fra beslutningen om frivillig opløsning jf. § 50, stk. 1, og til der er udpeget en likvidator, må den hidtidige ledelse i fonden alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Stk. 4. Bestemmelserne i denne lov og årsregnskabsloven om regnskabsaflæggelse, revision og om årsrapporters indsendelse til Erhvervsstyrelsen finder tilsvarende anvendelse på fonde under likvidation med de afvigelser, der følger af dette kapitel.

Stk. 5. Likvidator må ikke have været medlem af fondens bestyrelse eller eventuel direktion og skal være uafhængig i forhold til fondens formål og aktiviteter.

Stk. 6. Likvidator skal afgive en redegørelse for de vigtigste årsager til likvidationen, og herunder angive, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgelse. Likvidators redegørelse skal snarest efter udpegningen indsendes til fondsmyndigheden.

Anmeldelse af likvidation

§ 50 b. Anmeldelse af en beslutning om at træde i likvidation skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at beslutningen er truffet. Meddelelse om beslutningen skal samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen sendes til alle fondens kendte kreditorer.

Stk. 2. En fond, der er i likvidation, skal beholde sit navn med tilføjelsen »i likvidation«.

Stk. 3. Når der i en fond er truffet beslutning om at træde i likvidation, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra følgende:

- 1) ændring af likvidator,
- 2) ændring af fondens revisor, der er valgt til at revidere fondens årsregnskab m.v.,
- 3) kapitalforhøjelser,
- 4) ændring af fondens hjemstedsadresse til likvidators adresse, hvis det ikke er muligt at komme i kontakt med fonden på den hidtidige hjemstedsadresse, og
- 5) genoptagelse, jf. § 50 j.

Stk. 4. Beslutning om ændring af de i stk. 3 nævnte forhold kræver, at likvidator tiltræder eller beslutter ændringerne. Beslutning om ændring af forhold i henhold til stk. 3, nr. 1 og 2, samt nr. 4 og 5, skal endvidere godkendes af fondsmyndigheden.

Opfordring til kreditorerne

§ 50 c. Ved registrering og offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system af bestyrelsens beslutning om at træde i likvidation, jf. § 50, stk. 1, opfordres fondens kreditorer til at anmelde deres krav til likvidator senest 3 måneder fra datoen for offentliggørelsen. Likvidator skal samtidig med anmeldelsen af beslutningen om likvidation i henhold til § 50 b, stk. 1, meddele alle selskabets kendte kreditorer beslutningen.

Stk. 2. Likvidator kan tidligst optage boet til slutning, når 3 måneders fristen i stk. 1 er udløbet.

Stk. 3. Kan en fordring ikke anerkendes som anmeldt, skal der gives kreditor underretning herom ved anbefalet brev eller ved anden meddelelsesform, hvorved modtagelsen kan dokumenteres med samme grad af sikkerhed. Kreditor skal underrettes om, at spørgsmålet skal indbringes for skifteretten senest 4 uger efter brevets m.v. afsendelse, hvis afgørelsen ønskes anfægtet.

Stk. 4. Fordringer, der anmeldes, efter at boet er optaget til slutning, dækkes ved midler, der endnu ikke er udloddet i henhold til vedtægten.

Godkendelse af likvidators vederlag og uddeling af fondens midler

§ 50 d. Fastsættelse af likvidators vederlag skal ske under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og de under de givne omstændigheder opnåede resultater.

Stk. 2. Vederlaget til likvidator skal godkendes af fondsmyndigheden.

§ 50 e. Udlodning af likvidationsprovenu kan først foretages, når den frist, der er fastsat i den offentliggørelse, der er omhandlet i § 50 c, stk. 1, er udløbet, og gælden til kendte kreditorer er betalt. Uddelingen af fondens midler kan endvidere først ske efter godkendelse fra fondsmyndigheden.

Stk. 2. Når bobehandlingen er afsluttet, kan likvidator træffe beslutningen om endelig likvidation af fonden. Likvidationsprovenuet kan udloddes før eller efter afslutningen af bobehandlingen. Bobehandlingen må ikke afsluttes, før eventuelle tvister i henhold til § 50 c, stk. 3, er afgjort.

Stk. 3. Senest 2 uger efter likvidators godkendelse af det endelige likvidationsregnskab skal anmeldelse heraf være modtaget i Erhvervsstyrelsen. Likvidationsregnskabet skal følge som bilag til denne anmeldelse med henblik på fondsmyndighedens godkendelse. Likvidationsregnskabet skal være revideret af en godkendt revisor.

Stk. 4. Når fondsmyndigheden har godkendt likvidationsregnskabet og modtaget dokumentation for likvidationsprovenuet udlodning, slettes fonden af styrelsens register.

Tvangsopløsning

§ 50 f. Fondsmyndigheden kan anmode skifteretten på fondens hjemsted om at opløse en fond, hvis:

1. fonden ikke rettidigt har indsendt fondens godkendte årsrapport m.v. i behørig stand efter årsregnskabsloven,
2. fonden ikke har den bestyrelse eller revisor, der er foreskrevet i loven eller i fondens vedtægt, og det ikke er muligt for fondsmyndigheden at udpege en ny bestyrelse eller revisor i overensstemmelse med § 16, stk. 2, eller § 29, stk. 2,
3. fonden ikke har det hjemsted, der er foreskrevet i loven eller i fondens vedtægt, eller
4. opløsning ikke bliver vedtaget i tilfælde, som er omfattet af § 26 a, stk. 4, eller § 50 i, stk. 2.

Stk. 2. Fondsmyndigheden kan fastsætte en frist, inden for hvilken fonden kan afhjælpe en mangel efter stk. 1. Afhjælpes manglen ikke senest ved udløbet af den fastsatte frist, kan fondsmyndigheden træffe beslutning om tvangsopløsning.

Stk. 3. Bliver opløsning ikke vedtaget af fonden i tilfælde, hvor dette er påbudt i lovgivningen eller fondens vedtægt kan fondsmyndigheden anmode skifteretten på fondens hjemsted om at opløse fonden.

§ 50 g. Fondsmyndighedens beslutning om at sende en fond til tvangsopløsning i skifteretten offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system.

Stk. 2. Fonden skal beholde sit navn med tilføjelsen »under tvangsopløsning«.

Stk. 3. Skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer. Skifteretten kan tillige udnævne en revisor. For tvangsopløsningen gælder i øvrigt bestemmelserne om likvidation i dette kapitel dog således, at skifteretten eller den, som retten har bemyndiget hertil, træffer afgørelser i fondens forhold. Omkostningerne ved opløsningen betales om fornødent af statskassen.

Stk. 4. Når bobehandlingen er afsluttet, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer fondens opløsning i Erhvervsstyrelsens it-system.

§ 50 h. Når der af fondsmyndigheden er truffet beslutning om, at en fond skal tvangsopløses, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra følgende:

- 1) indsættelse af skifteretsudnævnt likvidator, jf. § 50 g, stk. 3, 1. pkt.,
- 2) ændring af skifteretsudnævnt likvidator,
- 3) indsættelse af skifteretsudnævnt revisor, § 50 g, stk. 3, 2. pkt.,
- 4) ændring af skifteretsudnævnt revisor, og
- 5) genoptagelse, jf. § 50 k,

Stk. 2. Beslutning om ændring af de i stk. 1 nævnte forhold kræver, at skifteretten, eller den eventuelle skifteretsudnævnte likvidator, tiltræder eller beslutter ændringerne. Beslutning om ændring af forhold i henhold til stk. 1, skal endvidere godkendes af fondsmyndigheden.

Stk. 3. I perioden fra fondens oversendelse til skifteretten og til der enten er udpeget en likvidator, eller fonden er opløst, må den hidtidige ledelse i fonden alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Stk. 4. Den hidtidige ledelse af fonden er forpligtet til at bistå skifteretten og en eventuel likvidator udnævnt af skifteretten i fornødent omfang med oplysninger om fondens virke frem til likvidationens indtræden. Ledelsen skal give likvidator de oplysninger, som måtte være nødvendige for skifterettens, herunder en eventuelt udpeget likvidators, vurdering af bestående og fremtidige krav. I koncerner er ledelsen i dattervirksomheder ligeledes forpligtet til at bistå skifteretten, og en eventuel likvidator udnævnt af skifteretten, hvis fonden som modervirksomhed oversendes til tvangsopløsning.

Stk. 5. Skifteretten kan indkalde tidligere medlemmer af fondens ledelse til møde i skifteretten med henblik på indhentelse af oplysninger i henhold til stk. 4.

§ 50 i. Hvis en af fondsmyndigheden iværksat granskning i medfør af § 59 medfører, at granskningsmændene i den skriftlige beretning til fondsmyndigheden anbefaler, at fonden opløses, skal bestyrelsen inden 4 uger efter at have modtaget kopi af granskningsberetningen, indkalde til bestyrelsesmøde, hvor emnet er på dagsordenen.

Stk. 2. Indkalder bestyrelsen ikke til bestyrelsesmøde, eller beslutter bestyrelsen ikke at opløse fonden efter stk. 1, beslutter fondsmyndigheden, om fonden skal opløses om fornødent efter reglerne i § 50 f.

Genoptagelse og re-assumption

§ 50 j. En fond kan besluttes genoptaget, hvis udlodning af likvidationsprovenu efter 50 e ikke er påbegyndt. Det er en betingelse for genoptagelsen, at der vælges bestyrelse og revisor i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt, og at der udarbejdes en erklæring af en vurderingsmand, jf. § 9 b, stk. 2, 1. – 3. pkt., om, at fondens grundkapital er til stede. Grundkapitalen skal nedskrives til det beløb, der er i behold. Er grundkapitalen herefter mindre end kravet, jf. § 9, skal den bringes op til mindst dette beløb.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gør sig også gældende, hvis det under likvidationen viser sig, at de forhold, der har ført til beslutning om fondens likvidation, ikke længere foreligger. Likvidator skal i det tilfælde beslutte, at likvidationen hæves, og fonden på ny skal træde i virksomhed.

Stk. 3. Beslutning om genoptagelse efter stk. 1 eller 2 skal godkendes af fondsmyndigheden. Beslutningen om genoptagelse skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen senest 2 uger fra datoen for beslutningen.

§ 50 k. Bestemmelserne i § 50 j finder tilsvarende anvendelse, når en fond, der er under tvangsopløsning ved skifteretten, indgiver anmeldelse til Erhvervsstyrelsen om, at skifteretsbehandlingen skal afbrydes, og at fonden skal genoptages.

Stk. 2. Er en fond oversendt til tvangsopløsning, er det en betingelse for genoptagelse af fonden, at de forhold, der begrundede fondens oversendelse til tvangsopløsning, er berigtiget. Berigtigelsen skal foretages senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, jf. § 50 k, stk. 1. Dokumentation for de berigtigede forhold skal være modtaget senest samtidig med anmeldelsen, jf. stk. 1. Hvis fonden på tidspunktet for anmodningen om genoptagelse endnu ikke har afleveret årsrapporter for regnskabsår, hvor indsendelsesfristen er udløbet, er modtagelsen af disse årsrapporter ligeledes en betingelse for genoptagelsen.

Stk. 3. Hvis skifteretten har udnævnt en likvidator, skal denne samtykke i genoptagelsen.

§ 50 l. Skifteretten kan bestemme, at boet efter en fond, der efter afsluttet likvidation er slettet i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. §§ 50 e, stk. 4, skal reassumeres, hvis der fremkommer yderligere midler til fordeling. Skifteretten kan endvidere bestemme, at reassumption skal finde sted, hvis der i øvrigt måtte være forhold, der giver anledning til at reassumere boet efter fonden.

Stk. 2. De tidligere likvidatorer forestår bobehandlingen. Kan dette ikke ske, forestår skifteretten, eller en likvidator, der er udpeget af skifteretten, bobehandlingen.

Stk. 3. Anmeldelse om henholdsvis reassumption af bobehandlingen og dens afslutning skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter skifterettens bestemmelse herom.

Overgang til rekonstruktionsbehandling eller konkurs

§ 50 m. Begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs kan kun indgives på fondens vegne af bestyrelsen, fondsmyndigheden eller, hvis fonden er under likvidation, af likvidator. Skifteretten giver Erhvervsstyrelsen meddelelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 2. Hvis likvidator finder, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal likvidator indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 3. Hvis en fond er under tvangsopløsning i medfør af § 50 f, stk. 3, indgives begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs af likvidator. Er ingen likvidator udnævnt, kan skifteretten af egen drift træffe afgørelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 4. Når der er indgivet konkursbegæring, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra ændring vedrørende skifteretsudnævnt revisor.

Stk. 5. I en fond, hvori rekonstruktøren har overtaget ledelsen, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra ændring vedrørende revisor udpeget af rekonstruktøren.

§ 50 n. En fond, der er under rekonstruktionsbehandling, skal beholde sit navn med tilføjelsen »under rekonstruktionsbehandling«.

Stk. 2. En fond, der er under konkurs, skal beholde sit navn med tilføjelsen »under konkurs«.

Stk. 3. Konkursens slutning registreres i Erhvervsstyrelsen it-system, medmindre andet fremgår af skifterettens meddelelse herom.«

O6. Før § 51 indsættes som ny overskrift:

»Kapitel 9 c

Overgang mellem erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fond«

9.4.1.2. Overgangsbestemmelse

OO1. Som overgangsbestemmelse indsættes afslutningsvis i lovforslaget:

»Ved ikrafttræden af denne lov ophæves bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011 (Opløsningsbekendtgørelsen).«

9.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

9.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. O1

Der indsættes en overskrift til den nye bestemmelse om kapitaltab, som indsættes som ny § 26 a. Bestemmelsen om kapitaltab fremgik tidligere af Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011), men foreslås indsat direkte i loven. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. O2.

Til nr. O2

Der foreslås indsættelse af bestemmelse om kapitaltab, som viderefører de bestemmelser, som tidligere fremgik af § 12 i Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011). Ændring medfører ingen ændringer i retstilstanden, men er alene en kodificering af de gældende regler vedrørende kapitaltab.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber. Reglerne er dog på visse punkter skærpede for erhvervsdrivende fonde, jf. nedenfor.

Den foreslåede regel om kapitaltab gælder uanset størrelsen på fondens grundkapital, og berører ikke det forhold, at ledelsen i øvrigt er forpligtet til at sikre, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt i forhold til fondens drift, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder, jf. de i § 25 foreslåede bestemmelser med tilhørende bemærkninger.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 26 a, stk. 1, skal bestyrelsen i en fond afholde et bestyrelsesmøde senest 3 måneder efter, at det er konstateret, at fonden har tabt mere end halvdelen af sin grundkapital. På det pågældende bestyrelsesmøde skal bestyrelsen redegøre for fondens økonomiske stilling.

Derudover skal bestyrelsen fremsætte forslag, som kan føre til fuld dækning af fondens grundkapital. Sådanne foranstaltninger kan eksempelvis være tilførsel af nye midler til fonden, eller forslag om retablering ved egen indtjening. Kan der ikke findes en egnet løsning, som fører til fuld dækning af grundkapitalen, skal bestyrelsen stille forslag om opløsning af fonden.

Handlepligten for bestyrelsen beror på, hvorvidt et kapitaltab konstateres, og hvorvidt bestyrelsen får kundskab om dette tab. Pligten betyder, at bestyrelsen skal stille de forslag, som den finder påkrævet. Det må antages, at kravet om en forsvarlig ledelse skærpes, når et kapitaltab er konstateret.

Bestemmelsen fastsætter alene, at bestyrelsen skal *sikre*, at der afholdes et bestyrelsesmøde. Det medfører, at der også påhviler en eventuel direktion i en fond en reaktionspligt i tilfælde af kapitaltab. Denne reaktionspligt medfører, at en eventuel direktør skal orientere bestyrelsen om et konstateret kapitaltab. I modsat fald vil den pågældende direktør kunne blive erstatningsansvarlig.

Reglerne om kapitaltab findes tilsvarende i selskabsloven. Reglerne for fonde er dog skærpede, hvilket skal ses i sammenhæng med, at der i en erhvervsdrivende fond ikke er nogen ejere, som kan indskyde midler, hvis eller når en fond får økonomiske problemer. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at tidsfristen for at foretage en handling sættes til 3 måneder, i modsætning til kapitalselskaber, hvor fristen er 6 måneder efter bestyrelsen får kendskab til kapitaltabet. Fristen på 3 måneder findes allerede i dag i opløsningsbekendtgørelsen, og der er derfor tale om en videreførelse af gældende ret.

Bestemmelsen gælder både, når tabet konstateres ved udarbejdelsen af årsregnskabet, og når fonden udsættes for en økonomisk tilbagegang i løbet af regnskabsåret.

I henhold til den foreslåede § 26 a, stk. 2, kan bestyrelsen beslutte at nedsætte fondens grundkapital, så fonden ikke længere er i kapitaltab. Bestyrelsen skal iagttage de foreslåede bestemmelser i §§ 43 b – 43 f, hvilket medfører at fondens bestyrelse skal indhente fondsmyndighedens samtykke til nedsættelsen af grundkapitalen.

Grundkapitalen kan ikke nedsættes til under lovens minimumskrav på 300.000 kr. Hvis grundkapitalen efter nedsættelse er under minimumskravet, skal bestyrelsen i henhold *stk. 2, 2. pkt.*, stille forslag om at opløse fonden. Opløsningen af fonden som følge af kapitaltab skal følge reglerne om likvidation i lovens §§ 50 – 50 e, hvilket bl.a. medfører, at fondsmyndigheden skal godkende opløsningen.

Bestyrelsen skal i henhold til den foreslåede § 26 a, stk. 3, indsende protokoludskrift fra det bestyrelsesmøde, hvor bestyrelsen tager stilling til fondens kapitaltab, til fondsmyndigheden. Protokoludskriften, i form af referat fra bestyrelsesmødet, skal være modtaget hos fondsmyndigheden senest 2 uger efter afholdelsen af bestyrelsesmødet. Protokollen, som skal føres i henhold til lovens § 21, stk. 4, skal indeholde bestyrelsens beslutninger vedrørende kapitaltabet, herunder redegøre for fondens økonomiske stilling. Det skal af bestyrelsens redegørelse bl.a. fremgå, hvilke initiativer bestyrelsen har besluttet at iværksætte, og som inden for en passende tidshorisont fører til fuld dækning af grundkapitalen, herunder hvordan fondens bestyrelse anser det for muligt at retablere fondens grundkapital ved egen indtjening, ved midler udefra eller på anden vis. Hvis der ikke kan tilvejebringes midler, som fuldt ud fører til dækning af fondens grundkapital, eller minimum 300.000 kr., hvis bestyrelsen vælger at nedsætte grundkapitalen, skal fondens bestyrelse træffe beslutning om fondens opløsning, jf. stk. 1.

Efter bestemmelsens *stk. 4* kan fondsmyndigheden foranledige en fond tvangsopløst, hvis bestyrelsen ikke indkalder til et bestyrelsesmøde, eller hvis bestyrelsen ikke beslutter at berigtige fondens kapitalforhold inden for en af fondsmyndigheden fastsat frist.

Fondsmyndigheden kan give en fond frist til at retablere grundkapitalen ved fondens egen indtjening, hvis det vurderes, at der er realistiske forventninger til, at fondens kapital vil kunne retableres inden for et kortere tidsrum. Det skal så vidt muligt dokumenteres med budgetter eller lignende, som viser, at en retablering af grundkapitalen er realistisk. Budgetterne skal være forsynet med erklæring fra fondens revisor. Fristen for retableringen kan sædvanligvis

meddeles for 1 år ad gangen med mulighed for forlængelse, hvis budgetterne i alt væsentlighed følges. I praksis vil en fond typisk kunne få en frist på 3 til 5 år til reetablering af grundkapitalen ved fondens egen indtjening.

Bestyrelsen og en eventuel direktion har et ansvar for løbende at overvåge fondens finansielle stilling. Ledelsesmedlemmerne kan blive erstatningsansvarlige i henhold til lovens § 46, hvis fondens fortsatte drift medfører tab for bl.a. kreditorer.

Til nr. O3

Der indsættes en ny overskrift, da det foreslås at indsætte materielle regler om likvidation af erhvervsdrivende fonde direkte i loven. Disse fremgik tidligere af Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011), som ophæves, jf. lovforslagets § OO1.

Til nr. O4

Det foreslås i § 50, stk. 1, 1. pkt., i overensstemmelse med de gældende regler i opløsningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, at beslutning om opløsning af en fond som hovedregel træffes af bestyrelsen, og at opløsningen gennemføres ved likvidation.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Likvidationen gennemføres af en eller flere likvidatorer, som overtager kompetencen fra bestyrelsen og en eventuel direktion, jf. den foreslåede § 50 a, stk. 1. Beslutningen om likvidation træffes af bestyrelsen i fonden. Beslutningen træffes som udgangspunkt med simpelt flertal, jf. lovens § 21, stk. 2, 2. pkt., eller med den højere majoritet, som måtte fremgå af fondens vedtægt. Hvis vedtægten stiller krav om eventuel høring eller samtykke fra tredjemand, skal dette krav overholdes.

Bestyrelsen kan alene beslutte at opløse en solvent erhvervsdrivende fond ved likvidation. Hvis den pågældende fond ikke er solvent, kan fonden ikke opløses ved likvidation. Fondens opløsning vil i så fald skulle følge reglerne for konkursbehandling. En anmeldelse om opløsning af en insolvent erhvervsdrivende fond ved likvidation vil som følge heraf blive registreringsnægtet. Det svarer til, hvad der gælder ved opløsning af kapitalselskaber, jf. selskabslovens regler herom.

Det kan dog være usikkert, om en fond, afhængig af de samlede økonomiske forhold og samarbejdet med kreditorer, vil kunne afvikles ved likvidation, eller om likvidator er nødsaget til at indgive konkursbegæring med tids- og værditab for fond og kreditorer.

Samlet set vil det som oftest være en fordel at fastholde fondens afvikling inden for det likvidationsretlige regelsæt, hvorfor det ofte viser sig muligt at få fondens kreditorer til at medvirke til, at fonden vil kunne afvikles gennem likvidation. Likvidator vil inden for en snæver tidsramme kunne undersøge, om det er muligt at nå frem til en forhandlingsløsning, der sikrer afvikling af fonden ved likvidation i tilfælde, hvor det ikke indledningsvist forekommer åbenbart, at de økonomiske forhold tillader en sådan løsning.

Ligesom ved opløsning af kapitalselskaber er der således ikke noget til hinder for at registrere en anmeldelse om indtræden af likvidation for en fond, der regnskabsmæssigt er insolvent, hvis fonden inden anmeldelsen er blevet solvent.

En fonds overgang fra insolvens til solvens vil eksempelvis kunne komme på tale, hvis en eller flere af fondens kreditorer afgiver endelig afkald eller uigenkaldelig erklæring om at ville eftergive sit tilgodehavende i det omfang fondens midler efter samtlige øvrige kreditors fyldestgørelse måtte vise sig utilstrækkelige til også at dække den pågældende kreditors krav.

En erklæring fra en tredjemand om at ville dække samtlige fondens kreditorer, der ikke kan dækkes af fondens egne midler, vil ligeledes kunne gøre en insolvent erhvervsdrivende fond solvent, hvis fondens bestyrelse eller likvidator vil tage ansvaret for at optage den pågældendes tilsagn som et aktiv af en sådan størrelsesorden, at der bliver regnskabsmæssig dækning for fondens samlede gæld.

Den foreslåede § 50, stk. 2, 1. pkt., er en videreførelse af gældende ret. Beslutningen om likvidation skal således ske under iagttagelse af § 48, hvilket vil sige med fondsmyndighedens godkendelse og Justitsministeriets, reelt Civilstyrelsens, samtykke. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede nye affattelse af § 48.

Hvis fonden er stiftet for et nærmere angivet tidsrum, kan beslutningen om at træde i likvidation træffes af fondsbestyrelsen alene, jf. § 50, stk. 2, 2. pkt. Hvis fonden er stiftet for et nærmere angivet tidsrum, men der samtidig er betingelser, som skal være opfyldt, skal beslutningen ske i overensstemmelse med § 48. Hvis fondsmyndigheden skal samtykke i fondens opløsning, forudsætter dette, at fondens formål ikke længere kan opfyldes. En fond kan som følge heraf ikke opløses blot fordi, at fondens bestyrelse finder en opløsning af fonden hensigtsmæssig, medmindre særlige grunde taler for en sådan opløsning. Fondens bestyrelse skal redegøre for, hvorfor fonden skal opløses.

I henhold til de fondsretlige grundsætninger, som foreslås kodificeret i lovforslagets nr. A3, som indfører en ny § 1 a, skal en fond kunne bestå i minimum 10 år. Hvis dette ikke er hensigten, taler det for, at der skal anvendes en anden virksomhedsform end fondsformen. Der skal som følge heraf foreligge ganske særlige omstændigheder, hvis en fonds bestyrelse skal have tilladelse til opløsning af en fond, hvis fonden ikke har eksisteret i mindst 10 år.

Til nr. O5

§ 50 a

Det foreslås i § 50 a, stk. 1, at fondsmyndigheden udpeger en eller flere likvidatorer, som træder i bestyrelsens og en eventuel direktions sted. Det skal dog ske efter indstilling fra fondens bestyrelse, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 2.

I den foreslåede stk. 1 videreføres den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, hvorefter likvidator træder i bestyrelsens og en eventuel direktions sted. Fondens hidtidige ledelse ophører med at fungere ved likvidationens indtræden.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Hvis særlige omstændigheder taler herfor, kan fondsmyndigheden afvise at udpege den person, som bestyrelsen har indstillet og i stedet anmode for eksempel Advokatsamfundet om at indstille en person. Dette kan forekomme, hvis eksempelvis habilitetsreglerne ikke er overholdt. Baggrunden kan endvidere være, at der fra en tredjemand kan stilles spørgsmålstejn ved, om likvidator er habil til at foretage en undersøgelse af eventuelt straf- og

erstatningsansvar for nuværende eller tidligere bestyrelsesmedlemmer i fonden, jf. den foreslåede § 50 a, stk. 5 og 6. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Det er alene fysiske personer, der kan udpeges som likvidator. Der er ikke noget til hinder for, at der udpeges en likvidator, der er udenlandsk statsborger og bor i et andet land end Danmark. Det må dog forventes, at fondsmyndigheden vil være tilbageholdende med at udpege likvidatorer fra lande uden for EU/EØS.

Princippet om, at likvidation alene kan anvendes til opløsning af solvente virksomheder, herunder erhvervsdrivende fonde, jf. bemærkningerne til § 50, stk. 1, medfører, at hvis en likvidator under en likvidation finder, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal den pågældende tage skridt til at afbryde likvidationsbehandlingen. I kapitalselskaber skal likvidator i sådanne tilfælde indkalde til en generalforsamling til beslutning om indgivelse af konkursbegæring, mens likvidator i erhvervsdrivende fonde, hvis denne situation opstår, skal give meddelelse herom til fondsmyndigheden.

Rimelige omkostninger ved den påbegyndte likvidation dækkes i konkursboet som sekundært massekrav, jf. konkurslovens § 94, stk. 3. Derimod hjemles der ingen fortrinsstilling for andre krav, som er stiftet under likvidationen, jf. f.eks. princippet i U1974.595V.

I henhold til den foreslåede § 50 a, stk. 1, 2. pkt., finder bestemmelserne om bestyrelse med de fornødne tilpasninger anvendelse på de udpegede likvidatorer. Likvidator er således i sin opgavevaretagelse underlagt de samme ansvarsregler, som gælder for en fonds ledelse.

Når lovens bestemmelser om bestyrelsen skal finde tilsvarende anvendelse på likvidatorerne, medfører dette bl.a., at likvidator skal være en myndig fysisk person, der ikke er under værgemål. Likvidator skal endvidere opfylde reglerne om inhabilitet, ligesom visse dispositioner alene må udføres med fondsmyndighedens samtykke, jf. lovens § 21, stk. 3. Endvidere finder bestemmelsen i § 25 om henholdsvis bestyrelsens og direktionens opgaver og pligter i forbindelse med ledelsen af fondens anliggender tilsvarende anvendelse på likvidator med de tilpasninger, der er en følge af likvidationens hovedformål og likvidatorers herved fastlagte særlige opgaver. Likvidator vil desuden kunne ifalde erstatningsansvar og idømmes tvangsbøder efter samme regler som bestyrelsesmedlemmer.

Konsekvensen af det ledesskifte, der sker som følge af, at likvidator(erne) træder i ledelsens sted, er endvidere, at likvidatorerne – i den periode, som normalt vil hengå, før en igangværende virksomheds drift helt kan indstilles – må påtage sig både at varetage den daglige ledelse af fondens virksomhed og samtidig føre det overordnede tilsyn med fonden.

Bortset fra denne overgangsperiode, hvor driften af virksomheden eventuelt må videreføres, er det likvidatorernes egentlige opgave med henblik på fondens opløsning at realisere fondens aktiver, at opgøre og afvikle dets forpligtelser og derigennem at omsætte fondens driftsmidler og øvrige aktiver til en kontantformue, der under iagttagelse af lovens forskrifter og fondens vedtægt kan udloddes til de formål, der skal begunstiges ved fondens opløsning.

I henhold til selskabsloven er der mulighed for, at de valgte likvidatorer til enhver tid kan afsættes af det selskabsorgan, eller den myndighed, der har udnævnt den pågældende. Der foreslås ikke en lignende bestemmelse for likvidation af erhvervsdrivende fonde. Retten til at afsætte likvidatorerne i en erhvervsdrivende fond vil således alene tilkomme fondsmyndigheden, der foretager udpegningen af likvidatorerne. Dette svarer også til, at det alene er fondsmyndigheden, der har kompetence til at afsætte bestyrelsesmedlemmer, jf. lovens

§ 15. Hvis en anden end fondsmyndigheden finder, at den udpegede likvidator bør afsættes, må de rette henvendelse til fondsmyndigheden.

En fond under likvidation skal have en revisor. Der stilles ikke særlige krav til valg af revisor i fonde under likvidation. Den hidtidige revisor fortsætter som udgangspunkt som revisor efter beslutningen om, at fonden skal træde i likvidation, medmindre bestyrelsen eller likvidator træffer anden beslutning herom.

Der kan endvidere i fonde under likvidation udnævnes en medrevisor, jf. den foreslåede § 1, nr. R5, som indfører en ny § 30 om medrevisor. Den nye bestemmelse om medrevisor medfører, at der i fonde kan udpeges en medrevisor, som deltager i revisionen på lige fod med den af bestyrelsen eller i henhold til vedtægten udpegede revisor, men som i sagens natur kommer med "friske øjne". Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. R5.

Bestyrelsen skal i forbindelse med beslutningen om at træde i likvidation indstille den eller de likvidator(er), der skal gennemføre likvidationen, jf. den foreslåede § 50 a, stk. 2. Bestyrelsen kan i princippet indstille det antal likvidatorer, de finder nødvendige til at varetage bobehandlingen under hensyn til boets størrelse og art, behovet for særlig fagkundskab i bostyret samt andre forhold, der måtte have betydning i det enkelte bo. Det vil dog i sidste ende være fondsmyndigheden, som træffer beslutningen om likvidator, herunder om der skal udpeges mere end en likvidator. Fondsmyndigheden skal tage behørigt hensyn til fondens økonomi i forbindelse med udpegning af mere end en likvidator.

Fondsmyndigheden er ikke forpligtet til at følge bestyrelsens indstilling.

Bestyrelsen skal i henhold til det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.*, anmelde deres indstilling til likvidator(er) til Erhvervsstyrelsen samtidig med beslutningen om at træde i likvidation.

I henhold til den foreslåede § 50 a, *stk. 3*, må fondens ledelse i perioden fra beslutningen om likvidation, og til likvidator udpeges af fondsmyndigheden, alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Der gælder meget snævre rammer for ledelsens råderum i forhold til at kunne handle på fondens vegne i den periode, der går fra fondens beslutning om likvidation, og til fondsmyndigheden har udpeget en likvidator. Ikke desto mindre kan der i praksis opstå situationer, hvor den hidtidige ledelse har pligt til at handle for at undgå tab. Ledelsen vil imidlertid aldrig være beføjet til at foretage usædvanlige dispositioner, som eksempelvis realisation af fondens værdier. Aftaler i den forbindelse bør ske i samråd med den valgte likvidator.

At dispositioner skal foregå i fondens interesse og i overensstemmelse med fondens formål følger af de fondsretlige grundsætninger, som foreslås kodificeret i lovforslagets § 1, nr. A3, som indfører en ny § 1 a. Det medfører at bestyrelsen ikke, selv om fonden skal likvideres, kan foretage sig noget, som ligger ud over fondens formål, eller som strider mod fondens interesser. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 1 a.

Det foreslås i § 50 a, *stk. 4*, at lovens og årsregnskabslovens almindelige regler om regnskabsaflæggelse, revision og om årsrapporters indsendelse til Erhvervsstyrelsen skal finde tilsvarende anvendelse for en fond, der er under likvidation med de afvigelser, der følger af bestemmelserne i kapitlet om opløsning. Der tænkes herved særligt på reglerne om de særlige

frister vedrørende de forskellige opløsningstyper og kravene til den endelige udlodning af likvidationsprovenu, herunder godkendelse af uddeling af provenu og likvidators vederlag.

Således skal der bl.a. aflægges et årsregnskab i overensstemmelse med årsregnskabslovens regler. Årsregnskabet skal være revideret af en godkendt revisor. Fondens hidtidige revisor fortsætter som revisor efter bestyrelsens beslutning om at likvidere fonden, medmindre bestyrelsen træffer beslutning om valg af en ny revisor.

Likvidator må ikke have været medlem af fondens bestyrelse eller direktion, jf. den foreslåede § 50 a, stk. 5. Dette skal ses i sammenhæng med, at en af likvidators opgaver er at foretage en undersøgelse af, om der er grundlag for at indlede erstatnings- eller straffesager mod et eller flere af de hidtidige eller tidligere bestyrelsesmedlemmer. Der er ikke nogen grænse for, hvornår den pågældende kan have været bestyrelsesmedlem eller direktør. Det afgørende er alene, om den pågældende har været medlem af fondens ledelse. En tilsvarende bestemmelse findes ikke i selskabsloven.

Det foreslås endvidere med bestemmelsen, at likvidator skal være uafhængig af fondens formål og aktiviteter, hvilket vil sige, at likvidator bl.a. ikke kan være væsentlig bidragsyder, modtager af uddelinger fra fonden, eller have væsentlige forbindelser til fondens samarbejdspartnere, leverandører eller lignende.

Fondens advokat kan vælges som likvidator, forudsat at denne ikke har været medlem af ledelsen. Fondens advokat kan dog ikke vælges, hvis forholdet til fonden medfører tvivl om advokatens evne og vilje til upartisk at foretage likvidationen af fonden, herunder at afgive den krævede redegørelse i henhold til § 50 a, stk. 6.

Baggrunden for bestemmelsen i § 50 a, stk. 5 er, at fonden er en selvejende institution, som ikke har nogen ejere til at kontrollere og godkende den endelige likvidation af fonden. Endvidere skyldes den, at det er likvidators opgave bl.a. at foretage en undersøgelse af ledelsens dispositioner, så likvidator kan tage stilling til, om der skal påbegyndes en nærmere undersøgelse med henblik på strafforfølgelse, jf. stk. 6. En sådan undersøgelse kræver, at likvidator er uafhængig af fondens ledelse, herunder formål og aktiviteter.

På tilsvarende vis kan personer, der er underlagt instruktion af tidligere eller nuværende bestyrelsesmedlemmer i fonden, ligeledes ikke vælges som likvidatorer i forbindelse med en likvidation af den pågældende fond.

Likvidator skal i henhold til den foreslåede § 50 a, stk. 6, afgive en redegørelse for de vigtigste årsager til fondens likvidation, herunder foretage en undersøgelse af, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgelse af fondens ledelse. Der stilles ingen særlige formkrav til likvidators redegørelse, men den skal være skriftlig og skal indsendes til fondsmyndigheden snarest muligt efter likvidators udpegning til likvidator. Likvidator kan således f.eks. ikke vente med at indsende sin redegørelse til 3 måneders perioden i § 50 c, stk. 1, er udløbet.

§ 50 b

Det foreslås i § 50 b, stk. 1, der viderefører opløsningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, at anmeldelse om en beslutning om at træde i likvidation, skal ske senest 2 uger efter, at beslutningen om likvidation er truffet. Anmeldelsen af beslutningen vil være bestyrelsens ansvar, men anmeldelsen kan også foretages af likvidator eller en af likvidator befuldmægtiget.

Som det fremgår af den foreslåede § 50 a er likvidator som udgangspunkt alene indstillet af bestyrelsen. Den endelige udpegning af likvidator foretages af fondsmyndigheden. Samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen skal det sikres, at alle fondens kendte kreditorer får meddelelse om beslutningen om at træde i likvidation, jf. det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*

Det foreslåede § 50 b, *stk. 2*, er en videreførelse af gældende regler i opløsningsbekendtgørelsens § 1, *stk. 2*, som medfører, at fonden skal optage tilføjelsen »i likvidation« i sit navn. Bestemmelsen indebærer i praksis, at en fond under likvidation hverken kan afmelde et navn eller et binavn, jf. også det foreslåede *stk. 3*. Bestemmelsen om bibeholdelse af fondens navn under likvidationen er dog ikke til hinder for, at bestyrelsen vedtager en navneændring på det bestyrelsesmøde, hvor de samtidig træffer beslutning om likvidation. Fonden kan derimod ikke ændre navn efter bestyrelsens beslutning om at træde i likvidation.

Ved § 50 b, *stk. 3*, er det foreslået præciseret, at der ikke kan foretages ændringer i registreringer for fonden, hvilket alene er en kodificering af Erhvervsstyrelsens praksis. Det er således i *stk. 3* præciseret, at der er meget snævre rammer for ændring af vedtægten eller andre registrerede forhold, når en fond er trådt i likvidation.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Der er alene meget begrænsede muligheder for at registrere en eventuel beslutning om ændring i en fond under likvidation. Der kan således alene registreres beslutninger om ændring af likvidator, ændring af fondens revisor, kapitalforhøjelser, ændring fondens hjemstedsadresse og genoptagelse.

I henhold til selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalselskab under likvidation kan deltage i en fusion. En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under likvidation at deltage i en fusion mellem to fonde. Hvis fonden under likvidation skal være den fortsættende fond, kan fusionen kun besluttes, hvis der senest samtidig med beslutningen om fusion træffes beslutning om genoptagelse af fonden, jf. § 50 k. Fondsmyndigheden vil skulle godkende en eventuel fusion, jf. den foreslåede *stk. 4* om ændringer i fonde under likvidation.

Med hensyn til muligheden for, at en fond under likvidation kan deltage i en fusion, henvises i øvrigt til det i loven foreslåede kapitel 9 a om fusion.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det fremgår udtrykkeligt af § 50 b, *stk. 3*, hvilke ændringsmuligheder der er i en fond under likvidation, hvilket medfører, at der bliver klarhed over retstilstanden. Den foreslåede ændring vil ikke ændre på, at der fortsat kun vil være begrænsede ændringsmuligheder i en fond under likvidation. Det vil således eksempelvis være muligt at træffe beslutning om en forhøjelse af grundkapitalen, selvom selskabet er under likvidation, idet der ikke er noget beskyttelseshensyn, når den bundne kapital bliver større. Det kan derimod ikke accepteres, at grundkapitalen nedsættes, idet der i den situation er et beskyttelseshensyn overfor kreditorerne.

Den foreslåede § 50 b, *stk. 4*, medfører, at en eventuel ændring af forhold omfattet af *stk. 3*, skal tiltrædes eller besluttes af likvidator. En beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden skal endvidere altid godkendes af fondsmyndigheden, dog således at kapitalforhøjelser kan besluttes uden fondsmyndighedens godkendelse, jf. de eksisterende bestemmelser i § 10.

§ 50 c

Den foreslåede § 50 c, der regulerer offentliggørelse og anmeldelse af beslutning om likvidation samt fristen for, at boet kan optages til slutning. Reglerne for ikke anerkendte anmeldte fordringer, svarer til de eksisterende bestemmelser i § 4 i Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse. Bestemmelsen er sprogligt tilpasset, men der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Det foreslås i § 50 c, stk. 1, at der ved registrering og offentliggørelse af likvidators anmeldelse af fondens beslutning om at træde i likvidation offentliggøres en meddelelse i Erhvervsstyrelsens it-system til fondens kreditorer om, at de inden for 3 måneder skal anmelde deres krav til likvidator. Likvidator skal endvidere samtidig hermed gøre alle fondens kendte kreditorer opmærksomme på denne mulighed for at anmelde deres krav som følge af beslutningen om at træde i likvidation, jf. den foreslåede § 50 c, stk. 1, 2. pkt.

Likvidator kan gøre opmærksom på 3 måneders fristen direkte til kreditorerne, men likvidator kan også vælge blot at henvise kreditorerne til Erhvervsstyrelsens it-system, hvor oplysninger om 3 måneders fristen fremgår.

I den foreslåede § 50 c, stk. 2 fastslås det, at boet tidligst kan optages til slutning efter udløbet af fristen i stk. 1, hvilket vil sige 3 måneder efter offentliggørelsen i Erhvervsstyrelsens it-system. Denne frist er sat af hensyn til fondens kreditorer og kan derfor ikke fraviges. En anmeldelse om endelig likvidation, som ligger forud for udløbet af 3 måneders fristen, vil skulle registreringsnægtes.

Det foreslås i § 50 c, stk. 3, at hvis likvidator bestrider et anmeldt krav, skal kreditor gives meddelelse herom ved anbefalet brev eller ved anden meddelelsesform, hvorved modtagelsen kan dokumenteres med samme grad af sikkerhed. Som en konsekvens af mulighederne i forbindelse med it-teknologi præciseres det hermed, at selve forsendelsesformen ikke i sig selv er af afgørende betydning, såfremt det entydigt kan dokumenteres, at meddelelsen er kommet frem til modtager. Meddelelsen skal indeholde tilkendegivelse om, at såfremt anmeldelsen ønskes opretholdt, skal spørgsmålet indbringes for skifteretten inden 4 uger fra meddelelsens afsendelse.

Opfordringen til kreditorerne, jf. stk. 1, er ikke præklusiv, hvilket medfører, at 3 måneders fristen alene skal betragtes som en ordensforskrift således, at likvidator kan tilrettelægge afvikling og endelig udlodning af boets midler. Kreditorer, der anmelder krav efter fristens udløb, må dog kalkulere med den risiko, at deres krav ikke eller kun delvist kan honoreres, hvis udlodning er påbegyndt eller muligvis afsluttet. Krav, der anmeldes til likvidator efter fristens udløb, vil således blive dækket med de eventuelt overskydende midler, der endnu ikke er udloddet i henhold til fondens vedtægt, jf. den foreslåede stk. 4.

Der er således ikke krav om en omfordeling, hvis udlodning er påbegyndt på det tidspunkt, hvor kravet anmeldes, medmindre nogle af de kreditorer, der har fået dækket deres krav helt eller delvis ved udlodningen, har været i ond tro. Såfremt det viser sig, at der er yderligere midler til rådighed til uddeling efter udløbet af anmeldelsesfristen til likvidator, er der ikke nogen grund til, at disse midler ikke skulle komme kreditorerne til fordel, selvom deres krav ikke er anmeldt inden fristens udløb.

At en fordring ikke anerkendes som anmeldt betyder, at likvidator helt eller delvis afviser fordringen. Det forudsættes, at afvisningen må begrundes, idet kreditor ellers ikke har mulighed for at bedømme, om der er rimelighed i at søge likvidators afgørelse anfægtet. Likvidator skal udtrykkeligt tilkendegive overfor afviste kreditor, at anfægtelse af afvisningen af kravet kan indbringes for skifteretten senest 4 uger fra afvisningsbrevets afsendelse. En eventuel sag om anerkendelse af kravet skal anlægges ved skifteretten på fondens hjemsted, jf. retsplejelovens almindelige regler herom.

§ 50 d

Den foreslåede § 50 d svarer til Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse § 7 om godkendelse af likvidators vederlag. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Den foreslåede § 50 d, stk. 1, betyder, at likvidators vederlag skal fastsættes under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og de under de givne omstændigheder opnåede resultater. Dette svarer til bestemmelsen om bestyrelsens vederlag, jf. lovens § 19.

Likvidators vederlag skal godkendes af fondsmyndigheden, jf. den foreslåede § 50 d, stk. 2. Det medfører, at likvidator skal redegøre for arten og omfanget af det udførte arbejde og den medgåede tid.

Det er forventningen, at likvidators vederlag ved likvidation af en fond typisk vil være af begrænset størrelse. Det må derfor forventes, at likvidator snarest muligt orienterer fondsmyndigheden, hvis det under likvidationen viser sig, at der er et større arbejde forbundet med likvidationen af den konkrete fond, end hvad der er sædvanligt, og honoraret for likvidationen vil være af en væsentlig størrelse. Likvidatoren skal i forbindelse med sin orientering om et forventet større honorar også angive, hvad den pågældende likvidator skønner, honoraret vil blive.

Udregningen af likvidators vederlag kan som udgangspunkt ikke udelukkende basere sig på rene timetakster, bl.a. fordi der er forskel på likvidationssager i relation til type og sværhedsgrad. Vederlaget må således ikke udelukkende fastsættes ud fra timeforbruget, multipliceret med en for likvidator (ofte advokat) gældende timetakst. Ved en beregning ud fra rene timetakster ville det ofte blive arbejdets kvantitet og ikke kvalitet, der ville være afgørende, hvilket ikke er i fondens interesse.

Fastsættelse af likvidators vederlag må forventes at skulle fastlægges ud fra en række parametre, herunder bl.a. sagens værdi eller betydning for klienten, herunder det opnåede resultat, hvervets art og arbejdets omfang, arbejdets intensitet og kompleksitet, samt det med arbejdet forbundne ansvar for likvidator. Endvidere må likvidators vederlag i sidste ende underlægges en samlet vurdering, hvor det eventuelt vil kunne nedsættes, hvis det er fondsmyndighedens vurdering, at sagens omfang og karakter ikke kan bære et samlet vederlag af den af likvidator foreslåede størrelse.

Der er alene krav om, at fondsmyndigheden godkender vederlaget til likvidator, hvilket betyder, at fondsmyndigheden ikke skal godkende honoraret til eksempelvis revisor for dennes arbejde under fondens likvidation. Likvidator har ansvaret for vederlaget til revisor, og vil

kunne blive erstatningsansvarlig, hvis revisor har modtaget en betaling, som ligger ud over det, der må antages at være rimeligt set i forhold til fondens størrelse, samt arbejdets art og hvervets omfang.

§ 50 e

§ 50 e, stk. 1, regulerer mulighederne for udlodning af likvidationsprovenu i overensstemmelse med fondens vedtægt og de krav, der skal iagttages forinden udlodning. Den foreslåede bestemmelse viderefører i vidt omfang bestemmelserne i opløsningsbekendtgørelsens § 8.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber. Bestemmelserne afviger dog lidt for fonde, da der ikke for kapitalsselskaber er krav om godkendelse af den påtænkte udlodning af likvidationsprovenuet.

Det er som følge af den foreslåede bestemmelse fortsat som udgangspunkt et krav, at proklamafristen på mindst 3 måneder er udløbet, og at gælden er betalt til kendte kreditorer, herunder også ikke anmeldte kendte kreditorer. Endvidere skal uddelingen af fondens midler være godkendt af fondsmyndigheden.

Bestyrelsen kan i forbindelse med beslutningen om at træde i likvidation træffe beslutning om brug af fondens likvidationsprovenu. Det er dog i sidste ende likvidator, som er ansvarlig for uddelingen, herunder godkendelse af udlodningen hos fondsmyndigheden. Hvis bestyrelsen ikke har truffet beslutning om udlodning af eventuelt resterende midler, skal likvidator træffe beslutning herom i overensstemmelse med fondens vedtægt.

En fonds midler eller aktiver kan på ingen måde gå tilbage til stifter eller væsentlige gavegivere, heller ikke i form af udlodning af likvidationsprovenu. Stiftere og andre nærtstående kan dog som led i fondens likvidation købe fondens aktiver eller dele heraf. Likvidator er ansvarlig for, at al salg af fondens aktiver m.v. sker på markedsmæssige vilkår, således at der ikke sker uretmæssige begunstigelser af tredjemand til skade for fonden.

Det er ikke muligt i fonde at foretage såkaldt a conto udlodning af likvidationsprovenuet, således som det er muligt i selskabsloven. Selskabsloven giver således mulighed for mod betryggende sikkerhed at a conto udlodde midler forinden den fulde likvidationsproces er gennemført. Fondes særlige forhold som selvejende medfører dog, at det ikke er hensigtsmæssigt at have mulighed for a conto udlodning, da der er krav om, at fondsmyndigheden skal samtykke i uddelingen af likvidationsprovenuet, og at denne kompetence vil blive meget begrænset, hvis det var muligt at foretage uddeling af midler som a conto udlodning før tilladelse er indhentet.

Baggrunden er endvidere, at likvidators vigtigste opgave ved en likvidation er at få fonden opløst hurtigst muligt. Dette medfører, at en fond under likvidation ikke kan foretage uddelinger i medfør af bestemmelserne i lovens kapitel 7. I modsat fald ville fondsmyndighedens godkendelse af likvidationsprovenuet kunne blive illusorisk, idet likvidatoren i medfør af lovens § 41 kunne uddele fondens frie reserver.

I den foreslåede § 50 e, stk. 2, præciseres det, at behandlingen af likvidationsboet afsluttes efter udbetaling af likvidationsprovenuet, og at likvidator herefter kan træffe beslutning om fondens endelige likvidation. Bobehandlingen må ikke afsluttes, før alle tvister om fondens midler er afgjort. Endvidere skal fondsmyndigheden have godkendt likvidators vederlag, jf. § 50 d, stk. 2, samt de påtænkte uddelinger, jf. § 50, stk. 1.

Efter at likvidators vederlag og uddelinger er godkendt af fondsmyndigheden, og efter at vederlag og uddelinger er overdraget eller udbetalt, er likvidatoren ansvarlig for, at der udarbejdes et revideret, endeligt likvidationsregnskab for fonden.

Det endelige likvidationsregnskab skal vise, at kreditorerne er betalt, og bør indeholde en bemærkning fra likvidator om, at udlodning har fundet sted. Hvis regnskabet udviser, at der foreligger urealiserede aktiver, må det oplyses, hvorledes der er forholdt med disse. Det skal endvidere fremgå af det endelige likvidationsregnskab, hvordan fondens midler er uddelt.

Det foreslås i § 50 e, stk. 3, 1. pkt., at likvidator inden for 2 uger efter, at denne har godkendt det endelige likvidationsregnskab, skal anmelde fonden til sletning fra Erhvervsstyrelsens register.

Det foreslås i § 50 e, stk. 3, 2. pkt., at likvidationsregnskabet skal indsendes som bilag til anmeldelsen. Likvidationsregnskabet skal godkendes af fondsmyndigheden. I erhvervsdrivende fonde kan det afsluttende likvidationsregnskab derfor først udarbejdes, når fondsmyndigheden har godkendt uddelingen af fondens midler. Alternativt må det fremgå af det afsluttende likvidationsregnskab, at oplysningerne om uddeling er under forudsætning af fondsmyndighedens godkendelse.

Det afsluttende likvidationsregnskab skal være revideret af en godkendt revisor, jf. den foreslåede § 50 e, stk. 3, 3. pkt. Revision af likvidationsregnskabet kan ikke fravælges, da fonde ikke kan fravælge revision af deres årsrapporter.

Såfremt likvidationen ikke afsluttes inden et regnskabsårs udløb, har likvidator ansvaret for, at der udarbejdes og indsendes en revideret årsrapport for fonden, jf. årsregnskabslovens § 139. I modsat fald vil likvidator kunne pålægges afgifter, jf. årsregnskabslovens § 151. Ved udarbejdelsen af en årsrapport for en virksomhed under likvidation, herunder også en erhvervsdrivende fond, må der ved værdiansættelsen af aktiverne tages behørigt hensyn til, at der er tale om en fond under afvikling, og at aktivernes værdi som realisationsobjekt erfaringsmæssigt er lavere end den bogførte værdi for en fond i normal drift.

Fonde, som er under likvidation, skal således fortsætte med at indsende årsrapport til Erhvervsstyrelsen, indtil likvidationen er afsluttet.

Efter anmeldelse af fondens likvidation med de nødvendige bilag, herunder dokumentation for likvidationsprovenuets udlodning, kan Erhvervsstyrelsen slette fonden af styrelsens register. Når fonden er slettet fra Erhvervsstyrelsens register, ophører dens juridiske proces- og partsevne.

Dokumentation for likvidationsprovenuets udlodning kan fremgå af selve likvidationsregnskabet, men kan også være et særskilt bilag. Det skal kunne dokumenteres, at fondens likvidationsprovenu er uddelt i overensstemmelse med de formål, som fondsmyndigheden har godkendt uddeling til.

§ 50 f

Den foreslåede § 50 f viderefører i store træk opløsningsbekendtgørelsens § 14. Der er dog foretaget en ændret udformning således, at bestemmelsens indhold bliver mere overskueligt.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Det følger af den foreslåede § 50 f, stk. 1, at fondsmyndigheden i de anførte situationer kan beslutte, at en fond skal opløses, hvis de i stk. 1 opregnede forhold ikke overholdes. Fondsmyndigheden er ikke pligtig til at træffe beslutning om tvangsopløsning. Vurderer fondsmyndigheden, at de konkrete omstændigheder gør det mere hensigtsmæssigt at pålægge fondens bestyrelsesmedlemmer daglige eller ugentlige tvangsbøder i medfør af § 64, stk. 1, kan denne mulighed vælges.

Det er fondsmyndigheden alene, som kan vælge at sende en fond til tvangsopløsning i skifteretten. Dette følger af de hidtil gældende regler i opløsningsbekendtgørelsens § 14, sammenholdt med § 48 og bekendtgørelse nr. 1107 af 30. november 2011 om visse vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde. I henhold til § 1, nr. 12, i bekendtgørelsen om visse vedtægtsændringer har fondsmyndighedens hidtil kunne træffe beslutning om tvangsopløsning af fonde alene, hvilket foreslås videreført uændret.

Da der fremover alene er krav om samtykke fra Civilstyrelsen i en række afgrænsede tilfælde, jf. den nye affattelse af § 48, kan Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed selvstændigt træffe beslutning om tvangsopløsning af fonde, som ikke overholder kravene i § 50 f.

Som følge af den begrænsede hæftelse, der knytter sig til erhvervsdrift i en fond, er det af hensyn til fondens interessenter, så som kreditorer, medarbejdere, samhandelspartnere og myndigheder, vigtigt, at der til stadighed foreligger aktuelle oplysninger om en række nærmere angivne forhold. Det påhviler derfor fondens bestyrelse at sikre, at offentligheden har adgang til de i *stk. 1, nr. 1-4*, anførte oplysninger. I modsat fald kan fonden ikke fortsætte sin virksomhed.

Det skal præciseres, at fonden ikke på grund af manglende kontaktmuligheder bør kunne forhindre eller forhale en beslutning om tvangsopløsning, fordi Erhvervsstyrelsen ikke kan komme i kontakt med ledelsen og dermed foretage en forudgående varsling om, at en tvangsopløsningsbeslutning forberedes.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 1*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 4, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis fondens årsrapport i henhold til årsregnskabsloven ikke rettidigt er modtaget i Erhvervsstyrelsen.

Oplysninger om et selskabs ledelse og revisor er underlagt offentlighed, hvilket også gælder for erhvervsdrivende fonde, jf. §§ 53 og 56. Der skal således foretages anmeldelse af oplysning om disse personer således, at oplysninger herom er tilgængelige i Erhvervsstyrelsens it-system.

Årsrapporterne for erhvervsdrivende fonde skal i henhold til gældende regler være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning, således som det er tilfældet for alle andre virksomheder omfattet af årsregnskabsloven, medmindre der er tale om en børsnoteret virksomhed eller statsligt aktieselskab, hvor indsendelsesfristen er 4 måneder, jf. årsregnskabslovens § 138, stk. 1.

Er årsrapporten ikke modtaget ved udløbet af indsendelsesfristen, sender Erhvervsstyrelsen i medfør af årsregnskabslovens § 150 et brev med påkrav til fondens ledelse på fondens adresse med anmodning om at indsende den manglende årsrapport. I påkravsbrevet gives en frist på 8 hverdage fra brevets datering til indsendelse af årsrapporten, jf. årsregnskabslovens § 150, stk.

2. Modtages årsrapporten efter udløbet af fristen på 8 hverdage pålægges hvert medlem af fondens ledelse en afgift, jf. årsregnskabslovens § 151.

Påkravsbrevet indeholder endvidere en frist på 4 uger fra brevets datering. Hvis årsrapporten ikke er modtaget inden udløbet af denne frist, kan Erhvervsstyrelsen i medfør af årsregnskabslovens § 150, stk. 3, og den foreslåede stk. 1, nr. 1, iværksætte en tvangsopløsning af fonden.

Årsregnskabsloven indeholder ikke en udtrykkelig regel om, hvorvidt virksomheder under tvangsopløsning, herunder erhvervsdrivende fonde, skal udarbejde årsrapporter. Det følger imidlertid af Erhvervsstyrelsens administrative praksis, at virksomheder under tvangsopløsning ikke skal udarbejde årsrapporter, hvilket skyldes, at oversendelsen af virksomheden til skifteretten betyder, at virksomheden skal opløses og underlægges skifterettens kontrol. Dette gælder også for erhvervsdrivende fonde under tvangsopløsning.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 2*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 1, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis den ikke har den i henhold til loven eller fondens vedtægt krævede bestyrelse eller revisor.

I henhold til lovens § 16 skal der ved et bestyrelsesmedlems afgang udpeges et nyt medlem i overensstemmelse med fondens vedtægt. Sker der en sådan udpegning, foretages udpegningen af det nye bestyrelsesmedlem af fondsmyndigheden, jf. § 16, stk. 2.

En tilsvarende bestemmelse vedrørende revisor fremgår af lovens § 29. Alle erhvervsdrivende fonde skal således have mindst en revisor, som skal være godkendt revisor, hvilket vil sige statsautoriseret eller registreret. Har bestyrelsen ikke udpeget mindst én revisor, kan fondsmyndigheden i henhold til § 29, stk. 2, udpege en revisor, når manglen opdages.

Bestemmelserne i § 16, stk. 2, og § 29, stk. 2, indebærer alene en ret for fondsmyndigheden til at udpege et bestyrelsesmedlem eller en revisor. Fondsmyndigheden er således ikke forpligtet hertil. Hvis bestyrelsen for en erhvervsdrivende fond ikke opfylder kravene i loven og eventuelle supplerende krav i vedtægten for den konkrete fond, og bestyrelsen eller revisor således er mangelfuld, og fondsmyndigheden vurderer, at det mest hensigtsmæssige i det konkrete tilfælde vil være en tvangsopløsning af fonden, kan fondsmyndigheden anmode skifteretten om at opløse fonden.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 3*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 2, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis den ikke har det hjemsted, som er foreskrevet i loven eller fondens vedtægt.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. S7, at § 7, stk. 1, ændres, således at en fond fremover ikke skal angive hjemstedskommunen i fondens vedtægt. Det er dog fortsat et krav, at en fond skal have registreret en hjemstedsadresse, så fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen kan komme i kontakt med fondens ledelse. Hvis fonden ikke har et hjemsted, som foreskrevet i loven eller fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten på fondens sidst kendte hjemsted, om at opløse fonden. Der henvises til bemærkningerne til § 7, stk. 1, om fondes hjemsted.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 4*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 2, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis fondens bestyrelse ikke træffer en påkrævet beslutning om opløsning, som følge af enten kapitaltab, jf. § 26 a, eller beslutning om opløsning i forlængelse af en gennemført granskning, jf. § 50 i stk. 2.

Det følger af de to bestemmelser, at fondens bestyrelse har en forpligtelse til at træffe beslutning om opløsning af fonden. Hvis fondens bestyrelse ikke træffer denne beslutning kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden.

Som foreslået i *stk. 2* kan Erhvervsstyrelsen fastsætte en frist for manglens udbedring. Denne frist gør det muligt for fondens bestyrelse at foretage nødvendige opfølgninger på de konstaterede mangler og således undgå, at fonden tvangsopløses. Ifølge Erhvervsstyrelsens praksis fastsættes den omtalte frist normalt til 4 uger.

Det foreslås i *stk. 3*, at fondsmyndigheden kan anmode skifteretten på fondens hjemsted om at tvangsopløse fonden, hvis der f.eks. ikke vedtages likvidation som påbudt efter lovgivningen eller i henhold til fondens vedtægt.

§ 50 g

Der er med forslaget til § 50 g tale om en videreførelse af opløsningsbekendtgørelsens § 14, stk. 2 - 5. Der er bortset fra enkelte præciseringer i stk. 3 ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Det foreslås i § 50 g, *stk. 1*, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at kræve en fond opløst offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system. Når en fond tages under tvangsopløsningsbehandling, fratages fondens hidtidige bestyrelse, og en eventuel direktion, samtidig den selskabsretlige rådighed over fonden. Ved oversendelse af sagen til skifteretten, registreres og bekendtgøres det derfor i Erhvervsstyrelsens it-system, at styrelsen har anmodet skifteretten om at opløse fonden samtidig med, at fondens ledelse slettes som tegningsberettigede i den pågældende fond.

Det foreslås i § 50 g, *stk. 2*, at en fond skal beholde sit navn med tilføjelsen »under tvangsopløsning«. En tilsvarende regel findes for selskaber under likvidation, jf. selskabslovens § 220. Ved en sådan foranstaltning sikres den nødvendige gennemsigtighed, således at eventuelle kreditorer og andre interessenter får mulighed for at sikre deres rettigheder.

Det følger af forslaget til § 50 g, *stk. 3, 1. pkt.*, at skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer til at foretage likvidationen af den pågældende fond. Likvidator skal på skifterettens vegne varetage bobehandlingen med henblik på opløsning under respekt af de selskabsretlige regler om likvidation.

En tilsvarende regel gælder i forhold til valg af revisor, jf. den foreslåede § 50 g, *stk. 3, 2. pkt.* En sådan mulighed har ikke hidtil eksisteret ved tvangsopløsning af fonde, men det er i forlængelse af en tilsvarende ændring i selskabsloven fundet hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med tvangsopløsning kan ske en indsættelse af en revisor, der ikke tidligere har haft tilknytning til fonden svarende til, at den skifteretsudnævnte likvidator også er en person

uden tilknytning til fonden. På denne baggrund er det præciseret i det foreslåede stk. 3, at skifteretten om nødvendigt har ret til at udpege en revisor i en fond under tvangsopløsning. Denne revisor kan både være afløser for en eksisterende revisor, supplement til en eksisterende revisor eller ny revisor i situationer, hvor fonden ikke har en sådan.

I henhold til den foreslåede § 50 g, stk. 3, 3. pkt., finder lovens bestemmelser om likvidation anvendelse for tvangsopløsning, dog således at skifteretten, eller den skifteretten har bemyndiget hertil, træffer afgørelse i fondens forhold. Dette følger af, at skifteretten, eller en befuldmægtiget, træder i bestyrelsens sted. Bestemmelsen medfører bl.a., at den skifteretten har bemyndiget til at træffe afgørelser skal være uafhængig i forhold til fondens hidtidige ledelse, samt fondens formål og aktiviteter. Den udpegede kan således eksempelvis ikke være tidligere bestyrelsesmedlem eller direktør i fonden.

De udgifter, der er forbundet med opløsningen, kan om fornødent betales af statskassen i det omfang, fondens egne midler ikke kan dække omkostningerne, jf. den foreslåede § 50 g, stk. 3, 4. pkt.

I det foreslåede stk. 4 videreføres reglen om, at skifteretten foretager underretning til Erhvervsstyrelsen, når bobehandlingen er afsluttet. Herefter registrerer Erhvervsstyrelsen fondens opløsning i registeret.

§ 50 h

Den foreslåede bestemmelse i § 50 h, stk. 1, kodificerer Erhvervsstyrelsen hidtidige praksis, hvorefter der ikke kan foretages vedtægtsændringer eller andre registreringsændringer i fonde, der er under tvangsopløsning. Dette skyldes, at en fond under tvangsopløsning som udgangspunkt er under afvikling og beføjelserne hermed videregivet til skifteretten og de af skifteretten beføjede.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Formålet er at skabe klarhed om de personer, der er ansvarlige for fonden på tidspunktet for fondens oversendelse til tvangsopløsning. I tilfælde af tvangsopløsning er der et hensyn at tage til kreditorerne, således at eventuelle værdier i fonden ikke unddrages bobehandlingen, eller der på anden vis foretages ændringer, som er med til at sløre de reelle forhold til skade for kreditorerne.

Det er dog fundet hensigtsmæssigt, som i den tilsvarende bestemmelse i selskabsloven, at tillade en række nærmere angive beslutninger om at ændre registrerede forhold.

Det skal således fremover være muligt for skifteretten at indsætte eller udskifte likvidator i en fond, der er under tvangsopløsning, jf. stk. 1, nr. 1 og 2.

Det er i forlængelse heraf fundet hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med tvangsopløsning af fonde kan ske en indsættelse eller ændring af en revisor, der ikke tidligere har haft tilknytning til fonden svarende til, at den skifteretsudnævnte likvidator også er en person uden tilknytning til fonden, jf. stk. 1, nr. 3 og 4. Denne revisor kan både være afløser for en eksisterende revisor (nyvalg), supplement til en eksisterende revisor (medrevisor) eller ny revisor i situationer, hvor fonden ikke har en sådan.

Da fonde har mulighed for at blive genoptaget, jf. den foreslåede bestemmelse i § 50 k, kan der træffes beslutning om dette ændrede forhold, jf. *stk. 1, nr. 5*. Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at der ikke opstår en usikkerhed om retsstillingen, i forbindelse med en eventuel genoptagelse af fonde, der ønsker og har mulighed for at genoptage virksomheden.

I selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalselskab under tvangsopløsning kan deltage i en fusion. En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under tvangsopløsning at deltage i en fusion mellem to erhvervsdrivende fonde. Hvis fonden under tvangsopløsning skal være den fortsættende fond, kan fusionen kun besluttes, hvis der senest samtidig med beslutningen om fusion træffes beslutning om genoptagelse af fonden, jf. § 50 k. Fondsmyndigheden vil skulle godkende en eventuel fusion, jf. den foreslåede *stk. 2* om øvrige ændringer i fonde under tvangsopløsning.

Den foreslåede § 50 h, *stk. 2*, medfører, at en eventuel ændring af forhold omfattet af *stk. 1*, skal tiltrædes eller besluttes af skifteretten, eller den af skifteretten udpegede likvidator. En beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden skal altid godkendes af fondsmyndigheden, jf. den foreslåede *stk. 3, 2. pkt.*

Det præciseres i den foreslåede § 50 h, *stk. 3*, at ledelsen i en fond under tvangsopløsning frem til udpegnings af likvidator alene må foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Da skifteretten ikke altid udnævner en likvidator til at forestå afviklingen af fonden, gælder bestemmelsen også i perioden, indtil fonden er opløst, hvis der ikke udnævnes en likvidator af skifteretten.

Der gælder meget snævre rammer for ledelsens råderum for at kunne handle på fondens vegne i den periode, der går fra fondens oversendelse til tvangsopløsning eller beslutning om tvangsopløsning, og til der vælges eller udpeges en likvidator. Ikke desto mindre kan der i praksis opstå situationer, hvor den hidtidige ledelse har pligt til at handle for at undgå tab. Ledelsen vil imidlertid aldrig være beføjet til at foretage usædvanlige dispositioner, som eksempelvis realisation af fondens værdier. Aftaler i den forbindelse skal ske i samråd med henholdsvis skifteretten eller den person, som skifteretten måtte have udpeget.

I den foreslåede § 50 h, *stk. 4*, indføres det som noget nyt, at den tidligere ledelse har pligt til at fremkomme med alle relevante oplysninger til brug for likvidators virke. En tilsvarende bestemmelse findes i selskabsloven.

Efter bestemmelsen er tidligere medlemmer af ledelsen også efter likvidators tiltræden forpligtede til i fornødent omfang at bistå likvidator med oplysninger om fondens virke frem til likvidationens indtræden. Ledelsen skal herunder give likvidator de oplysninger, som måtte være nødvendige for likvidators vurdering af bestående og fremtidige krav.

Bestemmelsens formål er at skabe de bedst mulige rammer for likvidators arbejde, herunder bl.a. for at kunne vurdere fondens solvens og økonomiske stilling. Samtidigt understreges det, at tidligere ledelsesmedlemmer kan ifalde et selvstændigt ansvar, hvis de er bekendt med potentielle krav mod fonden, som kan være relevante for likvidators vurdering af udlodning af likvidationsprovenu. Ansvar herfor kan kun undgås ved at videregive oplysninger herom til likvidator.

Bestemmelsen vedrører alle medlemmer af henholdsvis fondens bestyrelse og en eventuel direktion.

I henhold til den foreslåede § 50 h, stk. 4, 3. pkt., gælder pligten i stk. 4, 1. og 2. pkt. til at underrette likvidator også ledelsen i fondens datterselskaber, hvis fonden som moderselskab er sendt til tvangsopløsning. Pligten gælder ikke i associerede virksomheder eller lignende.

I den foreslåede § 50 h, stk. 5, indføres som noget nyt mulighed for, at likvidator kan anmode skifteretten om at indkalde tidligere medlemmer af fondens ledelse til møde i skifteretten med henblik på indhentelse af oplysninger i henhold til stk. 4.

§ 50 i

Den foreslåede § 50 i viderefører den gældende § 13 i opløsningsbekendtgørelsen. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder ikke for kapitalselskaber i henhold til selskabsloven, da disse ikke kan underkastes granskning med eventuelt krav om opløsning på samme måde som fonde.

I henhold til § 50 i, stk. 1, skal bestyrelsen inden 4 uger efter modtagelsen af en beretning udarbejdet af en granskningsmand, som anbefaler, at fonden skal opløses, indkalde til et bestyrelsesmøde, hvor dette emne er på dagsordenen. Der er ikke krav om at bestyrelsen træffer beslutning om opløsning af fonden, men en beslutning om ikke at gøre det kan medføre tvangsopløsning, jf. bestemmelsens stk. 2. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at fonden ikke skal opløses. Fondsmyndigheden kan dog altid vælge at fonden på baggrund af en granskningsberetning skal opløses. Fondsmyndigheden vil dog skulle være lydhør overfor bestyrelsens begrundelse for, hvorfor fonden ikke skal opløses.

Fristen for afholdelse af bestyrelsesmøde ændres fra den nuværende tidsfrist på en måned til 4 uger. Fristen foreslås ændret, så den er i overensstemmelse med de øvrige i loven affattede tidsfrister. Desuden vil en frist på 4 uger gøre det nemmere for fondens bestyrelse konkret at udregne overholdelsen af fristen.

Hvis bestyrelsen ikke indkalder til bestyrelsesmøde, eller træffer bestyrelsen ikke beslutning om at opløse fonden, vil fondsmyndigheden i henhold til den foreslåede stk. 2 kunne beslutte at tvangsopløse fonden. Dette vil skulle ske efter reglerne om tvangsopløsning, jf. § 50 f. Som udgangspunkt vil fondsmyndigheden træffe afgørelse om at opløse fonden, hvis dette anbefales af granskningsmanden, medmindre fondens bestyrelse kan redegøre tilfredsstillende for, på hvilken baggrund fonden fortsat skal kunne eksistere.

§ 50 j

Forslaget til § 50 j indfører regler om genoptagelse af fonde, som hidtil kun har været muligt i henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis. Muligheden for genoptagelse er sket som en følge af reglerne herom i selskabsloven, som åbner op for genoptagelse af kapitalselskaber.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Den foreslåede § 50 j, stk. 1, medfører, at en fond kan genoptages, hvis udlodning af likvidationsprovenu endnu ikke er påbegyndt, og de forhold, som førte til likvidationen, ikke

længere foreligger. Der er med bestemmelsen ikke tiltænkt nogen ændring af gældende ret. Likvidator er således frit stillet i forhold til, om en fond under likvidation skal genoptages.

Hvis der foreligger omstændigheder, hvorved fonden har pligt til at likvidere, er det en forudsætning, at de forhold, som førte til den pligtmæssige likvidation, ikke længere foreligger.

Det er i henhold til forslaget *stk. 1, 2. pkt.* en betingelse, at der samtidig med beslutningen om genoptagelse vælges en bestyrelse og revisor, som opfylder kravene i henhold til loven og fondens vedtægt. Desuden skal lovens øvrige krav og fondens vedtægt altid overholdes. Da genoptagelse af en fond i nogle henseender kan sidestilles med en slags genstiftelse ved indskud af værdier, foreslås det derfor, at der stilles krav om, at der ved genoptagelsen skal udarbejdes en revisorerklæring om grundkapitalens tilstedeværelse. Erklæringen skal udarbejdes af en vurderingsmand og være en erklæring med høj grad af sikkerhed.

Hvis det som følge af genoptagelsen er nødvendigt at foretage en kapitalnedsættelse i fonden, skal denne vedtages under iagttagelse af de almindelige regler herom, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 43 b – 43 f.

I henhold til forslaget *stk. 1, 3. og 4. pkt.*, skal fondens grundkapital nedskrives til det beløb, der er i behold. Hvis størrelsen af grundkapitalen er mindre end minimumskravet på 300.000 kr., skal grundkapitalen bringes op til minimum dette beløb. Da fondens grundkapital skal være mindst 300.000 kr. senest på tidspunktet for anmeldelsen af fondens genoptagelse, må det forventes at fondens grundkapital alene kan bringes op til minimumskravet ved bidrag fra eksterne bidragsydere.

Det følger af den foreslåede § 50 j, *stk. 2*, at bestemmelserne i *stk. 1* også finder anvendelse, hvis det under likvidationen viser sig, at de forhold, som har ført til likvidationen, ikke længere foreligger. I et sådan tilfælde skal likvidator sørge for at beslutte, at genoptage fonden, så den på ny kan træde i virksomhed. Da fonde er selvejende og derfor ikke har nogen ejere, er der ikke mulighed for, at likvidator kan undlade at beslutte at genoptage fonden. Hvis den pågældende er bekendt med, at fonden kan fortsætte sin virksomhed som før beslutningen om at likvidere fonden, skal den pågældende sørge for at vælge bestyrelse og revisor, få udarbejdet erklæring om grundkapitalens tilstedeværelse, samt anmelde likvidationens ophævelse til fondsmyndigheden.

I henhold til den foreslåede *stk. 3, 1. pkt.*, skal beslutningen om genoptagelse, uanset om det er i henhold til *stk. 1* eller *2*, altid godkendes af fondsmyndigheden. Beslutningen om genoptagelse skal anmeldes til fondsmyndigheden senest 2 uger efter, at beslutningen om genoptagelse er truffet, jf. den foreslåede *stk. 3, 2. pkt.*

Godkendes likvidationens ophævelse, skal der udpeges en bestyrelse og revisor i overensstemmelse med fondens vedtægter og lov om erhvervsdrivende fonde.

Er grundkapitalen mindre end 300.000 kr., skal den bringes op til mindst dette beløb, og lovens øvrige betingelser skal også være opfyldt.

§ 50 k

Bestemmelserne om genoptagelse af en fond i likvidation finder tilsvarende anvendelse på en fond under tvangsopløsning ved skifteretten, hvis der indgives anmeldelse om, at

skifteretsbehandlingen skal afbrydes, og fonden skal genoptages, jf. den foreslåede § 50 k, stk. 1.

I forhold til fonde, der oversendes til skifteretten, kan der være tvivl om mulighederne efter en sådan oversendelse. Det er derfor med forslaget fundet hensigtsmæssigt, at genoptagelse efter oversendelse til tvangsopløsning i skifteretten behandles i en særskilt bestemmelse.

I henhold til selskabsloven gælder der skærpede frister for genoptagelse af kapitalselskaber under tvangsopløsning. Baggrunden herfor er i henhold til bemærkningerne til selskabsloven, at det er i offentlighedens interesse, at selskaber, der selvforskyldt har bragt sig i en tvangsopløsningssituation, rent faktisk bliver opløst, medmindre der er tale om en fejltagelse, som i sagens natur kan afklares inden for en kort frist.

Det er på den baggrund ikke muligt at genoptage et selskab, hvis anmeldelse om genoptagelse er modtaget senere end 3 måneder efter, at Erhvervsstyrelsen har afsendt anmodning om tvangsopløsning til skifteretten. Det samme gælder, hvis selskabet inden for de sidste 5 år fra oversendelsen tidligere har været under tvangsopløsning. Begge frister er absolutte. Der kan ikke dispenseres fra dem uanset baggrunden for den sene anmeldelse. Der kan dog ske genoptagelse efter oversendelsestidspunktet, hvis Erhvervsstyrelsen har begået fejl ved oversendelsen.

Det er for fonde fundet hensigtsmæssigt, at der ikke skal gælde tilsvarende tidsfrister, da fonde ikke har ejere, som får tilbagebetalt fondens midler.

Fondene kan således ikke stiftes igen efter tvangsopløsning, hvilket reelt er tilfældet for selskaber. Midlerne skal tværtimod uddeles i overensstemmelse med uddelingsformålet i fondens vedtægt. På den baggrund foreslås det, at fonde altid kan genoptages frem til selve opløsningen af fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

Som hidtil vil det fortsat være en betingelse for en genoptagelse, at det forhold, der har ført til fondens oversendelse til tvangsopløsning, er berigtiget, jf. § 50 k, stk. 2, 1. pkt. Hvis en fond er sendt til tvangsopløsning som følge af, at fondens bestyrelse ikke har været i overensstemmelse med lovens krav, kan fonden således alene genoptages, hvis fondens ledelse bringes i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt.

I visse tilfælde er det ikke muligt at berigtige det forhold, der har ført til fondens oversendelse til tvangsopløsning. I sådanne tilfælde er det derfor ikke muligt at genoptage fonden og dermed afbryde tvangsopløsningen.

Berigtigelsen skal foretages senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, og dokumentationen skal være modtaget senest samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen, jf. den foreslåede stk. 2, 2. og 3. pkt.

En fond under tvangsopløsning kan som det fremgår i visse tilfælde og under iagttagelse af en række betingelser genoptages. Det foreslås herudover, at der i stk. 2, 4. pkt., indsættes bestemmelse om, at det fremover også skal være en betingelse for genoptagelse, at fonden har indsendt eventuelle årsrapporter, som fonden ikke tidligere har indsendt, men hvor indsendelsesfristen er udløbet. Det foreslås, at denne betingelse skal gælde generelt, uanset baggrunden for fondens oversendelse til tvangsopløsning i skifteretten. Hvis en fond, der har kalenderåret som regnskabsår, i april 2013 oversendes til tvangsopløsning som følge af manglende lovpligtig bestyrelse, og fonden i juni 2013 anmoder om genoptagelse, er det en

betingelse for genoptagelsen, at fonden årsrapport for 2012 er aflagt og indsendt på dette tidspunkt, da indsendelsesfristen for denne årsrapport udløb 31. maj 2013.

Det er i henhold til den foreslåede stk. 3 en betingelse, at en af skifteretten udnævnt likvidator samtykker i genoptagelsen. Desuden skal fondsmyndigheden godkende beslutningen om genoptagelse, jf. henvisningen til § 50 j, herunder bestemmelsens stk. 3, 1. pkt.

§ 50 l

Den foreslåede bestemmelse i § 50 l viderefører indholdsmæssigt de hidtil gældende bestemmelser i opløsningsbekendtgørelsens § 9. Der er med forslaget ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand. Den ændrede formulering tilsigter alene at gøre bestemmelsen mere overskuelig.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Med den foreslåede § 50 l, stk. 1, er der tale om en ad hoc genoptagelse af boet efter fonden alene med det formål at tage stilling til et forhold, der er opstået efter fondens ophør. I modsætning til § 50 j, der omhandler genoptagelse af fonden som sådan, kan genoptagelse efter disse bestemmelser ikke finde sted i forbindelse med en reassumption efter det foreslåede stk. 1. Det er således ved reassumption alene boet, der bliver genoptaget. Reassumption adskiller sig således fra genoptagelse efter §§ 50 j og 50 k, hvor det er selve fonden, der bliver genoptaget.

Reassumption kan alene blive aktuelt, når der kan påvises en særlig anledning hertil. Det kan være tilfældet, når der efter likvidationens afslutning er fremkommet aktiver, der ikke er indgået under boets behandling eller den afsluttende udlodning af likvidationsprovenuet. En reassumption kan endvidere være påkrævet for at medvirke til at berigtige en formalitet, som er overset under bobehandlingen, f.eks. aflysning af et indfriet pantebrev, eller hvis der ved en fejl ikke er underskrevet en endelig købsaftale om salg af fondens ejendom inden likvidationens afslutning og fondens sletning.

Der gælder ikke i forbindelse med reassumptionen krav om offentliggørelse, proklama e.l. For at sikre en enkelt og hurtig sagsbehandling i tilfælde af reassumption foreslås det med § 50 l, stk. 2, 1. pkt., at den eller de likvidatorer, som varetog den tidligere bobehandling, også forestår behandlingen i forbindelse med reassumptionen. Er dette ikke muligt, eller har der ikke tidligere været valgt en likvidator, forestår skifteretten, eller en af skifteretten udpeget likvidator, bobehandlingen, jf. stk. 2, 2. pkt.

For at sikre åbenhed om fondens forhold skal reassumptionen i medfør af det foreslåede § 50 l, stk. 3 anmeldes til Erhvervsstyrelsen. Det foreslås, at anmeldelsesfristen fastsættes til 2 uger, hvilket svarer til de øvrige anmeldelsesfrister i loven. Der skal anmeldes om henholdsvis selve beslutningen om at reassumere boet efter fonden og afslutningen af bobehandlingen.

§ 50 m

De foreslåede bestemmelser i §§ 50 m og 50 n regulerer spørgsmålet om indgivelse af begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs for en fond i likvidation og svarer til de eksisterende bestemmelser i opløsningsbekendtgørelsens §§ 9 og 10. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand, jf. dog bemærkningerne til det foreslåede stk. 3, som er ny.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

For fonde, der er under betalingsstandsning efter konkursloven, kan Erhvervsstyrelsen efter årsregnskabslovens § 140 tillade, at årsrapporten først indsendes, så den modtages i styrelsen senest 1 måned efter betalingsstandsningens ophør.

Efter årsregnskabslovens § 141 skal der ikke indsendes årsrapport til Erhvervsstyrelsen for fonde, som er under konkurs. Interesserede må derfor søge fornødne oplysninger i skifteretten.

Ophæves konkursbehandlingen skal der dog i medfør af bestemmelsen i årsregnskabslovens § 141, stk. 2, indsendes årsrapporter for tidsrummet fra den sidst indsendte årsrapports balancedag til udløbet af fondens seneste regnskabsår forud for konkursbehandlingen ophør, således at disse modtages i styrelsen senest 1 måned efter konkursbehandlingen ophør. I stedet for årsrapporterne kan Erhvervsstyrelsen endvidere give tilladelse til, at fonden indsender en åbningsbalance, som er udarbejdet pr. datoen for konkursbehandlingen ophør.

Den foreslåede § 50 m, stk. 1, regulerer spørgsmålet om, hvilke organer og personer der kan indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs på fondens vegne. Fondens bestyrelse og fondsmyndigheden kan således indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Endvidere kan likvidator indgive begæring herom, idet likvidator efter sin udnævnelse udgør ledelsen i fonden. På den baggrund er det efter likvidators udnævnelse denne, der kan indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Skifteretten skal give Erhvervsstyrelsen meddelelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs, jf. den foreslåede *stk. 1, 2. pkt.* Indgivelse af konkursbegæring på egne vegne fra f.eks. en kreditor reguleres ikke med disse regler, men følger af konkursloven.

I forslaget *stk. 2* reguleres likvidators handlepligt, hvis denne finder, at der ikke ved likvidationen gives fuld dækning til kreditorerne. Udgangspunktet er, at insolvente fonde alene kan opløses ved konkurs efter konkurslovens regler herom. Med visse begrænsninger vil det dog kunne ligge inden for likvidators beføjelser at undersøge mulighederne for gennem særlige aftaler med kreditorerne at afvikle en fond gennem likvidation, selvom der kan være usikkerhed om, hvorvidt fonden vil være solvent i hele likvidationsperioden. Det accepteres således også allerede i reglerne om kapitaltab, at der kan arbejdes på at finde en konstruktiv økonomisk løsning.

Når konkursdekretet er afsagt, er det konkurslovens regler, der tager over med hensyn til bl.a. ledelsesbeføjelser osv., hvorfor nærværende lov ikke regulerer dette område yderligere.

Det følger af *stk. 3*, at likvidator, der er udnævnt under tvangsopløsning, indgiver begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Hvis der ikke er udnævnt en likvidator, kan skifteretten af egen drift indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs, jf. *stk. 3, 2. pkt.*

I forslaget *stk. 4* præciseres det, at fonde, der er oversendt til konkursbehandling, ikke kan foretage beslutning om ændringer i registrerede forhold i Erhvervsstyrelsens it-system. Begrundelsen er, at der er et særligt hensyn at tage til fondens kreditorer, således at eventuelle værdier i fonden, som f.eks. navnerettigheder, ikke unddrages bobehandlingen eller, at der på anden vis foretages ændringer, som er med til at sløre forholdene til skade for kreditorerne. Det præciseres dog, at muligheden for at udskifte fondens revisor fastholdes ud fra samme forhold, som gør sig gældende ved tvangsopløsning, hvorfor der henvises til de specielle bemærkninger

til § 50 h, stk. 1. For fonde under konkurs eksisterer der dog ikke et krav om fondsmyndighedens godkendelse til ændring af revisor.

I henhold til selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalsselskab under konkurs kan deltage i en fusion. I sådanne tilfælde er der dog krav om, at kurator skal tiltræde beslutningen om at lade selskabet deltage i fusionen. Kravet om kurators tiltræden sikrer en varetagelse af kreditorernes interesser, idet kurator vil vurdere, om den pågældende ud fra et hensyn til kreditorerne vil samtykke i fusionen.

En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under konkurs at deltage i en fusion mellem to erhvervsdrivende fonde. Da en fond under konkurs er en fond under afvikling, kan en fond under konkurs alene være den ophørende fond ved en fusion. Hvis en fond under konkurs skal være den fortsættende fond i en fusion, vil der være krav om, at konkursen er ophævet på tidspunktet, hvor der træffes beslutning om gennemførelse af fusionen.

I henhold til den foreslåede § 50 m, stk. 5, kan der i en fond, hvor rekonstruktøren har overtaget ledelsen, alene træffes beslutning om at ændre registrering vedrørende revisor udpeget af rekonstruktøren. Muligheden for at udskifte fondens revisor fastholdes ud fra samme forhold, som gør sig gældende ved tvangsopløsning, hvorfor der henvises til de specielle bemærkninger til den foreslåede § 50 h, stk. 1. For fonde under rekonstruktionsbehandling eksisterer der dog ikke et krav om fondsmyndighedens godkendelse til ændring af revisor udpeget af rekonstruktøren.

§ 50 n

Den foreslåede § 50 n, der regulerer fondens navn i forbindelse med rekonstruktion og konkurs samt sletning fra Erhvervsstyrelsens register, svarer til de eksisterende bestemmelser i opløsningsbekendtgørelsens § 11, stk. 1, 2 og 5. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Det foreslås, at en fond under rekonstruktionsbehandling eller konkurs skal beholde sit navn med tilføjelsen »under rekonstruktionsbehandling« eller »under konkurs«. Ved en sådan foranstaltning sikres den nødvendige gennemsigtighed, således at eventuelle kreditorer og andre interessenter får mulighed for at sikre deres rettigheder.

Bestemmelsen viderefører tillige reglerne om, at meddelelse om afsigelse af konkursdekret og om boets slutning skal gives til Erhvervsstyrelsen af skifteretten. Erhvervsstyrelsen sletter fonden ved modtagelse af meddelelse herom fra skifteretten, medmindre meddelelsen meddeler noget andet.

Til nr. O6

Som led i de nye bestemmelser i §§ 49 a – 49 p og 50 – 50 n om henholdsvis bl.a. fusion og likvidation, er der indsat overskrifter til bestemmelserne. For at sikre en vis systematik i loven er der desuden foreslået en opdeling i kapitler.

Det foreslås på den baggrund, at der i loven indsættes et nyt kapitel 9 c med en tilhørende overskrift til §§ 51 og 52, som regulerer muligheden for at en fond kan blive erhvervsdrivende,

eller omvendt, hvor en fond ikke længere er erhvervsdrivende, og derfor skal overgå til at være en ikke-erhvervsdrivende fond.

9.4.2.2. Overgangsbestemmelse

Til nr. OO1

Som led i affattelsen af de nye bestemmelser i § 26 a om kapitaltab, §§ 49 – 49 p om fusion, samt §§ 50 – 50 n om likvidation, tvangsopløsning, genoptagelse, rekonstruktion og konkurs, ophæves bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011 (opløsningsbekendtgørelsen). Denne bekendtgørelse indeholdt tidligere disse regler, men er ved den nye affattelse direkte i loven blevet overflødig.

Kapitel 10: Fusion, spaltning og sammenlægning

10.1. Indledning

I forhold til ”Fusion, spaltning og sammenlægning” er det fundet relevant at overveje følgende:

1. Forenkling af fusionsprocessen
2. Mulighed for spaltning af erhvervsdrivende fonde
3. Indførelse af udtrykkelige regler om sammenlægning af erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde

10.2. Gældende ret og Erhvervsstyrelsens administrative praksis

LEF § 50 indeholder hjemmel til udstedelse af bekendtgørelse om opløsning, herunder fusion af erhvervsdrivende fonde. Reglerne om opløsning er nærmere reguleret i OPL.

I FOB, side 117, fremgår det, at opløsning, herunder fusion, af erhvervsdrivende fonde forventes relativt sjældent forekommende. Det fremgår endvidere af forarbejderne til LEF, at reglerne om fusion af erhvervsdrivende fonde skal følge de regler om fusion, som gælder for A/S'er, og som bygger på EU-regulering. Reglerne skal dog tilpasses, så der tages hensyn til fondenes særlige forhold.

På baggrund heraf har det hidtil været fundet hensigtsmæssigt at sætte reglerne om opløsning, herunder fusion, af erhvervsdrivende fonde i en bekendtgørelse, da det giver Erhvervsstyrelsen mulighed for at tilpasse reglerne, hvis de tilsvarende regler bliver ændret i SEL, og der er behov for tilpasning.

I SEL er reglerne om henholdsvis fusion og spaltning reguleret direkte i lovens kapitel 15.

10.2.1. Forenkling af fusionsprocessen

Erhvervsdrivende fonde kan efter gældende regler deltage i fusioner med andre erhvervsdrivende fonde, jf. OPL § 16, stk. 1, forudsat at fondene har beslægtede formål.

Det er endvidere muligt at foretage fusion mellem en erhvervsdrivende fond og et eller flere helejede datterselskaber organiseret som A/S'er og ApS'er, jf. OPL § 26, stk. 1. En sådan såkaldt lodret fusion er kun mulig, hvis datterselskaberne samtidigt ophører, og fonden er den fortsættende enhed.

10.2.1.1. Universalsuccession

Ved fusion er der universalsuccession, dvs. der sker et automatisk debitorskifte uden samtykke fra de involverede kreditorer.

Universalsuccessionen indebærer endvidere, at den fortsættende enhed ved fusionen indtræder i alle rettigheder og forpligtelser, som det eller de ophørende enheder havde opnået eller påtaget sig.

For at der kan være tale om universalsuccession skal det fremgå af lovgivningen.

10.2.1.2. Fondsmyndighedens samtykke

Det er bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, som træffer beslutningen om, at en erhvervsdrivende fond skal indgå i en fusion.

En fusion, hvor en eller flere af de deltagende virksomheder er erhvervsdrivende fonde, skal ske under iagttagelse af LEF § 48, jf. OPL § 16, stk. 2. Det forudsætter, at fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen. Hvis Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed, kræves der eventuelt også Civilstyrelsens samtykke, jf. LEF § 48. I praksis vil Erhvervsstyrelsen først tage kontakt til Civilstyrelsen, når sagen er oplyst, og Erhvervsstyrelsen selv har vurderet, at der kan gives tilladelse.

Med virkning fra 1. januar 2012 er VEB ændret således, at uanset § 48, stk. 1 i LEF, kan fondsmyndigheden efter indstilling fra fondens bestyrelse tillade ændring af bestemmelser i en vedtægt vedrørende fusion mellem fonde, der begge er omfattet af LEF, og som har beslægtede formål, jf. VEB § 1, nr. 10.

Som udgangspunkt er det muligt for alle erhvervsdrivende fonde at fusionere. Iagttagelse af stifterviljen nødvendiggør dog, at der skal være en begrundelse for at gennemføre fusionen. I FOB, s. 118 er det i den forbindelse anført, at:

”Fondsmyndigheden skal derfor påse, at den ophørende fonds virksomhed videreføres i overensstemmelse med de berørte fundatsers formål. Fusion forudsætter således, at de fusionerende fonde har i det væsentlige identiske - eller i det mindste ikke uforenelige - formål, eller at der gives tilladelse til formålsændring efter § 31 [nu § 48]”.

Efter Erhvervsstyrelsens praksis giver styrelsen som fondsmyndighed derfor som udgangspunkt kun samtykke til en fusion mellem erhvervsdrivende fonde, hvis fondene har beslægtede formål. Dette skal ses i sammenhæng med, at hvis fondene, der deltager i fusionen, ikke har beslægtede formål, vil formålet i den ophørende fond i givet fald eventuelt ophøre på bekostning af det formål, som den fortsættende fond tilgodeser.

Det ses, at der som led i en fusion af erhvervsdrivende fonde foretages ændringer i formålet for den fortsættende fond, så det omfatter begge de hidtidige fondes formål. Erhvervsstyrelsen er ikke bekendt med tilfælde, hvor dette krav har givet anledning til problemer.

Hvis formålene ikke er ganske sammenfaldende, vil Civilstyrelsen i de erhvervsdrivende fonde, som de er fondsmyndighed for, stille krav om, at formålet i den fortsættende fond omfatter formålet i den ophørende fond i et sådant omfang, at der i forbindelse med fusionen ikke sker indskrænkninger af de uddelingsberettigede i den ophørende fond. Erhvervsstyrelsen har en tilsvarende praksis

I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis er det et krav, hvis fondsmyndigheden skal samtykke i en fusion, hvor den ophørende fonds formål ikke længere vil blive varetaget, at den ophørende fonds formål ikke længere kan opfyldes. Det medfører også, at en fond ikke kan opløses ved fusion, blot fordi fondens bestyrelse anser en fusion af fonden for hensigtsmæssig. Dette er også Civilstyrelsens praksis.

I særlige tilfælde tillader fondsmyndigheden dog, at en fond opløses ved fusion, selvom formålet fortsat kan opfyldes, hvis det kan dokumenteres, at det vil medføre økonomiske tab for fonden til skade for uddelingsformålet at fortsætte fondens aktiviteter. Dette skal

dokumenteres af fondens bestyrelse, eventuelt bilagt oplysninger fra fondens revisor. Denne problemstilling er også behandlet i kapitel 9 ”Opløsning”.

10.2.1.3. Sammenhæng med reglerne i SEL

Reglerne om fusion af erhvervsdrivende fonde er inspireret af reglerne i SEL om fusion af A/S’er og ApS’er.

Fusionsreglerne for erhvervsdrivende fonde indeholder dog ikke helt samme grad af fleksibilitet som SEL, da fondenes særlige forhold nødvendiggør enkelte forskelle. Det følger bl.a. af, at der ikke er ejere i fonde, hvilket medfører krav om fondsmyndighedens tilladelse.

Ligheder og forskelle i dokumentkravene, der stilles til en fusion af erhvervsdrivende fonde og til en fusion af kapitalselskaber, fremgår af tabellen nedenfor:

Sammenligning af dokumentkrav ved fusion af erhvervsdrivende fonde i forhold til fusion af kapitalselskaber		
	Kapitalselskaber	Erhvervsdrivende fonde
1	Fusionsplan, som dog kan fravælges i enighed af kapitalejerne, hvis der er tale om en fusion, hvor samtlige deltagende selskaber er ApS’er.	Fusionsplan.
2	Fusionsredegørelse, som dog kan fravælges i enighed af kapitalejerne.	Fusionsredegørelse.
3	Eventuelt udkast til vedtægter	Eventuelt udkast til vedtægt.
4	I visse tilfælde mellembalance, som dog kan fravælges i enighed af kapitalejerne.	I visse tilfælde mellembalance, medmindre fondsmyndigheden konkret dispenserer fra kravet.
5	Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling, som kapitalejerne kan fravælge i enighed, hvilket medfører, at kreditorerne får mulighed for at anmelde.	Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling.
6	Vurderingsmandsudtalelse om fusionsplanen, herunder vederlaget. Udtalelsen kan dog fravælges i enighed af kapitalejerne.	Ikke relevant Der kan ikke indgå et vederlag i en fusion mellem fonde. Derfor er en vurderingsmandsudtalelse om fusionsplanen, herunder vederlaget, ikke relevant ved fusion mellem fonde.
7	Vurderingsberetning om apportindskud, hvis der som led i fusionen opstår et nyt A/S, eller der sker en kapitalforhøjelse i et eksisterende A/S, medmindre der udarbejdes enten vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling eller en vurderingsmandsudtalelse om fusionsplanen, herunder vederlaget.	Revisorerklæring om apportindskud, hvis der opstår en ny erhvervsdrivende fond som led i fusionen.

Som det ses, kan en række af dokumenterne ifølge SEL fravælges af kapitalejerne i enighed, når der er tale om fusion af A/S'er eller ApS'er. I de erhvervsdrivende fonde er det alene fondsmyndigheden, som kan give tilladelse til at undlade dokumenter.

I erhvervsdrivende fonde er beskyttelseshensynet ved en fusion fondens formål (stifters vilje) samt fondens kreditorer og medarbejdere.

I A/S'er og ApS'er er der også et hensyn til ejerne, da ledelsen i selskabet som udgangspunkt planlægger en fusion, mens ejerne i sidste ende skal beslutte den.

10.2.1.3.1. "Straksfusion"

Efter SEL er det i visse tilfælde muligt at gennemføre fusion med det samme uden offentliggørelse af plan for den påtænkte fusion (såkaldt "straksfusion"). Straksfusion kan dog kun besluttes, hvis følgende tre forhold iagttages:

1. Fusionsplanen fravælges af kapitalejerne i enighed (kun muligt hvis samtlige deltagende selskaber er ApS'er),
2. der er udarbejdet en kreditorerklæring fra revisor, hvoraf fremgår, at kreditorerne er tilstrækkeligt sikrede efter fusionen, og
3. 4 ugers fristen for gennemførelse af fusionen fravælges af kapitalejerne i enighed.

10.2.2. Spaltning af erhvervsdrivende fonde

A/S'er og ApS'er kan deltage i spaltninger, som er kendetegnet ved at kapitalejerne før og efter spaltningen principielt har samme ejerskab til det spaltede selskabs værdier.

Spaltning kan gennemføres på to måder:

1. Ophørsspaltning: Et selskab (det indskydende selskab) overfører sine aktiver og forpligtelser til to eller flere nye eller eksisterende selskaber (de modtagende selskaber). Det indskydende selskab ophører som led i spaltningen.
2. Grensspaltning: Et selskab (det indskydende selskab) udskiller en del af sine aktiver og forpligtelser til et eller flere nye eller eksisterende selskaber (de modtagende selskaber). Det indskydende selskab ophører ikke som led i spaltningen.

Spaltninger i henhold til SEL er karakteriseret ved universalsuccession, således som det også er tilfældet med fusion.

LEF indeholder i dag ikke regler - eller hjemmel til at udstede regler - om spaltning af erhvervsdrivende fonde. Muligheden for at gennemføre spaltning eksisterer efter de gældende regler således ikke for erhvervsdrivende fonde.

Hvis man i en erhvervsdrivende fond i dag ønsker at udskille en del af fondens aktiviteter og midler m.v. eksempelvis en ejendom eller aktivitet, som er omtalt i vedtægten, må "ændringen" i den afgivende fond ske som en vedtægtsændring og med kreditorernes samtykke, da der sker debitorskifte. I den "modtagende fond" kan der være tale om en stiftelse, ekstraordinær disposition eller vedtægtsændring m.v.

Da der ofte er tale om en vedtægtsændring, skal fondsmyndigheden give tilladelse til ændringen, ligesom Civilstyrelsen eventuelt skal samtykke, hvis det er Erhvervsstyrelsen som er fondsmyndighed for fonden.

Erhvervsstyrelsen er generelt tilbageholdende med at give tilladelse til sådanne udskillelser, medmindre der er udtrykkelig hjemmel hertil i den afgivende fonds vedtægt. Civilstyrelsen har en tilsvarende praksis.

10.2.3. Sammenlægning af erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde

Det fremgår af LFF § 32, stk. 1, 2. pkt., at Civilstyrelsen som fondsmyndighed for en ikke-erhvervsdrivende fond kan tillade, at fonden opløses ved sammenlægning med andre fonde. Denne bestemmelse i LFF giver blandt andet mulighed for, at en ikke-erhvervsdrivende fond sammenlægges med en erhvervsdrivende fond, hvor den erhvervsdrivende fond er den fortsættende fond.

LEF indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om sammenlægning mellem erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde. Hverken LFF eller LEF indeholder regler om, hvordan en sammenlægning skal foregå.

Det er Erhvervsstyrelsens praksis, at en sammenlægning mellem en erhvervsdrivende fond og en ikke-erhvervsdrivende fond skal ses som flere enkelttransaktioner:

1. Opløsning af den ikke-erhvervsdrivende fond sker efter reglerne herom i LFF, hvilket kræver, at Civilstyrelsen som fondsmyndighed for de ikke-erhvervsdrivende fonde skal give samtykke.
2. Eventuel ændring af vedtægten for den erhvervsdrivende fond efter LEF § 48 om vedtægtsændring eller konkret krav om samtykke fra fondsmyndigheden i medfør af LEF § 21, stk. 3, om ekstraordinære dispositioner.

Beslutningen om forhøjelse af den erhvervsdrivende fonds grundkapital svarende til egenkapitalen i den ikke-erhvervsdrivende fond kan bestyrelsen selv træffe uden fondsmyndighedens tilladelse, jf. LEF § 10.

Ændring af fondens navn og binavne er en ændring, der kan ske med fondsmyndighedens tilladelse alene, jf. VEB § 1, nr. 1.

En erhvervsdrivende fond kan ikke ophøre som sådan ved sammenlægning med en ikke-erhvervsdrivende fond. Hvis den ikke-erhvervsdrivende fond skal være den fortsættende enhed, skal den erhvervsdrivende fond opløses efter reglerne om opløsning, jf. OPL.

En vigtig forudsætning for en sammenlægning mellem erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde er, at fondene har beslægtede formål. Hvis dette ikke er tilfældet, vil sammenlægningen som udgangspunkt ikke blive tilladt, jf. også ovenfor.

En sammenlægning mellem erhvervsdrivende fonde og ikke-erhvervsdrivende fonde er ikke en fusion i lovgivningens forstand. Det er således ikke reglerne om fusion, der regulerer sammenlægningen mellem en erhvervsdrivende fond og en ikke-erhvervsdrivende fond. Det betyder, at der ikke er universalsuccession. Den fortsættende fond kan således ikke uden videre indtræde i de aftaler og kontrakter, som den ophørende fond har indgået.

Et eksempel på sådanne aftaler kunne være aftale om leje af lokaler. Hvis den fortsættende fond ønsker at anvende de pågældende lokaler, skal lejeaftalen på grund af den manglende universalsuccession forhandles og indgås på ny. En kreditor skal desuden indfris, medmindre der konkret gives samtykke til at acceptere en ny debitor.

Ved at indføre udtrykkelig hjemmel til at sammenlægge fonde med universalsuccession ville sådanne problemer blive undgået, idet der ville være tale om universalsuccession.

10.3. Udvalgets overvejelser

10.3.1 Fusion

Udvalget har diskuteret rationalet bag fusioner af erhvervsdrivende fonde, samt kortlagt omfanget heraf.

Udvalget finder, at det kan være hensigtsmæssigt at tillade fusioner af erhvervsdrivende fonde.

Fusion af erhvervsdrivende fonde er forholdsvis sjældent forekommende, da der bl.a. er krav om, at fondene som udgangspunkt har beslægtede formål, og fondsmyndigheden skal give tilladelse. Hvis det er Erhvervsstyrelsen, der er fondsmyndighed, er der ikke krav om Civilstyrelsens samtykke, idet der alene kræves fondsmyndighedens tilladelse, jf. VEB § 1, nr. 10.

10.3.1.1. Beslægtede formål

Baggrunden for kravet om ”beslægtede formål” skyldes hensynet til stifters vilje, som også skal respekteres ved fusioner af erhvervsdrivende fonde.

Der er enighed i udvalget om, at det er afgørende, at der i fusionsreglerne er en balance mellem hensynet til stifters vilje og fleksibilitet for fondene. Udvalget har i den forbindelse lagt vægt på, at muligheden for at fusionere erhvervsdrivende fonde bliver smidiggjort, og at kriterierne for fondsmyndighedens tilladelse bliver gjort klarere, herunder at der af hensyn til stifterviljen bør lægges vægt på, om de er fusionerende fondes formål er beslægtede.

10.3.1.2. LEF eller bekendtgørelse

Udvalget har overvejet fordele og ulemper ved, at bestemmelserne om fusion fremgår af en bekendtgørelse fremfor af LEF.

En klar lovregel vil skabe større klarhed og lette arbejdet med fusion af erhvervsdrivende fonde. En bekendtgørelse vil imidlertid sikre større grad af fleksibilitet, da der vil være bedre muligheder for løbende at tilpasse reglerne til de faktiske forhold.

Udvalget finder det mest hensigtsmæssigt, at reglerne fremgår direkte af LEF, da klarhed og sikkerhed om reglerne vejer tungere end muligheden for løbende at tilpasse reglerne.

10.3.1.3. Forenkling af fusionsproceduren

Udvalget er som udgangspunkt af den opfattelse, at fusionsproceduren og de krævede dokumenter i videst muligt omfang skal følge reglerne i SEL.

Samtidig mener udvalget dog, at forskellen mellem selskaber, der har ejere, og fonde, der ikke har ejere, men i stedet en tilsynsmyndighed, nødvendiggør en anderledes fusionsprocedure og andre krav til, hvilke fusionsdokumenter der skal udarbejdes, og hvilke dokumenter der kan fravælges med fondsmyndighedens godkendelse.

Da fonde ikke har ejere, bør der for eksempel efter udvalgets opfattelse altid udarbejdes et dokument, der indeholder de oplysninger, som i dag stilles til henholdsvis en fusionsplan og en fusionsredegørelse, så fondsmyndigheden kan få indblik i, hvad fondens bestyrelse ønsker at foretage sig. Oplysningerne er således nødvendige for fondsmyndigheden, når fondsmyndigheden skal vurdere, om den påtænkte fusion kan godkendes, jf. LEF § 48. Udvalget mener dog, at oplysningerne med fordel kan samles i ét dokument, dvs. en "fælles fusionsplan og –redegørelse". Ligesom det gælder for fusionsplaner i dag, bør dette dokument være udarbejdet og underskrevet i fællesskab af bestyrelserne i de fusionerende fonde. Der skal således udarbejdes én samlet "fælles fusionsplan og –redegørelse" for alle de fusionerende fonde.

Udvalget har drøftet, om fusionsreglerne skal ændres, så fusionsproceduren tilpasses den procedure, der kendes fra vedtægtsændringer og opløsninger. Baggrunden for at foretage denne tilpasning er, at der for de erhvervsdrivende fonde – i modsætning til kapital-selskaber - ikke er forskellige organer, som skal udarbejde planen for fusionen og efterfølgende beslutte gennemførelsen af fusionen. I erhvervsdrivende fonde er det således alene bestyrelsen, som kan beslutte at fusionere og eventuelt lade fonden ophøre ved fusion. I kapital-selskaber er det derimod som udgangspunkt henholdsvis ledelsen (bestyrelse/direktion) og ejerne (generalforsamlingen), der træffer beslutning herom.

Denne forskel medfører bl.a., at der ikke er samme behov for offentliggørelse af en fusionsplan ved fusion af fonde.

Offentliggørelse af en fusionsplan ved fusion af selskaber sker dels for at sikre ejernes interesser forud for den generalforsamling, der skal træffe beslutning om fusionen, dels for at give kreditorerne mulighed for at sikre deres interesser. Som det fremgår af SELs regler om straksfusion, anses kreditorernes interesser dog for tilstrækkeligt sikrede, hvis der er udarbejdet en positiv kreditorerklæring af en uvildig, sagkyndig vurderingsmand - typisk en revisor.

I en fusion af fonde, hvor der er udarbejdet en positiv kreditorerklæring, vil der således hverken være et hensyn til ejere eller kreditorer, der begrundet offentliggørelse af en fusionsplan.

Efter udvalgets opfattelse vil det desuden være betænkeligt at overlade godkendelse af bestyrelsens beslutning om fravalg af kreditorerklæringen til fondsmyndigheden. For fonde taler det for at kræve udarbejdelse af en kreditorerklæring og i stedet undlade kravet om offentliggørelse af en fusionsplan.

Tilsvarende vil kravet om, at der skal udarbejdes en revisorerklæring om apportindskud, hvis der opstår en ny erhvervsdrivende fond som led i fusionen, kunne undlades, når der udarbejdes en kreditorerklæring (ligesom SEL).

Udvalget ser ingen grund til at ændre den eksisterende fleksible mulighed for, at fondsmyndigheden kan dispensere fra det eventuelle krav om udarbejdelse af en mellembalance. Denne regel er således allerede tilstrækkeligt tilpasset SELs regler med de nødvendige forskelle, der skyldes, at fonde har en fondsmyndighed i stedet for ejere.

Udvalget foreslår på nævnte baggrund en forenklet fusionsprocedure af erhvervsdrivende fonde efter nedennævnte skitse. Forenklingen betyder, at der ved fusioner af erhvervsdrivende fonde fokuseres mere på udarbejdelse af en redegørelse for fusionen, fremfor udarbejdelse og offentliggørelse af en plan for fusionen.

Efter udvalgets opfattelse bør modellen bestå af følgende led:

1. Bestyrelserne i de involverede fonde træffer beslutning om at fusionere to eller flere fonde. Bestyrelserne udarbejder i denne forbindelse i fællesskab en "fælles fusionsplan og -redegørelse" for den påtænkte fusion. Den "fælles fusionsplan og -redegørelse" skal forklare sammenhængen mellem de fusionerende fondes formål og det påtænkte formål (både aktivitets- og uddelingsformål) i den fortsættende fond, og skal, som navnet antyder, også indeholde de fleste af de oplysninger, der i dag fremgår af den fælles fusionsplan.
2. Der skal udarbejdes en erklæring fra en uvildig, sagkyndig vurderingsmand om, at kreditorerne i alle de involverede fonde er tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.
3. Hvis den "fælles fusionsplan og redegørelse" er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, skal der for den pågældende fusionerende fond udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav.
4. Ovennævnte dokumenter indsendes til fondsmyndigheden sammen med en udfyldt anmeldelsesblanket per deltagende fond, inklusive eventuelle konsekvensændringer, der skal registreres, såfremt fondsmyndigheden godkender fusionen.
5. Fondsmyndigheden gennemgår de modtagne dokumenter, herunder den "fælles fusionsplan og redegørelse", og træffer beslutning om, hvorvidt fusionen skal tillades. På samme måde som i dag vil det være muligt for fondene, at få en forhåndstilkendegivelse fra Erhvervsstyrelsen vedrørende de påtænkte transaktioner, herunder indholdet af de nødvendige dokumenter.
6. Når fondsmyndighedens tilladelse er givet, vil Erhvervsstyrelsen registrere de ændrede forhold i Erhvervsstyrelsens it-system.

10.3.1.4. "Straksfusioner"

Med henblik på at lette gennemførelsen af fusion af erhvervsdrivende fonde, diskuterede udvalget bl.a., om der kunne indføres såkaldte "straksfusioner" af erhvervsdrivende fonde, således som det er muligt ved fusioner af ApS'er.

Straksfusioner af ApS'er er kendetegnede ved, at der ikke udarbejdes en fusionsplan, og at der ikke er krav om forudgående offentliggørelse af den påtænke fusion, men at der med det samme kan træffes beslutning om gennemførelse af fusion, som indsendes til registrering.

Udvalget finder, at den ovenfor under afsnit 10.3.1.3 foreslåede ændrede procedure for fusioner af erhvervsdrivende fonde inkorporerer fordelene ved straksfusion, som det kendes fra SEL, på en for fonde hensigtsmæssig måde.

10.3.2. Spaltning

Udvalget drøftede baggrunden for at indføre mulighed for spaltning af erhvervsdrivende fonde. Baggrunden er bl.a., at der fra tid til anden er henvendelser til Erhvervsstyrelsen, som illustrerer et praktisk behov for at tillade spaltninger til et helejet datterselskab - f.eks. ved

udskillelse af en af fonden ejet ejendom. Sådanne udskillelser af f.eks. ejendomme er mulige i dag, men de kan ikke i henhold til de gældende regler foretages med universalsuccession. Det medfører en række praktiske udfordringer for de erhvervsdrivende fonde, da fondenes bestyrelser i så fald skal have samtykke fra kreditorer/debitorer, samt genforhandle alle aftaler, kontrakter og lignende.

Udvalget er skeptiske over for at tillade spaltning af erhvervsdrivende fonde, idet udvalget finder, at en spaltning ofte ikke vil stemme overens med stiftertiljen. Efter udvalgets opfattelse er der allerede i dag praktiske muligheder for udskillelse af aktiver. Udvalget finder derfor, at der ikke er behov for ændringer.

10.3.3 Sammenlægning

Udvalget finder ikke umiddelbart behov for at foretage konkrete ændringer vedrørende muligheden for at foretage sammenlægning af erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde, men finder dog, at hvis der er uklarheder eller problemer i gældende ret, bør de imødekommes.

Udvalget finder, at det i LEF bør være omtalt, at en erhvervsdrivende fond kan sammenlægges med en ikke-erhvervsdrivende fond, svarende til, at det af LFF fremgår, at en ikke-erhvervsdrivende fond kan opløses som led i en sammenlægning med en erhvervsdrivende fond.

I den forbindelse kan der efter udvalgets opfattelse være grund til at overveje, om der i LFF bør indføres en regel om universalsuccession i forbindelse med sammenlægning af erhvervsdrivende fonde med ikke-erhvervsdrivende fonde.

De foreslåede ændringer om sammenlægninger er medtaget i kapitel 7, ”Fondsmyndighed”.

10.4. Udkast til lovforslag.

10.4.1. Udkast til lovtekst

10.4.1.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

FS1. Efter § 49 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 9 a
Fusion

Fusion af fonde

Generelt om fusion af erhvervsdrivende fonde, herunder beslutning heraf

§ 49 a. En erhvervsdrivende fond kan efter bestemmelserne i dette kapitel opløses uden likvidation ved overdragelse af fondens aktiver og forpligtelser som helhed til en anden erhvervsdrivende fond, dvs. uegentlig fusion. Det samme gælder når to eller flere erhvervsdrivende fonde sammensmeltes til en ny fond, dvs. egentlig fusion. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.

Stk. 2. En fond kan ophøre ved fusion efter stk. 1, hvis

1) den fortsættende fonds formål er beslægtede med den ophørende fonds formål, og

2) den ophørende fonds formål vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen, eller ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Stk. 3. Bestyrelsen i hver af de fusionerende fonde træffer beslutning om fusion med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse i henhold til § 49 f.

Stk. 4. Er en fusionerende fond under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglerne om genoptagelse i § 50 j finder herefter ikke anvendelse. Den fortsættende fond skal for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 f, opfylde lovens og vedtægtens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor.

Stk. 5. Hvis en ophørende fond har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor den ophørende fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og bestyrelsen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal bestyrelsen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion.

Fælles fusionsplan og -redegørelse

§ 49 b. Bestyrelserne i de fusionerende fonde opretter og underskriver i forening en fælles fusionsplan og -redegørelse, der skal indeholde oplysning og bestemmelser om

- 1) fondenes navne og eventuelle binavne, herunder om den ophørende fonds navn eller binavn skal indgå som binavn for den fortsættende fond,
- 2) fondenes hjemsted,
- 3) tidspunktet, fra hvilket en ophørende fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået, jf. stk. 2,
- 4) enhver særlig fordel, der gives medlemmerne af fondenes bestyrelser, direktioner eller andre, og
- 5) en begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde med henblik på tilladelse i henhold til § 49 f, herunder en redegørelse for fusionens konsekvenser for opfyldelsen af den enkelte fonds formål, og hvordan de fusionerende fondes formål er beslægtede.

Stk. 2. Den fælles fusionsplan og -redegørelse skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning, jf. stk. 1, nr. 3, indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.

Mellembalance

§ 49 c. Hvis den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, skal der for den pågældende fond udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav.

Stk. 2. Mellembalancen, der skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, må ikke have en opgørelsesdato, der ligger mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse. Mellembalancen skal være revideret.

Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling

§ 49 d. For hver af de fusionerende fonde udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i den enkelte fond må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Stk. 2. Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b, stk. 2, 3. pkt. Hvis de fusionerende fondes bestyrelser ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter

bestyrelsernes anmodning af skifteretten på det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b, stk. 2, 4. pkt. finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende fonde.

Stk. 3. Det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at erklæringen efter stk. 1 positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende fonde må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Anmeldelse af fusion og indsendelse af dokumenter

§ 49 e. Fondsmyndigheden skal senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse efter § 49 b fra hver af de deltagende fonde have modtaget

- a) en anmeldelse om fusionen,
- b) dokumentation for bestyrelsens beslutning om fusion, jf. § 49 a, stk. 3,
- c) en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, jf. § 49 b,
- d) en eventuel mellembalance, jf. § 49 c,
- e) vurderingsmændenes erklæring, jf. § 49 d, og
- f) en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen dannes en ny fond eller foretages vedtægtsændringer i den fortsættende fond.

Stk. 2. Anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 f.

Fondsmyndighedens tilladelse til fusionen

§ 49 f. En beslutning om fusion kræver tilladelse fra fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når betingelserne i § 49 a, stk. 2 - 5, § 49 b, stk. 1, § 49 c, § 49 d, stk. 3, og § 49 e, stk. 1, er opfyldt.

Fusionens retsvirkningers indtræden

§ 49 g. En ophørende fond anses for opløst, og dens rettigheder og forpligtelser anses for overgået som helhed til den fortsættende eller nye fond, når:

- 1) tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 f, og
- 2) fusionen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

§ 49 h. Hvis en fond, der opstår som led i en fusion, træffer en aftale, inden fonden er registreret, og er medkontrahenten vidende om, at fonden ikke er registreret, kan medkontrahenten, medmindre andet er aftalt, hæve aftalen, hvis registrering nægtes. Var medkontrahenten uvidende om, at fonden ikke var registreret, kan denne hæve aftalen, så længe fonden ikke er registreret.

Fusion ved overtagelse af et helejet datterselskab

Generelt om fusion af en fond med dens helejede datterselskab(er)

§ 49 i. En moderfond kan overtage et helejet datterselskab, der er aktie- eller anpartsselskab, således at fonden overtager aktie- eller anpartsselskabets aktiver og forpligtelser som helhed, og således at selskabet opløses uden likvidation. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.

Stk. 2. Beslutning om fusion træffes i fonden af bestyrelsen med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse i henhold til § 49 n.

Stk. 3. Er fonden under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglerne om genoptagelse i § 50 j finder herefter ikke anvendelse. Fonden skal for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 n, opfylde lovens og vedtægtens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor.

Stk. 4. Beslutning om fusion træffes i et ophørende selskab af selskabets centrale ledelsesorgan.

Stk. 5. Er et ophørende selskab under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning til kapitalejerne endnu ikke er påbegyndt, og hvis generalforsamlingen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Selskabslovens § 231 om genoptagelse finder herefter ikke anvendelse.

Stk. 6. Hvis et ophørende selskab har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor det ophørende kapitalselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og generalforsamlingen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal generalforsamlingen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion efter stk. 4.

Fælles fusionsplan og -redegørelse

§ 49 j. Bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de deltagende kapitalselskaber opretter og underskriver i forening en fælles fusionsplan og -redegørelse, som skal indeholde oplysning og bestemmelser om

- 1) fondens og kapitalselskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om et ophørende kapitalselskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for den fortsættende fond,
- 2) fondens og kapitalselskabernes hjemsted,
- 3) tidspunktet, fra hvilket et ophørende kapitalselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til fonden, jf. stk. 2,
- 4) enhver særlig fordel, der gives medlemmerne af fondens eller kapitalselskabernes ledelse, og
- 5) en begrundelse for fusionen med henblik på tilladelse i henhold til § 49 n.

Stk. 2. Den fælles fusionsplan og -redegørelse skal for fonden og hvert af kapitalselskaberne være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning, jf. stk. 1, nr. 3, indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.

Mellembalance

§ 49 k. § 49 c finder tilsvarende anvendelse på fonden.

Stk. 2. Selskabslovens § 239 finder med de fornødne tilpasninger tilsvarende anvendelse på de deltagende kapitalselskaber.

Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling

§ 49 l. For fonden og hver af de i fusionen deltagende selskaber udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i fonden og det enkelte selskab må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Stk. 2. Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b. Hvis fondens bestyrelse og det centrale ledelsesorgan i de deltagende selskaber ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter ledelsesorganernes anmodning af skifteretten på det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende juridiske personer.

Stk. 3. Det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at erklæringen efter stk. 1 positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende juridiske personer må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Anmeldelse af fusion og indsendelse af dokumenter

§ 49 m. Fondsmyndigheden skal senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse efter § 49 j fra fonden og hvert af de deltagende kapitalselskaber have modtaget

- 1) en anmeldelse om fusionen,
- 2) dokumentation for beslutningen om fusion, jf. § 49 i, stk. 2 og 4,
- 3) en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, jf. § 49 j,
- 4) en eventuel mellembalance, jf. § 49 k,
- 5) vurderingsmændenes erklæring, jf. § 49 l, og
- 6) en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen foretages vedtægtsændringer i fonden.

Stk. 2. Anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 n.

Fondsmyndighedens tilladelse til fusionen

§ 49 n. En beslutning om fusion kræver tilladelse fra fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når fusionen ikke strider imod fondens vedtægt, og fusionen i øvrigt må antages at være i fondens interesse, og betingelserne i § 49 i, stk. 2 og 3, § 49 j, stk. 1, § 49 k, § 49 l, stk. 3, og § 49 m, stk. 1, er opfyldt.

Fusionens retsvirkningers indtræden

§ 49 o. Fusionen anses for gennemført, og et ophørende kapitalselskab anses for opløst, og dets rettigheder og forpligtelser anses for overgået som helhed til fonden, når:

- 1) tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 n, og
- 2) fusionen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

Grænseoverskridende fusion

§ 49 p. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler, hvorefter §§ 49 a – 49 o med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på

- 1) en fusion af erhvervsdrivende fonde, hvor en erhvervsdrivende fond deltager i en fusion med en eller flere erhvervsdrivende fonde, der hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning, og som er sammenlignelig med en erhvervsdrivende fond omfattet af denne lov, og
- 2) en fusion, hvor en moderfond overtager et kapitalselskab, der svarer til et aktie- eller anpartsselskab, og som hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning,

10.4.2. Udkast til specielle bemærkninger

10.4.2.1. Ændring af lov om erhvervsdrivende fonde

Til nr. FS1

Det foreslås at indsætte et nyt kapitel i lov om erhvervsdrivende fonde om fusion.

Det foreslås herved, at reglerne om fusion af erhvervsdrivende fonde flyttes fra Erhvervsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1064 af 17/11/2011 om opløsning, rekonstruktion, konkurs og fusion af erhvervsdrivende fonde (opløsningsbekendtgørelsen) over i loven. Lovregler vil skabe større klarhed og lette praktikere i at arbejde med reglerne om fusion af erhvervsdrivende fonde. Samtidig foreslås, at reglerne om fusion adskilles fra reglerne om vedtægtsændringer, og at det gøres klart i loven på hvilke materielle betingelser en fusion kan foregå, og hvornår fondsmyndigheden kan give tilladelse fusion.

Det foreslås endvidere, at fusionsproceduren bliver tilpasset den procedure, der kendes fra vedtægtsændringer og opløsning af erhvervsdrivende fonde. Baggrunden for at foreslå denne tilpasning er bl.a., at der for de erhvervsdrivende fonde – i modsætning til kapitalselskaber - ikke er forskellige organer (bestyrelse henholdsvis generalforsamling), som skal udarbejde planen for fusionen og efterfølgende beslutte gennemførelsen af fusionen. I erhvervsdrivende fonde er det således alene bestyrelsen, som kan beslutte at fusionere – eventuelt lade fonden ophøre ved fusion, hvorimod det i kapitalselskaber som udgangspunkt er henholdsvis ledelsen (bestyrelse/direktion) og ejerne (generalforsamlingen).

Denne forskel medfører bl.a., at der ikke er samme behov for offentliggørelse af en fusionsplan ved fusion af fonde, som der er for fusion af kapitalselskaber. Offentliggørelse af en fusionsplan ved fusion af kapitalselskaber sker dels for at sikre ejernes interesser forud for den generalforsamling, der skal træffe beslutning om fusionen, dels for at give kreditorerne mulighed for at sikre deres interesser. Som det fremgår af selskabslovens regler om straksfusion, anses kreditorernes interesser for tilstrækkeligt sikrede, hvis der er udarbejdet en positiv kreditorerklæring.

I en fusion af fonde, hvor der er udarbejdet en positiv kreditorerklæring, vil der således hverken være et hensyn til ejere eller kreditorer, der begrundet offentliggørelse af en fusionsplan. Ved at kræve en positiv kreditorerklæring vil fusionsproceduren således kunne forenkles væsentligt og blive tilnærmet proceduren for vedtægtsændringer og opløsning såvel som selskabslovens regler om straksfusion.

Tilsvarende vil kravet om, at der skal udarbejdes en revisorerklæring om apportindskud, hvis der opstår en ny erhvervsdrivende fond som led i fusionen, kunne undlades, når der udarbejdes en kreditorerklæring, ligesom det er tilfældet i selskabsloven.

En anden grund til, at der foreslås denne tilpasning af fusionsproceduren, er, at der ved fusion mellem fonde ikke er nogen kapitalejere. Fusionsdokumenternes udarbejdelse er således alene til brug for fondsmyndighedens behandling af, hvorvidt der kan gives tilladelse til fusionen, og ikke til brug for en generalforsamling, der skal træffe beslutning om fusionen.

For fusion mellem en erhvervsdrivende fond og dens helejede datterselskab(er), hvor fonden er den fortsættende juridiske person, foreslås de nuværende regler herom flyttet fra opløsningsbekendtgørelsen over i loven.

Samtidig foreslås processen forenklet og tilpasset den foreslåede nye fusionsproces for fusion mellem erhvervsdrivende fonde.

Ved at kræve en positiv kreditorerklæring vil der således også i en fusion mellem en erhvervsdrivende fond og dens helejede datterselskab(er) med fonden som den fortsættende juridiske enhed hverken være et hensyn til ejere eller kreditorer, der begrundet offentliggørelse af en fusionsplan.

Fusionsproceduren vil derfor kunne forenkles væsentligt og blive tilnærmet proceduren for vedtægtsændringer og opløsning af erhvervsdrivende fonde. Det vurderes endvidere at være hensigtsmæssigt for den praktiske anvendelse af reglerne, hvis fusion mellem erhvervsdrivende fonde, og fusion af en erhvervsdrivende fond med dens helejede datterselskab(er), hvor fonden er den fortsættende juridiske person, så vidt muligt følger samme proces. I begge tilfælde er den fortsættende juridiske person en erhvervsdrivende fond, og der er ingen eksterne kapitalejere i de involverede kapitalselskaber. Fusionsproceduren for fusion mellem erhvervsdrivende fonde er derfor mere nærliggende som målestok end fusionsproceduren efter selskabsloven, hvor den fortsættende juridiske person er et kapitalselskab.

Forslagets § 49 a – § 49 h vedrører fusion mellem erhvervsdrivende fonde.

Forslagets § 49 i – § 49 o vedrører fusion ved overtagelse af et helejet datterselskab.

Forslagets § 49 p viderefører den eksisterende mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler, der muliggør grænseoverskridende fusion, hvor der indgår en dansk erhvervsdrivende fond.

§ 49 a

Forslaget til § 49 a indeholder forslag til overordnede regler om erhvervsdrivende fondes mulighed for at fusionere med andre fonde.

Forslagets *stk. 1* viderefører den eksisterende mulighed for, at en erhvervsdrivende fond kan fusionere med en anden erhvervsdrivende fond. Fusionen sker ved universalsuccession, dvs. enten ved at den eller de ophørende fonde, der deltager i fusionen, opløses uden likvidation ved overdragelse af fondens aktiver og forpligtelser som helhed til den fortsættende fond, der deltager i fusionen (uegentlig fusion), eller ved sammensmeltning af de deltagende fonde til en ny fond, der opstår som led i fusionen (egentlig fusion), uden at der kræves kreditorernes samtykke. Muligheden for fusion af erhvervsdrivende fonde følger i dag af kapitel 4 i opløsningsbekendtgørelsen, som er en udnyttelse af hjemlen i § 50, stk. 2, nr. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde. Ordvalget i det foreslåede stk. 1 er tilpasset ordvalget i selskabslovens § 236 om fusion.

Forslagets *stk. 2* fastslår de materielle kriterier for, at en erhvervsdrivende fond kan ophøre ved fusion med en eller flere andre erhvervsdrivende fonde. Det er foreslået, at en fond vil kunne ophøre ved fusion med en anden fond, hvis (1) den fortsættende fonds formål er beslægtede med den ophørende fonds formål, og (2) den ophørende fonds formål enten (i) vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller (ii) ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Kriteriet om, at de fusionerende fonde skal have beslægtede formål, svarer til anvendelsesområdet for den gældende bestemmelse i § 1, nr. 10, i bekendtgørelse om visse

vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde, der afgrænser hvilke fusioner mellem fonde, som fondsmyndigheden kan give tilladelse til uden Justitsministeriets samtykke.

Såfremt der er tale om en fusion mellem fonde med beslægtede formål, men hvor formålene ikke er ganske sammenfaldende, vil formålet i den fortsættende fond skulle omfatte formålet i den ophørende fond i et sådant omfang, at der i forbindelse med fusionen ikke sker indskrænkninger af de eventuelt uddelingsberettigede i den ophørende fond. Dette skal bestyrelsen nærmere redegøre for i den fælles fusionsplan og -redegørelse overfor fondsmyndigheden. Hvis fondenes formål er beslægtede, men hensynet til en videreførelse af den ophørende fonds formål nødvendiggør en formålsudvidelse i den fortsættende fond, vil en sådan formålsudvidelse kunne ske som led i fusionen, og tilladelse hertil kan således gives af fondsmyndigheden efter reglerne i det foreslåede kapitel 9 a. Hvis der derimod er tale om, at en af de fusionerende fonde skal have foretaget en formålsændring, for at fondenes formål bliver beslægtede, kræves tilladelse og samtykke efter § 48, inden fondsmyndigheden kan tillade fusionen.

I overensstemmelse med gældende administrativ praksis er det foreslået at det bliver muligt for en fond at ophøre ved fusion, hvis den ophørende fonds formål ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Som et alternativt kriterium er det foreslået, at fusion skal kunne ske, hvis den ophørende fonds formål vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen (og der samtidig er beslægtede formål). Dette alternative kriterium er tiltænkt at skulle åbne op for flere fusioner af erhvervsdrivende fonde, hvor et væsentligt hensyn til den ophørende fonds formål tilsiger det. Der kan eksempelvis være tale om sammenlægninger af mindre fonde med beslægtede formål, hvor en fusion kan indebære væsentlige besparelser i fondenes administration til gavn for fondenes formål.

Forslagets *stk. 3* viderefører den gældende regel i opløsningsbekendtgørelsens § 16, stk. 2, om, at det er bestyrelsen i hver fond, der træffer beslutning om fusion med forbehold for fondsmyndighedens godkendelse. Den gældende reference til lovens § 48 er dog foreslået ændret til en ny bestemmelse, § 49 f, som foreslås at opregne, på hvilke betingelser fondsmyndigheden giver tilladelse til fusion mellem fonde. Herved foreslås det, at betingelserne for at opnå fondsmyndighedens tilladelse til en fusion bliver gjort klare og adskilles fra § 48, som fremover foreslås alene at finde anvendelse på vedtægtsændringer.

I forslaget til *stk. 4* er det foreslået, at en fusionerende fond under likvidation kun kan træffe beslutning om fusion, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen.

Det er endvidere foreslået, at reglerne om genoptagelse i § 50 j ikke finder anvendelse på en ophævelse af en likvidation, der sker som følge af, at fonden deltager i en fusion. Endeligt er det foreslået præciseret, at den fortsættende fond for at kunne få tilladelse til fusionen, jf. § 49 f, skal opfylde lovens og vedtægtsens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor.

For fusion af selskaber gælder lignende regler, jf. selskabslovens § 246, stk. 1, 2. og 3. pkt., og § 247, stk. 1, 2. pkt. De foreslåede regler findes imidlertid ikke i opløsningsbekendtgørelsen. Da der ikke ses at være nogen grund til, at reglerne som udgangspunkt ikke skal gælde tilsvarende for fusion af erhvervsdrivende fonde, er regler, der i det væsentlige svarer til selskabslovens, foreslået indført i lov om erhvervsdrivende fonde.

Der er dog foreslået enkelte forskelle fra selskabslovens regler herom. F.eks. ses der ingen grund til at have to separate bestemmelser om henholdsvis ophørende fonde og den fortsættende fond, idet der kun på et enkelt punkt vil være en forskel imellem en fortsættende og en ophørende fond, jf. det foreslåede 3. pkt.

I 1. pkt. er det foreslået, at en fond under likvidation, kun kan træffe beslutning om fusion, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglen foreslås at gælde for alle fonde, der deltager i fusionen, uanset om der er tale om en ophørende eller en fortsættende fond. Samme princip findes i selskabsloven, hvor det dog er forskellige organer, der træffer beslutningerne.

For at sikre klarhed mellem fusionsreglerne og reglerne om genoptagelse af erhvervsdrivende fonde er det endvidere i 2. pkt. foreslået præciseret, at reglerne om genoptagelse i § 50 j ikke finder anvendelse på en ophævelse af en likvidation, der sker som følge af, at fonden deltager i en fusion. Fusionsreglerne, der er fastsat i den foreslåede § 49 a, stk. 4, vil således være tilstrækkelige. 2. pkt. vil ligeledes gælde for både en ophørende og en fortsættende fond, jf. nærmere nedenfor.

Derimod er der grund til at præcisere, at den fortsættende fond for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 f, skal opfylde vedtægtens og lovens krav, herunder til ledelse, kapital og revisor, jf. nedenfor.

Efter de gældende regler om likvidation af erhvervsdrivende fonde skal en fond have tilladelse efter § 48 til at hæve en likvidation, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 6. Godkendes ophævelsen af likvidationen, skal der udpeges en bestyrelse og revisor i overensstemmelse med fondens vedtægt og loven. Er grundkapitalen mindre end lovens minimum, skal den bringes op til mindst dette beløb, og lovens betingelser skal i øvrigt være opfyldt. Endvidere skal beslutningen om genoptagelse anmeldes til Erhvervsstyrelsen, og der skal medsendes dokumentation for fondens grundkapital. Der er ingen regler, der præciserer, hvad der gælder, når en fond, der er under likvidation, ønsker at deltage i en fusion enten som ophørende eller fortsættende fond.

Der ses ingen grund til, at en fond, der er under likvidation, og som ønsker at hæve likvidationen for i stedet at indgå i en fusion som en *ophørende* fond, skal have fondsmyndighedens tilladelse både til at hæve likvidationen og til fusionen. De to forhold hænger sammen. Såfremt bestyrelsen har truffet beslutning om at hæve likvidationen, og opnås fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, bør fondsmyndighedens tilladelse også gælde som tilladelse til at hæve likvidationen. Fonden bør derfor ikke have pligt til at anmelde genoptagelse af fonden separat, og tilsvarende bør de øvrige nuværende krav i opløsningsbekendtgørelsens § 6, stk. 2-4, som foreslås indsat i loven som § 50 j ved lovforslagets § 1, nr. O5, ikke opfyldes, idet fonden netop ikke skal genoptages men ophører på anden vis.

For en fond, der er under likvidation, og som ønsker at hæve likvidationen for i stedet at indgå i en fusion som fortsættende fond, ses der tilsvarende ingen grund til, at fonden skal have fondsmyndighedens tilladelse både til at hæve likvidationen og til fusionen, idet de to forhold også hænger sammen. Også her bør fondsmyndighedens tilladelse til fusion derfor gælde også som tilladelse til at hæve likvidationen. Fonden bør derfor ikke have pligt til at anmelde genoptagelse af fonden separat. Derimod vil der i en fusion gælde de samme hensyn til at en fond, der er under likvidation, som betingelse for at kunne blive genoptaget, skal leve op til

vedtægtens og lovens krav. Derfor er det foreslået præciseret, at den fortsættende fond skal opfylde lovens og vedtægtens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor. Herefter vil der ikke være nogen grund til, at de almindelige regler om genoptagelse skal gælde, når en likvidation hæves som direkte følge af en fusion. Har et ønske om at hæve en likvidation derimod ikke nogen direkte sammenhæng med en konkret fusion, gælder de almindelige regler om genoptagelse.

I forhold til selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalselskab under tvangsopløsning eller under konkurs kan deltage i en fusion.

En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under tvangsopløsning eller konkurs at deltage i en fusion mellem to erhvervsdrivende fonde. Hvis en fond under tvangsopløsning skal være den fortsættende fond, kan fusionen kun besluttes, hvis der senest samtidig med beslutningen om fusion træffes beslutning om genoptagelse af fonden, jf. § 50 k. Da en fond under konkurs er en fond under afvikling, kan en fond under konkurs alene være den ophørende fond ved en fusion. Hvis en fond under konkurs skal være den fortsættende fond i en fusion, vil der være krav om, at konkursen er ophævet på tidspunktet, hvor der træffes beslutning om gennemførelse af fusionen. Fondsmyndigheden vil i samtlige tilfælde skulle godkende en eventuel fusion, og myndigheden kan som led heri opstille betingelser herfor, herunder at en eventuel skifteretsudnævnt likvidator eller en kurator skal tiltræde fusionen.

I forslaget til *stk. 5*, er det foreslået, at hvis en ophørende fond har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor den ophørende fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og bestyrelsen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal bestyrelsen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion. For fusion af selskaber gælder en lignende regel, jf. selskabslovens § 245, stk. 3. Den foreslåede regel findes imidlertid ikke i dag i opløsningsbekendtgørelsen. Da der ikke ses at være nogen grund til, at reglen ikke skal gælde tilsvarende for fusion af erhvervsdrivende fonde, er en regel svarende til reglen i selskabslovens § 245, stk. 3, foreslået indført i lov om erhvervsdrivende fonde.

§ 49 b

I forslaget til § 49 b, *stk. 1*, foreslås, at bestyrelserne i de fusionerede fonde i forening skal udarbejde og underskrive en fælles fusionsplan og –redegørelse fremfor en separat plan og redegørelse. Forslaget skal ses som led i det generelle forslag til en forenklet fusionsproces for erhvervsdrivende fonde, jf. de indledende bemærkninger ovenfor og de specielle bemærkninger til den foreslåede § 49 e nedenfor.

Da der som led i den foreslåede forenkledede fusionsproces ikke længere foreslås, at Erhvervsstyrelsen skal offentliggøre modtagelsen af en fusionsplan (og en vurderingsmandsuttalelse om kreditorernes stilling), men at fusionsdokumenterne i stedet primært skal udarbejdes til brug for fondsmyndighedens vurdering af, om fusionen kan tillades, foreslås det, at oplysningerne, som i dag skal fremgå særskilt af en fusionsplan og en redegørelse, samles i et og samme dokument (en fælles fusionsplan og –redegørelse).

Til vurdering af om der kan gives tilladelse til fusion, har fondsmyndigheden således brug for såvel de oplysninger, der i dag fremgår af fusionsplanen, og de oplysninger, der fremgår af bestyrelsens redegørelse, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1, og § 18.

De foreslåede krav, til hvad der skal være indeholdt i den fælles fusionsplan og –redegørelse, svarer i det væsentlige til de gældende krav til den separate fusionsplan og redegørelse, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1, og § 18. De gældende indholdsmæssige krav, til hvad der skal være indeholdt i en fusionsplan mellem erhvervsdrivende fonde, er efter de gældende regler allerede væsentligt forenklet i forhold til selskabslovens krav til en fusionsplan, jf. selskabslovens § 237, stk. 2. Dette foreslås opretholdt, da der ved en fusion mellem erhvervsdrivende fonde i modsætning til fusion mellem kapitalselskaber ikke er nogen kapitalejere i den ophørende juridiske person, der skal vederlægges som led i fusionen.

Det er dog i forhold til den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1, nr. 5, ikke foreslået, at dokumentet skal indeholde udkast til vedtægt. Dette skyldes, at der ved den foreslåede forenkledede fusionsproces ikke længere vil være en plan, der senere skal godkendes af bestyrelsen. Der vil således ikke længere være et udkast til vedtægter, der senere erstattes af endelige vedtægter, når fusionen besluttet. Efter den foreslåede fusionsproces vil underskrevne daterede vedtægter i stedet skulle indsendes én gang til fondsmyndigheden bl.a. sammen med den fælles fusionsplan og –redegørelse, jf. den foreslåede § 49 e, stk. 1, litra f. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 49 e.

Det er foreslået, at det fremgår af den fælles fusionsplan og –redegørelse, at der skal være en begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde. Kravet, om at fusionen skal begrundes for hver enkelt af de deltagende fonde, følger i dag direkte af opløsningsbekendtgørelsens § 18, mens hensigtsmæssighedskriteriet følger af henvisningen til lovens § 48 i samme bestemmelse. Endeligt er henvisningen til § 48 foreslået ændret til en henvisning til den foreslåede § 49 f som konsekvens af, at reglerne om fusion er foreslået separeret fra reglerne om vedtægtsændring.

Det foreslåede *stk. 2*, om at den fælles fusionsplan og -redegørelse skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning indgår, svarer til den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, dog med den foreslåede ændring, at sanktionen for overskridelse af fristen bliver, at Erhvervsstyrelsen ikke vil kunne registrere fusionen. Den nuværende sanktion, at modtagelsen af fusionsplanen ikke vil kunne offentliggøres, er foreslået ændret som følge af den foreslåede ændring af fusionsprocessen.

§ 49 c

Den foreslåede § 49 c om udarbejdelse af mellembalance ved en fusion svarer til den gældende § 19 i opløsningsbekendtgørelsen. Hvis den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, skal der således for den pågældende fond fortsat udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav. Mellembalancen, der skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, må ikke have en opgørelsesdato, der ligger mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse. Mellembalancen skal være revideret.

Fondsmyndigheden må ved bedømmelsen af, om der kan dispenseres fra kravet om en mellembalance, foretage et skøn af, hvorvidt sagen på baggrund af sagens øvrige oplysninger allerede er tilstrækkeligt oplyst til, at fondsmyndigheden kan træffe afgørelse.

§ 49 d

I § 49 d, stk. 1 og 2, er det foreslået, at for hver af de fusionerende fonde udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i den enkelte fond må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen. Der er tale om en ikke-forringseserklæring, og vurderingsmanden skal således vurdere, hvorvidt fusionen medfører, at kreditorernes stilling forringes ved fusionen i forhold til deres nuværende situation. Der er således ikke tale om en erklæring om at kreditorerne er "sikrede" eller "yderligere sikrede" i forhold til situationen umiddelbart forud for fusionen.

Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b, stk. 2, 3. pkt. Hvis de fusionerende fondes bestyrelser ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter bestyrelsens anmodning af skifteretten på det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b, stk. 2, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende fonde.

De foreslåede stk. 1 og 2 indeholder ingen realitetsændring i forhold til den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 21. Blot er det som en konsekvensændring foreslået, at henvisningerne til selskabslovens § 37 ændres til henvisninger til den foreslåede § 9 b.

I stk. 3 er det som et led i forslaget til en forenklet fusionsprocedure foreslået, at det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at kreditorerklæringen positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende fonde må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen. Om baggrunden herfor kan der henvises til de indledende bemærkninger ovenfor.

§ 49 e

Efter de gældende regler træffes beslutning om fusion i erhvervsdrivende fonde i to led set fra fondenes perspektiv. Først udarbejder og underskriver bestyrelserne en fusionsplan m.v., som skal indsendes til Erhvervsstyrelsen senest 4 uger efter dens underskrivelse. Vurderingsmændenes erklæring om kreditorernes stilling skal også indsendes inden for 4 ugers fristen, selvom det for selskaber ikke behøver at være inden for 4 ugers fristen, jf. den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 23, stk. 1, 2. pkt. og selskabslovens § 244, stk. 1. Denne forskel fra selskabsloven er begrundet i, at indholdet af kreditorerklæringen indgår i fondsmyndighedens vurdering af, om der kan gives tilladelse til fusionen.

Der er efter de gældende regler derimod ikke fastsat nogen frist for indsendelsen af fusionsredegørelsen, hvor fusionsplanen forklares og begrundes med henblik på tilladelse fra fondsmyndigheden, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 18, eller for indsendelse af en eventuel mellembalance, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 19. Der er i de nuværende regler kun indirekte en tidsfrist for, hvornår dokumenterne skal indsendes. Det følger således af opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, at bl.a. tilladelse til fusionen skal være givet senest ved udløbet af indsendelsesfristen for årsrapporten for den periode, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning indgår, dog senest 1 år efter Erhvervsstyrelsens bekendtgørelse af modtagelse af fusionsplanen. Dokumenterne skal indsendes til brug for fondsmyndighedens vurdering af, om der kan gives tilladelse til fusionen. Det er derfor i fondenes egen interesse at indsende dokumenterne hurtigst muligt.

Efter de gældende regler offentliggør Erhvervsstyrelsen modtagelsen af planen og vurderingsmændenes erklæring om kreditorernes stilling, ligesom det er tilfældet for fusioner af selskaber.

Der er ikke i opløsningsbekendtgørelsen fastsat regler for, hvornår fondenes bestyrelse kan træffe endelig beslutning om fusion. Efter administrativ praksis kræves i forbindelse med indsendelse af anmeldelse af fusion dokumentation for beslutningens lovlighed. Den udarbejdede fusionsplan udgør ikke en beslutning om fusion og vil derfor ikke være tilstrækkelig dokumentation. I praksis kræves derfor indsendt kopi af bestyrelsesprotokollerne, hvoraf det fremgår, at bestyrelserne har truffet beslutning om fusion, efter at fondene har opnået tilladelse i henhold til § 48. Fra fondenes perspektiv består fusionsprocessen således af to led, først udarbejdelse af en fusionsplan og en redegørelse, og dernæst - når tilladelse er opnået efter § 48 – den endelige beslutning om fusion.

Det foreslås at forenkle denne proces bl.a. for at tage bedre højde for forskellen mellem fusion af erhvervsdrivende fond og fusion af kapitalsselskaber, samt at tydeliggøre på hvilket tidspunkt de forskellige fusionsdokumenter skal indsendes.

Som det fremgår af den foreslåede § 49 b, er der som et led i den forenklede fusionsproces foreslået, at der fremover skal udarbejdes en fælles fusionsplan og –redegørelse, fremfor to særskilte dokumenter herom.

I § 49 e, stk. 1, er det som et yderligere led i forslaget til en forenklet fusionsprocedure foreslået, at fondsmyndigheden, senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og –redegørelse, fra hver af de deltagende fonde skal have modtaget en anmeldelse om fusionen, dokumentation for bestyrelsens beslutning om fusion, en kopi af den fælles fusionsplan og –redegørelse, vurderingsmændenes erklæring efter § 49 d, en eventuel mellembalance efter § 49 c samt en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen dannes en ny fond eller foretages vedtægtsændringer i den fortsættende fond.

Herved vil fusionsproceduren set fra fondenes perspektiv ikke længere være en to-ledet proces, men en et-ledet proces, svarende til den gældende praksis for vedtægtsændringer og opløsning.

Fondenes bestyrelser skal ikke længere først lave en plan og en redegørelse og senere træffe en formel beslutning om fusionen.

I stedet skal hver fonds bestyrelse træffe beslutning om fusionen ved underskrivelsen af den fælles fusionsplan og –redegørelse med forbehold for fondsmyndighedens efterfølgende tilladelse.

I forhold til de gældende regler indebærer det foreslåede stk. 1, at også *bestyrelsens redegørelse*, der begrundes fusionen med henblik på tilladelse fra fondsmyndigheden, *vurderingsmændenes erklæring* efter § 49 d, og en *eventuel mellembalance* efter § 49 c, skal indsendes til fondsmyndigheden inden for 4 uger fristen. Herved sikres det, at fondsmyndigheden som udgangspunkt har alle nødvendige informationer for at kunne tage stilling til godkendelse efter § 49 f senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og –redegørelse. Det er i fondenes egen interesse, at fondsmyndigheden hurtigst muligt har det nødvendige grundlag for at kunne foretage vurderingen efter § 49 f. Endvidere præciserer forslaget retsstillingen i forhold til i dag, hvor der ikke er en klar frist for, hvornår disse dokumenter skal indsendes.

Som det fremgår af forslaget til § 49 c, stk. 1, kan fondsmyndigheden dispensere fra det eventuelle krav om udarbejdelse af en mellembalance. Såfremt en bestyrelse for en af de deltagende fonde ønsker en sådan dispensation, bør den rette henvendelse til fondsmyndigheden i god tid. Ellers risikerer fondens bestyrelse, at den foreslåede frist i § 49 e, stk. 1, overskrides, inden fondsmyndigheden har truffet beslutning om, hvorvidt der kan gives dispensation eller ej.

Sanktionen for manglende overholdelse af den foreslåede frist i stk. 1 er foreslået at være, at fondsmyndigheden ikke vil kunne give tilladelse til fusionen på det foreliggende grundlag, jf. forslaget til § 49 f. Denne sanktion er foreslået at træde i stedet for den nuværende sanktion i § 23, stk. 1, 2. pkt., i opløsningsbekendtgørelsen, som er, at modtagelsen af fusionsplanen ikke vil kunne offentliggøres. Den nuværende sanktion vil således ikke kunne bevares inden for rammerne af den foreslåede forenklede fusionsprocedure, hvor der ikke sker offentliggørelse af modtagelse af en fusionsplan.

Hvis 4 ugers fristen overskrides, må fondenes bestyrelser, hvis de fortsat ønsker, at fondene skal fusionere, træffe beslutning om fusionen på ny og i den forbindelse i forening udarbejde en ny fælles fusionsplan og -redegørelse. Vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling, og en eventuelt allerede opnået dispensation fra udarbejdelsen af en mellembalance, vil fortsat kunne anvendes, medmindre der er ændret på de materielle forudsætninger. Hvis den nye fælles fusionsplan og -redegørelse får til følge, at den er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, vil der for den pågældende fond skulle udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav, jf. den foreslåede § 49 c, stk. 1.

I det foreslåede *stk. 2* er det præciseret, at anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 f. Det foreslåede krav vil medvirke til at sikre, at fusionsproceduren set fra fondenes perspektiv bliver en et-ledet proces.

§ 49 f

I dag er der hverken i lov om erhvervsdrivende fonde eller i opløsningsbekendtgørelsen fastsat materielle betingelser for, på hvilket grundlag fondsmyndigheden skal give tilladelse til en fusion. Tilladelse til fusion gives efter § 48, som også handler om tilladelse til vedtægtsændringer. Det følger således af § 48, at "Efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens samtykke kan fondsmyndigheden tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses.". Udgangspunktet for tilladelser efter § 48 er efter administrativ praksis generelt, at vedtægten på grund af ændrede omstændigheder vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssig. Der er dog forskel på om, der er tale om en vedtægtsændring (og i givet fald hvilken slags vedtægtsændring), eller om der er tale om fusion eller opløsning.

Efter Erhvervsstyrelsens praksis giver styrelsen som fondsmyndighed som udgangspunkt kun tilladelse til en fusion mellem erhvervsdrivende fonde, hvis fondene har beslægtede formål. Det ses, at der som led i en fusion af erhvervsdrivende fonde foretages ændringer i formålet for den fortsættende fond, så det favner begge de hidtidige fondes formål.

Det er endvidere et krav, hvis fondsmyndigheden skal samtykke i en fusion, hvor den ophørende fonds formål ikke længere vil blive varetaget, at den ophørende fonds formål ikke længere kan opfyldes.

Hvis formålene ikke er ganske sammenfaldende, vil Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen i de erhvervsdrivende fonde, som styrelsen er fondsmyndighed for, stille krav om, at formålet i den fortsættende fond omfatter formålet i den ophørende fond i et sådant omfang, at der i forbindelse med fusionen ikke sker indskrænkninger af de uddelingsberettigede i den ophørende fond.

I særlige tilfælde tillader fondsmyndigheden, at en fond opløses ved fusion, selvom formålet fortsat kan opfyldes, hvis det kan dokumenteres, at det vil medføre økonomiske tab for fonden til skade for uddelingsformålet at fortsætte fondens aktiviteter. Dette skal dokumenteres af fondens bestyrelse, eventuelt bilagt oplysninger fra fondens revisor til bekræftelse heraf.

I § 49 f er det foreslået klargjort, på hvilket grundlag fondsmyndigheden giver tilladelse til en fusion mellem erhvervsdrivende fonde. Det foreslås, at fondsmyndigheden giver tilladelse til en fusion, når betingelserne i § 49 a, stk. 2-5, § 49 b, stk. 1, § 49 c, § 49 d, stk. 3, og § 49 e, stk. 1, er opfyldt.

Det er således foreslået, at fondsmyndigheden giver tilladelse til fusion, når:

- den fortsættende fonds formål er beslægtede med den ophørende fonds formål, og den ophørende fonds formål (i) vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen, eller (ii) ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt, jf. § 49 a, stk. 2,
- bestyrelsen i hver fusionerende fond har gyldigt truffet beslutning om fusion og godkendt eventuelle årsrapporter, som mangler at blive godkendt, jf. § 49 a, stk. 3-5,
- bestyrelserne i de fusionerende fonde har oprettet og i forening underskrevet en fælles fusionsplan og -redegørelse, der skal indeholde oplysning og bestemmelser som nærmere angivet i § 49 b, stk. 1, herunder en begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde med henblik på tilladelse i henhold til § 49 f,
- der er udarbejdet en mellembalance for hver fond, som beskrevet i § 49 c, medmindre der enten ikke er krav om udarbejdelse af en mellembalance for den pågældende fond, eller fondsmyndigheden har dispenseret fra kravet om en mellembalance,
- der er udarbejdet en vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling for hver af de fusionerende fonde, som positivt konkluderer, at kreditorerne i hver af de i fusionen deltagende fonde må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen, og
- fondsmyndigheden senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse fra hver af de deltagende fonde har modtaget en anmeldelse om fusionen, dokumentation for bestyrelsens beslutning om fusion, en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, vurderingsmændenes erklæring efter § 49 d og en eventuel mellembalance efter § 49 c.

Foruden at fondsmyndigheden skal kontrollere, at fondenes bestyrelser gyldigt har truffet beslutning om fusion, og at de rette dokumenter er udarbejdet og indsendt rettidigt m.v., er fondsmyndighedens væsentligste opgave efter den foreslåede bestemmelse således at efterse, dels at de fusionerende fonde har beslægtede formål, og at den ophørende fonds formål enten vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes, dels at der er en tilstrækkelig overbevisende begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde. De to sidstnævnte forhold hænger sammen. Såfremt det efter fondsmyndighedens skøn vurderes, at de fusionerende fonde har beslægtede formål, og at den ophørende fonds formål enten vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes, vil dette være tilstrækkelig begrundelse for, at en ophørende fond kan deltage i fusionen.

Bestyrelsen for en ophørende fond bør i begrundelsen for fusionens hensigtsmæssighed således lægge vægt på forhold, der taler for, at de fusionerende fonde har beslægtede formål, og at den ophørende fonds formål vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes.

Ved vurderingen af, om de fusionerende fondes formål er ”beslægtede”, skal der tages hensyn til, om det er muligt at videreføre en ophørende fonds formål indenfor den fortsættende fonds formål, eventuelt efter en mindre formålsudvidelse i den fortsættende fond. F.eks. hvis to fonde, som ønskes fusioneret, begge ejer en udlejningsejendom, og de begge har til formål at udleje boliger, men den påtænkte fortsættende fond har til formål at udleje til studerende, og den påtænkte ophørende fond har til formål at udleje til pensionister, vil det ofte ved en formålsudvidelse af den påtænkte fortsættende fond være muligt at sikre, at den fortsættende fonds oprindelige ejendom fortsat kun må udlejes til studerende, mens den ophørende fonds oprindelige ejendom fortsat kun må udlejes til pensionister. Sådanne formål bør derfor fremover betragtes som ”beslægtede”. Derimod vil formålene ikke være ”beslægtede”, hvis den påtænkte ophørende fonds formål ikke uden en større formålsudvidelse i den fortsættende fond, vil kunne indeholdes i dennes formål og blive varetaget kompetent af den fortsættende fonds bestyrelse.

For en *fortsættende* fond skal der fortsat være en selvstændig begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed. Da konsekvenserne af en fusion dog normalt er væsentlig mindre for en fortsættende fond, kan det efter omstændighederne være tilstrækkelig begrundelse, at fusionen ikke vil medføre væsentlige ændringer for den fortsættende fond. Fondsmyndigheden skal i denne forbindelse lægge vægt på, hvad konsekvenserne for den fortsættende fond reelt vil være, herunder om der vil være konsekvensændringer i fondens vedtægter og i hvilken grad eventuelle ændringer vil påvirke fondens formål.

For at undgå at fondsmyndigheden bliver nødsaget til at anmode om yderligere oplysninger, bør bestyrelsen for den fortsættende fond forklare konsekvenserne af fusionen for den fortsættende fond allerede i de dokumenter, der indsendes til fondsmyndigheden i henhold til § 49 e.

§ 49 g

Forslaget til § 49 g indeholder bestemmelse om, hvornår en ophørende fond anses for opløst og dens rettigheder og forpligtelser overgået som helhed til den fortsættende eller nye fond. Retsvirkningernes indtræden foreslås at være, når tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 f, og fusionen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

Da forslaget til forenklet fusionsprocedure indeholder et krav om en positiv kreditorerklæring, er det unødvendigt med det nuværende tredje kriterium i opløsningsbekendtgørelsens § 25 vedrørende afgørelse af krav anmeldt af kreditorerne som følge af en negativ kreditorerklæring.

§ 49 h

I § 49 h er det foreslået, at hvis en fond, der opstår som led i en fusion, træffer en aftale, inden fonden er registreret, og er medkontrahenten vidende om, at fonden ikke er registreret, kan medkontrahenten, medmindre andet er aftalt, hæve aftalen, hvis registrering nægtes. Var medkontrahenten uvidende om, at fonden ikke var registreret, kan denne hæve aftalen, så længe fonden ikke er registreret.

Forslaget viderefører i det væsentlige den nuværende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 2. Dog er den nuværende reference til anmeldelsesfristen i den nuværende § 24, stk. 1, i opløsningsbekendtgørelsen, foreslået fjernet, idet fristen i opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, ikke foreslås medtaget i lovens nye bestemmelser om fusion. opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, er således baseret på den nuværende to-lede procedure, hvor der først udarbejdes og offentliggøres modtagelsen af en fusionsplan og først derefter træffes beslutning om fusion.

§ 49 i

Opløsningsbekendtgørelsens § 26 tillader i dag, at en erhvervsdrivende fond kan fusionere med dets helejede datterselskab(er), hvor fonden bliver den fortsættende juridiske enhed, dvs. kun ugentlig fusion med fonden som den fortsættende enhed.

Opløsningsbekendtgørelsens regler om fusion mellem en fond og dens datterselskab er dog sparsomme, og der henvises i det væsentligste til opløsningsbekendtgørelsens regler om fusion af fonde.

Det foreslås i § 49 i, stk. 1, at muligheden for en ugentlig fusion mellem en moderfond og dets helejede datterselskaber, der er et aktie- eller anpartsselskab, og hvor fonden bliver den fortsættende juridiske enhed, flyttes til lov om erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås således, at en moderfond kan overtage et helejet datterselskab, der er et aktie- eller anpartsselskab, således at fonden overtager selskabets aktiver og forpligtelser som helhed, og således at selskabet opløses uden likvidation. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke (universalsuccession).

Tilsvarende den foreslåede bestemmelse i § 49 a, stk. 3, foreslås det i § 49 i, stk. 2, at fondens beslutning om fusion skal træffes af bestyrelsen med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse. Der henvises til bemærkningerne til de foreslåede § 49 a, stk. 3, og § 49 n.

Forslaget til § 49 i, stk. 3, svarer til forslaget til § 49 a, stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

I dag træffes beslutningen i et ophørende datterselskab af selskabets øverste ledelse, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 26, stk. 2. Dette er en afvigelse fra selskabslovens regel om, hvem der træffer beslutning om fusion i et ophørende selskab, når der er tale om en lodret fusion, jf. selskabslovens § 252, stk. 1. Da der ikke ses at være en vægtig begrundelse for den eksisterende afvigelse fra selskabslovens regel, foreslås det i § 49 i, stk. 4, at beslutning om fusion i et ophørende selskab fremover træffes af selskabets centrale ledelsesorgan.

Efter samme princip som i den foreslåede § 49 a, stk. 4, 1. pkt., og i overensstemmelse med selskabslovens § 246, er det i § 49 i, stk. 5, 1. pkt., foreslået, at et ophørende selskab, der er under likvidation, kun kan træffe beslutning om fusion, hvis udlodning til kapitalejerne endnu ikke er påbegyndt, og hvis generalforsamlingen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Der gælder i dag ikke en sådan regel i opløsningsbekendtgørelsen.

Endvidere er det i § 49 i, stk. 5, 2. pkt., foreslået, at selskabslovens § 231 om genoptagelse herefter ikke finder anvendelse. Dette svarer til selskabslovens § 246, stk. 1, 2. pkt. Der gælder

i dag ikke en sådan regel i opløsningsbekendtgørelsen. Se i øvrigt bemærkningerne til den foreslåede § 49 a, stk. 4.

Endeligt er det i § 49 i, *stk. 6*, foreslået, at hvis et ophørende selskab har afsluttet et regnskabsår og generalforsamlingen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne afsluttede regnskabsperiode, skal generalforsamlingen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion efter 1. pkt. Forslaget svarer til hvad der gælder for fusion af selskaber, jf. selskabslovens § 245, stk. 3, og det svarer endvidere til princippet i den foreslåede § 49 a, stk. 5.

§ 49 j

I § 49 j, *stk. 1*, foreslås, at bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de deltagende kapitalselskaber i forening opretter og underskriver en fælles fusionsplan og -redegørelse, som skal indeholde oplysning og bestemmelser om de i den foreslåede bestemmelse nærmere angivne forhold. De foreslåede krav, til hvad der skal oplyses om i den fælles fusionsplan- og redegørelse, svarer med enkelte sproglige tilpasninger til, hvad der skal oplyses om i den fælles fusionsplan og -redegørelse omtalt i den foreslåede § 49 b, stk. 1. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 49 b, stk. 1.

I *stk. 2* foreslås, at den fælles fusionsplan og -redegørelse for fonden og hvert af kapitalselskaberne skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 49 b, stk. 2.

§ 49 k

I § 49 k er det foreslået, at for udarbejdelsen af en eventuel mellembalance skal § 49 c finde tilsvarende anvendelse på fonden, og selskabslovens § 239 med de fornødne tilpasninger skal finde tilsvarende anvendelse på de deltagende kapitalselskaber.

For så vidt angår fonden henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 49 c.

For så vidt angår hvert af de deltagende kapitalselskaber betyder det, ligesom for fonden, at hvis den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som selskabets seneste årsrapport vedrører, skal der for det pågældende selskab som udgangspunkt udarbejdes en mellembalance.

Mellembalancen, der skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, må ikke have en opgørelsesdato, der ligger mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af den fælles fusionsplan- og redegørelse. Mellembalancen skal være revideret, hvis kapitalselskabet er omfattet af revisionspligt efter årsregnskabsloven.

Dog kan kapitalejerne, dvs. reelt fonden, i enighed beslutte, at der ikke skal udarbejdes en mellembalance, uanset at den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som selskabets seneste årsrapport vedrører, jf. selskabslovens § 239, stk. 2.

Selvom fonden som eneste kapitalejer i selskaberne således har mulighed for at fravælge mellembalancen efter den foreslåede regel i § 49 k, kan fondsmyndigheden efter den foreslåede § 49 n, hvis den finder det nødvendigt for at kunne tage stilling til, om fusionen må antages at være i fondens interesse, kræve en mellembalance udarbejdet for de pågældende selskaber.

§ 49 l

Den foreslåede § 49 l svarer til den foreslåede § 49 d. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

§ 49 m

Den foreslåede § 49 m svarer til den foreslåede § 49 e. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

§ 49 n

Ligesom for fusion mellem erhvervsdrivende fonde er der i dag hverken i lov om erhvervsdrivende fonde eller i opløsningsbekendtgørelsen fastsat materielle betingelser for, på hvilket grundlag fondsmyndigheden skal give en erhvervsdrivende fond tilladelse til at fusionere med dens helejede datterselskab(er). Efter administrativ praksis gives tilladelse normalt, hvis det efter det oplyste findes hensigtsmæssigt for fonden, og det ikke strider mod fondens vedtægt.

I forslaget § 49 n foreslås, at fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når fusionen ikke strider imod fondens vedtægt, og fusionen i øvrigt må antages at være i fondens interesse, og betingelserne i § 49 i, stk. 2 og 3, § 49 j, stk. 1, § 49 k, § 49 l, stk. 3, § 49 m, stk. 1, er opfyldt.

Det er således foreslået, at fondsmyndigheden giver tilladelse til fusion, når:

- fusionen må antages at være i fondens interesse,
- fusionen ikke strider imod fondens vedtægt,
- bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de ophørende selskaber gyldigt har truffet beslutning om fusion, jf. § 49 i, stk. 2 og 3,
- bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de ophørende selskaber har oprettet og i forening underskrevet en fælles fusionsplan og -redegørelse, der skal indeholde oplysning og bestemmelser som nærmere angivet i § 49 j, stk. 1, herunder en begrundelse med henblik på tilladelse i henhold til § 49 n, jf. § 49 j, stk. 1,
- der er udarbejdet en mellembalance for fonden og de ophørende selskaber, medmindre der enten ikke er pligt til udarbejdelse af en mellembalance, eller fondsmyndigheden har dispenseret fra kravet (fondens mellembalance) eller kapitalejerne har fravalgt den (selskabernes mellembalance), jf. § 49 k,
- der er udarbejdet en vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling for fonden og hver af de i fusionen deltagende selskaber, som positivt konkluderer, at kreditorerne i hver af de i fusionen deltagende juridiske personer må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen, jf. § 49 l, stk. 3, og
- fondsmyndigheden senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse fra fonden og hvert af de deltagende kapitalselskaber har modtaget en anmeldelse om fusionen, dokumentation for beslutningen om fusion, en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, vurderingsmændenes erklæring efter § 49 l og en eventuel mellembalance efter § 49 k.

De foreslåede formelle betingelser er i det væsentlige helt ens i forhold til betingelserne for fondsmyndighedens tilladelse til en fusion mellem fonde, jf. den foreslåede § 49 f, men de materielle betingelser er lempeligere.

Betingelsen efter den foreslåede § 49 f om, at en fond kan ophøre ved fusion, hvis den fortsættende fond har beslægtede formål, og den ophørende fonds formål enten vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes, er således ikke gentaget i den foreslåede § 49 n. I stedet skal fusionen blot findes hensigtsmæssig for fonden, og den må ikke stride imod fondens vedtægt. Forskellene skyldes bl.a., at ved fusion mellem en fond og dens helejede datterselskaber, hvor fonden er den fortsættende juridiske enhed, er der ikke nogen fond, der ophører. Endvidere vil formålet og aktiviteterne i en fonds helejede datterselskab altid skulle rummes inden for formålet eller de øvrige bestemmelser i fondens vedtægt.

Forslaget er en kodificering af administrativ praksis, hvilket vil gøre det tydeligere, på hvilke betingelser en tilladelse skal gives.

Hvis en fusion, der i øvrigt opfylder alle betingelserne, ikke er i overensstemmelse med vedtægten, vil der ligesom i dag eventuelt kunne opnås tilladelse til en vedtægtsændring efter § 48 undervejs i fusionsprocessen.

I den foreslåede § 49 n er der ikke henvist til stk. 4-6 i den foreslåede § 49 i. Det skyldes, at § 49 i, stk. 4-6, vedrører krav, der udelukkende finder anvendelse på fondens datterselskaber. Manglende overholdelse af § 49 i, stk. 4-6, vil således ikke kunne medføre, at fondsmyndigheden ikke kan give tilladelse, men Erhvervsstyrelsen har som registreringsmyndighed en almindelig pligt til at efterse, at lovens krav er opfyldt. Erhvervsstyrelsen vil derfor som registreringsmyndighed kunne nægte registrering af fusionen, hvis betingelserne i § 49 i, stk. 4-6, ikke er opfyldt.

§ 49 o

Den foreslåede § 49 o, svarer til den foreslåede § 49 g. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

§ 49 p

I dag har Økonomi- og erhvervsministeren i henhold til § 50, stk. 3, i lov om erhvervsdrivende fonde mulighed for at fastsætte regler, hvorefter selskabslovens §§ 271-274, § 275, stk. 1-3, § 276, § 278, stk. 2-6, § 280, stk. 2-7, §§ 281-287, § 288, stk. 1 og 3, og § 289 samt § 45 i bekendtgørelse nr. 172 af 22. februar 2010 om delvis ikrafttræden af lov om aktieselskaber og anpartsselskaber (selskabsloven) finder anvendelse med de fornødne tilpasninger. Denne bemyndigelse til at fastsætte regler om grænseoverskridende fusion af erhvervsdrivende fonde stammer fra Lov nr. 573 af 6/6/2007. Bemyndigelsen var påtænkt udnyttet, hvis der konkret viser sig et behov for grænseoverskridende fusioner mellem erhvervsdrivende fonde. Bemyndigelsen er indtil videre ikke udnyttet. Da der imidlertid fortsat kan vise sig at opstå et behov for grænseoverskridende fusion af erhvervsdrivende fonde, er det i § 49 p, nr. 1 og 2, foreslået, at den eksisterende mulighed for at den ansvarlige minister kan fastsætte regler, der muliggør en fusion mellem en dansk erhvervsdrivende fond og en erhvervsdrivende fond, der hører under lovgivningen i et andet EU/EØS-land, og en fusion, hvorved en moderfond

overtager en dattervirksomhed, der svarer til et aktie- eller anpartsselskab, og som hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning, videreføres.

Da der er foreslået regler om fusion af erhvervsdrivende fonde i lov om erhvervsdrivende fonde, er det i § 49 p foreslået, at det er reglerne om fusion i §§ 49 a – 49 o, der, hvis bemyndigelsen udnyttes, skal finde anvendelse med de fornødne tilpasninger i stedet for selskabslovens regler om grænseoverskridende fusion. Er der tale om en fusion mellem fonde, jf. det foreslåede nr. 1, vil det være §§ 49 a – 49 h, der skal finde anvendelse med de fornødne tilpasninger. Er der tale om en fusion, hvor en moderfond overtager et datterselskab, jf. det foreslåede nr. 2, vil det være §§ 49 i – 49 o, der skal finde anvendelse med de fornødne tilpasninger.

Der er endvidere foreslået enkelte redaktionelle ændringer i den eksisterende bemyndigelse, herunder at økonomi- og erhvervsministeren er foreslået ændret til erhvervs- og vækstministeren.

Bemyndigelserne påtænkes udnyttet, hvis der konkret viser sig et behov for grænseoverskridende fusion af erhvervsdrivende fonde.

Som det fremgår af de foreslåede regler i §§ 49 a – 49 o, vil en grænseoverskridende fusion, hvor der indgår et datterselskab, forudsætte, at selskabet er helejet af fonden. Der skal endvidere være tale om et selskab, der svarer til et aktie- eller anpartsselskab.

Det skal bemærkes, at en grænseoverskridende fusion, hvor der deltager en erhvervsdrivende fond, ligesom en national fusion vil forudsætte fondsmyndighedens tilladelse.

Hvis der er tale om en grænseoverskridende fusion mellem erhvervsdrivende fonde, vil det være en forudsætning for, at en dansk erhvervsdrivende fond kan deltage i fusionen, at de øvrige deltagende erhvervsdrivende fonde svarer til en dansk erhvervsdrivende fond. Der vil være tale om en konkret vurdering.

Det bemærkes, at danske erhvervsdrivende fonde er undergivet et myndighedstilsyn, og at en tilladelse til en grænseoverskridende fusion derfor tillige vil forudsætte, at den udenlandske fond er undergivet et myndighedstilsyn, som svarer til det danske.

Erhvervsdrivende fonde er ikke omfattet af EU-direktivet om grænseoverskridende fusioner, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/56/EF af 26. oktober 2005 om grænseoverskridende fusioner af selskaber med begrænset ansvar. Hvis en grænseoverskridende fusion mellem erhvervsdrivende fonde skal kunne gennemføres, er det som følge heraf en forudsætning, at lovgivningen, som de øvrige deltagende fonde hører under, ligeledes tillader grænseoverskridende fusioner mellem erhvervsdrivende fonde.

Det er endvidere ikke sikkert, at den lovgivning, som de øvrige deltagende fonde hører under, indeholder bestemmelser til beskyttelse af de danske medarbejders eventuelle velerhvervede rettigheder til medbestemmelse. Det må imidlertid anses for afgørende, at de danske medarbejders ret til medbestemmelse ikke forringes ved en grænseoverskridende fusion.

Hvis bemyndigelsen til at udstede regler om grænseoverskridende fusion bliver udnyttet, vil det blive fastslået, at en grænseoverskridende fusion, hvor en dansk erhvervsdrivende fond er den ophørende fond i fusionen, er betinget af, at der er en beskyttelse af den danske fonds

medarbejderes eventuelle ret til medbestemmelse i den lovgivning, som den fond, der er resultatet af den grænseoverskridende fusion, efter fusionen hører under.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 49 a – 49 o.

Bilag 1: Oversigt over udvalgets anvendte forkortelser

Fulde ord

Forkortelse	Fulde ord
A/S	Aktieselskab
ApS	Anpartsselskab
Bl.a.	Blandt andet
Eks.	Eksempelvis
E.l.	Eller lignende
F.eks.	For eksempel
Jf.	Jævnfør
Kr.	Kroner
Mio.	Millioner
M.v.	Med videre
Nr.	Nummer
O.l.	Og lignende
Osv.	Og så videre
Pkt.	Punkt/punktum
S.	Side
Stk.	Stykke

Lovgivning m.v.

Forkortelse	Lovgivning m.v.
ANM	Bekendtgørelse om anmeldelse, registrering, gebyr samt offentliggørelse mv. i Erhvervsstyrelsen (Anmeldelsesbekendtgørelsen) BEK nr. 675 af 26/06/2012
APSL	Lov om anpartsselskaber (historisk) LBK nr. 650 af 15/06/2006, med senere ændringer
ASL	Lov om aktieselskaber (historisk) LBK nr. 649 af 15/06/2006, med senere ændringer
BFL	Bogføringsloven BEK nr. 648 af 15/06/2006, med senere ændringer
ERB	Bekendtgørelse om godkendte revisorers erklæringer (erklæringsbekendtgørelsen) BEK nr. 668 af 26/06/2008

FIL	<p>Lov om finansiel virksomhed</p> <p>LBK nr. 705 af 25/06/2012, Med senere ændringer</p>
FOB	<p>Betænkning om fonde (Fondsbetænkningen)</p> <p>Betænkning nr. 970 fra 1982</p>
LEF	<p>Lov om erhvervsdrivende fonde</p> <p>LBK nr. 560 af 19/05/2010</p>
LEV	<p>Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder</p> <p>LBK nr. 559 af 19/05/2010, med senere ændringer</p>
LFF	<p>Lov om fonde og visse foreninger</p> <p>LBK nr. 938 af 20/09/2012</p>
NED	<p>Bekendtgørelse om nedsættelse af grundkapitalen i erhvervsdrivende fonde (Nedsættelsesbekendtgørelsen)</p> <p>BEK nr. 248 af 23/03/2006</p>
OPL	<p>Bekendtgørelse om opløsning, rekonstruktion, konkurs og fusion af erhvervsdrivende fonde (Opløsningsbekendtgørelsen)</p> <p>BEK nr. 1064 af 17/11/2011</p>
RVL	<p>Lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (Revisorloven)</p> <p>LOV nr. 468 af 17/06/2008, med senere ændringer</p>
SEL	<p>Lov om aktie- og anpartsselskaber (Selskabsloven)</p> <p>LBK nr. 322 af 11/04/2011, med senere ændringer</p>
VEB	<p>Bekendtgørelse om visse vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde</p> <p>BEK nr. 1107 af 30/11/2011</p>
ÅRL	<p>Årsregnskabsloven</p> <p>LBK nr. 323 af 11/04/2011, med senere ændringer</p>

Bilag 2: Udvalgets udkast til lovforslag

Fremsat den [Indsættes] af erhvervs- og vækstministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om erhvervsdrivende fonde og årsregnskabsloven

([Indsættes efterfølgende])

§ 1

I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 19. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. I overskriften til *Kapitel 1* indsættes efter »Lovens anvendelsesområde«: »m.v.«.

2. § 1 affattes således:

»§ 1. Loven finder anvendelse på fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner, der efter stk. 2 anses for at være erhvervsdrivende, jf. dog § 1 a.

Stk. 2. En fond anses efter denne lov for erhvervsdrivende, hvis den:

- 1) overdrager varer eller immaterielle rettigheder, erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, eller
- 2) udøver virksomhed med salg eller udlejning af fast ejendom eller
- 3) har den i §§ 6 og 7 i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) anførte forbindelse med et aktie- eller anpartsselskab eller med en anden virksomhed af den i nr. 1 eller 2 nævnte art eller
- 4) udøver en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i henhold til vedtægt eller aftale og har en betydelig andel i dens driftsresultat uden at have den i nr. 3 anførte forbindelse med virksomheden.

Stk. 3. En fond anses dog ikke for erhvervsdrivende, hvis den virksomhed, fonden udøver eller har den i stk. 2, nr. 3 og 4, anførte forbindelse med, er af begrænset omfang eller kun omfatter en uvæsentlig del af fondens samlede formue. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om hvornår fondes erhvervsdrift anses for begrænset eller uvæsentlig.

Stk. 4. Loven omfatter ikke:

- 1) fonde, der er oprettet ved eller i henhold til lov eller ved mellemfolkelig overenskomst mellem Danmark og en anden stat, og som er undergivet tilsyn af en af staterne,
- 2) Danmarks Nationalbank, sparekasser, pensionskasser og godkendte realkreditinstitutter,
- 3) almene boligorganisationer, godkendte uddannelsesinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver,
- 4) fonde, med hvilke en kommune eller region har indgået en aftale til opfyldelse af kommunens eller regionens forpligtelser i henhold til lov om social service og lov om aktiv socialpolitik, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver,
- 5) selvejende institutioner, der som vilkår for godkendelse eller tilskud fra det offentlige er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol af en offentlig myndighed efter anden lovgivning eller bestemmelser udstedt i henhold til anden lovgivning.

Stk. 5. Fondsmyndigheden kan bestemme, at en fond, som på anden måde end efter denne lov er undergivet offentligt tilsyn og økonomisk kontrol, helt eller delvis skal være undtaget fra loven. En fond kan ikke undtages fra loven, hvis tilsynsmyndigheden samtidig er stifter af fonden.

Stk. 6. Reglen i § 57 a finder tilsvarende anvendelse på fonde, der falder uden for lovens område efter stk. 4-5. Afgørelse træffes af den pågældende tilsynsmyndighed.«

3. Efter § 1 indsættes som ny § 1 a:

»§ 1 a. Ved en erhvervsdrivende fond forstås i denne lov en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue til varetagelse af et eller flere i vedtægten bestemte formål, hvor rådighedsbeføjelserne over fonden tilkommer en i forhold til stifter selvstændig ledelse, og hvor der udøves erhvervsaktivitet, jf. § 1, stk. 2 og 3. Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue.

Stk. 2. Fondens væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende sidestilles i alle henseender med fondens stifter.«

4. § 4, stk. 2-5, affattes således:

»Stk. 2. Betegnelsen »erhvervsdrivende fond«, »erhvervsfond« eller forkortelsen »ERF« må kun benyttes af en fond, som er registreret eller anmeldt til registrering i overensstemmelse med lovens § 5.

Stk. 3. En erhvervsdrivende fonds navn skal tydeligt adskille sig fra navnet på andre fonde og virksomheder, der er registreret hos Erhvervsstyrelsen og må ikke være egnet til at vildlede. I navnet må der ikke uberettiget optages slægtsnavn, firmanavn, særegent navn på fast ejendom, varemærke, forretningskendetegn eller lignende, eller noget, som kan forveksles hermed.

Stk. 4. Erhvervsdrivende fonde skal i breve og på andre forretningspapirer, herunder elektroniske meddelelser, og på fondens hjemmeside angive fondens navn, hjemsted og CVR-nummer.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1–4 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes binavne.«

5. *Overskriften til kapitel 3 ændres til: »Stiftelse«*

6. Efter § 4 indsættes i kapitel 3 som ny bestemmelse:

»Stiftere

§ 4 a. En erhvervsdrivende fond kan stiftes af en eller flere stiftere.

Stk. 2. En stifter må ikke være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 3. Hvis en stifter er en fysisk person, skal personen være myndig og må ikke være under værgemål efter § 5 i værgemålsloven eller under samværgemål efter § 7 i værgemålsloven.

Stk. 4. Hvis stifter er en juridisk person, skal denne være beføjet til at erhverve rettigheder, indgå forpligtelser og være part i retssager.«

7. *Overskriften til § 5 ændres til: »Registrering af stiftelsen«*

8. I § 5 indsættes som nye stykker:

»Stk. 3. Stiftelsen af en erhvervsdrivende fond har retsvirkning fra datoen for vedtægten underskrift eller fra den senere dato, som er anført i vedtægten, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Hvis indskuddet i fonden udelukkende består af kontanter, kan stiftelsen ikke tillægges retsvirkning senere end 12 måneder efter vedtægten underskrift.

Stk. 5. Hvis fonden i forbindelse med stiftelsen skal overtage andre værdier end kontanter, kan stiftelsen ikke tillægges retsvirkning senere end tidspunktet for fondens anmeldelse til registrering, jf. § 53, stk. 2.

Stk. 6. Hvis fonden i forbindelse med stiftelsen overtager en allerede bestående virksomhed eller overtager en bestemmende ejerandel i en anden virksomhed, kan stiftelsen tillægges virkning i regnskabsmæssig henseende fra første dag i indeværende regnskabsår i den virksomhed, der indskydes, eller som ejerandelen vedrører.«

9. § 6 affattes således:

»§ 6. En fond, der ikke er registreret, kan ikke erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager bortset fra søgsmål vedrørende stiftelsen. Fondens navn til sit navn føje ordene »under stiftelse«.

Stk. 2. Stiftes en fond med en dato for retsvirkning, jf. § 5, stk. 4 og 5, der ligger senere end datoen for underskrivelse af vedtægten, kan der ikke frem til retsvirkningsdatoen erhverves rettigheder eller indgås forpligtelser på fondens vegne.

Stk. 3. For en forpligtelse indgået på fondens vegne efter datoen for underskrivelse af vedtægten, men før registreringen, hæfter de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen overtager fonden disse forpligtelser.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder ikke for eksisterende fonde, der hidtil har været omfattet af lov om fonde og visse foreninger.«

10. Som *Overskrift til § 7* indsættes: »*Vedtægter*«

11. § 7, *stk. 1, 2. pkt.*, affattes således;

»Denne skal indeholde angivelse af:

- 1) fondens navn og eventuelle binavne,
- 2) fondens stifter (stiftere) og eventuelle væsentlige gavegivere,
- 3) fondens formål,
- 4) grundkapitalens størrelse, og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i andre værdier),
- 5) hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter,
- 6) eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere, eventuelle væsentlige gavegivere eller andre,
- 7) antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges,
- 8) fondens regnskabsår, herunder 1. regnskabsår,
- 9) fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have retsvirkning, jf. § 5, stk. 3 og 4, hvis retsvirkningen skal indtræde på et andet tidspunkt end ved underskrivelsen af vedtægten
- 10) anvendelse af overskud.«

12. I § 7, *stk. 3*, ændres »nr. 4« til: »nr. 3«

13. Efter § 8 indsættes som en ny bestemmelse:

»Efterfølgende erhvervelser fra stifter eller væsentlig gavegiver

§ 8 a. Hvis en erhvervsdrivende fond erhverver aktiver fra en stifter eller en væsentlig gavegiver, skal fondsmyndigheden godkende erhvervelsen, hvis fonden yder et vederlag for erhvervelsen, og vederlaget mindst svarer til 10 % af fondens grundkapital. Tilsvarende gælder ved erhvervelser fra personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.

Stk. 2. Fondens bestyrelse skal til brug for fondsmyndighedens godkendelse udarbejde en redegørelse om de nærmere omstændigheder ved erhvervelsen. Der skal desuden udarbejdes en vurderingsberetning efter bestemmelserne i § 9 b, medmindre erhvervelsen er omfattet af § 9 c. Hvis det erhvervede er en bestående virksomhed, skal balancen efter § 9 b, stk. 4, dog udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.

Stk. 3. Stk. 1 til 2 finder ikke anvendelse på fondens sædvanlige forretningsmæssige dispositioner.«

14. § 9, stk. 2-5, ophæves.

15. Efter § 9 indsættes som nye bestemmelser:

»§ 9 a. Skal indbetaling af en erhvervsdrivende fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter, dvs. apportindskud, skal indskuddet have en økonomisk værdi og kan ikke bestå i pligt til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse. Fordringer på stiftere eller væsentlige gavegivere kan ikke indskydes eller overtages, uanset om fordringerne er sikret ved pant.

Stk. 2. Skal indbetaling af en fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter, eller skal en fond overtage sådanne værdier i forbindelse med oprettelsen, skal der redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af indskuddet eller overtagelsen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte indskudte eller overtagne aktiver og skal angive navn og bopæl på de personer, der er omfattet af aftale om indskud eller overtagelse.

§ 9 b. Indskydes andre værdier i fonden eller skal fonden overtage andre værdier end kontanter, skal der i forbindelse med stiftelsen af fonden udarbejdes en vurderingsberetning. Beretningen skal indeholde

- 1) en beskrivelse af hvert indskud,
- 2) oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
- 3) erklæring om, at den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til grundkapitalen i fonden.

Stk. 2. Vurderingsberetningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd. Som vurderingsmænd kan stifterne udpege godkendte revisorer. Skifteretten på det sted, hvor fonden skal have hjemsted, kan i andre tilfælde udpege vurderingsmænd. Vurderingsmændene skal have adgang til at foretage de undersøgelser, de finder nødvendige, og kan fra stifterne eller fonden forlange de oplysninger og den bistand, som de anser for nødvendige for udførelsen af deres hverv.

Stk. 3. Vurderingen må ikke være foretaget mere end 4 uger før underskrivelsen af vedtægten. Overskrides fristen, må vurderingen foretages på ny.

Stk. 4. Overtager fonden i forbindelse med stiftelsen en bestående virksomhed, skal vurderingsberetningen endvidere indeholde en åbningsbalance for fonden. Åbningsbalancen skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Åbningsbalancen skal være forsynet med en revisorerklæring om revision.

§ 9 c. Kravet om udarbejdelse af en vurderingsberetning efter § 9 b, stk. 1, gælder ikke ved indskud af:

- 1) Aktiver og forpligtelser, som er præsenteret individuelt i et års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, der er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i årsregnskabsloven eller de internationale regnskabsstandarder, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder, i overensstemmelse med regnskabsregler fastsat ved eller i henhold til lovgivningen for finansielle virksomheder, eller i et regnskab for en udenlandsk virksomhed, der er udarbejdet efter reglerne i Rådets fjerde direktiv af 25. juli 1978 (78/660/EØF) med senere

ændringer eller i Rådets syvende direktiv af 13. juni 1983 (83/349/EØF) med senere ændringer og forsynet med en revisionspåtegning, og hvis aktivet eller forpligtelsen er målt til dagsværdi i års- eller koncernregnskabet for det forudgående regnskabsår.

- 2) Værdipapirer eller pengemarkedsinstrumenter, der optages til den gennemsnitskurs, hvortil de er blevet handlet på et eller flere regulerede markeder i de 4 uger, der går forud for vedtægtens underskrivelse. Vurderingsberetning efter § 9 b, stk. 1, skal dog udarbejdes, hvis fondens bestyrelse vurderer, at denne gennemsnitskurs er påvirket af ekstraordinære omstændigheder eller i øvrigt ikke kan antages at afspejle den aktuelle værdi.

Stk. 2. Fondens bestyrelse er ansvarlig for, at et indskud i henhold til stk. 1 ikke er til skade for fonden eller dens kreditorer, og skal udarbejde en erklæring, der indeholder:

- 1) en beskrivelse af aktivet og dets værdi,
- 2) oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
- 3) en udtalelse om, at de angivne værdier mindst svarer til grundkapitalen, og
- 4) en udtalelse om, at der ikke er opstået nye omstændigheder, der har betydning for den oprindelige vurdering.

Stk. 3. Bestyrelsen skal indsende erklæringen efter stk. 2 til Erhvervsstyrelsen samtidig med anmeldelsen om fondens stiftelse.«

16. § 10 affattes således:

»§ 10. En erhvervsdrivende fonds grundkapital kan forhøjes ved bestyrelsens beslutning:

- 1) ved overførelse af reserver eller overskud ifølge fondens senest reviderede årsrapport,
- 2) ved overførelse af overskud eller frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet, eller
- 3) ved arv, gave eller lignende bidrag, som fonden har modtaget til forhøjelse af grundkapitalen.

Stk. 2. Bestyrelsen foretager de ændringer af vedtægten, der er en nødvendig følge af en forhøjelse i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Ved kapitalforhøjelse, der sker ved indskud af andre værdier end kontanter, finder §§ 9 a-9 c tilsvarende anvendelse. En eventuel balance efter § 9 b, stk. 4, skal i disse tilfælde dog udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.

Stk. 4. Kapitalforhøjelse efter stk. 1 skal være anmeldt til Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter beslutning om overførelse fra reserver eller overskud henholdsvis efter indbetaling af forhøjelsesbeløbet.«

17. Efter § 10 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 10 a. Må størrelsen af fondens grundkapital anses for at indebære en overtrædelse af fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden efter forhandling med bestyrelsen pålægge bestyrelsen at foretage en kapitalnedsættelse, jf. §§ 43 b-43 f.«

18. § 11 ophæves

19. § 12, stk. 3, 2. pkt., affattes således:

»En direktør må ikke vælges til formand eller næstformand for bestyrelsen.«

20. I § 12 indsættes som nye stykker:

»*Stk. 4.* Ledelsen eller tilsvarende organ og medlemmer af ledelsen eller tilsvarende organer i fondens dattervirksomheder og øvrige tilknyttede virksomheder må ikke udpege medlemmer til fondens bestyrelse.

Stk. 5. Formand eller næstformand for fondens bestyrelse må ikke være direktør i et datterselskab eller en tilknyttet virksomhed, medmindre fondsmyndigheden undtagelsesvis samtykker heri.«

21. Efter § 12 indsættes som nye bestemmelser:

»§ 12 a. Bestyrelsen skal ved ledelsen af fonden alene varetage fondens formål og interesser. Bestyrelsen skal ud over at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed påse, at

- 1) bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på en måde, der efter fondens forhold er tilfredsstillende,
- 2) der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller,
- 3) bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om fondens finansielle forhold,
- 4) direktøren udøver sit hverv på en behørig måde og efter bestyrelsens retningslinjer og
- 5) fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Bestyrelsen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske stilling og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

Stk. 2. I fonde, hvor bestyrelsen ikke har ansat en direktør, skal bestyrelsen varetage såvel den overordnede og strategiske ledelse som den daglige ledelse. Bestyrelsen skal desuden sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed.

Stk. 3. Prokura kan kun meddeles af bestyrelsen.

§ 12 b. Når bestyrelsen har ansat en direktør, varetager direktøren den daglige ledelse af fonden. Direktøren skal følge de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den daglige ledelse omfatter ikke dispositioner, der efter fondens forhold er af usædvanlig art eller af stor betydning. Sådanne dispositioner kan direktøren kun foretage efter særlig bemyndigelse fra bestyrelsen, medmindre bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for fondens virksomhed. Bestyrelsen skal i så fald snarest underrettes om den trufne disposition.

Stk. 2. Direktøren skal sikre, at fondens bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde.

Stk. 3. Direktøren skal herudover sikre, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser efterhånden som de forfalder. Direktøren er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

§ 12 c. Bestyrelsen kan træffe aftale med en administrator om udførelse af visse konkrete opgaver. Bestyrelsen eller en eventuel direktion har ansvaret for fondens daglige drift, uanset om der er truffet aftale med en administrator.

§ 12 d. Medlemmer af fondens bestyrelse må ikke disponere således, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe medlemmer af bestyrelsen eller andre en utilbørlig fordel på fondens bekostning. Medlemmer af fondsbestyrelsen må ikke træffe beslutninger, som måtte være ugyldige som stridende mod lovgivningen eller fondens vedtægt.

Stk. 2. Aftaler mellem et bestyrelsesmedlem og fonden er kun gyldige, hvis de affattes på en måde, der kan dokumenteres, medmindre der er tale om aftaler på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende.«

22. I § 14, *stk. 4*, ændres »klart uegnet« til »uegnet«

23. Efter § 15 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 15 a. Fondsmyndigheden kan i særlige tilfælde give bestyrelsen påbud om at afskedige direktøren, hvis denne åbenbart ikke lever op til de krav, der stilles for at varetage fondens daglige ledelse.«

24. I § 17, stk. 2, indsættes som nyt 2. pkt.:

»På samme måde kan flertallet af stifterselskabets ledelse ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre fondsbestyrelsens flertal sammen med personer angivet i stk. 1.«

25. § 19 affattes således:

»§ 19. Vederlag til ledelsesmedlemmer må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til fondens og, i moderfonde, koncernens økonomiske stilling.

Stk. 2. Fondsmyndigheden kan nedsætte et vederlag til bestyrelsen, der findes for højt.«

26. Efter § 20 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 20 a. Bestyrelsen i en fond skal redegøre for, hvorledes de forholder sig til de af Komiteen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Bestyrelsen skal i sin redegørelse oplyse, om fonden følger anbefalingerne, eller om de fraviger en eller flere anbefalinger og i givet fald hvilke. Hvis fonden fraviger en anbefaling, skal bestyrelsen redegøre for grundene hertil, og hvordan man i stedet har indrettet sig.«

27. I § 21 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Formanden for bestyrelsen må ikke udføre hverv for fonden, der ikke er en del af hvervet som formand. En bestyrelsesformand kan dog, hvor der er særligt behov herfor, udføre opgaver, som den pågældende bliver anmodet om at udføre af og for bestyrelsen.«

Stk. 4-6 bliver stk. 5-7.

28. I § 21 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Der skal årligt afholdes et bestyrelsesmøde (årsregnskabsmøde), hvor der skal træffes beslutning om godkendelse af fondens årsrapport samt anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport. Revisor har pligt til at deltage på det i 1. pkt. nævnte årsregnskabsmøde. Hvis der er enighed blandt samtlige bestyrelsesmedlemmer om, at revisors deltagelse ikke er påkrævet, og at revisor er enig i dette, har revisor dog ikke pligt til at deltage.«

Stk. 6, som i lovforslagets § 1, nr. 27, ændres til stk. 7, bliver herefter stk. 8.

29. § 21 a, stk. 1, 1. og 2. pkt., affattes således:

»Bestyrelsesmøder kan afholdes skriftligt, i det omfang dette er foreneligt med udførelsen af bestyrelsens hverv. Et medlem af bestyrelsen eller en direktør kan dog forlange, at der finder en mundtlig drøftelse sted.«

30. § 21 a, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Et medlem af bestyrelsen eller en direktør kan dog forlange, at der finder en mundtlig drøftelse sted.«

31. Efter § 21 a indsættes som ny bestemmelse:

»§ 21 b. Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelser om udførelsen af bestyrelsens opgaver.

Stk. 2. Ved udformningen af forretningsordenen skal der tages udgangspunkt i fondens virksomhed og behov. I den forbindelse bør bestyrelsen særligt overveje, om forretningsordenen skal indeholde bestemmelser om konstitution, arbejdsdeling, tilsyn med en eventuel direktørs daglige ledelse, føring af bøger, protokoller m.v., skriftlige og elektroniske møder, tavshedspligt, suppleanter, regnskabskontrol, underskrivelse af revisionsprotokol og sikring af tilstedeværelsen af det nødvendige grundlag for revision.«

32. § 22, *stk. 3*, ophæves.

33. § 25 ophæves.

34. I § 26 indsættes efter »direktør,«: »revisor,«.

35. Efter § 26 indsættes som ny *overskrift*: »Kapitaltab«.

36. Efter § 26 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 26 a. Bestyrelsen i en fond skal sikre at bestyrelsesmøde afholdes senest 3 måneder efter, at det konstateres, at fondens egenkapital udgør mindre end halvdelen af grundkapitalen. På bestyrelsesmødet skal bestyrelsen redegøre for fondens økonomiske stilling, og stille forslag om foranstaltninger, der fører til fuld dækning af grundkapitalen, eller stille forslag om opløsning af fonden.

Stk. 2. Bestyrelsen kan til opfyldelse af *stk. 1*, under iagttagelse af §§ 43 b – 43 f, beslutte, at nedsætte fondens grundkapital. Hvis grundkapitalen efter nedsættelse er mindre end det beløb, der er fastsat i § 9, *stk. 1*, skal bestyrelsen stille forslag om, at fonden opløses.

Stk. 3. Bestyrelsen skal senest 2 uger efter afholdelsen af bestyrelsesmøde, jf. *stk. 1*, indsende protokoludskrift fra bestyrelsesmødet, jf. § 21, *stk. 4*, med redegørelse for fondens økonomiske stilling, til fondsmyndigheden.

Stk. 4. Indkaldes der ikke til bestyrelsesmøde, eller beslutter bestyrelsen ikke at berigtige fondens kapitalforhold efter *stk. 1*, og sker dette ikke inden for en af fondsmyndigheden fastsat frist, foranlediger fondsmyndigheden fonden opløst efter reglerne i §§ 50 f – 50 i om tvangsopløsning.«

37. Som *Overskrift til § 27* indsættes: »Repræsentations- og tegningsret«

38. § 29, *stk. 1*, affattes således:

»En erhvervsdrivende fonds årsregnskab skal revideres af en eller flere godkendte revisorer valgt af bestyrelsen eller udpeget i henhold til vedtægten. Hvis revisor udpeges i henhold til vedtægten, må en sådan udpegningsret alene gælde op til 7 år fra fondens stiftelse. Revisor vælges af bestyrelsen for et år ad gangen på fondens årsregnskabsmøde, jf. § 21, *stk. 6*, medmindre vedtægten bestemmer andet.«

39. § 29, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Fratræder revisor, eller ophører revisionen på anden måde, inden revisors hverv udløber, eller skyldes revisorskiftet uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor, skal revisor straks meddele dette til fondsmyndigheden. Meddelelsen skal vedlægges en fyldestgørende forklaring på årsagen til hvervets ophør, hvis fratrædelsen eller ophøret er sket inden hvervets udløb, eller hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.«

40. § 30, som tidligere er ophævet, affattes således:

»§ 30. Fondsmyndigheden kan på fondens vegne udnævne yderligere en godkendt revisor, der skal deltage i revisionen sammen med den eller de øvrige revisorer frem til næste regnskabsmøde, jf. § 21, stk. 6. De øvrige bestemmelser i kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse på denne medrevisor.

Stk. 2. Ved udpegning af medrevisor som nævnt i stk. 1, registreres revisors indtræden uden anmeldelse. Fondsmyndigheden fastsætter vederlaget til den udpegede medrevisor. Omkostninger til medrevisor udredes foreløbigt af statskassen, men afholdes endeligt af fonden.«

41. § 31, som tidligere er ophævet, affattes således:

»§ 31. Revisor kan af medlemmerne af fondens ledelse kræve de oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og, hvis fonden er en moderfond, dens koncern, jf. § 2.«

42. § 34 affattes således:

»§ 34. I forbindelse med sin kritiske gennemgang af fondens regnskabsmateriale og fondens forhold i øvrigt skal revisor efterkomme de krav vedrørende revisionen, som fondsmyndigheden stiller, for så vidt de ikke strider mod lov, fondens vedtægt eller god revisionsskik.

Stk. 2. Revisor skal straks give meddelelse til fondsmyndigheden, hvis denne lov, bestemmelser i medfør heraf eller fondens vedtægt ikke er overholdt, og den pågældende overtrædelse ikke er uvæsentlig eller straks berigtiges. Tilsvarende skal der særskilt gives meddelelse om forhold, som revisor er blevet bekendt med under sit arbejde, og som giver en begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar for handlinger eller undladelser, der berører fonden, tilknyttede virksomheder, kreditorer eller medarbejdere. Herunder skal altid oplyses om overtrædelse af:

- 1) straffelovens kapitel 28 samt skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen, eller
- 2) lovgivningen om regnskabsaflæggelse, herunder om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale.

Stk. 3. Hvis revisor i øvrigt i forbindelse med afgivelse af erklæringer i henhold til revisorlovens § 1, stk. 2 og 3, får oplysninger eller har bemærkninger, som giver anledning til at påtale fondens forhold, skal revisor straks give meddelelse herom til fondsmyndigheden.«

43. I § 37 ændres »Erhvervsstyrelsen og fondsmyndigheden« til: »Fondsmyndigheden« og »pålægge« til: »påbyde«.

44. § 39 ophæves.

45. *Overskriften til kapitel 7* ændres til: »Uddelinger og anden kapitalafgang m.v.«

46. Efter § 39 indsættes som ny bestemmelse i kapitel 7:

»§ 39 a. Afgang af en fonds midler kan kun finde sted

- 1) som uddeling, jf. §§ 40-42, eller
- 2) som kapitalnedsættelse, jf. §§ 43 b-43 f.

Stk. 2. Bestyrelsen er ansvarlig for, at kapitalafgangen ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til fondens, og i moderfonde koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for fonden eller dens kreditorer, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5. Bestyrelsen er desuden ansvarlig for, at der efter kapitalafgangen er dækning for fondens grundkapital og de reserver, der er bundne i henhold til lov eller vedtægt.«

47. Som *Overskrift til § 40* indsættes: »Uddeling«.

48. § 41 affattes således:

»§ 41. Til uddeling kan kun anvendes frie reserver, hvorved forstås beløb, som i fondens senest godkendte årsregnskab er opført som overført overskud, og reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægt, med fradrag af overført underskud.

Stk. 2. Efter aflæggelsen af fondens første årsrapport kan optjent overskud og frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, også anvendes til uddelinger, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet.

Stk. 3. Ved anvendelsen af midler omfattet af stk. 2 skal bestyrelsens beslutning om uddeling vedlægges en balance. Bestyrelsen vurderer, om det er forsvarligt at vedlægge balancen fra seneste årsrapport, eller om der skal udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Uanset stk. 3 skal der altid udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen, hvis beslutningen om uddeling træffes mere end 6 måneder efter balancedagen i fondens seneste godkendte årsrapport.

Stk. 5. Hvis der udarbejdes mellembalance efter stk. 3-4, skal mellembalancen være gennemgået af revisor. Mellembalancen skal udarbejdes efter de regler, som fonden udarbejder årsrapport efter. Mellembalancen må ikke have en balancedag, der ligger mere end 6 måneder forud for beslutningen om uddelingen.

Stk. 6. Sker en uddeling i andre værdier end kontanter, skal der udarbejdes en vurderingsberetning, jf. § 9 b. Det skal i vurderingsmandens erklæring angives, at uddelingen svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der uddeles. Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring efter reglerne i § 9 c, stk. 2, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved udlodning af aktiver som omtalt i § 9 c, stk. 1. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen. Balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overtagne virksomhed.

Stk. 7. Bestyrelsens beslutning om uddeling skal optages i protokollen. Ved anvendelsen af midler omfattet af stk. 2 skal mellembalancen eller balancen for det seneste regnskabsår indgå i bestyrelsens protokol som bilag til den truffe beslutning.«

49. § 42, stk. 3, ophæves.

50. § 43 affattes således:

»§ 43. Der kan ikke tillægges stiftere, væsentlige gavegivere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden, andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang. Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold, og de nævnte personers mindreårige børn.

Stk. 2. Ydelse af lån og sikkerhedsstillelse for lån til den i stk. 1 nævnte kreds er ikke tilladt.

Stk. 3. Uanset stk. 2 kan en fond som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition yde lån eller stille sikkerhed for personkredsen, der er nævnt i stk. 1.«

51. Efter § 43 indsættes som nye bestemmelser i kapitel 7:

»§ 43 a. Fortegnelsen over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret (legatarfortegnelsen) skal indsendes til fondsmyndigheden samtidigt med indsendelsen af fondens årsrapport. Hvis legatarfortegnelsen indsendes til Erhvervsstyrelsen som et selvstændigt dokument, er fortegnelsen undtaget fra aktindsigt.

Beslutning om kapitalnedsættelse

§ 43 b. Bestyrelsen kan beslutte at nedsætte grundkapitalen ved ændring af vedtægten, jf. § 43 d, stk. 2. Beslutningen om kapitalnedsættelse skal angive det beløb, hvormed grundkapitalen nedsættes, samt til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:

- 1) Dækning af underskud,
- 2) uddeling, eller
- 3) henlæggelse til en særlig reserve.

Stk. 2. Vedtægten kan bestemme, at grundkapitalen gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet. De nødvendige vedtægtsændringer som følge af en nedsættelse besluttet af bestyrelsen og skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 2 uger efter beslutningen.

Stk. 3. Grundkapitalen kan ikke nedsættes til et beløb under det i § 9 fastsatte mindstebeløb.

§ 43 c. Der skal på beslutningstidspunktet foreligge en vurderingsberetning, jf. § 9 b, hvis en kapitalnedsættelse sker til uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter. Det skal i vurderingsmandens erklæring angives, at uddelingen mindst svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der udloddes. Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring efter reglerne i § 9 c, stk. 2, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved udlodning af aktiver som omtalt i § 9 c, stk. 1. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen. Balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overdragne virksomhed.

Anmeldelse af kapitalnedsættelse

§ 43 d. En beslutning om kapitalnedsættelse skal anmeldes til registrering senest 2 uger efter, at beslutningen er truffet. Beslutningen mister sin gyldighed, hvis den ikke er anmeldt til registrering i Erhvervsstyrelsen inden for denne frist.

Stk. 2. Beslutningen om kapitalnedsættelsen registreres, hvis fondsmyndigheden kan samtykke i beslutningen.

Opfordring til kreditorerne

§ 43 e. Fondens kreditorer skal ved kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve, jf. § 43 b, stk. 1, nr. 2 og 3, opfordres til inden for en frist på 4 uger at anmelde deres krav til fonden. Dette sker ved Erhvervsstyrelsens registrering og offentliggørelse af bestyrelsens beslutning om at nedsætte grundkapitalen.

Gennemførelse af kapitalnedsættelsen

§ 43 f. Når kreditorernes frist for anmeldelse af krav til fonden er udløbet, jf. 43 e, kan der træffes beslutning om gennemførelsen af kapitalnedsættelsen til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve, hvis det er forsvarligt at gennemføre kapitalnedsættelsen, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve kan af Erhvervsstyrelsen gennemføres uden yderligere varsel 4 uger efter udløbet af fristen for anmeldelse af krav til fonden, jf. § 43 e, medmindre det inden gennemførelsen af nedsættelsen er blevet anmeldt, at beslutningen om kapitalnedsættelsen skal annulleres, jf. stk. 3, eller at kapitalnedsættelsen først skal gennemføres ved en efterfølgende anmeldelse til Erhvervsstyrelsen, jf. stk. 4 og 5. Erhvervsstyrelsen kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at visse ændringer vedrørende fonden efter registreringen af beslutningen om

kapitalnedsættelsen, jf. § 43 d, medfører, at beslutningen om kapitalnedsættelse annulleres, eller at kapitalnedsættelsen skal gennemføres ved en efterfølgende anmeldelse til Erhvervsstyrelsen.

Stk. 3. Bestyrelsen skal foretage den foreskrevne anmeldelse inden udløb af fristen i stk. 2, 1. pkt., hvis kapitalnedsættelsen til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve ikke kan gennemføres i overensstemmelse med det offentliggjorte, jf. § 43 e, eller det ikke er forsvarligt at gennemføre kapitalnedsættelsen, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5.

Stk. 4. En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve må ikke gennemføres, hvis anmeldte, forfaldne krav ikke er fyldstgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav. Erhvervsstyrelsen afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Stk. 5. En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen senest ved udløbet af indsendelsesfristen for den årsrapport, hvori tidspunktet for beslutningen om kapitalnedsættelsen indgår, dog senest 1 år efter beslutningen om kapitalnedsættelsen. Overskrides fristen, mister beslutningen om gennemførelse af kapitalnedsættelsen sin gyldighed.

Tilbagebetaling

§ 43 g. Er der sket uddeling, herunder i forbindelse med kapitalnedsættelser, i strid med bestemmelserne i denne lov, skal modtagerne tilbagebetale de uddelte beløb tillige med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat efter § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %. Dette gælder dog kun, hvis modtageren af uddelingen indså eller burde have indset, at uddelingen var ulovlig.

Stk. 2. Hvis en fond har ydet lån og sikkerhedsstillelse i strid med § 43, stk. 2, skal beløbet tilbageføres til fonden sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %, medmindre højere rente er aftalt.

Stk. 3. Kan tilbagebetaling efter stk. 1 eller 2 ikke finde sted, eller har modtageren af uddelingen ikke tilbagebetalingspligt, jf. stk. 1, 2. pkt., er de bestyrelsesmedlemmer, som har medvirket til beslutningen om udbetalingen eller gennemførelsen af denne eller til opstillingen eller godkendelsen af den urigtige regnskabsopgørelse, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler for det tab, som fonden måtte blive påført.

Stk. 4. Sikkerhedsstillelse foretaget i strid med § 43, stk. 2, er bindende for fonden, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med denne bestemmelse.«

52. *Overskriften til kapitel 9 ændres til »Ændring af vedtægten«.*

53. *§ 48 affattes således:*

»**§ 48.** Efter indstilling fra bestyrelsen kan fondsmyndigheden tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres, eller at fonden opløses, jf. dog stk. 2. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med en eller flere fonde omfattet af lov om fonde og visse foreninger.

Stk. 2. Ved ændring af bestemmelser om formål, uddelinger samt ved fondens likvidation i henhold til § 50 skal fondsmyndigheden indhente Civilstyrelsens samtykke, før tilladelse gives.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder anvendelse, uanset om der i vedtægten er tillagt bestyrelsen eller andre ret til at ændre vedtægten.«

54. § 49, stk. 1, affattes således:

»Efter forhandling med bestyrelsen og med samtykke fra justitsministeren kan fondsmyndigheden beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig.«

55. Efter § 49 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 9 a
Fusion

Fusion af fonde

Generelt om fusion af erhvervsdrivende fonde, herunder beslutning heraf

§ 49 a. En erhvervsdrivende fond kan efter bestemmelserne i dette kapitel opløses uden likvidation ved overdragelse af fondens aktiver og forpligtelser som helhed til en anden erhvervsdrivende fond, dvs. uegentlig fusion. Det samme gælder når to eller flere erhvervsdrivende fonde sammensmeltes til en ny fond, dvs. egentlig fusion. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.

Stk. 2. En fond kan ophøre ved fusion efter stk. 1, hvis

- 1) den fortsættende fonds formål er beslægtede med den ophørende fonds formål, og
- 2) den ophørende fonds formål vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen, eller ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Stk. 3. Bestyrelsen i hver af de fusionerende fonde træffer beslutning om fusion med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse i henhold til § 49 f.

Stk. 4. Er en fusionerende fond under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglerne om genoptagelse i § 50 j finder herefter ikke anvendelse. Den fortsættende fond skal for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 f, opfylde lovens og vedtægts krav, herunder til kapital, ledelse og revisor.

Stk. 5. Hvis en ophørende fond har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor den ophørende fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og bestyrelsen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal bestyrelsen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion.

Fælles fusionsplan og -redegørelse

§ 49 b. Bestyrelserne i de fusionerende fonde opretter og underskriver i forening en fælles fusionsplan og -redegørelse, der skal indeholde oplysning og bestemmelser om

- 1) fondenes navne og eventuelle binavne, herunder om den ophørende fonds navn eller binavn skal indgå som binavn for den fortsættende fond,
- 2) fondenes hjemsted,
- 3) tidspunktet, fra hvilket en ophørende fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået, jf. stk. 2,
- 4) enhver særlig fordel, der gives medlemmerne af fondenes bestyrelser, direktioner eller andre, og
- 5) en begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde med henblik på tilladelse i henhold til § 49 f, herunder en redegørelse for fusionens konsekvenser for opfyldelsen af den enkelte fonds formål, og hvordan de fusionerende fondes formål er beslægtede.

Stk. 2. Den fælles fusionsplan og -redegørelse skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning, jf. stk. 1, nr. 3, indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.

Mellembalance

§ 49 c. Hvis den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, skal der for den pågældende fond udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav.

Stk. 2. Mellembalancen, der skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, må ikke have en opgørelsesdato, der ligger mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse. Mellembalancen skal være revideret.

Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling

§ 49 d. For hver af de fusionerende fonde udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i den enkelte fond må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Stk. 2. Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b, stk. 2, 3. pkt. Hvis de fusionerende fondes bestyrelser ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter bestyrelsernes anmodning af skifteretten på det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b, stk. 2, 4. pkt. finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende fonde.

Stk. 3. Det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at erklæringen efter stk. 1 positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende fonde må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Anmeldelse af fusion og indsendelse af dokumenter

§ 49 e. Fondsmyndigheden skal senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse efter § 49 b fra hver af de deltagende fonde have modtaget

- 1) en anmeldelse om fusionen,
- 2) dokumentation for bestyrelsens beslutning om fusion, jf. § 49 a, stk. 3,
- 3) en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, jf. § 49 b,
- 4) en eventuel mellembalance, jf. § 49 c,
- 5) vurderingsmændenes erklæring, jf. § 49 d, og
- 6) en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen dannes en ny fond eller foretages vedtægtsændringer i den fortsættende fond.

Stk. 2. Anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 f.

Fondsmyndighedens tilladelse til fusionen

§ 49 f. En beslutning om fusion kræver tilladelse fra fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når betingelserne i § 49 a, stk. 2 - 5, § 49 b, stk. 1, § 49 c, § 49 d, stk. 3, og § 49 e, stk. 1, er opfyldt.

Fusionens retsvirkningers indtræden

§ 49 g. En ophørende fond anses for opløst, og dens rettigheder og forpligtelser anses for overgået som helhed til den fortsættende eller nye fond, når:

- 1) tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 f, og
- 2) fusionen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

§ 49 h. Hvis en fond, der opstår som led i en fusion, træffer en aftale, inden fonden er registreret, og er medkontrahenten vidende om, at fonden ikke er registreret, kan medkontrahenten, medmindre andet er aftalt, hæve aftalen, hvis registrering nægtes. Var medkontrahenten uvidende om, at fonden ikke var registreret, kan denne hæve aftalen, så længe fonden ikke er registreret.

Fusion ved overtagelse af et helejet datterselskab

Generelt om fusion af en fond med dens helejede datterselskab(er)

§ 49 i. En moderfond kan overtage et helejet datterselskab, der er aktie- eller anpartsselskab, således at fonden overtager aktie- eller anpartsselskabets aktiver og forpligtelser som helhed, og således at selskabet opløses uden likvidation. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.

Stk. 2. Beslutning om fusion træffes i fonden af bestyrelsen med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse i henhold til § 49 n.

Stk. 3. Er fonden under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglerne om genoptagelse i § 50 j finder herefter ikke anvendelse. Fondens skal for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 n, opfylde lovens og vedtægtens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor.

Stk. 4. Beslutning om fusion træffes i et ophørende selskab af selskabets centrale ledelsesorgan.

Stk. 5. Er et ophørende selskab under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning til kapitalejerne endnu ikke er påbegyndt, og hvis generalforsamlingen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Selskabslovens § 231 om genoptagelse finder herefter ikke anvendelse.

Stk. 6. Hvis et ophørende selskab har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor det ophørende kapital-selskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og generalforsamlingen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal generalforsamlingen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion efter stk. 4.

Fælles fusionsplan og -redegørelse

§ 49 j. Bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de deltagende kapital-selskaber opretter og underskriver i forening en fælles fusionsplan og -redegørelse, som skal indeholde oplysning og bestemmelser om

- 1) fondens og kapital-selskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om et ophørende kapital-selskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for den fortsættende fond,
- 2) fondens og kapital-selskabernes hjemsted,
- 3) tidspunktet, fra hvilket et ophørende kapital-selskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til fonden, jf. stk. 2,

- 4) enhver særlig fordel, der gives medlemmerne af fondens eller kapitalsekskabernes ledelse, og
- 5) en begrundelse for fusionen med henblik på tilladelse i henhold til § 49 n.

Stk. 2. Den fælles fusionsplan og -redegørelse skal for fonden og hvert af kapitalsekskaberne være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning, jf. stk. 1, nr. 3, indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.

Mellembalance

§ 49 k. § 49 c finder tilsvarende anvendelse på fonden.

Stk. 2. Selskabslovens § 239 finder med de fornødne tilpasninger tilsvarende anvendelse på de deltagende kapitalsekskaber.

Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling

§ 49 l. For fonden og hver af de i fusionen deltagende sekskaber udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i fonden og det enkelte sekskab må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Stk. 2. Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b. Hvis fondens bestyrelse og det centrale ledelsesorgan i de deltagende sekskaber ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter ledelsesorganernes anmodning af skifteretten på det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende juridiske personer.

Stk. 3. Det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at erklæringen efter stk. 1 positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende juridiske personer må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.

Anmeldelse af fusion og indsendelse af dokumenter

§ 49 m. Fondsmyndigheden skal senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse efter § 49 j fra fonden og hvert af de deltagende kapitalsekskaber have modtaget

- 1) en anmeldelse om fusionen,
- 2) dokumentation for beslutningen om fusion, jf. § 49 i, stk. 2 og 4,
- 3) en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, jf. § 49 j,
- 4) en eventuel mellembalance, jf. § 49 k,
- 5) vurderingsmændenes erklæring, jf. § 49 l, og
- 6) en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen foretages vedtægtsændringer i fonden.

Stk. 2. Anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 n.

Fondsmyndighedens tilladelse til fusionen

§ 49 n. En beslutning om fusion kræver tilladelse fra fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når fusionen ikke strider imod fondens vedtægt, og fusionen i øvrigt må antages at være i fondens interesse, og betingelserne i § 49 i, stk. 2 og 3, § 49 j, stk. 1, § 49 k, § 49 l, stk. 3, og § 49 m, stk. 1, er opfyldt.

Fusionens retsvirkningers indtræden

§ 49 o. Fusionen anses for gennemført, og et ophørende kapital selskab anses for opløst, og dets rettigheder og forpligtelser anses for overgået som helhed til fonden, når:

- 1) tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 n, og
- 2) fusionen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

Grænseoverskridende fusion

§ 49 p. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler, hvorefter §§ 49 a – 49 o med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på

- 1) en fusion af erhvervsdrivende fonde, hvor en erhvervsdrivende fond deltager i en fusion med en eller flere erhvervsdrivende fonde, der hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning, og som er sammenlignelig med en erhvervsdrivende fond omfattet af denne lov, og
- 2) en fusion, hvor en moderfond overtager et kapital selskab, der svarer til et aktie- eller anpartsselskab, og som hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning.

56. Før § 50 indsættes som ny *overskrift*:

»Kapitel 9 b

Opløsning

Beslutning om at træde i likvidation

57. § 50 affattes således:

»§ 50. Bestyrelsen træffer beslutning om frivillig opløsning ved likvidation, såfremt andet ikke er fastsat i lovgivningen.

Stk. 2. Beslutning om likvidation i henhold til stk. 1, skal ske under hensyntagen til § 48. Er en fond ifølge vedtægten stiftet for et nærmere angivet tidsrum, kan beslutningen efter stk. 1 træffes af bestyrelsen alene.«

58. Efter § 50 indsættes som nye bestemmelser:

»Valg af likvidator

§ 50 a. Til at foretage likvidationen udpeger fondsmyndigheden en eller flere likvidatorer, som træder i bestyrelsens og en eventuel direktionens sted. Denne lovs bestemmelser om en fonds bestyrelse finder med de fornødne tilpasninger anvendelse på en eller flere likvidatorer.

Stk. 2. Bestyrelsen skal samtidig med beslutningen om, at fonden træder i likvidation, jf. § 50, stk. 1, 1. pkt., træffe beslutning om indstilling af likvidator. Den indstillede likvidator skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen samtidig med anmeldelsen af beslutningen om likvidation, jf. § 50 b, stk. 1.

Stk. 3. I perioden fra beslutningen om frivillig opløsning jf. § 50, stk. 1, og til der er udpeget en likvidator, må den hidtidige ledelse i fonden alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Stk. 4. Bestemmelserne i denne lov og årsregnskabsloven om regnskabsaflæggelse, revision og om årsrapporters indsendelse til Erhvervsstyrelsen finder tilsvarende anvendelse på fonde under likvidation med de afvigelser, der følger af dette kapitel.

Stk. 5. Likvidator må ikke have været medlem af fondens bestyrelse eller eventuel direktion og skal være uafhængig i forhold til fondens formål og aktiviteter.

Stk. 6. Likvidator skal afgive en redegørelse for de vigtigste årsager til likvidationen, og herunder angive, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgelse. Likvidators redegørelse skal snarest efter udpegningen indsendes til fondsmyndigheden.

Anmeldelse af likvidation

§ 50 b. Anmeldelse af en beslutning om at træde i likvidation skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at beslutningen er truffet. Meddelelse om beslutningen skal samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen sendes til alle fondens kendte kreditorer.

Stk. 2. En fond, der er i likvidation, skal beholde sit navn med tilføjelsen »i likvidation«.

Stk. 3. Når der i en fond er truffet beslutning om at træde i likvidation, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra følgende:

- 1) ændring af likvidator,
- 2) ændring af fondens revisor, der er valgt til at revidere fondens årsregnskab m.v.,
- 3) kapitalforhøjelser,
- 4) ændring af fondens hjemstedsadresse til likvidators adresse, hvis det ikke er muligt at komme i kontakt med fonden på den hidtidige hjemstedsadresse, og
- 5) genoptagelse, jf. § 50 j.

Stk. 4. Beslutning om ændring af de i stk. 3 nævnte forhold kræver, at likvidator tiltræder eller beslutter ændringerne. Beslutning om ændring af forhold i henhold til stk. 3, nr. 1 og 2, samt nr. 4 og 5, skal endvidere godkendes af fondsmyndigheden.

Opfordring til kreditorerne

§ 50 c. Ved registrering og offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system af bestyrelsens beslutning om at træde i likvidation, jf. § 50, stk. 1, opfordres fondens kreditorer til at anmelde deres krav til likvidator senest 3 måneder fra datoen for offentliggørelsen. Likvidator skal samtidig med anmeldelsen af beslutningen om likvidation i henhold til § 50 b, stk. 1, meddele alle selskabets kendte kreditorer beslutningen.

Stk. 2. Likvidator kan tidligst optage boet til slutning, når 3 måneders fristen i stk. 1 er udløbet.

Stk. 3. Kan en fordring ikke anerkendes som anmeldt, skal der gives kreditor underretning herom ved anbefalet brev eller ved anden meddelelsesform, hvorved modtagelsen kan dokumenteres med samme grad af sikkerhed. Kreditor skal underrettes om, at spørgsmålet skal indbringes for skifteretten senest 4 uger efter brevet m.v. afsendelse, hvis afgørelsen ønskes anfægtet.

Stk. 4. Fordringer, der anmeldes, efter at boet er optaget til slutning, dækkes ved midler, der endnu ikke er udloddet i henhold til vedtægten.

Godkendelse af likvidators vederlag og uddeling af fondens midler

§ 50 d. Fastsættelse af likvidators vederlag skal ske under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og de under de givne omstændigheder opnåede resultater.

Stk. 2. Vederlaget til likvidator skal godkendes af fondsmyndigheden.

§ 50 e. Udlodning af likvidationsprovenu kan først foretages, når den frist, der er fastsat i den offentliggørelse, der er omhandlet i § 50 c, stk. 1, er udløbet, og gælden til kendte kreditorer er betalt. Uddelingen af fondens midler kan endvidere først ske efter godkendelse fra fondsmyndigheden.

Stk. 2. Når bobehandlingen er afsluttet, kan likvidator træffe beslutningen om endelig likvidation af fonden. Likvidationsprovenuet kan udloddes før eller efter afslutningen af bobehandlingen. Bobehandlingen må ikke afsluttes, før eventuelle tvister i henhold til § 50 c, stk. 3, er afgjort.

Stk. 3. Senest 2 uger efter likvidators godkendelse af det endelige likvidationsregnskab skal anmeldelse heraf være modtaget i Erhvervsstyrelsen. Likvidationsregnskabet skal følge som bilag til denne anmeldelse med henblik på fondsmyndighedens godkendelse. Likvidationsregnskabet skal være revideret af en godkendt revisor.

Stk. 4. Når fondsmyndigheden har godkendt likvidationsregnskabet og modtaget dokumentation for likvidationsprovenuets udlodning, slettes fonden af styrelsens register.

Tvangsopløsning

§ 50 f. Fondsmyndigheden kan anmode skifteretten på fondens hjemsted om at opløse en fond, hvis:

- 1) fonden ikke rettidigt har indsendt fondens godkendte årsrapport m.v. i behørig stand efter årsregnskabsloven,
- 2) fonden ikke har den bestyrelse eller revisor, der er foreskrevet i loven eller i fondens vedtægt, og det ikke er muligt for fondsmyndigheden at udpege en ny bestyrelse eller revisor i overensstemmelse med § 16, stk. 2, eller § 29, stk. 2,
- 3) fonden ikke har det hjemsted, der er foreskrevet i loven eller i fondens vedtægt, eller
- 4) opløsning ikke bliver vedtaget i tilfælde, som er omfattet af § 26 a, stk. 4, eller § 50 i, stk. 2.

Stk. 2. Fondsmyndigheden kan fastsætte en frist, inden for hvilken fonden kan afhjælpe en mangel efter stk. 1. Afhjælpes manglen ikke senest ved udløbet af den fastsatte frist, kan fondsmyndigheden træffe beslutning om tvangsopløsning.

Stk. 3. Bliver opløsning ikke vedtaget af fonden i tilfælde, hvor dette er påbudt i lovgivningen eller fondens vedtægt kan fondsmyndigheden anmode skifteretten på fondens hjemsted om at opløse fonden.

§ 50 g. Fondsmyndighedens beslutning om at sende en fond til tvangsopløsning i skifteretten offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system.

Stk. 2. Fondens skal beholde sit navn med tilføjelsen »under tvangsopløsning«.

Stk. 3. Skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer. Skifteretten kan tillige udnævne en revisor. For tvangsopløsningen gælder i øvrigt bestemmelserne om likvidation i dette kapitel dog således, at skifteretten eller den, som retten har bemyndiget hertil, træffer afgørelser i fondens forhold. Omkostningerne ved opløsningen betales om fornødent af statskassen.

Stk. 4. Når bobehandlingen er afsluttet, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer fondens opløsning i Erhvervsstyrelsens it-system.

§ 50 h. Når der af fondsmyndigheden er truffet beslutning om, at en fond skal tvangsopløses, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra følgende:

- 1) indsættelse af skifteretsudnævnt likvidator, jf. § 50 g, stk. 3, 1. pkt.,
- 2) ændring af skifteretsudnævnt likvidator,
- 3) indsættelse af skifteretsudnævnt revisor, § 50 g, stk. 3, 2. pkt.,

4) ændring af skifteretsudnævnt revisor, og

5) genoptagelse, jf. § 50 k,

Stk. 2. Beslutning om ændring af de i stk. 1 nævnte forhold kræver, at skifteretten, eller den eventuelle skifteretsudnævnte likvidator, tiltræder eller beslutter ændringerne. Beslutning om ændring af forhold i henhold til stk. 1, skal endvidere godkendes af fondsmyndigheden.

Stk. 3. I perioden fra fondens oversendelse til skifteretten og til der enten er udpeget en likvidator, eller fonden er opløst, må den hidtidige ledelse i fonden alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Stk. 4. Den hidtidige ledelse af fonden er forpligtet til at bistå skifteretten og en eventuel likvidator udnævnt af skifteretten i fornødent omfang med oplysninger om fondens virke frem til likvidationens indtræden. Ledelsen skal give likvidator de oplysninger, som måtte være nødvendige for skifterettens, herunder en eventuelt udpeget likvidators, vurdering af bestående og fremtidige krav. I koncerner er ledelsen i dattervirksomheder ligeledes forpligtet til at bistå skifteretten, og en eventuel likvidator udnævnt af skifteretten, hvis fonden som modervirksomhed oversendes til tvangsopløsning.

Stk. 5. Skifteretten kan indkalde tidligere medlemmer af fondens ledelse til møde i skifteretten med henblik på indhentelse af oplysninger i henhold til stk. 4.

§ 50 i. Hvis en af fondsmyndigheden iværksat granskning i medfør af § 59 medfører, at granskningsmændene i den skriftlige beretning til fondsmyndigheden anbefaler, at fonden opløses, skal bestyrelsen inden 4 uger efter at have modtaget kopi af granskningsberetningen, indkalde til bestyrelsesmøde, hvor emnet er på dagsordenen.

Stk. 2. Indkalder bestyrelsen ikke til bestyrelsesmøde, eller beslutter bestyrelsen ikke at opløse fonden efter stk. 1, beslutter fondsmyndigheden, om fonden skal opløses om fornødent efter reglerne i § 50 f.

Genoptagelse og re-assumption

§ 50 j. En fond kan besluttes genoptaget, hvis udlodning af likvidationsprovenu efter 50 e ikke er påbegyndt. Det er en betingelse for genoptagelsen, at der vælges bestyrelse og revisor i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt, og at der udarbejdes en erklæring af en vurderingsmand, jf. § 9 b, stk. 2, 1. – 3. pkt., om, at fondens grundkapital er til stede. Grundkapitalen skal nedskrives til det beløb, der er i behold. Er grundkapitalen herefter mindre end kravet, jf. § 9, skal den bringes op til mindst dette beløb.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gør sig også gældende, hvis det under likvidationen viser sig, at de forhold, der har ført til beslutning om fondens likvidation, ikke længere foreligger. Likvidator skal i det tilfælde beslutte, at likvidationen hæves, og fonden på ny skal træde i virksomhed.

Stk. 3. Beslutning om genoptagelse efter stk. 1 eller 2 skal godkendes af fondsmyndigheden. Beslutningen om genoptagelse skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen senest 2 uger fra datoen for beslutningen.

§ 50 k. Bestemmelserne i § 50 j finder tilsvarende anvendelse, når en fond, der er under tvangsopløsning ved skifteretten, indgiver anmeldelse til Erhvervsstyrelsen om, at skifteretsbehandlingen skal afbrydes, og at fonden skal genoptages.

Stk. 2. Er en fond oversendt til tvangsopløsning, er det en betingelse for genoptagelse af fonden, at de forhold, der begrundede fondens oversendelse til tvangsopløsning, er berigtiget. Berigtigelsen skal foretages senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, jf. § 50 k, stk. 1. Dokumentation for de berigtigede forhold skal være modtaget senest samtidig med anmeldelsen, jf. stk. 1. Hvis fonden på tidspunktet for anmodningen om genoptagelse endnu

ikke har afleveret årsrapporter for regnskabsår, hvor indsendelsesfristen er udløbet, er modtagelsen af disse årsrapporter ligeledes en betingelse for genoptagelsen.

Stk. 3. Hvis skifteretten har udnævnt en likvidator, skal denne samtykke i genoptagelsen.

§ 50 l. Skifteretten kan bestemme, at boet efter en fond, der efter afsluttet likvidation er slettet i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. §§ 50 e, stk. 4, skal reassumeres, hvis der fremkommer yderligere midler til fordeling. Skifteretten kan endvidere bestemme, at reassumption skal finde sted, hvis der i øvrigt måtte være forhold, der giver anledning til at reassumere boet efter fonden.

Stk. 2. De tidligere likvidatorer forestår bobehandlingen. Kan dette ikke ske, forestår skifteretten, eller en likvidator, der er udpeget af skifteretten, bobehandlingen.

Stk. 3. Anmeldelse om henholdsvis reassumption af bobehandlingen og dens afslutning skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter skifterettens bestemmelse herom.

Overgang til rekonstruktionsbehandling eller konkurs

§ 50 m. Begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs kan kun indgives på fondens vegne af bestyrelsen, fondsmyndigheden eller, hvis fonden er under likvidation, af likvidator. Skifteretten giver Erhvervsstyrelsen meddelelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 2. Hvis likvidator finder, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal likvidator indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 3. Hvis en fond er under tvangsopløsning i medfør af § 50 f, stk. 3, indgives begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs af likvidator. Er ingen likvidator udnævnt, kan skifteretten af egen drift træffe afgørelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 4. Når der er indgivet konkursbegæring, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra ændring vedrørende skifteretsudnævnt revisor.

Stk. 5. I en fond, hvori rekonstruktøren har overtaget ledelsen, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra ændring vedrørende revisor udpeget af rekonstruktøren.

§ 50 n. En fond, der er under rekonstruktionsbehandling, skal beholde sit navn med tilføjelsen »under rekonstruktionsbehandling«.

Stk. 2. En fond, der er under konkurs, skal beholde sit navn med tilføjelsen »under konkurs«.

Stk. 3. Konkursens slutning registreres i Erhvervsstyrelsens it-system, medmindre andet fremgår af skifterettens meddelelse herom.«

59. Før § 51 indsættes som ny *overskrift*:

»Kapitel 9 c

Overgang mellem erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fond«

60. § 51 affattes således:

»§ 51. Bliver en eksisterende fond erhvervsdrivende, jf. § 1, stk. 2, skal den anmeldes til Erhvervsstyrelsen. Anmeldelsen skal være modtaget senest 2 uger efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende. Som bilag til anmeldelsen skal vedlægges en redegørelse fra bestyrelsen om fondens erhvervsdrift. Reglerne i § 5, stk. 2, § 7, og §§ 9-9 c finder anvendelse ved fondens registrering som en erhvervsdrivende fond.«

61. I § 52, 1. pkt., ændres »drive erhvervsvirksomhed« til: »være erhvervsdrivende«.

62. I § 53, stk. 2, ændres »3 måneder« til: »2 uger«.

63. I § 53, stk. 3, ændres »4 uger« til: »2 uger«

64. I 53, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter »udløb,«: »eller hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor,«

65. I § 54 ændres »stiftelse, forhøjelse eller nedsættelse« til: »stiftelse eller forhøjelse«.

66. § 56 affattes således:

»§ 56. I Erhvervsstyrelsen føres et register over fonde, der er registreret i medfør af denne lov. Registrering og offentliggørelse i henhold til denne lov sker i styrelsens it-system.

Stk. 2. Oplysninger, der er offentliggjort i Erhvervsstyrelsens it-system, anses for at være kommet til tredjemands kendskab.

Stk. 3. Så længe offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system ikke har fundet sted, kan forhold, der skal registreres og offentliggøres, ikke gøres gældende mod tredjemand, medmindre det bevises, at denne har haft kendskab hertil. Den omstændighed, at et sådant forhold endnu ikke er offentliggjort, hindrer ikke tredjemand i at gøre forholdet gældende.«

67. I § 56 a, stk. 2, ændres »20« til: »10«.

68. § 57, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved overtrædelse af bestemmelserne i denne lov, bestemmelser fastsat i medfør af loven eller fondens vedtægt kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen give bestyrelsen, direktør eller revisor påbud om at bringe forholdet i overensstemmelse med loven, bekendtgørelsen eller vedtægten.«

69. I § 57, stk. 3, indsættes som nyt pkt.:

»Fondsmyndigheden kan påbyde en fondsbestyrelse at redegøre for, hvorledes den forholder sig til de af Komitéen for god fondsledelse udarbejdede anbefalinger.«

70. § 59, stk. 1, affattes således:

»Fondsmyndigheden kan bestemme, at der skal foretages granskning af nærmere angivne forhold vedrørende en erhvervsdrivende fond, dens forvaltning eller årsrapporter. Fondsmyndigheden udpeger på fondens vegne en eller flere granskningsmænd. Udgifterne til granskning godkendes og udredes foreløbig af fondsmyndigheden, men afholdes af fonden.«

71. § 59, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Granskningsmændene skal afgive en skriftlig beretning til fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden fastsætter granskningsmændenes vederlag.«

72. I § 60, stk. 3, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., ændres »edb-system« til: »it-system«.

73. § 61, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Fondsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om, at oplysninger, som fondsmyndigheden er i besiddelse af, og som ikke angår fondens erhvervsaktiviteter, ikke er offentligt tilgængelige.«

74. § 62, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Andre afgørelser truffet i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.«

75. § 68 ophæves.

§ 2

I årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, § 1 i lov nr. 341 af 27. april 2011, § 2 i lov nr. 477 af 30. maj 2012 og § 11 i lov nr. 546 af 18. juni 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 68, som er ophævet, indsættes som ny § 69.

»§ 69. Fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, skal give de i § 98 b nævnte oplysninger.

Stk. 2. Hvis fonden er modervirksomhed i en koncern, men i henhold til §§ 110-111 undlader at udarbejde koncernregnskab, skal der i årsregnskabet tillige gives oplysning om det samlede vederlag m.v., medlemmer af fondens bestyrelse og direktion modtager som ledelsesmedlem i andre virksomheder i koncernen. Det samme er tilfældet, hvis fonden i henhold til § 114, stk. 2, nr. 4, udeholdes af konsolideringen i koncernregnskabet.

Stk. 3. Hvis der har fundet transaktioner sted mellem fonden og dens nærtstående parter, jf. § 98 c, stk. 2, skal fonden i årsregnskabet oplyse om arten af forholdet mellem fonden og de nærtstående parter og give de informationer om transaktioner og mellemværender, der er nødvendige for en forståelse af forholdets mulige påvirkning af årsregnskabet. Oplysningerne skal som minimum omfatte:

- 1) Transaktionernes art og beløbsmæssige størrelse.
- 2) Om transaktionerne er gennemført på almindelige markedsvilkår.
- 3) Den beløbsmæssige størrelse af mellemværender samt betingelser for disse.
- 4) Årets nedskrivninger af tilgodehavender fra nærtstående parter samt den akkumulerede nedskrivning på eksisterende tilgodehavender.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte yderligere regler om, at oplysninger også skal gives for andre vederlag eller honorarer, som et ledelsesmedlem, en administrator eller andre modtager for rådgivning eller administration eller lignende for fonden, samt om offentliggørelsesmåden m.v.«

2. Efter § 77 indsættes som ny bestemmelse:

»§ 77 a. Fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, skal udarbejde en ledelsesberetning og heri medtage fondens redegørelse for fondsledelse, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 20 a.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at redegørelsen efter stk. 1 ikke skal medtages i ledelsesberetningen, hvis ledelsesberetningen indeholder en henvisning til fondens hjemmeside, hvor redegørelsen er offentliggjort. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom, herunder om fondens opdatering af oplysningerne på hjemmesiden og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.«

3. Efter § 77 a indsættes som ny bestemmelse:

»§ 77 b. Fonde omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde skal udarbejde en ledelsesberetning og heri medtage en redegørelse for fondens uddelingspolitik. Fonden skal som en del af redegørelsen oplyse, hvilke hovedkategorier fonden i regnskabsåret har foretaget uddelinger til

og størrelsen af uddelingerne til de enkelte hovedkategorier, medmindre fonden har indarbejdet sin legatarfortegnelse i årsrapporten.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at redegørelsen efter stk. 1 ikke skal medtages i ledelsesberetningen, hvis ledelsesberetningen indeholder en henvisning til fondens hjemmeside, hvor redegørelsen er offentliggjort. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom, herunder om fondens opdatering af oplysningerne på hjemmesiden, og ledelsens og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.«

4. I § 98 b indsættes som nyt *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Stk. 3 finder ikke anvendelse på fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.«

5. I § 98 c indsættes som nyt *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Stk. 1 og 3-5 finder ikke anvendelse på fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.»

6. § 126, *stk. 1, nr. 2*, affattes således:

»2) oplysning om nærtstående parter m.v., jf. § 69, stk. 3 og 4, § 71, § 98 a og § 98 c, stk. 1, 2, 4 og 6,«.

7. § 126, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Kravet om oplysninger om tilgodehavender og sikkerhedsstillelser hos og sikkerhedsstillelser for ledelsesmedlemmer i § 73 samt kravet om oplysninger om vederlag m.v. i § 69, stk. 1, og § 98 b finder tilsvarende anvendelse på de samlede beløb til de af bestemmelserne omhandlede kategorier af ledelsesmedlemmer og virksomhedsdeltagere i modervirksomheden, som koncernvirksomhederne tilsammen har ydet.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den [**Indsættes**], jf. dog stk. 2 til 6.

Stk. 2. § 2 har virkning for regnskabsår, der begynder den [**Indsættes**] eller senere.

Stk. 3. Fondsbestyrelser skal senest ved førstkommende bestyrelsesmøde efter denne lovs ikrafttræden bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med denne lovs § 1, nr. 20. Igangværende udpegningsperiode respekteres, jf. dog 4. pkt. Hvis bestyrelsesmedlemmer er udpeget for en ubestemt periode, skal bestyrelsens sammensætning bringes i overensstemmelse med denne lovs § 1, nr. 20, senest 4 år efter lovens ikrafttræden. Fondsbestyrelser kan dog fra dagen efter lovens bekendtgørelse i Lovtidende bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med loven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 20.

Stk. 4. Bestemmelsen i denne lovs § 1, nr. 38, om udpegning af revisor, eller nødvendige vedtægtsændringer i forbindelse hermed, skal opfyldes senest ved førstkommende årsregnskabsmøde efter denne lovs ikrafttræden. Revisors eventuelle igangværende funktionsperiode skal respekteres.

Stk. 5. Fonde, der er omfattet af § 39, skal inden to år fra denne lovs ikrafttræden vælge en godkendt revisor samt foretage eventuelle ændringer i vedtægten herom. I modsat fald skal den pågældende fond søge fondsmyndigheden om at blive undtaget efter § 1, stk. 5.

Stk. 6. Ved ikrafttræden af denne lov ophæves bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011 (opløsningsbekendtgørelsen).

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til udkastet til lovforslags enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der foreslås en ændring af *overskriften til kapitel 1*, så det fremgår, at dette kapitel fremover også indeholder andet end lovens anvendelsesområde, herunder en definition på erhvervsdrivende fonde, jf. den foreslåede § 1 a.

Ændringen foretages som en følge af den foreslåede ændring vedrørende definition på en erhvervsdrivende fond, hvorfor der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Der er ikke med den foreslåede ændring tilsigtet materielle ændringer.

Til nr. 2

Der har ikke tidligere i lov om erhvervsdrivende fonde eller andre love været en egentlig definition af begrebet fond. Imidlertid er kun visse af de juridiske personer, der kalder sig selvejende, eller som anvender betegnelsen fond, legat eller stiftelse, reelt at anse for fonde i lovens forstand. Den gældende § 1, stk. 1, foreslås med en enkelt undtagelse fastholdt uændret, hvilket medfører, at det ikke er afgørende, hvad den juridiske person kalder sig, men om den juridiske person efter sit retsgrundlag, det vil sige stiftelsesmåde og vedtægt, kan karakteriseres som en fond.

Der foreslås dog en ændring i § 1, stk. 1, så der fremover henvises til den nye § 1 a, som indeholder en definition på erhvervsdrivende fonde. Den foreslåede definition bygger på de uskrevne fondsretlige grundsætninger, jf. betænkning 970/1982 og er i vidt omfang en kodificering af Erhvervsstyrelsens gældende administrative praksis.

Fælles for de pågældende juridiske personer er, at ingen fysisk eller juridisk person uden for den pågældende juridiske person har ejendomsretten til den juridiske persons formue; den juridiske person kan dermed betegnes som selvejende. Den selvejende institution (fonden) er en selvstændig juridisk person og kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser, som tilkommer og påhviler den juridiske person, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Det materielle indhold af den gældende bestemmelse i § 1, stk. 2, om hvornår en fond anses for at være erhvervsdrivende, foreslås fastholdt uændret. Udgangspunktet er således fortsat, at fonde kan være erhvervsdrivende pga. direkte erhvervsdrift, som moderfond for et eller flere underliggende kapitalselskaber eller andre virksomheder pga. anden bestemmende indflydelse, eller en kombination af disse.

Om en fond er erhvervsdrivende eller ej har ingen betydning i forhold til om fonden kan have almennyttige eller velgørende uddelingsformål.

Der foreslås dog en ændring i § 1, stk. 2, nr. 3, hvor henvisningen til §§ 3 og 4 i selskabsloven ændres til §§ 6 og 7 i samme lov. Der er tale om rettelse af en henvisningsfejl. Ændringen medfører ingen materielle ændringer.

Fonde, der som udgangspunkt er erhvervsdrivende, men som anses for at være ikke-erhvervsdrivende på grund af begrænset erhvervsdrift eller begrænsede erhvervmæssige

aktiver, er omfattet af lov om fonde og visse foreninger, der henhører under Justitsministeriets ressort. Den gældende lov om fonde og visse foreninger fremgår af lovbekendtgørelse nr. 698 af 11. august 1992 med senere ændringer.

Det materielle indhold af den gældende bestemmelse i § 1, stk. 3, om hvornår en fonds erhvervsdrift anses for at være begrænset, foreslås fastholdt uændret. Der foretages dog en præcisering i § 1, stk. 3, 1. pkt., hvor det foreslås, at der indsættes en henvisning til stk. 2, nr. 4, foruden den eksisterende henvisning til stk. 2, nr. 3. Denne ændring medfører, at der også fremover tages hensyn til erhvervsdriften eller erhvervsaktiverne i en virksomhed, som fonden udøver indflydelse på, på anden vis end gennem bestemmende indflydelse i henhold til selskabslovens regler.

Denne ændring er i overensstemmelse med gældende praksis og er alene en kodificering af gældende ret.

I henhold til den nye bestemmelse i § 1, stk. 3, 2. pkt., kan Erhvervsstyrelsen fastsætte nærmere regler om, hvornår fondes erhvervsdrift anses for at være begrænset, herunder om fondens erhvervsmæssige aktiver er uvæsentlige i forhold til fondens øvrige aktiver. Herved kan der komme øget klarhed for fondene og deres rådgivere over, hvornår en erhvervsdrivende fond anses for at have begrænset erhvervsdrift og dermed ikke omfattet af loven.

Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler, som lægger vægt på bl.a. den erhvervsmæssige bruttoomsætning, forholdet mellem fondens erhvervsmæssige bruttoomsætning og indtægter i form af tilskud eller andre ikke-erhvervsmæssige indtægter, samt forholdet mellem erhvervsmæssige aktiver og fondens samlede aktiver.

Erhvervsstyrelsen har i sin hidtidige praksis lagt vægt på tre formodningsregler, som forventes at blive udmøntet i en kommende bekendtgørelse. En fonds erhvervsdrift anses således efter gældende praksis hos Erhvervsstyrelsen for begrænset, hvis en eller flere af disse forhold gør sig gældende:

1. Fondens erhvervsmæssige bruttoomsætning fra erhvervsaktiviteter, jf. stk. 4, nr. 1 og 2, udgør mindre end 250.000 kr.
2. Fondens erhvervsmæssige bruttoomsætning udgør mindre end 10 % af fondens samlede årlige indtægter.
3. Fondens erhvervsmæssige aktiver udgør mindre end 10 % af fondens samlede aktiver.

Det forventes, at den foreslåede mulighed for Erhvervsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler vil blive udnyttet til at kodificere ovenstående formodningsregler.

Lovens § 1, stk. 4, foreslås fastholdt uændret. Bestemmelsen indeholder en opremsning af de fonde, som ikke er omfattet af loven. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Lovens § 1, stk. 5, fastholdes stort set uændret. Det foreslås, at det præciseres, at det er fondsmyndigheden, der træffer beslutning om, hvorvidt en fond skal undtages i medfør af § 1, stk. 5.

Det er en konkret vurdering, når det skal fastslås, hvorvidt en fond kan undtages fra loven i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 5.

Når det skal vurderes, om en fond skal undtages i medfør § 1, stk. 5, skal der lægges vægt på følgende kriterier:

- Hvorvidt et eller flere bestyrelsesmedlemmer skal udpeges eller godkendes af den offentlige myndighed
- Hvorvidt årsregnskab og/eller budgetter bliver indsendt/godkendt af den offentlige myndighed
- Hvorvidt vedtægtsændringer og opløsning skal godkendes af den offentlige myndighed
- Hvorvidt vigtige beslutninger på forhånd skal godkendes af den offentlige myndighed (afhængig af vedtægt, f.eks. køb, salg og pantsætning af fast ejendom o.l.)
- Hvorvidt fondens årsregnskaber revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor, og hvorledes denne revisor udpeges/godkendes.

Det er endvidere en betingelse, at der skal udføres et reelt offentligt tilsyn, hvis en fond skal undtages i medfør af bestemmelsen i § 1, stk. 5. Det skal ved undtagelse sikres, at den offentlige myndighed bekræfter at denne påtager sig det pågældende tilsyn.

Det foreslås tilføjet i § 1, stk. 5, 2. pkt., at en fond ikke kan undtages fra loven, hvis tilsynsmyndigheden samtidig er stifter af fonden. Baggrunden for denne tilføjelse er, at det er en fondsretlig grundsætning, at stifter af en erhvervsdrivende fond skal krympe sig. Dette fremgik tidligere af de uskrevne fondsretlige grundsætninger, jf. betænkning nr. 970/1982, men fremgår nu også direkte af den foreslåede § 1 a, som indsættes i loven ved lovforslagets § 1, nr. 3. Da væsentlige gavegivere sidestilles med stifter, vil tilsvarende gøre sig gældende, hvis den offentlige myndighed er væsentlig gavegiver i forhold til fonden, uanset myndigheden ikke er stifter.

Der lægges vægt på, at den alternative tilsynsmyndighed påtager sig en række kontrolfunktioner for at statuere et tilstrækkeligt tilsyn. Stifter vil ikke kunne påtage sig denne rolle, da der ikke ville være tilstrækkelig adskillelse mellem fond og stifter. Det er uden betydning, om stifter er en fysisk eller juridisk person.

Der er tale om en kodificering af gældende praksis, da det hidtil har været praksis, at en offentlig myndighed, som stifter en fond, ikke kan være fondsmyndighed for fonden.

Det foreslås, at den hidtidige § 1, stk. 6 ophæves. Det medfører at den liste over undtagne fonde, som Erhvervsstyrelsen hidtil har skullet føre, ikke længere skal føres.

Formålet med at føre denne fortegnelse over undtagne fonde var oprindeligt, at offentligheden skulle have mulighed for at få oplysninger om navn, hjemsted og formål for de fonde, som ikke er omfattet eller undtaget efter lovens § 1, stk. 4 og 5.

Erfaringerne med denne fortegnelse har vist, dels at der ikke bliver indgivet de relevante oplysninger, der er nødvendige for, at Erhvervsstyrelsen kan føre fortegnelsen, dels at fortegnelsen kun har været efterspurgt i meget få tilfælde. Da fortegnelsen på denne baggrund anses for værende overflødig, foreslås bestemmelsen ophævet.

Oplysninger om bl.a. navn og hjemsted på erhvervsdrivende fonde fremgår direkte af Det Centrale Virksomhedsregister, www.cvr.dk. Oplysninger om de undtagne fonde vil også kunne findes på www.cvr.dk, da de i henhold til skatteretlige regler ofte vil skulle have et CVR-nr. på grund af skatte- og momspligter.

Lovens § 1, stk. 7, foreslås fastholdt uændret, men der sker en forrykkelse, så den fremover fremgår af lovens § 1, stk. 6. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Til nr. 3

Det foreslås, at der i loven indsættes en ny § 1 a, som indeholder en definition af begrebet erhvervsdrivende fond.

Definitionen indeholder en række retlige karakteristika, der bygger på betænkning nr. 970/1982 om fonde. Denne betænkning har hidtil dannet grundlag for vurderingen af, hvornår en fond var at betragte som en fond, uanset om der var tale om en erhvervsdrivende eller en ikke-erhvervsdrivende fond. Denne vurdering har således hidtil været baseret på såkaldte fondsretlige grundsætninger. Den foreslåede definition bygger i overensstemmelse hermed på de uskrevne fondsretlige grundsætninger, jf. betænkning 970/1982 og er i vidt omfang en kodificering af Erhvervsstyrelsens gældende administrative praksis.

Baggrunden for den foreslåede ændring er et ønske om at skabe klarhed over fondsbegrebet til fordel for fondene, deres rådgivere, interessenter o.l. Baggrunden for at indsætte definitionen direkte i loven er endvidere at følge metodikken i selskabsloven. Ved indførelsen af selskabsloven i 2009 blev der indsat en række definitioner i selskabsloven, herunder bl.a. af aktieselskaber og anpartsselskaber. Den foreslåede definition i lovens § 1 a, stk. 1, skal medvirke til at skabe klarhed over begrebet erhvervsdrivende fonde og sikre adskillelse fra andre virksomhedsformer, som f.eks. selskaber, virksomheder og ikke mindst foreninger.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 4, som omhandler adskillelse af erhvervsdrivende fonde gennem beskyttelse af betegnelsen erhvervsdrivende fond, erhvervsfond, eller forkortelsen ERF. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Med hensyn til en afgrænsning af erhvervsdrivende fonde i forhold til foreninger kan det anføres, at det karakteristiske ved en forening er, at den har en medlemskreds, og at medlemskredsen er gået sammen om et fælles formål, men uden nødvendigvis at have en fælles formue. Udgangspunktet er endvidere, at en forenings medlemmer vælger bestyrelsen. I fonde er der ikke en medlemskreds, og det er ikke muligt for nogen – hverken fysisk eller juridisk person – at have ejerbeføjelser i forhold til fondens formue.

I erhvervsdrivende foreninger har medlemmerne som udgangspunkt ejerbeføjelser i forhold til medlemsformuen, hvilket som nævnt ikke er muligt i fonde. Hvis det i vedtægten for en erhvervsdrivende forening er bestemt, at medlemmerne ikke er ejere af foreningsformuen, kan en afgrænsning i forhold til erhvervsdrivende fonde være vanskelig. Hvis den juridiske person har medlemmer, taler det væsentligt for, at der er tale om en forening. Den endelige administrative afgørelse af spørgsmålet må afhænge af en samlet vurdering af virksomhedens stiftelsesmåde og vedtægten bestemmelser om ledelsesform, opløsning m.v.

De i § 1 a, stk. 1, anførte fondskarakteristika, som kendetegner erhvervsdrivende fonde i lovens forstand, skal alle være opfyldt, for at en virksomhed kan betegnes som en erhvervsdrivende fond.

Det foreslås, at udgangspunktet i henhold til gældende ret for, hvornår der i henhold til de fondsretlige grundsætninger er tale om en fond, skal forblive intakt. Det skal dog kodificeres i loven, samtidig med at der på enkelte punkter foretages en præcisering af begrebet.

Det fremgår af den foreslåede § 1 a, stk. 1, 1. pkt., at en erhvervsdrivende fond skal være ejer af en formue. Kravet til fondens formue følger den øvrige selskabsretlige regulering, hvilket medfører, at fondens formue kan bestå af f.eks. fast ejendom, løsøre, aktier, obligationer eller rede midler.

Det er endvidere et krav, at fondens formue skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, hvilket medfører, at der er forbud mod at føre midler tilbage til stifter. Dette forbud mod tilbagebetaling omfatter bl.a. tilbagebetaling af grundkapitalen og fondens øvrige egenkapital, herunder tilbagebetaling ved fondens opløsning, tildeling af legatportioner, lån af enhver art, herunder lån mod sikkerhed og kaution og garantistillelse for stifterens og for dennes nærtstående forpligtelser. Dette krav har sammenhæng med bestemmelsen om en af stifter selvstændig ledelse, som også er et led i definitionen af en erhvervsdrivende fond.

Forbuddet mod at føre midler tilbage til stifter omfatter også stifterens ægtefælle eller faste samlever og stifterens mindreårige børn. Det gælder også væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende, jf. den foreslåede stk. 2 til denne bestemmelse.

Kravet om uigenkaldelig udskillelse af en formue fra stifterens formue består i almindelighed af to led:

- fondens aktiver skal allerede i forbindelse med oprettelsen være uigenkaldeligt overdraget til fonden, og
- fondens midler må ikke efterfølgende kunne føres tilbage til stifteren eller personer, som er stifteren nærtstående.

Forbuddet mod at føre midler tilbage til stifter omfatter også stifterens ægtefælle eller faste samlever og stifterens mindreårige børn. Forbuddet mod at føre midler tilbage til stifter gælder også ledelsen og eventuelle majoritetsaktionærer m.v. med bestemmende indflydelse i fondens stifter, hvis fondens stifter er en juridisk person, jf. princippet i lovens § 17, stk. 2.

Det vil således ikke være muligt, eksempelvis i forbindelse med en stiftelse af en erhvervsdrivende fond, at foreskrive, at fondens overskud skal uddeles til eneaktionæren i det selskab, der har stiftet fonden.

De hensyn, der er baggrunden for forbuddet mod at tilbageføre midler fra en fond til dens stifter og dennes nærtstående, gør sig således gældende på tilsvarende vis i forhold til personer, der står bag en juridisk person, der stifter en fond.

Kravet om, at fondens formue skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifter, medfører som anført, at fondens midler ikke må gå tilbage til stifteren eller dennes nærtstående. Der har i den forbindelse i teorien været drøftelser af, hvorvidt kravet om uigenkaldelig udskillelse – krympereglen – giver mulighed for, at der fastsættes vedtægtsbestemmelser, der forbeholder stifter visse rettigheder som f.eks. rentenydelsesret, en brugsret eller en bopælsret.

Det vurderes, at det skal være muligt at tillægge stifter en sådan begrænset ret i forhold til fondens formue i form af f.eks. en rentenydelsesret eller bopælsret. Det er i den forbindelse vurderingen, at tildelingen af eksempelvis en rentenydelsesret eller en bopælsret ikke strider mod hensynet bag krympereglen. Det bemærkes i den forbindelse, at der med en rentenydelsesret alene gives ret til rente eller andet afkast af en kapital, men ikke nogen yderligere ret over den pågældende kapital. Der vil imidlertid altid være tale om en konkret

vurdering af, hvorvidt fondens formue er effektivt og uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue. Det bemærkes dog, at det ikke vil være muligt for fondens stifter eller nærtstående lovligt at oppebære hele fondens indtægt. Det reelle primære formål med fonden må således ikke være direkte eller indirekte at uddele ydelser til stifteren.

Muligheden for at tillægge en fonds stifter eller nærtstående en rentenydelsesret m.v. forudsætter, at retten, den tidsmæssige ramme og niveauet herfor skal fremgå af fondens vedtægt. Det vil således ikke være muligt efter fondens stiftelse for bestyrelsen at tillægge stifteren en sådan ret. Fondens stifter eller nærtstående kan dog ikke lovligt oppebære hele fondens indtægt. Det reelle primære formål med fonden må ikke være direkte eller indirekte at uddele ydelser til stifteren.

Ovennævnte betingelser vedrørende forholdet mellem fonden og dens stifter gælder, uanset om stifteren af fonden er en fysisk eller juridisk person.

I den foreslåede § 1 a, stk. 1, præciseres det, at det er en gyldighedsbetingelse, at der i stiftelsesgrundlaget er optaget et eller flere nærmere angivne bestemte formål, som fonden skal varetage.

En erhvervsdrivende fonds vedtægt skal indeholde et formål, som fonden skal varetage, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 4, samt et formål som overskuddet skal anvendes til, jf. LEF § 7, stk. 1, nr. 10.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke en udtrykkelig begrænsning i forhold til erhvervsdrivende fondes formål. Der er således som udgangspunkt kun ganske få begrænsninger i forhold til, hvilke formål en fond kan varetage.

En erhvervsdrivende fonds formål må ikke i henhold til almindelige retsgrundsætninger stride mod lov og ærbarhed. Fondens formål må endvidere ikke stride mod præceptive regler i anden lovgivning, f.eks. den kommunale lovgivning, ligesom fonde, hvis formål åbenbart er uden fornuftig mening, eller er umuligt at opfylde, ikke gyldigt kan stiftes. Det kan endvidere i særlovgivning være bestemt, at nærmere bestemte formål ikke kan varetages af en fond.

Der skal være tale om et eller flere 'bestemte' formål. Det betyder, at en stifter ikke gyldigt kan fastsætte, at fonden skal varetage de formål, som bestyrelsen ønsker eller lignende formuleringer. Et sådant formål er ikke konkret nok til at kunne godkendes og registreres.

Bestemmelsen medfører, at et ethvert formål, som ikke er i strid mod lov, ærbarhed, eller savner mening, kan tilgodeses af fondens stifter. Denne vidtstrakte frihed til at oprette fonde til varetagelse af ethvert lovligt formål er i overensstemmelse med gældende ret.

Foruden at en erhvervsdrivende fond skal have et eller flere bestemte formål, er det en forudsætning, at formålet umiddelbart skal kunne efterleves i en længere årrække, hvilket i princippet vil sige uden tidsbegrænsning.

Hvis en erhvervsdrivende fonds formål ikke kan efterleves i mindst 10 år, vil der ikke være tale om en fond. Hvis denne forudsætning ikke er opfyldt, skal der anvendes en anden virksomhedsform end en fond.

Det er således ikke muligt at stifte en fond alene med henblik på at lave en indsamling eller en anden enkeltstående aktivitet eller begivenhed. Sådanne retsdannelser kan ikke anses for omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.

Til sidst i definitionen i § 1 a, stk. 1, 1. pkt., fastslås det, at der i en erhvervsdrivende fond skal være en i forhold til stifter selvstændig ledelse. Kravet om selvstændighed i forhold til stifter medfører, at der i bestyrelsen skal være et eller flere af stifter uafhængige medlemmer.

De gældende, uskrevne, fondsretlige grundsætninger, som hidtil har reguleret dette område, indeholder krav om mindst et uafhængigt medlem. Dette skal efter Erhvervsstyrelsens praksis ses i forhold til lovens bestemmelse om sammensætning af en fonds bestyrelse, hvor udgangspunktet er mindst 3 bestyrelsesmedlemmer. Det er således ikke altid tilstrækkeligt, at der er et medlem af fondens bestyrelse, der er uafhængigt af fondens stifter. Jo flere bestyrelsesmedlemmer desto flere uafhængige bestyrelsesmedlemmer skal der også være.

Det foreslåede krav om en af stifter selvstændig ledelse skal anses for opfyldt, når 1/3 af bestyrelsens medlemmer er uafhængige af stifter. Det gælder også væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende, jf. den foreslåede stk. 2 til denne bestemmelse.

Kravet om 1/3 uafhængige bestyrelsesmedlemmer betyder, at der skal være mindst 1 uafhængigt medlem, når bestyrelsen består af 3-4 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 2 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 5-8 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 3 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 9-11 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst 4 uafhængige medlemmer, når bestyrelsen består af 12-14 vedtægtsudpegede bestyrelsesmedlemmer osv.

Når fonden er oprettet har stifteren ikke længere rådighed over fondens formue, som er overført til fonden. Fonden anses for et selvstændigt retssubjekt, hvilket betyder, at fonden som sådan kan erhverve rettigheder og påtage sig forpligtelser, jf. lovens § 6. En erhvervsdrivende fond bliver et selvstændigt retssubjekt ved registreringen i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. lovens § 6, stk. 1.

Kravet om selvstændighed medfører endvidere, at det ikke kan fremgå af vedtægten, at stifteren skal give sit samtykke til alle beslutninger, eller at stifteren har en generel veto over for bestyrelsens beslutninger. Det kan dog af stifteren i fondens vedtægt bestemmes, at stifterens samtykke kræves ved visse nærmere angivne beslutninger, f.eks. om visse vedtægtsændringer og fondens opløsning, eller salg af særlige midler, der er overdraget til fonden ved stiftelsen.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører ikke, at der er et forbud mod, at der sidder stiftere – eller repræsentanter for stifter, hvis stifter er en juridisk person – i fondens bestyrelse. Stifters nærtstående kan endvidere være medlemmer af bestyrelsen. Kravet om at et eller flere medlemmer af bestyrelsen skal være uafhængige i forhold til stifteren gælder dog også i forhold til eventuelle nærtstående.

Der kan ikke dispenseres fra kravet om et eller flere uafhængige medlemmer af bestyrelsen. Kravet om et eller flere uafhængige medlemmer af bestyrelsen i forhold til stifter og dennes nærtstående skal desuden være opfyldt både ved fondens stiftelse og efterfølgende gennem hele fondens levetid.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører endvidere, at de beslutninger, som bestyrelsen i en fond træffer, skal kunne begrundes alene i fondens formål og langsigtede interesser.

Stifters ønsker med fonden må således komme til udtryk i forbindelse med affattelsen af vedtægten eller dokumenter, der knytter sig hertil. Efter stiftelsen har stifter ikke særlige rettigheder i forhold til fonden ved for eksempel efterfølgende vedtægtsændringer, hvis det ikke klart fremgår af den oprindelige vedtægt, og der er tale om specifikke og klart afgrænsede vedtægtsændringer.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører endvidere, at et repræsentantskab e.l. ikke kan udpege flertallet af medlemmerne af en erhvervsdrivende fonds bestyrelse. Hvis et repræsentantskab i henhold til vedtægten udpeger halvdelen af bestyrelsens medlemmer kan repræsentantskabet ikke samtidig udpege formanden for fondens bestyrelse, medmindre formanden ikke har nogen specielle beføjelser i forhold til de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Ifølge lov om erhvervsdrivende fonde § 21, stk. 2, 2. pkt., er formandens stemme udslagsgivende i tilfælde af stemmelighed, medmindre vedtægten bestemmer andet. Derfor må et repræsentantskab, der udpeger halvdelen af bestyrelsen i en fond, typisk ikke kunne udpege bestyrelsens formand.

I den foreslåede § 1 a, stk. 1, 2. pkt., præciseres det, at ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue. Det betyder, at fonden er selvejende og at ejendomsretten til fondens formue tilkommer fonden som sådan.

Når erhvervsdrivende fonde er selvejende, medfører det, at formuen ikke kan falde i arv, og at der ikke gyldigt kan ske uddeling til en "ejerkreds" hverken i fondens levetid eller i forbindelse med opløsning af fonden. I fondens levetid og ved opløsning af fonden er bestyrelsen forpligtet til udelukkende at uddele fondens midler i overensstemmelse med fondens uddelingsformål. Der kan eventuelt ved opløsning overføres midler til en anden fond med samme eller lignende formål.

I henhold til den foreslåede nye bestemmelse i § 1 a, stk. 2, bliver væsentlige gavegivere, bidragsydere eller lignende sidestillede med fondens stifter eller stiftere. Det medfører, at der gælder de samme begrænsninger for disse bidragsydere, som for fondens stifter i forhold til udskillelse af formue, uafhængighed i forhold til bestyrelsesmedlemmer og forbud mod tilbageførelse af midler.

Det er ikke afgørende, om der er tale om en gavegiver eller en bidragsyder, da der med ordvalget alene er tilsigtet at ramme alle former for tilførsel af midler til en fond, som ikke modsvarer af en modydelse. En gavegiver vil være overdragelse af midler uden modydelse af nogen art. En bidragsyder vil kunne være overdragelse af midler mod en modydelse, men hvor modydelsen ikke modsvarer overførslen af midler, og derfor fortsat indeholder et gaveelement.

Den foreslåede ændring er en kodificering af Erhvervsstyrelsens hidtidige praksis, som har været gældende i en lang årrække.

Er væsentlige gavegivere e.l. ikke sidestillede med stifter, vil det medføre risiko for omgåelse af stifterbegrebet, idet en fond vil kunne stiftes af en stråmand, mens kapitalen tilvejebringes af en anden juridisk eller fysisk person, der så efterfølgende kunne få kapitalen tilbageført. Væsentlige gavegivere har som følge heraf samme særstilling i relation til fonden som stifterne.

Ovenstående gælder med hensyn til væsentlige gavegivere e.l. både ved stiftelsen af fonden og i fondens efterfølgende virke.

Hvorvidt en gavegiver, bidragsyder e.l. må betragtes som væsentlig skal afgøres konkret i forhold til den enkelte fond. Der kan ikke opstilles konkrete regler for hvornår en betaling til en erhvervsdrivende fond skal anses for væsentlig, da der er forskel på fondene i forhold til størrelse i form af grundkapital, egenkapital eller lignende. En bidragsyder, som ved fondens stiftelse eller løbende giver bidrag, som i sig selv bevirker, at fonden kan udøve eller fortsætte sin virksomhed, må dog betragtes som en væsentlig bidragsyder.

Til nr. 4

§ 4 omhandler erhvervsdrivende fondes navne og eventuelle binavne.

Der har gennem de senere år været en del fokus på selskaber, foreninger eller lignende, der uden at være omfattet af fondslovene eller har fonds karakteristika, har benyttet betegnelsen 'fond'. Dette har i visse tilfælde skabt forvirring om bl.a. adkomst til formuen, ejerstruktur og eventuel tilsynsmyndighed.

Det foreslås i § 4, stk. 2, at der indsættes en bestemmelse om beskyttelse af betegnelserne erhvervsdrivende fond, erhvervsfond og forkortelsen ERF. De erhvervsdrivende fonde har særlige karakteristika, der gør det hensigtsmæssigt at skærme disse fonde fra ikke-erhvervsdrivende fonde og andre virksomhedsformer.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at erhvervsdrivende fonde er eneberegtede til at anvende disse betegnelser i deres navn. Herved får de erhvervsdrivende fonde mulighed for gennem navnet at adskille sig fra andre virksomhedsformer, som fremover ikke kan benytte disse navne. Det vurderes således, at eneret til brug af betegnelsen erhvervsdrivende fond, erhvervsfond eller forkortelsen ERF, vil skærme de erhvervsdrivende fonde og fjerne en del af usikkerheden om, hvornår der er tale om en erhvervsdrivende fond, og hvornår der er tale om en ikke-erhvervsdrivende fond, eller en forening eller anden form for virksomhed, som kalder sig fond uden reelt at være det.

Erhvervsdrivende fonde vil ikke have pligt til at anvende betegnelsen erhvervsdrivende fond, erhvervsfond eller forkortelsen ERF, således som f.eks. aktieselskaber skal anvende betegnelsen "aktieselskab" eller "A/S". For visse erhvervsdrivende fonde vurderes det ikke at være hensigtsmæssigt, at de under alle omstændigheder skal have et navn, der indeholder erhvervsdrivende fond, erhvervsfond eller ERF, eksempelvis når de udøver deres almennyttige og velgørende uddelingsaktivitet.

Det materielle indhold af den nuværende § 4, stk. 2, fastholdes uændret, men der sker en forrykkelse af bestemmelsen, så denne fremover er § 4, stk. 3. Der foreslås samtidig en sproglig ændring af bestemmelsen, så der refereres til den enkelte erhvervsdrivende fonds navn og ikke erhvervsdrivende fonde som sådan.

Det tilføjes desuden i § 4, stk. 3, 1. pkt., at en erhvervsdrivende fonds navn også fremover skal adskille sig fra andre virksomheders navne. Denne foreslåede ændring skal sikre, at erhvervsdrivende fondes navne adskiller sig fra andre virksomheders navne, der er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system. Ændringen svarer til den tilsvarende bestemmelse i selskabsloven og er en del af et regelsæt, der bl.a. også omhandler lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, varemærkeloven, lov om markedsføring, og som tilsigter at skabe klarhed og retssikkerhed med hensyn til erhvervslivets betegnelser.

Den nuværende bestemmelse vedrørende oplysninger, om bl.a. fondes navn og registreringsnummer foreslås affattet i overensstemmelse med selskabslovens § 2, stk. 4. Forslaget medfører, at en erhvervsdrivende fond fremover skal give oplysning om fondens navn, hjemsted og CVR-nummer på fondens breve og andre forretningspapirer, herunder elektroniske meddelelser, og på fondens eventuelle hjemmeside, hvis fonden har en sådan.

Oplysning om fondens CVR-nummer bliver – ligesom for kapitalsselskaber – på den måde afgørende for den entydige identifikation af fonden.

Det fremgår af den gældende § 4, stk. 3, at en erhvervsdrivende fonds navn, hjemsted (hovedkontor) samt det registreringsnummer, hvorunder den er indført i registeret for erhvervsdrivende fonde, skal anføres på fondens breve og andre forretningspapirer.

Den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 4, viderefører den gældende bestemmelse, men det præciseres, at breve og andre forretningspapirer også omfatter elektroniske meddelelser. Den foreslåede ændring medfører endvidere, at der for erhvervsdrivende fonde fremover også vil være krav om angivelse af de opregnede oplysninger på fondens hjemmeside, således som det er tilfældet med aktieselskabers og anpartsselskabers hjemmesider.

Ved forretningspapirer forstås enhver form for materiale af forretningsmæssig karakter, hvorved fonden henvender sig til kunder eller i øvrigt markedsfører sig med. Der kan eksempelvis være tale om tilbud, ordrer og ordrebekræftelser, fakturaer, prislister, brochurer og lignende salgsmateriale. Det vil derimod som hidtil ikke være nødvendigt at anføre alle de i bestemmelsen opregnede oplysninger i markedsføringsannoncer, medmindre annoncen indeholder en bestillingsseddel.

Er en e-mail et alternativ til et brev fra fonden, hvor der er tale om en mere formel eller forpligtende henvendelse i fondens navn, bør bestemmelsens krav også gælde i den elektroniske version. Er der derimod tale om en mere formløs henvendelse, der kan sidestilles med en telefonopringning, er der ikke krav om de nævnte oplysninger.

Det fremgår endvidere af lovens gældende § 4, stk. 4, at der er krav om, at hvis en fond driver virksomhed under anvendelse af binavne, skal disse angives i vedtægten. Det fremgår videre af den gældende § 4, stk. 4, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes binavne, og at der ved benyttelse af binavnet er krav om, at fondens hovednavn skal tilføjes binavnet i parentes.

Som eksempel kan næves fonden ABC, som tillige driver virksomhed under binavnet CBA. I henhold til gældende ret skal fonden tilføje hovednavnet ABC i parentes efter binavnet, når dette benyttes. Brug af binavn ville således skulle se sådan ud; CBA (ABC).

Ændringen skal gøre det nemmere for erhvervsdrivende fonde at agere ved brug af binavne, uden at der stilles krav om eksempelvis tilføjelse af hovednavnet i parentes.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 11, at kravet om angivelse af eventuelle binavne i vedtægten fremover medtages i opregningen i lovens § 7, stk. 1, der angiver de oplysningskrav, der i øvrigt er til en erhvervsdrivende fonds vedtægt svarende til, hvad der gælder for kapitalsselskaber i henhold til selskabsloven. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

Som følge heraf foreslås en ændring af den gældende § 4, stk. 4, som affattes som ny § 4, stk. 5, således at indholdet af denne bestemmelse er, at bestemmelserne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes eventuelle binavne. Den foreslåede ændring medfører endvidere, at ordlyden af bestemmelsen er tilnærmet den tilsvarende bestemmelse herom i selskabslovens § 3.

Selskabslovens § 3, stk. 2, indeholder krav om, at der for registrering af mere end fem binavne pr. kapitalselskab skal betales 1.000 kr. pr. binavn. Dette gælder dog ikke binavne, som videreføres i forbindelse med omdannelse, fusion eller spaltning. Baggrunden for denne bestemmelse er at imødegå misbrug af adgangen til registrering af binavne alene med videresalg for øje. Der har ikke hidtil været konstateret et misbrug af brugen af binavne i erhvervsdrivende fonde, og det foreslås som følge heraf, at der ikke indføres en bestemmelse svarende til selskabslovens § 3, stk. 2, for de erhvervsdrivende fonde.

Betaling for registrering af erhvervsdrivende fondes binavne er endvidere dækket af det årsgebyr, som allerede i dag opkræves i henhold til lovens § 60, stk. 5, som er udmøntet ved bilag 2 i styrelsens anmeldelsesbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 675 af 26. juni 2012).

Til nr. 5

Den nuværende overskrift til kapitel 3 i lov om erhvervsdrivende fonde er ”*Registrering af stiftelsen*”.

Kapitel 3 indeholder imidlertid en række bestemmelser, der ikke vedrører selve registreringen af stiftelsen. Det foreslås, at *kapitelloverskriften til kapitel 3* ændres til ”*Stiftelse*”.

Til nr. 6

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder i modsætning til selskabsloven ikke en udtrykkelig bestemmelse om, hvem der kan være stifter af en erhvervsdrivende fond.

Med henblik på at opnå klarhed om retstilstanden foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, § 4 a, der regulerer, hvem der kan være stifter af en erhvervsdrivende fond. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet materielle ændringer i forhold til, hvad der gælder i dag.

I *stk. 1* foreslås det, at en erhvervsdrivende fond kan oprettes af en eller flere stiftere.

Forslaget viderefører den gældende retstilstand, hvorefter alle fysiske såvel som juridiske personer og offentlige myndigheder, som har den fornødne handleevne og retsevne, og som overholder eventuelle særregler, som måtte gælde for den pågældende, kan stifte en erhvervsdrivende fond i Danmark.

Personligt drevne virksomheder kan som hidtil ikke stifte en erhvervsdrivende fond, da en personlig drevne virksomhed (enkeltmandsvirksomhed) ikke har selvstændig retsevne. Personen bag en enkeltmandsvirksomhed kan derimod godt stifte en erhvervsdrivende fond.

Juridiske personer, der kan stifte en erhvervsdrivende fond, er eksempelvis danske kommuner, interessentskaber, kommanditselskaber, anpartsselskaber, aktieselskaber, selskaber med begrænset ansvar, foreninger og andre erhvervsdrivende fonde.

Der stilles ikke særlige krav til en stifters nationalitet og bopæl.

Om en udenlandsk person har den fornødne handleevne og retsevne til at stifte et kapitalselskab, afgøres efter lovgivningen i det land, hvortil personen er knyttet ved domicil eller nationalitet.

Kravene til en stifters handleevne og retsevne fremgår af forslagets stk. 2-4.

Af det foreslåede *stk. 2* fremgår det, at en stifter ikke må være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Efter *stk. 3* skal en fysisk person være myndig og må ikke være under værgemål efter § 5 i værgemålsloven eller under samværgemål efter § 7 i værgemålsloven.

Det har hidtil været antaget, at en juridisk person skal have retsevne for at kunne være stifter. Med forslaget til § 4 a, *stk. 4*, er dette krav nu udtrykkeligt fastslået. Kravet om retsevne indebærer eksempelvis, at et anparts- eller aktieselskab, som er under stiftelse og derfor endnu ikke har opnået retsevne, ikke kan være stifter af en erhvervsdrivende fond. Et kapitalselskab opnår først retsevne som juridisk person, når stiftelsen af selskabet er registreret i Erhvervsstyrelsen, jf. selskabslovens § 41.

Et dødsbo kan som hidtil være stifter af en erhvervsdrivende fond, hvilket ikke forekommer helt sjældent. Et solvent dødsbo har således både rets- og handleevne. Bobestyreren tegner dødsboet og repræsenterer dette i retssager. Bobestyreren kan pådrage sig et ansvar, hvis det viser sig, at der ingen midler er i boet, eller der på anden måde viser sig at være et stifteransvar i forbindelse med, at boet optræder som stifter.

Kravene til stifter i forslagets stk. 2-4 skal være opfyldt ved underskrivelsen af vedtægten, og indtil registrering har fundet sted.

Til nr. 7

Overskriften til §§ 5-8 er på nuværende tidspunkt ”Vedtægt”.

Bestemmelserne i §§ 7 og 8 omhandler en erhvervsdrivende fonds vedtægt, men §§ 5 og 6 omhandler i højere grad registreringen af stiftelsen af en erhvervsdrivende fond. Det foreslås derfor, at *overskriften til § 5* ændres til ”*Registrering af stiftelsen*”. Da der ikke er en selvstændig overskrift til bestemmelsen i § 6 vil den foreslåede ændring af overskriften også komme til at gælde for denne efterfølgende bestemmelse.

Til nr. 8

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder på nuværende tidspunkt ikke en udtrykkelig bestemmelse om, hvornår stiftelsen af en fond regnskabsmæssigt har virkning fra. Selskabsloven medførte, at der for aktieselskaber og anpartsselskaber er indført en udtrykkelig bestemmelse herom.

For at opnå klarhed om regelsættet, foreslås det, at der i § 5 indsættes en række nye bestemmelser, der regulerer en stiftelses regnskabsmæssige virkning.

Det foreslås i *stk. 3*, at stiftelsen af en fond som udgangspunkt har regnskabsmæssig virkning fra underskrivelsen af vedtægten.

Det er imidlertid fundet hensigtsmæssigt at give erhvervsdrivende fonde samme fleksibilitet, som der er indført for kapital­selskaber med selskabsloven. Det indebærer, at en stiftelse af en erhvervsdrivende fond både kan have regnskabsmæssig virkning efter stiftelsen og i visse tilfælde også virkning tilbage i tid, jf. de foreslåede bestemmelser i *stk. 4-6*. Herved vil de erhvervsdrivende fonde få en fleksibilitet svarende til den, der er indført for aktieselskaber og anpartsselskaber.

Efter de foreslåede bestemmelser i *stk. 4* og *5* kan stiftelsen af en erhvervsdrivende fond tillægges regnskabsmæssig virkning efter underskrivelsen af stiftelsen, uanset om fonden stiftes ved indskud af kontanter eller andre værdier end kontanter. Der er dog forskel på de tidsmæssige muligheder alt efter, hvilken type indskud, der er tale om.

For kontantstiftelser kan virkningstidspunktet ikke udstrækkes længere end 12 måneder efter vedtægtens underskrivelse, jf. det foreslåede *stk. 4*. For de kontantstiftelser, der skal have virkning fremad i tid, kan virkningstidspunktet fastlægges til et hvilket som helst tidspunkt mellem underskriftdatoen og det senest mulige virkningstidspunkt i medfør af *stk. 4*.

Ved valg af virkningstidspunkt er det vigtigt at have for øje, at virkningstidspunktet ved stiftelse i kontanter skal være sammenfaldende med starten af fondens første regnskabsår. Hvis vedtægten for en ny erhvervsdrivende fond eksempelvis er underskrevet den 1. februar 2013, og det ønskes, at fondens første regnskabsår skal starte den 1. juli 2013, skal virkningstidspunktet for stiftelsen ligeledes fastsættes til den 1. juli 2013. Dette følger af årsregnskabslovens § 19, *stk. 1*.

Efter forslaget gælder muligheden for at udskyde retsvirkningen af stiftelsen i op til 12 måneder efter underskrivelsen af vedtægten for fonden alene for de fonde, hvor de midler, der indskydes i fonden i forbindelse med stiftelsen er kontanter.

Muligheden for at udskyde retsvirkningen af stiftelsen af en erhvervsdrivende fond, hvor det er andre værdier end kontanter, der er indskud i fonden, foreslås således begrænset til tidspunktet for anmeldelsen af fondens stiftelse til Erhvervsstyrelsen.

Ved indskud af andre værdier end kontanter er der således en risiko for, at værdien af de aktiver, der indskydes i fonden, har ændret sig fra tidspunktet for vedtægtens underskrivelse og indtil virkningstidspunktet. På denne baggrund foreslås det i *stk. 5*, at hvis en erhvervsdrivende fond i forbindelse med stiftelsen skal overtage andre værdier end kontanter, kan virkningstidspunktet ikke udstrækkes længere end til tidspunktet for anmeldelsen af fonden til Erhvervsstyrelsen, hvilket vil sige højst 2 uger fra underskrivelsen af vedtægten, jf. lovforslagets § 1, nr. 56, hvor det foreslås, at anmeldelsesfristen for stiftelsen af en erhvervsdrivende fond fremover skal være 2 uger.

Er der tale om indskud af en bestående virksomhed eller af en bestemmende ejerandel i en anden virksomhed, accepteres det i praksis, at det er muligt at tillægge stiftelsen af fonden regnskabsmæssig virkning tilbage i tid. Med henblik på at tydeliggøre dette foreslås det, at der i *stk. 6* indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom. Den regnskabsmæssige virkning kan altså begynde maksimalt 18 måneder før, stiftelsen får virkning, jf. årsregnskabslovens § 15.

Det retlige virkningstidspunkt kan dog som ved alle stiftelser med apportindskud ikke være senere end anmeldelsestidspunktet, jf. forslaget til stk. 5. I disse tilfælde bliver virkningstidspunktet og begyndelsen på første regnskabsår ikke nødvendigvis sammenfaldende.

Til nr. 9

§ 6 i lov om erhvervsdrivende fonde omhandler, hvad der gælder, indtil fonden er registreret som en erhvervsdrivende fond i henhold til loven.

§ 41 i selskabsloven regulerer på tilsvarende vis, hvad der gælder, indtil et kapitalselskab registreres.

Der er på nuværende tidspunkt en række forskelle mellem § 6 i lov om erhvervsdrivende fonde og selskabslovens § 41, idet selskabsloven indeholder visse bestemmelser, der også vurderes relevante i forhold til erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at en erhvervsdrivende fond som hidtil ikke kan erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager bortset fra søgsmål vedrørende stiftelsen. Der er på dette punkt ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås, at der i *stk. 1, 2. pkt.*, indføres en udtrykkelig bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde om, at en erhvervsdrivende fond til sit navn skal tilføje ordene ”under stiftelse” svarende til, hvad der i dag gælder for kapitalselskaber, der endnu ikke er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det bliver tydeligt for fondens interessenter, herunder kreditorer, at fonden ikke er endeligt registreret, hvilket har betydning for fondens rettigheder, forpligtelser m.v., jf. de øvrige bestemmelser i den foreslåede affattelse af § 6.

I lovforslagets § 1, nr. 8, er det blandt andet foreslået, at det fremover som i SEL skal være muligt at stifte en fond, hvor datoen for stiftelsens retsvirkninger er senere end datoen for underskrivelsen af vedtægten, jf. de foreslåede bestemmelser i § 5, stk. 4 og 5. Den foreslåede adgang til at stifte en erhvervsdrivende fond med virkning fremad i tid muliggør, at virkningstidspunktet af stiftelsen og registreringstidspunktet ikke længere nødvendigvis er sammenfaldende. For at forhindre tvivl om, hvem der hæfter for en aftale i tilfælde, hvor stiftelsen først skal have virkning på et senere tidspunkt end ved underskrivelsen, præciseres det i det foreslåede *stk. 2*, at der for så vidt angår disse stiftelser ikke kan indgås forpligtelser eller erhverves rettigheder på fondens vegne i tidsperioden frem til virkningstidspunktet for fondens stiftelse. Modsætningsvist kan der som hidtil godt indgås forpligtelser og erhverves rettigheder på fondens vegne i den forholdsvis korte periode mellem beslutningstidspunktet og registreringstidspunktet, der kan komme på tale for de stiftelsesbeslutninger, der skal have virkning straks – det vil sige ved underskrivelsen af vedtægten. Den foreslåede bestemmelse svarer til, hvad der gælder for kapitalselskaber, der stiftes med virkning fremad i tid.

Det foreslås i *stk. 3*, at retsstillingen fortsat vil være, at for en forpligtelse indgået på fondens vegne efter datoen for underskrivelse af vedtægten, men før registreringen, hæfter de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen overtager fonden disse forpligtelser. Dette svarer til, hvad der gælder i dag efter den nuværende bestemmelse i § 6, stk. 2. Der er således ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse.

Det fremgår af den gældende § 6, stk. 3, at bestemmelserne om fondens retsstilling indtil registreringen af fonden ikke gælder for fonde, der hidtil har drevet virksomhed i henhold til lov om fonde og visse foreninger. Som følge af den foreslåede nye bestemmelse i stk. 2 vil den nuværende bestemmelse i § 6, stk. 3, fremgå af § 6, stk. 4. Der foreslås dog endvidere en række sproglige tilpasninger, da den nuværende formulering ”har drevet virksomhed” er uklar og kan skabe forvirring i forhold til begrebet ”erhvervsdrivende”, som er det begreb, der anvendes i lov om erhvervsdrivende fonde.

Formålet med den nye bestemmelse i § 6 stk. 4, er, at fonde, som har været omfattet af lov om fonde og visse foreninger, ikke skal opfylde lovens § 6, stk. 1 til 3, da der ikke er tale om nystiftede fonde. Det foreslås som følge heraf i *stk. 4*, at bestemmelserne i stk. 1-3 ikke gælder for eksisterende fonde, der hidtil har været omfattet af lov om fonde og visse foreninger. Der er alene tale om en sproglig præcisering. Der er med den foreslåede ændring af bestemmelsens ordlyd ikke tilsigtet materielle ændringer.

Til nr. 10

Overskriften til § 5 er efter de gældende regler i lov om erhvervsdrivende fonde ”*Vedtægt*”. Bestemmelserne i §§ 6 til 8 indeholder ikke en tilsvarende overskrift. Overskriften til § 5 har dermed også virkning for eksempelvis § 7, der indeholder indholdskravene til en vedtægt for en erhvervsdrivende fond.

I lovforslagets § 1, nr. 7, foreslås det, at overskriften til § 5 ændres til ”*Registrering af stiftelsen*”

Som konsekvens af denne foreslåede ændring foreslås det, at der indsættes en *overskrift til § 7*, da § 7 i modsætning til §§ 5 og 6 ikke omhandler registreringen af stiftelsen, men vedtægten for en erhvervsdrivende fond.

Da der ikke er en selvstændig overskrift til bestemmelsen i § 8 vil den foreslåede ændring af overskriften også komme til at gælde for denne efterfølgende bestemmelse.

Til nr. 11

§ 7 omhandler vedtægten for en erhvervsdrivende fond.

Bestemmelsens stk. 1, 2. pkt., indeholder de oplysningskrav, der som minimum er til en erhvervsdrivende fonds vedtægt. De tilsvarende bestemmelser i selskabslovens §§ 28 og 29, der omhandler indholdskravene til en vedtægt for et aktieselskab eller anpartsselskab, indeholder ikke en række af oplysningskravene til en erhvervsdrivende fonds vedtægt. Det skyldes, at der ved stiftelse af aktieselskaber og anpartsselskaber er krav om udarbejdelse af et stiftelsesdokument, hvilket der ikke er krav om ved stiftelse af erhvervsdrivende fonde.

Visse af de oplysninger, der fremgår af stiftelsesdokumentet vedrørende et aktieselskab eller anpartsselskab, fremgår som følge heraf af vedtægten for en erhvervsdrivende fond, jf. eksempelvis kravet om angivelse af fondens stiftere i vedtægten.

Det foreslås, at § 7, *stk. 1, 2. pkt.*, affattes på ny, da der foreslås en række ændringer til de oplysninger, der skal fremgå af erhvervsdrivende fondes vedtægter.

Efter den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 1, skal fondens navn angives i vedtægten. Efter § 4, stk. 4, skal fondens eventuelle binavne også angives i vedtægten.

Det vurderes som mest hensigtsmæssigt, at kravet om angivelse af navn og eventuelle binavne samles et sted, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3.

Det fremgår af den nuværende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 2, at fondens stifter eller stiftere skal angives i fondens vedtægt.

Det foreslås, at § 7 stk. 1 nr. 2 ændres således, at såvel stiftere som væsentlige gavegivere skal angives i vedtægten.

Stiftere har en særlig retsstilling i forhold til fonden, idet et af delementerne i definitionen på en erhvervsdrivende fond er, at fondens formue er udskilt fra stifteren, hvilket medfører, at fondens midler ikke må tilbageføres til stifteren, jf. også lovforslagets § 1, nr. 2. Tilsvarende gælder med hensyn til væsentlige gavegivere, jf. forslaget § 1, nr. 2. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, at såvel stifterne som væsentlige gavegivere angives i vedtægten.

Det er både de væsentlige gavegivere i forbindelse med fondens oprettelse og (kendte) efterfølgende væsentlige gavegivere, der skal angives i vedtægten, hvilket skal ses i sammenhæng med, at identifikationen mellem stifterne og de væsentlige gavegivere gælder såvel de oprindelige væsentlige gavegivere og eventuelle efterfølgende væsentlige gavegivere.

Efter den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 3, skal fondens hjemstedskommune angives i fondens vedtægt.

Der er ikke længere krav om, at hjemstedskommunen skal angives i vedtægten for et aktieselskab eller anpartsselskab. Det foreslås som følge heraf, at der ikke længere skal være krav om angivelse af hjemstedskommunen i en erhvervsdrivende fonds vedtægt.

Oplysningen om hjemstedet er en væsentlig oplysning, der bl.a. er af betydning i forhold til anlæggelse af retssag mod fonden. Det er vigtigt, at oplysningen er let tilgængelig for kreditorer og aftaleparter. Det vurderes imidlertid som tilstrækkeligt, at hjemstedet registreres i Erhvervsstyrelsens register. Hjemstedet vil til enhver tid fremgå af de offentligt tilgængelige oplysninger i Erhvervsstyrelsens it-system.

Der er ikke noget til hinder for, at der frivilligt medtages oplysning om hjemstedskommunen i vedtægten for en erhvervsdrivende fond, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt i den konkrete fond.

Hvis der således fra stifteren af den pågældende fond er ønsket en særlig tilknytning til et geografisk område, bør dette fremgå af vedtægten i form af hjemsted, eller anden angivelse af det særlige geografiske område.

Efter den gældende § 7, stk. 1, nr. 4, skal fondens formål angives i vedtægten.

Det indgår som et afgørende led i definitionen på en fond, at den har et eller flere bestemte formål. Det foreslås derfor, at der fortsat skal være krav om angivelse af fondens formål i vedtægten for en erhvervsdrivende fond, jf. forslaget til ny nr. 3.

Fortolkningen af, hvad der er en fonds formål, har betydning for andre bestemmelser i loven, f.eks. reglerne om vedtægtsændring.

Fastlæggelsen af en fonds formål beror på en konkret fortolkning af fondens vedtægt og stifters intentioner.

Formålet for en erhvervsdrivende fond kan bestå af fondens:

- aktivitetsmæssige (erhvervsmæssige) formål, men kan også være
- uddelingsformålet.

Det er vigtigt at være opmærksom på sammenhængen mellem:

- fondens formål i nr. 3 og
- fondens resultat anvendelse, jf. nr. 10.

Der er ikke noget til hinder for, at der i vedtægten for en erhvervsdrivende fond angives flere formål. Har en fond flere formål, kan de være:

- sideordnede, eller
- prioriterede.

Fastlæggelsen af fondens formål har stor betydning for en række andre bestemmelser i lov om erhvervsdrivende fond. Ved fastlæggelsen af fondens formål, er det vigtigt at være opmærksom på, at det er meget vanskeligt efterfølgende at få ændret fondens formål.

Det er derfor afgørende, at en stifter af en erhvervsdrivende fond er omhyggelig ved angivelsen af, hvad der er fondens formål, ligesom det er vigtigt, at stifteren sikrer, at formålet er fremtidssikkert og så vidt muligt tager højde for den samfundsudvikling m.v., der vil være efter fondens stiftelse.

Hvis der i vedtægten for en erhvervsdrivende fond angives flere formål, er det afgørende, at stifteren tager stilling til, om et eller eventuelt flere af formålene er prioriteret. Er dette ikke angivet, anses formålene for sideordnede, hvilket medfører, at der over en vis tidsperiode skal være en rimelig balance mellem varetagelsen af de enkelte formål.

Det foreslås i § 7, stk. 1, nr. 4, at grundkapitalens størrelse som hidtil skal være angivet i fondens vedtægt. Endvidere skal det være angivet om grundkapitalen er indbetalt kontant eller ved indskud af andre værdier end kontanter. Der er på dette punkt ikke tilsigtet ændringer i forhold til det hidtidige oplysningskrav i § 7, stk. 1, nr. 5.

I henhold til den foreslåede § 7, stk. 1, nr. 5, skal der som hidtil være krav om, at vedtægten skal indeholde oplysning om, hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter. Der er på dette punkt ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 6. Der skal være en beskrivelse af hvert indskud, som skal overtages. Hvis det er en bestående virksomhed, der overtages, er den bestående virksomhed et indskud.

Den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 7 kræver, at det fremgår udtrykkeligt af vedtægten, hvilke særlige rettigheder der er tillagt stifteren eller andre. Vedtægten skal kun forholde sig til dette spørgsmål, hvis der i den konkrete fond er tale om sådanne særlige rettigheder. Hvis dette ikke er tilfældet, kan vedtægten i en erhvervsdrivende fond således være tavs om dette spørgsmål. Der er dog ikke noget til hinder for, at det angives, at der ikke er tillagt stifter m.v. sådanne rettigheder.

Det foreslås, at dette oplysningskrav som udgangspunkt videreføres uændret i § 7, stk. 1, nr. 6. Væsentlige gavegivere har den samme negative retsstilling i forhold til fonden som en stifter. Det foreslås som følge heraf, at det gøres udtrykkeligt i nr. 6, at det er særlige rettigheder til stiftere, væsentlige gavegivere og andre, der skal angives i vedtægten.

Det foreslås i § 7, stk. 1, nr. 7, at der som hidtil skal være krav om angivelse af antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges, i vedtægten. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til det gældende oplysningskrav i § 7, stk. 1, nr. 8.

Antallet af bestyrelsesmedlemmer kan angives som et bestemt tal eller som et interval, hvor det højeste og mindste antal bestyrelsesmedlemmer er angivet. Bestyrelsen for en erhvervsdrivende fond skal bestå af mindst tre bestyrelsesmedlemmer, jf. lovens § 12. Hertil kommer eventuelle medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, der udpeges i medfør af lovens § 22.

Udpegningen af bestyrelsesmedlemmer til en erhvervsdrivende fond kan som hidtil fortsat ske ved selvsupplering, eller ved at en tredjepart uden for bestyrelsen, eksempelvis en organisation, udpeger bestyrelsesmedlemmerne. Det er også muligt med en kombination af de to modeller.

I vedtægten for en erhvervsdrivende fond er der alene krav om omtale af bestyrelsen, uanset om der i fonden også er en direktion eller ej. Der er dog ikke noget til hinder for, at det i en vedtægt angives, at der kan eller skal være en direktør i fonden.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 9, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning om fondens regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret.

Erhvervsdrivende fonde er som aktieselskaber og anpartsselskaber omfattet af årsregnskabsloven. Det vurderes som følge heraf, at der ikke er behov for, at der i vedtægten for en erhvervsdrivende fond medtages oplysning om fondens regnskabsaflæggelse. Det foreslås som følge heraf, at der i § 7, stk. 1, nr. 8, medtages krav om, at fondens løbende regnskabsår og det første regnskabsår skal angives i vedtægten.

Begyndelsestidspunktet for første regnskabsår er som udgangspunkt datoen for underskrivelsen af vedtægten. Hvis der er tale om en fond, der stiftes ved indskud af en bestående virksomhed eller en bestemmende ejerandel, er det dog muligt at tillægge stiftelsen af fonden regnskabsmæssig virkning tilbage i tid, jf. i øvrigt lovforslagets § 1, nr. 8.

En erhvervsdrivende fonds 1. regnskabsår kan maksimalt udgøre 18 måneder, jf. årsregnskabslovens § 15. Sluttidspunktet for 1. regnskabsår skal svare til sluttidspunktet for fondens løbende regnskabsår. Hvis en fond skal have kalenderåret som regnskabsår, skal fondens 1. regnskabsår således også afsluttes den 31. december.

I lovforslagets § 1, nr. 8, er det blandt andet foreslået, at det fremover skal være muligt at stifte en fond, hvor datoen for stiftelsens retsvirkninger er senere end datoen for underskrivelsen af vedtægten, jf. de foreslåede bestemmelser i § 5, stk. 4 og 5. Som konsekvens af denne foreslåede mulighed foreslås det, at hvis retsvirkningerne af stiftelsen skal være efter underskrivelsen af vedtægten, skal vedtægten indeholde oplysning om den dato, hvor retsvirkningerne indtræder. Dette svarer til, hvad der gælder ved stiftelsen af et kapitalselskab, hvor retsvirkningerne indtræder efter udarbejdelsen af stiftelsesdokumentet,

hvor der også er krav om, at datoen for retsvirkningernes indtræden angives i stiftelsesdokumentet.

Ved stiftelse af erhvervsdrivende fonde er der ikke krav om udarbejdelse af et stiftelsesdokument. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, at oplysningen herom i stedet medtages i fondens vedtægt. En stiftelse med virkning fremad i tid medfører, at der i tidsperioden frem til virkningstidspunktet ikke kan indgås forpligtelser på kapitalselskabets vegne, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, om blandt andet indsættelse af et nyt stykke 2 i § 6. Det vurderes som følge heraf hensigtsmæssigt, at datoen for virkningstidspunktet medtages i fondens vedtægt.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 10, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning om fondens anvendelse af overskud. Det foreslås, at kravet om angivelse af fondens anvendelse af overskud i fondens vedtægt videreføres uændret i *nr. 10*.

Det skal angives, hvad fondens overskud/midler skal anvendes til:

- i fondens levetid, og
- ved en eventuel opløsning af fonden.

Bestyrelsen fratræder i forbindelse med en fonds indtræden i likvidation og erstattes af en likvidator. Det er som følge heraf ikke muligt at anføre, at fondens midler ved fondens opløsning skal anvendes i overensstemmelse med bestyrelsens beslutning herom.

Til nr. 12

I lovforslagets § 1, nr. 11, foreslås det, at kravet om angivelse af fondens formål i vedtægten fremover vil fremgå af § 7, stk. 1, nr. 3, og ikke længere af nr. 4.

Som konsekvens heraf foreslås det, at henvisningen i § 7, *stk. 3*, til nr. 4 ændres til nr. 3. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer ved den foreslåede ændring.

Til nr. 13

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke en bestemmelse om, hvad der gælder, hvis en fond efter stiftelsen erhverver aktiver fra stifteren eller fra en væsentlig gavegiver.

Stiftere har en særlig status i forhold til fonden, idet et af delementerne i definitionen på en erhvervsdrivende fond er, at fondens formue er udskilt fra stifterens, hvilket medfører, at fondens midler ikke må tilbageføres til stifteren, jf. også lovforslagets § 1, nr. 2. Tilsvarende gælder med hensyn til væsentlige gavegivere, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Hvis en fond efter stiftelsen erhverver aktiver fra stifteren eller væsentlige gavegivere, medfører det risiko for, at der tilbageføres midler til disse, eksempelvis hvis omstændighederne ikke er sædvanlige.

Med henblik på at styrke tilsynet med disse efterfølgende erhvervelser foreslås det, at der indsættes en § 8 a i lov om erhvervsdrivende fonde.

Den foreslåede bestemmelse er inspireret af selskabslovens §§ 42 til 44, der omhandler et aktieselskabs efterfølgende erhvervelser fra stifteren.

Den foreslåede bestemmelse afviger dog på en række punkter fra bestemmelserne i selskabsloven. Begrundelsen herfor er at erhvervsdrivende fonde i modsætning til aktieselskaber er selvejende, og at der ikke gælder en tilsvarende bestemmelse om at kapitalselskaber skal være uafhængige af stifter og væsentlige gavegivere. Dette er blandt andet baggrunden for, at den foreslåede bestemmelse om en fonds efterfølgende erhvervelser fra en stifter eller gavegiver ikke er tidsbegrænset til de to første år efter stiftelsen, således som det er tilfældet i selskabsloven.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis en erhvervsdrivende fond erhverver aktiver fra en stifter eller en væsentlig gavegiver, skal fondsmyndigheden godkende erhvervelsen, hvis vederlaget svarer til mindst 10 % af fondens grundkapital. Tilsvarende gælder ved erhvervelser fra personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.

Hvis vederlaget for de pågældende aktiver udgør mindre end 10 % af fondens grundkapital, er der ikke krav om, at fondsmyndigheden skal godkende erhvervelsen. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at bestyrelsen i fonden skal varetage fondens interesser og skal sikre, at erhvervelsen ikke indebærer en begunstiggelse af en stifter eller en væsentlig gavegiver.

I det foreslåede *stk. 2* er det anført, at bestyrelsen til brug for fondsmyndighedens godkendelse skal udarbejde en redegørelse om de nærmere omstændigheder ved erhvervelsen. Der skal desuden udarbejdes en vurderingsberetning efter bestemmelserne i § 9 b, medmindre erhvervelsen er omfattet af § 9 c.

Hvis det erhvervede er en bestående virksomhed, skal balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed. Det vurderes således, at ved en efterfølgende erhvervelse fra en stifter eller en væsentlig gavegiver bør de samme beskyttelsesregler, der gør sig gældende ved en stiftelse ved indskud af andre værdier end kontanter iagttages. Det skyldes, at de risici, der gør sig gældende ved en sådan stiftelse, vurderes at gøre sig tilsvarende gældende ved erhvervelse af aktiver fra en stifter eller en væsentlig gavegiver.

Det bemærkes, at fondens bestyrelse er ansvarlig for, at en erhvervelse af et aktiv eller aktiver ikke er til skade for fonden eller dens kreditorer. Dette gælder også, når aktivet erhverves fra fondens stifter.

Det foreslås i *stk. 3*, at bestemmelserne om efterfølgende erhvervelser i stk. 1-2 ikke skal finde anvendelse, hvis der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner er som hovedregel kendetegnet ved, at fonden løbende foretager denne type dispositioner med uafhængige parter. Ved vurderingen af, om en disposition, der er sjældent forekommende, er en "sædvanlig forretningsmæssig disposition", kan der også ses på kutyme inden for branchen. Hvis fonden allerede har indgået helt tilsvarende transaktioner med uafhængige parter, taler dette for, at der er tale om en sædvanlig disposition. Såvel selve transaktionen som vilkårene – herunder betalingsbetingelser, kreditvurdering, sikkerhedsstillelse m.v. – skal være de samme, som når transaktionen gennemføres med en uafhængig tredjemand. Fondsbestyrelsen er ansvarlig for, om der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Er fondsmyndigheden i tvivl om, hvorvidt en konkret erhvervelse er en sædvanlig forretningsmæssig disposition, kan

fondsmyndigheden anmode bestyrelsen om en redegørelse, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 57, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse skal ses som en skærpelse i forhold til den gældende bestemmelse i § 21, stk. 3, i lov om erhvervsdrivende fonde, hvorefter fondens bestyrelse kun med fondsmyndighedens samtykke må foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, der kan medføre risiko for, at fondens vedtægt ikke kan overholdes. Hovedområdet for § 21, stk. 3, er dispositioner, der ikke kræver en vedtægtsændring, men som nærmer sig en vedtægtsændring, eller som vil kunne bringe fondens eksistens i fare, jf. FOB s. 64. Baggrunden for den foreslåede skærpelse er, at der i forhold til transaktioner mellem fonden og stifter er risiko for, at disse ikke sker i fondens interesse.

Hvis stifter sidder i bestyrelsen, er det vigtigt at være opmærksom på den særlige bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 20 om forbud mod at deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem fonden og den pågældende selv.

Til nr. 14

§ 9, stk. 2 til 5, indeholder en række bestemmelser om de tilfælde, hvor en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter. Disse bestemmelser afviger på en række punkter fra de bestemmelser i selskabsloven, der gælder, hvis et aktieselskab eller anpartsselskab stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter.

Det vurderes, at der på dette punkt ikke er væsentlige argumenter for, at der skal være forskel på, hvad der gælder for erhvervsdrivende fonde og for aktieselskaber og anpartsselskaber.

I lovforslagets § 1, nr. 15, foreslås det derfor, at der fremover skal gælde bestemmelser svarende til selskabslovens §§ 35 til 38, hvis en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter.

Som konsekvens heraf foreslås det, at de eksisterende særbestemmelser i § 9, stk. 2 til 5, ophæves.

Til nr. 15

§ 9, stk. 2 til 5, indeholder en række bestemmelser om de tilfælde, hvor en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter. Bestemmelserne afviger på en række punkter fra de bestemmelser i selskabsloven, der gælder, hvis et aktieselskab eller anpartsselskab stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter.

Det vurderes, at der på dette punkt ikke er væsentlige argumenter for, at der skal være forskel på, hvad der gælder for erhvervsdrivende fonde og for aktieselskaber og anpartsselskaber.

Det foreslås derfor, at der indsættes bestemmelser i lov om erhvervsdrivende fonde udarbejdet med inspiration i de tilsvarende bestemmelser i selskabslovens §§ 35 til 38, der finder anvendelse, hvis en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 9 a til 9 c.

Bestemmelsen afviger dog på visse punkter fra reglerne i selskabsloven, idet der i en fond ikke skal ske tegning af kapitalandele, som der er krav om i aktieselskaber og anpartsselskaber. Det

medfører, at der er foretaget visse tilpasninger i de foreslåede regler i §§ 9 a til 9 c i forhold til de tilsvarende bestemmelser i selskabsloven.

§ 9 a

Det foreslås i § 9 a, stk. 1, at hvis indbetalingen af grundkapitalen i en erhvervsdrivende fond skal ske helt eller delvis i andre værdier end i kontanter, skal indskuddet have en økonomisk værdi, og indskuddet kan ikke bestå i pligt til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse.

Fordringer på stiftere eller væsentlige gavegivere kan endvidere ikke indskydes eller overtages, uanset om fordringerne er sikret ved pant eller på anden måde. Det foreslåede udtrykkelige forbud mod indskud af fordringer på stiftere og væsentlige gavegivere har til formål at sikre en sikker og effektiv indbetaling af grundkapitalen og imødegå den misbrugsrisiko, der er forbundet med disse fordringer.

Andre fordringer kan indskydes i, eller overtages af en fond, hvis fordringen angår pligten til at erlægge penge, artsbestemte eller individuelt bestemte genstande, men kan ikke, hvis den skal kunne indskydes i fonden, angå pligten til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse, jf. det foreslåede 1. pkt.

Indskydes en fordring på tredjemand, vil kravene ved indskud af andre værdier end kontanter skulle opfyldes. Det betyder blandt andet, at der skal udarbejdes en vurderingsberetning, som danner grundlag for beslutningen om indskud af fordringen, jf. forslaget til § 9 b.

Det foreslås i § 9 a, stk. 2, at hvis indbetaling af en fonds grundkapital helt eller delvis skal ske i andre værdier end i kontanter, eller hvis en fond skal overtage sådanne værdier i forbindelse med oprettelsen, skal der redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af indskuddet eller overtagelsen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte indskudte eller overtagne aktiver og skal angive navn og bopæl på de personer, der er omfattet af aftale om indskud eller overtagelse.

§ 9 b

Det foreslås i § 9 b, at der fremover skal være krav om udarbejdelse af en vurderingsberetning, hvis en erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af andre værdier end kontanter, medmindre indskuddet er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 9 c.

En vurderingsberetning ved stiftelsen af en erhvervsdrivende fond skal i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 9 b, stk. 1, indeholde følgende:

1. en beskrivelse af hvert indskud,
2. oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
3. erklæring om, at den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til grundkapitalen i fonden.

Det foreslås i § 9 b, stk. 2, at vurderingsberetningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd. Det er godkendte revisorer, der af stifteren kan udpeges som vurderingsmænd. Skifteretten på det sted, hvor fonden skal have hjemsted, kan i andre tilfælde udpege vurderingsmænd.

Vurderingsmændene skal efter den foreslåede bestemmelse have adgang til at foretage de undersøgelser, de finder nødvendige, og kan fra stifterne eller fonden forlange de oplysninger og den bistand, som de anser for nødvendige for udførelsen af deres hverv.

Det foreslås i *stk. 3*, at vurderingen ikke må være foretaget mere end 4 uger før underskrivelsen af vedtægten. Overskrides fristen, må vurderingen foretages på ny. Herved sikres det, at vurderingsberetningen har den fornødne aktualitet. Vurderingsberetningen er en erklæring med høj grad af sikkerhed som reguleret i revisorloven.

Overtager fonden i forbindelse med stiftelsen en bestående virksomhed, foreslås det, at vurderingsberetningen skal indeholde en åbningsbalance for fonden, jf. det foreslåede *stk. 4*. Det foreslås, at åbningsbalancen skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven og underskrives af bestyrelsen og eventuel direktør, samt at åbningsbalancen skal være forsynet med revisorerklæring om revision.

§ 9 c

Selskabsloven medførte blandt andet, at der ved stiftelser af aktieselskaber og anpartsselskaber blev indført mulighed for at erstatte en vurderingsberetning udarbejdet af en vurderingsmand med en redegørelse udarbejdet af ledelsen, hvis der er tale om indskud af visse bestemte typer aktiver, jf. selskabslovens § 38.

Det foreslås i § 9 c, at der indføres en tilsvarende mulighed for at erstatte vurderingsberetningen med en bestyrelseserklæring, hvis den erhvervsdrivende fond stiftes ved indskud af bestemte typer aktiver.

Det foreslås endvidere i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens praksis med hensyn til kapital-selskaber, at det ligeledes er muligt at anvende undtagelsen på forpligtelser, hvis de samme betingelser, der skal iagttages i forhold til aktiver, er opfyldt.

Muligheden for at undlade vurderingsberetninger gælder, hvor aktivet allerede har været genstand for vurdering, der er så objektiv, aktuel og generelt anvendelig, at vurderingen uden risiko kan anvendes i forbindelse med det pågældende indskud. Der kan eksempelvis være tale om værdipapirer, der handles på et reguleret marked, eller aktiver, der for nylig har været vurderet af en uafhængig sagkyndig i forbindelse med den seneste regnskabsaflæggelse. Det er ikke muligt at indskyde værdier på baggrund af eksempelvis prisstatistikker for de pågældende aktiver eller vurderinger fra diverse forhandlere uden at få udarbejdet en vurderingsberetning af en uafhængig vurderingsmand.

Det fremgår af den foreslåede § 9 c, *stk. 1*, at man kan undlade at udarbejde en vurderingsberetning, hvis indskuddet allerede har været genstand for en anerkendt uafhængig sagkyndig vurdering, hvor aktivet er individuelt målt til dagsværdi og præsenteret i et års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, som er aflagt i henhold til 4. direktiv om årsregnskaber og revideret i henhold til 8. direktiv om revision, samt offentligt handlede værdipapirer.

Det konkrete aktiv skal fremgå af balancen i regnskabet, for at betingelsen om individuel måling og præsentation kan anses for opfyldt. Det afgørende er således ikke, hvilken virksomheds regnskab oplysningen findes i, men derimod om oplysningen angår netop det indskudte aktiv. Det må dog forventes, at aktivet normalt vil fremgå af regnskabet fra den virksomhed, som indskyder aktivet.

Målingen af det pågældende aktiv skal, som i de øvrige tilfælde hvor det er muligt at undlade at indhente vurderingsberetning, være aktuel. Det er således kun oplysninger fra det forudgående regnskabsår, der kan anvendes.

Er der grund til at antage, at en måling fra det forudgående regnskabsår ikke svarer til værdien på indskudstidspunktet, kan bestyrelsen efter omstændighederne blive ansvarlig for eventuelle tab, der påføres fonden som følge af anvendelsen af en måling, der ikke afspejler den aktuelle dagsværdi.

For så vidt angår indskud af værdipapir uden udarbejdelse af en vurderingsberetning, er det en forudsætning, at den værdi, værdipapirerne indskydes til, er ”det vægtede gennemsnit”, hvortil de er blevet handlet på et eller flere regulerede markeder i en 4 ugers periode. 4 ugers perioden er valgt, da det skønnes at være tilstrækkelig lang tid til at udjævne de almindelige udsving i kursen, der er sædvanlige for værdipapirer.

Er der imidlertid tale om usædvanligt store udsving i denne periode, er det op til fondens bestyrelse at vurdere, om der er tale om ekstraordinære omstændigheder, der gør gennemsnitskursen uanvendelig, eller om gennemsnitskursen i øvrigt ikke kan antages at afspejle den aktuelle værdi. Bestyrelsen kan efter omstændighederne blive ansvarlig for eventuelle tab, der påføres fonden som følge af anvendelsen af en kurs, der er påvirket af ekstraordinære omstændigheder eller andet, der medfører, at det ikke er den aktuelle værdi, der afspejles.

I det foreslåede *stk. 2* fastsættes der krav om, at fondens bestyrelse skal udarbejde en erklæring, hvis muligheden for at undlade at indhente en vurderingsberetning benyttes.

Erklæringen skal indeholde en beskrivelse af aktivet og dets værdi, oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen, en udtalelse om, at de indskudte værdier mindst svarer til grundkapitalen i fonden, samt en udtalelse om, at der ikke er opstået nye omstændigheder, der har betydning for den oprindelige vurdering.

Samtidig er det fundet hensigtsmæssigt at præcisere, at det er den almindelige ansvarsregel, der finder anvendelse, hvis bestyrelsen har benyttet muligheden for at undlade at indhente en vurderingsberetning ved indskud af et aktiv, og indskuddet viser sig at være til skade for fonden eller dens kreditorer.

Det kan således være ansvarspådragende, hvis bestyrelsen ikke har varetaget fondens eller kreditorernes interesser, f.eks. ved at indskuddet påfører fonden løbende udgifter.

Det kan også være ansvarspådragende for bestyrelsen, hvis erhvervelsen ikke stemmer overens med fondens økonomiske og/eller likviditetsmæssige stilling, eller hvis f.eks. en ejendom er indskudt til en værdi svarende til den offentlige vurdering, men hvor ejendommen reelt er usælgelig eller er væsentligt mindre værd.

I det foreslåede *stk. 3* fastslås, at erklæringen efter *stk. 2* skal medsendes som bilag til anmeldelsen om stiftelsen af den erhvervsdrivende fond.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 c undtager alene fra kravet i § 9 b, *stk. 1*. Dette medfører, at de foreslåede bestemmelser i § 9 b, *stk. 3* og *4*, om henholdsvis vurderingsberetningens alder og kravet om, at vurderingsberetningen i visse tilfælde skal indeholde en åbningsbalance

gælder uafhængigt af, om bestyrelsen i medfør af § 9 c, stk. 1, har valgt at erstatte vurderingsberetningen med en bestyrelsesredegørelse. En sådan bestyrelsesredegørelse må således også højst være 4 uger gammel på tidspunktet for underskrivelsen af vedtægten for den erhvervsdrivende fond.

Til nr. 16

§ 10 i lov om erhvervsdrivende fonde omhandler kapitalforhøjelser i erhvervsdrivende fonde.

Det vurderes som hensigtsmæssigt, at der som udgangspunkt gælder samme regler om kapitalforhøjelser i erhvervsdrivende fonde og aktieselskaber og anpartsselskaber, medmindre der er tale om forskelle, der er begrundet i det forhold, at fonde i modsætning til aktieselskaber og anpartsselskaber er selvejende.

Der er en række forskelle mellem § 10 i lov om erhvervsdrivende fonde og de tilsvarende bestemmelser i selskabsloven om kapitalforhøjelser, der ikke kan begrundes med fondenes særlige karakteristika som selvejende.

Det foreslås som følge heraf, at § 10 i lov om erhvervsdrivende fonde affattes på ny.

Efter § 10, stk. 1, kan en erhvervsdrivende fonds grundkapital forhøjes ved bestyrelsens beslutning ved overførsel af reserver eller overskud ifølge fondens senest reviderede årsrapport eller ved arv, gave eller lignende bidrag, som fonden har modtaget til forhøjelse af grundkapitalen.

Det foreslås, at det ved affattelsen af stk. 1, svarende til for aktieselskaber og anpartsselskaber, bliver muligt at foretage kapitalforhøjelser ved at overføre overskud eller reserver, der ikke er bundne, og som er opstået eller frigjort efter datoen for den senest aflagte årsrapport, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet..

Det foreslås i *stk. 2*, at bestyrelsen som hidtil kan foretage de ændringer af vedtægten, der er en nødvendig følge af en kapitalforhøjelse, og at der som følge heraf fortsat ikke er krav om fondsmyndighedens godkendelse af kapitalforhøjelser. Se dog i den forbindelse lovforslagets § 1, nr. 17.

Efter § 10, stk. 3, gælder reglerne i § 9, stk. 2 til 5, om indbetaling af grundkapitalen ved indskud af andre værdier end kontanter også ved kapitalforhøjelser, der sker ved indskud af andet end kontanter.

I lovforslagets § 1, nr. 15, foreslås det, at reglerne om indbetaling af grundkapitalen ved indskud af andre værdier end kontanter ændres. I forlængelse heraf foreslås det, at det i § 10, *stk. 3*, fastslås, at det fremover er bestemmelserne i § 9 til § 9 c, der finder anvendelse ved kapitalforhøjelser, der sker ved indskud af andre værdier end kontanter. Konsekvensen af den foreslåede ændring er blandt andet, at der er krav om udarbejdelse af vurderingsberetning, medmindre indskuddet er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 9 c, hvis der er tale om indskud af en bestående virksomhed, skal der udarbejdes en overtagelsesbalance.

Efter den gældende bestemmelse i § 10, stk. 4, er der ved kapitalforhøjelse, der sker ved overførsel af reserver eller overskud, krav om, at fondens revisor skal afgive erklæring om, at fondens økonomiske stilling ikke er forringet på en sådan måde, at de reserver eller overskud, der overføres, ikke længere er til stede. I selskabsloven er der ikke et tilsvarende krav om en

sådan revisorudtalelse. Der er ikke væsentlige argumenter, der taler for, at der på dette punkt skal gælde skærpede krav for erhvervsdrivende fonde i forhold til aktieselskaber og anpartsselskaber.

Efter de gældende regler i § 10, skal en kapitalforhøjelse anmeldes til Erhvervsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 4 uger efter beslutningstidspunktet.

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i lov om erhvervsdrivende fond er en tilsvarende generel anmeldelsesfrist på 2 uger, jf. også lovforslagets § 1, nr. 56.

Det foreslås i forlængelse heraf, at der i § 10, stk. 4, indføres krav om, at en kapitalforhøjelse fremover skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at bestyrelsen i fonden har truffet beslutning om kapitalforhøjelsen.

En overtrædelse af den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger vil ikke resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen, medmindre fristoverskridelsen er så betydelig, at anmeldelsen vurderes ikke længere at have aktualitetsværdi.

Til nr. 17

Det fremgår af lov om erhvervsdrivende fonde § 42, at hvis en erhvervsdrivende fonds uddelinger står i klart misforhold til fondens midler, kan fondsmyndigheden henstille til bestyrelsen at overveje at søge uddelingen forøget eller nedsat.

Hvis uddelingens størrelse må anses for at indebære fare for en krænkelse af fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden efter forhandling med bestyrelsen pålægge bestyrelsen at foretage de fornødne dispositioner med henblik på en forøgelse eller nedsættelse af uddelingen.

Endelig kan Erhvervsstyrelsen efter udtalelse fra fondsmyndigheden pålægge bestyrelsen at foretage henlæggelser.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om, at fondsmyndigheden kan henstille eller pålægge bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond at nedsætte grundkapitalen.

I visse tilfælde kan en uforholdsmæssig stor grundkapital i praksis sidestilles med de tilfælde, hvor en fonds midler står i klart misforhold til fondens uddelinger. Kapitalforhøjelser kræver ikke fondsmyndighedens godkendelse, hvilket også fremover vil være tilfældet. Det medfører en risiko for, at bestyrelsen i en fond løbende forøger grundkapitalen med fondens frie midler for derved at undgå uddelinger i overensstemmelse med formålet, uanset at det har været stifters intention, at der løbende skulle foretages uddelinger af fondens midler til de uddelingsberettigede.

Det foreslås som følge heraf, at der indsættes en § 10 a i lov om erhvervsdrivende fonde om de tilfælde, hvor fondens grundkapital klart afviger fra fondens formål og aktiviteter.

Det foreslås, at fondsmyndigheden under skærpende omstændigheder skal kunne påbyde bestyrelsen at foretage en kapitalnedsættelse.

Det foreslås, at den praktiske fremgangsmåde i disse tilfælde vil være, at fondsmyndigheden eksempelvis i forbindelse med en gennemgang af fondens årsregnskab konstaterer, at der er

indikationer på, at fondens grundkapital står i klart misforhold med fondens formål og aktiviteter. På baggrund heraf anmoder Erhvervsstyrelsen bestyrelsen i fonden om en redegørelse, eventuelt bilagt en erklæring fra fondens revisor. På baggrund af bestyrelsens redegørelse og revisors eventuelle erklæring træffer fondsmyndigheden afgørelse om, hvorvidt der er tale om et tilfælde omfattet af § 10 a.

En kapitalnedsættelse efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a vil af hensyn til fondens kreditorer skulle iagttage reglerne om kapitalnedsættelser, hvilket blandt andet medfører, at beslutningen om kapitalnedsættelse skal offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system, så fondens kreditorer har mulighed for at anmelde deres krav m.v.

Til nr. 18

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at bestemmelserne om kapitalafgang samles i et kapitel i lov om erhvervsdrivende fond, jf. også lovforslagets § 1, nr. 45, og at bestemmelserne samles i lovens kapitel 7. Selskabslovens kapitel 11 indeholder på tilsvarende vis alle former for kapitalafgang fra et aktieselskab eller anpartsselskab.

Den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 11 om kapitalnedsættelser foreslås som følge heraf ophævet. I stedet foreslås det, at der indsættes bestemmelser om kapitalnedsættelse i lovens kapitel 7, jf. også lovforslagets § 1, nr. 51.

Til nr. 19

Efter de gældende regler kan direktøren i en erhvervsdrivende fond ikke samtidigt være bestyrelsesformand i fonden, medmindre fondsmyndigheden konkret samtykker heri. Det antages, at bestemmelsen også gælder med hensyn til næstformanden for bestyrelsen.

Det foreslås, at muligheden for få samtykke fra fondsmyndigheden til, at en direktør kan være formand eller næstformand for bestyrelsen ophæves. Det skyldes, at det er en af bestyrelsens vigtige opgaver at føre kontrol med direktionen. Det er fondsretligt uhensigtsmæssigt og sår tvivl om arbejdsdelingen og kontrollen med direktionen, at der kan være sammenfald på det punkt.

I selskabsloven er der ligeledes forbud mod, at en direktør også er bestyrelsesformand i selskabet, jf. selskabslovens § 111, stk. 1, nr. 1, 5. pkt.

Til nr. 20

Erhvervsdrivende fonde har ikke en ejerkreds til at udøve tilsyn og kontrol med bestyrelsen – og i givet fald afsætte samt vælge nye medlemmer til bestyrelsen. Det er derfor særligt vigtigt, at fondsbestyrelsen er uafhængig, når den skal opfylde fondens formål og udøve de øvrige aktiviteter, der er foreskrevet i vedtægten. Udpegning fra et kontrolleret selskab til selskabets kontrollant (her moderfonden) er uhensigtsmæssig og kan sætte kontrolfunktionen overfor datterselskabet ud af kraft. Det foreslås derfor, at der i § 12, stk. 4, indsættes et forbud mod, at der i vedtægten for en fond kan gives mulighed, for at ledelsen i en fonds dattervirksomhed eller en tilknyttet virksomhed kan udpege medlemmer til fondens bestyrelse. I forhold til eksisterende vedtægtsbestemmelser er der i lovforslaget lagt op til, at der fastsættes en overgangsordning på 4 år, inden for hvilken fondene skal have bragt deres vedtægtsbestemmelse i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 3.

Det er ikke ualmindeligt, at der i vist omfang er såkaldte ”dobbeltposter” i fondsbestyrelsen og datterselskabernes bestyrelse og/eller direktion. Det er i denne forbindelse vigtigt at slå fast, at det kan være hensigtsmæssigt, at enkelte medlemmer af fondens bestyrelse har ledelsesposter i fondens datterselskaber. Det medvirker til at give indsigt og kendskab til datterselskabernes forhold.

Imidlertid giver det uhensigtsmæssige ledelsesforhold, hvis direktionen og bestyrelsen i datterselskabet i henhold til fondens vedtægt kan udpege medlemmer til fondens bestyrelse. I sådanne tilfælde vil fondens opgave som aktiv men kritisk kapitalejer i selskabet blive svækket.

Samme forhold gør sig gældende, hvis en direktør i datterselskabet eller den tilknyttede virksomhed samtidig er formand eller næstformand i fonden. Det foreslås derfor i § 12, stk.5, at fondsbestyrelsens formand eller næstformand ikke kan være en direktør i et datterselskab eller en tilknyttet virksomhed. Der kan dog konkret være undtagelsessituationer, hvor det kan være hensigtsmæssigt, at fondsbestyrelsens formand eller næstformand i en kortere periode er direktør i et underliggende selskab. Det gælder i situationer, hvor et selskab er under afvikling, i akut krise, hvor direktøren i en dattervirksomhed er afskediget, er fratrukket eller er langvarig syg eller tilsvarende.

Efter den gældende bestemmelse i lovens § 57, stk. 2, kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen påtale overtrædelser af lovens bestemmelser. Overholder et konkret bestyrelsesmedlem ikke de skærpede krav, som lovforslaget indebærer, vil fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed for samtlige erhvervsdrivende fonde kunne meddele påbud om, at bestyrelsesmedlemmet skal bringe forholdet i overensstemmelse med loven eller udtræde af fondens bestyrelse. I modsat fald vil fondsmyndigheden kunne afsætte det pågældende medlem.

Til nr. 21

§ 12 a

Forslaget til § 12 a og § 12 b samler reglerne om fondens bestyrelse og direktør samt disses opgaver og ansvar.

Den foreslåede § 12 a, stk. 1, 1. pkt., tydeliggør fondsbestyrelsens pligt til at have fokus på varetagelse af fondens formål og interesser. Dette har hidtil været gældende i henhold til fondsretlig praksis – også fra før fondslovene. Det vurderes imidlertid hensigtsmæssigt, at det nu står direkte i loven. Det fremgår således også af betænkning nr. 970 fra 1982, at en fondsbestyrelse skal sammensættes, så den kan varetage fondens interesser.

En tilsvarende bestemmelse som forslaget til § 12 a, stk. 1, 1. pkt., er indsat i lov om finansiel virksomhed i 2011, jf. § 209, stk. 1.

Det øvrige indhold af forslaget til ny § 12 a, svarer i øvrigt til selskabslovens § 115, der er en videreførelse og præcisering af de tidligere gældende regler om bestyrelsens opgaver i lov om aktieselskaber § 54.

Forslaget til § 12 a indeholder reglerne om, hvilke opgaver, der påhviler bestyrelsen i erhvervsdrivende fonde. Forslaget er en præcisering af den gældende § 25 i lov om

erhvervsdrivende fonde, som foreslås ophævet, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14.

Forslaget til § 12 a indeholder en præcisering af, at bestyrelsen skal varetage fondens formål og interesser, den overordnede og strategiske ledelse af selskabet samt sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed.

Organisering af en erhvervsdrivende fonds virksomhed indebærer f.eks. fastlæggelse af hovedlinjerne for, hvordan virksomheden organiseres og tilrettelægges, herunder hvilke rammer, der skal gælde for investeringer, hvordan fonden skal finansieres, og hvilke ledelses- og ansættelsespolitikker der skal gælde. Fondsbestyrelsen har som nævnt har pligt til at have fokus på varetagelse af fondens formål og interesser.

Herudover indeholder bestemmelsen en række pligter for bestyrelsen, som skal gøre bestyrelsen i stand til at føre tilsyn med direktionens arbejde. Såvel fondsbestyrelsen som en eventuel direktion foreslås desuden at bære ansvaret for, at fondens kapitalberedskab er forsvarligt, jf. de foreslåede bestemmelser i § 12 a, stk. 1, nr. 5, og § 12 b, stk. 3.

De foreslåede regler om bestyrelsens opgaver skal ses i sammenhæng med, at bestyrelsen er ansvarlig for den overordnede ledelse af fonden. Det betyder, at bestyrelsen træffer afgørelse i alle sager af væsentlig betydning for fonden.

Bestyrelsen har efter *nr. 1* ansvar for at påse, at bogføringen og regnskabsaflæggelsen kontrolleres på en efter fondens forhold tilfredsstillende måde. Bestyrelsens pligt er altså at føre kontrol med, at alt vedrørende bogføringen foregår på betryggende måde. Det samme gælder for regnskabsaflæggelsen.

Bestyrelsen skal i medfør af *nr. 2* påse, at der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller. Ved formuleringen »fornødne procedurer« sigtes der bl.a. til, at der kan være forskel på, hvilke krav der stilles til risikostyring og interne kontroller i forskellige typer og størrelser af fonde.

Bestyrelsen skal i medfør af *nr. 3* påse, at bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om fondens finansielle forhold.

Bestyrelsens mulighed for at leve op til sine opgaver og for at føre tilsyn med direktionens arbejde er i sagens natur afhængig af kvaliteten og omfanget af den information, bestyrelsen får fra direktionen. Det er i den forbindelse en opgave for bestyrelsen at sikre sig en tilstrækkelig rapportering. Fastlæggelsen heraf sker mest hensigtsmæssigt i en instruks for direktøren. Det er derfor hensigtsmæssigt, at der udarbejdes en forretningsgang for en direktør i alle tilfælde, hvor der er en direktion i en fond.

Bestemmelsen i *nr. 4* fastslår at det er bestyrelsens ansvar at føre den fornødne kontrol med, at en eventuel direktion udøver sit hverv på behørig måde. Bestemmelsen er en kodificering af gældende retspraksis, som bygger på, at det er bestyrelsen, der ansætter og afskediger direktionen.

Den i *nr. 5* foreslåede bestemmelse skal sikre, at en fonds kapitalgrundlag ikke undermineres, uden at bestyrelsen er opmærksom på eller vidende om den negative udvikling, den mindskede soliditet henholdsvis likviditet eller væsentlige risici, som direktionen eller andre i fonden er bekendt med. Bestyrelsen skal løbende gøre sig bekendt med og forholde sig til

fondens økonomiske, herunder likviditetsmæssige, situation og i den forbindelse tage stilling til, om situationen er økonomisk forsvarlig. Der skal også fremover foretages de henlæggelser, der er nødvendige efter fondens økonomiske stilling. Også fondens vedtægt kan foreskrive pligt til henlæggelser.

Spørgsmålet om, hvilket materiale og hvilken løbende rapportering der bør tilgå bestyrelsen for, at den kan tage stilling til fondens kapitalberedskab, vil afhænge af de konkrete forhold i den enkelte fond, herunder fondens størrelse, organisation, koncernopbygning m.v.

Bestyrelsen bør løbende vurdere fondens finansielle stilling. I bestemmelsen skal derfor indfortolkes en handlenorm knyttet til et likviditetskriterium. Det indebærer, at bestyrelsen tilskyndes til, at der skabes og opretholdes en rimelig balance mellem fondens egenkapital og dens aktivitet.

Dette betyder på den ene side, at fonden skal have tilstrækkelig egenkapital og likviditet til at kunne modstå midlertidige fald i indtjeningen. Det er både bestyrelsens ret og pligt at videreføre en fond i finansiel krise og søge at overvinde denne. Men bestyrelsen må ikke pådrage fonden yderligere forpligtelser, som den realistisk ikke kan dække.

Bestyrelsens ansvar for fondens forsvarlige kapitalberedskab indebærer også et ansvar for driften og dermed en pligt til at standse dens virksomhed, når en forsvarlig videreførelse ikke længere er mulig.

Afvejningen mellem disse to hensyn betyder, at definitionen på et forsvarligt kapitalberedskab vil variere fra fond til fond.

Ved vurderingen af, hvorvidt kapitalberedskabet kan siges at være forsvarligt, skal der særligt lægges vægt på det fremadrettede, dvs. at afvejningen skal ske blandt andet i forhold til fondens planer, budgetter m.v.

Forslagets stk. 3 svarer til den gældende § 25, stk. 4. Hvis der ikke er en direktør i en fond, er det bestyrelsen som organ, der også skal varetage den daglige ledelse af fonden.

§ 12 b

Forslaget til den nye bestemmelse i § 12 b svarer til den gældende § 25, stk. 2, i lov om erhvervsdrivende fonde og selskabslovens § 117 og § 118. Den foreslåede bestemmelse indeholder reglerne om, hvilke opgaver der påhviler direktionen i en fond. Det følger af den foreslåede bestemmelse, at direktionen varetager den daglige ledelse inden for de retningslinjer, bestyrelsen fastlægger.

Anvendelsen af begrebet »den daglige ledelse« betyder, at dispositioner, der efter fondens forhold er af usædvanlig art eller stor betydning, skal forelægges bestyrelsen, og at sådanne dispositioner normalt kun kan foretages efter bemyndigelse fra denne.

I sagens natur vil det variere fra fond til fond, hvad der kan karakteriseres som usædvanligt. Direktøren er legitimeret til i forhold til omverdenen at indgå aftaler på fondens vegne indenfor fondens formål, direktørkontakten og eventuelle krav til direktøren i forretningsordenen.

Ansættelse og afskedigelse af ledende medarbejdere, som ikke er medlemmer af direktionen, foretages af direktionen.

Bestyrelsen har altid mulighed for at overtage en konkret sag fra direktionen, men må ikke gøre det generelt, således at den reelt overtager direktionens opgaver og funktioner, hvorved den tilsigtede todeling og kontrolfunktion fra bestyrelsens side ophører.

I såkaldte »negotiorum gestio«-situationer (uanmodet forretningsførelse), hvor direktionen ikke kan afvente bestyrelsens beslutning om et væsentligt spørgsmål, som direktionen ikke har bemyndigelse til at træffe beslutning om, bestemmes det i *stk. 1, 4. pkt.*, at direktionen kan handle og snarest muligt derefter orientere bestyrelsen herom. Den beskrevne situation kræver, at der ikke har været tid til at afholde et bestyrelsesmøde, og bestemmelsens anvendelsesområde må antages at indsnævres, efterhånden som det bliver nemmere at indhente en godkendelse ad anden vej end ved et fysisk møde, dvs. f.eks. pr. telefon, e-mail eller lignende.

Bestemmelserne om direktionens pligt med hensyn til bogføring og formueforvaltning er samlet i den foreslåede § 12 b, *stk. 2 og 3*. Det fremgår af forslagets § 12 b, *stk. 2*, at direktionen i en fond har det umiddelbare ansvar for, at bogføringen foregår på betryggende måde i overensstemmelse med lovgivningens og de i henhold til denne udfærdigede nærmere bestemmelser om bogføringspligtens omfang. Bogføringen omfatter hele fondens bogholderi og regnskabsvæsen. Bestyrelsen skal ligeledes sikre, at de får de fornødne rapporteringer fra fondens dattervirksomheder til varetagelsen af fondens aktivitets- og uddelingsformål.

Direktionens pligt med hensyn til formueforvaltningen er ikke blot en pligt til at konstatere aktivernes tilstedeværelse, men omfatter efter lovens ord også deres forsvarlige anbringelse.

Det foreslåede *stk. 3* indeholder som noget nyt en bestemmelse om, at direktionen i en fond også har et ansvar for at sikre, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Ved den foreslåede bestemmelse fastsættes det, at det fremover vil være den samlede ledelse, der bærer ansvaret for de af bestemmelsen omfattede forhold. I relation til indholdet af den i *stk. 3* foreslåede bestemmelse henvises i det hele til bemærkningerne til § 12 a.

I aktieselskaber er det med selskabsloven blevet muligt at vælge to forskellige ledelsesmodeller.

Den ene model svarer til den hidtil kendte med en bestyrelse og en direktion.

Den nye model medfører, at bestyrelsen erstattes med et tilsynsråd.

Det foreslås, at der ikke åbnes op for, at fonde kan anvende en ledelsesmodel med et tilsynsråd og en direktion. Dette skal ses i sammenhæng med, at hvis ledelsesmodellen med et tilsynsråd vælges, vil der altid være krav om, at der også skal være en direktion, da ledelsesmodellen med et tilsynsråd er karakteriseret ved, at tilsynsrådet er et tilsynsorgan, mens ledelsen af virksomheden, såvel den daglige ledelse som den overordnede strategiske ledelse, henhører under direktionen. Fondsmyndigheden har ingen direkte kontrol- eller sanktionsbeføjelser overfor direktøren, og modellen vurderes derfor som u hensigtsmæssig for fonde, så længe der ikke er en direkte kontrol eller instruktionsbeføjelse overfor direktionen.

§ 12 c

Lov om erhvervsdrivende fonde har hidtil ikke indeholdt regler om administrator. En administrator er ikke en direktør og bestrider ikke de opgaver, som en direktør varetager.

En administrator har således ikke ledelsesopgaver, hvorfor administrator ikke skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system, som alene omfatter bestyrelsesmedlemmer og direktører, der i henhold til loven er ledelsesmedlemmer, og som derfor skal registreres i styrelsen.

Anvendelsen af en administrator er udbredt blandt ikke-erhvervsdrivende fonde, hvor bankernes forvaltningsafdelinger forestår administration (og revision) af en række fonde.

En væsentlig del af de erhvervsdrivende fonde anvender ligeledes en administrator. I de fleste tilfælde anvendes en ekstern tredjepart som administrator. I en del tilfælde anvendes fondens advokat, et af fondens koncernselskaber eller et af fondens bestyrelsesmedlemmer. Anvendelse af en administrator forekommer dobbelt så ofte i fonde, der ikke har en direktør, som i fonde, der har en direktør.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 12 c i lov om erhvervsdrivende fonde. Der har til formål at præcisere, at administrator alene fungerer som fuldmægtig for bestyrelsen i forhold til fondens administration.

En administrator kan derfor ikke tegne fonden.

Bestyrelsen eller en eventuel direktion har det fulde ansvar for den daglige drift af fonden uanset der er en administrator. Administrators opgaver kan afgrænses negativt i forhold til direktørens opgaver. Administrator kan således ikke have opgaver svarende til en direktørs opgaver og må ikke have ansvaret for fondens daglige drift. Ordningen med en administrator kan eventuelt omtales i bestyrelsens forretningsorden.

§ 12 d

Den foreslåede § 12 d svarer i tilpasset form til selskabslovens § 127, der indeholder en generalklausul om, at medlemmerne af kapitalselskabets ledelse ikke må disponere således, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller kapitalselskabets bekostning. Endvidere må medlemmerne af kapitalselskabets ledelse ikke efterkomme generalforsamlingsbeslutninger eller beslutninger truffet af andre selskabsorganer, hvis beslutningen måtte være ugyldig som stridende mod lovgivningen eller kapitalselskabets vedtægter.

Den foreslåede § 12 d har baggrund i, at det vurderes hensigtsmæssigt, at en tilpasset bestemmelse indsættes i lov om erhvervsdrivende fonde, således at det udtrykkeligt fremgår af LEF, at medlemmer af fondsbestyrelsen ikke må disponere således, at en disposition er åbenbart egnet til at skaffe medlemmer af bestyrelsen eller andre en utilbørlig fordel på fondens bekostning.

Den foreslåede bestemmelse vil i vidt omfang supplere den allerede gældende bestemmelse i lovens § 20 om inhabilitet, hvorefter bestyrelsesmedlemmer eller en direktør ikke må deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem fonden og den pågældende selv eller søgsmål mod den pågældende selv eller om aftaler mellem fonden og tredjemand eller søgsmål mod

tredjemand, hvis den pågældende deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod fondens.

Forslaget understøtter forslaget til § 12 a, stk. 1, hvorefter fondsbestyrelsen skal varetage fondens formål og interesser.

Til nr. 22

Den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 14, stk. 4, fastsætter, at et bestyrelsesmedlem i visse tilfælde skal udtræde af bestyrelsen. Et bestyrelsesmedlem skal således fratræde, hvis:

- den pågældende kommer under konkurs,
- den pågældende gør sig skyldig i en handling, som gør personen uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen,
- den pågældende på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at beklæde hvervet som medlem af bestyrelsen, eller
- har vist sig klart uegnet, skal udtræde af bestyrelsen.

Det er det pågældende bestyrelsesmedlem selv, der som udgangspunkt vurderer, om vedkommende har pligt til at udtræde. Et bestyrelsesmedlem har ligeledes pligt til at udtræde, hvis den pågældende ikke længere opfylder vedtægtens krav.

Såfremt et bestyrelsesmedlem i de tilfælde, som er opregnet ovenfor ikke af sig selv vælger at udtræde af bestyrelsen, har fondsmyndigheden efter lov om erhvervsdrivende fonde § 15 kompetence til at afsætte medlemmet.

Fondsmyndighedens mulighed for konkret under særlige omstændigheder at afsætte bestyrelsesmedlemmer skal ses i sammenhæng med, at en fond ikke har ejere.

Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer er et vidtgående indgreb. Derfor har denne kompetence også kun været anvendt få gange af fondsmyndighederne, således som det også var forudsat i forarbejderne til den gældende bestemmelse.

I praksis anvendes muligheden for at afsætte bestyrelsesmedlemmer sjældent, da det er meget tungt at bevise, at medlemmet er klart uegnet, ligesom det er svært at differentiere ”uegnet” og ”klart uegnet”.

Det er vigtigt, at bestyrelsesmedlemmerne påtager sig ansvaret for fonden. En fonds situation kan således blive forværret af bestyrelsesmedlemmer, som ikke i tilstrækkelig grad varetager fondens formål, opgaver og interesser.

Det foreslås som følge heraf, at kriteriet for afsættelse af bestyrelsesmedlemmer ændres fra ”klart uegnet” til ”uegnet”.

Med den foreslåede ændring præciseres det, at f.eks. gentagne overtrædelser af loven og vedtægten, uvilje til at afgive redegørelser og oplysninger, som fondsmyndigheden anmoder om, uvilje til at efterkomme påbud og manglende eller for sen indsendelse af årsrapport vil være indicium for, at fondsmyndigheden kan afsætte et bestyrelsesmedlem.

I de nævnte eksempler har den pågældende ikke vist evne og vilje til at overholde rammerne for fondens virke. Den foreslåede ændring har endvidere til formål at sikre, at hvis der i en fond er vedvarende uoverensstemmelser i bestyrelsen, således at dette reelt blokerer fondens beslutningsmulighed med risiko for betydelige tab, så har fondsmyndigheden mulighed for at gribe ind overfor de pågældende bestyrelsesmedlemmer og i sidste ende afsætte de pågældende bestyrelsesmedlemmer, hvis det skønnes nødvendigt. Herved vil det atter blive sikret, at bestyrelsen kan varetage fondens formål og interesser.

I bedømmelsen af, om et bestyrelsesmedlem konkret anses for uegnet til at være medlem af en fondsbestyrelse, ligger der således ikke i øvrigt en almindelig vandelsbedømmelse af den pågældende person og dennes evne til i anden forbindelse at udøve andre erhverv eller aktiviteter. Der er derfor ikke tale om en generel bedømmelse af den pågældende som uegnet til at varetage andre ledelsesposter.

Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer vil fortsat være et vidtgående indgreb. Kompetencen vil derfor fortsat kun blive bragt i anvendelse i situationer, hvor der klart har manifesteret sig et behov for at afsætte det pågældende bestyrelsesmedlem og tilføre fonden et mere kompetent og handlekraftigt bestyrelsesmedlem.

Det vil fortsat alene være fondsmyndigheden, der har kompetence til at afsætte et bestyrelsesmedlem.

Bestemmelser i en vedtægt for en erhvervsdrivende fond, om at et medlem af fondsbestyrelsen skal udtræde, hvis de øvrige medlemmer af bestyrelsen træffer beslutning herom, vil ikke kunne bringes i anvendelse. I modsat fald ville bestyrelsesmedlemmerne være indbyrdes afhængige, hvilket ville være uforeneligt med, at fonden ledes af en uafhængig bestyrelse. Der er dog intet til hinder for, at de øvrige bestyrelsesmedlemmer undlader at genudpege et bestyrelsesmedlem ved udgangen af medlemmets funktionsperiode, hvis medlemmet udpeges ved selvsupplering.

Foreninger, der har udpeget et medlem til en erhvervsdrivende fonds bestyrelse, har på tilsvarende vis ikke i medlemmets funktionsperiode mulighed for at afsætte den pågældende, hvis foreningen f.eks. mener, at den pågældendes udøvelse af sit hverv ikke er hensigtsmæssig, eller at den pågældende ikke længere har den nødvendige tilknytning til foreningen. Foreningen kan dog ved udløbet af bestyrelsesmedlemmets funktionsperiode undlade at genudpege den pågældende.

Til nr. 23

Efter de gældende regler kan fondsmyndigheden i visse tilfælde afsætte et eller flere bestyrelsesmedlemmer i en fond.

Fondsmyndigheden har alene mulighed for at afsætte en direktør, hvis denne ikke opfylder betingelserne i lovens § 13 om myndighed m.v. Fondsmyndigheden har ikke mulighed for at afsætte for en direktør, der åbenbart ikke varetager sine opgaver, idet kompetencen til at ansætte eller afskedige en direktør tilkommer bestyrelsen. Det vurderes, at det fortsat skal være bestyrelsens pligt at føre tilsyn med en direktør og eventuelt afskedige den pågældende, hvis denne ikke udfører sin funktion tilfredsstillende.

Det foreslås dog i § 15 a, at fondsmyndigheden konkret kan påbyde bestyrelsen at afsætte direktøren i særlige tilfælde, hvor det er åbenbart, at direktøren ikke lever op til de krav, der stilles til at varetage fondens daglige ledelse.

Formålet med forslaget er at få bestyrelsen til aktivt at påtage sig ansvaret for en forsvarlig ledelse af fonden, når direktøren ikke har varetaget sine opgaver med den daglige ledelse af fonden og dermed misrøgtet fondens interesser. Når fondsmyndigheden overvejer at benytte hjemlen vil bestyrelsen blive anmodet om en redegørelse for de kritisable forhold, før bestyrelsen får et påbud. Hvis bestyrelsen vælger ikke at følge fondsmyndighedens påbud, vil det være nærliggende at overveje, hvorvidt bestyrelsen varetager fondens interesser, jf. også forslaget til § 12 a. Hvis dette vurderes ikke at være tilfældet, vil bestyrelsesmedlemmerne selv kunne afsættes efter de allerede gældende regler herom i lovens § 15.

Til nr. 24

Lov om erhvervsdrivende fonde § 17, stk. 2, fastsætter, at hvis en fond er stiftet af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i selskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er nært knyttet til den pågældende. Sidstnævnte personer kan heller ikke uden fondsmyndighedens samtykke kan udgøre bestyrelsens flertal. I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis omfatter § 17, stk. 2, også ledelsesmedlemmer i stifterselskabet ud fra en formålsfortolkning. Det vurderes hensigtsmæssigt, at det præciseres i lov om erhvervsdrivende fonde § 17, stk. 2, at bestemmelsen også omfatter ledelsesmedlemmer i stifterselskabet, så der er klarhed om, hvad der gælder på dette punkt.

Til nr. 25

Det fremgår af § 19, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, at vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Efter den tilsvarende bestemmelse i selskabslovens § 138, stk. 1, 2. pkt., må vederlaget til medlemmerne af et kapitalsselskabs ledelse ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til kapitalsselskabets og, i moderselskaber, koncernens økonomiske stilling.

Det foreslås, at § 19, stk. 1, ændres, således at det også for fonde bliver et krav, at vederlaget også skal være forsvarligt i forhold til fondens og, i moderfonde, koncernens økonomiske stilling. Det foreslås endvidere, at bestemmelsen udvides til at omfatte samtlige registrerede ledelsesmedlemmer (dvs. bestyrelse og direktion) i en erhvervsdrivende fond.

Vederlaget til bestyrelsesmedlemmer skal vedrøre den periode, de pågældende bestyrelsesmedlemmer har fungeret i. Det betyder, at vederlaget beslutes typisk for det forgangne regnskabsår eller den periode heraf (pro rata), hvor medlemmet har fungeret.

Det fremgår af selskabslovens § 138, stk. 1, 1. pkt., at ledelsen i et selskab kan modtage såvel fast som variabelt vederlag. Bestemmelsen foreslås ikke indsat i LEF, da incitamentsaflønning i Erhvervsstyrelsens praksis og af udvalget er anset for uhensigtsmæssig i fonde. Det vurderes dog ikke som nødvendigt at indføre et forbud mod disse aflønningsformer. Det forventes, at fondsbestyrelserne og fondsmyndigheden fortsat anlægger en restriktiv praksis på området for incitamentsaflønning af ledelsesmedlemmer i

fonde omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde. Dette skal ses i sammenhæng med, at incitamentsaflønning må anses for at være en usædvanlig aflønningsform for ledelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond, hvor der ikke er ejere, der kan acceptere denne aflønningsform som i selskaber. Incitamentsaflønning i erhvervsdrivende fonde kan medføre, at den pågældendes personlige interesser kan være stridende mod fondens formål og interesser. Hvis incitamentsaflønning undtagelsesvis forekommer i fonden, skal der oplyses fuldt ud om ordningen, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1.

Efter den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 19, stk. 2, kan Erhvervsministeren fastsætte regler om størrelsen af vederlaget til bestyrelsesmedlemmer. Efter bestemmelsens 2. pkt. skal et vederlag, der ikke er fastsat i overensstemmelse med regler udstedt i medfør af 1. pkt., godkendes af fondsmyndigheden. Muligheden for at fastsætte sådanne bestemmelser har ikke været udnyttet.

Det foreslås, at den gældende bestemmelse i § 19, stk. 2, ophæves. Når det skal vurderes, hvad der er et rimeligt vederlag, er der således tale om en konkret vurdering. Det vurderes derfor ikke anvendeligt at udstede generelle regler herom.

Efter den gældende § 19, stk. 3, kan fondsmyndigheden nedsætte et vederlag til et eller flere bestyrelsesmedlemmer, hvis vederlaget findes for højt.

Det foreslås, at den gældende bestemmelse i § 19, stk. 3, videreføres som § 19, stk. 2.

Når det skal vurderes, hvorvidt et bestyrelseshonorar (dvs. det samlede honorar) er rimeligt, vil der være tale om en konkret samlet vurdering af alle sagens omstændigheder. I vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på de nedenfor omtalte forhold, der dog ikke udgør en udtømmende beskrivelse af de hensyn, der kan tillægges vægt ved vurderingen af, om et vederlags størrelse er "sædvanligt" eller "for højt" efter hvervets art og omfang:

- Bestyrelsens tidsforbrug og aktiviteter: Der ses på det faktiske tidsforbrug og aktiviteter, men det vurderes også, hvad der må anses for at være et sædvanligt tidsforbrug i forhold til bestyrelsens aktiviteter.

- Fondens formål, aktiviteter og resultater: Bestyrelsens primære opgave er at opfylde fondens formål. Der kan være en afgørende forskel på både arten og omfanget af det arbejde, der kræves for at opfylde forskellige formål. Der vil også blive taget hensyn til fondens faktiske aktiviteter og resultater.

- Fondens størrelse: Størrelsen af fondens kapital har den betydning, at der alt andet lige vil være et større arbejde og ansvar forbundet med bestyrelsesarbejdet, jo større fonden er. Fondens størrelse og organisering kan således være et parameter i forhold til at vurdere både arbejdets art og omfang.

- bestyrelseshonorarer i sammenlignelige fonde og andre virksomheder, herunder aktieselskaber.

Fondsmyndigheden kan tillige inddrage andre forhold i sit skøn.

Den foreslåede ændring af årsregnskabslovens § 69 vil medføre, at der fremover skal gives oplysning om bestyrelsens vederlag i årsregnskabet, uanset at fonden aflægger regnskab efter

klasse B. Herved bliver det muligt for fondsmyndigheden umiddelbart at se bestyrelsens samlede vederlag i en given fond, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1.

Bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond er ansvarlig for, at der ved vederlaget til direktionen tages behørigt hensyn til fondens interesser, og at vederlaget derfor er passende i forhold til direktørarbejdets art, omfang m.v. Hvis dette ikke er tilfældet, varetager bestyrelsen ikke fondens formål og interesser, hvilket konkret under skærpene omstændigheder kan ende med en afsættelse af bestyrelsen.

Fondsmyndigheden har ikke mulighed for at nedsætte et honorar til en direktør, der vurderes at overstige, hvad der er rimeligt.

Til nr. 26

I lyset af det fokus, der er på fonde og deres ledelse, foreslås det, at der fremover skal være krav om, at bestyrelsen i de erhvervsdrivende fonde skal forholde sig til de anbefalinger om god fondsledelse, som Komiteen for god Fondsledelse udsteder, jf. den foreslåede § 20 a.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte samtlige erhvervsdrivende fonde. Det er derfor afgørende, at antallet af anbefalinger for god fondsledelse er af et begrænset omfang, ligesom der ved udarbejdelsen af anbefalingerne er opmærksomhed på, at også små erhvervsdrivende fonde vil skulle forholde sig til disse.

Det foreslås, at når fondene skal udarbejde deres redegørelse for, hvorledes de forholder sig til anbefalingerne, skal de gøre det ud fra et såkaldt "følg eller forklar"-princip. Følger fonden anbefalingerne, er det således tilstrækkeligt for hver enkelt anbefaling at oplyse dette. Følger fonden ikke en eller flere af anbefalingerne, skal bestyrelsen forklare og begrunde grundene hertil, og hvordan fonden i stedet har indrettet sig. Endelig er det væsentligt, at anbefalingerne for god fondsledelse ikke undergår hyppige ændringer, idet det anses for hensigtsmæssigt, at fondsbestyrelserne får ro til at arbejde med anbefalingerne og i givet fald tilpasse sig hertil, uden at der straks kommer nye og ændrede anbefalinger.

Fonden skal efter den foreslåede bestemmelse klart anføre, på hvilke konkrete områder fonden ikke følger de enkelte anbefalinger. Det er således ikke tilstrækkeligt at anføre, at "fonden følger anbefalingerne, med enkelte afvigelser". Afvigelserne skal fremgå tydeligt.

Bestemmelsen angiver ikke nærmere krav til indholdet af fortolkningen og begrundelsen. Der skelnes således ikke mellem "gode" og "dårlige" grunde til at fravælge den enkelte anbefaling. Her er det op til den enkelte fond selv at vælge, om den vil følge eller forklare. Forklaringen af en afvigelse skal indeholde en klar og konkret begrundelse.

Det foreslås i lovforslagets § 2. nr. 2, at fondene i deres ledelsesberetning i årsrapporten skal medtage deres redegørelse om anbefalingerne om god fondsledelse, jf. forslaget til årsregnskabslovens § 77 a. Regnskabsbrugerne og fondsmyndigheden kan herefter vurdere, om de er enige i fondens beslutning.

Hvis en fond undlader at forholde sig til anbefalingerne, eller hvis bestyrelsen anfører en begrundelse for en afvigelse fra anbefalingerne, som er åbenbart grundløs eller uden mening, kan fondsmyndigheden pålægge bestyrelsen at forholde sig hertil i medfør af den foreslåede ændring af § 57, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 71. Under skærpene omstændigheder vil

dette konkret kunne indgå i fondsmyndighedens vurdering af, hvorvidt der bør iværksættes en granskning af visse konkrete forhold i fonden.

Til nr. 27

Efter selskabslovens § 114 må formanden for bestyrelsen eller tilsynsrådet i et børsnoteret selskab eller et statsligt aktieselskab ikke udføre hverv for kapitalsekskabet, der ikke er en del af hvervet som formand.

En bestyrelsesformand kan dog, hvor der er særligt behov herfor, udføre opgaver, som den pågældende bliver anmodet om at udføre af og for bestyrelsen. Herved kan bestyrelsesformanden kortvarigt deltage i et kapitalsekskabs daglige ledelse i særlige tilfælde, hvor der kan være et rimeligt behov herfor.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke på nuværende tidspunkt en tilsvarende bestemmelse om arbejdende bestyrelsesformænd. For at hindre en uheldig magtkoncentration hos bestyrelsesformanden, som kan føre til manglende kontrol og tilsyn foreslås indsat en bestemmelse til regulering af forholdet.

Det foreslås, at der som § 21, stk. 4, indsættes en tilsvarende bestemmelse om en arbejdende bestyrelsesformand i en fond, således at bestyrelsen i en fond også aktivt skal tage stilling til, hvorvidt bestyrelsesformanden efter anmodning kan påtage sig opgaven. Dette er særligt relevant i erhvervsdrivende fonde, hvor der ikke er en direktion. I sådanne tilfælde er det den samlede bestyrelse, som også varetager den daglige ledelse, hvorfor det bør fremgå af bestyrelsens forretningsorden, hvorledes den daglige ledelsesopgave varetages af bestyrelsens medlemmer.

Det forhold, at en bestyrelsesformand samtidigt arbejder med daglig ledelse af fonden, vil stadig på længere sigt være uforeneligt med lovens rollefordeling mellem bestyrelse og direktion. Bestyrelsens formand må, ligesom den øvrige bestyrelse, derfor ikke overtage den daglige ledelse af virksomheden mere permanent. Dette skal også ses i sammenhæng med, at det i lovforslagets § 1, nr. 19, foreslås, at direktøren for en fond ikke kan være formand eller næstformand for bestyrelsen.

Til nr. 28

Det foreslås med den nye § 21, stk. 7, at der skal afholdes et årligt årsregnskabsmøde, hvor bestyrelsen godkender årsrapporten og hvor revisor har pligt til at være til stede. Det sikres på den måde, at bestyrelsens behandling og godkendelse af årsrapporten sker med revisors tilstedeværelse og dermed med mulighed for at der kan stilles spørgsmål til revisor, ligesom revisor kan uddybe og forklare forhold, der er omtalt i årsregnskab, ledelsesberetning, påtegning, revisionsprotokol m.v. Hvis alle bestyrelsesmedlemmer er enige, om at der ikke er behov for revisors deltagelse i mødet, og revisor er enig i dette, har revisor dog ikke pligt til at deltage. Beslutningen herom skal vedrøre det enkelte års konkrete regnskabsmøde. Det skal fremgå af bestyrelsens protokol, at revisor ikke har deltaget i årsregnskabsmødet, da ingen har anmodet herom.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, hvilke forhold bestyrelsen skal tage stilling til på årsregnskabsmødet, hvilket vil sige beslutning om godkendelse af årsrapporten og om anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport.

I henhold til selskabslovens § 88 skal der i kapitalselskaber afholdes et årligt møde i form af generalforsamling, hvor selskabets årsrapport skal fremlægges og godkendes. I henhold til selskabslovens § 103, stk. 4, skal revisor deltage på den ordinære generalforsamling, hvor årsrapporten skal godkendes, hvis der er tale om et aktieselskab, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked, eller et statsligt aktieselskab. I øvrige kapitalselskaber har revisor ikke pligt til at deltage på den ordinære generalforsamling, men grundet fondenes særlige egenskab som selvejende, er det fundet hensigtsmæssigt, at revisor altid deltager på det møde, hvor fondens årsrapport godkendes.

I henhold til de gældende regler, som fortsat fremgår af bestemmelsens stk. 5, har revisor ret til at deltage i bestyrelsens møder under behandlingen af årsrapporter m.v. Desuden har revisor pligt til at deltage i et bestyrelsesmøde, hvis blot ét medlem af bestyrelsen eller direktionen anmoder herom.

Det må formodes, at et krav som det foreslåede allerede i dag vil være opfyldt i mange fonde, da revisor ofte deltager i forbindelse med behandling og godkendelse af fondes årsrapporter. Ikke desto mindre vil et lovmæssigt krav herom sikre, at alle erhvervsdrivende fonde skal leve op til kravet, hvilket er fundet hensigtsmæssigt.

Hvis bestyrelsesmødet ikke er et fysisk møde, men et skriftligt bestyrelsesmøde eller et elektronisk bestyrelsesmøde, skal bestyrelsen sikre, at revisor kan deltage på samme vis som bestyrelsens medlemmer.

Da der under alle omstændigheder er tale om et bestyrelsesmøde, er det endvidere et krav, at bestyrelsesprotokollen føres vedrørende det pågældende møde, således at det i protokollen skal indføres, om bestyrelsen godkendte årsrapporten. Det medfører endvidere, at hvis det ikke indføres i bestyrelsesprotokollen, at årsrapporten blev godkendt på bestyrelsesmødet, skal revisor i medfør af § 29, stk. 3, udarbejde en erklæring om dette. Fondsmyndigheden skal have kopi af denne erklæring.

Der skal på årsregnskabsmødet fremlægges en årsrapport for fonden. Årsregnskabsmødet skal derfor afholdes i så god tid, at den godkendte årsrapport kan indsendes til Erhvervsstyrelsen, så den er modtaget i styrelsen inden udløbet af fristen i årsregnskabsloven. Fristen for at indsende årsrapport er for erhvervsdrivende fonde senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning, jf. årsregnskabslovens § 138, stk. 1. Årsrapporten skal indsendes til styrelsen uden ugrundet ophold efter godkendelsen. Den godkendte årsrapport skal være revideret.

Er en årsrapport godkendt på årsregnskabsmødet, men kræver eksempelvis Erhvervsstyrelsen i henhold til årsregnskabsloven, at der udarbejdes en ny, kan den nye årsrapport godkendes på et almindeligt bestyrelsesmøde. På dette møde bør revisoren for fonden ligeledes deltage.

Til nr. 29 og 30

Lov om erhvervsdrivende fonde § 21 a omhandler skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder i en erhvervsdrivende fond.

Selskabsloven indeholder ligeledes regler om elektroniske og skriftlige bestyrelsesmøder, jf. selskabslovens § 125.

Ved indførelsen af selskabsloven blev der gennemført visse lempelser i forhold til de hidtidige regler om skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder.

Det foreslås, at lov om erhvervsdrivende fonde § 21 a ændres, således at reglerne om skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder i erhvervsdrivende fonde svarer til reglerne i selskabsloven.

Den foreslåede ændring medfører, at bestyrelsen ikke på forhånd skal definere, hvilke emner, bestyrelsen mener, der er egnet til en skriftlig behandling.

Det foreslås endvidere, at muligheden for at kræve et fysisk møde ved skriftlige og elektroniske bestyrelsesmøder fremover erstattes af muligheden for en »mundtlig« drøftelse, f.eks. et telefonmøde eller en videokonference.

Til nr. 31

Det fremgår af selskabslovens § 130, at hvis bestyrelsen eller tilsynsrådet i et kapitalselskab består af flere medlemmer, dvs. samtlige aktieselskaber, skal der ved en forretningsorden træffes nærmere bestemmelser om udførelsen af bestyrelsens eller tilsynsrådets hverv.

Der har hidtil ikke været regler om udarbejdelse af en forretningsorden for bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, selvom bestyrelsen altid vil bestå af mindst 3 medlemmer.

En væsentlig del af bestyrelserne i de erhvervsdrivende fonde har ikke udarbejdet en forretningsorden vedrørende deres arbejde.

Da en forretningsorden må anses for god skik indenfor bestyrelsesarbejde og et udtryk for orden og professionalisme i ledelsesarbejdet, vurderes det hensigtsmæssigt, at der ligesom i kapitalselskaber stilles krav om udarbejdelse af en forretningsorden for bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21 b. En forretningsorden for bestyrelsen er særligt relevant, hvor fonden ikke har en direktion, og hvor bestyrelsen derfor også varetager den daglige ledelse, og hvor det derfor i forretningsordenen bør tages stilling til, hvorledes bestyrelsen fordeler disse opgaver mellem sig.

Det foreslås, at indholdskravene til en forretningsorden i erhvervsdrivende fonde som udgangspunkt skal være de samme som til kapitalselskaber i henhold til selskabsloven.

Forslaget til *stk.* 2 indeholder regler om, hvad forretningsordenen bør indeholde. Det vurderes, at nogle overordnede krav til en forretningsorden medvirker til at sætte fokus på områder, som bør overvejes som en naturlig del af bestyrelsesarbejdet i en fond. De oplyste temaer, som bestyrelsen bør overveje i forbindelse med udarbejdelsen af forretningsordenen, er af stor relevans ved udformningen af forretningsordenen.

I forretningsordenen kan indgå, at bestyrelsen med passende mellemrum overvejer, hvorvidt der skal vælges en næstformand, som kan fungere i tilfælde af formandens forfald og i givet fald, at der udarbejdes en arbejds- og opgavebeskrivelse af formandens og eventuelt næstformandens pligter, opgaver og ansvar.

Har fonden ikke en direktør, bør det i forretningsordenen fastlægges, at bestyrelsen med passende mellemrum tager stilling til, hvorvidt fonden skal have en direktør til at forestå den daglige ledelse af fonden.

Har fonden ansat en direktør, bør forretningsordenen eller en forretningsorden for direktøren fastsætte regler for bestyrelsens opfølgning på direktørens arbejde gennem en formaliseret kommunikation, dialog og rapportering.

Forretningsordenen kan desuden fastlægge rammerne for samarbejde med en eventuel direktion, og hvordan kontakten og kommunikationen mellem bestyrelse og direktion skal ske, herunder om direktionens rettidige, præcise og tilstrækkelige rapportering til bestyrelsen.

Hvis bestyrelsen i stedet for en direktør med en administrator, bør forretningsordenen tilsvarende fastsætte rammer for samarbejde og kontakt med administrator samt vurdering og kontrol af administrators arbejde.

Det er den enkelte fonds ønsker og behov, der er afgørende. Forretningsordenen bør løbende gennemgås af bestyrelsen med henblik på at sikre dette.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at det enkelte medlem af bestyrelsen er opmærksomt på sine pligter med hensyn til de forhold, som er angivet i de foreslåede bestemmelser. Herved lettes muligheden for at gøre et ansvar gældende mod et medlem af bestyrelsen, hvor der er tale om forsømmelighed.

Formålet med en forretningsorden er således bl.a. at sikre, at arbejdet i bestyrelsen foregår på en hensigtsmæssig måde og på et oplyst grundlag, hvorom der er enighed i bestyrelsen.

Er der uoverensstemmelse mellem forretningsordenen og vedtægten, er det altid vedtægten, der gælder. Forretningsordenen ikke kan tillægge medlemmerne af bestyrelsen nye beføjelser og rettigheder, som de ikke er tillagt i vedtægten.

Forretningsordenen bør bl.a. indeholde bestemmelser, der indskærper, at medlemmerne af bestyrelsen har en aktiv handlepligt. Det er dog ikke en forudsætning for ansvar, at forholdet er omtalt i forretningsordenen, idet ansvaret gælder under alle omstændigheder. Ved at medtage forholdet, synliggøres og indskærpes dette ansvar overfor bestyrelsesmedlemmerne.

Det foreslås, at der ikke indføres krav om, at forretningsordenen altid skal indsendes til fondsmyndigheden. Har fondsmyndigheden behov for forretningsordenen som f.eks. led i en konkret sag, kan fondsmyndigheden anmode om at få den indsendt, jf. § 57, stk. 3.

Til nr. 32

Reglerne om medarbejderrepræsentation i lovens § 22 gælder ikke for moderfonde, hvis erhvervsmæssige virksomhed udelukkende består i drift af massemedier og hermed beslægtet virksomhed, jf. stk. 3. Denne bestemmelse om »bladfonde«, blev indsat ved lov nr. 350 af 6. juni 1991.

Anvendelsen af bestemmelsen er yderst begrænset.

Det foreslås, at § 22, stk. 3, ophæves, således at bladfonde fremover skal følge de samme regler om medarbejderrepræsentation som andre erhvervsdrivende fonde.

Det vurderes ikke, at der er væsentlige argumenter, der kan begrunde, at disse fonde på dette punkt skal være undergivet andre regler end andre erhvervsdrivende fonde.

Til nr. 33

Det foreslås, at lovens § 25 om bestyrelsen og direktøren ophæves som konsekvens af forslag til de foreslåede nye bestemmelser i §§ 12 a og 12 b, der præciserer bestyrelsens og direktørens opgaver og ansvar.

Til nr. 34

Det foreslås, at det i § 26 tilføjes, at revisor også kan forlange, at der indkaldes til bestyrelsesmøde i en fond. En tilsvarende bestemmelse findes i dag for kapital-selskaber, jf. selskabslovens § 123, 2. pkt.

Revisor kan ikke i henhold til de gældende regler anmode om at få indkaldt til bestyrelsesmøde i en erhvervsdrivende fond. Dette er alene forbeholdt medlemmer af bestyrelsen, en eventuel direktion, Erhvervsstyrelsen eller fondsmyndigheden.

Som led i styrkelsen af revisors rolle, som offentlighedens tillidsrepræsentant er det fundet hensigtsmæssigt, at revisor også skal kunne anmode om at få indkaldt til bestyrelsesmøde i en erhvervsdrivende fond. Revisors ret til at anmode om indkaldelse til et bestyrelsesmøde medfører også en ret for revisor til at kræve, at bestyrelsesmødet afholdes som et fysisk møde.

Det er fortsat fondens formand, som skal sørge for selve indkaldelsen, jf. § 21, stk. 1.

Til nr. 35

Der indsættes en overskrift til den nye bestemmelse om kapitaltab, som indsættes som ny § 26 a. Bestemmelsen om kapitaltab fremgik tidligere af Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011), men foreslås indsat direkte i loven. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 36.

Til nr. 36

Der foreslås indsættelse af bestemmelse om kapitaltab, som viderefører de bestemmelser, som tidligere fremgik af § 12 i Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011). Ændring medfører ingen ændringer i retstilstanden, men er alene en kodificering af de gældende regler vedrørende kapitaltab.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber. Reglerne er dog på visse punkter skærpede for erhvervsdrivende fonde, jf. nedenfor.

Den foreslåede regel om kapitaltab gælder uanset størrelsen på fondens grundkapital, og berører ikke det forhold, at ledelsen i øvrigt er forpligtet til at sikre, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt i forhold til fondens drift, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder, jf. de i § 25 foreslåede bestemmelser med tilhørende bemærkninger.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 26 a, stk. 1, skal bestyrelsen i en fond afholde et bestyrelsesmøde senest 3 måneder efter, at det er konstateret, at fonden har tabt mere end halvdelen af sin grundkapital. På det pågældende bestyrelsesmøde skal bestyrelsen redegøre for fondens økonomiske stilling.

Derudover skal bestyrelsen fremsætte forslag, som kan føre til fuld dækning af fondens grundkapital. Sådanne foranstaltninger kan eksempelvis være tilførsel af nye midler til fonden, eller forslag om reetablering ved egen indtjening. Kan der ikke findes en egnet løsning, som fører til fuld dækning af grundkapitalen, skal bestyrelsen stille forslag om opløsning af fonden.

Handlepligten for bestyrelsen beror på, hvorvidt et kapitaltab konstateres, og hvorvidt bestyrelsen får kundskab om dette tab. Pligten betyder, at bestyrelsen skal stille de forslag, som den finder påkrævet. Det må antages, at kravet om en forsvarlig ledelse skærpes, når et kapitaltab er konstateret.

Bestemmelsen fastsætter alene, at bestyrelsen skal *sikre*, at der afholdes et bestyrelsesmøde. Det medfører, at der også påhviler en eventuel direktion i en fond en reaktionspligt i tilfælde af kapitaltab. Denne reaktionspligt medfører, at en eventuel direktør skal orientere bestyrelsen om et konstateret kapitaltab. I modsat fald vil den pågældende direktør kunne blive erstatningsansvarlig.

Reglerne om kapitaltab findes tilsvarende i selskabsloven. Reglerne for fonde er dog skærpede, hvilket skal ses i sammenhæng med, at der i en erhvervsdrivende fond ikke er nogen ejere, som kan indskyde midler, hvis eller når en fond får økonomiske problemer. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at tidsfristen for at foretage en handling sættes til 3 måneder, i modsætning til kapitalselskaber, hvor fristen er 6 måneder efter bestyrelsen får kendskab til kapitaltabet. Fristen på 3 måneder findes allerede i dag i opløsningsbekendtgørelsen, og der er derfor tale om en videreførelse af gældende ret.

Bestemmelsen gælder både, når tabet konstateres ved udarbejdelsen af årsregnskabet, og når fonden udsættes for en økonomisk tilbagegang i løbet af regnskabsåret.

I henhold til den foreslåede § 26 a, stk. 2, kan bestyrelsen beslutte at nedsætte fondens grundkapital, så fonden ikke længere er i kapitaltab. Bestyrelsen skal iagttage de foreslåede bestemmelser i §§ 43 b – 43 f, hvilket medfører at fondens bestyrelse skal indhente fondsmyndighedens samtykke til nedsættelsen af grundkapitalen.

Grundkapitalen kan ikke nedsættes til under lovens minimumskrav på 300.000 kr. Hvis grundkapitalen efter nedsættelse er under minimumskravet, skal bestyrelsen i henhold *stk. 2, 2. pkt.*, stille forslag om at opløse fonden. Opløsningen af fonden som følge af kapitaltab skal følge reglerne om likvidation i lovens §§ 50 – 50 e, hvilket bl.a. medfører, at fondsmyndigheden skal godkende opløsningen.

Bestyrelsen skal i henhold til den foreslåede § 26 a, stk. 3, indsende protokoludskrift fra det bestyrelsesmøde, hvor bestyrelsen tager stilling til fondens kapitaltab, til fondsmyndigheden. Protokoludskriften, i form af referat fra bestyrelsesmødet, skal være modtaget hos fondsmyndigheden senest 2 uger efter afholdelsen af bestyrelsesmødet. Protokollen, som skal føres i henhold til lovens § 21, stk. 4, skal indeholde bestyrelsens beslutninger vedrørende kapitaltabet, herunder redegøre for fondens økonomiske stilling. Det skal af bestyrelsens redegørelse bl.a. fremgå, hvilke initiativer bestyrelsen har besluttet at iværksætte, og som inden for en passende tidshorisont fører til fuld dækning af grundkapitalen, herunder hvordan fondens bestyrelse anser det for muligt at reetablere fondens grundkapital ved egen indtjening, ved midler udefra eller på anden vis. Hvis der ikke kan tilvejebringes midler, som fuldt ud fører til dækning af fondens grundkapital, eller minimum 300.000 kr., hvis bestyrelsen vælger at

nedsætte grundkapitalen, skal fondens bestyrelse træffe beslutning om fondens opløsning, jf. stk. 1.

Efter bestemmelsens *stk. 4* kan fondsmyndigheden foranledige en fond tvangsopløst, hvis bestyrelsen ikke indkalder til et bestyrelsesmøde, eller hvis bestyrelsen ikke beslutter at berigtige fondens kapitalforhold inden for en af fondsmyndigheden fastsat frist.

Fondsmyndigheden kan give en fond frist til at retablere grundkapitalen ved fondens egen indtjening, hvis det vurderes, at der er realistiske forventninger til, at fondens kapital vil kunne retableres inden for et kortere tidsrum. Det skal så vidt muligt dokumenteres med budgetter eller lignende, som viser, at en retablering af grundkapitalen er realistisk. Budgetterne skal være forsynet med erklæring fra fondens revisor. Fristen for retableringen kan sædvanligvis meddeles for 1 år ad gangen med mulighed for forlængelse, hvis budgetterne i alt væsentlighed følges. I praksis vil en fond typisk kunne få en frist på 3 til 5 år til retablering af grundkapitalen ved fondens egen indtjening.

Bestyrelsen og en eventuel direktion har et ansvar for løbende at overvåge fondens finansielle stilling. Ledelsesmedlemmerne kan blive erstatningsansvarlige i henhold til lovens § 46, hvis fondens fortsatte drift medfører tab for bl.a. kreditorer.

Til nr. 37

I lovforslagets § 1, nr. 35 og 36, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde som § 26 med overskriften kapitaltab.

Som konsekvens af den foreslåede ændring foreslås det, at der indsættes en *overskrift til § 27*, da denne bestemmelse ikke omhandler kapitaltab. Det foreslås, at overskriften til § 27 skal være repræsentations- og tegningsret.

Til nr. 38

Det foreslås i § 29, *stk. 1, 1. pkt.*, at årsrapport ændres til årsregnskab. Dette stemmer overens med årsregnskabslovens regler, hvorefter der i erhvervsdrivende fonde skal aflægges en årsrapport, som består af flere dele, herunder bl.a. et årsregnskab og en ledelsesberetning. Da det alene er årsregnskabet, som skal revideres, foreslås dette præciseret i bestemmelsen.

Det foreslås desuden, at det fremover af bestemmelsen skal fremgå direkte, at revisor skal være en godkendt revisor. En godkendt revisor vil sige enten en statsautoriseret eller registreret revisor. Dette har hidtil været gældende i henhold til årsregnskabsloven, men for at skabe klarhed foreslås det, at det fremover fremgår tydeligt af bestemmelsen om valg af revisor.

Fondens revisor vælges af bestyrelsen, eller udpeges i henhold til fondens vedtægt, jf. stk. 1, 1. pkt., hvilket også hidtil har været gældende. Vedtægten for en erhvervsdrivende fond kan således foreskrive, at en bestemt revisor eller revisionsvirksomhed skal udpeges som revisor for fonden. Vedtægten kan også overlade udpegningskompetencen til andre, for eksempel stifter, en organisation eller en offentlig myndighed.

Bestemmer vedtægten ikke andet, er det alene bestyrelsen, der har ret og pligt til at udpege fondens revisor.

I henhold til den foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, er udgangspunktet, at der er fondens bestyrelse, der vælger revisor. Det foreslås dog, at der fortsat skal være mulighed for, at en eller flere revisorer kan udpeges i henhold til vedtægten. Det foreslås imidlertid, at en sådan udpegningsret i henhold til vedtægten skal være tidsmæssigt begrænset til at gælde i maksimalt 7 år fra fondens stiftelse.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at det som udgangspunkt bør være fondens bestyrelse, som vælger fondens revisor. Bestyrelsen har således det overordnede ansvar for fonden, ligesom det i sidste ende er bestyrelsens ansvar og pligt at administrere og forvalte fondens midler i henhold til vedtægten og fondens interesser.

Stifter bør således som udgangspunkt ikke via vedtægten kunne udpege revisor for eftertiden, herunder overlade kompetencen til andre, da bestyrelsen i disse tilfælde ikke har indflydelse på, hvem der vælges som revisor. Det er u hensigtsmæssigt, at en fysisk eller juridisk person uden kontakt til revisor og indsigt i revisors arbejde, herunder revisionsprotokollater m.v., skal kunne vælge revisor for eftertiden. Den pågældende person er ikke i stand til at vurdere de afgørende og væsentlige forhold i relation til revisors virke og dermed hvorvidt revisor udfører et godt stykke arbejde eller hvorvidt revisor bør skiftes ud.

Det kan dog på den anden side være fornuftigt, at stifter i en periode efter fondens stiftelse får indflydelse på udpegningsret af fondens revisor. Dette er en del af stifterviljen, som kommer til udtryk i fondens vedtægt. Det kan eksempelvis være, fordi en bestemt familiegren eller organisation med særligt kendskab til fonden skal kunne udpege, eller fordi stifter af personlige årsager selv ønsker at kunne udpege revisor.

Da revisor som følge af de lovfæstede fortrolighedsbestemmelser for revisorer (tavshedspligt) ikke må og kan melde tilbage til den, som har udpeget revisor, ligesom den pågældende ikke har berøring til revisor i dennes daglige virke som revisor i fonden, er det fundet hensigtsmæssigt, at en vedtægtsbestemmelse om udpegningsret af en eller flere revisorer, skal indeholde en tidsbegrænsning i forhold til hvor længe stifter eller andre kan være tillagt ret til at udpege revisor.

Vælges der ved stiftelsen en anden løsning, end udgangspunktet om, at bestyrelsen udpeger revisor, skal der i vedtægten fastsættes en øvre grænse for hvor længe denne udpegningsret skal gælde. Grænsen for den tidsmæssige udstrækning af en sådan vedtægtsbestemmelse er maksimalt 7 år, hvilket svarer til den nuværende rotationsperiode i revisorloven. Herefter skal fondens revisor udpeges af bestyrelsen.

Hvis bestyrelsen i den 7 årige periode finder, at den i henhold til vedtægten udpegede revisor ikke opfylder sin rolle og sine opgaver i forhold til fonden, eller hvis bestyrelsen af andre grunde ønsker, at revisor skal afsættes (herunder for at få den samme revisor i hele fondskoncernen), må bestyrelsen henvende sig til fondsmyndigheden herom. Fondsmyndigheden vil i så fald konkret kunne afsætte revisor, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Tilsvarende gælder i henhold til gældende ret.

I lovforslagets § 3, stk. 4, er der fastsat en overgangsperiode til valg af revisor og eventuel tilpasning af de eksisterende vedtægter, der indeholder bestemmelse om valg af revisor.

Det foreslås endvidere i § 29, *stk. 1, 3. pkt.*, at revisor vælges for et år ad gangen på fondens årsregnskabsmøde. Denne ændring foreslås i forlængelse af den foreslåede ændring i

lovforslagets § 1, nr. 28, som medfører ændring i § 21, stk. 6, om afholdelse af et årligt årsregnskabsmøde. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Årsregnskabsmødet, hvor bestyrelsen skal godkende fondens årsrapport, skal afholdes årligt i forbindelse med aflæggelsen af fondens årsrapport. Det vurderes som hensigtsmæssigt, at bestyrelsen på det møde aktivt tager stilling til valg af revisor på samme måde som ved en generalforsamling i et kapital selskab. I ekstraordinære tilfælde kan det vise sig nødvendigt for bestyrelsen også at foretage valg af revisor på et andet møde end det årlige regnskabsmøde. Dette vil bl.a. være tilfældet, hvis revisor dør, eller hvis revisor deponerer sin beskikkelse.

Hvis revisor er udpeget i henhold til vedtægten, skal bestyrelsen ikke vælge revisor på årsregnskabsmødet, jf. ovenfor.

Det er fortsat ikke et krav, at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde bestemmelser om revision. Der skal dog vælges og registreres en revisor for fonden. Anmeldelsespligten påhviler som hidtil bestyrelsen.

Det skal fortsat fremgå af beslutningen om udpegning af en revisor og af anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen, om det er en revisionsvirksomhed eller en til virksomheden knyttet revisor, der er udpeget som revisor.

Til nr. 39

Det foreslås i § 29, stk. 4, 1. pkt., at revisors meddelelse fremover skal sendes til fondsmyndigheden, og ikke som hidtil til Erhvervsstyrelsen. Dette stemmer overens med formålet med bestemmelsen, da der ikke er tale om en anmeldelse til registrering, men en meddelelse, som fondsmyndigheden skal have til at varetage sine opgaver overfor fonden, herunder bestyrelse og revisor.

Det foreslås desuden i § 29, stk. 4, 2. pkt., at revisors underretning om dennes fratræden fremover skal vedlægges en fyldestgørende redegørelse om årsagen til revisors fratræden. Dette krav vil også gøre sig gældende i tilfælde, hvor revisor fratræder ved udløbet af funktionsperioden.

Det er i den gældende bestemmelse et krav, at revisor skal underrette fondsmyndigheden, hvis revisor fratræder i utide. Der skal desuden vedlægges en fyldestgørende redegørelse om årsagen til revisors fratræden. Der ændres ikke på dette krav. Der er således fortsat krav om at indsende en begrundet og informativ redegørelse for revisors fratræden i utide.

Det foreslås dog tilføjet i bestemmelsen, at der fremover også skal ske underretning, vedlagt en redegørelse, hvis revisors fratræden skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.

Den foreslåede bestemmelse bevirker, som også hidtil gældende, at der ikke er krav om, at revisor skal give særlig meddelelse til fondsmyndigheden, hvis revisors fratræden sker ved udløbet af revisors funktionsperiode, eksempelvis efter et udbud, hvor en anden revisor eller revisionsvirksomhed har vundet opgaven med at revidere den pågældende fonds årsregnskab.

Det nye i bestemmelsen er, at revisor skriftligt skal underrette fondsmyndigheden, hvis revisorskiftet sker på baggrund af uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor. Underretningen skal ske, uanset om revisorskiftet sker i tide eller utide. Tidligere skulle der

uanset årsagen kun ske underretning, hvis revisorskiftet skete i utide. I lovforslagets § 1, nr. 64, foreslås det, at bestyrelsen ligeledes har pligt til at komme med en redegørelse til fondsmyndigheden i sådanne tilfælde. Det er således både revisor og fondsbestyrelsen, der skal udarbejde og indsende en redegørelse til fondsmyndigheden, hvis et revisorskifte skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.

Uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor kan være alle former for uenighed, konflikt eller strid, som ikke er af bagatelagtig karakter. Det kan eksempelvis vedrøre tilrettelæggelse af revisors arbejde, manglende opfyldelse af informationsforpligtelser, personstridigheder mellem et eller flere bestyrelsesmedlemmer og revisor eller lignende forhold. Uenighed om revisors vederlag vil som udgangspunkt ikke være en uoverensstemmelse, som skal medføre meddelelsespligt for bestyrelsen.

Hvis fondsmyndigheden finder anledning til at spørge nærmere ind til den fremsendte redegørelse, kan fondsmyndigheden anmode revisor eller bestyrelsen om yderligere oplysninger, jf. § 57, stk. 3.

Da både bestyrelsen og revisor har pligt til at meddele udskiftning af revisor, som skyldes uoverensstemmelser, vil fondsmyndigheden skulle indhente redegørelse fra en part, som eventuelt ikke indsender redegørelse. Hvis revisor således indsender redegørelse, men ikke bestyrelsen, vil bestyrelsen blive anmodet herom.

Der foreslås en tilsvarende ændring vedrørende revisor, jf. lovforslagets § 1, nr. 64, som ændrer lovens § 53, stk. 3, 2. pkt. Der henvises også til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 40

Det foreslås i § 30, stk. 1, 1. pkt., at der fremover i en fond skal være mulighed for at fondsmyndigheden skal kunne udpege en medrevisor på fondens vegne. Medrevisoren skal være godkendt revisor og deltager i revisionen sammen med den eller de øvrige revisorer.

Medrevisorens rolle er at deltage i revisionen som en ekstra revisor på lige fod med fondens øvrige revisorer, og medrevisor har således samme ansvar, rettigheder, opgaver og forpligtelser som den eller de bestyrelsesvalgte, eller i henhold til vedtægten udpegede, revisorer.

Der findes i selskabslovens § 144 en tilsvarende mulighed for under særlige omstændigheder at udpege en minoritetsrevisor.

Formålet med at indføre en bestemmelse om medrevisor i lov om erhvervsdrivende fonde er, at styrke revisors rolle i fondene, men også forbedre fondsmyndighedens mulighed for at føre tilsyn gennem rapportering fra revisor, som er offentlighedens tillidsrepræsentant. Det er dog vigtigt, at en medrevisor ikke vil have særlige pligter i relation til fonden. Der gælder derfor ikke særlige rapporteringskrav for en medrevisor, og det vil som følge heraf være den sædvanlige rapportering i revisionspåtegning eller revisionsprotokollen og via meddelelser til fondsmyndigheden.

Forslaget om medrevisor skal endvidere ses som et mildere instrument for fondsmyndigheden end iværksættelse af granskning af nærmere angivne forhold i fonden, jf. de eksisterende regler herom i lovens § 59. Granskningsinstituttet retter sig mod mere konkrete angivne forhold og er typisk mere omkostningsfuldt end brug af medrevisor. Muligheden for fondsmyndighedens

udpegning af medrevisor kan dog være betydeligt mindre indgribende og byrdefuldt for en fond end gennemførelse af en granskning.

Den udpegede medrevisor fungerer fra udpegningen og frem til og med det næste årsregnskabsmøde i fonden. Bestemmelserne i kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse på medrevisor. De øvrige bestemmelser i loven finder dog også anvendelse på samme måde som for en bestyrelsesvalgt, eller i henhold til vedtægten udpeget, revisor. Medrevisor kan således eksempelvis være erstatningsansvarlig for skade tilføjet fonden.

Da det er fondsmyndigheden, der udnævner medrevisor, skal den pågældende ikke anmeldes. Medrevisor registreres automatisk, jf. bestemmelsen i forslaget § 30, stk. 2, 1. pkt.

Der kan kun udnævnes én medrevisor, og udnævnelsen kan ske, uanset om vedtægten eventuelt har bestemt, at der kun skal vælges én revisor, og denne revisor allerede er valgt.

Da fondsmyndigheden udpeger medrevisor, er det foreslået, at fondsmyndigheden fastsætter medrevisorens vederlag. Vederlaget må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejds omfang.

Omkostningerne til medrevisor udredes foreløbigt af statskassen, men dækkes endeligt af fonden. Et tilsvarende princip gælder i henhold til § 59 om udpegning af en granskningsmand. Bestemmelsen har til formål at sikre, at medrevisor ikke påtager sig en økonomisk risiko ved, at fondsmyndigheden udpeger den pågældende som medrevisor.

Den foreslåede bestemmelse ændrer ikke på revisors eller medrevisors mulighed for at indhente oplysninger eller foretage undersøgelser, jf. den gældende § 25 a. Både revisor og medrevisor har således krav på oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og, hvis fonden er modervirksomhed, dens koncern i henhold til årsregnskabsloven, jf. § 25 a, stk. 1. Endvidere skal ledelsen give revisor og medrevisor adgang til at foretage de undersøgelser, den pågældende finder nødvendige for at udføre sit hverv, jf. § 25 a, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 41, som ændrer § 31, vil endvidere medføre mulighed for, at revisor og medrevisor kan kræve de oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og eventuelt en koncern. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 41.

Til nr. 41

Den nye foreslåede bestemmelse i § 31 præciserer, at revisor har mulighed for at kræve alle relevante oplysninger af fondens ledelse. Revisor kan indhente de oplysninger, den pågældende finder af betydning for bedømmelsen af fonden og, hvis fonden er en modervirksomhed/fond, dets koncern i henhold til årsregnskabsloven. Det er revisors beslutning, hvilke oplysninger, der er nødvendige.

Den foreslåede bestemmelse svarer til selskabslovens § 149 og foreslås som led i en ønsket styrkelse af revisors opgavevaretagelse i erhvervsdrivende fonde som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med den gældende bestemmelse i § 25 a, hvorefter fondens ledelse skal give revisor adgang til de oplysninger og undersøgelser, denne finder nødvendige for udførelse af sit hverv. Fondens ledelse har således en særskilt pligt til at sikre,

at revisor har de oplysninger, der er nødvendige for udførelse af revisionen, uanset om revisor er opmærksom herpå.

De to regler skal i fællesskab sikre, at revisor får de oplysninger, der er nødvendige for at gennemføre revisionen.

Revisor er udefra kommende og uafhængig af fonden og kan derfor ikke altid vide, hvilke forhold, der skal spørges ind til. I det omfang ledelsen er opmærksom på forhold af betydning for revisionen skal de give revisor disse oplysninger, selvom den pågældende ikke spørger om dem.

Til nr. 42

Det foreslås i § 34, stk. 1, at det fremover alene er fondsmyndigheden, som skal kunne stille krav til revisor.

Det er med den foreslåede bestemmelse fortsat kun muligt for fondsmyndigheden at fastsætte regler om supplerende revisionshandlinger eller undersøgelser. Det vil således som hidtil ikke være muligt at fastsætte regler, som begrænser revisors revision af fonden.

Det foreslås tilføjet, at revisor ikke skal følge et eventuelt krav fra fondsmyndigheden, hvis det strider mod lov, mod fondens vedtægt eller mod god revisionsskik. Hvis revisor finder at et sådan forhold gør sig gældende, er revisor forpligtet til at orientere fondsmyndigheden herom, så fondsmyndigheden kan trække sit krav tilbage eller korrigere i forhold til det, som fondsmyndigheden finder nødvendigt, at revisor skal foretage sig.

Det fremgår af den gældende § 34, stk. 2, at revisor kan give oplysninger i revisionspåtegningen, som revisor anser det for rigtigt at lade komme til Erhvervsstyrelsens og fondsmyndighedens kundskab.

Derudover har revisor efter § 7 i Erhvervsstyrelsens erklæringsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 668 af 26. juni 2008) pligt til i revisionspåtegningen at give en række supplerende oplysninger. Revisor skal bl.a. altid oplyse om ikke uvæsentlige overtrædelser af lovgivningen om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale, ligesom revisor skal give supplerende oplysninger om en række forhold, som denne bliver bekendt med under sit arbejde, og som giver revisor en begrundet formodning om, at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar.

Efter årsregnskabsloven skal fondens årsrapport forsynet med revisionspåtegning indsendes til Erhvervsstyrelsen senest 5 måneder efter regnskabsårets udløb. Det betyder, at fondsmyndigheden først med en vis forsinkelse bliver bekendt med forhold, som kan have betydning for fondsmyndighedens udøvelse af tilsynsvirksomheden.

For at sikre et effektivt tilsyn med de erhvervsdrivende fonde foreslås, at revisor fremover straks skal give meddelelse til fondsmyndigheden om forhold, som kan have betydning for udøvelse af tilsynet med fondene. Fondsmyndigheden får derved mulighed for hurtigt og effektivt at gribe ind overfor f.eks. ulovlige dispositioner, der har fundet sted i fonden.

Det foreslås derfor i § 34, stk. 2, 1. pkt., at revisor straks skal meddele væsentlige overtrædelser af fondslovgivningen eller fondens vedtægt. Dette kan f.eks. ske som led i revisors løbende revision af fondens årsregnskab, eksempelvis ved uanmeldte kasseeftersyn. Det er en skærpelse i forhold til revisors gældende meddelelsespligt, hvorefter revisor i revisionspåtegningen alene

skal oplyse sådanne forhold, hvis der er en begrundet formodning for, at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar.

Den foreslåede meddelelsespligt efter *stk. 2, 2. pkt.*, svarer til revisors gældende oplysningspligt i revisionspåtegningen. Der er blot tale om, at revisor straks skal meddele fondsmyndigheden om forholdet. Der er således alene tale om en fremrykning af den oplysningspligt, der allerede følger af erklæringsbekendtgørelsen.

Hvis der er tale om mindre forhold, der kan berigtiges umiddelbart af fondsbestyrelsen, kan bestyrelsen efter opfordring fra revisor umiddelbart berigtige forholdet. I så fald skal der ikke ske indberetning til fondsmyndigheden. Sker berigtigelse i sådanne tilfælde ikke, skal revisor foretage underretning.

Efter det foreslåede *stk. 3* gælder informationspligten til fondsmyndigheden også, hvis revisor i forbindelse anden erklæringsafgivelse for fonden bliver opmærksom på forhold, der kan have betydning for fondsmyndighedens tilsyn med fonden. Bliver revisor opmærksom på sådanne forhold, skal disse ligeledes straks meddeles til fondsmyndigheden.

Det er med de foreslåede ændringer ikke tiltænkt, at revisor skal udføre yderligere handlinger, med henblik på at afdække forhold, som omhandlet af meddelelsespligten.

Det er alene hensigten at sikre, at fondsmyndigheden får mulighed for hurtigt, effektivt og rettidigt at handle, hvis revisor i forbindelse med udførelse af erklæringsopgaver for fonden bliver bekendt med forhold, som senere alligevel skulle meddeles i revisionspåtegningen, eller forhold i øvrigt som har betydning for fondsmyndighedens tilsyn med fonden.

Til nr. 43

Det foreslås i § 37, at det fremover alene er fondsmyndigheden, og ikke som hidtil også Erhvervsstyrelsen, som kan påbyde revisor at give oplysninger om fondens forhold. Denne ændring foreslås som følge af den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 68, som ændrer § 57, stk. 2, om meddelelse af påbud.

Da Erhvervsstyrelsen fremover er fondsmyndighed for alle erhvervsdrivende fonde, foreslås det, at det fremover alene er fondsmyndigheden, som kan påbyde revisor at give oplysninger om fondens forhold.

Der tiltænkes derudover ingen materielle ændringer i retstilstanden.

Ændring af ”pålægge” til ”påbyde” er en ren sproglig rettelse, som følger af den foreslåede rettelse i § 57, stk. 2, hvor ”pålæg” rettes til ”påbud”.

Til nr. 44

Det foreslås, at den hidtidige særregel i § 39 om statslig eller kommunal revision ophæves.

Bestemmelsen er en undtagelsesbestemmelse, som medfører, at erhvervsdrivende fonde underlagt statslig eller kommunal revision ikke underlægges et tilsyn af fondsmyndigheden.

Da der i dag alene eksisterer et yderst begrænset antal fonde, som er registreret med statslig eller kommunal revision, ses der ikke behov for at videreføre denne undtagelsesmulighed. De

eventuelt tilbageværende omfattede fonde vil eventuelt kunne undtages fra loven, jf. § 1, stk. 5, hvis de opfylder betingelserne herfor.

Det foreslås, at fonde som hidtil har været omfattet af § 39 om statslig eller kommunal revision, inden to år fra lovens ikrafttræden skal vælge en ny revisor, eller søge fondsmyndigheden om at blive undtaget, jf. lovforslagets § 3, stk. 5, som indeholder overgangsordning for disse fonde.

Til nr. 45

I forbindelse med udarbejdelsen af selskabsloven blev det vurderet, at det ville være hensigtsmæssigt at samle bestemmelserne om de forskellige former for kapitalafgang i et kapitel i loven. Det førte til, at selskabslovens kapitel 11 omhandler alle former for kapitalafgang.

Det vurderes på tilsvarende vis, at det vil være hensigtsmæssigt at samle bestemmelserne om kapitalafgang fra en fond i et kapitel i lov om erhvervsdrivende fonde.

Som konsekvens heraf foreslås det, at *overskriften til kapitel 7* ændres, således at overskriften stemmer overens med, at det foreslås, at kapitel 7 fremover skal omhandle uddelinger og øvrige former for kapitalafgang fra en erhvervsdrivende fond.

Til nr. 46

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, der opregner de forskellige kapitalafgangsformer i en fond, jf. den foreslåede § 39 a. Selskabslovens § 179 opregner på tilsvarende vis de forskellige kapitalafgangsformer, der er i et aktieselskab eller anpartsselskab.

Det foreslås i stk. 1, at kapitalafgangsformerne i en erhvervsdrivende fond fortsat skal være uddelinger og kapitalnedsættelser. Der er ikke andre kapitalafgangsformer i en fond.

Reglerne om uddeling omfatter også andre former for økonomiske begunstigelser end traditionelle udbetalinger af midler.

Situationer, hvor f.eks. aktiver eller serviceydelser sælges til en fond til en pris over markedsprisen, kan efter omstændighederne være omfattet af bestemmelserne om uddeling og vil derfor skulle behandles som sådan og derfor også opfylde de krav, der er til sådanne.

En uddeling kan således ske på anden måde end ved overførelse af kontanter eller et formuegode fra fonden.

Det kan eksempelvis ske ved, at en fond yder et lån på favorable rentevilkår, og hvor den aftalte rente på lånet eksempelvis er mindre end markedrenten. I sådanne tilfælde vil den herved opståede renteforskel udgøre en uddeling fra fonden. Det samme gælder, hvis en erhvervsdrivende fond udlejer en lejlighed til under markedslejen. I den situation vil forskellen mellem markedslejen og den leje, som lejeren betaler, udgøre en uddeling.

I bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det præciseret, at fondsbestyrelsen er ansvarlig for, at en uddeling af midler fra fonden ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyn til fondens, og i moderfonde koncernens, økonomiske stilling, og at det ikke sker til skade for

fonden, dens kreditorer eller aftaleparter i øvrigt. Ledelsen skal således vurdere, om en uddeling eller en kapitalnedsættelse er forsvarlig i forhold til fondens samlede økonomiske stilling, herunder skal der foretages en vurdering af fondens nuværende og fremtidige situation.

Bestyrelsen er således til enhver tid ansvarlig for, at der er den fornødne kapital i fonden set i forhold til fondens nuværende og fremtidige drift.

Bestyrelsen er ansvarlig for, at kapitalafgang fra en fond ikke sker til skade for fonden eller dens kreditorer. Dermed understreges bestyrelsens overordnede ansvar for, at kapitalafgang fra en fond ikke påfører fonden eller andre et tab.

For en nærmere gennemgang af bestyrelsens ansvar for et forsvarligt kapitalberedskab henvises til dette lovforslags § 1, nr. 21, vedrørende den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, nr. 5.

Det foreslås endvidere præciseret i *stk. 2, 2. pkt.*, at bestyrelsen er ansvarlig for, at der efter en uddeling eller en kapitalnedsættelse er dækning for de reserver, der er bundne i henhold til lov, herunder bl.a. årsregnskabsloven, og fondens vedtægt.

Til nr. 47

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 45, at kapitel 7 i lov om erhvervsdrivende fonde fremover skal indeholde samtlige bestemmelser om kapitalafgang. Som konsekvens heraf foreslås det i lovforslagets § 1, nr. 45, at overskriften til lovens kapitel 7 ændres.

Det foreslås som følge heraf, at der indsættes en overskrift til § 40. Den foreslåede ændring vil medføre, at det bliver lettere for brugerne af loven at overskue, hvilken del af lovens kapitel 7, der omhandler uddeling. Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 51, at der som overskrift til den foreslåede § 43 b, hvoraf det fremgår, at denne bestemmelse og de efterfølgende bestemmelser omhandler kapitalnedsættelse.

Til nr. 48

§ 41 omhandler, hvilke midler der kan anvendes til uddelinger.

Det foreslås § 41 affattes på ny, da der foreslås en lang række ændringer i forhold til bestemmelsens gældende affattelse.

Det foreslås i *stk. 1*, at bestemmelsen om, hvilke midler, der som udgangspunkt kan anvendes til uddelinger, forenkles. Der er ikke herved tiltænkt materielle ændringer. Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at en fond som udgangspunkt kun kan anvende beløb til uddelinger, som i fondens senest godkendte årsregnskab er opført som overført overskud og reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægt, med fradrag af overført underskud.

Henvisningen til reserver, der er bundet i henhold til lov, gælder fortsat reserver, der er bundne i henhold til årsregnskabsloven eller anden lovgivning. Der er således tale om en videreførelse af de gældende regler. I det omfang, der kommer andre lovbestemte regler om bundne reserver i årsregnskabsloven eller anden lovgivning, vil disse blive omfattet af bestemmelsen.

Den gældende bestemmelse om, at reserver, der er bundne i henhold til vedtægten, ikke kan benyttes til uddelinger videreføres ligeledes.

Når opregningen af konkrete bundne reserver ikke længere er medtaget i lovteksten, er det for at sikre, at der ikke opstår uoverensstemmelse mellem eksempelvis bestemmelser i årsregnskabsloven og lov om erhvervsdrivende fonde

Fondens bestyrelse er til enhver tid ansvarlig for, at der efter en uddeling er dækning for de reserver, der følger af vedtægten og lov, eksempelvis årsregnskabsloven.

Det faktum, at det fremgår af årsrapporten, at der er frie midler, der kan anvendes til uddeling, kan ikke isoleret tages til udtryk for, at det vil være forsvarligt at foretage en uddeling.

Bestyrelsen skal løbende vurdere fondens økonomiske stilling. Bestyrelsesmedlemmerne har således pligt til konkret at vurdere, om fondens økonomiske stilling i tiden mellem regnskabsårets afslutning og datoen for uddelingen er forringet i et sådant omfang, at uddelingen ikke er forsvarlig.

Bestyrelsen skal ikke alene tage hensyn til indtrufne begivenheder frem til datoen for godkendelsen af årsregnskabet, men også til den forventede fremtidige udvikling.

Likviditet er ikke en betingelse for uddelinger. En fond med reserver, der kan anvendes til uddelinger, kan således optage lån til brug for en uddeling, eksempelvis i fondens hidtil ubelånte ejendomme. Det forudsætter dog, at de øvrige betingelser for uddelingen er opfyldt, herunder forsvarlighedsvurderingen. Vurdering af fondens fremtidige likviditet er en del af forsvarlighedsvurderingen.

Koncernregnskabet anvendes ikke ved beregning af de midler, der kan anvendes til uddelinger. Uddelinger fra en moderfond vil således basere sig på moderfondens eget årsregnskab der kan afvige væsentligt fra koncernregnskabet. Koncernregnskabet kan imidlertid have betydning for, hvorvidt en moderfonds uddelinger er forsvarlige, idet kapitalafgang i disse tilfælde ikke må overstige, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til koncernens økonomiske stilling. Koncernens økonomiske stilling kan således føre til, at der ikke er mulighed for uddelinger eller kun mulighed for en mindre uddeling, end moderfondens årsregnskab udviser. Ved en moderfonds beregning af uddelinger skal der således tages hensyn til koncernens økonomiske stilling som helhed, herunder størrelsen af de samlede egenkapital og de reserver, der kan anvendes til uddeling, når det skal sikres, at uddelingen vil være forsvarlig.

Aktieselskaber og anpartsselskaber fik i 2004 mulighed for at udbetale såkaldt ekstraordinært udbytte. Aktieselskaber og anpartsselskabers mulighed for at udbetale ekstraordinært udbytte blev videreført i selskabsloven i 2009.

Det foreslås, at erhvervsdrivende fonde får mulighed for at foretage uddelinger af de tilsvarende midler, som aktieselskaber og anpartsselskaber kan anvende til ekstraordinært udbytte under iagttagelse af regler svarende til selskabslovens § 182 og 183. Det vurderes således, at der ikke er væsentlige hensyn, der kan begrunde, at der på dette punkt skal være forskel på aktieselskaber og anpartsselskaber og erhvervsdrivende fonde.

Efter forslaget til § 41, stk. 2 kan en fond efter aflæggelsen af fondens første årsrapport anvende optjent overskud og frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, til uddelinger, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet.

Ligesom ved uddeling af midler opgjort efter det foreslåede stk. 1, er bestyrelsen ved uddeling af midler i henhold til stk. 2 til enhver tid ansvarlig for at tage stilling til, om fondens kapitalberedskab er forsvarligt. Bestyrelsen er således altid ansvarlig for, at en uddeling ikke er til skade for fonden og dets kreditorer, og at den ikke er i strid med reglerne om forsvarligt kapitalberedskab, jf. også den udtrykkelige bestemmelse herom i den foreslåede § 39 a, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 3*, at hvis midlerne i henhold til det foreslåede stk. 2 ønskes anvendt til uddelinger, skal beslutningen om uddeling vedlægges en balance.

Efter den foreslåede *stk. 3, 2. pkt.*, vurderer bestyrelsen, om det er forsvarligt at vedlægge balancen fra seneste årsrapport, eller om der skal udarbejdes en mellembalance med en balancedag, der ligger tættere på bestyrelsens behandling og beslutning af spørgsmålet om uddeling. Mellembalancen skal vise, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen.

Efter forslaget til *stk. 4* skal der altid udarbejdes en mellembalance, hvis beslutningen om uddeling træffes mere end 6 måneder efter balancedagen i fondens seneste godkendte årsrapport. Mellembalancen skal vise, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen.

Hvis der er tale om en fond, der har kalenderåret som regnskabsår, vil der således være krav om udarbejdelse af en mellembalance, hvis beslutningen om uddelingen træffes den 1. juli eller senere.

Det foreslås i *stk. 5, 1. pkt.*, at hvis der udarbejdes mellembalance, skal mellembalancen være aflagt og påtegnet af bestyrelsen samt gennemgået af revisor.

Efter *stk. 5, 2. og 3. pkt.*, foreslås det, at mellembalancen skal udarbejdes efter de regler, som fonden udarbejder årsrapport efter, og at mellembalancen ikke må have balancedag, der ligger mere end 6 måneder forud for beslutningen om uddelingen.

Hvis der eksempelvis træffes beslutning om uddelingen den 1. september 2013, skal mellembalancen efter den foreslåede bestemmelse have balancedag den 1. marts 2013 eller senere.

I SEL er der en udtrykkelig bestemmelse, hvis en udbetaling af udbytte, herunder ekstraordinært udbytte, sker ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Det vurderes, at der ikke er væsentlige begrundelser, der taler imod, at det også i erhvervsdrivende fonde skal være muligt at foretage en uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter, således at en fond eksempelvis erhverver et bestemt aktiv med henblik på efterfølgende at uddele aktivet. Der kan eksempelvis være tale om erhvervelse af en scanner eller lignende, der efterfølgende uddeles til et hospital i stedet for, at fonden uddeler et kontantbeløb til hospitalet, som så selv indkøber scanneren.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, og at de beskyttelsesgarantier, der stilles i selskabsloven ved udbetaling af udbytte ved udlodning af andre værdier end kontanter, dvs. en vurderingsberetning, medmindre der er tale om udlodning af aktiver, hvor vurderingsberetningen kan erstattes med en ledelsesredegørelse, skal iagttages.

Det foreslås som følge heraf i § 41, stk. 6, at hvis en uddeling sker ved udlodning af andre værdier end kontanter, skal der udarbejdes en vurderingsberetning, jf. forslaget til § 9 b.

Efter den foreslåede stk. 6, 2. pkt., skal det i vurderingsmandens erklæring ved uddelinger ved udlodninger af andre værdier end kontanter angives, at uddelingsbeløbet svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der uddeles, da det er vigtigt at få afklaret, at der ikke er flere midler, der afgår fra fonden, end det bestyrelsen har truffet beslutning om.

En vurderingsberetning ved en uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter er, hvis den udarbejdes af revisor, en revisorerklæring med høj grad af sikkerhed.

Det foreslås desuden, at det skal være muligt at fravælge udarbejdelsen af en vurderingsberetning fra en uvildig vurderingsmand, hvis der sker udlodning af aktier optaget til handel på et reguleret marked eller aktiver, hvis værdi kan siges at være objektivt godtgjort på en forsvarlig måde, og hvis bestyrelsen i fonden i stedet udarbejder en erklæring om indskuddet og indsender den til offentliggørelse i Erhvervsstyrelsen. For en nærmere beskrivelse af reglen og afgrænsning af den relevante gruppe aktiver henvises til bemærkningerne til dette lovforslags § 1, nr. 15, om forslaget til § 9 c.

Det er aktivets markedsværdi, der skal kunne rummes inden for det konkrete uddelingsbeløb.

Hvis en uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter sker ved anvendelse af midlerne efter det foreslåede stk. 2, skal alle gevinster og tab, som opstår som følge af uddelingen, indarbejdes i mellembalancen, hvis der udarbejdes en sådan, og indgå i vurderingen af, om der er tilstrækkeligt med midler til at gennemføre uddelingen. Der skal således eksempelvis tages højde for en eventuel gevinst, der bliver realiseret som led i uddelingen, som følge af, at aktivets dagsværdi overstiger den bogførte værdi og den skat, som uddelingen medfører. Tallene kan ikke præsenteres i et tillæg til balancen, men skal indgå direkte i balancen, som godkendes af bestyrelsen, og skal være omfattet af revisors gennemgang af denne.

Hvis uddelingen sker ved anvendelse af midlerne reguleret i stk. 1, skal der først tages højde for de gevinster, der realiseres ved uddelingen, i årsrapporten for den regnskabsperiode, hvori uddelingen gennemføres.

Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring til Erhvervsstyrelsen efter reglerne i § 9 c, stk. 2, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved uddeling af aktiver som omtalt i § 9 c, stk. 1. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen.

Balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overdragne virksomhed.

Det foreslås i § 41, stk. 7, at bestyrelsens beslutning om uddeling skal optages i bestyrelsesprotokollen. Hvis der er tale om en uddeling, der sker ved anvendelse af midler efter det foreslåede stk. 2, skal mellembalancen eller balancen for det seneste regnskabsår indgå i bestyrelsens protokol som bilag til den truffe beslutning. Herved vil det efterfølgende kunne dokumenteres, hvad der har indgået i bestyrelsens beslutningsgrundlag eksempelvis i forbindelse med en efterfølgende erstatningssag, hvis uddelingen medførte, at fonden eller dens kreditorer led tab som følge af uddelingen.

Til nr. 49

Den gældende § 42, stk. 3, fastsætter, at Erhvervsstyrelsen efter udtalelse fra fondsmyndigheden kan påbyde bestyrelsen at foretage henlæggelser.

Det foreslås, at § 42, stk. 3, ophæves, idet det vurderes som hensigtsmæssigt, at det er fondsmyndigheden, som kan påbyde bestyrelsen at foretage ændring af uddelingerne. Fondsmyndigheden kan i medfør af den allerede gældende bestemmelse i § 42, stk. 2, som fondsmyndighed kan pålægge bestyrelsen både at forøge og formindske uddelingerne fra fonden.

Til nr. 50

Det fremgår af § 43, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, at en fond ikke må foretage uddelinger til stiftere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden. Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold.

Efter stk. 2 må der ligeledes ikke foretages lån eller sikkerhedsstillelse for lån for den personkreds, der fremgår af stk. 1.

Det foreslås, at det fortsat ikke skal være tilladt for bestyrelsen at foretage uddelinger til stiftere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden.

Væsentlige gavegivere sidestilles med stiftere. I henhold til administrativ praksis tillades det derfor ikke, at der foretages uddelinger m.v. til disse. Med henblik på at opnå klarhed over retstilstanden foreslås det, at væsentlige gavegivere medtages i opregningen i bestemmelsens 1. pkt., jf. det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, præciseret, at der ligeledes ikke kan foretages uddelinger til mindreårige børn af de pågældende personer, idet uddelinger til disse, må sidestilles med uddelinger til de pågældende selv. Den foreslåede ændring er en kodificering af Erhvervsstyrelsens og Civilstyrelsens hidtil gældende praksis.

Stk. 2 videreføres uændret. Det medfører, at personkredsen, der ikke kan modtage lån, ligeledes ikke kan modtage lån og sikkerhedsstillelse for lån, jf. dog det foreslåede *stk. 3.*

I selskabsloven er det præciseret med henblik på at skabe klarhed omkring retstilstanden, at forbuddet i selskabslovens § 210 mod lån og sikkerhedsstillelse for blandt andet ledelsesmedlemmer ikke omfatter sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, jf. selskabslovens § 212. Bestemmelsen er en kodificering af den undtagelse, der baserede sig på forarbejderne til det generelle låneforbud, der blev indført i 1982.

Efter ordlyden af *stk. 2* og forarbejderne hertil, jf. FOB s. 69, er der ingen undtagelser til forbuddet mod lån og sikkerhedsstillelse for personkredsen omfattet af *stk. 1.* Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner bør imidlertid – i lighed med, hvad der gælder på selskabslovens område – ikke rammes af forbuddet i § 43, stk. 2, i lov om erhvervsdrivende fonde. Der foreslås derfor indsat en udtrykkelig bestemmelse herom i *stk. 3.*

Når det skal vurderes, hvorvidt der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition, skal der lægges afgørende vægt på, at sædvanlige forretningsmæssige dispositioner er kendetegnet ved, at der løbende foretages dispositioner af denne karakter med uafhængige parter. Der skal foretages en konkret vurdering af, om transaktionen kan betragtes som sædvanlig for fonden og inden for branchen.

Det er ikke kun transaktionen, som skal være sædvanlig. Dette krav gælder også for vilkårene i transaktionen. Betalingsbetingelser, kreditvurdering, sikkerhedsstillelse m.v. skal ske på samme vilkår, som tilsvarende transaktioner sædvanligvis gennemføres med overfor tredjemand.

En klar indikator for, om transaktionen er sædvanlig, er, at fonden har indgået tilsvarende transaktioner med uafhængige parter. Begrebet ”sædvanlige forretningsmæssige dispositioner” er et fleksibelt og dynamisk begreb, der vil kunne ændre sig over tid.

Hvis en fond i strid med § 43 foretager uddelinger, lån eller sikkerhedsstillelse for lån, vil dispositionen være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 43 g.

Til nr. 51

§ 43 a

Efter de gældende regler kan fondsmyndigheden anmode om en fonds legatarfortegnelse over modtagere af uddelinger fra fonden, hvis fondsmyndigheden har brug for denne i forbindelse med udøvelsen af deres hverv som fondsmyndighed for fonden.

Med henblik på at lette fondsmyndighedens arbejde foreslås det, at der i § 43 a indsættes en bestemmelse om, at fortegnelsen over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret (legatarfortegnelsen) skal indsendes til fondsmyndigheden samtidigt med indsendelsen af fondens årsrapport til Erhvervsstyrelsen.

Samtidigt med indsendelsen af fondens årsrapport for 2013 skal fonden samtidigt indsende en af bestyrelsen underskrevet legatarfortegnelse over, hvem der har modtaget uddelinger fra fonden i regnskabsåret 2013. Legatarfortegnelsen er en del af årsrapporten, uanset at den oprettes som et selvstændigt dokument. Fortegnelsen skal derfor godkendes af bestyrelsen sammen med godkendelsen af årsrapporten.

Hvis fortegnelsen ikke indsendes, kan bestyrelsen pålægges tvangsbøder.

Legatarfortegnelsen skal som minimum indeholde navn på modtagerne og det beløb, de enkelte personer m.v. har modtaget.

Det samlede uddelingsbeløb, der fremgår af legatarfortegnelsen skal stemme overens med det beløb, som fonden i henhold til årsregnskabet har uddelt det pågældende år.

En uddeling kan også bestå i ydelse af lån på favorable vilkår under markedsvilkår eller ved at fonden stiller garantier eller lignende. I sådanne tilfælde må ”begunstigelsen” fra fondens side kapitaliseres, og dette beløb vil i så fald udgøre uddelingen, der skal fremgå af legatarfortegnelsen.

Det foreslås, at legatarfortegnelsen alene skal indsendes til fondsmyndighedens brug, og at den således ikke skal offentliggøres sammen med årsrapporten.

Årets uddelinger i henhold til resultatdisponeringen i årsregnskabet skal svare til summen af uddelinger samt eventuelle tilbageførsler af uddelinger m.v. i henhold til legatarfortegnelsen

Det fremgår af § 7, stk. 2, i bekendtgørelsen om indsendelse til og offentliggørelse af årsrapporter mv. i Erhvervsstyrelsen samt kommunikation hermed, at hvis legatarfortegnelsen er indsendt til Erhvervsstyrelsen som et selvstændigt dokument, dvs. uden at være en del af årsregnskabet, er fortegnelsen undtaget fra aktindsigt i medfør af LEF § 61, stk. 2, som henviser til reglerne i offentlighedsloven.

Det foreslås, at denne bestemmelse videreføres som § 43 a, stk. 2.

Der er dog intet til hinder for, at en fond vælger også at medtage oplysningerne om årets modtagere af uddelinger fra fonden i årsrapporten, uanset at der ikke er krav herom, jf. i øvrigt lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

§ 43 b

Efter den gældende bestemmelse i § 11 kan bestyrelsen i en fond med fondsmyndighedens samtykke beslutte at foretage en kapitalnedsættelse i fonden. I lovforslagets § 1, nr. 18, foreslås det, at § 11 ophæves således, at bestemmelserne om kapitalafgang samles i lovens kapitel 7.

Som konsekvens heraf foreslås det, at der som § 43 b indsættes en bestemmelse om bestyrelsens beslutning om en kapitalnedsættelse.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at bestyrelsen kan beslutte at nedsætte grundkapitalen ved ændring af vedtægten. Fondsmyndigheden skal samtykke i kapitalnedsættelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 43 d, stk. 2. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i § 11, stk. 1, 1. pkt., og der er på dette punkt ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Den gældende bestemmelse i § 11, stk. 1, 2. pkt., foreslås ikke videreført, da det foreslås, at de nærmere bestemmelser om kapitalnedsættelser ikke længere skal fremgå af en bekendtgørelse. Den gældende mulighed for at udstede en bekendtgørelse om kapitalnedsættelser er som følge heraf ikke videreført i § 43 b.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at bestyrelsens beslutning om en kapitalnedsættelse skal angive det beløb, hvormed grundkapitalen nedsættes, samt til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:

1. Dækning af underskud,
2. uddeling eller
3. henlæggelse til en særlig reserve.

Efter de gældende regler kan en kapitalnedsættelse i en fond alene ske til dækning af underskud eller uddeling.

Det foreslås, at det fremover også skal være muligt at foretage kapitalnedsættelser til henlæggelse til en særlig reserve svarende til, hvad der er muligt for aktieselskaber og

anpartsselskaber. Ved kapitalnedsættelser til en særlig reserve er der dog også krav om, at der skal være en aktuel plan med nedsættelsen, dvs. hvad skal midlerne anvendes til og hvornår. Dette skal også ses i sammenhæng med, at der fortsat vil være krav om, at fondsmyndigheden skal samtykke til en kapitalnedsættelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 43 d, stk. 2. Det vurderes som følge heraf, at bestemmelsens anvendelsesområde i praksis formentlig vil være begrænset.

Efter de gældende regler stilles der krav om revisors medvirken ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud. Ved en sådan kapitalnedsættelse skal revisor efter de gældende regler udarbejde en erklæring om, at underskuddet på datoen for nedsættelsen svarer mindst til nedsættelsesbeløbet.

Kravet om en revisorerklæring ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud blev indført for at sikre, at man ikke nedsatte kapitalen med et større beløb end underskuddet. Ved en kapitalnedsættelse til dækning af underskud har kreditorerne ikke mulighed for at anmelde deres krav.

Hvis grundkapitalen nedsættes med et større beløb end underskuddet, vil man kunne overføre midler fra de bundne til de frie reserver, uden at kreditorerne gøres opmærksom herpå.

I lovforslagets § 1, nr. 21, foreslås det præciseret, at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond er ansvarlig for, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, jf. forslaget til § 12 a, stk. 1, nr. 5. Det fremgår endvidere af forslaget til § 39 a, at fondens bestyrelse er ansvarlig for, at kapitalafgang fra en fond er forsvarlig. Fondens ledelse er således altid ansvarlig for, at en kapitalnedsættelse er forsvarlig, og at kapitalnedsættelsen ikke sker til skade for fonden, dens kreditorer eller aftaleparter.

Bestyrelsesmedlemmerne vil således efter omstændighederne kunne ifalde erstatningsansvar, hvis nedsættelsesbeløbet overstiger underskuddet, da der i så fald vil blive udbetalt yderligere midler fra fonden, som dermed påføres et tab. Dette gælder, uanset om fondsmyndigheden har meddelt samtykke til kapitalnedsættelsen, jf. den foreslåede § 43 d, stk. 2.

Det er også op til bestyrelsens medlemmer under ansvar at vurdere, om de selv er i stand til at opgøre underskuddet, eller om de har behov for materiale udarbejdet af en tredjemand.

Den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, omhandler, hvad der gælder for de såkaldte kapitalforbrugende fonde. § 11 foreslås som nævnt ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 18. Det foreslås som følge heraf, at der i § 43 b, stk. 2, indsættes en bestemmelse om kapitalforbrugende fonde. Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse. Det er således fortsat muligt i vedtægten for en erhvervsdrivende fond at bestemme, at fondens grundkapital gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet.

De nødvendige vedtægtsændringer som følge af en nedsættelse besluttet af bestyrelsen og skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 2 uger efter beslutningen, jf. forslaget til § 43 b, stk. 2, 2. pkt. I lovforslagets § 1, nr. 63, foreslås det, at der i lov om erhvervsdrivende fonde indsættes en generel anmeldelsesfrist på 2 uger, og at denne anmeldelsesfrist skal gælde både ved stiftelsen af nye erhvervsdrivende fonde og ved ændringer i fonde. Anmeldelsesfristen ved kapitalnedsættelser i kapitalforbrugende fonde foreslås som følge heraf nedsat fra 4 uger til 2 uger. Bestemmelsen svarer i øvrigt til den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, 2. pkt.

Efter den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, 3. pkt., kan en kapitalnedsættelse i en kapitalforbrugende fond kun ske, hvis fondens revisor erklærer, at fonden efter uddelingen vil have utvivlsomt tilstrækkelige midler til at dække sine kreditorer.

I lovforslagets § 1, nr. 46, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, hvoraf det bl.a. fremgår, at bestyrelsen ved uddelinger og kapitalnedsættelser er ansvarlige for, at der efter dispositionen er dækning for grundkapitalen og fondens øvrige bundne reserver, jf. forslaget til § 39 a, stk. 2. Den foreslåede bestemmelse i § 39 a finder således anvendelse både ved uddelinger og kapitalnedsættelser, herunder kapitalnedsættelser i kapitalforbrugende fonde. I lyset heraf foreslås det, at den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, 3. pkt., om en revisorerklæring ikke videreføres i § 43 b. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. K3, og bemærkningerne til stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås i *stk. 3*, at kapitalnedsættelse ikke kan resultere i, at grundkapitalen kan nedsættes til et beløb under det i § 9 fastsatte mindstebeløb, dvs. 300.000 kr. Der er ikke med *stk. 3* tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 11, stk. 3.

§ 43 c

Det foreslås, at der i lov om erhvervsdrivende fonde indsættes en bestemmelse om kapitalnedsættelser, der sker ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Selskabsloven indeholder tilsvarende en udtrykkelig bestemmelse om kapitalnedsættelser ved udlodning af andre værdier end kontanter.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 43 c er at beskytte kreditorerne. En kapitalnedsættelse i andre værdier end kontanter udgør samme risiko for kreditorerne som en stiftelse eller kapitalforhøjelse i værdier. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, at der ved en kapitalnedsættelse ved udlodning af andre værdier end kontanter skal ske iagttagelse af de samme beskyttelsesværn som ved stiftelser. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til dette lovforslags § 1, nr. 15.

I den foreslåede § 9 b, stk. 1, er det præciseret, at vurderingsberetningen skal angive, at aktivet mindst svarer til det beløb, der fremgår af beslutningen. Dette skyldes, at § 9 b, stk. 1, tager udgangspunkt i en stiftelsessituation, hvor der indskydes værdier i fonden. En vurderingsberetning i forbindelse med udlodning af aktiver har til formål at sikre, at der ikke er flere midler, der afgår fra fonden, end bestyrelsen har truffet beslutning om, hvorfor den skal formuleres anderledes end vurderingsberetninger efter § 9 b, stk. 1.

En vurderingsberetning ved en kapitalnedsættelse ved udlodning af andre værdier end kontanter er en revisorerklæring med høj grad af sikkerhed.

Det foreslås desuden, at det er muligt at fravælge udarbejdelsen af en vurderingsberetning fra en uvildig vurderingsmand, hvis der sker udlodning af aktier optaget til handel på et reguleret marked eller aktiver, hvis værdi kan siges at være objektivt godtgjort på en forsvarlig måde, og hvis bestyrelsen i fonden i stedet udarbejder en erklæring om indskuddet og indsender den til offentliggørelse i Erhvervsstyrelsen. For en nærmere beskrivelse af reglen og afgrænsning af den relevante gruppe aktiver henvises til bemærkningerne til dette lovforslags 1, nr. 15, om forslaget til § 9 c.

§ 43 d

Den foreslåede bestemmelse i § 43 d omhandler anmeldelsen af beslutningen om at foretage en kapitalnedsættelse.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, som led i den generelle ensretning af anmeldelsesfristerne i lov om erhvervsdrivende fonde, at bestyrelsens beslutning om kapitalnedsættelsen skal anmeldes senest to uger fra datoen for beslutningen. Anmeldelsesfristen foreslås således nedsat fra 4 uger til 2 uger.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis anmeldelsen om kapitalnedsættelsen ikke er modtaget rettidigt i Erhvervsstyrelsen, mister beslutningen sin gyldighed. Det vurderes således, at en anmeldelse om en kapitalnedsættelse af hensyn til fondens interessenter, herunder kreditorer, skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen inden for kort tid, og at anmeldelsesfristen derfor ikke skal være en ordensforskrift men en gyldighedsbetingelse.

Forslaget til § 43 d, stk. 1, svarer til, hvad der på dette punkt gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber i henhold til selskabslovens § 191.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis fondsmyndigheden kan samtykke i kapitalnedsættelsen, registreres beslutningen om kapitalnedsættelsen. Der er således fortsat krav om fondsmyndighedens samtykke ved kapitalnedsættelser, og dette gælder, uanset om der er tale om en kapitalnedsættelse til dækning af underskud, henlæggelse til særlig reserve eller til uddeling. Med det foreslåede *stk. 2* præciseres det, at det er i forbindelse med indsendelsen af anmeldelsen om kapitalnedsættelsen, at fondsmyndigheden tager stilling til, hvorvidt der kan meddeles samtykke til kapitalnedsættelsen.

Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til betingelserne for fondsmyndighedens samtykke til en kapitalnedsættelse. Det forudsætter således, at fondsmyndigheden som udgangspunkt fortsat skal være positivt indstillet over for en kapitalnedsættelse til dækning af underskud, da bevæggrunden for kapitalnedsættelsen i disse tilfælde er et regnskabsmæssigt konstateret underskud, som ønskes dækket.

Ved kapitalnedsættelse til uddeling forudsættes det, at der fortsat vil være krav om, at bestyrelsen redegør for, hvorfor bestyrelsen ønsker at foretage kapitalnedsættelsen. Bestyrelsen skal i forbindelse hermed redegøre for forholdet til fondens fremtidige kapital- og konsolideringsbehov, således at det sikres, at uddelingen ikke medfører risiko for fonden, herunder fondens formål, og dens kreditorer.

Hvis bestyrelsen kan redegøre for nedsættelsens nødvendighed eller hensigtsmæssighed, vil fondsmyndigheden som hidtil kunne meddele samtykke til kapitalnedsættelsen.

Det foreslås i § 43 b, at fonde fremover også kan foretage kapitalnedsættelser til henlæggelse til særlig reserve. Når fondsmyndigheden skal vurdere, om der skal meddeles samtykke til en sådan kapitalnedsættelse, skal fondsmyndigheden anlægge den samme vurdering, som ved kapitalnedsættelser til uddeling, da resultatet for fonden, herunder det formål fonden skal varetage, og dens kreditorer er det samme ved kapitalnedsættelser til uddeling og til henlæggelse til særlig reserve.

§ 43 e

I henhold til bekendtgørelse nr. 248 af 23. marts 2006 om nedsættelse af grundkapitalen i erhvervsdrivende fonde opfordres kreditorerne til at anmelde deres krav til fonden, hvis der er besluttet en kapitalnedsættelse i fonden til uddeling. Opfordringen til kreditorerne sker i forbindelse med Erhvervsstyrelsens registrering af beslutningen om kapitalnedsættelsen, og kreditorerne har 3 måneder til at anmelde deres krav, jf. bekendtgørelsens § 3.

Selskabsloven medførte, at reglerne om kapitalnedsættelser i kapitalselskaber blev ændret væsentligt.

De gældende regler om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde bygger på de tidligere regler om kapitalnedsættelser i aktieselskaber og anpartsselskaber. Det foreslås som følge heraf, at reglerne om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde tilpasses i lyset af de ændringer, som selskabsloven medførte.

Det foreslås i § 43 e, 1. pkt., at hvis en kapitalnedsættelse sker til uddeling eller henlæggelse til en særlig reserve, er der krav om, at kreditorerne opfordres til at anmelde deres krav. Der er derimod ikke krav om opfordring til kreditorerne ved kapitalnedsættelser til dækning af underskud, hvilket svarer til, hvad der efter selskabsloven gælder ved kapitalnedsættelser i aktieselskaber og anpartsselskaber.

Det foreslås, at kreditorerne fremover som i selskabsloven skal have 4 uger til at anmelde deres krav, jf. § 43 e, 2. pkt. Den foreslåede anmeldelse af krav skal ske til fonden.

Formålet med offentliggørelsen er at give kreditorerne mulighed for at anmelde deres krav med henblik på at få dem fyldestgjort eller at få stillet sikkerhed herfor, inden kapitalnedsættelsen effektueres, jf. forslaget til § 43 f.

Opfordringen til kreditorerne sker som hidtil ved Erhvervsstyrelsens registrering af beslutningen om kapitalnedsættelsen, jf. forslaget til § 43 e, 3. pkt.

Forslaget til § 43 e svarer til, hvad der på dette punkt gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber i henhold til selskabslovens § 192.

§ 43 f

Selskabsloven medførte, at reglerne om kapitalnedsættelser i kapitalselskaber blev ændret væsentligt.

De gældende regler om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde bygger på de tidligere regler om kapitalnedsættelser i aktieselskaber og anpartsselskaber. Det foreslås som følge heraf, at reglerne om kapitalnedsættelser i erhvervsdrivende fonde tilpasses i lyset af de ændringer, selskabsloven medførte.

Det foreslås i § 43 f, stk. 1, at det er muligt manuelt at gennemføre en kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve fire uger efter registreringen af beslutningen om kapitalnedsættelsen, hvor kreditorerne samtidigt er blevet opfordret til at anmelde deres krav, jf. den foreslåede bestemmelse i § 43 e. En kapitalnedsættelse må dog kun gennemføres, hvis bestyrelsen skønner, at det vil være forsvarligt. Betingelsen i det foreslåede stk. 4 om anmeldte krav skal endvidere være iagttaget, jf. nedenfor.

Selskabsloven indførte såkaldte automatiske gennemførelser af kapitalnedsættelser, hvor Erhvervsstyrelsen uden yderligere anmeldelse fra selskabet gennemfører kapitalnedsættelsen, medmindre styrelsen inden for en vis periode, som i loven er fastsat til fire uger, har modtaget underretning om, at kapitalnedsættelsen ikke skulle gennemføres. Denne model med automatiske gennemførelser, har i praksis vist sig hensigtsmæssig.

Det foreslås som følge heraf, at modellen med automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelser også indføres i de erhvervsdrivende fonde, jf. det foreslåede stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at en automatisk gennemførelse af kapitalnedsættelsen foretages af Erhvervsstyrelsen af egen drift, og at dette kan ske 4 uger efter udløbet af kreditorernes periode til at anmelde krav. Det er Erhvervsstyrelsen, der bestemmer, hvornår gennemførelsen skal finde sted. Anmelderen af beslutningen om kapitalnedsættelsen bliver underrettet, når kapitalnedsættelsen er blevet gennemført. Erhvervsstyrelsen effektuerer dog ikke kapitalnedsættelsen, hvis styrelsen inden registreringen af gennemførelsen har modtaget besked fra fonden eller dens rådgivere om, at beslutningen om kapitalnedsættelsen skal annulleres, jf. det foreslåede stk. 3, eller at gennemførelsen ikke skal ske automatisk, men at en eventuel gennemførelse af kapitalnedsættelsen vil blive registreret eller anmeldt til registrering af fonden eller dens rådgivere, jf. forslaget til stk. 4 og 5.

I visse tilfælde kan der ske ændring i tidsrummet fra registreringen af beslutningen om kapitalnedsættelsen og indtil den efterfølgende effektivering af beslutningen. Visse af disse ændringer, herunder eksempelvis en vedtægtsændring eller lignende, kan betyde, at Erhvervsstyrelsen ikke kan sørge for den automatiske gennemførelse af kapitalnedsættelsen. Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at Erhvervsstyrelsen får hjemmel til at fastsætte regler om, hvilke mellemliggende ændringer der medfører, at beslutningen om kapitalnedsættelse annulleres, eller at kapitalnedsættelsen skal effektueres manuelt af fonden eller dens rådgivere ved en anmeldelse til Erhvervsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 3*, at bestyrelsen har pligt til at afbryde den automatiske gennemførelse af en kapitalnedsættelse efter *stk. 2, 1. pkt.*, hvis gennemførelsen ikke kan finde sted i overensstemmelse med det offentliggjorte, eller hvis det ikke er forsvarligt at gennemføre nedsættelsen. Forslaget til *stk. 3* skal ses i sammenhæng med forslaget til § 39 a, hvori det foreslås præciseret, at fondens bestyrelse er ansvarlig for, at kapitalafgang fra en fond er forsvarligt. Fondens bestyrelse er således altid ansvarlig for, at en kapitalnedsættelse er forsvarlig, og at kapitalnedsættelsen ikke sker til skade for fonden, dens kreditorer eller aftaleparter.

I *stk. 4, 1. pkt.*, foreslås det, at en kapitalnedsættelse ikke må gennemføres, hvis kreditorerne har anmeldt krav i anledning af kapitalnedsættelsen, og hvis anmeldte, forfaldne krav ikke er fyldestgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav. Erhvervsstyrelsen afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Det foreslåede *stk. 4* gælder både ved kapitalnedsættelser, der sker på baggrund af en anmeldelse, jf. det foreslåede *stk. 1*, og ved automatiske gennemførelser efter det foreslåede *stk. 2*. I forhold til de automatiske gennemførelser af kapitalnedsættelser medfører dette, at bestyrelsen har pligt til at foretage anmeldelse efter det foreslåede *stk. 2*, hvis bestyrelsen konstaterer, at der fire uger efter udløbet af perioden for kreditorernes anmeldelse af krav, jf. §

43 d, fortsat er eller vil være anmeldte, forfaldne krav, der ikke er fyldestgjort, eller uforfaldne eller omtvistede krav, der på forlangende ikke er stillet betryggende sikkerhed for

Det er fortsat Erhvervsstyrelsen, der på en af parternes begæring afgør, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende, jf. det foreslåede *stk. 4, 2. pkt.* Der er på dette punkt ikke tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 3, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse nr. 248 af 23. marts 2006 om nedsættelse af grundkapitalen i erhvervsdrivende fonde.

Det er efter det foreslåede *stk. 2* muligt at afbryde Erhvervsstyrelsens automatiske gennemførelse af en kapitalnedsættelse, således at gennemførelsen af kapitalnedsættelsen først finder sted, når fonden eller dens rådgivere registrerer eller anmelder til registrering kapitalnedsættelsens gennemførelse.

Det vurderes som væsentligt blandt andet af hensyn til fondens kreditorer, at det ikke skal være uvist i en meget lang periode, om kapitalnedsættelsen skal gennemføres. Det foreslås som følge heraf i *stk. 5*, at en gennemførelse af en kapitalnedsættelse skal være anmeldt senest ved udløbet af indsendelsesfristen for den årsrapport, hvori tidspunktet for beslutningen om kapitalnedsættelsen indgår, dog senest 1 år efter beslutningen om kapitalnedsættelsen.

Den foreslåede bestemmelse bygger i vidt omfang på den gældende bestemmelse i § 3, stk. 4, i bekendtgørelsen om nedsættelse af grundkapitalen i erhvervsdrivende fonde, hvoraf det fremgår, at hvis anmeldelsen om gennemførelse af nedsættelsen af grundkapitalen ikke er modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 12 måneder efter, at styrelsen har registreret beslutningen om kapitalnedsættelsen, mister beslutningen sin gyldighed.

Forslaget til § 43 f svarer til, hvad der på dette punkt gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber i henhold til selskabslovens § 193.

§ 43 g

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ikke noget om, hvad der gælder, hvis en fond uretmæssigt har foretaget uddelinger i strid med bestemmelserne i lovens kapitel 7.

Selskabsloven indeholder udtrykkelige bestemmelser om tilbagebetaling af ulovlige udbetalte midler og af ulovlige lån m.v.

Erhvervsstyrelsen antager i styrelsens administrative praksis, at der også i erhvervsdrivende fonde skal ske tilbagebetaling i sådanne tilfælde.

Med henblik på at opnå klarhed om retstilstanden foreslås det, at der i lov om erhvervsdrivende fonde indsættes en udtrykkelig bestemmelse om tilbagebetaling af ulovlige uddelinger, herunder uddelinger i forbindelse med kapitalnedsættelser, og lån m.v. foretaget i strid med § 43, jf. forslaget til § 43 g, der i hovedtræk svarer til selskabslovens regler herom.

Det foreslås i § 43 g, *stk. 1, 1. pkt.*, at hvis der er sket uddelinger, herunder i forbindelse med kapitalnedsættelser, i strid med bestemmelserne i denne lov, skal modtagerne tilbagebetale beløbet tillige med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat efter § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at modtageren kun skal tilbagebetale den ulovlige uddeling, hvis modtageren af uddelingen indså eller burde have indset, at uddelingen var ulovlig.

Ved kapitalnedsættelser er der krav om fondsmyndighedens samtykke, og det må derfor antages, at modtagerne i praksis ofte vil være i god tro, da de har ageret på baggrund af en myndighedsgodkendelse.

Det er bestyrelsen, der er ansvarlige for at få midlerne tilbagebetalt til fonden.

I *stk. 2* foreslås det, at hvis en fond har ydet lån og sikkerhedsstillelse i strid med § 43, stk. 2, skal beløbet tilbageføres til fonden sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %, medmindre højere rente er aftalt.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*, at hvis tilbagebetaling ikke kan finde sted, eller hvis modtageren af uddelingen som følge af god tro ikke har tilbagebetalingspligt, er de personer, som har medvirket til beslutningen om udbetalingen eller gennemførelsen af denne eller til opstillingen eller godkendelsen af den urigtige regnskabsopgørelse, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler for det tab, som fonden måtte blive påført.

Det foreslås i *stk. 4*, at sikkerhedsstillelser foretaget i strid med § 43, stk. 2, er bindende for fonden, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med denne bestemmelse.

Bestemmelsen om tilbagebetaling af ulovligt foretagne uddelinger m.v. ikke har til formål at begrænse anvendelsesområdet for de generelle bestemmelser om erstatningsansvar i LEF.

Til nr. 52

Lovens kapitel 9 har overskriften ”Ændring af vedtægten m.v.”.

Det foreslås, at kapiteloverskriften ændres, så den alene omfatter vedtægtsændringer. Baggrunden er, at der foreslås indsat en række udfyldende bestemmelser om dels fusion og dels om opløsning. Disse nye bestemmelser foreslås indsat i egne kapitler med henblik på bedst muligt at bevare overblikket i loven.

Til nr. 53

Det fremgår af lov om erhvervsdrivende fonde § 48, stk. 1, at fondsmyndigheden efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens (Civilstyrelsens) samtykke kan tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses.

Når Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for en erhvervsdrivende fond, er der efter de gældende bestemmelser krav om, Civilstyrelsen også skal samtykke i vedtægtsændringen, medmindre der er tale om en ændring, der er omfattet af bekendtgørelsen udstedt i medfør af § 48, stk. 3, hvor der alene er krav om fondsmyndighedens samtykke.

I medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i § 48, stk. 3, er udstedt bekendtgørelse nr. 1107 af 30. november 2011 om visse vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde. I bekendtgørelsen opregnes følgende særlige tilfælde, hvor Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed efter indstilling fra fondens bestyrelse kan tillade ændring af bestemmelser i en vedtægt uden Civilstyrelsens forudgående godkendelse:

1. fondens navn, hjemsted og regnskabsår,
2. antallet af bestyrelsesmedlemmer og aldersbetingelserne for disse,
3. bestyrelsesmedlemmernes udpegningsperiode, vederlag og beslutningsdygtighed,
4. tegningsret,
5. fondens ledelsesforhold i øvrigt,
6. anbringelse af fondens aktiver og forbudspåtegning på disse,
7. revision af fondens årsregnskaber,
8. tilsvarende administrative forhold,
9. faktiske erhvervsaktiviteter, som ikke har betydning for fondens formål,
10. fusion mellem fonde, der begge er omfattet af LEF, og som har beslægtede formål,
11. fusion mellem en moderfond og et eller flere af moderfondens helejede datterselskaber, hvor moderfonden bliver den fortsættende fond,
12. tvangsopløsning og
13. sproglig og redaktionel modernisering af vedtægten, der ikke medfører indholdsmæssige ændringer heri.

Karakteristisk for de tilfælde, hvor Civilstyrelsens samtykke, uanset bekendtgørelsen er påkrævet, er, at der er tale om ændringer af vedtægtsbestemmelser vedrørende formål og uddeling, likvidation, (som ikke er tvangsopløsning eller konkurs), fusion af fonde (hvorved der sker en ændring af fondens formål) og andre vedtægtsændringer, som indirekte indebærer en ændring af fondens formål.

Ved fortolkningen af, hvad der udgør fondens formål, skal der ikke alene ses på, hvad der fremgår af vedtægtens egentlige formålsbestemmelse. Andre bestemmelser i vedtægten kan således også indeholde regulering, der sigter på formålet. Det vil derfor altid være en konkret vurdering af den nuværende vedtægt og den ønskede ændring.

Det bemærkes i den forbindelse, at ordet ”formål” i bekendtgørelsens § 1, nr. 9 og 10, efter Civilstyrelsens og Erhvervsstyrelsens administrative praksis omfatter både fondens uddelingsformål og fondens erhvervs- og/eller aktivitetsmæssige formål.

Det foreslås at § 48, stk. 1, ændres, således at det fremgår af bestemmelsen, at der som udgangspunkt ikke er krav om Civilstyrelsens samtykke ved vedtægtsændringer, jf. dog det foreslåede stk. 2, når Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for fonden.

Det foreslås endvidere at ophæve det gældende 2. pkt. i bestemmelsen, hvorefter det kan tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses. Baggrunden er, at der foreslås indsat et særskilt kapitel om fusion samt et kapitel om opløsning af erhvervsdrivende fonde.

I forhold til muligheden for sammenlægning af en erhvervsdrivende fond med en ikke-erhvervsdrivende fond omfattet af lov om fonde og visse foreninger præciseres det i § 48, stk. 1, 2. pkt.. Herved præciseres, at sammenlægningen af en erhvervsdrivende fond med en ikke-erhvervsdrivende fond anses for en vedtægtsændring. Det forudsættes derfor, at Civilstyrelsen som fondsmyndighed for den ikke-erhvervsdrivende fond giver samtykke til sammenlægningen, samt at Erhvervsstyrelsen giver samtykke til sammenlægningen til den erhvervsdrivende fond.

Det vurderes, at der som udgangspunkt ikke er behov for, at såvel Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed og Civilstyrelsen skal behandle enhver vedtægtsændring. I lighed med, hvad

der også er mulighed for i dag, hvor en række vedtægtsændringer alene behandles af fondsmyndigheden, skal det også fremover være sådan, at det alene er i tilfælde af ændringer af en fonds formål, at Civilstyrelsens samtykke til ændringen skal indhentes.

Ved ændring af en fondsvedtægts bestemmelser om formålet og uddelinger samt ved likvidation af fonden skal der ske en afvejning mellem på den ene side stifterens tilkendegivelser og intentioner med vedtægten og på den anden side det erhvervsmæssige sigte med ændringen.

Det foreslås som følge heraf i *stk.* 2, at hvis der er tale om ændring af en vedtægtsbestemmelser om formål og uddeling samt ved likvidation af en fond, skal der fortsat være krav om, at Civilstyrelsen ligeledes skal samtykke i ændringen.

Det vurderes, at den foreslåede model, hvor Civilstyrelsen skal samtykke i disse særlige tilfælde, medfører en balance og sikkerhed for, at de relevante kompetente myndigheder inddrages i forbindelse med fondens ændringer af vedtægten.

Den foreslåede nyaffattelse af § 48 ændrer ikke på, at det fortsat er enhver ændring af fondens vedtægt, der kræver fondsmyndighedens tilladelse, medmindre der er tale om en forhøjelse af grundkapitalen, jf. § 10. Der opereres således ikke med en bagatelgrænse.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt en disposition vedrører fondens formål vil der efter § 48, *stk.* 1, skulle tages stilling til, hvorvidt formålet kan ændres. § 21, *stk.* 3, om ekstraordinære dispositioner kan i disse tilfælde ikke anvendes til at søge en godkendelse af dispositioner, der fører til en ændring af fondens formål eller en opløsning af fonden.

Der ændres endvidere ikke på, at vedtægtsændringer ikke kan tillades, medmindre de er velbegrundede. Behovet for vedtægtsændringen skal være dokumenteret og understøttet af en redegørelse fra bestyrelsen og eventuelt en udtalelse eller erklæring fra fondens revisor.

Det fremgår udtrykkeligt af Betænkning nr. 970/1982 om fonde, at der med § 48 var tiltænkt en vis smidiggørelse i forhold til tidligere. Vedtægtsændring skal således ikke nødvendigvis udspringe af ændrede forhold, der gør, at vedtægten ikke kan efterleves eller er blevet åbenbart uhensigtsmæssig.

Der må dog samtidig tages hensyn til, at erhvervsdrivende fonde er erhvervsdrivende virksomheder, hvilket i visse situationer gør det nødvendigt, at de erhvervsdrivende fonde har mulighed for at tilpasse sig til ændrede konkurrencevilkår, finansieringsbehov m.v.

Det vil fortsat være mest vanskeligt at få samtykke til ændring af en fonds formål.

Efter praksis kan der i overensstemmelse med lovens forarbejder meddeles samtykke til en ændring af formålet, hvis formålet vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Hertil kommer, at der ved formålsændring er krav om, at der skal være nær sammenhæng mellem de oprindelige formål, der er udtryk for stifters vilje, og det ændrede formål, ligesom en formålsændring ikke må gå videre, end hvad der er påkrævet under hensyntagen til fondens ændrede vilkår.

En ændring i formålet, som alene er begrundet med et ønske om en sproglig eller redaktionel modernisering af formålsteksten, vil fortsat ikke kunne finde sted, da dette ikke vil udgøre en tilstrækkelig tungtvejende begrundelse for ændringen.

Ændring af en fonds vedtægt skal være i fondens interesse.

Hvis stifter er i live, tillægges det en vis betydning, hvorvidt stifter støtter eller er modstander af den vedtægtsændring, bestyrelsen for fonden foreslår. Stifterens holdning til en vedtægtsændring er dog ikke afgørende for fondsmyndighedens behandling af en anmodning om tilladelse til en vedtægtsændring.

Det foreslås i § 48, stk. 3, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder anvendelse, uanset om der i vedtægten er tillagt bestyrelsen eller andre ret til at ændre vedtægten. Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 bygger på den eksisterende bestemmelse i § 48, stk. 2.

Som nævnt ovenfor foreslås det, at det præciseres i § 48, stk. 2, hvornår der er krav om, at Civilstyrelsen også skal samtykke i en vedtægtsændring. Det foreslås som følge heraf, at den eksisterende bestemmelse i § 48, stk. 3, ikke videreføres. I henhold til den eksisterende bestemmelse i § 48, stk. 3, kan justitsministeren fastsætte regler om, at visse vedtægtsbestemmelser kan ændres af bestyrelsen alene eller af bestyrelsen med fondsmyndighedens tilladelse.

Til nr. 54

LEF § 49 indeholder hjemmel til, at der kan gennemføres vedtægtsændringer i en erhvervsdrivende fond uden bestyrelsens samtykke. En ændring af en fonds vedtægt, uden bestyrelsen har anmodet herom, er et ekstraordinært skridt. Denne mulighed er som følge heraf også kun brugt i ganske få tilfælde.

Hvis der gennemføres en ændring af en fonds vedtægt, uden fondens bestyrelse har samtykket hertil, er der ikke tale om en vedtægtsændring omfattet af bestemmelsen i LEF § 48. Det er lovens § 49, der i så fald vil finde anvendelse på vedtægtsændringen.

Efter § 49 kan justitsministeren (dvs. Civilstyrelsen), efter forhandling med fondsmyndigheden og bestyrelsen beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig. Det foreslås, at § 49 om vedtægtsændring uden bestyrelsens indstilling ændres, så det er fondsmyndigheden, der konkret har forhandlingen med bestyrelsen om ændring af vedtægten svarende til processen ved de almindelige vedtægtsændringer som foreslået ovenfor i lovforslagets § 1, nr. 53.

Da en ændring af en vedtægtsbestemmelse imod bestyrelsens vilje er af så ekstraordinær karakter foreslås det, at fondsmyndigheden fortsat skal indhente justitsministerens (i praksis Civilstyrelsens) samtykke til ændringen, inden den besluttes.

§ 49 er fortsat kun beregnet på situationer, hvor vedtægtsbestemmelsen er uigennemførlig eller klart uhensigtsmæssig. Bestemmelsen er fortsat alene tiltænkt ekstraordinære tilfælde.

Til nr. 55

Det foreslås at indsætte et nyt kapitel i lov om erhvervsdrivende fonde om fusion.

Det foreslås herved, at reglerne om fusion af erhvervsdrivende fonde flyttes fra Erhvervsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1064 af 17/11/2011 om opløsning, rekonstruktion, konkurs og fusion af erhvervsdrivende fonde (opløsningsbekendtgørelsen) over i loven. Lovregler vil skabe større klarhed og lette praktikere i at arbejde med reglerne om fusion af erhvervsdrivende fonde. Samtidig foreslås, at reglerne om fusion adskilles fra reglerne om vedtægtsændringer, og at det gøres klart i loven på hvilke materielle betingelser en fusion kan foregå, og hvornår fondsmyndigheden kan give tilladelse fusion.

Det foreslås endvidere, at fusionsproceduren bliver tilpasset den procedure, der kendes fra vedtægtsændringer og opløsning af erhvervsdrivende fonde. Baggrunden for at foreslå denne tilpasning er bl.a., at der for de erhvervsdrivende fonde – i modsætning til kapitalselskaber - ikke er forskellige organer (bestyrelse henholdsvis generalforsamling), som skal udarbejde planen for fusionen og efterfølgende beslutte gennemførelsen af fusionen. I erhvervsdrivende fonde er det således alene bestyrelsen, som kan beslutte at fusionere – eventuelt lade fonden ophøre ved fusion, hvorimod det i kapitalselskaber som udgangspunkt er henholdsvis ledelsen (bestyrelse/direktion) og ejerne (generalforsamlingen).

Denne forskel medfører bl.a., at der ikke er samme behov for offentliggørelse af en fusionsplan ved fusion af fonde, som der er for fusion af kapitalselskaber. Offentliggørelse af en fusionsplan ved fusion af kapitalselskaber sker dels for at sikre ejernes interesser forud for den generalforsamling, der skal træffe beslutning om fusionen, dels for at give kreditorerne mulighed for at sikre deres interesser. Som det fremgår af selskabslovens regler om straksfusion, anses kreditorernes interesser for tilstrækkeligt sikrede, hvis der er udarbejdet en positiv kreditorerklæring.

I en fusion af fonde, hvor der er udarbejdet en positiv kreditorerklæring, vil der således hverken være et hensyn til ejere eller kreditorer, der begrunder offentliggørelse af en fusionsplan. Ved at kræve en positiv kreditorerklæring vil fusionsproceduren således kunne forenkles væsentligt og blive tilnærmet proceduren for vedtægtsændringer og opløsning såvel som selskabslovens regler om straksfusion.

Tilsvarende vil kravet om, at der skal udarbejdes en revisorerklæring om apportindskud, hvis der opstår en ny erhvervsdrivende fond som led i fusionen, kunne undlades, når der udarbejdes en kreditorerklæring, ligesom det er tilfældet i selskabsloven.

En anden grund til, at der foreslås denne tilpasning af fusionsproceduren, er, at der ved fusion mellem fonde ikke er nogen kapitalejere. Fusionsdokumenternes udarbejdelse er således alene til brug for fondsmyndighedens behandling af, hvorvidt der kan gives tilladelse til fusionen, og ikke til brug for en generalforsamling, der skal træffe beslutning om fusionen.

For fusion mellem en erhvervsdrivende fond og dens helejede datterselskab(er), hvor fonden er den fortsættende juridiske person, foreslås de nuværende regler herom flyttet fra opløsningsbekendtgørelsen over i loven.

Samtidig foreslås processen forenklet og tilpasset den foreslåede nye fusionsproces for fusion mellem erhvervsdrivende fonde.

Ved at kræve en positiv kreditorerklæring vil der således også i en fusion mellem en erhvervsdrivende fond og dens helejede datterselskab(er) med fonden som den fortsættende juridiske enhed hverken være et hensyn til ejere eller kreditorer, der begrunder offentliggørelse af en fusionsplan.

Fusionsproceduren vil derfor kunne forenkles væsentligt og blive tilnærmet proceduren for vedtægtsændringer og opløsning af erhvervsdrivende fonde. Det vurderes endvidere at være hensigtsmæssigt for den praktiske anvendelse af reglerne, hvis fusion mellem erhvervsdrivende fonde, og fusion af en erhvervsdrivende fond med dens helejede datterselskab(er), hvor fonden er den fortsættende juridiske person, så vidt muligt følger samme proces. I begge tilfælde er den fortsættende juridiske person en erhvervsdrivende fond, og der er ingen eksterne kapitalejere i de involverede kapitalselskaber. Fusionsproceduren for fusion mellem erhvervsdrivende fonde er derfor mere nærliggende som målestok end fusionsproceduren efter selskabsloven, hvor den fortsættende juridiske person er et kapitalselskab.

Forslagets § 49 a – § 49 h vedrører fusion mellem erhvervsdrivende fonde.

Forslagets § 49 i – § 49 o vedrører fusion ved overtagelse af et helejet datterselskab.

Forslagets § 49 p viderefører den eksisterende mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler, der muliggør grænseoverskridende fusion, hvor der indgår en dansk erhvervsdrivende fond.

§ 49 a

Forslaget til § 49 a indeholder forslag til overordnede regler om erhvervsdrivende fondes mulighed for at fusionere med andre fonde.

Forslagets *stk. 1* viderefører den eksisterende mulighed for, at en erhvervsdrivende fond kan fusionere med en anden erhvervsdrivende fond. Fusionen sker ved universalsuccession, dvs. enten ved at den eller de ophørende fonde, der deltager i fusionen, opløses uden likvidation ved overdragelse af fondens aktiver og forpligtelser som helhed til den fortsættende fond, der deltager i fusionen (uegentlig fusion), eller ved sammensmeltning af de deltagende fonde til en ny fond, der opstår som led i fusionen (egentlig fusion), uden at der kræves kreditorenes samtykke. Muligheden for fusion af erhvervsdrivende fonde følger i dag af kapitel 4 i opløsningsbekendtgørelsen, som er en udnyttelse af hjemlen i § 50, stk. 2, nr. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde. Ordvalget i det foreslåede stk. 1 er tilpasset ordvalget i selskabslovens § 236 om fusion.

Forslagets *stk. 2* fastslår de materielle kriterier for, at en erhvervsdrivende fond kan ophøre ved fusion med en eller flere andre erhvervsdrivende fonde. Det er foreslået, at en fond vil kunne ophøre ved fusion med en anden fond, hvis (1) den fortsættende fonds formål er beslægtede med den ophørende fonds formål, og (2) den ophørende fonds formål enten (i) vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller (ii) ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Kriteriet om, at de fusionerende fonde skal have beslægtede formål, svarer til anvendelsesområdet for den gældende bestemmelse i § 1, nr. 10, i bekendtgørelse om visse vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde, der afgrænser hvilke fusioner mellem fonde, som fondsmyndigheden kan give tilladelse til uden Justitsministeriets samtykke.

Såfremt der er tale om en fusion mellem fonde med beslægtede formål, men hvor formålene ikke er ganske sammenfaldende, vil formålet i den fortsættende fond skulle omfatte formålet i den ophørende fond i et sådant omfang, at der i forbindelse med fusionen ikke sker indskrænkninger af de eventuelt uddelingsberettigede i den ophørende fond. Dette skal bestyrelsen nærmere redegøre for i den fælles fusionsplan og -redegørelse overfor

fondsmyndigheden. Hvis fondenes formål er beslægtede, men hensynet til en videreførelse af den ophørende fonds formål nødvendiggør en formålsudvidelse i den fortsættende fond, vil en sådan formålsudvidelse kunne ske som led i fusionen, og tilladelse hertil kan således gives af fondsmyndigheden efter reglerne i det foreslåede kapitel 9 a. Hvis der derimod er tale om, at en af de fusionerende fonde skal have foretaget en formålsændring, for at fondenes formål bliver beslægtede, kræves tilladelse og samtykke efter § 48, inden fondsmyndigheden kan tillade fusionen.

I overensstemmelse med gældende administrativ praksis er det foreslået at det bliver muligt for en fond at ophøre ved fusion, hvis den ophørende fonds formål ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet u hensigtsmæssigt.

Som et alternativt kriterium er det foreslået, at fusion skal kunne ske, hvis den ophørende fonds formål vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen (og der samtidig er beslægtede formål). Dette alternative kriterium er tiltænkt at skulle åbne op for flere fusioner af erhvervsdrivende fonde, hvor et væsentligt hensyn til den ophørende fonds formål tilsiger det. Der kan eksempelvis være tale om sammenlægninger af mindre fonde med beslægtede formål, hvor en fusion kan indebære væsentlige besparelser i fondenes administration til gavn for fondenes formål.

Forslagets *stk. 3* viderefører den gældende regel i opløsningsbekendtgørelsens § 16, stk. 2, om, at det er bestyrelsen i hver fond, der træffer beslutning om fusion med forbehold for fondsmyndighedens godkendelse. Den gældende reference til lovens § 48 er dog foreslået ændret til en ny bestemmelse, § 49 f, som foreslås at opregne, på hvilke betingelser fondsmyndigheden giver tilladelse til fusion mellem fonde. Herved foreslås det, at betingelserne for at opnå fondsmyndighedens tilladelse til en fusion bliver gjort klare og adskilles fra § 48, som fremover foreslås alene at finde anvendelse på vedtægtsændringer.

I forslaget til *stk. 4* er det foreslået, at en fusionerende fond under likvidation kun kan træffe beslutning om fusion, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen.

Det er endvidere foreslået, at reglerne om genoptagelse i § 50 j ikke finder anvendelse på en ophævelse af en likvidation, der sker som følge af, at fonden deltager i en fusion. Endeligt er det foreslået præciseret, at den fortsættende fond for at kunne få tilladelse til fusionen, jf. § 49 f, skal opfylde lovens og vedtægtskrav, herunder til kapital, ledelse og revisor.

For fusion af selskaber gælder lignende regler, jf. selskabslovens § 246, stk. 1, 2. og 3. pkt., og § 247, stk. 1, 2. pkt. De foreslåede regler findes imidlertid ikke i opløsningsbekendtgørelsen. Da der ikke ses at være nogen grund til, at reglerne som udgangspunkt ikke skal gælde tilsvarende for fusion af erhvervsdrivende fonde, er regler, der i det væsentlige svarer til selskabslovens, foreslået indført i lov om erhvervsdrivende fonde.

Der er dog foreslået enkelte forskelle fra selskabslovens regler herom. F.eks. ses der ingen grund til at have to separate bestemmelser om henholdsvis ophørende fonde og den fortsættende fond, idet der kun på et enkelt punkt vil være en forskel imellem en fortsættende og en ophørende fond, jf. det foreslåede 3. pkt.

I *1. pkt.* er det foreslået, at en fond under likvidation, kun kan træffe beslutning om fusion, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglen foreslås at gælde for alle fonde,

der deltager i fusionen, uanset om der er tale om en ophørende eller en fortsættende fond. Samme princip findes i selskabsloven, hvor det dog er forskellige organer, der træffer beslutningerne.

For at sikre klarhed mellem fusionsreglerne og reglerne om genoptagelse af erhvervsdrivende fonde er det endvidere i 2. pkt. foreslået præciseret, at reglerne om genoptagelse i § 50 j ikke finder anvendelse på en ophævelse af en likvidation, der sker som følge af, at fonden deltager i en fusion. Fusionsreglerne, der er fastsat i den foreslåede § 49 a, stk. 4, vil således være tilstrækkelige. 2. pkt. vil ligeledes gælde for både en ophørende og en fortsættende fond, jf. nærmere nedenfor.

Derimod er der grund til at præcisere, at den fortsættende fond for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 f, skal opfylde vedtægtens og lovens krav, herunder til ledelse, kapital og revisor, jf. nedenfor.

Efter de gældende regler om likvidation af erhvervsdrivende fonde skal en fond have tilladelse efter § 48 til at hæve en likvidation, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 6. Godkendes ophævelsen af likvidationen, skal der udpeges en bestyrelse og revisor i overensstemmelse med fondens vedtægt og loven. Er grundkapitalen mindre end lovens minimum, skal den bringes op til mindst dette beløb, og lovens betingelser skal i øvrigt være opfyldt. Endvidere skal beslutningen om genoptagelse anmeldes til Erhvervsstyrelsen, og der skal medsendes dokumentation for fondens grundkapital. Der er ingen regler, der præciserer, hvad der gælder, når en fond, der er under likvidation, ønsker at deltage i en fusion enten som ophørende eller fortsættende fond.

Der ses ingen grund til, at en fond, der er under likvidation, og som ønsker at hæve likvidationen for i stedet at indgå i en fusion som en *ophørende* fond, skal have fondsmyndighedens tilladelse både til at hæve likvidationen og til fusionen. De to forhold hænger sammen. Såfremt bestyrelsen har truffet beslutning om at hæve likvidationen, og opnås fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, bør fondsmyndighedens tilladelse også gælde som tilladelse til at hæve likvidationen. Fonden bør derfor ikke have pligt til at anmelde genoptagelse af fonden separat, og tilsvarende bør de øvrige nuværende krav i opløsningsbekendtgørelsens § 6, stk. 2-4, som foreslås indsat i loven som § 50 j ved lovforslagets § 1, nr. 58, ikke opfyldes, idet fonden netop ikke skal genoptages men ophører på anden vis.

For en fond, der er under likvidation, og som ønsker at hæve likvidationen for i stedet at indgå i en fusion som *fortsættende* fond, ses der tilsvarende ingen grund til, at fonden skal have fondsmyndighedens tilladelse både til at hæve likvidationen og til fusionen, idet de to forhold også hænger sammen. Også her bør fondsmyndighedens tilladelse til fusion derfor gælde også som tilladelse til at hæve likvidationen. Fonden bør derfor ikke have pligt til at anmelde genoptagelse af fonden separat. Derimod vil der i en fusion gælde de samme hensyn til at en fond, der er under likvidation, som betingelse for at kunne blive genoptaget, skal leve op til vedtægtens og lovens krav. Derfor er det foreslået præciseret, at den fortsættende fond skal opfylde lovens og vedtægtens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor. Herefter vil der ikke være nogen grund til, at de almindelige regler om genoptagelse skal gælde, når en likvidation hæves som direkte følge af en fusion. Har et ønske om at hæve en likvidation derimod ikke nogen direkte sammenhæng med en konkret fusion, gælder de almindelige regler om genoptagelse.

I forhold til selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalselskab under tvangsopløsning eller under konkurs kan deltage i en fusion.

En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under tvangsopløsning eller konkurs at deltage i en fusion mellem to erhvervsdrivende fonde. Hvis en fond under tvangsopløsning skal være den fortsættende fond, kan fusionen kun besluttes, hvis der senest samtidig med beslutningen om fusion træffes beslutning om genoptagelse af fonden, jf. § 50 k. Da en fond under konkurs er en fond under afvikling, kan en fond under konkurs alene være den ophørende fond ved en fusion. Hvis en fond under konkurs skal være den fortsættende fond i en fusion, vil der være krav om, at konkursen er ophævet på tidspunktet, hvor der træffes beslutning om gennemførelse af fusionen. Fondsmyndigheden vil i samtlige tilfælde skulle godkende en eventuel fusion, og myndigheden kan som led heri opstille betingelser herfor, herunder at en eventuel skifteretsudnævnt likvidator eller en kurator skal tiltræde fusionen.

I forslaget til *stk. 5*, er det foreslået, at hvis en ophørende fond har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor den ophørende fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og bestyrelsen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal bestyrelsen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion. For fusion af selskaber gælder en lignende regel, jf. selskabslovens § 245, stk. 3. Den foreslåede regel findes imidlertid ikke i dag i opløsningsbekendtgørelsen. Da der ikke ses at være nogen grund til, at reglen ikke skal gælde tilsvarende for fusion af erhvervsdrivende fonde, er en regel svarende til reglen i selskabslovens § 245, stk. 3, foreslået indført i lov om erhvervsdrivende fonde.

§ 49 b

I forslaget til § 49 b, *stk. 1*, foreslås, at bestyrelserne i de fusionerede fonde i forening skal udarbejde og underskrive en fælles fusionsplan og –redegørelse fremfor en separat plan og redegørelse. Forslaget skal ses som led i det generelle forslag til en forenklet fusionsproces for erhvervsdrivende fonde, jf. de indledende bemærkninger ovenfor og de specielle bemærkninger til den foreslåede § 49 e nedenfor.

Da der som led i den foreslåede forenkledede fusionsproces ikke længere foreslås, at Erhvervsstyrelsen skal offentliggøre modtagelsen af en fusionsplan (og en vurderingsmandsuttalelse om kreditorernes stilling), men at fusionsdokumenterne i stedet primært skal udarbejdes til brug for fondsmyndighedens vurdering af, om fusionen kan tillades, foreslås det, at oplysningerne, som i dag skal fremgå særskilt af en fusionsplan og en redegørelse, samles i et og samme dokument (en fælles fusionsplan og –redegørelse).

Til vurdering af om der kan gives tilladelse til fusion, har fondsmyndigheden således brug for såvel de oplysninger, der i dag fremgår af fusionsplanen, og de oplysninger, der fremgår af bestyrelsens redegørelse, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1, og § 18.

De foreslåede krav, til hvad der skal være indeholdt i den fælles fusionsplan og –redegørelse, svarer i det væsentlige til de gældende krav til den separate fusionsplan og redegørelse, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1, og § 18. De gældende indholdsmæssige krav, til hvad der skal være indeholdt i en fusionsplan mellem erhvervsdrivende fonde, er efter de gældende regler allerede væsentligt forenklet i forhold til selskabslovens krav til en fusionsplan, jf. selskabslovens § 237, stk. 2. Dette foreslås opretholdt, da der ved en fusion mellem

erhvervsdrivende fonde i modsætning til fusion mellem kapital­selskaber ikke er nogen kapitalejere i den ophørende juridiske person, der skal vederlægges som led i fusionen.

Det er dog i forhold til den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1, nr. 5, ikke foreslået, at dokumentet skal indeholde udkast til vedtægt. Dette skyldes, at der ved den foreslåede forenk­lede fusionsproces ikke længere vil være en plan, der senere skal godkendes af bestyrelsen. Der vil således ikke længere være et udkast til vedtægter, der senere erstattes af endelige vedtægter, når fusionen besluttet. Efter den foreslåede fusionsproces vil underskrevne daterede vedtægter i stedet skulle indsendes én gang til fondsmyndigheden bl.a. sammen med den fælles fusionsplan og –redegørelse, jf. den foreslåede § 49 e, stk. 1, litra f. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 49 e.

Det er foreslået, at det fremgår af den fælles fusionsplan og –redegørelse, at der skal være en begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde. Kravet, om at fusionen skal begrundes for hver enkelt af de deltagende fonde, følger i dag direkte af opløsningsbekendtgørelsens § 18, mens hensigtsmæssighedskriteriet følger af henvisningen til lovens § 48 i samme bestemmelse. Endeligt er henvisningen til § 48 foreslået ændret til en henvisning til den foreslåede § 49 f som konsekvens af, at reglerne om fusion er foreslået separeret fra reglerne om vedtægtsændring.

Det foreslåede *stk. 2*, om at den fælles fusionsplan og -redegørelse skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning indgår, svarer til den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, dog med den foreslåede ændring, at sanktionen for overskridelse af fristen bliver, at Erhvervsstyrelsen ikke vil kunne registrere fusionen. Den nuværende sanktion, at modtagelsen af fusionsplanen ikke vil kunne offentliggøres, er foreslået ændret som følge af den foreslåede ændring af fusionsprocessen.

§ 49 c

Den foreslåede § 49 c om udarbejdelse af mellembalance ved en fusion svarer til den gældende § 19 i opløsningsbekendtgørelsen. Hvis den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, skal der således for den pågældende fond fortsat udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav. Mellembalancen, der skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, må ikke have en opgørelsesdato, der ligger mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse. Mellembalancen skal være revideret.

Fondsmyndigheden må ved bedømmelsen af, om der kan dispenseres fra kravet om en mellembalance, foretage et skøn af, hvorvidt sagen på baggrund af sagens øvrige oplysninger allerede er tilstrækkeligt oplyst til, at fondsmyndigheden kan træffe afgørelse.

§ 49 d

I § 49 d, *stk. 1 og 2*, er det foreslået, at for hver af de fusionerende fonde udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i den enkelte fond må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen. Der er tale om en ikke-forringelseserklæring, og vurderingsmanden skal således vurdere, hvorvidt fusionen medfører, at kreditorernes stilling forringes i forhold til deres nuværende situation. Der er

således ikke tale om en erklæring om at kreditorerne er "sikrede" eller "yderligere sikrede" i forhold til situationen umiddelbart forud for fusionen.

Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b, stk. 2, 3. pkt. Hvis de fusionerende fondes bestyrelser ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter bestyrelsernes anmodning af skifteretten på det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b, stk. 2, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende fonde.

De foreslåede stk. 1 og 2 indeholder ingen realitetsændring i forhold til den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 21. Blot er det som en konsekvensændring foreslået, at henvisningerne til selskabslovens § 37 ændres til henvisninger til den foreslåede § 9 b.

I *stk. 3* er det som et led i forslaget til en forenklet fusionsprocedure foreslået, at det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at kreditorerklæringen positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende fonde må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen. Om baggrunden herfor kan der henvises til de indledende bemærkninger ovenfor.

§ 49 e

Efter de gældende regler træffes beslutning om fusion i erhvervsdrivende fonde i to led set fra fondenes perspektiv. Først udarbejder og underskriver bestyrelserne en fusionsplan m.v., som skal indsendes til Erhvervsstyrelsen senest 4 uger efter dens underskrivelse. Vurderingsmændenes erklæring om kreditorernes stilling skal også indsendes inden for 4 ugers fristen, selvom det for selskaber ikke behøver at være inden for 4 ugers fristen, jf. den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 23, stk. 1, 2. pkt. og selskabslovens § 244, stk. 1. Denne forskel fra selskabsloven er begrundet i, at indholdet af kreditorerklæringen indgår i fondsmyndighedens vurdering af, om der kan gives tilladelse til fusionen.

Der er efter de gældende regler derimod ikke fastsat nogen frist for indsendelsen af fusionsredegørelsen, hvor fusionsplanen forklares og begrundes med henblik på tilladelse fra fondsmyndigheden, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 18, eller for indsendelse af en eventuel mellembalance, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 19. Der er i de nuværende regler kun indirekte en tidsfrist for, hvornår dokumenterne skal indsendes. Det følger således af opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, at bl.a. tilladelse til fusionen skal være givet senest ved udløbet af indsendelsesfristen for årsrapporten for den periode, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning indgår, dog senest 1 år efter Erhvervsstyrelsens bekendtgørelse af modtagelse af fusionsplanen. Dokumenterne skal indsendes til brug for fondsmyndighedens vurdering af, om der kan gives tilladelse til fusionen. Det er derfor i fondenes egen interesse at indsende dokumenterne hurtigst muligt.

Efter de gældende regler offentliggør Erhvervsstyrelsen modtagelsen af planen og vurderingsmændenes erklæring om kreditorernes stilling, ligesom det er tilfældet for fusioner af selskaber.

Der er ikke i opløsningsbekendtgørelsen fastsat regler for, hvornår fondenes bestyrelse kan træffe endelig beslutning om fusion. Efter administrativ praksis kræves i forbindelse med indsendelse af anmeldelse af fusion dokumentation for beslutningens lovlighed. Den udarbejdede fusionsplan udgør ikke en beslutning om fusion og vil derfor ikke være

tilstrækkelig dokumentation. I praksis kræves derfor indsendt kopi af bestyrelsesprotokollerne, hvoraf det fremgår, at bestyrelserne har truffet beslutning om fusion, efter at fondene har opnået tilladelse i henhold til § 48. Fra fondenes perspektiv består fusionsprocessen således af to led, først udarbejdelse af en fusionsplan og en redegørelse, og dernæst - når tilladelse er opnået efter § 48 – den endelige beslutning om fusion.

Det foreslås at forenkle denne proces bl.a. for at tage bedre højde for forskellen mellem fusion af erhvervsdrivende fond og fusion af kapitalselskaber, samt at tydeliggøre på hvilket tidspunkt de forskellige fusionsdokumenter skal indsendes.

Som det fremgår af den foreslåede § 49 b, er der som et led i den forenkede fusionsproces foreslået, at der fremover skal udarbejdes en fælles fusionsplan og –redegørelse, fremfor to særskilte dokumenter herom.

I § 49 e, stk. 1, er det som et yderligere led i forslaget til en forenklet fusionsprocedure foreslået, at fondsmyndigheden, senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og –redegørelse, fra hver af de deltagende fonde skal have modtaget en anmeldelse om fusionen, dokumentation for bestyrelsens beslutning om fusion, en kopi af den fælles fusionsplan og –redegørelse, vurderingsmændenes erklæring efter § 49 d, en eventuel mellembalance efter § 49 c samt en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen dannes en ny fond eller foretages vedtægtsændringer i den fortsættende fond.

Herved vil fusionsproceduren set fra fondenes perspektiv ikke længere være en to-ledet proces, men en et-ledet proces, svarende til den gældende praksis for vedtægtsændringer og opløsning.

Fondenes bestyrelser skal ikke længere først lave en plan og en redegørelse og senere træffe en formel beslutning om fusionen.

I stedet skal hver fonds bestyrelse træffe beslutning om fusionen ved underskrivelsen af den fælles fusionsplan og –redegørelse med forbehold for fondsmyndighedens efterfølgende tilladelse.

I forhold til de gældende regler indebærer det foreslåede stk. 1, at også *bestyrelsens redegørelse*, der begrunder fusionen med henblik på tilladelse fra fondsmyndigheden, *vurderingsmændenes erklæring* efter § 49 d, og en *eventuel mellembalance* efter § 49 c, skal indsendes til fondsmyndigheden inden for 4 uger fristen. Herved sikres det, at fondsmyndigheden som udgangspunkt har alle nødvendige informationer for at kunne tage stilling til godkendelse efter § 49 f senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og –redegørelse. Det er i fondenes egen interesse, at fondsmyndigheden hurtigst muligt har det nødvendige grundlag for at kunne foretage vurderingen efter § 49 f. Endvidere præciserer forslaget retsstillingen i forhold til i dag, hvor der ikke er en klar frist for, hvornår disse dokumenter skal indsendes.

Som det fremgår af forslaget til § 49 c, stk. 1, kan fondsmyndigheden dispensere fra det eventuelle krav om udarbejdelse af en mellembalance. Såfremt en bestyrelse for en af de deltagende fonde ønsker en sådan dispensation, bør den rette henvendelse til fondsmyndigheden i god tid. Ellers risikerer fondens bestyrelse, at den foreslåede frist i § 49 e, stk. 1, overskrides, inden fondsmyndigheden har truffet beslutning om, hvorvidt der kan gives dispensation eller ej.

Sanktionen for manglende overholdelse af den foreslåede frist i stk. 1 er foreslået at være, at fondsmyndigheden ikke vil kunne give tilladelse til fusionen på det foreliggende grundlag, jf. forslaget til § 49 f. Denne sanktion er foreslået at træde i stedet for den nuværende sanktion i § 23, stk. 1, 2. pkt., i opløsningsbekendtgørelsen, som er, at modtagelsen af fusionsplanen ikke vil kunne offentliggøres. Den nuværende sanktion vil således ikke kunne bevares inden for rammerne af den foreslåede forenklede fusionsprocedure, hvor der ikke sker offentliggørelse af modtagelse af en fusionsplan.

Hvis 4 ugers fristen overskrides, må fondenes bestyrelser, hvis de fortsat ønsker, at fondene skal fusionere, træffe beslutning om fusionen på ny og i den forbindelse i forening udarbejde en ny fælles fusionsplan og -redegørelse. Vurderingsmandserklæringen om kreditorenes stilling, og en eventuelt allerede opnået dispensation fra udarbejdelsen af en mellembalance, vil fortsat kunne anvendes, medmindre der er ændret på de materielle forudsætninger. Hvis den nye fælles fusionsplan og -redegørelse får til følge, at den er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, vil der for den pågældende fond skulle udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav, jf. den foreslåede § 49 c, stk. 1.

I det foreslåede *stk. 2* er det præciseret, at anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 f. Det foreslåede krav vil medvirke til at sikre, at fusionsproceduren set fra fondenes perspektiv bliver en et-ledet proces.

§ 49 f

I dag er der hverken i lov om erhvervsdrivende fonde eller i opløsningsbekendtgørelsen fastsat materielle betingelser for, på hvilket grundlag fondsmyndigheden skal give tilladelse til en fusion. Tilladelse til fusion gives efter § 48, som også handler om tilladelse til vedtægtsændringer. Det følger således af § 48, at "Efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens samtykke kan fondsmyndigheden tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses.". Udgangspunktet for tilladelser efter § 48 er efter administrativ praksis generelt, at vedtægten på grund af ændrede omstændigheder vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssig. Der er dog forskel på om, der er tale om en vedtægtsændring (og i givet fald hvilken slags vedtægtsændring), eller om der er tale om fusion eller opløsning.

Efter Erhvervsstyrelsens praksis giver styrelsen som fondsmyndighed som udgangspunkt kun tilladelse til en fusion mellem erhvervsdrivende fonde, hvis fondene har beslægtede formål. Det ses, at der som led i en fusion af erhvervsdrivende fonde foretages ændringer i formålet for den fortsættende fond, så det favner begge de hidtidige fondes formål.

Det er endvidere et krav, hvis fondsmyndigheden skal samtykke i en fusion, hvor den ophørende fonds formål ikke længere vil blive varetaget, at den ophørende fonds formål ikke længere kan opfyldes.

Hvis formålene ikke er ganske sammenfaldende, vil Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen i de erhvervsdrivende fonde, som styrelsen er fondsmyndighed for, stille krav om, at formålet i den fortsættende fond omfatter formålet i den ophørende fond i et sådant omfang, at der i forbindelse med fusionen ikke sker indskrænkninger af de uddelingsberettigede i den ophørende fond.

I særlige tilfælde tillader fondsmyndigheden, at en fond opløses ved fusion, selvom formålet fortsat kan opfyldes, hvis det kan dokumenteres, at det vil medføre økonomiske tab for fonden til skade for uddelingsformålet at fortsætte fondens aktiviteter. Dette skal dokumenteres af fondens bestyrelse, eventuelt bilagt oplysninger fra fondens revisor til bekræftelse heraf.

I § 49 f er det foreslået klargjort, på hvilket grundlag fondsmyndigheden giver tilladelse til en fusion mellem erhvervsdrivende fonde. Det foreslås, at fondsmyndigheden giver tilladelse til en fusion, når betingelserne i § 49 a, stk. 2-5, § 49 b, stk. 1, § 49 c, § 49 d, stk. 3, og § 49 e, stk. 1, er opfyldt.

Det er således foreslået, at fondsmyndigheden giver tilladelse til fusion, når:

- den fortsættende fonds formål er beslægtede med den ophørende fonds formål, og den ophørende fonds formål (i) vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen, eller (ii) ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet u hensigtsmæssigt, jf. § 49 a, stk. 2,
- bestyrelsen i hver fusionerende fond har gyldigt truffet beslutning om fusion og godkendt eventuelle årsrapporter, som mangler at blive godkendt, jf. § 49 a, stk. 3-5,
- bestyrelserne i de fusionerende fonde har oprettet og i forening underskrevet en fælles fusionsplan og -redegørelse, der skal indeholde oplysning og bestemmelser som nærmere angivet i § 49 b, stk. 1, herunder en begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde med henblik på tilladelse i henhold til § 49 f,
- der er udarbejdet en mellembalance for hver fond, som beskrevet i § 49 c, medmindre der enten ikke er krav om udarbejdelse af en mellembalance for den pågældende fond, eller fondsmyndigheden har dispenseret fra kravet om en mellembalance,
- der er udarbejdet en vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling for hver af de fusionerende fonde, som positivt konkluderer, at kreditorerne i hver af de i fusionen deltagende fonde må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen, og
- fondsmyndigheden senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse fra hver af de deltagende fonde har modtaget en anmeldelse om fusionen, dokumentation for bestyrelsens beslutning om fusion, en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, vurderingsmændenes erklæring efter § 49 d og en eventuel mellembalance efter § 49 c.

Foruden at fondsmyndigheden skal kontrollere, at fondenes bestyrelser gyldigt har truffet beslutning om fusion, og at de rette dokumenter er udarbejdet og indsendt rettidigt m.v., er fondsmyndighedens væsentligste opgave efter den foreslåede bestemmelse således at efterse, dels at de fusionerende fonde har beslægtede formål, og at den ophørende fonds formål enten vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes, dels at der er en tilstrækkelig overbevisende begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde. De to sidstnævnte forhold hænger sammen. Såfremt det efter fondsmyndighedens skøn vurderes, at de fusionerende fonde har beslægtede formål, og at den ophørende fonds formål enten vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes, vil dette være tilstrækkelig begrundelse for, at en ophørende fond kan deltage i fusionen.

Bestyrelsen for en ophørende fond bør i begrundelsen for fusionens hensigtsmæssighed således lægge vægt på forhold, der taler for, at de fusionerende fonde har beslægtede formål, og at den ophørende fonds formål vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes.

Ved vurderingen af, om de fusionerende fondes formål er ”beslægtede”, skal der tages hensyn til, om det er muligt at videreføre en ophørende fonds formål indenfor den fortsættende fonds

formål, eventuelt efter en mindre formålsudvidelse i den fortsættende fond. F.eks. hvis to fonde, som ønskes fusioneret, begge ejer en udlejningsejendom, og de begge har til formål at udleje boliger, men den påtænkte fortsættende fond har til formål at udleje til studerende, og den påtænkte ophørende fond har til formål at udleje til pensionister, vil det ofte ved en formålsudvidelse af den påtænkte fortsættende fond være muligt at sikre, at den fortsættende fonds oprindelige ejendom fortsat kun må udlejes til studerende, mens den ophørende fonds oprindelige ejendom fortsat kun må udlejes til pensionister. Sådanne formål bør derfor fremover betragtes som ”beslægtede”. Derimod vil formålene ikke være ”beslægtede”, hvis den påtænkte ophørende fonds formål ikke uden en større formålsudvidelse i den fortsættende fond, vil kunne indeholdes i dennes formål og blive varetaget kompetent af den fortsættende fonds bestyrelse.

For en *fortsættende* fond skal der fortsat være en selvstændig begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed. Da konsekvenserne af en fusion dog normalt er væsentlig mindre for en fortsættende fond, kan det efter omstændighederne være tilstrækkelig begrundelse, at fusionen ikke vil medføre væsentlige ændringer for den fortsættende fond. Fondsmyndigheden skal i denne forbindelse lægge vægt på, hvad konsekvenserne for den fortsættende fond reelt vil være, herunder om der vil være konsekvensændringer i fondens vedtægter og i hvilken grad eventuelle ændringer vil påvirke fondens formål.

For at undgå at fondsmyndigheden bliver nødsaget til at anmode om yderligere oplysninger, bør bestyrelsen for den fortsættende fond forklare konsekvenserne af fusionen for den fortsættende fond allerede i de dokumenter, der indsendes til fondsmyndigheden i henhold til § 49 e.

§ 49 g

Forslaget til § 49 g indeholder bestemmelse om, hvornår en ophørende fond anses for opløst og dens rettigheder og forpligtelser overgået som helhed til den fortsættende eller nye fond. Retsvirkningernes indtræden foreslås at være, når tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 f, og fusionen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

Da forslaget til forenklet fusionsprocedure indeholder et krav om en positiv kreditorerklæring, er det unødvendigt med det nuværende tredje kriterium i opløsningsbekendtgørelsens § 25 vedrørende afgørelse af krav anmeldt af kreditorerne som følge af en negativ kreditorerklæring.

§ 49 h

I § 49 h er det foreslået, at hvis en fond, der opstår som led i en fusion, træffer en aftale, inden fonden er registreret, og er medkontrahenten vidende om, at fonden ikke er registreret, kan medkontrahenten, medmindre andet er aftalt, hæve aftalen, hvis registrering nægtes. Var medkontrahenten uvidende om, at fonden ikke var registreret, kan denne hæve aftalen, så længe fonden ikke er registreret.

Forslaget viderefører i det væsentlige den nuværende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 2. Dog er den nuværende reference til anmeldelsesfristen i den nuværende § 24, stk. 1, i opløsningsbekendtgørelsen, foreslået fjernet, idet fristen i opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, ikke foreslås medtaget i lovens nye bestemmelser om fusion. opløsningsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, er således baseret på den nuværende to-ledeede fusionsprocedure, hvor der først udarbejdes og offentliggøres modtagelsen af en fusionsplan og først derefter træffes beslutning om fusion.

§ 49 i

Opløsningsbekendtgørelsens § 26 tillader i dag, at en erhvervsdrivende fond kan fusionere med dets helejede datterselskab(er), hvor fonden bliver den fortsættende juridiske enhed, dvs. kun uegentlig fusion med fonden som den fortsættende enhed.

Opløsningsbekendtgørelsens regler om fusion mellem en fond og dens datterselskab er dog sparsomme, og der henvises i det væsentligste til opløsningsbekendtgørelsens regler om fusion af fonde.

Det foreslås i § 49 i, stk. 1, at muligheden for en uegentlig fusion mellem en moderfond og dets helejede datterselskaber, der er et aktie- eller anpartsselskab, og hvor fonden bliver den fortsættende juridiske enhed, flyttes til lov om erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås således, at en moderfond kan overtage et helejet datterselskab, der er et aktie- eller anpartsselskab, således at fonden overtager selskabets aktiver og forpligtelser som helhed, og således at selskabet opløses uden likvidation. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke (universalsuccession).

Tilsvarende den foreslåede bestemmelse i § 49 a, stk. 3, foreslås det i § 49 i, stk. 2, at fondens beslutning om fusion skal træffes af bestyrelsen med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse. Der henvises til bemærkningerne til de foreslåede § 49 a, stk. 3, og § 49 n.

Forslaget til § 49 i, stk. 3, svarer til forslaget til § 49 a, stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

I dag træffes beslutningen i et ophørende datterselskab af selskabets øverste ledelse, jf. opløsningsbekendtgørelsens § 26, stk. 2. Dette er en afvigelse fra selskabslovens regel om, hvem der træffer beslutning om fusion i et ophørende selskab, når der er tale om en lodret fusion, jf. selskabslovens § 252, stk. 1. Da der ikke ses at være en vægtig begrundelse for den eksisterende afvigelse fra selskabslovens regel, foreslås det i § 49 i, stk. 4, at beslutning om fusion i et ophørende selskab fremover træffes af selskabets centrale ledelsesorgan.

Efter samme princip som i den foreslåede § 49 a, stk. 4, 1. pkt., og i overensstemmelse med selskabslovens § 246, er det i § 49 i, stk. 5, 1. pkt., foreslået, at et ophørende selskab, der er under likvidation, kun kan træffe beslutning om fusion, hvis udlodning til kapitalejerne endnu ikke er påbegyndt, og hvis generalforsamlingen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Der gælder i dag ikke en sådan regel i opløsningsbekendtgørelsen.

Endvidere er det i § 49 i, stk. 5, 2. pkt., foreslået, at selskabslovens § 231 om genoptagelse herefter ikke finder anvendelse. Dette svarer til selskabslovens § 246, stk. 1, 2. pkt. Der gælder i dag ikke en sådan regel i opløsningsbekendtgørelsen. Se i øvrigt bemærkningerne til den foreslåede § 49 a, stk. 4.

Endeligt er det i § 49 i, stk. 6, foreslået, at hvis et ophørende selskab har afsluttet et regnskabsår og generalforsamlingen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne afsluttede regnskabsperiode, skal generalforsamlingen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion efter 1. pkt. Forslaget svarer til hvad der gælder for fusion af selskaber, jf. selskabslovens § 245, stk. 3, og det svarer endvidere til princippet i den foreslåede § 49 a, stk. 5.

§ 49 j

I § 49 j, stk. 1, foreslås, at bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de deltagende kapital-selskaber i forening opretter og underskriver en fælles fusionsplan og -redegørelse, som skal indeholde oplysning og bestemmelser om de i den foreslåede bestemmelse nærmere angivne forhold. De foreslåede krav, til hvad der skal oplyses om i den fælles fusionsplan- og redegørelse, svarer med enkelte sproglige tilpasninger til, hvad der skal oplyses om i den fælles fusionsplan og -redegørelse omtalt i den foreslåede § 49 b, stk. 1. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 49 b, stk. 1.

I stk. 2 foreslås, at den fælles fusionsplan og -redegørelse for fonden og hvert af kapital-selskaberne skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 49 b, stk. 2.

§ 49 k

I § 49 k er det foreslået, at for udarbejdelsen af en eventuel mellembalance skal § 49 c finde tilsvarende anvendelse på fonden, og selskabslovens § 239 med de fornødne tilpasninger skal finde tilsvarende anvendelse på de deltagende kapital-selskaber.

For så vidt angår fonden henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 49 c.

For så vidt angår hvert af de deltagende kapital-selskaber betyder det, ligesom for fonden, at hvis den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som selskabets seneste årsrapport vedrører, skal der for det pågældende selskab som udgangspunkt udarbejdes en mellembalance.

Mellembalancen, der skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, må ikke have en opgørelsesdato, der ligger mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af den fælles fusionsplan- og redegørelse. Mellembalancen skal være revideret, hvis kapital-selskabet er omfattet af revisionspligt efter årsregnskabsloven.

Dog kan kapitalejerne, dvs. reelt fonden, i enighed beslutte, at der ikke skal udarbejdes en mellembalance, uanset at den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som selskabets seneste årsrapport vedrører, jf. selskabslovens § 239, stk. 2.

Selvom fonden som eneste kapitalejer i selskaberne således har mulighed for at fravælge mellembalancen efter den foreslåede regel i § 49 k, kan fondsmyndigheden efter den foreslåede § 49 n, hvis den finder det nødvendigt for at kunne tage stilling til, om fusionen må antages at være i fondens interesse, kræve en mellembalance udarbejdet for de pågældende selskaber.

§ 49 l

Den foreslåede § 49 l svarer til den foreslåede § 49 d. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

§ 49 m

Den foreslåede § 49 m svarer til den foreslåede § 49 e. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

§ 49 n

Ligesom for fusion mellem erhvervsdrivende fonde er der i dag hverken i lov om erhvervsdrivende fonde eller i opløsningsbekendtgørelsen fastsat materielle betingelser for, på hvilket grundlag fondsmyndigheden skal give en erhvervsdrivende fond tilladelse til at fusionere med dens helejede datterselskab(er). Efter administrativ praksis gives tilladelse normalt, hvis det efter det oplyste findes hensigtsmæssigt for fonden, og det ikke strider mod fondens vedtægt.

I forslaget § 49 n foreslås, at fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når fusionen ikke strider imod fondens vedtægt, og fusionen i øvrigt må antages at være i fondens interesse, og betingelserne i § 49 i, stk. 2 og 3, § 49 j, stk. 1, § 49 k, § 49 l, stk. 3, § 49 m, stk. 1, er opfyldt.

Det er således foreslået, at fondsmyndigheden giver tilladelse til fusion, når:

- fusionen må antages at være i fondens interesse,
- fusionen ikke strider imod fondens vedtægt,
- bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de ophørende selskaber gyldigt har truffet beslutning om fusion, jf. § 49 i, stk. 2 og 3,
- bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de ophørende selskaber har oprettet og i forening underskrevet en fælles fusionsplan og -redegørelse, der skal indeholde oplysning og bestemmelser som nærmere angivet i § 49 j, stk. 1, herunder en begrundelse med henblik på tilladelse i henhold til § 49 n, jf. § 49 j, stk. 1,
- der er udarbejdet en mellembalance for fonden og de ophørende selskaber, medmindre der enten ikke er pligt til udarbejdelse af en mellembalance, eller fondsmyndigheden har dispenseret fra kravet (fondens mellembalance) eller kapitalejerne har fravalgt den (selskabernes mellembalance), jf. § 49 k,
- der er udarbejdet en vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling for fonden og hver af de i fusionen deltagende selskaber, som positivt konkluderer, at kreditorerne i hver af de i fusionen deltagende juridiske personer må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen, jf. § 49 l, stk. 3, og
- fondsmyndigheden senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse fra fonden og hvert af de deltagende kapitalselskaber har modtaget en anmeldelse om fusionen, dokumentation for beslutningen om fusion, en kopi af den fælles fusionsplan og -redegørelse, vurderingsmændenes erklæring efter § 49 l og en eventuel mellembalance efter § 49 k.

De foreslåede formelle betingelser er i det væsentlige helt ens i forhold til betingelserne for fondsmyndighedens tilladelse til en fusion mellem fonde, jf. den foreslåede § 49 f, men de materielle betingelser er lempeligere.

Betingelsen efter den foreslåede § 49 f om, at en fond kan ophøre ved fusion, hvis den fortsættende fond har beslægtede formål, og den ophørende fonds formål enten vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen eller ikke længere kan opfyldes, er således ikke gentaget i den foreslåede § 49 n. I stedet skal fusionen blot findes hensigtsmæssig for fonden, og den må ikke stride imod fondens vedtægt. Forskellene skyldes bl.a., at ved fusion mellem en fond og dens helejede datterselskaber, hvor fonden er den fortsættende juridiske enhed, er der

ikke nogen fond, der ophører. Endvidere vil formålet og aktiviteterne i en fonds helejede datterselskab altid skulle rummes inden for formålet eller de øvrige bestemmelser i fondens vedtægt.

Forslaget er en kodificering af administrativ praksis, hvilket vil gøre det tydeligere, på hvilke betingelser en tilladelse skal gives.

Hvis en fusion, der i øvrigt opfylder alle betingelserne, ikke er i overensstemmelse med vedtægten, vil der ligesom i dag eventuelt kunne opnås tilladelse til en vedtægtsændring efter § 48 undervejs i fusionsprocessen.

I den foreslåede § 49 n er der ikke henvist til stk. 4-6 i den foreslåede § 49 i. Det skyldes, at § 49 i, stk. 4-6, vedrører krav, der udelukkende finder anvendelse på fondens datterselskaber. Manglende overholdelse af § 49 i, stk. 4-6, vil således ikke kunne medføre, at fondsmyndigheden ikke kan give tilladelse, men Erhvervsstyrelsen har som registreringsmyndighed en almindelig pligt til at efterse, at lovens krav er opfyldt. Erhvervsstyrelsen vil derfor som registreringsmyndighed kunne nægte registrering af fusionen, hvis betingelserne i § 49 i, stk. 4-6, ikke er opfyldt.

§ 49 o

Den foreslåede § 49 o, svarer til den foreslåede § 49 g. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

§ 49 p

I dag har Økonomi- og erhvervsministeren i henhold til § 50, stk. 3, i lov om erhvervsdrivende fonde mulighed for at fastsætte regler, hvorefter selskabslovens §§ 271-274, § 275, stk. 1-3, § 276, § 278, stk. 2-6, § 280, stk. 2-7, §§ 281-287, § 288, stk. 1 og 3, og § 289 samt § 45 i bekendtgørelse nr. 172 af 22. februar 2010 om delvis ikrafttræden af lov om aktieselskaber og anpartsselskaber (selskabsloven) finder anvendelse med de fornødne tilpasninger. Denne bemyndigelse til at fastsætte regler om grænseoverskridende fusion af erhvervsdrivende fonde stammer fra Lov nr. 573 af 6/6/2007. Bemyndigelsen var påtænkt udnyttet, hvis der konkret viser sig et behov for grænseoverskridende fusioner mellem erhvervsdrivende fonde. Bemyndigelsen er indtil videre ikke udnyttet. Da der imidlertid fortsat kan vise sig at opstå et behov for grænseoverskridende fusion af erhvervsdrivende fonde, er det i § 49 p, nr. 1 og 2, foreslået, at den eksisterende mulighed for at den ansvarlige minister kan fastsætte regler, der muliggør en fusion mellem en dansk erhvervsdrivende fond og en erhvervsdrivende fond, der hører under lovgivningen i et andet EU/EØS-land, og en fusion, hvorved en moderfond overtager en dattervirksomhed, der svarer til et aktie- eller anpartsselskab, og som hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning, videreføres.

Da der er foreslået regler om fusion af erhvervsdrivende fonde i lov om erhvervsdrivende fonde, er det i § 49 p foreslået, at det er reglerne om fusion i §§ 49 a – 49 o, der, hvis bemyndigelsen udnyttes, skal finde anvendelse med de fornødne tilpasninger i stedet for selskabslovens regler om grænseoverskridende fusion. Er der tale om en fusion mellem fonde, jf. det foreslåede nr. 1, vil det være §§ 49 a – 49 h, der skal finde anvendelse med de fornødne tilpasninger. Er der tale om en fusion, hvor en moderfond overtager et datterselskab, jf. det foreslåede nr. 2, vil det være §§ 49 i – 49 o, der skal finde anvendelse med de fornødne tilpasninger.

Der er endvidere foreslået enkelte redaktionelle ændringer i den eksisterende bemyndigelse, herunder at økonomi- og erhvervsministeren er foreslået ændret til erhvervs- og vækstministeren.

Bemyndigelserne påtænkes udnyttet, hvis der konkret viser sig et behov for grænseoverskridende fusion af erhvervsdrivende fonde.

Som det fremgår af de foreslåede regler i §§ 49 a – 49 o, vil en grænseoverskridende fusion, hvor der indgår et datterselskab, forudsætte, at selskabet er helejet af fonden. Der skal endvidere være tale om et selskab, der svarer til et aktie- eller anpartsselskab.

Det skal bemærkes, at en grænseoverskridende fusion, hvor der deltager en erhvervsdrivende fond, ligesom en national fusion vil forudsætte fondsmyndighedens tilladelse.

Hvis der er tale om en grænseoverskridende fusion mellem erhvervsdrivende fonde, vil det være en forudsætning for, at en dansk erhvervsdrivende fond kan deltage i fusionen, at de øvrige deltagende erhvervsdrivende fonde svarer til en dansk erhvervsdrivende fond. Der vil være tale om en konkret vurdering.

Det bemærkes, at danske erhvervsdrivende fonde er undergivet et myndighedstilsyn, og at en tilladelse til en grænseoverskridende fusion derfor tillige vil forudsætte, at den udenlandske fond er undergivet et myndighedstilsyn, som svarer til det danske.

Erhvervsdrivende fonde er ikke omfattet af EU-direktivet om grænseoverskridende fusioner, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/56/EF af 26. oktober 2005 om grænseoverskridende fusioner af selskaber med begrænset ansvar. Hvis en grænseoverskridende fusion mellem erhvervsdrivende fonde skal kunne gennemføres, er det som følge heraf en forudsætning, at lovgivningen, som de øvrige deltagende fonde hører under, ligeledes tillader grænseoverskridende fusioner mellem erhvervsdrivende fonde.

Det er endvidere ikke sikkert, at den lovgivning, som de øvrige deltagende fonde hører under, indeholder bestemmelser til beskyttelse af de danske medarbejders eventuelle velerhvervede rettigheder til medbestemmelse. Det må imidlertid anses for afgørende, at de danske medarbejders ret til medbestemmelse ikke forringes ved en grænseoverskridende fusion.

Hvis bemyndigelsen til at udstede regler om grænseoverskridende fusion bliver udnyttet, vil det blive fastslået, at en grænseoverskridende fusion, hvor en dansk erhvervsdrivende fond er den ophørende fond i fusionen, er betinget af, at der er en beskyttelse af den danske fonds medarbejders eventuelle ret til medbestemmelse i den lovgivning, som den fond, der er resultatet af den grænseoverskridende fusion, efter fusionen hører under.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 49 a – 49 o.

Til nr. 56

Der indsættes en ny overskrift, da det foreslås at indsætte materielle regler om likvidation af erhvervsdrivende fonde direkte i loven. Disse fremgik tidligere af Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011), som ophæves, jf. lovforslagets § 3, stk. 6.

Til nr. 57

Det foreslås i § 50, stk. 1, 1. pkt., i overensstemmelse med de gældende regler i opløsningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, at beslutning om opløsning af en fond som hovedregel træffes af bestyrelsen, og at opløsningen gennemføres ved likvidation.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Likvidationen gennemføres af en eller flere likvidatorer, som overtager kompetencen fra bestyrelsen og en eventuel direktion, jf. den foreslåede § 50 a, stk. 1. Beslutningen om likvidation træffes af bestyrelsen i fonden. Beslutningen træffes som udgangspunkt med simpelt flertal, jf. lovens § 21, stk. 2, 2. pkt., eller med den højere majoritet, som måtte fremgå af fondens vedtægt. Hvis vedtægten stiller krav om eventuel høring eller samtykke fra tredjemand, skal dette krav overholdes.

Bestyrelsen kan alene beslutte at opløse en solvent erhvervsdrivende fond ved likvidation. Hvis den pågældende fond ikke er solvent, kan fonden ikke opløses ved likvidation. Fondens opløsning vil i så fald skulle følge reglerne for konkursbehandling. En anmeldelse om opløsning af en insolvent erhvervsdrivende fond ved likvidation vil som følge heraf blive registreringsnægtet. Det svarer til, hvad der gælder ved opløsning af kapitalselskaber, jf. selskabslovens regler herom.

Det kan dog være usikkert, om en fond, afhængig af de samlede økonomiske forhold og samarbejdet med kreditorer, vil kunne afvikles ved likvidation, eller om likvidator er nødsaget til at indgive konkursbegæring med tids- og værditab for fond og kreditorer.

Samlet set vil det som oftest være en fordel at fastholde fondens afvikling inden for det likvidationsretlige regelsæt, hvorfor det ofte viser sig muligt at få fondens kreditorer til at medvirke til, at fonden vil kunne afvikles gennem likvidation. Likvidator vil inden for en snæver tidsramme kunne undersøge, om det er muligt at nå frem til en forhandlingsløsning, der sikrer afvikling af fonden ved likvidation i tilfælde, hvor det ikke indledningsvist forekommer åbenbart, at de økonomiske forhold tillader en sådan løsning.

Ligesom ved opløsning af kapitalselskaber er der således ikke noget til hinder for at registrere en anmeldelse om indtræden af likvidation for en fond, der regnskabsmæssigt er insolvent, hvis fonden inden anmeldelsen er blevet solvent.

En fonds overgang fra insolvens til solvens vil eksempelvis kunne komme på tale, hvis en eller flere af fondens kreditorer afgiver endelig afkald eller uigenkaldelig erklæring om at ville eftergive sit tilgodehavende i det omfang fondens midler efter samtlige øvrige kreditors fyldestgørelse måtte vise sig utilstrækkelige til også at dække den pågældende kreditors krav.

En erklæring fra en tredjemand om at ville dække samtlige fondens kreditorer, der ikke kan dækkes af fondens egne midler, vil ligeledes kunne gøre en insolvent erhvervsdrivende fond solvent, hvis fondens bestyrelse eller likvidator vil tage ansvaret for at optage den pågældendes tilsagn som et aktiv af en sådan størrelsesorden, at der bliver regnskabsmæssig dækning for fondens samlede gæld.

Den foreslåede § 50, stk. 2, 1. pkt., er en videreførelse af gældende ret. Beslutningen om likvidation skal således ske under iagttagelse af § 48, hvilket vil sige med fondsmyndighedens

godkendelse og Justitsministeriets, reelt Civilstyrelsens, samtykke. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede nye affattelse af § 48.

Hvis fonden er stiftet for et nærmere angivet tidsrum, kan beslutningen om at træde i likvidation træffes af fondsbestyrelsen alene, jf. § 50, *stk. 2, 2. pkt.* Hvis fonden er stiftet for et nærmere angivet tidsrum, men der samtidig er betingelser, som skal være opfyldt, skal beslutningen ske i overensstemmelse med § 48. Hvis fondsmyndigheden skal samtykke i fondens opløsning, forudsætter dette, at fondens formål ikke længere kan opfyldes. En fond kan som følge heraf ikke opløses blot fordi, at fondens bestyrelse finder en opløsning af fonden hensigtsmæssig, medmindre særlige grunde taler for en sådan opløsning. Fondens bestyrelse skal redegøre for, hvorfor fonden skal opløses.

I henhold til de fondsretlige grundsætninger, som foreslås kodificeret i lovforslagets nr. 3, som indfører en ny § 1 a, skal en fond kunne bestå i minimum 10 år. Hvis dette ikke er hensigten, taler det for, at der skal anvendes en anden virksomhedsform end fondsformen. Der skal som følge heraf foreligge ganske særlige omstændigheder, hvis en fonds bestyrelse skal have tilladelse til opløsning af en fond, hvis fonden ikke har eksisteret i mindst 10 år.

Til nr. 58

§ 50 a

Det foreslås i § 50 a, *stk. 1*, at fondsmyndigheden udpeger en eller flere likvidatorer, som træder i bestyrelsens og en eventuel direktions sted. Det skal dog ske efter indstilling fra fondens bestyrelse, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*.

I den foreslåede *stk. 1* videreføres den gældende bestemmelse i opløsningsbekendtgørelsens § 2, *stk. 1*, hvorefter likvidator træder i bestyrelsens og en eventuel direktions sted. Fondens hidtidige ledelse ophører med at fungere ved likvidationens indtræden.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Hvis særlige omstændigheder taler herfor, kan fondsmyndigheden afvise at udpege den person, som bestyrelsen har indstillet og i stedet anmode for eksempel Advokatsamfundet om at indstille en person. Dette kan forekomme, hvis eksempelvis habilitetsreglerne ikke er overholdt. Baggrunden kan endvidere være, at der fra en tredjemand kan stilles spørgsmål ved, om likvidator er habil til at foretage en undersøgelse af eventuelt straf- og erstatningsansvar for nuværende eller tidligere bestyrelsesmedlemmer i fonden, jf. den foreslåede § 50 a, *stk. 5 og 6*. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Det er alene fysiske personer, der kan udpeges som likvidator. Der er ikke noget til hinder for, at der udpeges en likvidator, der er udenlandsk statsborger og bor i et andet land end Danmark. Det må dog forventes, at fondsmyndigheden vil være tilbageholdende med at udpege likvidatorer fra lande uden for EU/EØS.

Princippet om, at likvidation alene kan anvendes til opløsning af solvente virksomheder, herunder erhvervsdrivende fonde, jf. bemærkningerne til § 50, *stk. 1*, medfører, at hvis en likvidator under en likvidation finder, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal den pågældende tage skridt til at afbryde likvidationsbehandlingen. I kapitalselskaber skal likvidator i sådanne tilfælde indkalde til en generalforsamling til beslutning om indgivelse af

konkursbegæring, mens likvidator i erhvervsdrivende fonde, hvis denne situation opstår, skal give meddelelse herom til fondsmyndigheden.

Rimelige omkostninger ved den påbegyndte likvidation dækkes i konkursboet som sekundært massekrav, jf. konkurslovens § 94, stk. 3. Derimod hjemles der ingen fortrinsstilling for andre krav, som er stiftet under likvidationen, jf. f.eks. princippet i U1974.595V.

I henhold til den foreslåede § 50 a, stk. 1, 2. pkt., finder bestemmelserne om bestyrelse med de fornødne tilpasninger anvendelse på de udpegede likvidatorer. Likvidator er således i sin opgavevaretagelse underlagt de samme ansvarsregler, som gælder for en fonds ledelse.

Når lovens bestemmelser om bestyrelsen skal finde tilsvarende anvendelse på likvidatorerne, medfører dette bl.a., at likvidator skal være en myndig fysisk person, der ikke er under værgemål. Likvidator skal endvidere opfylde reglerne om inhabilitet, ligesom visse dispositioner alene må udføres med fondsmyndighedens samtykke, jf. lovens § 21, stk. 3. Endvidere finder bestemmelsen i § 25 om henholdsvis bestyrelsens og direktionens opgaver og pligter i forbindelse med ledelsen af fondens anliggender tilsvarende anvendelse på likvidator med de tilpasninger, der er en følge af likvidationens hovedformål og likvidatorers herved fastlagte særlige opgaver. Likvidator vil desuden kunne ifalde erstatningsansvar og idømmes tvangsbøder efter samme regler som bestyrelsesmedlemmer.

Konsekvensen af det ledesskifte, der sker som følge af, at likvidator(erne) træder i ledelsens sted, er endvidere, at likvidatorerne – i den periode, som normalt vil hengå, før en igangværende virksomheds drift helt kan indstilles – må påtage sig både at varetage den daglige ledelse af fondens virksomhed og samtidig føre det overordnede tilsyn med fonden.

Bortset fra denne overgangsperiode, hvor driften af virksomheden eventuelt må videreføres, er det likvidatorernes egentlige opgave med henblik på fondens opløsning at realisere fondens aktiver, at opgøre og afvikle dets forpligtelser og derigennem at omsætte fondens driftsmidler og øvrige aktiver til en kontantformue, der under iagttagelse af lovens forskrifter og fondens vedtægt kan udloddes til de formål, der skal begunstiges ved fondens opløsning.

I henhold til selskabsloven er der mulighed for, at de valgte likvidatorer til enhver tid kan afsættes af det selskabsorgan, eller den myndighed, der har udnævnt den pågældende. Der foreslås ikke en lignende bestemmelse for likvidation af erhvervsdrivende fonde. Retten til at afsætte likvidatorerne i en erhvervsdrivende fond vil således alene tilkomme fondsmyndigheden, der foretager udpegningen af likvidatorerne. Dette svarer også til, at det alene er fondsmyndigheden, der har kompetence til at afsætte bestyrelsesmedlemmer, jf. lovens § 15. Hvis en anden end fondsmyndigheden finder, at den udpegede likvidator bør afsættes, må de rette henvendelse til fondsmyndigheden.

En fond under likvidation skal have en revisor. Der stilles ikke særlige krav til valg af revisor i fonde under likvidation. Den hidtidige revisor fortsætter som udgangspunkt som revisor efter beslutningen om, at fonden skal træde i likvidation, medmindre bestyrelsen eller likvidator træffer anden beslutning herom.

Der kan endvidere i fonde under likvidation udnævnes en medrevisor, jf. den foreslåede § 1, nr. 40, som indfører en ny § 30 om medrevisor. Den nye bestemmelse om medrevisor medfører, at der i fonde kan udpeges en medrevisor, som deltager i revisionen på lige fod med den af bestyrelsen eller i henhold til vedtægten udpegede revisor, men som i sagens natur kommer med "friske øjne". Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. R5.

Bestyrelsen skal i forbindelse med beslutningen om at træde i likvidation indstille den eller de likvidator(er), der skal gennemføre likvidationen, jf. den foreslåede § 50 a, stk. 2. Bestyrelsen kan i princippet indstille det antal likvidatorer, de finder nødvendige til at varetage bobehandlingen under hensyn til boets størrelse og art, behovet for særlig fagkundskab i bostyret samt andre forhold, der måtte have betydning i det enkelte bo. Det vil dog i sidste ende være fondsmyndigheden, som træffer beslutningen om likvidator, herunder om der skal udpeges mere end en likvidator. Fondsmyndigheden skal tage behørigt hensyn til fondens økonomi i forbindelse med udpegning af mere end en likvidator.

Fondsmyndigheden er ikke forpligtet til at følge bestyrelsens indstilling.

Bestyrelsen skal i henhold til det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.*, anmelde deres indstilling til likvidator(er) til Erhvervsstyrelsen samtidig med beslutningen om at træde i likvidation.

I henhold til den foreslåede § 50 a, *stk. 3*, må fondens ledelse i perioden fra beslutningen om likvidation, og til likvidator udpeges af fondsmyndigheden, alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Der gælder meget snævre rammer for ledelsens råderum i forhold til at kunne handle på fondens vegne i den periode, der går fra fondens beslutning om likvidation, og til fondsmyndigheden har udpeget en likvidator. Ikke desto mindre kan der i praksis opstå situationer, hvor den hidtidige ledelse har pligt til at handle for at undgå tab. Ledelsen vil imidlertid aldrig være beføjet til at foretage usædvanlige dispositioner, som eksempelvis realisation af fondens værdier. Aftaler i den forbindelse bør ske i samråd med den valgte likvidator.

At dispositioner skal foregå i fondens interesse og i overensstemmelse med fondens formål følger af de fondsretlige grundsætninger, som foreslås kodificeret i lovforslagets § 1, nr. 3, som indfører en ny § 1 a. Det medfører at bestyrelsen ikke, selv om fonden skal likvideres, kan foretage sig noget, som ligger ud over fondens formål, eller som strider mod fondens interesser. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 1 a.

Det foreslås i § 50 a, *stk. 4*, at lovens og årsregnskabslovens almindelige regler om regnskabsaflæggelse, revision og om årsrapportens indsendelse til Erhvervsstyrelsen skal finde tilsvarende anvendelse for en fond, der er under likvidation med de afvigelser, der følger af bestemmelserne i kapitlet om opløsning. Der tænkes herved særligt på reglerne om de særlige frister vedrørende de forskellige opløsningstyper og kravene til den endelige udlodning af likvidationsprovenu, herunder godkendelse af uddeling af provenu og likvidators vederlag.

Således skal der bl.a. aflægges et årsregnskab i overensstemmelse med årsregnskabslovens regler. Årsregnskabet skal være revideret af en godkendt revisor. Fondens hidtidige revisor fortsætter som revisor efter bestyrelsens beslutning om at likvidere fonden, medmindre bestyrelsen træffer beslutning om valg af en ny revisor.

Likvidator må ikke have været medlem af fondens bestyrelse eller direktion, jf. den foreslåede § 50 a, *stk. 5*. Detteskal ses i sammenhæng med, at en af likvidators opgaver er at foretage en undersøgelse af, om der er grundlag for at indlede erstatnings- eller straffesager mod et eller flere af de hidtidige eller tidligere bestyrelsesmedlemmer. Der er ikke nogen grænse for, hvornår den pågældende kan have været bestyrelsesmedlem eller direktør. Det afgørende er

alene, om den pågældende har været medlem af fondens ledelse. En tilsvarende bestemmelse findes ikke i selskabsloven.

Det foreslås endvidere med bestemmelsen, at likvidator skal være uafhængig af fondens formål og aktiviteter, hvilket vil sige, at likvidator bl.a. ikke kan være væsentlig bidragsyder, modtager af uddelinger fra fonden, eller have væsentlige forbindelser til fondens samarbejdspartnere, leverandører eller lignende.

Fondens advokat kan vælges som likvidator, forudsat at denne ikke har været medlem af ledelsen. Fondens advokat kan dog ikke vælges, hvis forholdet til fonden medfører tvivl om advokatens evne og vilje til upartisk at foretage likvidationen af fonden, herunder at afgive den krævede redegørelse i henhold til § 50 a, stk. 6.

Baggrunden for bestemmelsen i § 50 a, stk. 5 er, at fonden er en selvejende institution, som ikke har nogen ejere til at kontrollere og godkende den endelige likvidation af fonden. Endvidere skyldes den, at det er likvidators opgave bl.a. at foretage en undersøgelse af ledelsens dispositioner, så likvidator kan tage stilling til, om der skal påbegyndes en nærmere undersøgelse med henblik på strafforfølgelse, jf. stk. 6. En sådan undersøgelse kræver, at likvidator er uafhængig af fondens ledelse, herunder formål og aktiviteter.

På tilsvarende vis kan personer, der er underlagt instruktion af tidligere eller nuværende bestyrelsesmedlemmer i fonden, ligeledes ikke vælges som likvidatorer i forbindelse med en likvidation af den pågældende fond.

Likvidator skal i henhold til den foreslåede § 50 a, stk. 6, afgive en redegørelse for de vigtigste årsager til fondens likvidation, herunder foretage en undersøgelse af, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgelse af fondens ledelse. Der stilles ingen særlige formkrav til likvidators redegørelse, men den skal være skriftlig og skal indsendes til fondsmyndigheden snarest muligt efter likvidators udpegning til likvidator. Likvidator kan således f.eks. ikke vente med at indsende sin redegørelse til 3 måneders perioden i § 50 c, stk. 1, er udløbet.

§ 50 b

Det foreslås i § 50 b, stk. 1, der viderefører opløsningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, at anmeldelse om en beslutning om at træde i likvidation, skal ske senest 2 uger efter, at beslutningen om likvidation er truffet. Anmeldelsen af beslutningen vil være bestyrelsens ansvar, men anmeldelsen kan også foretages af likvidator eller en af likvidator befuldmægtiget. Som det fremgår af den foreslåede § 50 a er likvidator som udgangspunkt alene indstillet af bestyrelsen. Den endelige udpegning af likvidator foretages af fondsmyndigheden. Samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen skal det sikres, at alle fondens kendte kreditorer får meddelelse om beslutningen om at træde i likvidation, jf. det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*

Det foreslåede § 50 b, stk. 2, er en videreførelse af gældende regler i opløsningsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, som medfører, at fonden skal optage tilføjelsen »i likvidation« i sit navn. Bestemmelsen indebærer i praksis, at en fond under likvidation hverken kan afmelde et navn eller et binavn, jf. også det foreslåede stk. 3. Bestemmelsen om bibeholdelse af fondens navn under likvidationen er dog ikke til hinder for, at bestyrelsen vedtager en navneændring på det bestyrelsesmøde, hvor de samtidig træffer beslutning om likvidation. Fondens kan derimod ikke ændre navn efter bestyrelsens beslutning om at træde i likvidation.

Ved § 50 b, stk. 3, er det foreslået præciseret, at der ikke kan foretages ændringer i registreringer for fonden, hvilket alene er en kodificering af Erhvervsstyrelsens praksis. Det er således i stk. 3 præciseret, at der er meget snævre rammer for ændring af vedtægten eller andre registrerede forhold, når en fond er trådt i likvidation.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Der er alene meget begrænsede muligheder for at registrere en eventuel beslutning om ændring i en fond under likvidation. Der kan således alene registreres beslutninger om ændring af likvidator, ændring af fondens revisor, kapitalforhøjelser, ændring fondens hjemstedsadresse og genoptagelse.

I henhold til selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalselskab under likvidation kan deltage i en fusion. En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under likvidation at deltage i en fusion mellem to fonde. Hvis fonden under likvidation skal være den fortsættende fond, kan fusionen kun besluttes, hvis der senest samtidig med beslutningen om fusion træffes beslutning om genoptagelse af fonden, jf. § 50 k. Fondsmyndigheden vil skulle godkende en eventuel fusion, jf. den foreslåede stk. 4 om ændringer i fonde under likvidation.

Med hensyn til muligheden for, at en fond under likvidation kan deltage i en fusion, henvises i øvrigt til det i loven foreslåede kapitel 9 a om fusion.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det fremgår udtrykkeligt af § 50 b, stk. 3, hvilke ændringsmuligheder der er i en fond under likvidation, hvilket medfører, at der bliver klarhed over retstilstanden. Den foreslåede ændring vil ikke ændre på, at der fortsat kun vil være begrænsede ændringsmuligheder i en fond under likvidation. Det vil således eksempelvis være muligt at træffe beslutning om en forhøjelse af grundkapitalen, selvom selskabet er under likvidation, idet der ikke er noget beskyttelseshensyn, når den bundne kapital bliver større. Det kan derimod ikke accepteres, at grundkapitalen nedsættes, idet der i den situation er et beskyttelseshensyn overfor kreditorerne.

Den foreslåede § 50 b, stk. 4, medfører, at en eventuel ændring af forhold omfattet af stk. 3, skal tiltrædes eller besluttes af likvidator. En beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden skal endvidere altid godkendes af fondsmyndigheden, dog således at kapitalforhøjelser kan besluttes uden fondsmyndighedens godkendelse, jf. de eksisterende bestemmelser i § 10.

§ 50 c

Den foreslåede § 50 c, der regulerer offentliggørelse og anmeldelse af beslutning om likvidation samt fristen for, at boet kan optages til slutning. Reglerne for ikke anerkendte anmeldte fordringer, svarer til de eksisterende bestemmelser i § 4 i Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse. Bestemmelsen er sprogligt tilpasset, men der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Det foreslås i § 50 c, stk. 1, at der ved registrering og offentliggørelse af likvidators anmeldelse af fondens beslutning om at træde i likvidation offentliggøres en meddelelse i

Erhvervsstyrelsens it-system til fondens kreditorer om, at de inden for 3 måneder skal anmelde deres krav til likvidator. Likvidator skal endvidere samtidig hermed gøre alle fondens kendte kreditorer opmærksomme på denne mulighed for at anmelde deres krav som følge af beslutningen om at træde i likvidation, jf. den foreslåede § 50 c, stk. 1, 2. pkt.

Likvidator kan gøre opmærksom på 3 måneders fristen direkte til kreditorerne, men likvidator kan også vælge blot at henvise kreditorerne til Erhvervsstyrelsens it-system, hvor oplysninger om 3 måneders fristen fremgår.

I den foreslåede § 50 c, stk. 2 fastslås det, at boet tidligst kan optages til slutning efter udløbet af fristen i stk. 1, hvilket vil sige 3 måneder efter offentliggørelsen i Erhvervsstyrelsens it-system. Denne frist er sat af hensyn til fondens kreditorer og kan derfor ikke fraviges. En anmeldelse om endelig likvidation, som ligger forud for udløbet af 3 måneders fristen, vil skulle registreringsnægtes.

Det foreslås i § 50 c, stk. 3, at hvis likvidator bestrider et anmeldt krav, skal kreditor gives meddelelse herom ved anbefalet brev eller ved anden meddelelsesform, hvorved modtagelsen kan dokumenteres med samme grad af sikkerhed. Som en konsekvens af mulighederne i forbindelse med it-teknologi præciseres det hermed, at selve forsendelsesformen ikke i sig selv er af afgørende betydning, såfremt det entydigt kan dokumenteres, at meddelelsen er kommet frem til modtager. Meddelelsen skal indeholde tilkendegivelse om, at såfremt anmeldelsen ønskes opretholdt, skal spørgsmålet indbringes for skifteretten inden 4 uger fra meddelelsens afsendelse.

Opfordringen til kreditorerne, jf. stk. 1, er ikke præklusiv, hvilket medfører, at 3 måneders fristen alene skal betragtes som en ordensforskrift således, at likvidator kan tilrettelægge afvikling og endelig udlodning af boets midler. Kreditorer, der anmelder krav efter fristens udløb, må dog kalkulere med den risiko, at deres krav ikke eller kun delvist kan honoreres, hvis udlodning er påbegyndt eller muligvis afsluttet. Krav, der anmeldes til likvidator efter fristens udløb, vil således blive dækket med de eventuelt overskydende midler, der endnu ikke er udloddet i henhold til fondens vedtægt, jf. den foreslåede stk. 4.

Der er således ikke krav om en omfordeling, hvis udlodning er påbegyndt på det tidspunkt, hvor kravet anmeldes, medmindre nogle af de kreditorer, der har fået dækket deres krav helt eller delvis ved udlodningen, har været i ond tro. Såfremt det viser sig, at der er yderligere midler til rådighed til uddeling efter udløbet af anmeldelsesfristen til likvidator, er der ikke nogen grund til, at disse midler ikke skulle komme kreditorerne til fordel, selvom deres krav ikke er anmeldt inden fristens udløb.

At en fordring ikke anerkendes som anmeldt betyder, at likvidator helt eller delvis afviser fordringen. Det forudsættes, at afvisningen må begrundes, idet kreditor ellers ikke har mulighed for at bedømme, om der er rimelighed i at søge likvidators afgørelse anfægtet. Likvidator skal udtrykkeligt tilkendegive overfor afviste kreditor, at anfægtelse af afvisningen af kravet kan indbringes for skifteretten senest 4 uger fra afvisningsbrevets afsendelse. En eventuel sag om anerkendelse af kravet skal anlægges ved skifteretten på fondens hjemsted, jf. retsplejelovens almindelige regler herom.

§ 50 d

Den foreslåede § 50 d svarer til Erhvervsstyrelsens opløsningsbekendtgørelse § 7 om godkendelse af likvidators vederlag. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Den foreslåede § 50 d, stk. 1, betyder, at likvidators vederlag skal fastsættes under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og de under de givne omstændigheder opnåede resultater. Dette svarer til bestemmelsen om bestyrelsens vederlag, jf. lovens § 19.

Likvidators vederlag skal godkendes af fondsmyndigheden, jf. den foreslåede § 50 d, stk. 2. Det medfører, at likvidator skal redegøre for art og omfanget af det udførte arbejde og den medgåede tid.

Det er forventningen, at likvidators vederlag ved likvidation af en fond typisk vil være af begrænset størrelse. Det må derfor forventes, at likvidator snarest muligt orienterer fondsmyndigheden, hvis det under likvidationen viser sig, at der er et større arbejde forbundet med likvidationen af den konkrete fond, end hvad der er sædvanligt, og honoraret for likvidationen vil være af en væsentlig størrelse. Likvidatoren skal i forbindelse med sin orientering om et forventet større honorar også angive, hvad den pågældende likvidator skønner, honoraret vil blive.

Udregningen af likvidators vederlag kan som udgangspunkt ikke udelukkende basere sig på rene timetakster, bl.a. fordi der er forskel på likvidationssager i relation til type og sværhedsgrad. Vederlaget må således ikke udelukkende fastsættes ud fra timeforbruget, multipliceret med en for likvidator (ofte advokat) gældende timetakst. Ved en beregning ud fra rene timetakster ville det ofte blive arbejdets kvantitet og ikke kvalitet, der ville være afgørende, hvilket ikke er i fondens interesse.

Fastsættelse af likvidators vederlag må forventes at skulle fastlægges ud fra en række parametre, herunder bl.a. sagens værdi eller betydning for klienten, herunder det opnåede resultat, hvervets art og arbejdets omfang, arbejdets intensitet og kompleksitet, samt det med arbejdet forbundne ansvar for likvidator. Endvidere må likvidators vederlag i sidste ende underlægges en samlet vurdering, hvor det eventuelt vil kunne nedsættes, hvis det er fondsmyndighedens vurdering, at sagens omfang og karakter ikke kan bære et samlet vederlag af den af likvidator foreslåede størrelse.

Der er alene krav om, at fondsmyndigheden godkender vederlaget til likvidator, hvilket betyder, at fondsmyndigheden ikke skal godkende honoraret til eksempelvis revisor for dennes arbejde under fondens likvidation. Likvidator har ansvaret for vederlaget til revisor, og vil kunne blive erstatningsansvarlig, hvis revisor har modtaget en betaling, som ligger ud over det, der må antages at være rimeligt set i forhold til fondens størrelse, samt arbejdets art og hvervets omfang.

§ 50 e

§ 50 e, stk. 1, regulerer mulighederne for udlodning af likvidationsprovenu i overensstemmelse med fondens vedtægt og de krav, der skal iagttages forinden udlodning. Den foreslåede bestemmelse viderefører i vidt omfang bestemmelserne i opløsningsbekendtgørelsens § 8.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber. Bestemmelserne afviger dog lidt for fonde, da der ikke for kapitalselskaber er krav om godkendelse af den påtænkte udlodning af likvidationsprovenuet.

Det er som følge af den foreslåede bestemmelse fortsat som udgangspunkt et krav, at proklamafristen på mindst 3 måneder er udløbet, og at gælden er betalt til kendte kreditorer, herunder også ikke anmeldte kendte kreditorer. Endvidere skal uddelingen af fondens midler være godkendt af fondsmyndigheden.

Bestyrelsen kan i forbindelse med beslutningen om at træde i likvidation træffe beslutning om brug af fondens likvidationsprovenu. Det er dog i sidste ende likvidator, som er ansvarlig for uddelingen, herunder godkendelse af udlodningen hos fondsmyndigheden. Hvis bestyrelsen ikke har truffet beslutning om udlodning af eventuelt resterende midler, skal likvidator træffe beslutning herom i overensstemmelse med fondens vedtægt.

En fonds midler eller aktiver kan på ingen måde gå tilbage til stifter eller væsentlige gavegivere, heller ikke i form af udlodning af likvidationsprovenu. Stiftere og andre nærtstående kan dog som led i fondens likvidation købe fondens aktiver eller dele heraf. Likvidator er ansvarlig for, at al salg af fondens aktiver m.v. sker på markedsmæssige vilkår, således at der ikke sker uretmæssige begunstigelser af tredjemand til skade for fonden.

Det er ikke muligt i fonde at foretage såkaldt a conto udlodning af likvidationsprovenuet, således som det er muligt i selskabsloven. Selskabsloven giver således mulighed for mod betryggende sikkerhed at a conto udlodde midler forinden den fulde likvidationsproces er gennemført. Fondes særlige forhold som selvejende medfører dog, at det ikke er hensigtsmæssigt at have mulighed for a conto udlodning, da der er krav om, at fondsmyndigheden skal samtykke i uddelingen af likvidationsprovenuet, og at denne kompetence vil blive meget begrænset, hvis det var muligt at foretage uddeling af midler som a conto udlodning før tilladelse er indhentet.

Baggrunden er endvidere, at likvidators vigtigste opgave ved en likvidation er at få fonden opløst hurtigst muligt. Dette medfører, at en fond under likvidation ikke kan foretage uddelinger i medfør af bestemmelserne i lovens kapitel 7. I modsat fald ville fondsmyndighedens godkendelse af likvidationsprovenuet kunne blive illusorisk, idet likvidatoren i medfør af lovens § 41 kunne uddele fondens frie reserver.

I den foreslåede § 50 e, stk. 2, præciseres det, at behandlingen af likvidationsboet afsluttes efter udbetaling af likvidationsprovenuet, og at likvidator herefter kan træffe beslutning om fondens endelige likvidation. Bobehandlingen må ikke afsluttes, før alle tvister om fondens midler er afgjort. Endvidere skal fondsmyndigheden have godkendt likvidators vederlag, jf. § 50 d, stk. 2, samt de påtænkte uddelinger, jf. § 50, stk. 1.

Efter at likvidators vederlag og uddelinger er godkendt af fondsmyndigheden, og efter at vederlag og uddelinger er overdraget eller udbetalt, er likvidatoren ansvarlig for, at der udarbejdes et revideret, endeligt likvidationsregnskab for fonden.

Det endelige likvidationsregnskab skal vise, at kreditorerne er betalt, og bør indeholde en bemærkning fra likvidator om, at udlodning har fundet sted. Hvis regnskabet udviser, at der foreligger urealiserede aktiver, må det oplyses, hvorledes der er forholdt med disse. Det skal endvidere fremgå af det endelige likvidationsregnskab, hvordan fondens midler er uddelt.

Det foreslås i § 50 e, stk. 3, 1. pkt., at likvidator inden for 2 uger efter, at denne har godkendt det endelige likvidationsregnskab, skal anmelden fonden til sletning fra Erhvervsstyrelsens register.

Det foreslås i § 50 e, stk. 3, 2. pkt., at likvidationsregnskabet skal indsendes som bilag til anmeldelsen. Likvidationsregnskabet skal godkendes af fondsmyndigheden. I erhvervsdrivende fonde kan det afsluttende likvidationsregnskab derfor først udarbejdes, når fondsmyndigheden har godkendt uddelingen af fondens midler. Alternativt må det fremgå af det afsluttende likvidationsregnskab, at oplysningerne om uddeling er under forudsætning af fondsmyndighedens godkendelse.

Det afsluttende likvidationsregnskab skal være revideret af en godkendt revisor, jf. den foreslåede § 50 e, stk. 3, 3. pkt. Revision af likvidationsregnskabet kan ikke fravælges, da fonde ikke kan fravælge revision af deres årsrapporter.

Såfremt likvidationen ikke afsluttes inden et regnskabsårs udløb, har likvidator ansvaret for, at der udarbejdes og indsendes en revideret årsrapport for fonden, jf. årsregnskabslovens § 139. I modsat fald vil likvidator kunne pålægges afgifter, jf. årsregnskabslovens § 151. Ved udarbejdelsen af en årsrapport for en virksomhed under likvidation, herunder også en erhvervsdrivende fond, må der ved værdiansættelsen af aktiverne tages behørigt hensyn til, at der er tale om en fond under afvikling, og at aktivernes værdi som realisationsobjekt erfaringsmæssigt er lavere end den bogførte værdi for en fond i normal drift.

Fonde, som er under likvidation, skal således fortsætte med at indsende årsrapport til Erhvervsstyrelsen, indtil likvidationen er afsluttet.

Efter anmeldelse af fondens likvidation med de nødvendige bilag, herunder dokumentation for likvidationsprovenuets udlodning, kan Erhvervsstyrelsen slette fonden af styrelsens register. Når fonden er slettet fra Erhvervsstyrelsens register, ophører dens juridiske proces- og partsevne.

Dokumentation for likvidationsprovenuets udlodning kan fremgå af selve likvidationsregnskabet, men kan også være et særskilt bilag. Det skal kunne dokumenteres, at fondens likvidationsprovenu er uddelt i overensstemmelse med de formål, som fondsmyndigheden har godkendt uddeling til.

§ 50 f

Den foreslåede § 50 f viderefører i store træk opløsningsbekendtgørelsens § 14. Der er dog foretaget en ændret udformning således, at bestemmelsens indhold bliver mere overskueligt.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Det følger af den foreslåede § 50 f, stk. 1, at fondsmyndigheden i de anførte situationer kan beslutte, at en fond skal opløses, hvis de i stk. 1 opregnede forhold ikke overholdes. Fondsmyndigheden er ikke pligtig til at træffe beslutning om tvangsopløsning. Vurderer fondsmyndigheden, at de konkrete omstændigheder gør det mere hensigtsmæssigt at pålægge fondens bestyrelsesmedlemmer daglige eller ugentlige tvangsbøder i medfør af § 64, stk. 1, kan denne mulighed vælges.

Det er fondsmyndigheden alene, som kan vælge at sende en fond til tvangsopløsning i skifteretten. Dette følger af de hidtil gældende regler i opløsningsbekendtgørelsens § 14, sammenholdt med § 48 og bekendtgørelse nr. 1107 af 30. november 2011 om visse vedtægtsændringer for erhvervsdrivende fonde. I henhold til § 1, nr. 12, i bekendtgørelsen om

visse vedtægtsændringer har fondsmyndighedens hidtil kunne træffe beslutning om tvangsopløsning af fonde alene, hvilket foreslås videreført uændret.

Da der fremover alene er krav om samtykke fra Civilstyrelsen i en række afgrænsede tilfælde, jf. den nye affattelse af § 48, kan Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed selvstændigt træffe beslutning om tvangsopløsning af fonde, som ikke overholder kravene i § 50 f.

Som følge af den begrænsede hæftelse, der knytter sig til erhvervsdrift i en fond, er det af hensyn til fondens interessenter, så som kreditorer, medarbejdere, samhandelspartnere og myndigheder, vigtigt, at der til stadighed foreligger aktuelle oplysninger om en række nærmere angivne forhold. Det påhviler derfor fondens bestyrelse at sikre, at offentligheden har adgang til de i *stk. 1, nr. 1-4*, anførte oplysninger. I modsat fald kan fonden ikke fortsætte sin virksomhed.

Det skal præciseres, at fonden ikke på grund af manglende kontaktmuligheder bør kunne forhindre eller forhale en beslutning om tvangsopløsning, fordi Erhvervsstyrelsen ikke kan komme i kontakt med ledelsen og dermed foretage en forudgående varslings om, at en tvangsopløsningsbeslutning forberedes.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 1*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 4, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis fondens årsrapport i henhold til årsregnskabsloven ikke rettidigt er modtaget i Erhvervsstyrelsen.

Oplysninger om et selskabs ledelse og revisor er underlagt offentlighed, hvilket også gælder for erhvervsdrivende fonde, jf. §§ 53 og 56. Der skal således foretages anmeldelse af oplysning om disse personer således, at oplysninger herom er tilgængelige i Erhvervsstyrelsens it-system.

Årsrapporterne for erhvervsdrivende fonde skal i henhold til gældende regler være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning, således som det er tilfældet for alle andre virksomheder omfattet af årsregnskabsloven, medmindre der er tale om en børsnoteret virksomhed eller statsligt aktieselskab, hvor indsendelsesfristen er 4 måneder, jf. årsregnskabslovens § 138, stk. 1.

Er årsrapporten ikke modtaget ved udløbet af indsendelsesfristen, sender Erhvervsstyrelsen i medfør af årsregnskabslovens § 150 et brev med påkrav til fondens ledelse på fondens adresse med anmodning om at indsende den manglende årsrapport. I påkravsbrevet gives en frist på 8 hverdage fra brevets datering til indsendelse af årsrapporten, jf. årsregnskabslovens § 150, stk. 2. Modtages årsrapporten efter udløbet af fristen på 8 hverdage pålægges hvert medlem af fondens ledelse en afgift, jf. årsregnskabslovens § 151.

Påkravsbrevet indeholder endvidere en frist på 4 uger fra brevets datering. Hvis årsrapporten ikke er modtaget inden udløbet af denne frist, kan Erhvervsstyrelsen i medfør af årsregnskabslovens § 150, stk. 3, og den foreslåede *stk. 1, nr. 1*, iværksætte en tvangsopløsning af fonden.

Årsregnskabsloven indeholder ikke en udtrykkelig regel om, hvorvidt virksomheder under tvangsopløsning, herunder erhvervsdrivende fonde, skal udarbejde årsrapporter. Det følger imidlertid af Erhvervsstyrelsens administrative praksis, at virksomheder under tvangsopløsning ikke skal udarbejde årsrapporter, hvilket skyldes, at oversendelsen af virksomheden til

skifteretten betyder, at virksomheden skal opløses og underlægges skifterettens kontrol. Dette gælder også for erhvervsdrivende fonde under tvangsopløsning.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 2*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 1, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis den ikke har den i henhold til loven eller fondens vedtægt krævede bestyrelse eller revisor.

I henhold til lovens § 16 skal der ved et bestyrelsesmedlems afgang udpeges et nyt medlem i overensstemmelse med fondens vedtægt. Sker der en sådan udpegning, foretages udpegningen af det nye bestyrelsesmedlem af fondsmyndigheden, jf. § 16, stk. 2.

En tilsvarende bestemmelse vedrørende revisor fremgår af lovens § 29. Alle erhvervsdrivende fonde skal således have mindst en revisor, som skal være godkendt revisor, hvilket vil sige statsautoriseret eller registreret. Har bestyrelsen ikke udpeget mindst én revisor, kan fondsmyndigheden i henhold til § 29, stk. 2, udpege en revisor, når manglen opdages.

Bestemmelserne i § 16, stk. 2, og § 29, stk. 2, indebærer alene en ret for fondsmyndigheden til at udpege et bestyrelsesmedlem eller en revisor. Fondsmyndigheden er således ikke forpligtet hertil. Hvis bestyrelsen for en erhvervsdrivende fond ikke opfylder kravene i loven og eventuelle supplerende krav i vedtægten for den konkrete fond, og bestyrelsen eller revisor således er mangelfuld, og fondsmyndigheden vurderer, at det mest hensigtsmæssige i det konkrete tilfælde vil være en tvangsopløsning af fonden, kan fondsmyndigheden anmode skifteretten om at opløse fonden.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 3*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 2, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis den ikke har det hjemsted, som er foreskrevet i loven eller fondens vedtægt.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 11, at § 7, stk. 1, ændres, således at en fond fremover ikke skal angive hjemstedskommunen i fondens vedtægt. Det er dog fortsat et krav, at en fond skal have registreret en hjemstedsadresse, så fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen kan komme i kontakt med fondens ledelse. Hvis fonden ikke har et hjemsted, som foreskrevet i loven eller fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten på fondens sidst kendte hjemsted, om at opløse fonden. Der henvises til bemærkningerne til § 7, stk. 1, om fondes hjemsted.

I henhold til det foreslåede *stk. 1, nr. 4*, som viderefører den tidligere § 14, stk. 1, nr. 2, i opløsningsbekendtgørelsen, kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden, hvis fondens bestyrelse ikke træffer en påkrævet beslutning om opløsning, som følge af enten kapitaltab, jf. § 26 a, eller beslutning om opløsning i forlængelse af en gennemført granskning, jf. § 50 i stk. 2.

Det følger af de to bestemmelser, at fondens bestyrelse har en forpligtelse til at træffe beslutning om opløsning af fonden. Hvis fondens bestyrelse ikke træffer denne beslutning kan fondsmyndigheden vælge at anmode skifteretten om at tvangsopløse fonden.

Som foreslået i *stk. 2* kan Erhvervsstyrelsen fastsætte en frist for manglens udbedring. Denne frist gør det muligt for fondens bestyrelse at foretage nødvendige opfølgninger på de

konstaterede mangler og således undgå, at fonden tvangsopløses. Ifølge Erhvervsstyrelsens praksis fastsættes den omtalte frist normalt til 4 uger.

Det foreslås i *stk. 3*, at fondsmyndigheden kan anmode skifteretten på fondens hjemsted om at tvangsopløse fonden, hvis der f.eks. ikke vedtages likvidation som påbudt efter lovgivningen eller i henhold til fondens vedtægt.

§ 50 g

Der er med forslaget til § 50 g tale om en videreførelse af opløsningsbekendtgørelsens § 14, stk. 2 - 5. Der er bortset fra enkelte præciseringer i *stk. 3* ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Det foreslås i § 50 g, *stk. 1*, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at kræve en fond opløst offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system. Når en fond tages under tvangsopløsningsbehandling, fratages fondens hidtidige bestyrelse, og en eventuel direktion, samtidig den selskabsretlige rådighed over fonden. Ved oversendelse af sagen til skifteretten, registreres og bekendtgøres det derfor i Erhvervsstyrelsens it-system, at styrelsen har anmodet skifteretten om at opløse fonden samtidig med, at fondens ledelse slettes som tegningsberettigede i den pågældende fond.

Det foreslås i § 50 g, *stk. 2*, at en fond skal beholde sit navn med tilføjelsen »under tvangsopløsning«. En tilsvarende regel findes for selskaber under likvidation, jf. selskabslovens § 220. Ved en sådan foranstaltning sikres den nødvendige gennemsigtighed, således at eventuelle kreditorer og andre interessenter får mulighed for at sikre deres rettigheder.

Det følger af forslaget til § 50 g, *stk. 3, 1. pkt.*, at skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer til at foretage likvidationen af den pågældende fond. Likvidator skal på skifterettens vegne varetage bobehandlingen med henblik på opløsning under respekt af de selskabsretlige regler om likvidation.

En tilsvarende regel gælder i forhold til valg af revisor, jf. den foreslåede § 50 g, *stk. 3, 2. pkt.* En sådan mulighed har ikke hidtil eksisteret ved tvangsopløsning af fonde, men det er i forlængelse af en tilsvarende ændring i selskabsloven fundet hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med tvangsopløsning kan ske en indsættelse af en revisor, der ikke tidligere har haft tilknytning til fonden svarende til, at den skifteretsudnævnte likvidator også er en person uden tilknytning til fonden. På denne baggrund er det præciseret i det foreslåede *stk. 3*, at skifteretten om nødvendigt har ret til at udpege en revisor i en fond under tvangsopløsning. Denne revisor kan både være afløser for en eksisterende revisor, supplement til en eksisterende revisor eller ny revisor i situationer, hvor fonden ikke har en sådan.

I henhold til den foreslåede § 50 g, *stk. 3, 3. pkt.*, finder lovens bestemmelser om likvidation anvendelse for tvangsopløsning, dog således at skifteretten, eller den skifteretten har bemyndiget hertil, træffer afgørelse i fondens forhold. Dette følger af, at skifteretten, eller en befuldmægtiget, træder i bestyrelsens sted. Bestemmelsen medfører bl.a., at den skifteretten har bemyndiget til at træffe afgørelser skal være uafhængig i forhold til fondens hidtidige ledelse, samt fondens formål og aktiviteter. Den udpegede kan således eksempelvis ikke være tidligere bestyrelsesmedlem eller direktør i fonden.

De udgifter, der er forbundet med opløsningen, kan om fornødent betales af statskassen i det omfang, fondens egne midler ikke kan dække omkostningerne, jf. den foreslåede § 50 g, stk. 3, 4. pkt.

I det foreslåede stk. 4 videreføres reglen om, at skifteretten foretager underretning til Erhvervsstyrelsen, når bobehandlingen er afsluttet. Herefter registrerer Erhvervsstyrelsen fondens opløsning i registeret.

§ 50 h

Den foreslåede bestemmelse i § 50 h, stk. 1, kodificerer Erhvervsstyrelsen hidtidige praksis, hvorefter der ikke kan foretages vedtægtsændringer eller andre registreringsændringer i fonde, der er under tvangsopløsning. Dette skyldes, at en fond under tvangsopløsning som udgangspunkt er under afvikling og beføjelserne hermed videregivet til skifteretten og de af skifteretten beføjede.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Formålet er at skabe klarhed om de personer, der er ansvarlige for fonden på tidspunktet for fondens oversendelse til tvangsopløsning. I tilfælde af tvangsopløsning er der et hensyn at tage til kreditorerne, således at eventuelle værdier i fonden ikke unddrages bobehandlingen, eller der på anden vis foretages ændringer, som er med til at sløre de reelle forhold til skade for kreditorerne.

Det er dog fundet hensigtsmæssigt, som i den tilsvarende bestemmelse i selskabsloven, at tillade en række nærmere angive beslutninger om at ændre registrerede forhold.

Det skal således fremover være muligt for skifteretten at indsætte eller udskifte likvidator i en fond, der er under tvangsopløsning, jf. stk. 1, nr. 1 og 2.

Det er i forlængelse heraf fundet hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med tvangsopløsning af fonde kan ske en indsættelse eller ændring af en revisor, der ikke tidligere har haft tilknytning til fonden svarende til, at den skifteretsudnævnte likvidator også er en person uden tilknytning til fonden, jf. stk. 1, nr. 3 og 4. Denne revisor kan både være afløser for en eksisterende revisor (nyvalg), supplement til en eksisterende revisor (medrevisor) eller ny revisor i situationer, hvor fonden ikke har en sådan.

Da fonde har mulighed for at blive genoptaget, jf. den foreslåede bestemmelse i § 50 k, kan der træffes beslutning om dette ændrede forhold, jf. stk. 1, nr. 5. Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at der ikke opstår en usikkerhed om retsstillingen, i forbindelse med en eventuel genoptagelse af fonde, der ønsker og har mulighed for at genoptage virksomheden.

I selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalselskab under tvangsopløsning kan deltage i en fusion. En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under tvangsopløsning at deltage i en fusion mellem to erhvervsdrivende fonde. Hvis fonden under tvangsopløsning skal være den fortsættende fond, kan fusionen kun besluttes, hvis der senest samtidig med beslutningen om fusion træffes beslutning om genoptagelse af fonden, jf. § 50 k. Fondsmyndigheden vil skulle godkende en eventuel fusion, jf. den foreslåede stk. 2 om øvrige ændringer i fonde under tvangsopløsning.

Den foreslåede § 50 h, stk. 2, medfører, at en eventuel ændring af forhold omfattet af stk. 1, skal tiltrædes eller besluttes af skifteretten, eller den af skifteretten udpegede likvidator. En beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden skal altid godkendes af fondsmyndigheden, jf. den foreslåede stk. 3, 2. pkt.

Det præciseres i den foreslåede § 50 h, stk. 3, at ledelsen i en fond under tvangsopløsning frem til udpegnings af likvidator alene må foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.

Da skifteretten ikke altid udnævner en likvidator til at forestå afviklingen af fonden, gælder bestemmelsen også i perioden, indtil fonden er opløst, hvis der ikke udnævnes en likvidator af skifteretten.

Der gælder meget snævre rammer for ledelsens råderum for at kunne handle på fondens vegne i den periode, der går fra fondens oversendelse til tvangsopløsning eller beslutning om tvangsopløsning, og til der vælges eller udpeges en likvidator. Ikke desto mindre kan der i praksis opstå situationer, hvor den hidtidige ledelse har pligt til at handle for at undgå tab. Ledelsen vil imidlertid aldrig være beføjet til at foretage usædvanlige dispositioner, som eksempelvis realisation af fondens værdier. Aftaler i den forbindelse skal ske i samråd med henholdsvis skifteretten eller den person, som skifteretten måtte have udpeget.

I den foreslåede § 50 h, stk. 4, indføres det som noget nyt, at den tidligere ledelse har pligt til at fremkomme med alle relevante oplysninger til brug for likvidators virke. En tilsvarende bestemmelse findes i selskabsloven.

Efter bestemmelsen er tidligere medlemmer af ledelsen også efter likvidators tiltræden forpligtede til i fornødent omfang at bistå likvidator med oplysninger om fondens virke frem til likvidationens indtræden. Ledelsen skal herunder give likvidator de oplysninger, som måtte være nødvendige for likvidators vurdering af bestående og fremtidige krav.

Bestemmelsens formål er at skabe de bedst mulige rammer for likvidators arbejde, herunder bl.a. for at kunne vurdere fondens solvens og økonomiske stilling. Samtidigt understreges det, at tidligere ledelsesmedlemmer kan ifalde et selvstændigt ansvar, hvis de er bekendt med potentielle krav mod fonden, som kan være relevante for likvidators vurdering af udlodning af likvidationsprovenu. Ansvar herfor kan kun undgås ved at videregive oplysninger herom til likvidator.

Bestemmelsen vedrører alle medlemmer af henholdsvis fondens bestyrelse og en eventuel direktion.

I henhold til den foreslåede § 50 h, stk. 4, 3. pkt., gælder pligten i stk. 4, 1. og 2. pkt. til at underrette likvidator også ledelsen i fondens datterselskaber, hvis fonden som moderselskab er sendt til tvangsopløsning. Pligten gælder ikke i associerede virksomheder eller lignende.

I den foreslåede § 50 h, stk. 5, indføres som noget nyt mulighed for, at likvidator kan anmode skifteretten om at indkalde tidligere medlemmer af fondens ledelse til møde i skifteretten med henblik på indhentelse af oplysninger i henhold til stk. 4.

§ 50 i

Den foreslåede § 50 i viderefører den gældende § 13 i opløsningsbekendtgørelsen. Der tilsigtes ingen ændringer i den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder ikke for kapitalselskaber i henhold til selskabsloven, da disse ikke kan underkastes granskning med eventuelt krav om opløsning på samme måde som fonde.

I henhold til § 50 i, stk. 1, skal bestyrelsen inden 4 uger efter modtagelsen af en beretning udarbejdet af en granskningsmand, som anbefaler, at fonden skal opløses, indkalde til et bestyrelsesmøde, hvor dette emne er på dagsordenen. Der er ikke krav om at bestyrelsen træffer beslutning om opløsning af fonden, men en beslutning om ikke at gøre det kan medføre tvangsopløsning, jf. bestemmelsens stk. 2. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at fonden ikke skal opløses. Fondsmyndigheden kan dog altid vælge at fonden på baggrund af en granskningsberetning skal opløses. Fondsmyndigheden vil dog skulle være lydhor overfor bestyrelsens begrundelse for, hvorfor fonden ikke skal opløses.

Fristen for afholdelse af bestyrelsesmøde ændres fra den nuværende tidsfrist på en måned til 4 uger. Fristen foreslås ændret, så den er i overensstemmelse med de øvrige i loven affattede tidsfrister. Desuden vil en frist på 4 uger gøre det nemmere for fondens bestyrelse konkret at udregne overholdelsen af fristen.

Hvis bestyrelsen ikke indkalder til bestyrelsesmøde, eller træffer bestyrelsen ikke beslutning om at opløse fonden, vil fondsmyndigheden i henhold til den foreslåede stk. 2 kunne beslutte at tvangsopløse fonden. Dette vil skulle ske efter reglerne om tvangsopløsning, jf. § 50 f. Som udgangspunkt vil fondsmyndigheden træffe afgørelse om at opløse fonden, hvis dette anbefales af granskningsmanden, medmindre fondens bestyrelse kan redegøre tilfredsstillende for, på hvilken baggrund fonden fortsat skal kunne eksistere.

§ 50 j

Forslaget til § 50 j indfører regler om genoptagelse af fonde, som hidtil kun har været muligt i henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis. Muligheden for genoptagelse er sket som en følge af reglerne herom i selskabsloven, som åbner op for genoptagelse af kapitalselskaber.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Den foreslåede § 50 j, stk. 1, medfører, at en fond kan genoptages, hvis udlodning af likvidationsprovenu endnu ikke er påbegyndt, og de forhold, som førte til likvidationen, ikke længere foreligger. Der er med bestemmelsen ikke tiltænkt nogen ændring af gældende ret. Likvidator er således frit stillet i forhold til, om en fond under likvidation skal genoptages.

Hvis der foreligger omstændigheder, hvorved fonden har pligt til at likvidere, er det en forudsætning, at de forhold, som førte til den pligtmæssige likvidation, ikke længere foreligger.

Det er i henhold til forslagets stk. 1, 2. pkt. en betingelse, at der samtidig med beslutningen om genoptagelse vælges en bestyrelse og revisor, som opfylder kravene i henhold til loven og fondens vedtægt. Desuden skal lovens øvrige krav og fondens vedtægt altid overholdes. Da genoptagelse af en fond i nogle henseender kan sidestilles med en slags genstiftelse ved indskud af værdier, foreslås det derfor, at der stilles krav om, at der ved genoptagelsen skal

udarbejdes en revisorerklæring om grundkapitalens tilstedeværelse. Erklæringen skal udarbejdes af en vurderingsmand og være en erklæring med høj grad af sikkerhed.

Hvis det som følge af genoptagelsen er nødvendigt at foretage en kapitalnedsættelse i fonden, skal denne vedtages under iagttagelse af de almindelige regler herom, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 43 b – 43 f.

I henhold til forslaget *stk. 1, 3. og 4. pkt.*, skal fondens grundkapital nedskrives til det beløb, der er i behold. Hvis størrelsen af grundkapitalen er mindre end minimumskravet på 300.000 kr., skal grundkapitalen bringes op til minimum dette beløb. Da fondens grundkapital skal være mindst 300.000 kr. senest på tidspunktet for anmeldelsen af fondens genoptagelse, må det forventes at fondens grundkapital alene kan bringes op til minimumskravet ved bidrag fra eksterne bidragsydere.

Det følger af den foreslåede § 50 j, *stk. 2*, at bestemmelserne i *stk. 1* også finder anvendelse, hvis det under likvidationen viser sig, at de forhold, som har ført til likvidationen, ikke længere foreligger. I et sådan tilfælde skal likvidator sørge for at beslutte, at genoptage fonden, så den på ny kan træde i virksomhed. Da fonde er selvejende og derfor ikke har nogen ejere, er der ikke mulighed for, at likvidator kan undlade at beslutte at genoptage fonden. Hvis den pågældende er bekendt med, at fonden kan fortsætte sin virksomhed som før beslutningen om at likvidere fonden, skal den pågældende sørge for at vælge bestyrelse og revisor, få udarbejdet erklæring om grundkapitalens tilstedeværelse, samt anmelde likvidationens ophævelse til fondsmyndigheden.

I henhold til den foreslåede *stk. 3, 1. pkt.*, skal beslutningen om genoptagelse, uanset om det er i henhold til *stk. 1* eller *2*, altid godkendes af fondsmyndigheden. Beslutningen om genoptagelse skal anmeldes til fondsmyndigheden senest 2 uger efter, at beslutningen om genoptagelse er truffet, jf. den foreslåede *stk. 3, 2. pkt.*

Godkendes likvidationens ophævelse, skal der udpeges en bestyrelse og revisor i overensstemmelse med fondens vedtægter og lov om erhvervsdrivende fonde.

Er grundkapitalen mindre end 300.000 kr., skal den bringes op til mindst dette beløb, og lovens øvrige betingelser skal også være opfyldt.

§ 50 k

Bestemmelserne om genoptagelse af en fond i likvidation finder tilsvarende anvendelse på en fond under tvangsopløsning ved skifteretten, hvis der indgives anmeldelse om, at skifteretsbehandlingen skal afbrydes, og fonden skal genoptages, jf. den foreslåede § 50 k, *stk. 1*.

I forhold til fonde, der oversendes til skifteretten, kan der være tvivl om mulighederne efter en sådan oversendelse. Det er derfor med forslaget fundet hensigtsmæssigt, at genoptagelse efter oversendelse til tvangsopløsning i skifteretten behandles i en særskilt bestemmelse.

I henhold til selskabsloven gælder der skærpede frister for genoptagelse af kapitalsselskaber under tvangsopløsning. Baggrunden herfor er i henhold til bemærkningerne til selskabsloven, at det er i offentlighedens interesse, at selskaber, der selvforskyldt har bragt sig i en tvangsopløsningssituation, rent faktisk bliver opløst, medmindre der er tale om en fejltagelse, som i sagens natur kan afklares inden for en kort frist.

Det er på den baggrund ikke muligt at genoptage et selskab, hvis anmeldelse om genoptagelse er modtaget senere end 3 måneder efter, at Erhvervsstyrelsen har afsendt anmodning om tvangsopløsning til skifteretten. Det samme gælder, hvis selskabet inden for de sidste 5 år fra oversendelsen tidligere har været under tvangsopløsning. Begge frister er absolutte. Der kan ikke dispenseres fra dem uanset baggrunden for den sene anmeldelse. Der kan dog ske genoptagelse efter oversendelsestidspunktet, hvis Erhvervsstyrelsen har begået fejl ved oversendelsen.

Det er for fonde fundet hensigtsmæssigt, at der ikke skal gælde tilsvarende tidsfrister, da fonde ikke har ejere, som får tilbagebetalt fondens midler.

Fondene kan således ikke stiftes igen efter tvangsopløsning, hvilket reelt er tilfældet for selskaber. Midlerne skal tværtimod uddeles i overensstemmelse med uddelingsformålet i fondens vedtægt. På den baggrund foreslås det, at fonde altid kan genoptages frem til selve opløsningen af fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

Som hidtil vil det fortsat være en betingelse for en genoptagelse, at det forhold, der har ført til fondens oversendelse til tvangsopløsning, er berigtiget, jf. § 50 k, stk. 2, 1. pkt. Hvis en fond er sendt til tvangsopløsning som følge af, at fondens bestyrelse ikke har været i overensstemmelse med lovens krav, kan fonden således alene genoptages, hvis fondens ledelse bringes i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt.

I visse tilfælde er det ikke muligt at berigtige det forhold, der har ført til fondens oversendelse til tvangsopløsning. I sådanne tilfælde er det derfor ikke muligt at genoptage fonden og dermed afbryde tvangsopløsningen.

Berigtigelsen skal foretages senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, og dokumentationen skal være modtaget senest samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen, jf. den foreslåede stk. 2, 2. og 3. pkt.

En fond under tvangsopløsning kan som det fremgår i visse tilfælde og under iagttagelse af en række betingelser genoptages. Det foreslås herudover, at der i stk. 2, 4. pkt., indsættes bestemmelse om, at det fremover også skal være en betingelse for genoptagelse, at fonden har indsendt eventuelle årsrapporter, som fonden ikke tidligere har indsendt, men hvor indsendelsesfristen er udløbet. Det foreslås, at denne betingelse skal gælde generelt, uanset baggrunden for fondens oversendelse til tvangsopløsning i skifteretten. Hvis en fond, der har kalenderåret som regnskabsår, i april 2013 oversendes til tvangsopløsning som følge af manglende lovpligtig bestyrelse, og fonden i juni 2013 anmoder om genoptagelse, er det en betingelse for genoptagelsen, at fonden årsrapport for 2012 er aflagt og indsendt på dette tidspunkt, da indsendelsesfristen for denne årsrapport udløb 31. maj 2013.

Det er i henhold til den foreslåede stk. 3 en betingelse, at en af skifteretten udnævnt likvidator samtykker i genoptagelsen. Desuden skal fondsmyndigheden godkende beslutningen om genoptagelse, jf. henvisningen til § 50 j, herunder bestemmelsens stk. 3, 1. pkt.

§ 50 l

Den foreslåede bestemmelse i § 50 l viderefører indholdsmæssigt de hidtil gældende bestemmelser i opløsningsbekendtgørelsens § 9. Der er med forslaget ikke tilsigtet materielle

ændringer i forhold til den gældende retstilstand. Den ændrede formulering tilsigter alene at gøre bestemmelsen mere overskuelig.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

Med den foreslåede § 50 l, stk. 1, er der tale om en ad hoc genoptagelse af boet efter fonden alene med det formål at tage stilling til et forhold, der er opstået efter fondens ophør. I modsætning til § 50 j, der omhandler genoptagelse af fonden som sådan, kan genoptagelse efter disse bestemmelser ikke finde sted i forbindelse med en reassumption efter det foreslåede stk. 1. Det er således ved reassumption alene boet, der bliver genoptaget. Reassumption adskiller sig således fra genoptagelse efter §§ 50 j og 50 k, hvor det er selve fonden, der bliver genoptaget.

Reassumption kan alene blive aktuelt, når der kan påvises en særlig anledning hertil. Det kan være tilfældet, når der efter likvidationens afslutning er fremkommet aktiver, der ikke er indgået under boets behandling eller den afsluttende udlodning af likvidationsprovenuet. En reassumption kan endvidere være påkrævet for at medvirke til at berigtige en formalitet, som er overset under bobehandlingen, f.eks. aflysning af et indfriet pantebrev, eller hvis der ved en fejl ikke er underskrevet en endelig købsaftale om salg af fondens ejendom inden likvidationens afslutning og fondens sletning.

Der gælder ikke i forbindelse med reassumptionen krav om offentliggørelse, proklama e.l. For at sikre en enkelt og hurtig sagsbehandling i tilfælde af reassumption foreslås det med § 50 l, stk. 2, 1. pkt., at den eller de likvidatorer, som varetog den tidligere bobehandling, også forestår behandlingen i forbindelse med reassumptionen. Er dette ikke muligt, eller har der ikke tidligere været valgt en likvidator, forestår skifteretten, eller en af skifteretten udpeget likvidator, bobehandlingen, jf. stk. 2, 2. pkt.

For at sikre åbenhed om fondens forhold skal reassumptionen i medfør af det foreslåede § 50 l, stk. 3 anmeldes til Erhvervsstyrelsen. Det foreslås, at anmeldelsesfristen fastsættes til 2 uger, hvilket svarer til de øvrige anmeldelsesfrister i loven. Der skal anmeldes om henholdsvis selve beslutningen om at reassumere boet efter fonden og afslutningen af bobehandlingen.

§ 50 m

De foreslåede bestemmelser i §§ 50 m og 50 n regulerer spørgsmålet om indgivelse af begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs for en fond i likvidation og svarer til de eksisterende bestemmelser i opløsningsbekendtgørelsens §§ 9 og 10. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand, jf. dog bemærkningerne til det foreslåede stk. 3, som er ny.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for kapitalselskaber.

For fonde, der er under betalingsstandsning efter konkursloven, kan Erhvervsstyrelsen efter årsregnskabslovens § 140 tillade, at årsrapporten først indsendes, så den modtages i styrelsen senest 1 måned efter betalingsstandsningens ophør.

Efter årsregnskabslovens § 141 skal der ikke indsendes årsrapport til Erhvervsstyrelsen for fonde, som er under konkurs. Interesserede må derfor søge fornødne oplysninger i skifteretten.

Ophæves konkursbehandlingen skal der dog i medfør af bestemmelsen i årsregnskabslovens § 141, stk. 2, indsendes årsrapporter for tidsrummet fra den sidst indsendte årsrapports balancedag til udløbet af fondens seneste regnskabsår forud for konkursbehandlingen ophør, således at disse modtages i styrelsen senest 1 måned efter konkursbehandlingen ophør. I stedet for årsrapporterne kan Erhvervsstyrelsen endvidere give tilladelse til, at fonden indsender en åbningsbalance, som er udarbejdet pr. datoen for konkursbehandlingen ophør.

Den foreslåede § 50 m, stk. 1, regulerer spørgsmålet om, hvilke organer og personer der kan indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs på fondens vegne. Fondens bestyrelse og fondsmyndigheden kan således indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Endvidere kan likvidator indgive begæring herom, idet likvidator efter sin udnævnelse udgør ledelsen i fonden. På den baggrund er det efter likvidators udnævnelse denne, der kan indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Skifteretten skal give Erhvervsstyrelsen meddelelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs, jf. den foreslåede *stk. 1, 2. pkt.* Indgivelse af konkursbegæring på egne vegne fra f.eks. en kreditor reguleres ikke med disse regler, men følger af konkursloven.

I forslagens *stk. 2* reguleres likvidators handlepligt, hvis denne finder, at der ikke ved likvidationen gives fuld dækning til kreditorerne. Udgangspunktet er, at insolvente fonde alene kan opløses ved konkurs efter konkurslovens regler herom. Med visse begrænsninger vil det dog kunne ligge inden for likvidators beføjelser at undersøge mulighederne for gennem særlige aftaler med kreditorerne at afvikle en fond gennem likvidation, selvom der kan være usikkerhed om, hvorvidt fonden vil være solvent i hele likvidationsperioden. Det accepteres således også allerede i reglerne om kapitaltab, at der kan arbejdes på at finde en konstruktiv økonomisk løsning.

Når konkursdekretet er afsagt, er det konkurslovens regler, der tager over med hensyn til bl.a. ledelsesbeføjelser osv., hvorfor nærværende lov ikke regulerer dette område yderligere.

Det følger af *stk. 3*, at likvidator, der er udnævnt under tvangsopløsning, indgiver begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Hvis der ikke er udnævnt en likvidator, kan skifteretten af egen drift indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs, jf. *stk. 3, 2. pkt.*

I forslagens *stk. 4* præciseres det, at fonde, der er oversendt til konkursbehandling, ikke kan foretage beslutning om ændringer i registrerede forhold i Erhvervsstyrelsens it-system. Begrundelsen er, at der er et særligt hensyn at tage til fondens kreditorer, således at eventuelle værdier i fonden, som f.eks. navnerettigheder, ikke unddrages bobehandlingen eller, at der på anden vis foretages ændringer, som er med til at sløre forholdene til skade for kreditorerne. Det præciseres dog, at muligheden for at udskifte fondens revisor fastholdes ud fra samme forhold, som gør sig gældende ved tvangsopløsning, hvorfor der henvises til de specielle bemærkninger til § 50 h, stk. 1. For fonde under konkurs eksisterer der dog ikke et krav om fondsmyndighedens godkendelse til ændring af revisor.

I henhold til selskabsloven er det direkte hjemlet i loven, at et kapitalselskab under konkurs kan deltage i en fusion. I sådanne tilfælde er der dog krav om, at kurator skal tiltræde beslutningen om at lade selskabet deltage i fusionen. Kravet om kurators tiltræden sikrer en varetagelse af kreditorernes interesser, idet kurator vil vurdere, om den pågældende ud fra et hensyn til kreditorerne vil samtykke i fusionen.

En tilsvarende bestemmelse foreslås ikke indsat for fonde, men det vil under visse betingelser være muligt for fonde under konkurs at deltage i en fusion mellem to erhvervsdrivende fonde. Da en fond under konkurs er en fond under afvikling, kan en fond under konkurs alene være den ophørende fond ved en fusion. Hvis en fond under konkurs skal være den fortsættende fond i en fusion, vil der være krav om, at konkursen er ophævet på tidspunktet, hvor der træffes beslutning om gennemførelse af fusionen.

I henhold til den foreslåede § 50 m, stk. 5, kan der i en fond, hvor rekonstruktøren har overtaget ledelsen, alene træffes beslutning om at ændre registrering vedrørende revisor udpeget af rekonstruktøren. Muligheden for at udskifte fondens revisor fastholdes ud fra samme forhold, som gør sig gældende ved tvangsopløsning, hvorfor der henvises til de specielle bemærkninger til den foreslåede § 50 h, stk. 1. For fonde under rekonstruktionsbehandling eksisterer der dog ikke et krav om fondsmyndighedens godkendelse til ændring af revisor udpeget af rekonstruktøren.

§ 50 n

Den foreslåede § 50 n, der regulerer fondens navn i forbindelse med rekonstruktion og konkurs samt sletning fra Erhvervsstyrelsens register, svarer til de eksisterende bestemmelser i opløsningsbekendtgørelsens § 11, stk. 1, 2 og 5. Der er ikke tilsigtet materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Tilsvarende regler gælder i henhold til selskabsloven for aktie- og anpartsselskaber.

Det foreslås, at en fond under rekonstruktionsbehandling eller konkurs skal beholde sit navn med tilføjelsen »under rekonstruktionsbehandling« eller »under konkurs«. Ved en sådan foranstaltning sikres den nødvendige gennemsigtighed, således at eventuelle kreditorer og andre interessenter får mulighed for at sikre deres rettigheder.

Bestemmelsen viderefører tillige reglerne om, at meddelelse om afsigelse af konkursdekret og om boets slutning skal gives til Erhvervsstyrelsen af skifteretten. Erhvervsstyrelsen sletter fonden ved modtagelse af meddelelse herom fra skifteretten, medmindre meddelelsen meddeler noget andet.

Til nr. 59

Som led i de nye bestemmelser i §§ 49 a – 49 p og 50 – 50 n om henholdsvis bl.a. fusion og likvidation, er der indsat overskrifter til bestemmelserne. For at sikre en vis systematik i loven er der desuden foreslået en opdeling i kapitler.

Det foreslås på den baggrund, at der i loven indsættes et nyt kapitel 9 c med en tilhørende overskrift til §§ 51 og 52, som regulerer muligheden for at en fond kan blive erhvervsdrivende, eller omvendt, hvor en fond ikke længere er erhvervsdrivende, og derfor skal overgå til at være en ikke-erhvervsdrivende fond.

Til nr. 60

§ 51 i lov om erhvervsdrivende fonde omhandler tilfælde, hvor en fond, der hidtil har været ikke-erhvervsdrivende og dermed omfattet af lov om fonde og visse foreninger, bliver erhvervsdrivende og derfor skal registreres i Erhvervsstyrelsen som en erhvervsdrivende fond.

Det foreslås, at § 51 affattes på ny.

Med den foreslåede affattelse af § 51, 1. pkt., foreslås det tydeliggjort, at der er tale om en eksisterende fond, der bliver erhvervsdrivende. Når det skal vurderes, om en eksisterende fond er blevet erhvervsdrivende, er det de samme kriterier, der ved en stiftelse anvendes til at afgøre, om en nystiftet fond er erhvervsdrivende, der finder anvendelse.

Ligesom ved stiftelser er det Erhvervsstyrelsen, der i tvivlstilfælde afgør, om en fond er erhvervsdrivende, jf. § 3.

Efter den gældende bestemmelse i § 51 skal omdannelsen af en eksisterende ikke-erhvervsdrivende fond til en erhvervsdrivende fond være anmeldt til Erhvervsstyrelsen senest 4 måneder efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende.

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i lov om erhvervsdrivende fond er en generel anmeldelsesfrist på 2 uger, jf. også lovforslagets § 1, nr. 63, og at denne anmeldelsesfrist også skal gælde ved stiftelsen af nye erhvervsdrivende fonde.

Det foreslås i forlængelse heraf i 2. pkt., at omdannelsen af en ikke-erhvervsdrivende fond til en erhvervsdrivende fond ligeledes skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende. En overtrædelse af den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger vil ikke resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen.

Ved en eksisterende fonds omdannelse til en erhvervsdrivende fond skal der som hidtil være en redegørelse fra fondens bestyrelse, jf. det foreslåede 3. pkt.

Det foreslås i 4. pkt., præciseret, at hvis en fond overgår til at blive en erhvervsdrivende fond, finder bestemmelserne i § 5, stk. 2, om Erhvervsstyrelsens mulighed for at kræve oplysninger, § 7 om indholdskravene til en erhvervsdrivende fonds vedtægt samt §§ 9 til 9 c om indbetaling af grundkapitalen anvendelse. I forhold til henvisningen til § 7 skal det nævnes, at der i den gældende bestemmelse i § 51 alene var henvist til den del af § 7, der omhandler kravet om angivelse af en grundkapital. Det vurderes imidlertid som hensigtsmæssigt, at kravene til en erhvervsdrivende fonds vedtægt skal opfyldes fuldt ud af en erhvervsdrivende fond, uanset om fonden oprindeligt har været en ikke-erhvervsdrivende fond. Eventuelle ændringer af vedtægten, der er nødvendige som følge af fondens omdannelse til en erhvervsdrivende fond, skal behandles efter de sædvanlige regler om vedtægtsændringer, jf. 48 i lov om erhvervsdrivende fonde.

Til nr. 61

Der foreslås en sproglig præcisering af bestemmelsen, da formuleringen om at ”drive erhvervsvirksomhed” kan være misvisende. En fond kan således være erhvervsdrivende på anden vis end ved selv at udøve direkte erhvervsdrift. Det kan f.eks. være ved ejerskab af et datterselskab eller på anden måde bestemmende indflydelse over et selskab eller anden virksomhed – de såkaldte holdingfonde.

Desuden kan fonden ophøre med at være erhvervsdrivende, hvis den ikke længere anses for erhvervsdrivende f.eks. begrænset erhvervsdrift, jf. lovens § 1, stk. 3.

Den foreslåede ændring af formuleringen til at "være erhvervsdrivende" vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i lovens § 1, som bestemmer, hvornår en fond er omfattet af loven som en erhvervsdrivende fond.

Der tilsigtes ingen materielle ændringer med den foreslåede præcisering.

Til nr. 62

Det fremgår af § 53, stk. 2, at en anmeldelse om stiftelse af en erhvervsdrivende fond skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 3 måneder efter underskrivelsen af vedtægten.

Selskabsloven medførte, at der i selskabsloven blev indført en generel anmeldelsesfrist på 2 uger, som også gælder for anmeldelser om stiftelser.

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i lov om erhvervsdrivende fond er en tilsvarende generel anmeldelsesfrist på 2 uger, jf. også lovforslagets § 1, nr. 63, og at denne anmeldelsesfrist også skal gælde ved stiftelsen af nye erhvervsdrivende fonde. Det foreslås som følge heraf, at § 53, stk. 2, ændres, således at det fremgår, at anmeldelser om stiftelse af nye erhvervsdrivende fonde skal være modtaget senest 2 uger efter underskrivelsen af vedtægten. Den foreslåede ændring har ikke betydning for fonde, der stiftes ved testamente. Sådanne fonde skal fortsat senest anmeldes umiddelbart efter boets slutning.

Hvis anmeldelsen af et aktieselskab eller anpartsselskab modtages efter udløbet af anmeldelsesfristen på 2 uger, nægtes registrering af anmeldelsen. En overtrædelse af den foreslåede tilsvarende anmeldelsesperiode på 2 uger for erhvervsdrivende fonde vil ikke på samme vis resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen. Den foreslåede bestemmelse er således alene en ordensforeskrift, og overtrædelse heraf vil ikke kunne medføre registreringsnægtelse.

Til nr. 63

Det fremgår af § 53, stk. 3, at en anmeldelse om ændring af de registrerede forhold vedrørende en erhvervsdrivende fond skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 4 uger efter ændringen.

Selskabsloven medførte, at der i selskabsloven blev indført en generel anmeldelsesfrist på 2 uger. Ændringen i af anmeldelsesfristen i selskabsloven havde til formål at sikre, at ændringer i registrerede forhold kommer til offentlighedens kendskab hurtigt, men gør det samtidig muligt for den enkelte virksomhed at passe anmeldelsesprocedurerne ind i de løbende administrative opgaver. Ensretningen af de generelle anmeldelsesfrister skulle således medvirke til at forenkle de administrative rutiner for kapitalsekskaberne.

Det vurderes, at der ikke er tungtvejende grunde, der kan begrunde, at der på dette punkt skal være forskel på erhvervsdrivende fonde og aktieselskaber og anpartsselskaber. Det foreslås som følge heraf, at § 53, stk. 3, ændres, således at ændringer i erhvervsdrivende fonde skal være modtaget senest 2 uger efter beslutningsdatoen.

En overtrædelse af den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger vil ikke resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen. Dette svarer til, hvad der gælder i dag ved overtrædelse af den nuværende anmeldelsesperiode på 4 uger.

Til nr. 64

Det foreslås, at det i § 53, *stk. 3, 2. pkt.*, tilføjes, at anmeldelse om revisorskift fremover skal vedlægges en fyldestgørende redegørelse fra bestyrelsen om årsagen til revisors fratræden, hvis dennes fratræden sker som følge af uoverensstemmelser med bestyrelsen.

Dette krav vil også gøre sig gældende i de tilfælde, hvor revisor fratræder ved udløbet af dennes funktionsperiode.

Det er i den gældende bestemmelse et krav, at der til en anmeldelse om revisors fratræden skal vedlægges en fyldestgørende redegørelse om årsagen til revisors fratræden, hvis revisorskiftet sker inden hvervets udløb. Der ændres ikke på dette krav. Der er således fortsat krav om at indsende en begrundet og informativ redegørelse for revisors fratræden i utide.

Det foreslås dog tilføjet i bestemmelsen, at der fremover skal vedlægges en redegørelse, hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor. Det er bestyrelsen, som har ansvaret for at anmelde revisors fratræden og i givet fald vedlægge den krævede redegørelse.

Den foreslåede bestemmelse bevirker, som også hidtil gældende, at der fortsat ikke er krav om, at bestyrelsen skal give særlig meddelelse til fondsmyndigheden, hvis revisorskiftet ved udløbet af revisors funktionsperiode eksempelvis skyldes et udbud, hvor en anden revisor eller revisionsvirksomhed har vundet opgaven med at revidere årsregnskabet for den pågældende fond.

Det nye i bestemmelsen er, at bestyrelsen skal underrette, hvis revisorskiftet sker på baggrund af uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor. Underretningen skal ske uanset om revisorskiftet sker i tide eller utide. Tidligere skulle der uanset årsagen kun ske underretning, hvis revisorskiftet skete i utide.

Det er fortsat bestyrelsens ansvar og pligt at sikre fondens formål og interesser, herunder at vælge en revisor, som opfylder sine forpligtelser i henhold til loven og fondens vedtægt. Hvis bestyrelsens tillid til fondens revisor er forsvundet, eller der på anden måde er opstået uoverensstemmelser eller lignende, indebærer deres pligt til at forvalte fondens midler og sikre fondens interesser, at de kan eller skal afskedige revisor. Hvis afskedigelsen af revisor sker ved udløbet af revisors funktionsperiode, skal der dog fremover indsendes en redegørelse til fondsmyndigheden, hvis afskedigelsen skyldes uoverensstemmelser.

Uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor kan være alle former for uenighed, konflikt eller strid, som ikke er af bagatelagtig karakter. Det kan eksempelvis vedrøre tilrettelæggelse af revisors arbejde, manglende opfyldelse af informationsforpligtelser, personstridigheder mellem et eller flere bestyrelsesmedlemmer og revisor eller lignende forhold. Uenighed om revisors vederlag vil som udgangspunkt ikke være en uoverensstemmelse, som skal medføre meddelelsespligt for bestyrelsen.

Da både bestyrelsen og revisor har pligt til at meddele udskiftning af revisor, som skyldes uoverensstemmelser, vil fondsmyndigheden skulle indhente redegørelse fra en part, som eventuelt ikke, pga. eksempelvis uenighed eller forskellig opfattelse af situationen, indsender redegørelse. Hvis bestyrelsen således indsender redegørelse, men ikke revisor, vil revisor blive anmodet herom.

Hvis fondsmyndigheden finder anledning til at spørge nærmere ind til den fremsendte redegørelse, kan fondsmyndigheden anmode revisor eller bestyrelsen om yderligere oplysninger, jf. § 57, stk. 3.

Der foreslås en tilsvarende ændring vedrørende revisor, jf. lovforslagets § 1, nr. 39, som ændrer lovens § 29, stk. 4. Der henvises også til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 65

I henhold til gældende ret er der krav om, at en anmeldelse om henholdsvis stiftelse, forhøjelse og nedsættelse af grundkapitalen skal vedlægges oplysning om omkostningerne forbundet med den enkelte transaktion.

Kravet om oplysning om omkostningerne forbundet med kapitalnedsættelse gælder uanset om kapitalnedsættelsen sker til dækning af underskud eller til uddeling.

I selskabsloven er der alene krav om oplysning om omkostninger i forbindelse med stiftelse og kapitalforhøjelse. Der stilles således ikke for kapitalsekskaber krav om oplysning om omkostninger forbundet med kapitalnedsættelse.

Da der ikke ses at være væsentlige grunde til, at der på dette punkt skal gælde skærpede regler for erhvervsdrivende fonde i forhold til kapitalsekskaber, foreslås det, at der fremover ikke skal oplyses om omkostninger forbundet med en kapitalnedsættelse, jf. den foreslåede ændring af § 54.

Der skal fortsat oplyses om omkostninger forbundet med stiftelse eller kapitalforhøjelse.

Til nr. 66

Erhvervsstyrelsens offentliggørelser foretages ikke længere i Statstidende men udelukkende i styrelsens it-system, og det foreslås derfor præciseret, at offentliggørelse af en registrering alene sker i Erhvervsstyrelsens it-system. Herved ajourføres lovgivningen i forhold til de teknologiske løsninger, som styrelsen benytter til offentliggørelse i dag.

Der er ikke tale om en ændring i gældende ret vedrørende offentliggørelse af registreringer. Det har således gennem en årrække været muligt at lade offentliggørelsen i it-systemet træde i stedet for offentliggørelse i Statstidende. Erfaringen har vist, at offentliggørelse i it-systemet er det mest hensigtsmæssige for både brugere og anmeldere i kraft af den hurtige offentliggørelse og de effektive søgemuligheder og overvågningsfaciliteter.

Det foreslåede § 56, stk. 2, vedrører registreringens retsvirkning. Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret. Den foreslåede bestemmelse opretholder den hidtil gældende bestemmelse i § 56, stk. 2.

Da offentliggørelse i Statstidende ikke længere finder sted, er der ikke behov for at videreføre den gældende regel om retsvirkningerne for henholdsvis fond og tredjemand som følge af uoverensstemmelse mellem det offentliggjorte i Erhvervsstyrelsens it-system og Statstidende.

Til nr. 67

Det foreslås at ændre bestemmelsen, så opdatering af personoplysninger ophører efter 10 år og ikke som hidtil efter 20 år.

Baggrunden for den foreslåede ændring er, at den generelle forældelsesgrænse, jf. lov nr. 522 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer, er ændret. Opdateringsperioden foreslås reduceret, så den er i overensstemmelse med den gældende forældelsesfrist. Det er alene opdateringen, der ophører efter 10 år, jf. stk. 2, idet personoplysningerne til stadighed vil kunne fremskaffes i Erhvervsstyrelsen.

Den foreslåede ændring medfører, at der på dette punkt kommer sammenhæng mellem reglerne i selskabsloven og denne lov, jf. selskabslovens § 18, stk. 2.

Til nr. 68

Efter lov om erhvervsdrivende fonde § 57, stk. 2, kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde ved overtrædelse af bestemmelserne i loven give bestyrelsen, direktør eller revisor påbud om at bringe forholdet i overensstemmelse med lovens regler.

§ 57, stk. 2, er efter den nuværende affattelse begrænset til overtrædelser af lovens regler. Bestemmelsen omfatter således ikke regler, der er udstedt i medfør af lov om erhvervsdrivende fonde, hvilket er anderledes end for eksempel bestemmelsen i lovens § 64 om tvangsbøder. Bestemmelsen omfatter ligeledes ikke påbud om overholdelse af fondens vedtægt, uanset at vedtægten er et helt centralt og væsentligt dokument i en fond, idet vedtægten er det dokument, hvor stifter fastlægger sine intentioner (sin vilje) med fonden.

Det foreslås, at § 57, stk. 2, ændres, så det fremadrettet fremgår af bestemmelsen, at fondsmyndigheden har mulighed for at udstede påbud til bestyrelsen om at overholde regler udstedt i medfør af lov om erhvervsdrivende fonde og vedtægten.

Det præciseres, at et påbud til fondsbestyrelsen i medfør af § 57, stk. 2, har karakter af at være et ”gult kort” til bestyrelsen. Det medfører, at hvis bestyrelsesmedlemmerne sidder et påbud overhørigt, vil det være en væsentlig indikation af, at de pågældende bestyrelsesmedlemmer er uegnede til at varetage bestyrelsesposten i fonden. Fondsmyndigheden kan lade dette indgå i sine overvejelser om eventuelt at afsætte de pågældende bestyrelsesmedlemmer, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 15.

Pligten til at overholde vedtægten indebærer en pligt til at sikre, at fonden gør sin indflydelse gældende, således at fonden får tilstrækkelige midler fra eventuelle dattervirksomheder til at varetage stifters intentioner med fonden, herunder at aktivitets- og uddelingsformålet kan overholdes.

Et påbud herom vil under alle omstændigheder først blive givet efter forhandling med bestyrelsen om fondens forhold efter belysning af de konkrete omstændigheder.

Hvis en bestyrelse får et påbud efter § 57, stk. 2, vil den typiske proces være, at bestyrelsen inden for en fastsat periode skal have rettet op på forholdene.

Det er afgørende, at fondsmyndigheden følger op på påbud til bestyrelsesmedlemmerne. Til brug for fondsmyndighedens opfølgning på udstedte påbud kan fondsmyndigheden bl.a. kræve indsendt en redegørelse fra bestyrelsen eventuelt suppleret med en erklæring eller udtalelse fra revisor om, at forholdene er bragt i orden.

Hvis fondsmyndigheden giver en bestyrelse et påbud, kan fondsmyndigheden orientere fondens revisor herom, ligesom fondsmyndigheden kan anmode revisor om selvstændigt at følge på påbuddet og efter en tidsperiode give fondsmyndigheden besked om, hvorvidt forholdet er rettet op.

Et påbud kan angå muligheden for, at fondsbestyrelsen påvirker datterselskabet til at udlodde mere af overskuddet som udbytte. Fondsmyndighedens mulighed for at anmode fondsbestyrelsen om at påvirke datterselskabets udbyttebetaling forventes kun anvendt i situationer af omgåelse, hvor en overkonsolideret dattervirksomhed ikke udbetaler udbytte med det formål at undgå, at fonden kan foretage uddelinger i overensstemmelse med vedtægten.

Til nr. 69

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 26, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde, § 20 a, hvoraf fremgår, at bestyrelsen i en fond skal give en redegørelse for, hvorledes de forholder sig til de af Komiteen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Bestyrelsen skal i deres redegørelse oplyse, om fonden følger anbefalingerne eller om de fraviger en anbefaling og i givet hvilke. Efterlever fonden ikke en anbefaling, skal bestyrelsen forklare, hvorfor man har valgt anderledes, og hvordan fonden i stedet har indrettet sig.

Anbefalingerne er såkaldt "soft law". Mens regulering ved lov ("hard law") typisk beskriver en minimumstandard, som sætter rammerne for selskabers handlemåde, afspejler soft law "best practice" for god selskabsledelse og er endvidere kendetegnet ved frivillighed, hvilket giver anbefalingerne den fleksibilitet, der er nødvendig for fondene.

Soft law er typisk relativt lettere at tilpasse og dermed mere dynamisk end lovgivning, hvilket muliggør, at anbefalingerne til stadighed kan være tidssvarende.

Hvis anbefalinger om god fondsledelse skal have den ønskede effekt, vil der være behov for at forpligte fondene til at forholde sig til anbefalingerne. Det er derfor i lovforslaget foreslået, at hver enkelt fond på samme måde som de børsnoterede selskaber årligt afrapporterer i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden i forhold til anbefalingerne, jf. forslaget til årsregnskabslovens § 77 a.

En forudsætning for at anbefalingerne får den ønskede effekt er, at der er en myndighed, der følger op på afrapporteringerne baseret på "Comply or Explain-princippet".

For de børsnoterede selskaber er det Nasdaq OMX Copenhagen, der kontrollerer, at selskaberne forholder sig til anbefalingerne som led i fondsbørsens kontrol af overholdelsen af selskabernes oplysningsforpligtelser.

Det foreslås, at opfølgningsopgaven i de erhvervsdrivende fonde overlades til fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden har gennem sin almindelige opgavevaretagelse myndighed til at føre tilsyn og kontrol med forvaltningen af de erhvervsdrivende fonde. Desuden kan fondsmyndigheden indhente oplysninger m.v. fra bestyrelsen.

Som konsekvens heraf foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om erhvervsdrivene fonde som § 57, stk. 3, hvorefter fondsmyndigheden kan pålægge bestyrelsen i en fond at opfylde comply or explain-princippet, hvis fondsmyndigheden konstaterer, at en fond ikke forholder sig til anbefalingerne, eller hvis en fond ikke anfører en egentlig forklaring og begrundelse for en afvigelse eller anfører en begrundelse for en afvigelse fra anbefalingerne, som er åbenbart grundløs eller uden mening.

Hvis en fondsbestyrelse flere gange helt undlader at forholde sig til anbefalingerne, uanset at den af fondsmyndigheden har fået påbud herom, kan det forhold indgå i fondsmyndighedens vurdering af, om der konkret kan være anledning til at afsætte bestyrelsesmedlemmer i medfør den foreslåede ændring af § 14, stk. 4, som foreslås med lovforslagets § 1, nr. 22.

Til nr. 70 og 71

Den gældende bestemmelse om granskning i lovens § 59 fastsætter, at Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at der skal foretages granskning samt at styrelsen udpeger en eller flere granskningsmænd. Udgifterne til granskningen godkendes og udredes foreløbig af styrelsen, men afholdes af fonden.

Det foreslås, at det fremadrettet er fondsmyndigheden, der kan bestemme granskningen, jf. den foreslåede ændring af § 59. Praksis har vist, at det er som led i tilsynet med fonden, at fondsmyndigheden kan have behov for at få belyst nogle forhold nærmere eventuelt ved at benytte muligheden for granskning.

Da udgifterne udredes af fonden, præciseres det, at udpegningsmanden sker på fondens vegne. Der ændres ikke ved det faktiske forhold, at det er fondsmyndigheden, der på vegne af fonden beslutter, hvem der skal udpeges til opgaven. Fondsmyndighedens udpegningsmand sker efter prøvelse af den pågældendes habilitet i forhold til fonden, dens bestyrelse og de eventuelle involverede i sagen.

Bestemmelsens *stk. 4* foreslås ændret som følge af den foreslåede ændring af *stk. 1*, således at granskningsmanden afgiver beretningen til fondsmyndigheden, som giver bestyrelsen mulighed for at afgive kommentarer til beretningen inden styrelsens afgørelse. Endvidere fastsætter styrelsen granskningsmandens honorar ved afslutning af granskningen.

Til nr. 72

Der foretages en præcisering af henvisningen til Erhvervsstyrelsens it-system, da dette er den betegnelse, som generelt anvendes i loven. Med betegnelsen »it-system« er der alene tale om en sproglig modernisering, idet betegnelsen anvendes i stedet for eksempelvis »edb-system« og »edb-informationssystem«.

Ændringen medfører ingen materielle ændringer.

Til nr. 73

Det foreslås, at fondsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om, at visse oplysninger, som ikke vedrører fondens erhvervsaktiviteter, ikke er offentligt tilgængelige. Forslaget er en konsekvens af den foreslåede ændring af § 57, stk. 1, hvorefter det er Erhvervsstyrelsen, der er fondsmyndighed for alle erhvervsdrivende fonde.

Til nr. 74

Efter den gældende bestemmelse i § 62, stk. 2, kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen ikke indbringes for Erhvervsankenævnet, hvis afgørelsen er truffet af styrelsens som fondsmyndighed.

Det vurderes imidlertid som hensigtsmæssigt, at afgørelser kan indbringes for Erhvervsankenævnet, uanset om der er tale om en afgørelse truffet som registreringsmyndighed eller som fondsmyndighed.

Det foreslås derfor, at § 62, stk. 2, ændres, således at afgørelser truffet som fondsmyndighed også kan indbringes for Erhvervsankenævnet. Det bemærkes, at den foreslåede ændring ikke forhindrer, at en afgørelse indbringes for domstolene uden forudgående klagebehandling i Erhvervsankenævnet.

Da den korrekte betegnelse for ankenævnet er ”Erhvervsankenævnet”, foreslås bestemmelsen endvidere tilpasset i overensstemmelse hermed.

Til nr. 75

Da foreningsregisteret ikke længere eksisterer, og offentliggørelsen i Statstidende ikke længere foretages, foreslås bestemmelsen ophævet. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 66.

Der er ikke tilsigtet materielle ændringer med den foreslåede ændring.

Til § 2

Til nr. 1

Der foreslås med den nye § 69 indført større åbenhed om:

- vederlaget til ledelsen i en erhvervsdrivende fond, samt om
- transaktioner mellem fonden og dens nærtstående.

Forslagets *stk. 1* udvider kravet om oplysninger om vederlag til ledelsen til også at omfatte små erhvervsdrivende fonde. Der skal herefter altid i erhvervsdrivende fonde gives beløbsmæssige oplysninger om de samlede lønninger og vederlag. Vederlag omfatter både kontant og ikke kontant vederlag samt fast og variabelt vederlag (typisk løn og gage) og andre fordele (f.eks. fri bil, telefon, bolig, avis). Oplysningskravet omfatter også eventuelle pensionsbidrag og fratrædelsesgodtgørelser til nuværende eller forhenværende medlemmer af fondens ledelse uanset fondens størrelse. Oplysningerne skal gives fordelt på hvert ledelsesorgan.

Er fonden forpligtet til at yde pension, som ikke er afdækket forsikringsmæssigt eller på anden måde, til nuværende eller forhenværende medlemmer af ledelsen i fonden, skal disse forpligtelser oplyses særskilt.

Incitamentsaflønning er usædvanligt i en virksomhed, der drives i fondsform, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, 25. Er der undtagelsesvis indgået aftaler af denne karakter, f.eks. hvis fonden driver erhvervsaktiviteten, skal der oplyses om

incitamentsprogrammer for ledelsen, f.eks. aktieoptioner, warrants og andre særlige ordninger (herunder også ordninger med kontante udbetalinger f.eks. bonusordninger). En fond kan i sagens natur ikke udstede aktier eller lignende. Oplysningskravet om aktiebaseret aflønning er derfor primært relevant, hvor ledelsen modtager aktieoptioner, warrants m.v. i fondens dattervirksomheder. Incitamentsordninger skal beskrives nærmere. Herunder bør der for aktiebaserede ordninger gives oplysninger om:

- hvilke typer af aktiebaseret aflønning, der er omfattet af programmet,
- hvilken personkreds, der er omfattet af programmet, opdelt på bestyrelse og direktion,
- tidspunktet for tildelingen,
- det totale antal underliggende aktier i programmet, og fordelingen af disse på bestyrelse og direktion,
- hvilke målsætninger, der lægges til grund for tildelingen af den aktiebaserede aflønning,
- perioden inden for hvilken, programmet kan udnyttes,
- udnyttelsesprisen,
- hvilke konkrete betingelser, der skal være opfyldt for, at den aktiebaserede aflønning kan udnyttes, og
- markedsværdien af den aktiebaserede aflønning, herunder en beskrivelse af hvorledes markedsværdien er opgjort og de væsentligste forudsætninger herfor.

Praksis for beskrivelse af ordningerne har gennemgået en betydelig udvikling fra vedtagelsen af årsregnskabsloven i 2001. Det forventes, at denne udvikling vil fortsætte i de kommende år.

I koncernregnskabet skal der oplyses om det samlede vederlag, fondens ledelse modtager fra koncernvirksomhederne, jf. årsregnskabslovens § 126, stk. 2. En fond, som er modervirksomhed i en lille koncern, kan dog undlade at udarbejde koncernregnskab, jf. årsregnskabslovens § 110. Det samme kan fonde, som har overladt til en dattervirksomhed at udarbejde koncernregnskab, jf. årsregnskabslovens § 111, stk. 2 og 3.

Stk. 2 indeholder derfor et særligt oplysningskrav i tilfælde, hvor fonden er modervirksomhed i en koncern men undlader at udarbejde koncernregnskab. Her skal der alligevel oplyses om det vederlag, fondens ledelse modtager fra fonden og dens dattervirksomheder. Herved sikres det, at oplysningskravene til vederlagene er de samme, uanset om fonden udarbejder koncernregnskab eller undlader dette, jf. bestemmelsen herom.

Fonde, som anvender muligheden i årsregnskabslovens § 114, stk. 2, nr. 4, til at udeholde fonden fra konsolideringen i koncernregnskabet, skal også oplyse om det vederlag, fondens ledelse modtager samlet fra alle koncernvirksomhederne.

I *stk. 3* sikres der større åbenhed om transaktioner mellem fonden og dens nærtstående parter.

I visse tilfælde har en fond samhandel med ledelsesmedlemmer eller virksomheder, som ledelsesmedlemmerne har betydelig indflydelse på. Her er det væsentligt, at det oplyses om transaktionerne er i fondens interesse og på samme vilkår, som fonden får hos andre samhandelspartnere.

Begrebet ”nærtstående parter” skal følge den internationale udvikling i forhold til forståelsen af begrebet, da der i forarbejderne til årsregnskabslovens § 98 c, stk. 2, henvises til definitionen i den altid gældende IAS 24. Resten af bestemmelsen er også inspireret af IAS 24 og skal fortolkes i overensstemmelse med denne regnskabsstandard.

Der skal oplyses om transaktionernes art. Det kan f.eks. være oplysninger om, at der er tale om husleje, varekøb eller varesalg, advokatydelse m.v. De beløbsmæssige størrelser skal også oplyses. Det er ikke nødvendigt at give oplysningerne pr. transaktion, hvis transaktionerne kan grupperes på en hensigtsmæssig måde. F.eks. kan alle varekøb i året fra én part vises som et samlet beløb.

På et punkt går oplysningskravet videre end IAS 24. Det er således fundet hensigtsmæssigt, at det klart skal fremgå, om fondens ledelse er af den opfattelse, at transaktionerne er på markedsmæssige vilkår. Det må som udgangspunkt forudsættes, at dette er tilfældet, men det er hensigtsmæssigt, at ledelsen positivt forholder sig til dette hvert år. Dette krav skal også ses i sammenhæng med det eksisterende krav i § 98 c, stk. 1.

Der skal oplyses om mellemværender med nærstående parter pr. balancedagen, og om der er foretaget nedskrivning af tilgodehavender hos de nærstående parter. Dette omfatter også tilgodehavender hos dattervirksomheder.

I visse tilfælde yder ledelsesmedlemmer særlig rådgivning til fonden mod vederlag. Der kan eksempelvis være tale om et ledelsesmedlem, der er advokat, og som får til opdrag af bestyrelsen som advokat at udføre en konkret opgave for fonden, eksempelvis udarbejde en kontrakt. Der er typisk ikke noget odiøst eller betænkeligt herved. Som led i samfundets krav om åbenhed og med henblik på at styrke indsigten i fondene og tilsynet hermed er det fundet hensigtsmæssigt, at der er åbenhed om denne type transaktioner. I *stk. 4* får Erhvervsstyrelsen derfor mulighed for at fastsætte reglerne om, at der skal oplyses om vederlag for sådan rådgivning.

I visse tilfælde forestår administrationen af en erhvervsdrivende fond af en administrator. Administrator kan f.eks. være en virksomhed, som har specialiseret sig i administration af ejendomme. En administrator kan have væsentlig betydning for fondens drift. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at der er åbenhed om vederlaget til administrator, uanset om det er en ekstern eller en ansat administrator.

Administratorer omfattes derfor også af Erhvervsstyrelsens mulighed for at fastsætte yderligere krav til åbenhed om betalingerne.

Til nr. 2

Det foreslås, at alle erhvervsdrivende fonde skal udarbejde og offentliggøre en redegørelse for, hvorledes de forholder sig til anbefalingerne om god fondsledelse udarbejdet af Komiteen for god Fondsledelse.

Selve udarbejdelsen af redegørelsen for god fondsledelse er reguleret i den foreslåede nye bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 20 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 26, hvortil der henvises.

Da fonde ikke har en generalforsamling til at udpege og afsætte ledelsen, er det særligt væsentligt med offentlighed om fondes ledelse. Denne åbenhed er også et vigtigt værktøj i fondsmyndighedens arbejde med at føre tilsyn med fondene. Netop ved at få et bedre indblik i fondens ledelse, kan fondsmyndigheden bedre vurdere, om fondens ledelse udfører deres hverv indenfor lovgivningens rammer.

Forslaget er inspireret af det tilsvarende oplysningskrav til de børsnoterede virksomheder i årsregnskabslovens § 107b. Bestemmelsen er dog tilpasset de særlige forhold for de erhvervsdrivende fonde. Blandt andet er det forudsat, at alle fonde er underkastet det samme kodeks for god fondsledelse. For de børsnoterede virksomheder afgør det enkelte regulerede marked, hvilket kodeks virksomheden er omfattet af. En dansk virksomhed, som er noteret i London, vil derfor være underkastet et andet kodeks end en dansk virksomhed som er noteret i København.

Redegørelsen skal gives samlet og skal omhandle situationen i regnskabsåret. Offentliggørelsen heraf skal ske samtidigt med årsregnskabet.

I lighed med bestemmelserne for de børsnoterede virksomheder foreslås der i *stk. 2* givet hjemmel til Erhvervsstyrelsen til at udstede en bekendtgørelse, hvorefter virksomheden kan nøjes med i ledelsesberetningen at medtage en henvisning til virksomhedens hjemmeside, hvor oplysningerne er offentligt tilgængelige.

Der vil blandt andet blive fastsat regler om tidspunktet for fondens offentliggørelse af oplysningerne og ajourføring heraf samt ledelsens ansvar for oplysningerne på hjemmesiden. Endvidere vil der blive fastsat regler om revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.

Disse bestemmelser vil følge de tilsvarende regler for kapitalelskaber.

Uanset om ledelsen vælger at medtage de i § 77 a nævnte oplysninger i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden, er det ledelsens ansvar, at fonden giver de krævede oplysninger.

Til nr. 3

Det foreslås i årsregnskabslovens § 77 b, *stk. 1*, at alle erhvervsdrivende fonde skal udarbejde og offentliggøre en redegørelse for fondens uddelingspolitik.

Herved vil offentlighedens indsigt i de erhvervsdrivende fondes uddelinger blive forbedret.

Uddelingspolitikken skal indeholde en eventuel udarbejdet strategi samt retningslinjer og mål, som bestyrelsen følger ved uddelinger fra fonden. Uddelingspolitikken kan ikke blot være en afskrift af vedtægten, men skal være en uddybning af, hvorledes fonden konkret forholder sig til spørgsmålet om uddelinger m.v.

Det foreslås, at redegørelsen for uddelingspolitikken skal være en del af ledelsesberetningen i årsrapporten, jf. dog *stk. 2*.

Som led i uddelingspolitikken skal der redegøres for, hvilke hovedkategorier fonden har foretaget uddelinger til i regnskabsåret, og hvor store uddelinger der er foretaget til de enkelte hovedkategorier.

Det er fonden, der fastlægger, hvilke hovedkategorier der vil være relevant at opdele uddelingerne i.

Hvis der i en fonds vedtægt er angivet flere uddelingsformål, skal der som minimum være en hovedkategori for hvert af uddelingsformålene.

Hvis uddelingsformålet er meget bredt formuleret, eksempelvis støtte af almenvelgørende formål, vil der skulle ske en specifikation af uddelingsformålet i hovedkategorier.

Der bør være kontinuitet i de angivne hovedkategorier i årsrapporterne således at det er muligt for regnskabsbrugerne at sammenligne uddelingerne m.v. over en flerårig periode.

Typiske hovedkategorier for uddelinger vurderes at være uddelinger til sociale formål, forskning, kultur, uddelinger til stifterfamilien, uddelinger til medarbejdere i koncernen og uddelinger til helejet dattervirksomhed.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 51, at der bl.a. indsættes en bestemmelse i § 43 a om, at den af bestyrelsen underskrevne legatarfortegnelse over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret skal indsendes til fondsmyndigheden sammen med indsendelsen af fondens årsrapport til Erhvervsstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse medfører alene, at legatarfortegnelsen skal indsendes til fondsmyndighedens brug. Der er således ikke krav om, at legatarfortegnelsen skal offentliggøres sammen med årsrapporten eller skal indarbejdes i årsrapporten. Hvis legatarfortegnelsen er en integreret del af årsrapporten, vil oplysningerne blive offentliggjort som de øvrige oplysninger i årsrapporten. Hvis legatarfortegnelsen alene skal være til fondsmyndigheden, skal legatarfortegnelsen således udarbejdes som et selvstændigt dokument.

Det foreslås i lovforslaget, at der foretages en ændring af lov om erhvervsdrivende fonde § 61, stk. 3, således at "Erhvervs- og Selskabsstyrelsen" ændres til "fondsmyndigheden". Bestemmelser udstedt i medfør af § 61, stk. 3, vil, hvis hensynet taler derfor eksempelvis kunne omfatte legatarfortegnelsen, jf. FOB s. 125.

Der er intet til hinder for, at en fond vælger også at medtage oplysningerne om årets modtagere af uddelinger fra fonden i årsrapporten, uanset at der ikke er krav herom. Fonden skal dog under alle omstændigheder redegøre for sin uddelingspolitik, men fonden skal i så fald ikke opdele uddelingerne i hovedkategorier.

Det foreslås i *stk. 2*, at der gives Erhvervsstyrelsen hjemmel til at udstede en bekendtgørelse, hvorefter virksomheden kan nøjes med i ledelsesberetningen at medtage en henvisning til virksomhedens hjemmeside, hvor oplysningerne er offentligt tilgængelige.

Der vil blandt andet blive fastsat regler om tidspunktet for fondens offentliggørelse af oplysningerne og ajourføring heraf samt ledelsens ansvar for oplysningerne på hjemmesiden. Endvidere vil der blive fastsat regler om ledelsens og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden

Uanset om ledelsen vælger at medtage de i § 77 b nævnte oplysninger i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden, er det ledelsens ansvar, at fonden giver de krævede oplysninger.

Til nr. 4

Bestemmelsen er en konsekvens af den nye § 69, stk. 1. Der er ingen undtagelse efter § 69 tilsvarende årsregnskabslovens § 98 b, stk. 3. Det nye *stk. 4*, skal således sikre, at erhvervsdrivende fonde i regnskabsklasse C ikke skal give færre oplysninger end erhvervsdrivende fonde omfattet af regnskabsklasse B.

En tilsvarende bestemmelse findes allerede for erhvervsdrivende fonde i regnskabsklasse D i årsregnskabslovens § 106, hvilket vil sige erhvervsdrivende fonde med værdipapirer, eksempelvis obligationer, optaget til handel på et reguleret marked.

Til nr. 5

Erhvervsdrivende fonde vil blive omfattet af nye regler om oplysninger om transaktioner med nærtstående parter i overensstemmelse med IAS 24, jf. forslaget til nye bestemmelser i § 69, stk. 3. Fondene skal derfor ikke tillige være omfattet af de almindelige krav i årsregnskabslovens § 98 c, stk. 1 og 3-5.

§ 98 c, stk. 2, som omhandler selve definitionen af nærtstående parter, finder fortsat anvendelse, jf. også henvisningen hertil i § 69, stk. 3.

Til nr. 6

Bestemmelsen er en konsekvens af den nye § 69, stk. 3 og 4, jf. lovforslagets § 2, nr. 1. Herefter skal der også gives oplysninger om transaktioner med koncernens nærtstående, når en erhvervsdrivende fond aflægger koncernregnskab.

Til nr. 7

Bestemmelsen er en konsekvens af den nye § 69, stk. 1, jf. lovforslagets § 2, nr. 1. Herefter skal der også gives oplysninger om det samlede honorar en bestyrelse og direktion i en erhvervsdrivende fond modtager for deres ledelseshverv i den samlede koncern. Der skal således oplyses om honoraret uafhængigt af, hvilken virksomhed i koncernen som står for udbetalingen.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den **[Indsættes]**.

I *stk. 2* foreslås det, at de foreslåede ændringer af årsregnskabsloven skal have virkning for regnskabsår, der begynder den **[Indsættes]** eller senere.

Visse af de foreslåede ændringer, der følger af dette forslag, berører nuværende ordninger på en sådan måde, at der er behov for overgangsregler.

I *stk. 3, 1. pkt.*, foreslås det, at fonde, hvis bestyrelsessammensætning ikke længere er i overensstemmelse med lovens § 12, stk. 4 og 5, senest ved førstkommende lejlighed efter lovens ikrafttræden skal bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med den foreslåede affattelse af § 12, stk. 4 og 5. Det vil det være bestyrelsen, der skal træffe beslutning om tilpasning ved førstkommende lejlighed.

Bestemmelsen medfører ikke, at der skal indkaldes til ekstraordinært bestyrelsesmøde. Den førstkommende lejlighed vil være det første bestyrelsesmøde efter lovens ikrafttræden uanset om mødet holdes elektronisk, telefonisk eller på normal vis.

Ved ændringen af bestyrelsernes sammensætning, skal der tages hensyn til igangværende udpegningsperioder, således at de pågældende medlemmer kan blive siddende den periode,

som de er blevet udpeget for. Et bestyrelsesmedlem kan altid frivilligt fratræde sin bestyrelsespost.

Ved udpegning af bestyrelsesmedlemmer i en erhvervsdrivende fond er det et grundlæggende princip, at et bestyrelsesmedlem ikke kan beslattes fratrådt af de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Den pågældende kan heller ikke beslattes fratrådt af den, som måtte have udpeget den pågældende. Det er således alene medlemmet selv eller fondsmyndigheden, som kan beslutte, at et bestyrelsesmedlem skal fratræde sin bestyrelsespost.

Hvis der i den pågældende fond ikke er nogen udpegningsperioder, skal fondens vedtægt og bestyrelsessammensætningen bringes i overensstemmelse med de nye bestemmelser ved førstkommende lejlighed efter lovens ikrafttræden og senest 4 år efter lovens ikrafttræden. Herved får de pågældende en rimelig periode til at indrette sig efter lovens krav.

I *stk. 3, 2. pkt.*, foreslås der indført en særlig ikrafttrædelsesregel for de fonde, der ønsker at bringe bestyrelsessammensætningen i overensstemmelse med de nye regler i lov om erhvervsdrivende fonde før lovens ikrafttræden den **[Indsættes]**. Der åbnes således mulighed for, at disse fonde fra det tidspunkt, loven er bekendtgjort i Lovtidende, kan ændre bestyrelsessammensætningen i overensstemmelse med § 12, stk. 4 og 5. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til *stk. 3, 1. pkt.*

Det foreslås i *stk. 4*, at den nye bestemmelse om udpegning af revisor skal opfyldes senest ved førstkommende årsregnskabsmøde, jf. den foreslåede § 21, stk. 6, hvor bestyrelsen skal bringe revisor, og eventuelle vedtægtsbestemmelser herom, i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse.

Bestemmelsen medfører ikke, at der skal indkaldes til særligt bestyrelsesmøde, men ændringen af revisor, og eventuelle vedtægtsbestemmelser herom, skal foretages ved førstkommende årsregnskabsmøde, dvs. det første bestyrelsesmøde efter lovforslagets ikrafttræden, hvor der skal træffes beslutning om godkendelse af fondens årsrapport.

Ved ændring af revisor skal der tages hensyn til igangværende funktionsperioder, således at den eller de valgte revisorer kan blive siddende den periode, som de er blevet udpeget for.

Hvis en eksisterende vedtægt indeholder bestemmelser om særlig udpegning af revisor, skal det fremover fremgå af vedtægten, at bestemmelsen kan gælde op til 7 år efter det afholdte regnskabsmøde, jf. det foreslåede § 29, stk. 1, 3. pkt. Herefter skal fondens revisor udpeges af bestyrelsen.

Hvis der i den pågældende fond ikke er nogen funktionsperiode, men eventuelt bestemmelser om, at den pågældende revisor sidder indtil en anden vælges, skal valg af revisor, og eventuelle vedtægtsbestemmelser herom bringes i overensstemmelse med de nye bestemmelser ved førstkommende årsregnskabsmøde efter lovens ikrafttræden.

I *stk. 5* foreslås det, at fonde, som hidtil har været undergivet statslig eller kommunal revision inden to år fra denne lovs ikrafttræden, skal vælge en ny revisor eller søge fondsmyndigheden om at blive undtaget, jf. § 1, stk. 5.

Ophævelsen af undtagelsesbestemmelsen i lov om erhvervsdrivende fonde § 39 medfører, at fonde omfattet af loven ikke længere kan benytte udelukkende statslig eller kommunal

revision. Det foreslås derfor, at disse fonde inden to år skal sørge for at vælge en godkendt revisor, samt eventuelt bringe deres vedtægt i overensstemmelse med loven.

Fondene kan fortsat være underlagt statslig eller kommunal revision, men skal fremover også som minimum underlægges revision af en godkendt revisor, jf. den foreslåede § 1, nr. 38.

Fonde som alene ønsker at være underlagt statslig eller kommunal revision, kan anmode fondsmyndigheden om at blive undtaget i henhold til § 1, stk. 5, hvis de opfylder betingelserne herfor. Anmodning herom skal være modtaget senest to år efter lovens ikrafttræden.

Som led i affattelsen af de nye bestemmelser i § 26 a om kapitaltab, §§ 49 – 49 p om fusion, samt §§ 50 – 50 n om likvidation, tvangsopløsning, genoptagelse, rekonstruktion og konkurs, ophæves bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011 (opløsningsbekendtgørelsen), jf. *stk. 6*. Denne bekendtgørelse indeholdt tidligere disse regler, men er ved den nye affattelse direkte i loven blevet overflødig.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovforslagets territoriale gyldighed.

Oversigt over forventede bekendtgørelser

Anmeldelsesbekendtgørelsen, der vil indeholde en række bestemmelser vedrørende erhvervsdrivende fonde.

Bekendtgørelse om erhvervsdrivende fondes erhvervsdrift.

Bilag 3: Paragrafnøgle over sammenhæng mellem bestemmelserne i de enkelte kapitler og det samlede udkast til lovforslag i bilag 2

Oversigt: Fra kapitel til udkast til lovforslag i bilag 2

Bestemmelse i kapitel	Bestemmelse i bilag 2
A	
A1	§ 1, nr. 1
A2	§ 1, nr. 2
A3	§ 1, nr. 3
A4	§ 1, nr. 4
A5	§ 1, nr. 61
A6	§ 1, nr. 66
A7	§ 1, nr. 67
A8	§ 1, nr. 72
A9	§ 1, nr. 75
S	
S1	§ 1, nr. 5
S2	§ 1, nr. 6
S3	§ 1, nr. 7
S4	§ 1, nr. 8
S5	§ 1, nr. 9
S6	§ 1, nr. 10
S7	§ 1, nr. 11
S8	§ 1, nr. 12
S9	§ 1, nr. 13
S10	§ 1, nr. 14
S11	§ 1, nr. 15
S12	§ 1, nr. 16
S13	§ 1, nr. 17
S14	§ 1, nr. 60
S15	§ 1, nr. 62
S16	§ 1, nr. 63
L	
L1	§ 1, nr. 19
L2	§ 1, nr. 20
L3	§ 1, nr. 21
L4	§ 1, nr. 23
L5	§ 1, nr. 24
L6	§ 1, nr. 25
L7	§ 1, nr. 26
L8	§ 1, nr. 27
L9	§ 1, nr. 29
L10	§ 1, nr. 30
L11	§ 1, nr. 31

L12	§ 1, nr. 32
L13	§ 1, nr. 33
L14	§ 1, nr. 37
LÅ1	§ 2, nr. 1
LÅ2	§ 2, nr. 2
LÅ3	§ 2, nr. 4
LÅ4	§ 2, nr. 5
LÅ5	§ 2, nr. 6
OL1	§ 3, stk. 3
R	
R1	§ 1, nr. 28
R2	§ 1, nr. 34
R3	§ 1, nr. 38
R4	§ 1, nr. 39
R5	§ 1, nr. 40
R6	§ 1, nr. 41
R7	§ 1, nr. 42
R8	§ 1, nr. 43
R9	§ 1, nr. 44
R10	§ 1, nr. 64
OR1	§ 3, stk. 4
OR2	§ 3, stk. 5
F	
F1	§ 1, nr. 22
F2	§ 1, nr. 49
F3	§ 1, nr. 52
F4	§ 1, nr. 53
F5	§ 1, nr. 54
F6	§ 1, nr. 68
F7	§ 1, nr. 69
F8	§ 1, nr. 70
F9	§ 1, nr. 71
F10	§ 1, nr. 73
F11	§ 1, nr. 74
KA	
KA1	§ 1, nr. 18
KA2	§ 1, nr. 45
KA3	§ 1, nr. 46
KA4	§ 1, nr. 47
KA5	§ 1, nr. 48
KA6	§ 1, nr. 50
KA7	§ 1, nr. 51
KA8	§ 1, nr. 65
KAÅ1	§ 2, nr. 3
O	

O1	§ 1, nr. 35
O2	§ 1, nr. 36
O3	§ 1, nr. 56
O4	§ 1, nr. 57
O5	§ 1, nr. 58
O6	§ 1, nr. 59
OO1	§ 3, stk. 8
FS	
FS1	§ 1, nr. 55

Oversigt Fra udkast til lovforslag i bilag 2 til kapitel

Bestemmelse i bilag 2	Bestemmelse i kapitel
§ 1	
§ 1, nr. 1	A1
§ 1, nr. 2	A2
§ 1, nr. 3	A3
§ 1, nr. 4	A4
§ 1, nr. 5	S1
§ 1, nr. 6	S2
§ 1, nr. 7	S3
§ 1, nr. 8	S4
§ 1, nr. 9	S5
§ 1, nr. 10	S6
§ 1, nr. 11	S7
§ 1, nr. 12	S8
§ 1, nr. 13	S9
§ 1, nr. 14	S10
§ 1, nr. 15	S11
§ 1, nr. 16	S12
§ 1, nr. 17	S13
§ 1, nr. 18	KA1
§ 1, nr. 19	L1
§ 1, nr. 20	L2
§ 1, nr. 21	L3
§ 1, nr. 22	F1
§ 1, nr. 23	L4
§ 1, nr. 24	L5
§ 1, nr. 25	L6
§ 1, nr. 26	L7
§ 1, nr. 27	L8
§ 1, nr. 28	R1
§ 1, nr. 29	L9
§ 1, nr. 30	L10
§ 1, nr. 31	L11

§ 1, nr. 32	L12
§ 1, nr. 33	L13
§ 1, nr. 34	R2
§ 1, nr. 35	O1
§ 1, nr. 36	O2
§ 1, nr. 37	L14
§ 1, nr. 38	R3
§ 1, nr. 39	R4
§ 1, nr. 40	R5
§ 1, nr. 41	R6
§ 1, nr. 42	R7
§ 1, nr. 43	R8
§ 1, nr. 44	R9
§ 1, nr. 45	KA2
§ 1, nr. 46	KA3
§ 1, nr. 47	KA4
§ 1, nr. 48	KA5
§ 1, nr. 49	F2
§ 1, nr. 50	KA6
§ 1, nr. 51	KA7
§ 1, nr. 52	F3
§ 1, nr. 53	F4
§ 1, nr. 54	F5
§ 1, nr. 55	FS1
§ 1, nr. 56	O3
§ 1, nr. 57	O4
§ 1, nr. 58	O5
§ 1, nr. 59	O6
§ 1, nr. 60	S14
§ 1, nr. 61	A5
§ 1, nr. 62	S15
§ 1, nr. 63	S16
§ 1, nr. 64	R10
§ 1, nr. 65	KA8
§ 1, nr. 66	A6
§ 1, nr. 67	A7
§ 1, nr. 68	F6
§ 1, nr. 69	F7
§ 1, nr. 70	F8
§ 1, nr. 71	F9
§ 1, nr. 72	A8
§ 1, nr. 73	F10
§ 1, nr. 74	F11
§ 1, nr. 75	A9
§ 2	
§ 2, nr. 1	LÅ1
§ 2, nr. 2	LÅ2

§ 2, nr. 3	KAÄ1
§ 2, nr. 4	LÄ3
§ 2, nr. 5	LÄ4
§ 2, nr. 6	LÄ5
§ 3	
§ 3, stk. 1	
§ 3, stk. 2	
§ 3, stk. 3	OL1
§ 3, stk. 4	OR1
§ 3, stk. 5	OR2
§ 3, stk. 6	OO1
§ 4	
§ 4, stk. 1	
§ 4, stk. 2	

Bilag 4. Oversigt over udkast til lovforslag sammenholdt med gældende lov

Udkastet til lovforslag sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	Udkastet til lovforslag
	§ 1
	I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 19. maj 2010, foretages følgende ændringer:
Kapitel 1 <i>Lovens anvendelsesområde</i>	1. I overskriften til <i>Kapitel 1</i> indsættes efter »Lovens anvendelsesområde«: »m.v.«.
	2. § 1 affattes således:
§ 1. Loven finder anvendelse på fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner, der efter stk. 2 anses for at være erhvervsdrivende (erhvervsdrivende fonde).	»§ 1. Loven finder anvendelse på fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner, der efter stk. 2 anses for at være erhvervsdrivende, jf. dog § 1 a.
<i>Stk. 2.</i> En fond anses efter denne lov for erhvervsdrivende, hvis den: 1) overdrager varer eller immaterielle rettigheder, erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, eller 2) udøver virksomhed med salg eller udlejning af fast ejendom eller 3) har den i §§ 3 og 4 i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) anførte forbindelse med et aktie- eller anpartsselskab eller med en anden virksomhed af den i nr. 1 eller 2 nævnte art eller 4) udøver en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i henhold til vedtægt eller aftale og har en betydelig andel i dens driftsresultat uden at have den i nr. 3 anførte forbindelse med virksomheden.	<i>Stk. 2.</i> En fond anses efter denne lov for erhvervsdrivende, hvis den: 1) overdrager varer eller immaterielle rettigheder, erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, eller 2) udøver virksomhed med salg eller udlejning af fast ejendom eller 3) har den i §§ 6 og 7 i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) anførte forbindelse med et aktie- eller anpartsselskab eller med en anden virksomhed af den i nr. 1 eller 2 nævnte art eller 4) udøver en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i henhold til vedtægt eller aftale og har en betydelig andel i dens driftsresultat uden at have den i nr. 3 anførte forbindelse med virksomheden.
<i>Stk. 3.</i> En fond anses dog ikke for erhvervsdrivende, hvis den virksomhed, fonden udøver eller har den i stk. 2, nr. 3, anførte forbindelse med, er af begrænset omfang eller kun omfatter en uvæsentlig del af fondens samlede formue.	<i>Stk. 3.</i> En fond anses dog ikke for erhvervsdrivende, hvis den virksomhed, fonden udøver eller har den i stk. 2, nr. 3 og 4, anførte forbindelse med, er af begrænset omfang eller kun omfatter en uvæsentlig del af fondens samlede formue. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om hvornår fondes erhvervsdrift anses for begrænset eller uvæsentlig.

<p><i>Stk. 4. Loven omfatter ikke:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fonde, der er oprettet ved eller i henhold til lov eller ved mellemfolkelig overenskomst mellem Danmark og en anden stat, og som er undergivet tilsyn af en af staterne, 2) Danmarks Nationalbank, sparekasser, pensionskasser og godkendte realkreditinstitutter, 3) almene boligorganisationer, godkendte uddannelsesinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver, 4) fonde, med hvilke en kommune eller region har indgået en aftale til opfyldelse af kommunens eller regionens forpligtelser i henhold til lov om social service og lov om aktiv socialpolitik, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver, 5) selvejende institutioner, der som vilkår for godkendelse eller tilskud fra det offentlige er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol af en offentlig myndighed efter anden lovgivning eller bestemmelser udstedt i henhold til anden lovgivning. 	<p><i>Stk. 4. Loven omfatter ikke:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fonde, der er oprettet ved eller i henhold til lov eller ved mellemfolkelig overenskomst mellem Danmark og en anden stat, og som er undergivet tilsyn af en af staterne, 2) Danmarks Nationalbank, sparekasser, pensionskasser og godkendte realkreditinstitutter, 3) almene boligorganisationer, godkendte uddannelsesinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver, 4) fonde, med hvilke en kommune eller region har indgået en aftale til opfyldelse af kommunens eller regionens forpligtelser i henhold til lov om social service og lov om aktiv socialpolitik, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver, 5) selvejende institutioner, der som vilkår for godkendelse eller tilskud fra det offentlige er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol af en offentlig myndighed efter anden lovgivning eller bestemmelser udstedt i henhold til anden lovgivning.
<p><i>Stk. 5. Fondsmyndigheden kan med erhvervsministerens samtykke bestemme, at en fond, som på anden måde end efter denne lov er undergivet offentligt tilsyn og økonomisk kontrol, helt eller delvis skal være undtaget fra loven.</i></p>	<p><i>Stk. 5. Fondsmyndigheden kan bestemme, at en fond, som på anden måde end efter denne lov er undergivet offentligt tilsyn og økonomisk kontrol, helt eller delvis skal være undtaget fra loven. En fond kan ikke undtages fra loven, hvis tilsynsmyndigheden samtidig er stifter af fonden.</i></p>
<p><i>Stk. 6. I Erhvervs- og Selskabsstyrelsen oprettes en fortegnelse over de fonde, som i medfør af stk. 4 og 5 ikke er omfattet af loven. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.</i></p>	<p><i>Stk. 6. Reglen i § 57 a finder tilsvarende anvendelse på fonde, der falder uden for lovens område efter stk. 4-5. Afgørelse træffes af den pågældende tilsynsmyndighed.«</i></p>
<p><i>Stk. 7. Reglen i § 57 a finder tilsvarende anvendelse på fonde, der falder uden for lovens område efter stk. 4-5. Afgørelse træffes af den pågældende tilsynsmyndighed.</i></p>	
	<p>3. Efter § 1, indsættes som ny § 1 a:</p>
	<p>»§ 1 a. Ved en erhvervsdrivende fond forstås i denne lov en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue til varetagelse af et eller flere i vedtægten bestemte formål, hvor rådighedsbeføjelserne over fonden tilkommer</p>

	<p>en i forhold til stifter selvstændig ledelse, og hvor der udøves erhvervsaktivitet, jf. § 1, stk. 2 og 3. Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Fondens væsentlige gavgivere, bidragsydere eller lignende sidestilles i alle henseender med fondens stifter.«</p>
<p>§ 4. Erhvervsdrivende fonde skal i deres navn benytte ordet »fond«.</p>	<p>4. § 4, stk. 2-5, affattes således:</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Erhvervsdrivende fondes navne skal tydeligt adskille sig fra andre fondes navne og må ikke være egnede til at vildlede. I navnet må der ikke uberettiget optages slægtsnavn, firma, særegent navn på fast ejendom, varemærke, forretningskendetegn o. lign., der ikke tilkommer fonden, eller noget, som kan forveksles hermed.</p>	<p>»<i>Stk. 2.</i> Betegnelsen »erhvervsdrivende fond«, »erhvervsfond« eller forkortelsen »ERF« må kun benyttes af en fond, som er registreret eller anmeldt til registrering i overensstemmelse med lovens § 5.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> En erhvervsdrivende fonds navn, hjemsted (hovedkontor) samt det registreringsnummer, hvorunder den er indført i registeret for erhvervsdrivende fonde, skal anføres på fondens breve og andre forretningspapirer.</p>	<p><i>Stk. 3.</i> En erhvervsdrivende fonds navn skal tydeligt adskille sig fra navnet på andre fonde og virksomheder, der er registreret hos Erhvervsstyrelsen og må ikke være egnet til at vildlede. I navnet må der ikke uberettiget optages slægtsnavn, firmanavn, særegent navn på fast ejendom, varemærke, forretningskendetegn eller lignende, eller noget, som kan forveksles hermed.</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Udøver fonden tillige virksomhed under anvendelse af binavne, skal disse angives i vedtægten i forbindelse med fondens navn. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes binavne. Ved benyttelse af binavnet skal fondens hovednavn tilføjes binavnet i parentes.</p>	<p><i>Stk. 4.</i> Erhvervsdrivende fonde skal i breve og på andre forretningspapirer, herunder elektroniske meddelelser, og på fondens hjemmeside angive fondens navn, hjemsted og CVR-nummer.</p>
	<p><i>Stk. 5.</i> Bestemmelserne i stk. 1–4 finder tilsvarende anvendelse på erhvervsdrivende fondes binavne.«</p>
<p style="text-align: center;">Kapitel 3 <i>Registrering af stiftelsen</i></p>	<p>4. <i>Overskriften til kapitel 3 ændres til: »Stiftelse«</i></p>
	<p>6. Efter § 4 indsættes i kapitel 3 som ny bestemmelse:</p>
	<p>»<i>Stiftere</i></p>
	<p>§ 4 a. En erhvervsdrivende fond kan stiftes af en eller flere stiftere.</p>
	<p><i>Stk. 2.</i> En stifter må ikke være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.</p>
	<p><i>Stk. 3.</i> Hvis en stifter er en fysisk person, skal</p>

	personen være myndig og må ikke være under værgemål efter § 5 i værgemålsloven eller under samværgemål efter § 7 i værgemålsloven.
	<i>Stk. 4.</i> Hvis stifter er en juridisk person, skal denne være beføjet til at erhverve rettigheder, indgå forpligtelser og være part i retssager.«
<i>Vedtægt</i>	7. <i>Overskriften til § 5 ændres til: »Registrering af stiftelsen«</i>
§ 5. ...	8. I § 5 indsættes som nye stykker:
<i>Stk. 2. ...</i>	
	» <i>Stk. 3.</i> Stiftelsen af en erhvervsdrivende fond har retsvirkning fra datoen for vedtægtens underskrift eller fra den senere dato, som er anført i vedtægten, jf. dog stk. 4 og 5.
	<i>Stk. 4.</i> Hvis indskuddet i fonden udelukkende består af kontanter, kan stiftelsen ikke tillægges retsvirkning senere end 12 måneder efter vedtægtens underskrift.
	<i>Stk. 5.</i> Hvis fonden i forbindelse med stiftelsen skal overtage andre værdier end kontanter, kan stiftelsen ikke tillægges retsvirkning senere end tidspunktet for fondens anmeldelse til registrering, jf. § 53, stk. 2.
	<i>Stk. 6.</i> Hvis fonden i forbindelse med stiftelsen overtager en allerede bestående virksomhed eller overtager en bestemmende ejerandel i en anden virksomhed, kan stiftelsen tillægges virkning i regnskabsmæssig henseende fra første dag i indeværende regnskabsår i den virksomhed, der indskydes, eller som ejerandelen vedrører.«
	9. § 6 affattes således:
§ 6. En erhvervsdrivende fond, der ikke er registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, kan ikke som sådan erhverve rettigheder eller indgå forpligtelser. Den kan heller ikke være part i retssager bortset fra søgsmål om stiftelsen.	» § 6. En fond, der ikke er registreret, kan ikke erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager bortset fra søgsmål vedrørende stiftelsen. Fondens navn skal til sit navn føje ordene »under stiftelse«.
	<i>Stk. 2.</i> Stiftes en fond med en dato for retsvirkning, jf. § 5, stk. 4 og 5, der ligger senere end datoen for underskrivelse af vedtægten, kan der ikke frem til retsvirkningsdatoen erhverves rettigheder eller indgås forpligtelser på fondens vegne.
<i>Stk. 2.</i> For forpligtelser, der før registreringen	<i>Stk. 3.</i> For en forpligtelse indgået på fondens

indgås på fondens vegne, hæfter de, der har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen overtager fonden disse forpligtelser.	vegne efter datoen for underskrivelse af vedtægten, men før registreringen, hæfter de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen overtager fonden disse forpligtelser.
<i>Stk. 3.</i> Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder ikke for fonde, der tidligere har drevet virksomhed i henhold til lov om fonde og visse foreninger.	<i>Stk. 4.</i> Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder ikke for eksisterende fonde, der hidtil har været omfattet af lov om fonde og visse foreninger.«
	10. Som <i>Overskrift til § 7</i> indsættes: »Vedtægter«
§ 7. ...	
	11. § 7, <i>stk. 1, 2. pkt.</i> , affattes således; »Denne skal indeholde angivelse af:
§ 7. For en erhvervsdrivende fond skal der oprettes en vedtægt. Denne skal indeholde angivelse af:	
1) fondens navn,	1) fondens navn og eventuelle binavne,
2) fondens stifter (stiftere),	2) fondens stifter (stiftere) og eventuelle væsentlige gavegivere,
3) den kommune her i landet, hvor fonden skal have sit hjemsted (hovedkontor),	
4) fondens formål,	3) fondens formål,
5) grundkapitalens størrelse, og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i andre værdier),	4) grundkapitalens størrelse, og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i andre værdier),
6) hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter,	5) hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter,
7) eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere eller andre,	6) eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere, eventuelle væsentlige gavegivere eller andre,
8) antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges,	7) antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges,
9) regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret,	8) fondens regnskabsår, herunder 1. regnskabsår,
	9) fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have retsvirkning, jf. § 5, stk. 3 og 4, hvis retsvirkningen skal indtræde på et andet tidspunkt end ved underskrivelsen af vedtægten
10) anvendelse af overskud.	10) anvendelse af overskud.«
<i>Stk. 2-3.</i> ...	
§ 7. ...	
<i>Stk. 2.</i> ...	
<i>Stk. 3.</i> Fastsætter bestyrelsen almindelige retningslinier vedrørende de i stk. 1, nr. 4 og	12. I § 7, <i>stk. 3</i> , ændres »nr. 4« til: »nr. 3«

10, nævnte forhold, skal disse indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.	
	13. Efter § 8 indsættes som en ny bestemmelse:
	»Efterfølgende erhvervelser fra stifter eller væsentlig gavegivere
	§ 8 a. Hvis en erhvervsdrivende fond erhverver aktiver fra en stifter eller en væsentlig gavegiver, skal fondsmyndigheden godkende erhvervelsen, hvis fonden yder et vederlag for erhvervelsen, og vederlaget mindst svarer til 10 pct. af fondens grundkapital. Tilsvarende gælder ved erhvervelser fra personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.
	<i>Stk. 2.</i> Fondens bestyrelse skal til brug for fondsmyndighedens godkendelse udarbejde en redegørelse om de nærmere omstændigheder ved erhvervelsen. Der skal desuden udarbejdes en vurderingsberetning efter bestemmelserne i § 9 b, medmindre erhvervelsen er omfattet af § 9 c. Hvis det erhvervede er en bestående virksomhed, skal balancen efter § 9 b, stk. 4, dog udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.
	<i>Stk. 3.</i> Stk. 1 til 2 finder ikke anvendelse på fondens sædvanlige forretningsmæssige dispositioner.«
§ 9. ...	
<i>Stk. 2.</i> Skal indbetaling af en fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter (apportindskud), eller skal en fond overtage sådanne værdier i forbindelse med oprettelsen, skal der redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af indskuddet eller overtagelsen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte indskudte eller overtagne aktiver og skal angive navn og bopæl på de personer, der er omfattet af aftale om indskud eller overtagelse. I forbindelse hermed skal der afgives erklæring af en statsautoriseret eller registreret revisor om den værdi, hvortil de	14. § 9, stk. 2-5, ophæves.

<p>indskudte eller overtagne aktiver kan optages i balancen, herunder oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Apportindskud skal kunne gøres til genstand for økonomisk vurdering og kan ikke foretages ved påtagelse af forpligtelse til at udføre arbejde eller erlægge tjenesteydelse.</p> <p><i>Stk. 4.</i> For aktier og obligationer, der er optaget til handel på et reguleret marked, kan den seneste køberkurs lægges til grund. For andre aktier, for andre obligationer, for anparter i anpartsselskaber samt for kapitalandele i dattervirksomheder kan skattekursen lægges til grund.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Såfremt erklæring ikke er afgivet inden for de sidste fire måneder før anmeldelse i henhold til § 53, stk. 2, skal der afgives en supplerende erklæring fra den revisor, der har afgivet erklæringen, om apportindskuddets værdi i mellemtiden er ændret væsentligt.</p>	
	<p>15. Efter § 9 indsættes som nye bestemmelser:</p>
	<p>»§ 9 a. Skal indbetaling af en erhvervsdrivende fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter, dvs. apportindskud, skal indskuddet have en økonomisk værdi og kan ikke bestå i pligt til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse. Fordringer på stiftere eller væsentlige gavegivere kan ikke indskydes eller overtages, uanset om fordringerne er sikret ved pant.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Skal indbetaling af en fonds grundkapital helt eller delvis ske i andre værdier end i kontanter, eller skal en fond overtage sådanne værdier i forbindelse med oprettelsen, skal der redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af indskuddet eller overtagelsen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte indskudte eller overtagne aktiver og skal angive navn og bopæl på de personer, der er omfattet af aftale om indskud eller overtagelse.</p>
	<p>§ 9 b. Indskydes andre værdier i fonden eller skal fonden overtage andre værdier end kontanter, skal der i forbindelse med stiftelsen af fonden udarbejdes en vurderingsberetning. Beretningen skal indeholde</p>

	<p>1) en beskrivelse af hvert indskud, 2) oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen, 3) erklæring om, at den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til grundkapitalen i fonden.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Vurderingsberetningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd. Som vurderingsmænd kan stifterne udpege godkendte revisorer. Skifteretten på det sted, hvor fonden skal have hjemsted, kan i andre tilfælde udpege vurderingsmænd. Vurderingsmændene skal have adgang til at foretage de undersøgelser, de finder nødvendige, og kan fra stifterne eller fonden forlange de oplysninger og den bistand, som de anser for nødvendige for udførelsen af deres hverv.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Vurderingen må ikke være foretaget mere end 4 uger før underskrivelsen af vedtægten. Overskrides fristen, må vurderingen foretages på ny.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Overtager fonden i forbindelse med stiftelsen en bestående virksomhed, skal vurderingsberetningen endvidere indeholde en åbningsbalance for fonden. Åbningsbalancen skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Åbningsbalancen skal være forsynet med en revisorerklæring om revision.</p>
	<p>§ 9 c. Kravet om udarbejdelse af en vurderingsberetning efter § 9 b, stk. 1, gælder ikke ved indskud af:</p> <p>1) Aktiver og forpligtelser, som er præsenteret individuelt i et års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, der er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i årsregnskabsloven eller de internationale regnskabsstandarder, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder, i overensstemmelse med regnskabsregler fastsat ved eller i henhold til lovgivningen for finansielle virksomheder, eller i et regnskab for en udenlandsk virksomhed, der er udarbejdet efter reglerne i Rådets fjerde direktiv af 25. juli 1978 (78/660/EØF)</p>

	<p>med senere ændringer eller i Rådets syvende direktiv af 13. juni 1983 (83/349/EØF) med senere ændringer og forsynet med en revisionspåtegning, og hvis aktivet eller forpligtelsen er målt til dagsværdi i års- eller koncernregnskabet for det forudgående regnskabsår.</p> <p>2) Værdipapirer eller pengemarkedsinstrumenter, der optages til den gennemsnitskurs, hvortil de er blevet handlet på et eller flere regulerede markeder i de 4 uger, der går forud for vedtægtens underskrivelse. Vurderingsberetning efter § 9 b, stk. 1, skal dog udarbejdes, hvis fondens bestyrelse vurderer, at denne gennemsnitskurs er påvirket af ekstraordinære omstændigheder eller i øvrigt ikke kan antages at afspejle den aktuelle værdi.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Fondens bestyrelse er ansvarlig for, at et indskud i henhold til stk. 1 ikke er til skade for fonden eller dens kreditorer, og skal udarbejde en erklæring, der indeholder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) en beskrivelse af aktivet og dets værdi, 2) oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen, 3) en udtalelse om, at de angivne værdier mindst svarer til grundkapitalen, og 4) en udtalelse om, at der ikke er opstået nye omstændigheder, der har betydning for den oprindelige vurdering. <p><i>Stk. 3.</i> Bestyrelsen skal indsende erklæringen efter stk. 2 til Erhvervsstyrelsen samtidig med anmeldelsen om fondens stiftelse.«</p>
	16. § 10 affattes således:
<p>§ 10. En erhvervsdrivende fonds grundkapital kan forhøjes ved bestyrelsens beslutning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ved overførelse af reserver eller overskud ifølge fondens senest reviderede årsrapport eller 2) ved arv, gave eller lignende bidrag, som fonden har modtaget til forhøjelse af grundkapitalen. 	<p>»§ 10. En erhvervsdrivende fonds grundkapital kan forhøjes ved bestyrelsens beslutning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ved overførelse af reserver eller overskud ifølge fondens senest reviderede årsrapport, 2) ved overførelse af overskud eller frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet, eller 3) ved arv, gave eller lignende bidrag, som

	fonden har modtaget til forhøjelse af grundkapitalen.
<i>Stk. 2.</i> Bestyrelsen foretager de ændringer af vedtægten, der er en nødvendig følge af en forhøjelse i henhold til stk. 1.	<i>Stk. 2.</i> Bestyrelsen foretager de ændringer af vedtægten, der er en nødvendig følge af en forhøjelse i henhold til stk. 1.
<i>Stk. 3.</i> Ved kapitalforhøjelse, der sker på grundlag af arv, gave eller lignende bidrag i andre værdier end kontanter, gælder reglerne i § 9, stk. 2-5, idet erklæring efter stk. 2, sidste pkt., dog afgives af fondens revisor.	<i>Stk. 3.</i> Ved kapitalforhøjelse, der sker ved indskud af andre værdier end kontanter, finder §§ 9 a-9 c tilsvarende anvendelse. En eventuel balance efter § 9 b, stk. 4, skal i disse tilfælde dog udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.
<i>Stk. 4.</i> Ved kapitalforhøjelse, der sker i form af overførelse af reserver eller overskud, skal fondens revisor afgive erklæring om, at fondens økonomiske stilling ikke er forringet på en sådan måde, at de reserver eller overskud, der overføres, ikke længere er til stede.	
<i>Stk. 5.</i> Kapitalforhøjelse efter stk. 1 skal anmeldes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 4 uger efter beslutning om overførelse fra reserver eller overskud, henholdsvis efter indbetaling af forhøjelsesbeløbet.	<i>Stk. 4.</i> Kapitalforhøjelse efter stk. 1 skal være anmeldt til Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter beslutning om overførelse fra reserver eller overskud henholdsvis efter indbetaling af forhøjelsesbeløbet.«
	17. Efter § 10 indsættes som ny bestemmelse: »§ 10 a. Må størrelsen af fondens grundkapital anses for at indebære en overtrædelse af fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden efter forhandling med bestyrelsen pålægge bestyrelsen at foretage en kapitalnedsættelse, jf. §§ 43 b-43 f.«
§ 11. Nedsættelse af grundkapitalen kræver fondsmyndighedens samtykke. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om meddelelse af samtykke, herunder om underretning af kreditorer, og om indgivelse af anmeldelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. <i>Stk. 2.</i> Vedtægten kan bestemme, at grundkapitalen gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet. De nødvendige vedtægtsændringer som følge af en nedsættelse besluttet af bestyrelsen og skal anmeldes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 4 uger efter beslutningen. Uddeling i henhold til 1.	18. § 11 ophæves

pkt. og nedsættelse af grundkapitalen kan kun ske, såfremt fondens revisor erklærer, at fonden efter uddelingen vil have utvivlsomt tilstrækkelige midler til at dække sine kreditorer. <i>Stk. 3.</i> Grundkapitalen kan ikke nedsættes til et beløb under det i § 9, stk. 1, 1. pkt., fastsatte mindstebeløb.	
§ 12. ...	
<i>Stk. 2. ...</i>	
<i>Stk. 3.</i> Flertallet af bestyrelsens medlemmer må ikke være ansat som direktører i fonden. En direktør må ikke uden fondsmyndighedens samtykke vælges til formand.	19. § 12, stk. 3, 2. pkt., affattes således: »En direktør må ikke vælges til formand eller næstformand for bestyrelsen.«
§ 12. ...	20. I § 12 indsættes som nye stykker:
<i>Stk. 2-3. ...</i>	
	» <i>Stk. 4.</i> Ledelsen eller tilsvarende organ og medlemmer af ledelsen eller tilsvarende organer i fondens dattervirksomheder og øvrige tilknyttede virksomheder må ikke udpege medlemmer til fondens bestyrelse.
	<i>Stk. 5.</i> Formand eller næstformand for fondens bestyrelse må ikke være direktør i et datterselskab eller en tilknyttet virksomhed, medmindre fondsmyndigheden undtagelsesvis samtykker heri.«
	21. Efter § 12 indsættes som nye bestemmelser:
	»§ 12 a. Bestyrelsen skal ved ledelsen af fonden alene varetage fondens formål og interesser. Bestyrelsen skal ud over at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed påse, at
	1) bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på en måde, der efter fondens forhold er tilfredsstillende,
	2) der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller,
	3) bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om fondens finansielle forhold,
	4) direktøren udøver sit hverv på en behørig måde og efter bestyrelsens retningslinjer og
	5) fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde

	<p>fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Bestyrelsen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske stilling og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.</p> <p><i>Stk. 2.</i> I fonde, hvor bestyrelsen ikke har ansat en direktør, skal bestyrelsen varetage såvel den overordnede og strategiske ledelse som den daglige ledelse. Bestyrelsen skal desuden sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Prokura kan kun meddeles af bestyrelsen.</p>
	<p>§ 12 b. Når bestyrelsen har ansat en direktør, varetager direktøren den daglige ledelse af fonden. Direktøren skal følge de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den daglige ledelse omfatter ikke dispositioner, der efter fondens forhold er af usædvanlig art eller af stor betydning. Sådanne dispositioner kan direktøren kun foretage efter særlig bemyndigelse fra bestyrelsen, medmindre bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for fondens virksomhed. Bestyrelsen skal i så fald snarest underrettes om den truffe disposition.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Direktøren skal sikre, at fondens bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Direktøren skal herudover sikre, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser efterhånden som de forfalder. Direktøren er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.</p>
	<p>§ 12 c. Bestyrelsen kan træffe aftale med en administrator om udførelse af visse konkrete opgaver. Bestyrelsen eller en eventuel direktion har ansvaret for fondens daglige drift, uanset om der er truffet aftale med en</p>

	administrator.
	<p>§ 12 d. Medlemmer af fondens bestyrelse må ikke disponere således, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe medlemmer af bestyrelsen eller andre en utilbørlig fordel på fondens bekostning. Medlemmer af fondsbestyrelsen må ikke træffe beslutninger, som måtte være ugyldige som stridende mod lovgivningen eller fondens vedtægt.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Aftaler mellem et bestyrelsesmedlem og fonden er kun gyldige, hvis de affattes på en måde, der kan dokumenteres, medmindre der er tale om aftaler på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende.«</p>
§ 14. ...	
<i>Stk. 2-3. ...</i>	
<i>Stk. 4.</i> Et bestyrelsesmedlem, som på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at beklæde hvervet som medlem af bestyrelsen, eller som har vist sig klart uegnet, skal udtræde af bestyrelsen.	22. I § 14, stk. 4, ændres »klart uegnet« til »uegnet«
	23. Efter § 15 indsættes som ny bestemmelse:
	»§ 15 a. Fondsmyndigheden kan i særlige tilfælde give bestyrelsen påbud om at afskedige direktøren, hvis denne åbenbart ikke lever op til de krav, der stilles for at varetage fondens daglige ledelse.«
§ 17. ...	24. I § 17, stk. 2, indsættes som nyt 2. pkt.:
<i>Stk. 2.</i> Stiftes en fond af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i selskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er knyttet så nært til den pågældende som angivet i stk. 1, ligesom de sidstnævnte personer heller ikke uden fondsmyndighedens samtykke kan udgøre bestyrelsens flertal.	»På samme måde kan flertallet af stifterselskabets ledelse ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre fondsbestyrelsens flertal sammen med personer angivet i stk. 1.«
	25. § 19 affattes således:
§ 19. Vederlag til bestyrelsesmedlemmer må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.	»§ 19. Vederlag til ledelsesmedlemmer må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til

	fondens og, i moderfonde, koncernens økonomiske stilling.
<i>Stk. 2.</i> Erhvervsministeren kan fastsætte regler om størrelsen af vederlaget til bestyrelsesmedlemmer. Et vederlag, der ikke er fastsat i overensstemmelse med disse regler, skal godkendes af fondsmyndigheden.	
<i>Stk. 3.</i> Fondsmyndigheden kan nedsætte et vederlag, der findes for højt.	<i>Stk. 2.</i> Fondsmyndigheden kan nedsætte et vederlag til bestyrelsen, der findes for højt.«
	26. Efter § 20 indsættes som ny bestemmelse:
	»§ 20 a. Bestyrelsen i en fond skal redegøre for, hvorledes de forholder sig til de af Komiteen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Bestyrelsen skal i sin redegørelse oplyse, om fonden følger anbefalinger, eller om de fraviger en eller flere anbefalinger og i givet fald hvilke. Hvis fonden fraviger en anbefaling, skal bestyrelsen redegøre for grundene hertil, og hvordan man i stedet har indrettet sig.«
§ 21. ...	27. I § 21 indsættes som <i>stk. 4</i> :
<i>Stk. 2-3.</i> ...	
<i>Stk. 4.</i> Over forhandlingerne i bestyrelsen skal der føres en protokol, der underskrives af samtlige tilstedeværende medlemmer. Et bestyrelsesmedlem eller en direktør, der ikke er enig i bestyrelsens beslutning, har ret til at få sin mening indført i protokollen.	» <i>Stk. 4.</i> Formanden for bestyrelsen må ikke udføre hverv for fonden, der ikke er en del af hvervet som formand. En bestyrelsesformand kan dog, hvor der er særligt behov herfor, udføre opgaver, som den pågældende bliver anmodet om at udføre af og for bestyrelsen.«
<i>Stk. 5-6.</i> ...	Stk. 4-6 bliver stk. 5-7.
§ 21. ...	28. I § 21 indsættes som <i>stk. 7</i> :
<i>Stk. 2-5.</i> ...	
	» <i>Stk. 7.</i> Der skal årligt afholdes et bestyrelsesmøde (årsregnskabsmøde), hvor der skal træffes beslutning om godkendelse af fondens årsrapport samt anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport. Revisor har pligt til at deltage på det i 1. pkt. nævnte årsregnskabsmøde. Hvis der er enighed blandt samtlige bestyrelsesmedlemmer om, at revisors deltagelse ikke er påkrævet, og at revisor er enig i dette, har revisor dog ikke pligt til at deltage.«
<i>Stk. 6.</i> ...	Stk. 6, som i lovforslagets § 1, nr. 27, ændres til stk. 7, bliver herefter stk. 8.

	29. § 21 a, stk. 1, 1. og 2. pkt. , affattes således:
§ 21 a. Ved forudgående bestyrelsesbeslutning kan visse nærmere afgrænsede bestyrelsesanliggender behandles skriftligt, i det omfang det er foreneligt med emnernes karakter. Uanset bestemmelsen i 1. pkt. kan et medlem af bestyrelsen eller en direktør forlange, at et bestyrelsesmøde skal afholdes. Lovens bestemmelser om afholdelse af bestyrelsesmøde finder i øvrigt med de fornødne afvigelser tilsvarende anvendelse på skriftlige bestyrelsesmøder.	»Bestyrelsesmøder kan afholdes skriftligt, i det omfang dette er foreneligt med udførelsen af bestyrelsens hverv. Et medlem af bestyrelsen eller en direktør kan dog forlange, at der finder en mundtlig drøftelse sted.«
<i>Stk. 2-3. ...</i>	
§ 21 a. ...	30. § 21 a, stk. 2, 2. pkt. , affattes således:
<i>Stk. 2.</i> Bestyrelsesmøde kan afholdes ved anvendelse af elektroniske medier (elektronisk bestyrelsesmøde), i det omfang dette er foreneligt med udførelsen af bestyrelsens hverv. Uanset bestemmelsen i 1. pkt. kan et medlem af bestyrelsen eller en direktør forlange, at et bestyrelsesmøde skal afholdes ved fysisk fremmøde. Lovens bestemmelser om afholdelse af bestyrelsesmøde finder i øvrigt med de fornødne afvigelser tilsvarende anvendelse på elektroniske bestyrelsesmøder.	»Et medlem af bestyrelsen eller en direktør kan dog forlange, at der finder en mundtlig drøftelse sted.«
<i>Stk. 3. ...</i>	
	31. Efter § 21 a indsættes som ny bestemmelse:
	» § 21 b. Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelser om udførelsen af bestyrelsens opgaver. <i>Stk. 2.</i> Ved udformningen af forretningsordenen skal der tages udgangspunkt i fondens virksomhed og behov. I den forbindelse bør bestyrelsen særligt overveje, om forretningsordenen skal indeholde bestemmelser om konstitution, arbejdsdeling, tilsyn med en eventuel direktørs daglige ledelse, føring af bøger, protokoller m.v., skriftlige og elektroniske møder, tavshedspligt, suppleanter, regnskabskontrol, underskrivelse af revisionsprotokol og sikring af tilstedeværelsen af det nødvendige grundlag for revision.«

§ 22. ...	
<i>Stk. 2. ...</i>	
<i>Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse på moderfonde, jf. § 2, hvis erhvervsmæssige virksomhed udelukkende består i drift af massemedier og hermed beslægtet virksomhed.</i>	32. § 22, stk. 3, ophæves.
§ 25. Bestyrelsen forestår ledelsen og organisationen af en erhvervsdrivende fonds virksomhed. Findes der en direktion, forestås ledelsen af bestyrelsen og direktionen. <i>Stk. 2.</i> Direktionen varetager den daglige ledelse af fonden og skal derved følge de retningslinier og anvisninger, som bestyrelsen har givet. <i>Stk. 3.</i> Bestyrelsen skal påse, at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres på en efter fondens forhold tilfredsstillende måde. Er der ansat en direktion, skal denne sørge for, at fondens bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde. <i>Stk. 4.</i> Prokura kan kun meddeles af bestyrelsen.	33. § 25 ophæves.
§ 26. Et medlem af bestyrelsen, en direktør, fondsmyndigheden eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan forlange, at bestyrelsen indkaldes.	34 I § 26 indsættes efter »direktør,«: »revisor,«.
	35. Efter § 26 indsættes som ny <i>overskrift</i> : »Kapitaltab«.
	36. Efter § 26 indsættes som ny bestemmelse: »§ 26 a. Bestyrelsen i en fond skal sikre at bestyrelsesmøde afholdes senest 3 måneder efter, at det konstateres, at fondens egenkapital udgør mindre end halvdelen af grundkapitalen. På bestyrelsesmødet skal bestyrelsen redegøre for fondens økonomiske stilling, og stille forslag om foranstaltninger, der fører til fuld dækning af grundkapitalen, eller stille forslag om opløsning af fonden. <i>Stk. 2.</i> Bestyrelsen kan til opfyldelse af stk. 1, under iagttagelse af §§ 43 b – 43 f, beslutte, at nedsætte fondens grundkapital. Hvis grundkapitalen efter nedsættelse er mindre end det beløb, der er fastsat i § 9, stk. 1, skal

	<p>bestyrelsen stille forslag om, at fonden opløses.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Bestyrelsen skal senest 2 uger efter afholdelsen af bestyrelsesmøde, jf. stk. 1, indsende protokoludskrift fra bestyrelsesmødet, jf. § 21, stk. 4, med redegørelse for fondens økonomiske stilling, til fondsmyndigheden.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Indkaldes der ikke til bestyrelsesmøde, eller beslutter bestyrelsen ikke at berigtige fondens kapitalforhold efter stk. 1, og sker dette ikke inden for en af fondsmyndigheden fastsat frist, foranlediger fondsmyndigheden fonden opløst efter reglerne i §§ 50 f – 50 i om tvangsopløsning.«</p>
	37. Som <i>Overskrift til § 27</i> indsættes: »Repræsentations- og tegningsret«
§ 27. ...	
	38. § 29, <i>stk. 1</i> , affattes således:
§ 29. En erhvervsdrivende fonds årsrapport skal undergives revision af en eller flere revisorer udpeget af bestyrelsen eller i henhold til vedtægten.	»En erhvervsdrivende fonds årsregnskab skal revideres af en eller flere godkendte revisorer valgt af bestyrelsen eller udpeget i henhold til vedtægten. Hvis revisor udpeges i henhold til vedtægten, må en sådan udpegningsret alene gælde op til 7 år fra fondens stiftelse. Revisor vælges af bestyrelsen for et år ad gangen på fondens årsregnskabsmøde, jf. § 21, stk. 6, medmindre vedtægten bestemmer andet.«
<i>Stk. 2-4.</i> ...	
§ 29. ...	39. § 29, <i>stk. 4</i> , affattes således:
<i>Stk. 2-3.</i> ...	
<i>Stk. 4.</i> Fratræder revisor, eller ophører revisionen på anden måde, inden revisors hverv udløber, skal revisor straks meddele dette til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Meddelelsen skal vedlægges en fyldestgørende forklaring på årsagen til hvervets ophør, hvis fratrædelsen eller ophøret er sket inden hvervets udløb.	
	» <i>Stk. 4.</i> Fratræder revisor, eller ophører revisionen på anden måde, inden revisors hverv udløber, eller skyldes revisorskiftet uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor, skal revisor straks meddele dette til fondsmyndigheden. Meddelelsen skal vedlægges en fyldestgørende forklaring på årsagen til hvervets ophør, hvis fratrædelsen eller ophøret er sket inden hvervets udløb,

	eller hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor.«
§ 30. (Ophævet)	40. § 30 , som tidligere er ophævet, affattes således:
	»§ 30. Fondsmyndigheden kan på fondens vegne udnævne yderligere en godkendt revisor, der skal deltage i revisionen sammen med den eller de øvrige revisorer frem til næste regnskabsmøde, jf. § 21, stk. 6. De øvrige bestemmelser i kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse på denne medrevisor.
	<i>Stk. 2.</i> Ved udpegning af medrevisor som nævnt i stk. 1, registreres revisors indtræden uden anmeldelse. Fondsmyndigheden fastsætter vederlaget til den udpegede medrevisor. Omkostninger til medrevisor udredes foreløbigt af statskassen, men afholdes endeligt af fonden.«
§ 31. (Ophævet)	41. § 31 , som tidligere er ophævet, affattes således:
	»§ 31. Revisor kan af medlemmerne af fondens ledelse kræve de oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og, hvis fonden er en moderfond, dens koncern, jf. § 2.«
	42. § 34 affattes således:
§ 34. I forbindelse med sin kritiske gennemgang af fondens regnskabsmateriale og fondens forhold i øvrigt skal revisor efterkomme de krav vedrørende revisionen, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen eller fondsmyndigheden stiller.	»§ 34. I forbindelse med sin kritiske gennemgang af fondens regnskabsmateriale og fondens forhold i øvrigt skal revisor efterkomme de krav vedrørende revisionen, som fondsmyndigheden stiller, for så vidt de ikke strider mod lov, fondens vedtægt eller god revisionskik.
<i>Stk. 2.</i> Revisor kan i øvrigt i påtegningen meddele oplysninger, som revisor anser det for rigtigt at lade komme til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens eller fondsmyndighedens kundskab.	<i>Stk. 2.</i> Revisor skal straks give meddelelse til fondsmyndigheden, hvis denne lov, bestemmelser i medfør heraf eller fondens vedtægt ikke er overholdt, og den pågældende overtrædelse ikke er uvæsentlig eller straks berigtiges. Tilsvarende skal der særskilt gives meddelelse om forhold, som revisor er blevet bekendt med under sit arbejde, og som giver en begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar for handlinger eller undladelser, der berører fonden, tilknyttede virksomheder, virksomhedsdeltagere, kreditorer eller medarbejdere. Herunder skal altid oplyses om

	<p>overtrædelse af:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) straffelovens kapitel 28 samt skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen, eller 2) lovgivningen om regnskabsaflæggelse, herunder om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale. <p><i>Stk. 3.</i> Hvis revisor i øvrigt i forbindelse med afgivelse af erklæringer i henhold til revisorlovens § 1, stk. 2 og 3, får oplysninger eller har bemærkninger, som giver anledning til at påtale fondens forhold, skal revisor straks give meddelelse herom til fondsmyndigheden.«</p>
§ 37. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og fondsmyndigheden kan pålægge revisor at give oplysninger om fondens forhold.	43. I § 37 ændres »Erhvervsstyrelsen og fondsmyndigheden« til: »Fondsmyndigheden« og »pålægge« til: »påbyde«.
§ 39. For fonde, der er undergivet statslig eller kommunal revision, finder reglerne om revision i kapitel 6 og i årsregnskabsloven ikke anvendelse.	44. § 39 ophæves.
Kapitel 7 <i>Uddeling og resultat anvendelse</i>	45. <i>Overskriften til kapitel 7</i> ændres til: »Uddelinger og anden kapitalafgang m.v.«
	46. Efter § 39 indsættes som ny bestemmelse i kapitel 7:
	<p>»§ 39 a. Afgang af en fonds midler kan kun finde sted</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) som uddeling, jf. §§ 40-42, eller 2) som kapitalnedsættelse, jf. §§ 43 b-43 f. <p><i>Stk. 2.</i> Bestyrelsen er ansvarlig for, at kapitalafgangen ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til fondens, og i moderfonde koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for fonden eller dens kreditorer, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5. Bestyrelsen er desuden ansvarlig for, at der efter kapitalafgangen er dækning for fondens grundkapital og de reserver, der er bundne i henhold til lov eller vedtægt.«</p>
	47. Som <i>Overskrift til § 40</i> indsættes: »Uddeling«.
§ 40. ...	
	48. § 41 affattes således:
§ 41. Til uddeling kan anvendes beløb, der i fondens senest godkendte årsrapport er opført	»§ 41. Til uddeling kan kun anvendes frie reserver, hvorved forstås beløb, som i fondens

<p>som overført overskud og reserver, med fradrag af overført underskud. Følgende kan dog ikke anvendes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Reserver for opskrivning efter indre værdis metode, 2) alle øvrige opskrivnings- og opreguleringsreserver samt 3) reserver, der er bundne i henhold til vedtægter. 	<p>senest godkendte årsregnskab er opført som overført overskud, og reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægt, med fradrag af overført underskud.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Reserven for opskrivning efter indre værdis metode kan helt eller delvis anvendes til eliminerings af underskud, der ikke kan elimineres på anden måde.</p>	<p><i>Stk. 2.</i> Efter aflæggelsen af fondens første årsrapport kan optjent overskud og frie reserver, der er opstået eller blevet frigjort efter den periode, der senest er aflagt årsrapport for, også anvendes til uddelinger, medmindre beløbet er uddelt, forbrugt eller bundet.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Foruden det i stk. 1 anførte kan kapitalnedsættelsesbeløb efter § 11 anvendes til uddeling.</p>	<p><i>Stk. 3.</i> Ved anvendelsen af midler omfattet af stk. 2 skal bestyrelsens beslutning om uddeling vedlægges en balance. Bestyrelsen vurderer, om det er forsvarligt at vedlægge balancen fra seneste årsrapport, eller om der skal udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen, jf. dog stk. 4.</p>
	<p><i>Stk. 4.</i> Uanset stk. 3 skal der altid udarbejdes en mellembalance, der viser, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for uddelingen, hvis beslutningen om uddeling træffes mere end 6 måneder efter balancedagen i fondens seneste godkendte årsrapport.</p>
	<p><i>Stk. 5.</i> Hvis der udarbejdes mellembalance efter stk. 3-4, skal mellembalancen være gennemgået af revisor. Mellembalancen skal udarbejdes efter de regler, som fonden udarbejder årsrapport efter. Mellembalancen må ikke have en balancedag, der ligger mere end 6 måneder forud for beslutningen om uddelingen.</p>
	<p><i>Stk. 6.</i> Sker en uddeling i andre værdier end kontanter, skal der udarbejdes en vurderingsberetning, jf. § 9 b. Det skal i vurderingsmandens erklæring angives, at uddelingen svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der uddeles. Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring efter reglerne i § 9 c, stk. 2, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved udlodning af aktiver som omtalt i § 9 c, stk. 1. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i</p>

	Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen. Balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overtagne virksomhed.
	<i>Stk. 7.</i> Bestyrelsens beslutning om uddeling skal optages i protokollen. Ved anvendelsen af midler omfattet af stk. 2 skal mellembalancen eller balancen for det seneste regnskabsår indgå i bestyrelsens protokol som bilag til den truffne beslutning.«
§ 42. ...	
<i>Stk. 2. ...</i>	
<i>Stk. 3.</i> Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan efter udtalelse fra fondsmyndigheden pålægge bestyrelsen at foretage henlæggelser.	49. § 42, <i>stk. 3</i> , ophæves.
	50. § 43 affattes således:
§ 43. Bestyrelsen kan ikke tillægge stiftere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden, andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang. Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold.	»§ 43. Der kan ikke tillægges stiftere, væsentlige gavgivere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden, andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang. Tilsvarende gælder for den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold, og de nævnte personers mindreårige børn.
<i>Stk. 2.</i> Ydelse af lån og sikkerhedsstillelse for lån til den i stk. 1 nævnte kreds er ikke tilladt.	<i>Stk. 2.</i> Ydelse af lån og sikkerhedsstillelse for lån til den i stk. 1 nævnte kreds er ikke tilladt.
	<i>Stk. 3.</i> Uanset stk. 2 kan en fond som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition yde lån eller stille sikkerhed for personkredsen, der er nævnt i stk. 1.«
	51. Efter § 43 indsættes som nye bestemmelser i kapitel 7:
	»§ 43 a. Fortegnelsen over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret (legatarfortegnelsen) skal indsendes til fondsmyndigheden samtidigt med indsendelsen af fondens årsrapport. Hvis legatarfortegnelsen indsendes til Erhvervsstyrelsen som et selvstændigt dokument, er fortegnelsen undtaget fra aktindsigt.
	<i>Kapitalnedsættelse Beslutning om kapitalnedsættelse</i>

	<p>§ 43 b. Bestyrelsen kan beslutte at nedsætte grundkapitalen ved ændring af vedtægten, jf. § 43 d, stk. 2. Beslutningen om kapitalnedsættelse skal angive det beløb, hvormed grundkapitalen nedsættes, samt til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dækning af underskud, 2) uddeling eller 3) henlæggelse til en særlig reserve. <p><i>Stk. 2.</i> Vedtægten kan bestemme, at grundkapitalen gennem et nærmere fastsat tidsrum skal nedsættes med bestemte beløb eller bestemte andele med henblik på uddeling til formålet. De nødvendige vedtægtsændringer som følge af en nedsættelse besluttet af bestyrelsen og skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen, så anmeldelsen er modtaget senest 2 uger efter beslutningen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Grundkapitalen kan ikke nedsættes til et beløb under det i § 9 fastsatte mindstebeløb.</p>
	<p>§ 43 c. Der skal på beslutningstidspunktet foreligge en vurderingsberetning, jf. § 9 b, hvis en kapitalnedsættelse sker til uddeling ved udlodning af andre værdier end kontanter. Det skal i vurderingsmandens erklæring angives, at uddelingen mindst svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der udloddes. Hvis bestyrelsen udarbejder og indsender en erklæring efter reglerne i § 9 c, stk. 2, er der ikke pligt til at indhente vurderingsberetning ved udlodning af aktiver som omtalt i § 9 c, stk. 1. Bestyrelsen skal offentliggøre erklæringen i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen om uddelingen. Balancen efter § 9 b, stk. 4, udarbejdes som en overdragelsesbalance for den overdragne virksomhed.</p>
	<i>Anmeldelse af kapitalnedsættelse</i>
	<p>§ 43 d. En beslutning om kapitalnedsættelse skal anmeldes til registrering senest 2 uger efter, at beslutningen er truffet. Beslutningen mister sin gyldighed, hvis den ikke er anmeldt til registrering i Erhvervsstyrelsen inden for denne frist.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Beslutningen om kapitalnedsættelsen</p>

	registreres, hvis fondsmyndigheden kan samtykke i beslutningen.
	<i>Opfordring til kreditorerne</i>
	<p>§ 43 e. Fondens kreditorer skal ved kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve, jf. § 43 b, stk. 1, nr. 2 og 3, opfordres til inden for en frist på 4 uger at anmelde deres krav til fonden. Dette sker ved Erhvervsstyrelsens registrering og offentliggørelse af bestyrelsens beslutning om at nedsætte grundkapitalen.</p>
	<i>Gennemførelse af kapitalnedsættelsen</i>
	<p>§ 43 f. Når kreditorernes frist for anmeldelse af krav til fonden er udløbet, jf. 43 e, kan der træffes beslutning om gennemførelsen af kapitalnedsættelsen til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve, hvis det er forsvarligt at gennemføre kapitalnedsættelsen, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5, jf. dog stk. 4.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve kan af Erhvervsstyrelsen gennemføres uden yderligere varsel 4 uger efter udløbet af fristen for anmeldelse af krav til fonden, jf. § 43 e, medmindre det inden gennemførelsen af nedsættelsen er blevet anmeldt, at beslutningen om kapitalnedsættelsen skal annulleres, jf. stk. 3, eller at kapitalnedsættelsen først skal gennemføres ved en efterfølgende anmeldelse til Erhvervsstyrelsen, jf. stk. 4 og 5. Erhvervsstyrelsen kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at visse ændringer vedrørende fonden efter registreringen af beslutningen om kapitalnedsættelsen, jf. § 43 d, medfører, at beslutningen om kapitalnedsættelse annulleres, eller at kapitalnedsættelsen skal gennemføres ved en efterfølgende anmeldelse til Erhvervsstyrelsen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Bestyrelsen skal foretage den foreskrevne anmeldelse inden udløb af fristen i stk. 2, 1. pkt., hvis kapitalnedsættelsen til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve ikke kan gennemføres i overensstemmelse med det offentliggjorte, jf. § 43 e, eller det ikke er forsvarligt at gennemføre kapitalnedsættelsen, jf. § 12 a, stk. 1, nr. 5.</p> <p><i>Stk. 4.</i> En kapitalnedsættelse til uddeling eller</p>

	<p>henlæggelse til særlig reserve må ikke gennemføres, hvis anmeldte, forfaldne krav ikke er fyldestgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav. Erhvervsstyrelsen afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.</p> <p><i>Stk. 5.</i> En kapitalnedsættelse til uddeling eller henlæggelse til særlig reserve skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen senest ved udløbet af indsendelsesfristen for den årsrapport, hvori tidspunktet for beslutningen om kapitalnedsættelsen indgår, dog senest 1 år efter beslutningen om kapitalnedsættelsen. Overskrides fristen, mister beslutningen om gennemførelse af kapitalnedsættelsen sin gyldighed.</p>
	<i>Tilbagebetaling</i>
	<p>§ 43 g. Er der sket uddeling, herunder i forbindelse med kapitalnedsættelser, i strid med bestemmelserne i denne lov, skal modtagerne tilbagebetale de uddelte beløb tillige med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat efter § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %. Dette gælder dog kun, hvis modtageren af uddelingen indså eller burde have indset, at uddelingen var ulovlig.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Hvis en fond har ydet lån og sikkerhedsstillelse i strid med § 43, stk. 2, skal beløbet tilbageføres til fonden sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv., med et tillæg af 2 %, medmindre højere rente er aftalt.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kan tilbagebetaling efter stk. 1 eller 2 ikke finde sted, eller har modtageren af uddelingen ikke tilbagebetalingspligt, jf. stk. 1, 2. pkt., er de bestyrelsesmedlemmer, som har medvirket til beslutningen om udbetalingen eller gennemførelsen af denne eller til opstillingen eller godkendelsen af den urigtige regnskabsopgørelse, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler for det tab, som fonden måtte blive påført.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Sikkerhedsstillelse foretaget i strid med § 43, stk. 2, er bindende for fonden, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til, at</p>

	sikkerheden var stillet i strid med denne bestemmelse.«
Kapitel 9 <i>Ændring af vedtægten mv.</i>	52. <i>Overskriften til kapitel 9 ændres til »Ændring af vedtægten«.</i>
	53. <i>§ 48 affattes således:</i>
§ 48. Efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens samtykke kan fondsmyndigheden tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med andre erhvervsdrivende fonde eller opløses.	» § 48. Efter indstilling fra bestyrelsen kan fondsmyndigheden tillade, at en bestemmelse i en vedtægt ændres, eller at fonden opløses, jf. dog stk. 2. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med en eller flere fonde omfattet af lov om fonde og visse foreninger.
	<i>Stk. 2.</i> Ved ændring af bestemmelser om formål, uddelinger samt ved fondens likvidation i henhold til § 50 skal fondsmyndigheden indhente Civilstyrelsens samtykke, før tilladelse gives.
<i>Stk. 2.</i> Bestemmelserne i stk. 1 finder anvendelse, uanset om der i vedtægten er tillagt bestyrelsen eller andre ret til at ændre vedtægten.	<i>Stk. 3.</i> Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder anvendelse, uanset om der i vedtægten er tillagt bestyrelsen eller andre ret til at ændre vedtægten.«
<i>Stk. 3.</i> Justitsministeren kan fastsætte regler om, at visse vedtægtsbestemmelser kan ændres af bestyrelsen alene eller af bestyrelsen med fondsmyndighedens tilladelse.	
	54. <i>§ 49, stk. 1, affattes således:</i>
§ 49. Justitsministeren kan efter forhandling med fondsmyndigheden og bestyrelsen beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig.	»Efter forhandling med bestyrelsen og med samtykke fra justitsministeren kan fondsmyndigheden beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig.«
<i>Stk. 2. ...</i>	
	55. Efter § 49 indsættes som nyt kapitel:
	”Kapitel 9 a <i>Fusion</i> <i>Fusion af fonde</i> <i>Generelt om fusion af erhvervsdrivende fonde, herunder beslutning heraf</i>
	§ 49 a. En erhvervsdrivende fond kan efter bestemmelserne i dette kapitel opløses uden likvidation ved overdragelse af fondens aktiver og forpligtelser som helhed til en

	<p>anden erhvervsdrivende fond, dvs. uegentlig fusion. Det samme gælder når to eller flere erhvervsdrivende fonde sammensmeltes til en ny fond, dvs. egentlig fusion. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En fond kan ophøre ved fusion efter stk. 1, hvis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) den fortsættende fonds formål er beslægtede med den ophørende fonds formål, og 2) den ophørende fonds formål vil blive væsentligt bedre varetaget ved fusionen, eller ikke længere eller kun vanskeligt kan opfyldes eller er blevet uhensigtsmæssigt. <p><i>Stk. 3.</i> Bestyrelsen i hver af de fusionerende fonde træffer beslutning om fusion med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse i henhold til § 49 f.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Er en fusionerende fond under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglerne om genoptagelse i § 50 j finder herefter ikke anvendelse. Den fortsættende fond skal for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 f, opfylde lovens og vedtægtens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Hvis en ophørende fond har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor den ophørende fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og bestyrelsen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal bestyrelsen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion.</p>
	<i>Fælles fusionsplan og -redegørelse</i>
	<p>§ 49 b. Bestyrelserne i de fusionerende fonde opretter og underskriver i forening en fælles fusionsplan og -redegørelse, der skal indeholde oplysning og bestemmelser om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fondenes navne og eventuelle binavne, herunder om den ophørende fonds navn eller binavn skal indgå som binavn for den fortsættende fond, 2) fondenes hjemsted, 3) tidspunktet, fra hvilket en ophørende

	<p>fonds rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået, jf. stk. 2,</p> <p>4) enhver særlig fordel, der gives medlemmerne af fondenes bestyrelser, direktioner eller andre, og</p> <p>5) en begrundelse for fusionens hensigtsmæssighed for hver af de deltagende fonde med henblik på tilladelse i henhold til § 49 f, herunder en redegørelse for fusionens konsekvenser for opfyldelsen af den enkelte fonds formål, og hvordan de fusionerende fondes formål er beslægtede.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Den fælles fusionsplan og -redegørelse skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning, jf. stk. 1, nr. 3, indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.</p>
	<i>Mellembalance</i>
	<p>§ 49 c. Hvis den fælles fusionsplan og -redegørelse er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som fondens seneste årsrapport vedrører, skal der for den pågældende fond udarbejdes en mellembalance, medmindre fondsmyndigheden dispenserer fra dette krav.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Mellembalancen, der skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, må ikke have en opgørelsesdato, der ligger mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse. Mellembalancen skal være revideret.</p>
	<i>Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling</i>
	<p>§ 49 d. For hver af de fusionerende fonde udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i den enkelte fond må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b, stk. 2, 3. pkt. Hvis de fusionerende fondes bestyrelser ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter bestyrelsernes anmodning af skifteretten på</p>

	<p>det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b, stk. 2, 4. pkt. finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende fonde.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at erklæringen efter stk. 1 positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende fonde må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.</p>
	<i>Anmeldelse af fusion og indsendelse af dokumenter</i>
	<p>§ 49 e. Fondsmyndigheden skal senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse efter § 49 b fra hver af de deltagende fonde have modtaget</p> <ol style="list-style-type: none"> a) en anmeldelse om fusionen, b) dokumentation for bestyrelsens beslutning om fusion, jf. § 49 a, stk. 3, c) en kopi af den fælles fusionsplan og – redegørelse, jf. § 49 b, d) en eventuel mellembalance, jf. § 49 c, e) vurderingsmændenes erklæring, jf. § 49 d, og f) en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen dannes en ny fond eller foretages vedtægtsændringer i den fortsættende fond. <p><i>Stk. 2.</i> Anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 f.</p>
	<i>Fondsmyndighedens tilladelse til fusionen</i>
	<p>§ 49 f. En beslutning om fusion kræver tilladelse fra fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når betingelserne i § 49 a, stk. 2 - 5, § 49 b, stk. 1, § 49 c, § 49 d, stk. 3, og § 49 e, stk. 1, er opfyldt.</p>
	<i>Fusionens retsvirkningers indtræden</i>
	<p>§ 49 g. En ophørende fond anses for opløst, og dens rettigheder og forpligtelser anses for overgået som helhed til den fortsættende eller nye fond, når:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 f, og 2) fusionen er registret i Erhvervsstyrelsens

	it-system.
	<p>§ 49 h. Hvis en fond, der opstår som led i en fusion, træffer en aftale, inden fonden er registreret, og er medkontrahenten vidende om, at fonden ikke er registreret, kan medkontrahenten, medmindre andet er aftalt, hæve aftalen, hvis registrering nægtes. Var medkontrahenten uvidende om, at fonden ikke var registreret, kan denne hæve aftalen, så længe fonden ikke er registreret.</p>
	<p style="text-align: center;"><i>Fusion ved overtagelse af et helejet datterselskab</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Generelt om fusion af en fond med dens helejede datterselskab(er)</i></p>
	<p>§ 49 i. En moderfond kan overtage et helejet datterselskab, der er aktie- eller anpartsselskab, således at fonden overtager aktie- eller anpartsselskabets aktiver og forpligtelser som helhed, og således at selskabet opløses uden likvidation. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Beslutning om fusion træffes i fonden af bestyrelsen med forbehold for fondsmyndighedens tilladelse i henhold til § 49 n.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Er fonden under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning af likvidationsprovenuet endnu ikke er påbegyndt, og hvis bestyrelsen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Reglerne om genoptagelse i § 50 j finder herefter ikke anvendelse. Fondens skal for at kunne få tilladelse til fusion, jf. § 49 n, opfylde lovens og vedtægtens krav, herunder til kapital, ledelse og revisor.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Beslutning om fusion træffes i et ophørende selskab af selskabets centrale ledelsesorgan.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Er et ophørende selskab under likvidation, kan fusion kun besluttes, hvis udlodning til kapitalejerne endnu ikke er påbegyndt, og hvis generalforsamlingen senest samtidig træffer beslutning om at hæve likvidationen. Selskabslovens § 231 om genoptagelse finder herefter ikke anvendelse.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Hvis et ophørende selskab har afsluttet et regnskabsår inden tidspunktet, hvor det ophørende kapital-selskabs rettigheder og</p>

	forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til den fortsættende fond, og generalforsamlingen endnu ikke har godkendt årsrapporten for denne regnskabsperiode, skal generalforsamlingen godkende årsrapporten for denne regnskabsperiode senest samtidig med beslutningen om fusion efter stk. 4.
	<i>Fælles fusionsplan og -redegørelse</i>
	<p>§ 49 j. Bestyrelsen i fonden og det centrale ledelsesorgan i de deltagende kapitalselskaber opretter og underskriver i forening en fælles fusionsplan og -redegørelse, som skal indeholde oplysning og bestemmelser om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fondens og kapitalselskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om et ophørende kapitalselskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for den fortsættende fond, 2) fondens og kapitalselskabernes hjemsted, 3) tidspunktet, fra hvilket et ophørende kapitalselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået til fonden, jf. stk. 2, og 4) enhver særlig fordel, der gives medlemmerne af fondens eller kapitalselskabernes ledelse, 5) en begrundelse for fusionen med henblik på tilladelse i henhold til § 49 n. <p><i>Stk. 2.</i> Den fælles fusionsplan og -redegørelse skal for fonden og hvert af kapitalselskaberne være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkning, jf. stk. 1, nr. 3, indgår. Overskrides fristen, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne registrere fusionen.</p>
	<i>Mellembalance</i>
	<p>§ 49 k. § 49 c finder tilsvarende anvendelse på fonden.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Selskabslovens § 239 finder med de fornødne tilpasninger tilsvarende anvendelse på de deltagende kapitalselskaber.</p>
	<i>Vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling</i>
	<p>§ 49 l. For fonden og hver af de i fusionen deltagende selskaber udarbejder en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd en skriftlig erklæring om, hvorvidt kreditorerne i</p>

	<p>fonden og det enkelte selskab må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Vurderingsmændene udpeges efter § 9 b. Hvis fondens bestyrelse og det centrale ledelsesorgan i de deltagende selskaber ønsker at benytte en eller flere fælles vurderingsmænd, udpeges disse efter ledelsesorganernes anmodning af skifteretten på det sted, hvor den fortsættende fond har sit hjemsted. § 9 b finder tilsvarende anvendelse på vurderingsmændenes forhold til samtlige fusionerende juridiske personer.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Det er en betingelse for fondsmyndighedens tilladelse til fusionen, at erklæringen efter stk. 1 positivt udtaler, at kreditorerne i alle de deltagende juridiske personer må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen.</p>
	<i>Anmeldelse af fusion og indsendelse af dokumenter</i>
	<p>§ 49 m. Fondsmyndigheden skal senest 4 uger efter underskrivelsen af den fælles fusionsplan og -redegørelse efter § 49 j fra fonden og hvert af de deltagende kapitalselskaber have modtaget</p> <ol style="list-style-type: none"> a) en anmeldelse om fusionen, b) dokumentation for beslutningen om fusion, jf. § 49 i, stk. 2 og 4, c) en kopi af den fælles fusionsplan og – redegørelse, jf. § 49 j, d) en eventuel mellembalance, jf. § 49 k, e) vurderingsmændenes erklæring, jf. § 49 l, og f) en underskrevet og dateret vedtægt, hvis der som led i fusionen foretages vedtægtsændringer i fonden. <p><i>Stk. 2.</i> Anmeldelsen efter stk. 1 skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 49 n.</p>
	<i>Fondsmyndighedens tilladelse til fusionen</i>
	<p>§ 49 n. En beslutning om fusion kræver tilladelse fra fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden giver tilladelse til fusionen, når fusionen ikke strider imod fondens vedtægt, og fusionen i øvrigt må antages at være i fondens interesse, og betingelserne i § 49 i, stk. 2 og 3, § 49 j, stk.</p>

	1, § 49 k, § 49 l, stk. 3, og § 49 m, stk. 1, er opfyldt.
	<i>Fusionens retsvirkningers indtræden</i>
	<p>§ 49 o. Fusionen anses for gennemført, og et ophørende kapitalselskab anses for opløst, og dets rettigheder og forpligtelser anses for overgået som helhed til fonden, når:</p> <p>1) tilladelse til fusionen er givet, jf. § 49 n, og</p> <p>2) fusionen er registret i Erhvervsstyrelsens it-system.</p>
	<i>Grænseoverskridende fusion og spaltning</i>
	<p>§ 49 p. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler, hvorefter §§ 49 a – 49 o med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på</p> <p>1) en fusion af erhvervsdrivende fonde, hvor en erhvervsdrivende fond deltager i en fusion med en eller flere erhvervsdrivende fonde, der hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning, og som er sammenlignelig med en erhvervsdrivende fond omfattet af denne lov, og</p> <p>2) en fusion, hvor en moderfond overtager et kapitalselskab, der svarer til et aktie- eller anpartsselskab, og som hører under et andet EU/EØS-lands lovgivning«</p>
	56. Før § 50 indsættes som ny overskrift:
	<p>»Kapitel 9 b Opløsning</p> <p><i>Beslutning om at træde i likvidation</i></p>
	57. § 50 affattes således:
§ 50. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om opløsning af erhvervsdrivende fonde.	»§ 50. Bestyrelsen træffer beslutning om frivillig opløsning ved likvidation, såfremt andet ikke er fastsat i lovgivningen.
	<i>Stk. 2.</i> Beslutning om likvidation i henhold til stk. 1, skal ske under hensyntagen til § 48. Er en fond ifølge vedtægten stiftet for et nærmere angivet tidsrum, kan beslutningen efter stk. 1 træffes af bestyrelsen alene.«
<i>Stk. 2.</i> Erhvervsministeren kan fastsætte regler, hvorefter aktieselskabslovens kapitel 15 med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på:	
<p>1) fusion af erhvervsdrivende fonde,</p> <p>2) fusion, hvorved en moderfond overtager en dattervirksomhed, der er et aktie- eller</p>	

anpartsselskab.	
<p><i>Stk. 3.</i> Økonomi- og erhvervsministeren kan endvidere fastsætte regler, hvorefter aktieselskabslovens kapitel 15 a med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på</p> <p>1) en fusion af erhvervsdrivende fonde, hvor en erhvervsdrivende fond deltager i en fusion med en eller flere erhvervsdrivende fonde, der hører under mindst et andet EU/EØS-lands lovgivning, og som er sammenlignelig med en erhvervsdrivende fond omfattet af denne lov,</p> <p>2) en fusion, hvorved en moderfond overtager en dattervirksomhed, der er et aktie- eller anpartsselskab, og som hører under mindst et andet EU/EØS-lands lovgivning.</p>	
	58. Efter § 50 indsættes som nye bestemmelser:
	»Valg af likvidator
	<p>§ 50 a. Til at foretage likvidationen udpeger fondsmyndigheden en eller flere likvidatorer, som træder i bestyrelsens og en eventuel direktions sted. Denne lovs bestemmelser om en fonds bestyrelse finder med de fornødne tilpasninger anvendelse på en eller flere likvidatorer.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Bestyrelsen skal samtidig med beslutningen om, at fonden træder i likvidation, jf. § 50, stk. 1, 1. pkt., træffe beslutning om indstilling af likvidator. Den indstillede likvidator skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen samtidig med anmeldelsen af beslutningen om likvidation, jf. § 50 b, stk. 1.</p> <p><i>Stk. 3.</i> I perioden fra beslutningen om frivillig opløsning jf. § 50, stk. 1, og til der er udpeget en likvidator, må den hidtidige ledelse i fonden alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Bestemmelserne i denne lov og årsregnskabsloven om regnskabsaflæggelse, revision og om årsrapporters indsendelse til Erhvervsstyrelsen finder tilsvarende anvendelse på fonde under likvidation med de afvigelser, der følger af dette kapitel.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Likvidator må ikke have været medlem af fondens bestyrelse eller eventuel direktion og skal være uafhængig i forhold til fondens</p>

	<p>formål og aktiviteter.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Likvidator skal afgive en redegørelse for de vigtigste årsager til likvidationen, og herunder angive, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgelse. Likvidators redegørelse skal snarest efter udpegningsen indsendes til fondsmyndigheden.</p>
	<i>Anmeldelse af likvidation</i>
	<p>§ 50 b. Anmeldelse af en beslutning om at træde i likvidation skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at beslutningen er truffet. Meddelelse om beslutningen skal samtidig med anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen sendes til alle fondens kendte kreditorer.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En fond, der er i likvidation, skal beholde sit navn med tilføjelsen »i likvidation«.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Når der i en fond er truffet beslutning om at træde i likvidation, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ændring af likvidator, 2) ændring af fondens revisor, der er valgt til at revidere fondens årsregnskab m.v., 3) kapitalforhøjelser, 4) ændring af fondens hjemstedsadresse til likvidators adresse, hvis det ikke er muligt at komme i kontakt med fonden på den hidtidige hjemstedsadresse, og 5) genoptagelse, jf. § 50 j. <p><i>Stk. 4.</i> Beslutning om ændring af de i stk. 3 nævnte forhold kræver, at likvidator tiltræder eller beslutter ændringerne. Beslutning om ændring af forhold i henhold til stk. 3, nr. 1 og 2, samt nr. 4 og 5, skal endvidere godkendes af fondsmyndigheden.</p>
	<i>Opfordring til kreditorerne</i>
	<p>§ 50 c. Ved registrering og offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system af bestyrelsens beslutning om at træde i likvidation, jf. § 50, stk. 1, opfordres fondens kreditorer til at anmelde deres krav til likvidator senest 3 måneder fra datoen for offentliggørelsen. Likvidator skal samtidig med anmeldelsen af beslutningen om likvidation i henhold til § 50 b, stk. 1, meddele alle selskabets kendte</p>

	<p>kreditorer beslutningen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Likvidator kan tidligst optage boet til slutning, når 3 måneders fristen i stk. 1 er udløbet.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kan en fordring ikke anerkendes som anmeldt, skal der gives kreditor underretning herom ved anbefalet brev eller ved anden meddelelsesform, hvorved modtagelsen kan dokumenteres med samme grad af sikkerhed. Kreditor skal underrettes om, at spørgsmålet skal indbringes for skifteretten senest 4 uger efter brevs m.v. afsendelse, hvis afgørelsen ønskes anfægtet.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Fordringer, der anmeldes, efter at boet er optaget til slutning, dækkes ved midler, der endnu ikke er udloddet i henhold til vedtægten.</p>
	<i>Godkendelse af likvidators vederlag og uddeling af fondens midler</i>
	<p>§ 50 d. Fastsættelse af likvidators vederlag skal ske under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og de under de givne omstændigheder opnåede resultater.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Vederlaget til likvidator skal godkendes af fondsmyndigheden.</p>
	<p>§ 50 e. Udlodning af likvidationsprovenu kan først foretages, når den frist, der er fastsat i den offentliggørelse, der er omhandlet i § 50 c, stk. 1, er udløbet, og gælden til kendte kreditorer er betalt. Uddelingen af fondens midler kan endvidere først ske efter godkendelse fra fondsmyndigheden.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Når bobehandlingen er afsluttet, kan likvidator træffe beslutningen om endelig likvidation af fonden. Likvidationsprovenuet kan udloddes før eller efter afslutningen af bobehandlingen. Bobehandlingen må ikke afsluttes, før eventuelle tvister i henhold til § 50 c, stk. 3, er afgjort.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Senest 2 uger efter likvidators godkendelse af det endelige likvidationsregnskab skal anmeldelse heraf være modtaget i Erhvervsstyrelsen. Likvidationsregnskabet skal følge som bilag til denne anmeldelse med henblik på fondsmyndighedens godkendelse. Likvidationsregnskabet skal være revideret af</p>

	<p>en godkendt revisor.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Når fondsmyndigheden har godkendt likvidationsregnskabet og modtaget dokumentation for likvidationsprovenuets udlodning, slettes fonden af styrelsens register.</p>
	<i>Tvangsopløsning</i>
	<p>§ 50 f. Fondsmyndigheden kan anmode skifteretten på fondens hjemsted om at opløse en fond, hvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. fonden ikke rettidigt har indsendt fondens godkendte årsrapport m.v. i behørig stand efter årsregnskabsloven, 2. fonden ikke har den bestyrelse eller revisor, der er foreskrevet i loven eller i fondens vedtægt, og det ikke er muligt for fondsmyndigheden at udpege en ny bestyrelse eller revisor i overensstemmelse med § 16, stk. 2, eller § 29, stk. 2, 3. fonden ikke har det hjemsted, der er foreskrevet i loven eller i fondens vedtægt, 4. opløsning ikke bliver vedtaget i tilfælde, som er omfattet af § 26 a, stk. 4, eller § 50 i, stk. 2. <p><i>Stk. 2.</i> Fondsmyndigheden kan fastsætte en frist, inden for hvilken fonden kan afhjælpe en mangel efter stk. 1. Afhjælpes manglen ikke senest ved udløbet af den fastsatte frist, kan fondsmyndigheden træffe beslutning om tvangsopløsning.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Bliver opløsning ikke vedtaget af fonden i tilfælde, hvor dette er påbudt i lovgivningen eller fondens vedtægt kan fondsmyndigheden anmode skifteretten på fondens hjemsted om at opløse fonden.</p>
	<p>§ 50 g. Fondsmyndighedens beslutning om at sende en fond til tvangsopløsning i skifteretten offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Fonden skal beholde sit navn med tilføjelsen »under tvangsopløsning«.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer. Skifteretten kan tillige udnævne en revisor. For tvangsopløsningen gælder i øvrigt bestemmelserne om likvidation i dette kapitel dog således, at skifteretten eller den, som retten har bemyndiget hertil, træffer</p>

	<p>afgørelser i fondens forhold. Omkostningerne ved opløsningen betales om fornødent af statskassen.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Når bobehandlingen er afsluttet, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer fondens opløsning i Erhvervsstyrelsens it-system.</p>
	<p>§ 50 h. Når der af fondsmyndigheden er truffet beslutning om, at en fond skal tvangsopløses, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) indsættelse af skifteretsudnævnt likvidator, jf. § 50 g, stk. 3, 1. pkt., 2) ændring af skifteretsudnævnt likvidator, 3) indsættelse af skifteretsudnævnt revisor, § 50 g, stk. 3, 2. pkt., 4) ændring af skifteretsudnævnt revisor, 5) genoptagelse, jf. § 50 k, <p><i>Stk. 2.</i> Beslutning om ændring af de i stk. 1 nævnte forhold kræver, at skifteretten, eller den eventuelle skifteretsudnævnte likvidator, tiltræder eller beslutter ændringerne. Beslutning om ændring af forhold i henhold til stk. 1, skal endvidere godkendes af fondsmyndigheden.</p> <p><i>Stk. 3.</i> I perioden fra fondens oversendelse til skifteretten og til der enten er udpeget en likvidator, eller fonden er opløst, må den hidtidige ledelse i fonden alene foretage de dispositioner, der er nødvendige, og som kan gennemføres uden skade for fonden og dens kreditorer, samt fondens formål og interesser.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Den hidtidige ledelse af fonden er forpligtet til at bistå Skifteretten og en eventuel likvidator udnævnt af skifteretten i fornødent omfang med oplysninger om fondens virke frem til likvidationens indtræden. Ledelsen skal give likvidator de oplysninger, som måtte være nødvendige for skifterettens, herunder en eventuelt udpeget likvidators, vurdering af bestående og fremtidige krav. I koncerner er ledelsen i dattervirksomheder ligeledes forpligtet til at bistå skifteretten, og en eventuel likvidator udnævnt af skifteretten, hvis fonden som modervirksomhed oversendes til tvangsopløsning.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Skifteretten kan indkalde tidligere medlemmer af fondens ledelse til møde i</p>

	skifteretten med henblik på indhentelse af oplysninger i henhold til stk. 4.
	<p>§ 50 i. Hvis en af fondsmyndigheden iværksat granskning i medfør af § 59 medfører, at granskningsmændene i den skriftlige beretning til fondsmyndigheden anbefaler, at fonden opløses, skal bestyrelsen inden 4 uger efter at have modtaget kopi af granskningsberetningen, indkalde til bestyrelsesmøde, hvor emnet er på dagsordenen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Indkalder bestyrelsen ikke til bestyrelsesmøde, eller beslutter bestyrelsen ikke at opløse fonden efter stk. 1, beslutter fondsmyndigheden, om fonden skal opløses om fornødent efter reglerne i § 50 f.</p>
	<i>Genoptagelse og re-assumption</i>
	<p>§ 50 j. En fond kan besluttes genoptaget, hvis udlodning af likvidationsprovenu efter 50 e ikke er påbegyndt. Det er en betingelse for genoptagelsen, at der vælges bestyrelse og revisor i overensstemmelse med loven og fondens vedtægt, og at der udarbejdes en erklæring af en vurderingsmand, jf. § 9 b, stk. 2, 1. – 3. pkt., om, at fondens grundkapital er til stede. Grundkapitalen skal nedskrives til det beløb, der er i behold. Er grundkapitalen herefter mindre end kravet, jf. § 9, skal den bringes op til mindst dette beløb.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Bestemmelsen i stk. 1 gør sig også gældende, hvis det under likvidationen viser sig, at de forhold, der har ført til beslutning om fondens likvidation, ikke længere foreligger. Likvidator skal i det tilfælde beslutte, at likvidationen hæves, og fonden på ny skal træde i virksomhed.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Beslutning om genoptagelse efter stk. 1 eller 2 skal godkendes af fondsmyndigheden. Beslutningen om genoptagelse skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen senest 2 uger fra datoen for beslutningen.</p>
	<p>§ 50 k. Bestemmelserne i § 50 j finder tilsvarende anvendelse, når en fond, der er under tvangsopløsning ved skifteretten, indgiver anmeldelse til Erhvervsstyrelsen om, at skifteretsbehandlingen skal afbrydes, og at fonden skal genoptages.</p>

	<p><i>Stk. 2.</i> Er en fond oversendt til tvangsopløsning, er det en betingelse for genoptagelse af fonden, at de forhold, der begrundede fondens oversendelse til tvangsopløsning, er berigtiget. Berigtigelsen skal foretages senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, jf. § 50 k, stk. 1. Dokumentation for de berigtigede forhold skal være modtaget senest samtidig med anmeldelsen, jf. stk. 1. Hvis fonden på tidspunktet for anmodningen om genoptagelse endnu ikke har afleveret årsrapporter for regnskabsår, hvor indsendelsesfristen er udløbet, er modtagelsen af disse årsrapporter ligeledes en betingelse for genoptagelsen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Hvis skifteretten har udnævnt en likvidator, skal denne samtykke i genoptagelsen.</p>
	<p>§ 50 l. Skifteretten kan bestemme, at boet efter en fond, der efter afsluttet likvidation er slettet i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. §§ 50 e, stk. 4, skal reassumeres, hvis der fremkommer yderligere midler til fordeling. Skifteretten kan endvidere bestemme, at reassumption skal finde sted, hvis der i øvrigt måtte være forhold, der giver anledning til at reassumere boet efter fonden.</p> <p><i>Stk. 2.</i> De tidligere likvidatorer forestår bobehandlingen. Kan dette ikke ske, forestår skifteretten, eller en likvidator, der er udpeget af skifteretten, bobehandlingen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Anmeldelse om henholdsvis reassumption af bobehandlingen og dens afslutning skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter skifterettens bestemmelse herom.</p>
	<p><i>Overgang til rekonstruktionsbehandling eller konkurs</i></p>
	<p>§ 50 m. Begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs kan kun indgives på fondens vegne af bestyrelsen, fondsmyndigheden eller, hvis fonden er under likvidation, af likvidator. Skifteretten giver Erhvervsstyrelsen meddelelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Hvis likvidator finder, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal likvidator indgive begæring om</p>

	<p>rekonstruktionsbehandling eller konkurs.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Hvis en fond er under tvangsopløsning i medfør af § 50 f, stk. 3, indgives begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs af likvidator. Er ingen likvidator udnævnt, kan skifteretten af egen drift træffe afgørelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Når der er indgivet konkursbegæring, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra ændring vedrørende skifteretsudnævnt revisor.</p> <p><i>Stk. 5.</i> I en fond, hvori rekonstruktøren har overtaget ledelsen, kan der ikke træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold vedrørende fonden bortset fra ændring vedrørende revisor udpeget af rekonstruktøren.</p>
	<p>§ 50 n. En fond, der er under rekonstruktionsbehandling, skal beholde sit navn med tilføjelsen »under rekonstruktionsbehandling«.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En fond, der er under konkurs, skal beholde sit navn med tilføjelsen »under konkurs«.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Konkursens slutning registreres i Erhvervsstyrelsen it-system, medmindre andet fremgår af skifterettens meddelelse herom.«</p>
	59. Før § 51 indsættes som ny overskrift:
	<p>»Kapitel 9 c Overgang mellem erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fond«</p>
	60. § 51 affattes således:
<p>§ 51. Bliver en fond omfattet af denne lov, skal den anmeldes som erhvervsdrivende fond til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Anmeldelsen skal være modtaget senest 4 måneder efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende. Som bilag til anmeldelsen skal vedlægges en redegørelse fra bestyrelsen om virksomheden. Reglerne i § 5, stk. 2, § 7, stk. 1, nr. 5, og § 9 finder anvendelse ved registrering.</p>	<p>»§ 51. Bliver en eksisterende fond erhvervsdrivende, jf. § 1, stk. 2, skal den anmeldes til Erhvervsstyrelsen. Anmeldelsen skal være modtaget senest 2 uger efter, at fonden er blevet erhvervsdrivende. Som bilag til anmeldelsen skal vedlægges en redegørelse fra bestyrelsen om fondens erhvervsdrift. Reglerne i § 5, stk. 2, § 7, og §§ 9-9 c finder anvendelse ved fondens registrering som en erhvervsdrivende fond.«</p>
<p>§ 52. Hvis en fond ophører med at drive erhvervsvirksomhed, skal bestyrelsen anmelde dette til Erhvervs- og</p>	<p>61. I § 52, 1. pkt., ændres »drive erhvervsvirksomhed« til: »være erhvervsdrivende«.</p>

Selskabsstyrelsen. Som bilag til anmeldelsen skal vedlægges en redegørelse for virksomhedens ophør. Fonden slettes af registeret for erhvervsdrivende fonde med virkning fra det kommende regnskabsårs begyndelse, og styrelsen underretter fondsmyndigheden herom.	
§ 53. ...	
<i>Stk. 2.</i> Anmeldelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til § 5 skal være modtaget senest 3 måneder efter, at vedtægten er underskrevet. Er en fond stiftet ved testamente, skal den senest anmeldes umiddelbart efter boets slutning..	62. I § 53, <i>stk. 2</i> , ændres »3 måneder« til: »2 uger«.
<i>Stk. 3-4. ...</i>	
§ 53. ...	
<i>Stk. 2. ...</i>	
<i>Stk. 3.</i> Ændring i en fonds vedtægt eller ændring i et forhold, hvorom anmeldelse er sket, skal anmeldes, så anmeldelsen er modtaget i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen senest 4 uger efter, at vedtægten er underskrevet, eller at forholdet er ændret. Hvis et revisorskifte sker inden hvervets udløb, skal anmeldelsen vedlægges en fyldestgørende forklaring fra bestyrelsen på årsagen til hvervets ophør.	63. I § 53, <i>stk. 3</i> , ændres »4 uger« til: »2 uger«
<i>Stk. 4. ...</i>	
§ 53. ...	
<i>Stk. 2. ...</i>	
<i>Stk. 3.</i> Ændring i en fonds vedtægt eller ændring i et forhold, hvorom anmeldelse er sket, skal anmeldes, så anmeldelsen er modtaget i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen senest 4 uger efter, at vedtægten er underskrevet, eller at forholdet er ændret. Hvis et revisorskifte sker inden hvervets udløb, skal anmeldelsen vedlægges en fyldestgørende forklaring fra bestyrelsen på årsagen til hvervets ophør.	64. I 53, <i>stk. 3, 2. pkt.</i> , indsættes efter »udløb,«: »eller hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelser mellem bestyrelsen og revisor,«
<i>Stk. 4. ...</i>	
§ 54. Ved stiftelse, forhøjelse eller nedsættelse af grundkapitalen skal anmeldelsen vedlægges oplysning om de dermed forbundne omkostninger.	65. I § 54 ændres »stiftelse, forhøjelse eller nedsættelse« til: »stiftelse eller forhøjelse«.
	66. § 56 affattes således:

<p>§ 56. Registreringer i registeret for erhvervsdrivende fonde efter denne lov eller efter regler udstedt i henhold til loven skal straks bekendtgøres i Statstidende.</p>	<p>»§ 56. I Erhvervsstyrelsen føres et register over fonde, der er registreret i medfør af denne lov. Registrering og offentliggørelse i henhold til denne lov sker i styrelsens it-system.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Indholdet af bekendtgørelser i Statstidende anses for at være kommet til tredjemands kundskab.</p>	<p><i>Stk. 2.</i> Oplysninger, der er offentliggjort i Erhvervsstyrelsens it-system, anses for at være kommet til tredjemands kendskab.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan bestemme, at alle eller nogle registreringer mv. offentliggøres i en særlig registreringstidende. Styrelsen kan endvidere bestemme, at registrering og offentliggørelse skal ske i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system samtidig med eller i stedet for registreringstidende. Oplysninger offentliggjort i it-systemet og i registreringstidende anses for at være kommet til tredjemands kundskab og har i enhver henseende samme retsvirkning som offentliggørelse i Statstidende.</p>	<p><i>Stk. 3.</i> Så længe offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system ikke har fundet sted, kan forhold, der skal registreres og offentliggøres, ikke gøres gældende mod tredjemand, medmindre det bevises, at denne har haft kendskab hertil. Den omstændighed, at et sådant forhold endnu ikke er offentliggjort, hindrer ikke tredjemand i at gøre forholdet gældende.«</p>
<p>§ 56 a. ...</p>	
<p><i>Stk. 2.</i> Opdatering af personoplysninger efter stk. 1 ophører 20 år efter, at den pågældende person ophører med at være aktiv i virksomheder, som er registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system.</p>	<p>67. I § 56 a, stk. 2, ændres »20« til: »10«.</p>
<p>§ 57. ...</p>	<p>68. § 57, stk. 2, affattes således:</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Ved overtrædelse af bestemmelserne i denne lov kan fondsmyndigheden eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen give bestyrelsen, direktør eller revisor pålæg om at bringe forholdet i overensstemmelse med lovens regler.</p>	<p>»<i>Stk. 2.</i> Ved overtrædelse af bestemmelserne i denne lov, bestemmelser fastsat i medfør af loven eller fondens vedtægt kan fondsmyndigheden eller Erhvervsstyrelsen give bestyrelsen, direktør eller revisor påbud om at bringe forholdet i overensstemmelse med loven, bekendtgørelsen eller vedtægten.«</p>
<p><i>Stk. 3-4. ...</i></p>	
<p>§ 57. ...</p>	<p>69. I § 57, stk. 3, indsættes som nyt pkt.:</p>
<p><i>Stk. 2. ...</i></p>	
<p><i>Stk. 3.</i> Fondsmyndigheden og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan forlange de oplysninger, der er nødvendige til varetagelse af deres opgaver.</p>	<p>»Fondsmyndigheden kan påbyde en fondsbestyrelse at redegøre for, hvorledes den forholder sig til de af Komitéen for god fondsledelse udarbejdede anbefalinger.«</p>
<p><i>Stk. 4. ...</i></p>	
	<p>70. § 59, stk. 1, affattes således:</p>
<p>§ 59. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan</p>	<p>»Fondsmyndigheden kan bestemme, at der</p>

bestemme, at der skal foretages granskning af nærmere angivne forhold vedrørende en erhvervsdrivende fond, dens forvaltning eller regnskaber. Styrelsen udpeger en eller flere granskningsmænd. Udgifterne til granskning udredes foreløbig af styrelsen, men afholdes af fonden.	skal foretages granskning af nærmere angivne forhold vedrørende en erhvervsdrivende fond, dens forvaltning eller årsrapporter. Fondsmyndigheden udpeger på fondens vegne en eller flere granskningsmænd. Udgifterne til granskning godkendes og udredes foreløbig af fondsmyndigheden, men afholdes af fonden.«
<i>Stk. 2-5. ...</i>	
§ 59. ...	71. § 59, stk. 4, affattes således:
<i>Stk. 2-3. ...</i>	
<i>Stk. 4.</i> Granskningsmændene skal afgive en skriftlig beretning til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Styrelsen fastsætter deres vederlag.	» <i>Stk. 4.</i> Granskningsmændene skal afgive en skriftlig beretning til fondsmyndigheden. Fondsmyndigheden fastsætter granskningsmændenes vederlag.«
<i>Stk. 5. ...</i>	
§ 60. ...	
<i>Stk. 2. ...</i>	
<i>Stk. 3.</i> Styrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering, herunder hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan registrere i styrelsens edb-system, og for brugen af dette system. Sådanne registreringer træder i stedet for indsendelse af anmeldelse. § 53, stk. 3, gælder også for sådanne registreringer.	72. I § 60, stk. 3, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., ændres »edb-system« til: »it-system«.
<i>Stk. 4-5. ...</i>	
§ 61. Registreringer samt modtagne anmeldelser med bilag, fusionsplaner og erklæringer fra vurderingsmænd i forbindelse hermed er offentligt tilgængelige.	73. § 61, stk. 3, affattes således:
<i>Stk. 2. ...</i>	
<i>Stk. 3.</i> Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte bestemmelser om, at oplysninger, som fondsmyndigheden er i besiddelse af, og som ikke angår fondens erhvervsaktiviteter, ikke er offentligt tilgængelige.	» <i>Stk. 3.</i> Fondsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om, at oplysninger, som fondsmyndigheden er i besiddelse af, og som ikke angår fondens erhvervsaktiviteter, ikke er offentligt tilgængelige.«
§ 62. ...	74. § 62, stk. 2, affattes således:
<i>Stk. 2.</i> Andre afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven bortset fra afgørelser som fondsmyndighed, jf. § 57, stk. 1, 1. pkt., kan indbringes for Erhvervsministeriets Erhvervsankenævn senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.	» <i>Stk. 2.</i> Andre afgørelser truffet i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.«

<i>Stk. 3. ...</i>	
§ 68. Bliver en fond, der er optaget i foreningsregisteret, optaget i registeret for erhvervsdrivende fonde, og bekendtgøres dette i Statstidende, slettes fonden af foreningsregisteret. Dokumenter vedrørende en sådan fond overføres til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.	75. § 68 ophæves.
	§ 2
	I årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, § 1 i lov nr. 341 af 27. april 2011, § 2 i lov nr. 477 af 30. maj 2012 og § 11 i lov nr. 546 af 18. juni 2012, foretages følgende ændring:
§ 69. (Ophævet).	1. Efter § 68, som er ophævet, indsættes som ny § 69.
	<p>»§ 69. Fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, skal give de i § 98 b nævnte oplysninger.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Hvis fonden er modervirksomhed i en koncern, men i henhold til §§ 110-111 undlader at udarbejde koncernregnskab, skal der i årsregnskabet tillige gives oplysning om det samlede vederlag m.v., medlemmer af fondens bestyrelse og direktion modtager som ledelsesmedlem i andre virksomheder i koncernen. Det samme er tilfældet, hvis fonden i henhold til § 114, stk. 2, nr. 4, udeholdes af konsolideringen i koncernregnskabet.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Hvis der har fundet transaktioner sted mellem fonden og dens nærtstående parter, jf. § 98 c, stk. 2, skal fonden i årsregnskabet oplyse om arten af forholdet mellem fonden og de nærtstående parter og give de informationer om transaktioner og mellemværender, der er nødvendige for en forståelse af forholdets mulige påvirkning af årsregnskabet. Oplysningerne skal som minimum omfatte:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Transaktionernes art og beløbsmæssige størrelse. 2. Om transaktionerne er gennemført på almindelige markedsvilkår. 3. Den beløbsmæssige størrelse af

	<p>mellemværender samt betingelser for disse.</p> <p>4. Årets nedskrivninger af tilgodehavender fra nærtstående parter samt den akkumulerede nedskrivning på eksisterende tilgodehavender.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Erhvervsstyrelsen kan fastsætte yderligere regler om, at oplysninger også skal gives for andre vederlag eller honorarer, som et ledelsesmedlem, en administrator eller andre modtager for rådgivning eller administration eller lignende for fonden, samt om offentliggørelsesmåden m.v.«</p>
	2. Efter § 77 indsættes som ny bestemmelse:
	<p>»§ 77 a. Fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, skal udarbejde en ledelsesberetning og heri medtage fondens redegørelse for fondsledelse, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 20 a.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at redegørelsen efter stk. 1 ikke skal medtages i ledelsesberetningen, hvis ledelsesberetningen indeholder en henvisning til fondens hjemmeside, hvor redegørelsen er offentliggjort. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom, herunder om fondens opdatering af oplysningerne på hjemmesiden og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.«</p>
	3. Efter § 77 a indsættes som ny bestemmelse:
	<p>»§ 77 b. Fonde omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde skal udarbejde en ledelsesberetning og heri medtage en redegørelse for fondens uddelingspolitik. Fonden skal som en del af redegørelsen oplyse, hvilke hovedkategorier fonden i regnskabsåret har foretaget uddelinger til og størrelsen af uddelingerne til de enkelte hovedkategorier, medmindre fonden har indarbejdet sin legatarfortegnelse i årsrapporten.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Erhvervsstyrelsen kan bestemme, at redegørelsen efter stk. 1 ikke skal medtages i ledelsesberetningen, hvis ledelsesberetningen indeholder en henvisning til fondens hjemmeside, hvor redegørelsen er offentliggjort. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom, herunder om fondens opdatering af oplysningerne på hjemmesiden,</p>

	og ledelsens og revisors pligter i forbindelse med de oplysninger, som offentliggøres på hjemmesiden.«
§ 98 c. ...	4. I § 98 c indsættes som nyt stk. 6:
<i>Stk. 2-5. ...</i>	
	»Stk. 6. Stk. 1 og 3-5 finder ikke anvendelse på fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.»
§ 126. Følgende krav finder tilsvarende anvendelse på koncernregnskabet:	5. § 126, stk. 1, nr. 2, affattes således:
1) ...	
2) oplysning om nærtstående parter mv., jf. § 71, § 98 a og § 98 c, stk. 1, 2 og 4,	»2) oplysning om nærtstående parter m.v., jf. § 69, stk. 3 og 4, § 71, § 98 a og § 98 c, stk. 1, 2, 4 og 6,«.
3-9) ...	
<i>Stk. 2-4. ...</i>	
§ 126. ...	6. § 126, stk. 2, affattes således:
<i>Stk. 2.</i> Kravet om oplysninger om tilgodehavender og sikkerhedsstillelser hos og sikkerhedsstillelser for ledelsesmedlemmer i § 73 samt kravet om oplysninger om vederlag mv. i § 98 b finder tilsvarende anvendelse på de samlede beløb til de af bestemmelserne omhandlede kategorier af ledelsesmedlemmer og virksomhedsdeltagere i modervirksomheden, som koncernvirksomhederne tilsammen har ydet.	» <i>Stk. 2.</i> Kravet om oplysninger om tilgodehavender og sikkerhedsstillelser hos og sikkerhedsstillelser for ledelsesmedlemmer i § 73 samt kravet om oplysninger om vederlag m.v. i § 69, stk. 1, og § 98 b finder tilsvarende anvendelse på de samlede beløb til de af bestemmelserne omhandlede kategorier af ledelsesmedlemmer og virksomhedsdeltagere i modervirksomheden, som koncernvirksomhederne tilsammen har ydet.«
<i>Stk. 3-4. ...</i>	
	§ 3
	<i>Stk. 1.</i> Loven træder i kraft den [Indsættes], jf. dog stk. 2 til 6. <i>Stk. 2.</i> § 2 har virkning for regnskabsår, der begynder den [Indsættes] eller senere. <i>Stk. 3.</i> Fondsbestyrelser skal senest ved førstkommande bestyrelsesmøde efter denne lovs ikrafttræden bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med denne lovs § 1, nr. 20. Igangværende udpegningsperiode respekteres, jf. dog 4. pkt. Hvis bestyrelsesmedlemmer er udpeget for en ubestemt periode skal bestyrelsens sammensætning bringes i overensstemmelse

	<p>med denne lovs § 1, nr. L2, senest 4 år efter lovens ikrafttræden. Fondsbestyrelser kan dog fra dagen efter lovens bekendtgørelse i Lovtidende bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med loven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 20.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Bestemmelsen i denne lovs § 1, nr. 38, om udpegning af revisor, eller nødvendige vedtægtsændringer i forbindelse hermed, skal opfyldes senest ved førstkommende årsregnskabsmøde efter denne lovs ikrafttræden. Revisors eventuelle igangværende funktionsperiode skal respekteres.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Fonde, der er omfattet af § 39, skal inden to år fra denne lovs ikrafttræden vælge en godkendt revisor samt foretage eventuelle ændringer i vedtægten herom. I modsat fald skal den pågældende fond søge fondsmyndigheden om at blive undtaget efter § 1, stk. 5.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Ved ikrafttræden af denne lov ophæves bekendtgørelse nr. 1064 af 17. november 2011 (opløsningsbekendtgørelsen).</p>
	§ 4
	<p><i>Stk. 1.</i> Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Loven kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.</p>

Bilag 5: Udvalgets udkast til anbefalinger om god fondsledelse

Udkast til anbefalinger for god fondsledelse i erhvervsdrivende fonde

Forord

A. Indledning

Erhvervsdrivende fonde har et formål, der er fastlagt af stifteren. Det er bestyrelsens ansvar at sikre, at den erhvervsdrivende fond forvaltes i overensstemmelse hermed.

Det overordnede mål med god fondsledelse er at bidrage til, at bestyrelsen forvalter den erhvervsdrivende fond i overensstemmelse med god skik ("best practice") for ledelse af erhvervsdrivende fonde og derved varetager fondens formål og interesser.

Den grundlæggende forskel mellem erhvervsdrivende fonde og selskaber er, at erhvervsdrivende fonde ikke har ejere. Fondene har ikke, som aktie- og anpartsselskaber, en generalforsamling, hvor ejerne beslutter, hvem der skal sidde i bestyrelsen, og som fører kontrol med, at bestyrelsen udfører sit hverv på forsvarlig måde, i overensstemmelse med ejernes ønsker.

Ledelse af erhvervsdrivende fonde skal ske kompetent og professionelt i overensstemmelse med stifters vilje, vedtægten og den til enhver tid gældende lovgivning. Kun herved kan der blandt alle relevante interesser sikres fortsat tillid til de erhvervsdrivende fonde.

Anbefalingerne skal medvirke til at sikre forsvarlig ledelse samt transparens og indsigt i bestyrelsens arbejde. anbefalingerne skal ses som supplement til den øvrige lovgivning om erhvervsdrivende fonde, herunder erhvervsfondsloven og årsregnskabsloven, som samlet fastsætter rammer for omverdenens behov for åbenhed om erhvervsdrivende fondes ledelse, uddelinger og aktiviteter.

Anbefalingerne er ikke en udtømmende opskrift på god ledelse af erhvervsdrivende fonde. Dertil er fondenes og deres bestyrelses udfordringer og forhold for forskelligartede.

Selvregulering er den bedste reguleringsform, når det drejer sig om god fondsledelse. Det kræver imidlertid, at samfundet, fondene og fondenes mange interesser har en positiv holdning til god fondsledelse, følger udviklingen på området, involverer sig i dialogen herom samt grundlæggende er positive over for anbefalingerne.

Anbefalingerne for god fondsledelse retter sig til bestyrelserne i de erhvervsdrivende fonde, og supplerer den øvrige fondsretlige regulering.

B. Soft law og dens betydning

Anbefalingerne er såkaldt "soft law". Mens regulering ved lov ("hard law") typisk beskriver en minimumstandard, som sætter rammerne for de erhvervsdrivende fondes handlemåde, afspejler soft law en højere standard end lovgivningen ved at være udtryk for "best practice" for god fondsledelse. Soft law er kendetegnet ved frivillighed, hvilket giver anbefalingerne den nødvendige fleksibilitet

"Soft law" er relativt lettere at tilpasse og dermed mere dynamisk end lovgivning, hvilket muliggør, at anbefalingerne til stadighed kan være tidssvarende.

Der er store forskelle på de enkelte fonde, deres formål, aktiviteter, størrelse m.v. og dermed, hvad der vil være god fondsledelse i den enkelte erhvervsdrivende fond, herunder i en mindre

og en større erhvervsdrivende fond. Anbefalingernes fleksibilitet er nødvendig, idet der inden for god fondsledelse næppe er én rigtig løsning for alle erhvervsdrivende fonde. Anbefalingerne giver derfor mulighed for, at den enkelte fond kan indrette sig, som den finder mest hensigtsmæssigt.

C. Rapportering - ”comply or explain”

Rapportering om anbefalingerne skal ske ved brug af ”følg eller forklar” (”comply or explain”)- princippetⁱ. Princippet betyder, at bestyrelsen i den enkelte erhvervsdrivende fond selv afgør, i hvilket omfang den ønsker at efterleve anbefalingerne.

Efterlever bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond ikke en anbefaling, skal den forklare, hvorfor den har valgt anderledes, og hvordan den i stedet har valgt at indrette sig.

Manglende efterlevelse af en anbefaling er således *ikke* et regelbrud, men udtryk for, at fondsbestyrelsen konkret, velbegrunder, og af grunde den har redegjort for, har valgt at indrette sig på en anden måde end det, der fremgår af anbefalingen. Fondens tilsynsmyndighed og andre interessenter kan så afgøre, om de finder grunden dertil acceptabel.

Det er afgørende for udviklingen i god fondsledelse og for accepten af anbefalingerne herom, at der er en gruppe mennesker - en komité - som hovedsagelig kommer fra fondenes kreds, som følger udviklingen i ”best practice” for god erhvervsfondsledelse i Danmark og i udlandet for tilsvarende fondsformer og som udarbejder anbefalingerne. Herved sikres, at anbefalingerne til stadighed afspejler udviklingen i god fondsledelse. Samtidig kan komitéen sørge for fortsat fokus på området.

Efter årsregnskabsloven har bestyrelsen i erhvervsdrivende fonde pligt til at forholde sig til anbefalingerne om god fondsledelse. Bestyrelsen skal i den forbindelse redegøre for, om den følger en given anbefaling, eller forklare baggrunden for at den ikke gør det, og hvad fonden i stedet gør. Rapporteringen herom skal ske enten i årsrapporten eller på fondens hjemmeside.

Oplysningerne skal præsenteres på en overskuelig måde, gerne ved brug af samme struktur som anbefalingerneⁱⁱ. Forklaringer bør vedrøre den enkelte anbefaling og sætte læseren i stand til at forstå fondens valg og begrundelsen herfor.

Rapporteringen skal afspejle den periode (det regnskabsår), årsregnskabet og ledelsesberetningen vedrører.

Nærværende anbefalinger gælder alene for erhvervsdrivende fonde. Hvis en fond har datter- og associerede virksomheder, der måtte være børsnoterede selskaber, vil disse selskaber være omfattet af anbefalinger for god selskabsledelse. Disse selskabers ledelsesforhold skal der ikke redegøres for i fondens rapportering.

Anbefalinger for god fondsledelse

1. Bestyrelsens opgaver og ansvar

Bestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af den erhvervsdrivende fond. Bestyrelsen skal varetage den erhvervsdrivende fonds interesser i overensstemmelse med fondens vedtægtsbestemte formål.

Medlemmerne af bestyrelsen skal handle uafhængigt af særinteresser.

Bestyrelsen skal fastlægge den erhvervsdrivende fonds strategiske mål og sikre, at de nødvendige forudsætninger for at nå disse mål er til stede i form af finansielle og kompetencemæssige resurser samt sikre en forsvarlig organisation af den erhvervsdrivende fond og dens virke.

Vælger bestyrelsen at ansætte en direktion, skal bestyrelsen sikre, at der ansættes en kompetent direktion, fastlægge direktionens ansættelsesforhold og opgaver, arbejdsdelingen og udøve kontrol med direktionen efter nærmere fastlagte retningslinjer.

Vælger bestyrelsen at have en administrator, skal bestyrelsen fastlægge administrators opgaver og rapportering til bestyrelsen. Bestyrelsen må ikke tildele en administrator ledelseshverv, der typisk henhører under en direktør.

Har fonden ikke en direktør, bibeholder bestyrelsen det fulde ansvar for den daglige ledelse af fonden.

Bestyrelsen skal sikre en regelmæssig dialog og informationsudveksling mellem bestyrelsen og revisor.

1.1 Overordnede opgaver og ansvar

1.1.1 Det **anbefales**, at bestyrelsen med henblik på at sikre fondens virke i overensstemmelse med fondens formål mindst en gang årligt forholder sig til den erhvervsdrivende fonds overordnede strategi og uddelingspolitik.

1.2 Formanden og næstformanden for bestyrelsen

Bestyrelsesformandens væsentligste opgaver omfatter fastlæggelsen af en mødeplan for året, indkaldelse og afholdelse af møder, dagsorden for møderne og ledelse af møderne.

Formanden bør sikre at det enkelte medlems særlige viden og kompetencer bliver anvendt bedst muligt og til gavn for fonden. Desuden er det formandens opgave at sikre gode og konstruktive relationer i bestyrelsen og med en eventuel direktion samt en effektiv kommunikation.

1.2.1 Det **anbefales**, at formanden for bestyrelsen organiserer, indkalder og leder bestyrelsesmøderne med henblik på at sikre effektiviteten i bestyrelsens arbejde og skabe de bedst mulige forudsætninger for bestyrelsesmedlemmernes arbejde enkeltvis og samlet.

1.2.2 Det **anbefales**, at hvis bestyrelsen undtagelsesvis anmoder bestyrelsesformanden om at udføre særlige opgaver for fonden, skal der foreligge en bestyrelsesbeslutning herom inklusive forholdsregler til sikring af, at bestyrelsen bevarer den overordnede ledelse og kontrolfunktion. Der skal sikres en forsvarlig arbejdsdeling mellem formanden, næstformanden, den øvrige bestyrelse og direktionen.

Kommentar: En aftale om, at formanden påtager sig enkeltstående opgaver, der ligger udover formandens opgaver i henhold til lovgivningen og forretningsordenen, skal indeholde bestemmelser om de særlige forholdsregler, der samtidig er vedtaget til sikring af rolle- og ansvarsdelingen i bestyrelsen og mellem bestyrelse og en eventuel direktion.

1.3 Bestyrelsens sammensætning og organisering

God fondsledelse forudsætter, at bestyrelsen er hensigtsmæssigt sammensat i relation til de opgaver og det ansvar, bestyrelsen står overfor.

Bestyrelsen skal være i stand til at løse sine overordnede, strategiske og kontrolmæssige opgaver effektivt og kompetent i en konstruktiv og kvalificeret dialog med en eventuel direktion.

Udpegnings af bestyrelsen ved selvsupplering kan rumme risiko for lukkethed og mangel på fornyelse, kompetencer m.v.

Eksterne interessenters udpegnings af bestyrelsesmedlemmer kan rumme risiko for, at det pågældende bestyrelsesmedlem opfattes som repræsentant for de eksterne interesser.

Uanset hvordan bestyrelsen vælges/udpeges, må bestyrelsen sikre sig, at den er i stand til at efterleve loven og vedtægten herunder fondens formål og dermed leve op til det ansvar, der påhviler den.

Mangfoldighed i henseende til køn, alder, erhvervs erfaring m.v. kan øge kvaliteten af arbejdet i bestyrelsen.

Bestyrelsen bør med passende mellemrum - typisk årligt - vurdere, om dens sammensætning og medlemmernes kompetencer enkeltvis og samlet afspejler de krav, den erhvervsdrivende fonds formål (herunder både aktivitets - og uddelings formålet), økonomiske stilling og forhold i øvrigt stiller.

Konstaterer bestyrelsen, at der er væsentlige svagheder i bestyrelsens sammensætning, påhviler det bestyrelsen af egen drift at tage initiativ til at ændre sammensætningen, om nødvendigt i dialog med fondsmyndigheden. Særlig i fonde med eksterne udpegningsberettigede kan det være hensigtsmæssigt med en dialog med de udpegningsberettigede om bestyrelsens forventninger til kompetencer og egenskaber forud for nye udpegnings til fondsbestyrelsen. Det er alene fondsmyndigheden, som kan afsætte et eller flere bestyrelsesmedlemmer.

1.3.1 Det **anbefales**, at bestyrelsen løbende vurderer og fastlægger, hvilke kompetencer den skal råde over for bedst muligt at kunne udføre de opgaver, der påhviler bestyrelsen.

1.3.2 Det **anbefales**, at bestyrelsen med respekt af en eventuel udpegningsret i vedtægterne sikrer en formel, grundig og gennemskuelig proces for udvælgelse og indstilling af kandidater til bestyrelsen.

Kommentar: Den forberedende proces for udvælgelse af kandidater til bestyrelsen bør prioritere fondens formål, herunder uddelingsformålet. Med henblik på at sikre en formel proces kan det være hensigtsmæssigt, at der i bestyrelser med mange medlemmer og hvor nye udpegninger sker ved selvsupplering, nedsættes et egentligt nomineringsudvalg til at fremkomme med forslag til kandidater baseret på en struktureret proces.

Det kan eventuelt være hensigtsmæssigt med en dialog med en udpegningsberettiget forud for nye udpegninger til fondsbestyrelsen.

1.3.3 Det **anbefales**, at bestyrelsesmedlemmer vælges på baggrund af deres personlige egenskaber og kompetencer under hensyn til bestyrelsens samlede kompetencer, samt at der ved sammensætning og indstilling af nye bestyrelsesmedlemmer tages hensyn til behovet for fornyelse sammenholdt med behovet for kontinuitet og til behovet for mangfoldighed i henseende til køn, alder, erhvervs erfaring m.v.

1.3.4 Det **anbefales**, at der årligt i ledelsesberetningen og på fondens eventuelle hjemmeside redegøres for sammensætningen af bestyrelsen herunder for mangfoldighed, samt at der gives følgende oplysninger om hvert af bestyrelsens medlemmer:

- Navn, stilling, og alder
- Dato for indtræden i bestyrelsen, hvorvidt genvalg af medlemmet har fundet sted, og udløb af den aktuelle valgperiode
- Medlemmets særlige kompetencer
- Den pågældendes øvrige ledelseshverv, herunder poster i direktioner, bestyrelser og tilsynsråd, inklusive ledelsesudvalg, i danske og udenlandske institutioner, virksomheder samt krævende organisationsopgaver
- Hvilke medlemmer, der er udpeget af myndigheder/tilskudsyder m.v.
- Om medlemmet anses for uafhængigt.

1.3.5 Det **anbefales**, at flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i en fond ikke samtidig er ledelsesmedlemmer i fondens dattervirksomhed(-er), medmindre der er tale om et 100 % ejet egentligt holdingselskab.

Kommentar:

Et 100 % ejet egentligt holdingselskab har typisk ikke egentlige selvstændige driftsaktiviteter ud over de rene holdingaktiviteter. I disse særlige situationer er der ikke risiko ved, at der er 100 % sammenfald mellem fondsbestyrelsen og dets direkte 100 % ejede holdingselskab. Det væsentlige er, at der er "afstand" til bestyrelsen i fondens dattervirksomheder, der driver erhvervsvirksomheden. Kun derved kan der etableres den nødvendige personadskillelse til sikring af, at Fonden kan varetage sine ejerinteresser og kontrollen med dattervirksomheden og dens ledelse. I disse tilfælde gælder anbefaling 1.3.5 mellem fond og driftsselskab.

1.4 Uafhængighed

En passende andel af bestyrelsens medlemmer bør være uafhængige. Bestyrelsen beslutter, hvilke medlemmer, der i overensstemmelse med anbefalingerne betragtes som uafhængige.

1.4.1 Det **anbefales**, at en andel af bestyrelsen er uafhængig. Et bestyrelsesmedlem anses i denne sammenhæng ikke for uafhængig, hvis den pågældende:

- er eller inden for de seneste 3 år har været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en væsentlig dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden,
- har modtaget større vederlag, herunder uddelinger eller andre ydelser, fra fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden i anden egenskab end som medlem af fondens ledelse,
- inden for det seneste år har haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden,
- er eller inden for de seneste 3 år har været ansat eller partner hos ekstern revisor,
- har været medlem af fondens ledelse i mere end 12 år,
- er i nær familie eller på anden måde står personer, som ikke betragtes som uafhængige, særlig nær,
- er stifter eller væsentlig gavegiver, hvis fonden har til formål at yde støtte til disses familie eller andre, som står disse særlig nær, eller
- er ledelsesmedlem i en organisation, en anden fond eller lignende, der modtager eller gentagne gange inden for de seneste 5 år har modtaget væsentlige donationer fra fonden.

Består bestyrelsen (eksklusive medarbejdervalgte medlemmer) af op til 4 medlemmer, bør mindst 1 medlem være uafhængigt. Består bestyrelsen af 5-8 medlemmer bør mindst 2 medlemmer være uafhængige. Består bestyrelsen af 9-11 medlemmer bør mindst 3 medlemmer være uafhængige og så fremdeles.

Kommentar: Nævnte kriterier kan ikke betragtes som udtømmende. Uafhængighedsbegrebet må løbende fortolkes i overensstemmelse med samfundsudviklingen, herunder udviklingen indenfor god selskabs- og fondsledelse generelt. Det er bestyrelsens ansvar konkret at vurdere medlemmernes reelle uafhængighed. Bestyrelsen bør ved anvendelse af uafhængighedskriterierne lægge vægt på det materielle snarere end det formelle.

En fondsbestyrelses uafhængighed skal vurderes ud fra dennes evne og vilje til uvildigt og upartisk at varetage fondens formål. Bestyrelsen må ikke være påvirket af andre interesser end ønsket om at varetage fondens formål, således som det fremgår af stifters kodificerede vilje (vedtægten).

Det er vigtigt, at bestyrelsen sikrer kontinuitet og fornyelse blandt bestyrelsesmedlemmerne.

1.5 Udpegningsperiode

Udpegningsperiode bør overvejes nøje. Afhængig af fondens størrelse, aktivitet og formål kan en valgperiode på 2 år være for kort tid til, at et nyt medlem af bestyrelsen kan komme ind i fondens forhold og kan derfor være uhensigtsmæssig. Omvendt vil en for lang udpegningsperiode kunne modvirke, at der i fondsbestyrelsen er den fornødne dynamik og fornyelse.

1.5.1 Det **anbefales**, at bestyrelsens medlemmer som minimum udpeges for en periode på 2 år, og maksimalt for en periode på 4 år.

Kommentar: Ved at have en udpegningsperiode, der ikke er for lang, skærpes bestyrelsens opmærksomhed på spørgsmålet om bestyrelsens sammensætning og om eventuelle fornyelser. Genvalg kan finde sted.

1.5.2 Det **anbefales**, at der for medlemmerne af bestyrelsen fastsættes en aldersgrænse, som offentliggøres i ledelsesberetningen eller på en eventuel hjemmeside.

Kommentar: Medlemmer af stifterfamilien kan undtages fra en sådan aldersgrænse.

1.6 Evaluering af arbejdet i bestyrelsen og i direktionen

1.6.1 Det **anbefales**, at bestyrelsen fastlægger en evalueringsprocedure, hvor bestyrelsen, formanden og de individuelle medlemmers bidrag og resultater årligt evalueres, og at resultatet drøftes i bestyrelsen.

1.6.2 Det **anbefales**, at bestyrelsen én gang årligt evaluerer en eventuel direktion eller en eventuel administrators arbejde og resultater efter forud fastsatte klare kriterier.

Kommentar: Bestyrelsen må med passende mellemrum vurdere sin egen indsats: Har bestyrelsen nået sine mål? Hvordan fungerer samarbejdet og kommunikationen i bestyrelsen og mellem bestyrelsen og en eventuel direktion og/eller administrator? Bestyrelse og direktion bør på forhånd aftale, hvordan evalueringen skal ske. Karakteren og omfanget af evalueringsproceduren må afhænge af fondens situation.

2. Ledelsens vederlag

Det er vigtigt med åbenhed og transparens om alle væsentlige forhold vedrørende principperne for og størrelsen af ledelsesmedlemmernes vederlag. Principperne for vederlaget skal understøtte en hensigtsmæssig langsigtet udvikling for den erhvervsdrivende fond i overensstemmelse med fondens formål.

2.1.1 Det **anbefales**, at der i årsregnskabet gives oplysning om det samlede vederlag, hvert medlem af bestyrelsen og direktionen modtager fra den erhvervsdrivende fond og fra andre virksomheder i koncernen. Endvidere bør der oplyses om eventuelle andre vederlag som bestyrelsesmedlemmer modtager for varetagelsen af opgaver for fonden, dattervirksomheder af fonden eller tilknyttede virksomheder til fonden.

2.1.2 Det **anbefales**, at ledelsesmedlemmer i erhvervsdrivende fonde aflønnes med et fast vederlag.

Kommentar: Vederlaget er et signal om det ansvar og det arbejde, der følger med hvervet. Bestyrelsesvederlaget kan være af symbolsk størrelse, hvis den erhvervsdrivende fonds størrelse og økonomiske stilling ikke muliggør andet. Hvis et medlem af en fondsbestyrelse er direktør for et datterselskab, er det ikke til hinder for, at den pågældende kan have incitamentsaflønning i datterselskabet.

3. Åbenhed og kommunikation

Den erhvervsdrivende fonds legatmodtagere, støtteberettigede og øvrige interessenter (datterselskaber samt medarbejdere og samhandelspartnere hertil o.a.) har i forskelligt omfang behov for information og viden om fonden. Deres forståelse og relation til fonden er afhængig af kvaliteten, omfanget og hyppigheden af den information, fonden offentliggør.

Åbenhed og gennemsigtighed er væsentligt for løbende at have mulighed for at vurdere og forholde sig til fonden.

Ajourførte retningslinjer for kommunikation hjælper fonden til rettidigt at levere pålidelige, nøjagtige og ajourførte interne og eksterne oplysninger af høj kvalitet og til at sikre, at fonden til enhver tid kan overholde sit formål herunder uddelingsformål.

Væsentlige oplysninger, herunder bestyrelsens tilkendegivelse af, hvordan og i hvilket omfang fonden efterlever anbefalinger for god fondsledelse, skal være tilgængelige på fondens hjemmeside eller i ledelsesberetningen.

3.1.1 Det **anbefales**, at bestyrelsen vedtager retningslinjer for eksternt kommunikation, herunder hvem, der kan og skal udtale sig på fondens vegne til offentligheden og om hvilke forhold. Retningslinjerne skal imødekomme behovet for åbenhed og interessenternes behov og mulighed for at opnå relevant opdateret information om fondens forhold.

Anbefalinger for god fondsledelse i erhvervsdrivende fonde (Oversigtsskema)

1. Bestyrelsens opgaver og ansvar
<i>1.1. Overordnende opgaver og ansvar</i>
1.1.1. Det anbefales , at bestyrelsen med henblik på at sikre fondens virke i overensstemmelse med fondens formål mindst en gang årligt forholder sig til den erhvervsdrivende fonds overordnede strategi og uddelingspolitik.
<i>1.2. Formanden og næstformanden for bestyrelsen</i>
1.2.1. Det anbefales , at formanden for bestyrelsen organiserer, indkalder og leder bestyrelsesmøderne med henblik på at sikre effektiviteten i bestyrelsens arbejde og skabe de bedst mulige forudsætninger for bestyrelsesmedlemmernes arbejde enkeltvis og samlet.
1.2.2. Det anbefales , at hvis bestyrelsen undtagelsesvis anmoder bestyrelsesformanden om at udføre særlige opgaver for fonden, skal der foreligge en bestyrelsesbeslutning herom inklusive forholdsregler til sikring af, at bestyrelsen bevarer den overordnede ledelse og kontrolfunktion. Der skal sikres en forsvarlig arbejdsdeling mellem formanden, næstformanden, den øvrige bestyrelse og direktionen.
<i>1.3. Bestyrelsens sammensætning og organisering</i>
1.3.1. Det anbefales , at bestyrelsen løbende vurderer og fastlægger, hvilke kompetencer den skal råde over for bedst muligt at kunne udføre de opgaver, der påhviler bestyrelsen.
1.3.2. Det anbefales , at bestyrelsen med respekt af en eventuel udpegningsret i vedtægterne sikrer en formel, grundig og gennemskuelig proces for udvælgelse og indstilling af kandidater til bestyrelsen.
1.3.3. Det anbefales , at bestyrelsesmedlemmer vælges på baggrund af deres personlige egenskaber og kompetencer under hensyn til bestyrelsens samlede kompetencer, samt at der ved sammensætning og indstilling af nye bestyrelsesmedlemmer tages hensyn til behovet for fornyelse sammenholdt med behovet for kontinuitet og til behovet for mangfoldighed i henseende til køn, alder, erhvervs erfaring m.v.
1.3.4. Det anbefales , at der årligt i ledelsesberetningen og på fondens eventuelle hjemmeside redegøres for sammensætningen af bestyrelsen herunder for mangfoldighed, samt at der gives følgende oplysninger om hvert af bestyrelsens medlemmer: <ul style="list-style-type: none">• Navn, stilling, og alder• Dato for indtræden i bestyrelsen, hvorvidt genvalg af medlemmet har fundet sted, og udløb af den aktuelle valgperiode• Medlemmets særlige kompetencer• Den pågældendes øvrige ledelseshverv, herunder poster i direktioner,

<p>bestyrelser og tilsynsråd, inklusive ledelsesudvalg, i danske og udenlandske institutioner, virksomheder samt krævende organisationsopgaver</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke medlemmer, der er udpeget af myndigheder/tilskudsyder m.v. • Om medlemmet anses for uafhængigt.
<p>1.3.5. Det anbefales, at flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i en fond ikke samtidig er ledelsesmedlemmer i fondens dattervirksomhed(-er), medmindre der er tale om et 100 % ejet egentligt holdingselskab.</p>
<p><i>1.4. Uafhængighed</i></p>
<p>1.4.1. Det anbefales, at en andel af bestyrelsen er uafhængig. Et bestyrelsesmedlem anses i denne sammenhæng ikke for uafhængig, hvis den pågældende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • er eller inden for de seneste 3 år har været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en væsentlig dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden, • har modtaget større vederlag, herunder uddelinger eller andre ydelser, fra fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden i anden egenskab end som medlem af fondens ledelse, • inden for det seneste år har haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden, • er eller inden for de seneste 3 år har været ansat eller partner hos ekstern revisor, • har været medlem af fondens ledelse i mere end 12 år, • er i nær familie eller på anden måde står personer, som ikke betragtes som uafhængige, særlig nær, • er stifter eller væsentlig gavegiver, hvis fonden har til formål at yde støtte til disses familie eller andre, som står disse særlig nær, eller • er ledelsesmedlem i en organisation, en anden fond eller lignende, der modtager eller gentagne gange inden for de seneste 5 år har modtaget væsentlige donationer fra fonden. <p>Består bestyrelsen (eksklusive medarbejdervalgte medlemmer) af op til 4 medlemmer, bør mindst 1 medlem være uafhængigt. Består bestyrelsen af 5-8 medlemmer bør mindst 2 medlemmer være uafhængige. Består bestyrelsen af 9-11 medlemmer bør mindst 3 medlemmer være uafhængige og så fremdeles.</p>
<p><i>1.5. Udpegningsperiode</i></p>
<p>1.5.1. Det anbefales, at bestyrelsens medlemmer som minimum udpeges for en periode på 2 år, og maksimalt for en periode på 4 år.</p>
<p>1.5.2 Det anbefales, at der for medlemmerne af bestyrelsen fastsættes en aldersgrænse, som offentliggøres i ledelsesberetningen eller på en eventuel hjemmeside.</p>

1.6. Evaluering af arbejdet i bestyrelsen og i direktionen
1.6.1. Det anbefales , at bestyrelsen fastlægger en evalueringsprocedure, hvor bestyrelsen, formanden og de individuelle medlemmers bidrag og resultater årligt evalueres, og at resultatet drøftes i bestyrelsen.
1.6.2. Det anbefales , at bestyrelsen én gang årligt evaluerer en eventuel direktion eller en eventuel administrators arbejde og resultater efter forud fastsatte klare kriterier.
2. Ledelsens vederlag
2.1.1. Det anbefales , at der i årsregnskabet gives oplysning om det samlede vederlag, hvert medlem af bestyrelsen og direktionen modtager fra den erhvervsdrivende fond og fra andre virksomheder i koncernen. Endvidere bør der oplyses om eventuelle andre vederlag som bestyrelsesmedlemmer modtager for rådgivning eller lignende for fonden, dattervirksomheder af fonden eller tilknyttede virksomheder til fonden.
2.1.2. Det anbefales , at ledelsesmedlemmer i erhvervsdrivende fonde aflønnes med et fast vederlag.
3. Åbenhed og kommunikation
3.1.1. Det anbefales , at bestyrelsen vedtager retningslinjer for ekstern kommunikation, herunder hvem, der kan og skal udtale sig på fondens vegne til offentligheden og om hvilke forhold. Retningslinjerne skal imødekomme behovet for åbenhed og interessenternes behov og mulighed for at opnå relevant opdateret information om fondens forhold.

Bilag 6: Sammenfatning af Erhvervsstyrelsens undersøgelse af et udsnit af de erhvervsdrivende fonde

Inden nedsættelsen af Erhvervsfondsudvalget havde Erhvervsstyrelsen igangsat en undersøgelse af en række forhold i de erhvervsdrivende fonde. Formålet med undersøgelsen, som blev afsluttet den 30. september 2012, har været at indsamle en række faktuelle oplysninger om de erhvervsdrivende fonde særligt med hensyn til fondenes overordnede karakteristika, fondenes ledelse, herunder bestyrelsens sammensætning, uafhængighed, kompetencekrav, arbejdsform, tidsforbrug og vederlag samt fondenes uddelinger og transparens. Undersøgelsen har været gennemført dels ved en spørgeskemaundersøgelse af 203 ud af de ca. 1320 erhvervsdrivende fonde, der er registreret i Erhvervsstyrelsen og udgør således ca. 15 % af den samlede population af registrerede erhvervsdrivende fonde, dels ved en manuel gennemgang af de pågældende fondes vedtægter, dels ved samkøring af Erhvervsstyrelsens registrerede oplysninger om samtlige ca. 1350 erhvervsdrivende fonde. De 203 erhvervsdrivende fonde er udtaget repræsentativt på baggrund af størrelsen af deres egenkapital i henhold til den seneste årsrapport, Erhvervsstyrelsen har modtaget for fonden.

Resultaterne af Erhvervsstyrelsens undersøgelse har været præsenteret for Erhvervsfondsudvalget på et møde.

Nedenfor er undersøgelsens væsentligste resultater sammenfattet.

Fondenes erhvervsmæssige karakteristika

- 52 % af fondene udøver deres erhvervsvirksomhed direkte i fonden ("direkte erhvervsdrivende fonde"), dvs. uden anvendelse af underliggende dattervirksomheder.
- Salg eller udlejning af fast ejendom er den mest udbredte erhvervsmæssige aktivitet især for de direkte erhvervsdrivende fonde, men også for fonde, der er erhvervsdrivende i kraft af en bestemmende indflydelse i en dattervirksomhed (holdingfonde).
- 81 % af fondene har som udgangspunkt vedtægtskrav om udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed, men i ca. 24 % af disse tilfælde indeholder vedtægterne mulighed for en undtagelse.
- 69 % af fondene har et erhvervsmæssigt formål i sine vedtægter, og 45 % af fondene har det erhvervsmæssige formål, som deres primære vedtægtsmæssige formål.

Bestyrelsessammensætning - og anvendelse af direktør eller ekstern administrator

- Det gennemsnitlige antal bestyrelsesmedlemmer er 5,4 i de erhvervsdrivende fonde, hvilket er en del højere end i aktie- og anpartsselskaber ("kapitalselskaber"), hvor antallet er hhv. 3,6 og 3,0. Antallet er højere i fondene, også når man tager højde for forskelle i størrelsen mellem fondene og kapital-selskaberne.
- Andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer er ca. den samme i de erhvervsdrivende fonde, som i kapital-selskaberne (ca. 20 %), mens andelen af udenlandske bestyrelsesmedlemmer er markant lavere i fondene (0,9 % i forhold til 6,8 % og 6,3 % i aktie- og anpartsselskaber).
- 43 % af fondene har ingen vedtægtsbestemmelser om bestyrelsesmedlemmernes valgperiode, og 96 % har ingen bestemmelse om muligheden for genudpegning.
- Bestyrelsesmedlemmernes gennemsnitlige alder er betydeligt højere i de erhvervsdrivende fonde, end de er i kapital-selskaberne. Aldersbegrænsninger findes i 31 % af fondenes vedtægter, men der er undtagelser i 40 % af disse tilfælde typisk for fondens stifter eller descendenter. Den klart mest udbredte aldersgrænse er 70 år, men 75 år ses også relativt ofte.

- Anvendelsen af næstformænd i bestyrelsen er væsentligt mere udbredt i erhvervsdrivende fonde, end tilfældet er i kapital-selskaber. Endvidere har 31 % af fondene registreret en direktør. Både næstformænd og direktører anvendes mest af de fonde, der har de større bestyrelser.
- 47 % af fondene anvender en ekstern administrator. En ekstern administrator anvendes mest, når der ikke er ansat en direktør.

Uafhængighed

- I 53 % af fondene anses over halvdelen af bestyrelsens medlemmer for at være uafhængige ud fra et uafhængighedsbegreb baseret på en fondsretlig tilpasning af anbefalingerne for god selskabsledelse, der gælder for børsnoterede selskaber. I 16 % af fondene anses ingen af bestyrelsens medlemmer for uafhængige.
- I 14 % af fondene består fondsbestyrelsens flertal af personer, der er en stifter eller et familiemedlem til stifter (hvis stifteren er en fysisk person), eller som samtidig er medlemmer af stifters ledelse (hvis stifter er en juridisk person).
- I 78 % af fondene med dattervirksomheder har mindst ét fondsbestyrelsesmedlem samtidig et ledelseshverv (bestyrelses- eller direktionsmedlem) i en dattervirksomhed. I 19 % af fondene med dattervirksomheder har mellem 76 % og 100 % af fondsbestyrelsens medlemmer sådanne ledelseshverv i koncernen.
- Det er mere udbredt for et fondsbestyrelsesmedlem at have en bestyrelsespost i en dattervirksomhed end en direktionspost. I de tilfælde hvor mindst et fondsbestyrelsesmedlem besidder en bestyrelsespost i en dattervirksomhed, sidder fondsbestyrelsen endvidere i 80 % af tilfældene på mere end én post. Når et fondsbestyrelsesmedlem besidder en direktionspost i en dattervirksomhed, besidder fondsbestyrelsen kun i 35 % af tilfældene mere end én post.
- Sammenfaldene i ledelsesposterne i fond og dattervirksomhed er sjældent vedtægtsbestemte.

Kompetencekrav

- 56 % af fondenes vedtægter stiller ingen krav om, at et eller flere bestyrelsesmedlemmer skal besidde særlige faglige eller erfaringsmæssige kompetencer. 36 % af fondene supplerer i praksis vedtægternes bestemmelser (eller manglende bestemmelser) om kompetencekrav. Det er oftere de fonde, der allerede har vedtægtsbestemte kompetencekrav, som stiller supplerende krav i praksis, end de fonde, der ikke har vedtægtsbestemte kompetencekrav.
- Det oftest forekommende kompetencekrav i såvel vedtægter som i praksis er ”juridisk viden/erfaring” efterfulgt af ”forretningsmæssig viden/erfaring”.
- De i praksis supplerende kompetencekrav dækker typisk et bredere spektrum af kompetencer end de vedtægtsbestemte krav og inkluderer langt oftere krav til ”regnskabs-, revisions-, finansiel- eller økonomisk viden/erfaring”, ”forretningsmæssig viden/erfaring”, ”ledelsesmæssig erfaring/viden”, ”teknisk erfaring/viden” og ”kendskab til uddelingsformålet”.

Bestyrelsens arbejde

- En forretningsorden bruges af 51 % af fondsbestyrelserne. Anvendelsen af forretningsordenen er generelt stigende jo større fondsbestyrelsen og fonden er, men selv blandt fondene med aktiver på over 85 mio. kr. er der en del (33 %), som ikke anvender en forretningsorden.
- 62 % af fondsbestyrelserne afholder altid deres møder som normale bestyrelsesmøder. Blandt de 38 %, som anvender alternative mødeformer, er telefonmøder og skriftlige

møder mest udbredt, hvorimod videolink og andre elektroniske mødeformer er meget sjældne.

- Bestyrelsesudvalg anvendes af 14 % af fondene, overvejende i fonde med bestyrelser på mindst 8 medlemmer samt i fonde med aktiver på over 85 mio. kr. Udvalg anvendes primært til forberedelse af beslutninger om uddelinger eller til særlige opgaver, f.eks. et byggeudvalg.
- 48 % af fondsbestyrelserne har udarbejdet målsætninger/strategier for den erhvervsmæssige drift i fonden/koncernen. Det er mest udbredt blandt de fonde, der har erhvervsmæssig virksomhed direkte i fonden og mindre udbredt blandt de rene holdingfonde.
- De fleste af fondene, der har dattervirksomheder, holder normalt kontakt med dattervirksomhederne via bestyrelsessammenfald (48 %), mens orientering på et fondsbestyrelsesmøde og mere uformel orientering sker i noget mindre grad (24 % og 16 %).
- 59 % af fondene foretager aldrig bestyrelsesevalueringer, og yderligere 19 % foretager dem hvert 4. år eller sjældnere. Når der foretages bestyrelsesevaluering, er det oftest den samlede bestyrelse, der står for evalueringen (65 %).
- Identifikation af nye kandidater til bestyrelsen sker oftest ved anvendelse af bestyrelsens netværk (52 %) eller ved henvendelse til den udpegningsberettigede i henhold til vedtægten (41 %), mens rekrutteringsfirma anvendes meget lidt (3 %) og kun i store fonde.

Tidsforbrug⁸

- Det gennemsnitlige tidsforbrug per bestyrelsesmedlem på bestyrelsesarbejde per år varierer i meget høj grad. 18 % af fondsbestyrelserne anvender 1-10 timer per medlem, mens 10 % af fondsbestyrelserne anvender over 100 timer per medlem. Gennemsnittet er 51 timer per år.
- Der ses en tendens til, at det gennemsnitlige tidsforbrug er stabilt for alle fondstørrelser op til 85 mio. kr. i aktiver, mens det er væsentligt højere blandt fondene med over 85 mio. kr. i aktivsum.
- Der ses endvidere en klar tendens til, at fondsbestyrelser, der har udarbejdet målsætninger/strategier for fondens uddelinger, har et væsentligt højere gennemsnitligt tidsforbrug end fonde, der ikke har udarbejdet sådanne målsætninger/strategier (76 t. vs. 38 t.).
- De fleste fonde afholder et stabilt antal bestyrelsesmøder om året, typisk mellem 1 og 4. I gennemsnit afholdes 3,4 bestyrelsesmøder om året med en gennemsnitlig varighed på 3 timer.
- Forberedelsestiden til bestyrelsesmøderne varierer meget fra fond til fond og er afhængigt af, om der er tale om bestyrelsens formand, næstformand eller et menigt medlem. Formænd bruger i gennemsnit 6,1 time per møde, sammenlignet med 3,9 og 2,8 timer for næstformænd og menige medlemmer.
- For udvalgsmøder er den gennemsnitlige mødevarighed 2,7 timer, og forberedelsestiden er 6,4 timer.
- Der er også stor forskel på hvor meget de forskellige fondsbestyrelser anvender af tid på andre opgaver end bestyrelsesmøder og udvalgsmøder, og igen er der stor forskel på typen af bestyrelsesmedlem. Bestyrelsesformænd anvender således i gennemsnit 74 timer om året herpå, svingende fra 0 til over 200 timer, mens næstformænd og menige

⁸ Tidsforbruget på bestyrelsesarbejde er målt som summen af tid anvendt på bestyrelsesmøder (og evt. udvalgsmøder), inklusiv forberedelsestid, og tid anvendt på andre bestyrelsesopgaver.

medlemmer i gennemsnit anvender 25 og 17 timer, ligeledes med store variationer imellem fondene.

- De fleste fondsbestyrelser anvender mest tid på fondens erhvervmæssige aktiviteter (i gns. 48 %), mens der i gennemsnit bruges lige meget tid på uddelingsmæssige aktiviteter og administrative forhold (hhv. 22 % og 23 %). De rene holdingfonde anvender i gennemsnit lidt mindre af deres tid på erhvervmæssige aktiviteter end fonde, der har erhvervsdrift direkte i fonden, men denne gennemsnitsbetragtning dækker over store forskelle imellem de enkelte fonde.

Vederlag til fondens bestyrelsesmedlemmer

- Der er stor forskel på fondsbestyrelseshonorarernes størrelse. I 46 % af fondene udbetales der intet bestyrelseshonorar. I yderligere 38 % af fondene er det gennemsnitlige bestyrelseshonorar på maksimalt 50.000 kr., mens det i 5 % af fondene er over kr. 150.000.
- Bestyrelsesformændene modtager generelt det højeste honorar.
- 63 % af fondsbestyrelserne har ikke ændret i deres bestyrelseshonorar i perioden 2007-2012. 17 % har ændret i vederlaget i enten 2011 eller 2012. 4 % har ændret i honoraret alle 6 år. Begrundelserne for ændringer er primært arbejdets omfang, pristalsregulering og benchmarking.
- I 36 % af fondene har et bestyrelsesmedlem modtaget vederlag for andre opgaver for fonden end bestyrelsesarbejdet. Dette særskilte vederlag er typisk udbetalt for juridisk hjælp. Der er en tendens til at et sådant særskilt vederlag især udbetales i fonde, der ikke betaler normalt bestyrelseshonorar eller kun et mindre bestyrelseshonorar.
- For fondsbestyrelsesmedlemmer, der har ledelseshverv i en dattervirksomhed, udgør det gennemsnitlige modtagne vederlag i dattervirksomheden 64.427 kr. for en bestyrelsespost og 375.078 kr. for en direktionspost. Der er dog stor spredning imellem fondene, idet mange fondsbestyrelsesmedlemmer ikke modtager særskilt vederlag for sådanne poster, mens andre fondes bestyrelsesmedlemmer modtager store vederlag. Den gennemsnitlige bestyrelseshonorering i fondene er generelt upåvirket af, hvad bestyrelsesmedlemmerne får i vederlag for deres direktionsposter i dattervirksomhederne. Derimod ses der en tendens til, at fondsbestyrelsesmedlemmerne, der modtager de højere bestyrelseshonorarer i dattervirksomhederne, generelt også modtager de højere bestyrelseshonorarer i fonden.
- Der er en klar direkte sammenhæng imellem størrelsen af det gennemsnitlige fondsbestyrelseshonorar og både fondens størrelse målt på aktiver og det gennemsnitlige tidsforbrug. Der betales endvidere generelt lavere bestyrelseshonorarer i direkte erhvervsdrivende fonde end i holdingfonde, om end baggrunden for denne sammenhæng er mindre åbenlys.
- Udviklingen i fondsbestyrelseshonorarerne fra 2003 til 2011 har været, at for fondene i størrelseskategorierne 2-5, 5-10 og 10-20 mio. kr. i egenkapital, er det gennemsnitlige bestyrelsesvederlag omtrent fordoblet, svarende til en gennemsnitlig årlig stigning på ca. 8-11 %. Der har været en mere beskedent samlet stigning på 50 % for fondene med en egenkapital på 20-30 mio. kr., svarende til ca. 5 % om året, og overhovedet ingen stigning for fondene med en egenkapital på 30-60 mio. kr. For de store fonde med en egenkapital på over 60 mio. kr. har stigningen været på samlet 84 %. Overordnet for alle fondene er det gennemsnitlige bestyrelseshonorar steget med 89 % i perioden fra 27.055 kr. i 2003 til 51.133 kr. i 2011, svarende til en gennemsnitlig årlig stigning på 8,3 %.

Uddelinger

- 34 % af fondsbestyrelserne har udarbejdet målsætninger/strategier for fondens uddelinger til supplerende af vedtægtens bestemmelser herom.

- Der er stor forskel på, hvor meget den enkelte fond uddeler fra år til år. I de tre år der er undersøgt (2007, 2009 og 2011), har 15 % af fondene gennemsnitligt uddelt 1-10 mio. kr. om året, og 5 % af fondene har gennemsnitligt uddelt over 10 mio. kr. om året.
- Uddelinger foretages især til almenvelgørende formål.
- 35 % af fondene har ikke foretaget uddelinger i de tre år, og gennemsnitligt over de 3 år er der 66 % af fondene, som enten ikke har uddelt noget, eller som kun har uddelt 0-5 % af de frie reserver.
- Der er en klar overvægt af direkte erhvervsdrivende fonde, som ikke har foretaget uddelinger. Dette hænger sammen med, at en hel del af disse fonde har et snævert (erhvervsmæssigt) formål, der er afgrænset til en bestemt ejendom, f.eks. et kollegium, et slot, et kursuscenter, en sportshal og lignende, eller en bestemt aktivitet, f.eks. at udgive lægefaglige publikationer, og ikke nødvendigvis har et eksternt uddelingsformål.
- 59 % af fondene gør noget aktivt for at finde kandidater til uddelinger. Mest udbredt (33 %) er det, at fonden selv opsøger egnede kandidater. 12 % annoncerer på sin hjemmeside.

Transparens

- 62 % af fondene har ingen hjemmeside.
- Blandt de fonde, der har en hjemmeside, oplyses oftest om fondens historie og medlemmerne af fondens bestyrelse og evt. direktion (hhv. 84 % og 61 %). Oplysninger om hvordan man ansøger om uddelinger og fondens uddelingsprincipper, oplyses i 37 % og 36 % af tilfældene, mens oplysninger om fondens målsætninger/strategi for den erhvervsmæssige drift oplyses i 25 %.
- I fondens årsrapporter oplyser henholdsvis 20 % og 14 % af fondene om bestyrelsens og direktionens vederlag. Ofte gøres det frivilligt, uden at der er lovkrav herom.
- I årsrapporterne oplyser 83 % af fondene endvidere om størrelsen af fondens skattebetalinger, og 28 % af fondene oplyser om det samlede vederlag, som medlemmer af fondens bestyrelse og direktion modtager som ledelsesmedlem i andre virksomheder i koncernen. Kun få fonde oplyser om bestyrelsesmedlemmernes ledelseshverv udenfor fonden og om fondens evt. strategi i relation til samfundsansvar (CSR).

Administrationsomkostninger

- Fondenes samlede gennemsnitlige administrationsomkostninger (ekskl. bestyrelses- og direktionsvederlag) har i årene 2007, 2009 og 2011 været henholdsvis kr. 676.951, kr. 859.482 og kr. 871.732.
- Der er en direkte sammenhæng imellem størrelsen af fonden målt på aktivsum og størrelsen af administrationsomkostningerne.
- De største gennemsnitlige administrationsomkostninger findes i de fonde, der både er holdingfonde og har erhvervsaktiviteter direkte i fonden.
- Der er generelt mindre gennemsnitlige administrationsomkostninger i fonde, der anvender en ekstern administrator.

Erhvervsmæssige resultater

- Der er en stor spredning i fondenes egenkapitalforrentning. 31 % af fondene har gennemsnitligt haft en negativ egenkapitalforrentning målt på årene 2007, 2009 og 2011, mens 34 % af fondene har haft en gennemsnitlig egenkapitalforrentning på mindst 6 %.
- Der er generelt ikke fundet meget klare sammenhænge imellem fondenes egenkapitalforrentning og de øvrige parametre, som har indgået i undersøgelsen.
- Der er kun fundet små tendenser, herunder i retning af, at fonde, hvor der hverken i vedtægt eller praksis stilles kompetencekrav til et eneste bestyrelsesmedlem, har en lidt dårlige egenkapitalforrentning end andre fonde. Tilsvarende gælder fonde, hvor den

gennemsnitlige bestyrelsesanciennitet er på 10 år eller derover. Omvendt er der også små tendenser i retning af at et større bestyrelseshonorar kan være positivt forbundet med en højere egenkapitalforrentning, om end der er mange fonde, der ikke udbetaler bestyrelsesvederlag eller kun et lille vederlag, som samtidig har en høj egenkapitalforrentning.

Bilag 7: Sammenfatning af Erhvervsstyrelsens undersøgelse af fondslovgivningen i en række udvalgte andre lande

Til brug for Erhvervsfondsudvalgets arbejde har Erhvervsfondsudvalgets sekretariat undersøgt retstilstanden i Tyskland⁹, Nederlandene¹⁰, Finland¹¹ og Sverige¹² med hensyn til udvalgte fondsretlige emner. Undersøgelsen er foretaget ved, at sekretariatet har taget kontakt til kolleger i de pågældende lande og bedt dem besvare et spørgeskema.¹³

Sekretariatet har endvidere gennemgået den af EU Kommissionen sponsorerede undersøgelse "Feasibility Study on a European Foundation Statute"¹⁴ for at finde relevante uddrag fra studiets komparative analyse af den fondsretlige situation i de 27 EU-lande.

Der er endvidere trukket på sekretariatets kendskab til de andre EU-landes fondsretlige regulering, f.eks. i forbindelse med forhandlingerne om EU-kommissionens forslag til en forordning om den europæiske almennyttige fond, ligesom der på nogle områder er hentet oplysninger om fondslovgivningen i Norge.

Nedenfor er landeundersøgelsens væsentligste resultater sammenfattet opdelt efter emner.

1. I hvilken grad tillader de andre lande fonde at være erhvervsdrivende, og i hvilken grad er erhvervsdrivende fonde særskilt reguleret ift. den almindelige fondsretlige regulering

Danmark lader til at være det eneste EU-land, der har en særskilt lov for erhvervsdrivende fonde. Dette forhold skal formentlig, i det mindste delvist, ses i lyset af de erhvervsdrivende fondes relativt større betydning i Danmark end i de fleste andre EU-lande. Dog skal det understreges, at i de fleste andre EU-lande er det tilladt for en fond at være erhvervsdrivende¹⁵ – enten direkte eller via bestemmende indflydelse i et datterselskab¹⁶ – og disse fonde kan være meget store, men den erhvervsdrivende fonds forhold vil typisk være reguleret af landets

⁹ Ifølge Feasibility Study er der ca. 13.000 fonde i Tyskland.

¹⁰ Ifølge Feasibility Study er der ca. 163.000 fonde i Nederlandene.

¹¹ Finland er i øjeblikket ved at revidere sin fondslov. Den gældende finske fondslov "Lag om stiftelser 5.4.1930/109" kan findes på svensk via følgende link: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1930/19300109> Ifølge de finske myndigheder er der ca. 2.800 aktive fonde i Finland.

¹² Sveriges fondslov "Stiftelselag (1994:1220)" kan findes på svensk på følgende link: <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19941220.htm>. Der er ca. 15.700 registrerede fonde i Sverige, men ikke alle fonde er i dag registreret. Det totale antal fonde er derfor ukendt.

¹³ Der blev også sendt et spørgeskema til kolleger i Østrig, men Sekretariatet modtog kun den østrigske lovtekst. Der er derfor kun udledt enkelte svar fra Østrig på baggrund af henvendelsen.

¹⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/eufoundation/feasibilitystudy_en.pdf

¹⁵ Kun i Malta og i Tjekkiet er der tilsyneladende generelt et forbud mod at fonde har erhvervsmæssige aktiviteter. I andre medlemslande skal evt. erhvervsmæssige aktiviteter normalt være direkte forbundet med fondens formål. Se Feasibility Study s. 87 ff.

¹⁶ Ifølge Feasibility Study, s. 90, er det kun Litauen, Slovenien og Tjekkiet, der generelt har forbud imod, at en fond har bestemmende indflydelse i et selskab.

almindelige fondslov, eventuelt med særbestemmelser for erhvervsdrivende fonde¹⁷ over en vis størrelse. Endvidere vil de andre landes erhvervsdrivende fonde typisk være omfattet af den almindelige erhvervsretlige regulering, f.eks. vedrørende aflæggelse af årsregnskaber.

Den manglende særskilte regulering og registrering af de erhvervsdrivende fonde i andre EU-lande medfører bl.a., at disse lande ikke som i Danmark har:

- en klar definition på en erhvervsdrivende fond, eller
- et overblik over antal, størrelse m.v. af deres erhvervsdrivende fonde.

Det skal dog bemærkes, at mens den danske definition på en fond er ulovreguleret, er den lovreguleret i flere af de andre lande, herunder Sverige og Norge.

I hvert fald også i Sverige er det tilladt for en fond at have det som sit eneste formål at eje og videreføre en bestemt virksomhed. I de fleste EU-lande synes dette dog ikke at være tilladt, idet holdningen synes at være, at fondes aktiver skal være underlagt et formål (et uddelings- eller aktivitetsformål).

2. Registrering

I de fleste EU-lande skal en fond registreres, men ikke i alle lande er det en forudsætning for at opnå retsevne.¹⁸ I Tyskland skal en fond ikke registreres i et register, men en fond skal have godkendelse fra en offentlig myndighed, før den opnår retsevne. Irland og Sverige er andre lande, hvor der i dag ikke er krav om, at alle fonde skal registreres. Imidlertid skal alle svenske fonde være registreret per 1. januar 2015. Det vil fortsat ikke være en retsevne-registrering, men en registrering der skal sikre en vis transparens om de svenske fonde.

3. Stiftelse fremad i tid

I de fire særligt undersøgte lande er det ikke muligt at stifte en fond fremad i tid, hvis man forstår ”stiftelse fremad i tid” således, at fondens retsevne-stiftende begivenhed ikke træder i kraft på samme tidspunkt, som den er foretaget, hvad enten der er tale om, at fonden opnår retsevne ved myndighedsgodkendelse, notarpåtegning eller registrering. Derimod ses det, at viljeserklæringer, frem til den retsevne-stiftende begivenhed er foretaget, kan ske fremad i tid eller tilbagekaldes.

I Tyskland kan en stifter f.eks. gyldigt lave en viljeserklæring (f.eks. om en donation), der først skal træde i kraft på et nærmere bestemt tidspunkt i fremtiden, men fonden vil ikke kunne opnå den nødvendige offentlige godkendelse som en fond, før viljeserklæringen er blevet bindende.

I Nederlandene opnår en fond retsevne, når fondens stiftelsesdokument, inklusive vedtægter, er underskrevet af en notar. I perioden imellem, at stiftelsesdokumentet er udarbejdet og underskrevet af stifterne, og stiftelsesdokumentet er underskrevet af notaren, hæfter stifterne for aftaler indgået på vegne af fonden.

¹⁷ Om Sverige kan det bemærkes, at en fond kun anses for ”erhvervsdrivende”, hvis den selv driver erhvervsretlige aktiviteter. Holdingfonde anses således ikke for erhvervsdrivende, og skal derfor ikke opfylde de særlige erhvervsretlige krav, der stilles til de svenske fonde, der anses for ”erhvervsdrivende”.

¹⁸ Se Feasibility Study, s. 81 ff.

Tilsvarende vil en fond i Finland opnå retsevne ved registreringen. Så længe fonden ikke er endeligt registreret, kan stifterne afbryde registreringsprocessen.

4. *Stiftelse med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid*

I Tyskland og Nederlandene er det muligt at stifte en fond med regnskabsmæssig virkning tilbage i tid. I Finland forventes den igangværende lovrevision også at åbne mulighed herfor. Det er uklart, hvad situationen er i Sverige.

5. *Tilsyn*

Alle EU-lande lader til at have en-eller-anden form for tilsynsmyndighedsordning for fonde.¹⁹ I nogle lande er der tale om en offentlig myndighed, mens det i andre lande i højere grad er domstolene, der står for tilsynet. Hvis domstolene er tilsynsmyndighed, vil systemet typisk være indrettet således, at der er en meget bred søgsmålskompetence. Der kan også være tale om, at en notar har en form for tilsynsmyndighedsrolle. F.eks. i Nederlandene kræver en vedtægtsændring en notarpåtegning. Notaren vil i den forbindelse f.eks. skulle påse, at vedtægtsændringen ikke strider mod offentlig orden.

I mange lande er der ikke en national tilsynsmyndighed, men (flere) lokale eller regionale tilsynsmyndigheder. Den enkelte fond har dog ikke mere end én tilsynsmyndighed. Se pkt. 13 for så vidt angår om der gælder noget særligt ved godkendelse af vedtægtsændringer.

I Sverige kan fonde generelt undtages fra tilsyn. Dette gælder dog ikke erhvervsdrivende fonde, og det gælder ej heller ikke-erhvervsdrivende fonde over en vis størrelse²⁰.

6. *Ledelsessystem*

Langt de fleste EU-lande har som udgangspunkt, at en fond ledes af en bestyrelse. En hel del lande tillader dog, at vedtægterne giver mulighed for supplerende ledelsesorganer. Der synes f.eks. at være en ret fri ret til at træffe bestemmelser om andre ledelsesorganer i Nederlandene og muligvis også i Tyskland. I andre lande ser det ud til, at muligheden for andre ledelsesorganer er begrænset til et evt. tilsynsråd. I Finland er der ca. 20-25 % af fondene, der har valgt at have et tilsynsråd. I nogle lande eller for særlige typer af fonde kan der desuden være lovkrav om et tilsynsråd²¹. Det er dog vigtigt at understrege, at der findes forskellige ledelsesmodeller i EU indenfor selskabsretten og fondsretten, og nogle betegnelser for et ledelsesorgan kan have varierende betydning i de enkelte lande. Med et tilsynsråd ("supervisory board") menes normalt et ledelsesorgan, der har som opgave at føre tilsyn med det ledelsesorgan, der er ansvarlig for den overordnede daglige og strategiske ledelse. I selskabslovens § 111, stk. 1, nr. 2, har man valgt at kalde det underliggende organ en "direktion". I dette bilag er det dog valgt at betegne det organ, der som udgangspunkt er ansvarlig for den overordnede daglige og strategiske ledelse af en fond, for en "bestyrelse".

I hvert fald i Sverige, Finland og Spanien er det tilladt, at en fond i det hele administreres af en anden juridisk person, dvs. uden at fonden har sin "egen" ledelse. For Sveriges vedkommende er det oplyst, at administratoren af fonden i disse tilfælde typisk vil være (bestyrelsen/ledelsen

¹⁹ Se Feasibility Study s. 71 ff.

²⁰ Ikke-erhvervsdrivende fonde med en kapital på over 450.000 SEK kan ikke undtages fra tilsyn.

²¹ Se generelt Feasibility Study s. 62 ff.

i) en ideel forening, universitet, kirke eller offentlig myndighed. Sådant ekstern administration skulle være ganske udbredt i Sverige.

7. Bestyrelsessammensætning

De fleste lande har krav om mindst 3 bestyrelsesmedlemmer, men nogle lande kræver kun ét bestyrelsesmedlem.²² I de fleste lande kan en juridisk person være medlem af en fonds bestyrelse, men en del lande kræver, at et fondsbestyrelsesmedlem skal være en fysisk person.

8. Direktører, herunder direktører som bestyrelsesmedlem

Det synes at være den almindelige regel, enten at adgangen for en fond til at ansætte en direktør er sikret ved lov, eller at en fond kan ansætte en direktør, medmindre det strider imod vedtægterne.

I Norge kan en fond, hvis ikke andet fremgår af vedtægterne ansætte en direktør ("daglig leder"). Dog skal fonde, som har til formål at drive erhvervsvirksomhed selv, eller som faktisk driver erhvervsvirksomhed selv, og som har en grundkapital på mindst 3 millioner NOK have en direktør. I sådanne fonde kan direktøren ikke samtidig være bestyrelsesformand.²³

I de fire særligt undersøgte lande ses der ikke at være forbud imod, at en direktør samtidig er medlem af fondsbestyrelsen. I Tyskland anses dette dog for at være usædvanligt.

9. Administratorer

I de fire særligt undersøgte lande er det tilladt at have en administrator, der ikke samtidig er ledelsesmedlem i fonden.

10. Uafhængighed - og transaktioner mellem fond og nærtstående

De fleste EU-lande har tilsyneladende ikke samme krav om, at bestyrelsen generelt skal være uafhængighed fra stifter m.v., som vi har i Danmark. I stedet har man typisk et system, hvor stifter kun kan gøre sin indflydelse gældende, hvis stifter er medlem af fondens ledelse, kombineret med en regel om, at man som ledelsesmedlem kun må varetage fondens interesser. Stort set alle lande har desuden en regel om, at en fonds midler ikke må gå tilbage til stifter.²⁴

Mange lande tillader transaktioner mellem fonden og dennes nærtstående, herunder stiftere og ledelsesmedlemmer, forudsat at transaktionen er markedsbaseret ("duty of fair dealing"), men en del lande har restriktioner i mulighederne for at stiftere, ledelsesmedlemmer og andre nærtstående modtager ydelser af nogen art – eller af en vis art - fra fonden.²⁵

Der er dog nogle lande, som har uafhængighedsprincipper i forhold til stiftere, legatmodtagere m.v., der minder om de gældende danske regler:

I Sverige må bestyrelsen/administrationen ikke udelukkende bestå af stifter.

²² Se Feasibility Study s. 62 ff.

²³ Se § 34 i den norske Lov om stiftelser <http://www.lovdato.no/all/hl-20010615-059.html#34>

²⁴ Ifølge Feasibility Study, s. 60, er det kun Østrig, som har en klar undtagelse til dette princip.

²⁵ Feasibility Study s. 65.

I Frankrig skal bestyrelsen i traditionelle fonde bestå af 9-15 medlemmer, og stifter må kun udpege 1/3 af bestyrelsens medlemmer (1/3 skal udpeges af det offentlige).

I Østrig kan fondens evt. tilsynsråd kun udpege fondens bestyrelsesmedlemmer, hvis legatmodtagere ikke udgør mere end halvdelen af tilsynsrådet.

Ingen af de fire særligt undersøgte lande har forbud mod, at en fonds ledelse er identisk med ledelsen i fondens dattervirksomheder.

Der har ikke kunnet indhentes empiriske oplysninger om, hvorvidt den anderledes regulering af spørgsmålet om bestyrelsens uafhængighed har givet anledning til større problemer med ledelsen af fonde i udlandet, end vi kender fra Danmark, og i givet fald i hvilket omfang. Indtrykket er, at der i nogle af landene føres et væsentligt mindre tilsyn, og at man som følge heraf ikke kender til eventuelle problemers type og omfang.

11. Minimum kapital

Nogle lande har krav om en minimumstartkapital, mens andre lande har et mere generelt (nogle gange supplerende) krav om, at kapitalen skal være tilstrækkelig til at kunne opfylde fondens formål. Atter andre lande har ingen startkapitalkrav. En hel del lande har startkapitalkrav for nogle typer fonde, men ikke for andre.²⁶

De lande, der opererer med en minimumstartkapital enten i lov eller i praksis, i det mindste for nogle af deres fondstyper, fremgår af tabellen nedenfor:

Land	Min.kapital i €	Min.kapital i DKK
Frankrig	1.000.000 €	7.500.000 DKK
Portugal	250.000 €	1.850.000 DKK
Italien og Luxembourg	100.000 €	750.000 DKK
Østrig	70.000 €	520.000 DKK
Tyskland	50.000 €	375.000 DKK
Danmark		300.000 DKK ²⁷
Spanien	30.000 €	225.000 DKK
Finland	25.000 €	185.000 DKK
Tjekkiet	20.000 €	150.000 DKK
Slovakiet	6.600 €	50.000 DKK
Ungarn	400-2.000 €	3.000-15.000 DKK
Malta	1.200 €	9.000 DKK
Polen	265 €	2.000 DKK

Det er mere uklart, hvilke kapitalkrav der generelt stilles *efter*, at fonden er blevet stiftet. Ifølge Feasibility Study er det kun i Slovakiet og visse fonde i Tjekkiet og Østrig, der har lovkrav om, at minimumstartkapitalen skal bevares igennem fondens levetid.²⁸

²⁶ Feasibility Study s. 78.

²⁷ Dog kun 250.000 kr. for ikke-erhvervsdrivende fonde.

²⁸ Se Feasibility Study s. 85-86.

12. Dokumentation for kapitalens indbetaling

I Østrig skal der i forbindelse med en fonds stiftelse anvendes en uafhængig vurderingsmand. I Tyskland er det tilstrækkeligt, at der foreligger en bindende viljeserklæring fra stifteren, for at fonden kan opnå den nødvendige offentlige godkendelse, men kapitalen skal ikke være indbetalt. I stedet har fonden et retskrav på indbetalingen, efter at den er blevet godkendt og dermed har opnået retsevne.

Med hensyn til kapitalforhøjelser ses der i de andre EU-lande generelt ikke at være krav om dokumentation for kapitalens indbetaling. Dette skyldes, at de andre lande ikke opererer med en registreret grundkapital, som vi gør i Danmark. I de andre lande vil udsving i fondens kapital derfor alene fremgå af fondens regnskaber, evt. kontrolleret af en revisor, jf. pkt. 16 og 17 nedenfor.

13. Vedtægtsændringer

Mange EU-lande har en ordning som i Danmark, hvor vedtægtsændringer generelt kræver godkendelse fra tilsynsmyndigheden.²⁹ I et mindre antal lande kræver vedtægtsændringer generelt ikke involvering af tilsynsmyndigheden.³⁰ Endelig er der nogle få lande, der tillader stifteren at ændre vedtægterne uden en offentlig myndigheds involvering.³¹

I Sverige specificerer loven, at nogle typer vedtægtsændringer kræver godkendelse af en særlig myndighed (kammarkollegiet), der ikke er den normale tilsynsmyndighed. Det gælder for ændring af en lang række vedtægtsbestemmelser, herunder bestemmelserne om formål, formueplacering, bestyrelsens sammensætning, udpegningsret og vederlag. De typer vedtægtsbestemmelser, som *ikke* er specificeret i loven, kræver som udgangspunkt tilladelse af tilsynsmyndigheden, medmindre vedtægterne bestemmer, at fondens ledelse (bestyrelse/administrator) kan træffe afgørelse uden tilsynsmyndighedens involvering.³²

Betingelserne for formålsændringer er, at formålet på grund af ændrede forhold ikke længere kan opfyldes eller er blevet åbenbart u hensigtsmæssige eller åbenbart strider imod stifterens hensigt. For de øvrige vedtægtsændringstyper, som er positivt specificeret i loven, gælder, at ændringer endvidere må foretages, hvis der er andre ”særskilte skäl”.

I Finland er det tilsynsmyndigheden (Patent- og registerstyrelsen), der skal godkende vedtægtsændringer. Det er en generel betingelse for vedtægtsændringer, at ændringen er nødvendig pga. ændrede forhold eller anden grund. Formålet må endvidere kun ændres, hvis det er blevet umuligt eller meget vanskeligt at anvende fondens kapital til opfyldelse af formålet, eller hvis formålet, pga. fondens ringe aktiver eller anden årsag, helt eller i det væsentlige er blevet u hensigtsmæssigt eller stridende mod lov eller god sædvane.

I både Sverige og Finland er betingelserne for vedtægtsændringer skrevet ind i loven.

²⁹ Ifølge Feasibility Study, s. 83, drejer det sig f.eks. om Tyskland, Letland, Cypern, Finland samt for nogle fonde i Frankrig, Østrig og Belgien.

³⁰ Ifølge Feasibility Study gælder det f.eks. Bulgarien, Italien, Malta, Nederlandene og Polen.

³¹ Ifølge Feasibility Study gælder det UK, Irland samt nogle fonde i Østrig og Ungarn.

³² Lag om stiftelser 5.4.1930/109, kapitel 6, §§ 1-4.

I Tyskland er det ligesom i Finland tilsynsmyndigheden, der skal give tilladelse til vedtægtsændringer.

I Nederlandene kræver en vedtægtsændring en notarpåtegning. Notaren skal påse, at vedtægtsændringen ikke strider mod offentlig orden. Tilsynsmyndigheden (Openbaar Ministerie) er ikke aktivt involveret i forhåndsgodkendelsen, men kan efterfølgende anmode domstolene om at annullere en vedtægtsændring, der strider imod stiftertiljen.³³

14. Uddelinger

Ifølge Feasibility Study, s. 85, er det kun Spanien, som har faste civile retlige regler om minimum uddelinger. En spansk fond skal således generelt uddele mindst 70 % af dens årsindkomst til et almennyttigt formål³⁴. I alle andre lande ses der ikke at være civile retlige krav om en bestemt uddelingsprocent, men der kan være skatteretlige regler eller praksis om spørgsmålet, til vurdering af om fonden kan opnå skattemæssige begunstigelser.

15. Vederlag

De fleste lande har regler, der tillader en rimelig vederlæggelse af ledelsesmedlemmer i fonde, såfremt vedtægten ikke indeholder begrænsninger heri. I visse lande er hovedreglen derimod, at det ikke er muligt at få vederlag, eller landet har ingen eksplicitte regler derom.³⁵

16. Transparens om regnskaber, ledelsesvederlag og uddelinger

Næsten alle EU-lande kræver regnskabsaflæggelse fra fondene. I de fleste lande er der endvidere krav om, at regnskaberne skal være offentligt tilgængelige, i det mindste når der er tale om en fond, der er erhvervsdrivende, idet fonden da vil være omfattet af landets generelle årsregnskabslov, der også gælder for selskaber m.v. I nogle lande vil offentlighedskravet dog kun gælde for fonde, selskaber m.v. over en vis størrelse^{36,37}.

Såfremt der er krav om offentlighed om regnskabet i henhold til den generelle årsregnskabslov, vil fonden i årsrapporten, eventuelt afhængig af fondens størrelse, typisk skulle oplyse om det samlede vederlag, som fondens ledelse modtager fra fonden.

Der ser generelt kun ud til at være transparens om de foretagne uddelinger, hvis dette er et generelt krav i det pågældende lands årsregnskabslov. Hvor ofte dette er tilfældet er uvist. Blandt de særligt undersøgte lande henviser Finland og Sverige til de generelle regnskabsregler, mens Tyskland og Nederlandene svarer nej til spørgsmålet, om der er

³³ I Nederlandene er der et begrænset offentligt tilsyn. Selvom Openbaar Ministerie (OM) principielt har diverse kompetencer overfor fonden og kan bruge dem til at trække fonden i retten, bruges disse kompetencer stort set aldrig i praksis. Ifølge de modtagne oplysninger er OM's kompetencer til at trække en fond i retten blevet anvendt under 5 gange i de 30 år loven har været i kraft. Til gengæld er der en lang række andre interessenter end OM, der har søgsmålskompetence overfor fonden, bl.a. stiftere og begunstigede.

³⁴ I Spanien tillades kun fonde med almennyttige formål, jf. Feasibility Study s. 53.

³⁵ Se Feasibility Study, s. 66.

³⁶ F.eks. i Tyskland skal kun fonde (eller selskaber), der overstiger mindst 2 af følgende 3 kriterier, offentliggøre sine årsrapporter: 1) Samlede aktiver på mindst 65 mio. €, 2) Omsætning på mindst 130 mio. €, og 3) gennemsnitligt antal fuldtidsansatte på mindst 5.000.

³⁷ Se generelt Feasibility Study, s. 73 ff.

transparens om uddelingene. I Østrig har begunstige en særlig ret til indsigt i fondens forhold, herunder de foretagne uddelinger.

17. Revisor

15 af de 27 EU lande har krav om en revisor, i hvert fald for nogle typer af fonde.

I Finland er der særlige krav til revisionsrapporten i fonde. Udover hvad der følger af den finske revisorlov, skal en revisor i en fond således udtale sig 1) om fondens kapital er placeret på behørig vis, 2) om vederlag til fondens ledelsesmedlemmer er rimelige, og 3) om fondens årsregnskab og ledelsesberetning giver retvisende og tilstrækkelige oplysninger om fondens virksomhed.

I Sverige har revisor generelt pligt til af egen drift at give tilsynsmyndigheden nødvendige oplysninger om fondens virksomhed.

I forbindelse med revideringen af den norske stiftelseslov i 2001 blev der i § 44 indsat en bestemmelse om revisors pligter. Af § 44 fremgår, at ”stiftelsestilsynet kan kreve at revisor gjør nærmere rede for bestemte angitte forhold i stiftelsen. Kopi av revisors brev med påpekninger som nevnt i revisorloven § 5-2 fjerde ledd skal fortløpende sendes til stiftelsestilsynet. I revisjonsberetningen skal revisor uttales seg om stiftelsen er forvaltet og om utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig. Dersom styremedlemmer eller ansatte i stiftelsen, oppretter, eller nærstående til noen av disse, har mottatt lån eller annen ytelse fra stiftelsen, skal revisor attestere at ytelsen er i samsvar med lov, forskrifter og stiftelsens formål.” I 2009 foretog det norske kredittilsyn en undersøgelse af revisionen af de norske fonde. På baggrund af undersøgelsen kom Kredittilsynet blandt andet frem til, at ”...de særlige forhold som revisor iakttar ved revisjonen av stiftelser ikke i nødvendig utstrekning er gjenspeilet i de revisionsoppdrag som ble kontrollert” og at ”der ble funnet mangler i forhold til stiftelseslovens særlige krav til revisors plikter. Det vises blant annet til kravet om at gjenpart av nummererte brev fortløpende skal sendes til stiftelsestilsynet”. Kredittilsynet fandt endvidere, at ”der var grunn til å stille spørsmål ved om den standard revisjonsberetning for stiftelser som er fastsatt av bransjen og som er benyttet av majoriteten av de kontrollerte revisorene, er tilstrekkelig sett i forhold til stiftelseslovens krav om at revisor skal uttales eg om at forvaltningen av stiftelsen og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtelser for øvrigt”.³⁸

I Tyskland, Nederlandene og Østrig har revisor ingen særlig pligt til at underrette tilsynsmyndigheden om forhold i fonden.

18. anbefalinger om god fondsledelse

Hverken i Sverige, Finland eller Tyskland er der fra offentlig side lavet anbefalinger om god fondsledelse, men diverse private organisationer har lavet anbefalinger. Disse anbefalinger er hovedsageligt møntet på fonde, der har almennyttige uddelinger som deres primære formål, og anbefalingerne vedrører især åbenhed i forhold til offentligheden og imødegåelse af interessekonflikter.³⁹

³⁸ Fra artiklen ”Erhvervsdrivende fonde – modernisering af erhvervsfondsloven” af Professor, ph.d. Rasmus Kristian Feldthusen, og Ph.d.-stipendiat Martin Poulsen.

³⁹ Eksempler på private organisationers anbefalinger om god fondsledelse:

I Nederlandene er der anbefalinger om god fondsledelse for fonde, der opererer indenfor bestemte offentligt regulerede sektorer, f.eks. bolig-, sundheds- og uddannelsessektoren. Anbefalingerne vedrører fondens formål, organisation (et tilsynsråd er krævet) og imødegåelse af interessekonflikter. Anbefalingerne er ledsaget af et ”comply-or-explain”-princip.

I Norge er der ikke fra offentlig side lavet anbefalinger om god fondsledelse, men den norske ”Stiftelsesforeningen” har udarbejdet anbefalinger, som retter sig mod både erhvervsdrivende- og ikke-erhvervsdrivende fonde.⁴⁰ Anbefalingerne vedrører blandt andet fondenes formål, uafhængighed af stifter, ledelse, forsvarlig kapitalforvaltning, uddelinger, kontrol og åbenhed.

ⁱ ”Comply or explain” princippet er i Danmark forankret i årsregnskabslovens § 107 b og i børserreglerne.

ⁱⁱ Der vil blive udarbejdet et skema, som kan anvendes på samme måde som for de børsnoterede.

Council of Finnish Foundations (Finland): http://www.saatiopalvelu.fi/client-data/file/Good-Foundation-Practice_FINLAND.pdf.

Bundesverband deutscher stiftungen (Tyskland):

http://www.stiftungen.org/fileadmin/bvds/de/en/Grundsaeetze_Stiftungspraxis_Engl_Fassung_2008.pdf

⁴⁰ Anbefaling vedrørende god styring og ledelse av stiftelser:

<http://www.stiftelsesforeningen.no/om-stiftelser/god-styring-av-stiftelser>